

<36629702310018

JO. ALBERTI FABRICII

SS. THEOL. D. ET PROF. PUPL.

BIBLIOTHECA LATINA MEDIÆ ET INFIMÆ ÆTATIS.

LIBER IV. V. & VI.

ACCEDIT

DOCTRINA D. SEVERINI EPISCOPI.

HAMBURGI

SUMTU VIDUÆ FELGINERIÆ

EX OFFICINA PISCATORIA

M DCC XXXIV.

VENERANDO ET CLARISSIMO

VIRO

JACOBO BRUCKERO

Ecclesiastæ Kaufburensi,

de sacro grege suo non minus

quam de bonis litteris

egregie promerito

faustissima quæque precatur

&

Volumen præsens sacrum esse

cupit,

pro jucundo ejus munere

tomi quinti Historiæ Philosophicæ

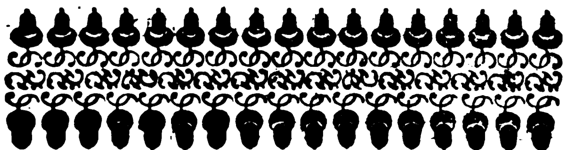
quo rebus medii ævi etiam

lux non inficianda accenditur,

hanc qualiscunque redhostimenti

vicem redditurus

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

AD LECTOREM.

Ecce alterum Volumen hujus Bibliothecæ, in quo p. 222. emendandum quod in versu Eberhardi Bethuniensis GETAM de Osidio Geta interpretatus sum, erat enim hic de Geta in Amphitruone Vitalis Gallici intelligendus, de quo suo loco. Non dubito alia multa esse in quibus venia Tua mihi sit opus, sed gnarus has litteras aliter quàm ut dies diem doceat, non constare, consciusque studii quod attuli sumque porro, largiente DEO optimo

mo valetudinem, allaturus, bene de æquitate Tua sperare non desino. Doctrinam D. Severini Episcopi volui huic Volumini colophonem imponere, ut sicut priori ita huic quoque a piis monitis usus & dignitas accederet.

Vale!

BIBLI-

BIBLIOTHECA MEDIÆ ET INFIMÆ LATINITATIS.

LIBER IV.

Joannes de DACIA. Vide JOANNES.

Petrus de DACIA. Vide PETRUS.

DACIUS Mediolanensis, ab A. C. 525. ad 541.* Archiepiscopus (*Datus* aliis vel *Datius*) de quo Gregorius Magnus III. 4. dialogor. Victor Tunonensis in Chron. Acta Sanctor. T. I. Januarii 14. p. 767. sq. Josephus Ripamontius decad. 1. lib. 7. hist. Mediolan. & Ughellus T. 4. Italiæ sacræ pag. 56. Ad hunc Dacium, Cassiodori Epistola XII. 27. Variar. data circa A.C. 537. in qua de ingenti illa fame, cujus meminit, Dacium laudans Anastasius Bibl. in vita Sylverii Pontificis his verbis: *Eodem tempore tanta fames fuit per*

* A. 541. pulso Dacio a Gothis, Magnum datum successorem legitur in Chronico Maximi Cæsaraugustani, apud Nic. Antonium Tom. 2. Bibl. veteris Hispan. p. 280.

per universum Mundum, ut Dacius *Episcopus Civitatis Mediolanensis* relatione sua *hoc evidenter narraverit, quod in partibus Liguriæ mulieres filios suos comedissent penuria famis &c.* Ante Anastasium, Historia Miscella XVI. 15. *ut sicut vir beatissimus* Dacius *) *Mediolanensis antistes retulit, pleræque matres infelicium natorum comederent membra.* Relatio illa intercidit, neque de fame illa mentio in *Chronico rerum Mediolanensium*, quod sub Dacii nomine laudarunt Corius Gvalvaneus Flamma, auctor libri Flos Florum, aliique. Sed Dacii non esse, quod jam pluribus doctis suboluerat, Menardo, Raynaudo &c. vide Tillemontium Tom. XIII. memoriar. H. E. pag. 962. & non tantum interpolatum passim, ut Eustachio a S. Ubaldo *a*) visum fuit, nec ut alii apud Pagium *b*) sibi persvasere, Dacii alterius nescio cujus, verum longe junioris scriptoris clari circa extremum Seculi XI. *LANDULPHI c)* nimirum,

*) In Pauli Diaconi libro XVII. male editum *Darius.*

a) Disquisitione de hymno, *Te DEUM laudamus*, Mediolan. 1695. 4. Acta Erud. Tom. 3. supplem. pag. 163.

b) Ad A. 1045. num. XI.

c) Landulphum seniorem intellige, distinguendum à Landulpho de S. Paulo, juniore cujus historiam Me-

rum, probe animadverterunt Jo. Mabillonius Tom. I. Analect. pag. 3. seq. (edit. novæ p. 487.) & Ludov. Antonius Muratorius Tom. I. analect. Latin. p. 236. seq. Idem vir tot nominibus meritissimus de re litteraria primus etiam hocce Chronicon in A. 1085. desinens, & quatuor libros complexum, sub genuini auctoris sui LANDULPHI nomine è MSS. Codd. Ecclesiæ Mediol. vulgavit tomo quarto Corporis scriptorum Italiæ, Mediolan. 1724. fol. studium una adhibente præclaro Viro, Horatio Blanco, Romano. Quæ autem ab hoc Landulpho memorantur Dacii *expositio Ordinum S. Ambrosii, de Chrismate* ejusdem & *de antiphona Crucis*, ea nusquam exstant quod sciam.

DACRIANI *vitæ spiritualis documenta XII.* & *speculum Monachorum*, editum primum Lovanii 1538. exstant in tomo V. Bibliothecæ Patrum Parisiensis A. 1589. & Coloniensis tomo VIII. & à Margarino Bignæo referuntur ad Abbatem Benedictinum hujus nominis, qui sæculo octavo vixerit. Sed Theophilus Raynaudus in erotematibus de bonis & malis libris pag. 137. observat Dacriani nomen, velut

Mediolanensem ab A. 1095. ad 1137. cum Josephi Antonii Saxii notis edidit laudatus Muratorius tomo V.

collapsis moribus Christianorum illacrymantis, cooptasse sibi auctorem harum aliarumque plurium asceticarum lucubrationum *Ludovicum Blosium*, Abbatem Benedictinum Lætiensem (*Liesse*) in diœcesi Leodiensi, defunctum A. 1566. de quo Sweertius in Athenis Belgicis & Valerius Andreas. Hendreichio autem, qui de scriptis Blosii diligentius tractat in pandectis Brandenburgicis pag. 605. addes novam operum ejus editionem vulgatam Ingolstadii, 1726. fol.

DADO, alio nomine AUDOENUS, Episcopus Rothomagensis ab A. C. 646. ad 676. Vide vitam apud Surium 24. August. (infra, FRIDEGODUS) Sammarthanos T. 1. Galliæ Christianæ p. 562. sq. Baronium ad Martyrolog. Rom. 25. Augusti & Miræum ad Sigeberti c. 58. quo teste *Vitam S. Eligii*, Episcopi Noviomensis, scripsit libris III. ad Rupertum, Episcopum Parisiensem, sed duos tantum edidit Surius ad 1. Decembr. Carmen de SS. *Medardo* Noviomensi & *Gildardo* Rothomagensi Episcopo, idem ad 8. Junii.

DAGAMUS Scotorum Episcopus circa A. C. 600. cujus apud Bedam mentio II. 4. historiæ gentis Anglor. Ex illo loco Baleus XIV. 13. Dagamo tribuit scriptum ad Britannorum Ecclesias, nemini visum ut opinor.

DA-

DAGELLUS, ſive DAGELIUS, qui Simlero, Popelinierio, Cangio aliisque appellatur, Voſſio eſt *Gellius Fuſcus* ſcriptor Hiſtoricus, quem laudat Trebellius Pollio in XXX. tyrannis cap. 25. ubi de Tetrico juniore. Etiam in Palatino Codice Trebellii, *Dagellum* legi Gruterus notavit, Salmaſius *Agellium*, pro quo *Arellium Fuſcum* conjiciebat, incerta tamen conjectura.

DAGOBERTUS Auſtraſiæ ab Ao. 622. & Francorum Rex ab A. 628. Diem obiit ſupremum A. 638. *) in Abbatia S. Dionyſii, quam Ao. 630. conditam, & variis ornatam donis ampliſque reditibus etiam munivit privilegiis, atque inter alia *præcepto* A. 635. dato, quod ex Jac. Doubleti Antiquitatibus illius Abbatiæ, editis Gallice, Pariſ. 1625. 4. libro III. c. 3. & ex alio Codice Vyonis Domini de Herouval exhibet Jacobus Petitus ad Theodori Cantuarienſis pœnitentiale p. 763. ſeq. Aliud Dagoberti ſive ut nomen ejus

*) Vide Mabillonii Analect. p. 517. ſeq. edit. in fol. Hadr. Valeſium in geſtis vett. Francorum libro 18. Carolum le Cointe Tom. 2. annal. Francor. pag. 704. ſeq. 718. His aſſentitur Gabriel Daniel Tom. 1. hiſtoriæ Gallicæ p. 292. quanquam diverſum ab eo ſentit & ad A. 644. Dagoberti obitum refert Petrus Franciſcus Chifletius in libro cujus argumenta offerunt Acta Erud. Ao. 1682. p. 329.

ibi ſcribitur *Dagoberchti* Regis *præceptum* A. 632. apud Mabillonium in opere de re diplomatica, tabula XVI. pag. 374. 465.

Geſta Dagoberti I. a Monacho S. Dionyſii ſcripta ex MS. Codice Sec. XII. Bibl. Jenenſis, additis notis vulgavit V.C. Burchard Gotth. Struvius in faſciculo primo Actorum litterariorum, Jenæ 1703. 8. incipit: *Quartus à Hlodovæo qui primus regnum Francorum* &c. Conferendus Godfridus Henſchenius de tribus Dagobertis, Antwerp. 1655. 4. & in exegeſi præmiſſa tomo tertio Act. Sanctorum Aprilis: nec non ejusdem de genealogico ſtemmate Regum Francorum per tres Dagobertos deducendo, ante tomum tertium Martii.

DAGULFUS manu ſua ſcripſit Pſalterium aureis exaratum litteris, quod Carolus M. Hadriano I. Pontifici munus obtulit, Dagulfus autem Carolo M. dicavit hoc octodecaſticho, quod in Codice illo, Bibliothecæ Cæſareæ illato obvios vulgavit Lambecius Tom. 2. p. 266.

Aurea Davidicos en pingit littera cantus,
Ornari docuit tam bene tale melos.

Au-

Aurea verba sonant, promittunt aurea regna,
Mansurumque canunt & sine fine bonum.
Hæc merito tabulis cultim decorantur eburnis,
Quas mire exsculpsit ingeniosa manus.
Illic Psalterii prima ostentatur origo,
Et Rex doctiloquax ipse canêre choro.
Utque decus rediit, sublatis sentibus, olim
Quod fuerat studio pervigilante Viri.
Aurea progenies fulvo lucidior auro,
Carle, *jubar nostrum, plebis & altus amor.*
Rex pie, Dux sapiens, virtute insignis & armis,
Quem decet omne decens, quicquid in Orbe placet.
Exigui famuli Dagulfi *sume laborem*
Dignanter docto mitis & ore lege.
Sic Tua per multos decorentur sceptra triumphos,
Davidico & demum consociere choro.

Joannes Camerarius DALBURGIUS, Cancellarius Electoris Palatini, & Episcopus Wormaciensis defunctus A. 1503. eruditus ipse & Mæcenas eruditorum, cui Jo. Reuchlinus, & Rudolphus Agricola

plurimum professi sunt se debere & Bibliothecæ ejus, Latinis Græcis & Hebraicis refertæ voluninibus. Vide Jo. Henricum Majum in Reuchlini vita pag. 189. & Nic. Hieron. Gundlingii observationes selectas p. 19. 21. seq.

Magister *Guilelmus* DALLINGUS, Anglus, cujus quæstiones in librum Aristotelis περὶ ἑρμηνείας MSS. Cantabrigiæ in Collegio Cajo Gonvilensi n. 997. una cum quæstionibus Magistri Gualteri Burley, atque in Elenchos Joannis de Flemingham.

Vita S. DALMATHII, Ruthenæ urbis (*Rhodez*) in Gallia Episcopi qui A. C. 535. Concilio Aruernensi *) & A. 541. Aurelianensi interfuit, & cujus memoria 4. Nonar. Novembris celebratur, *Vita* edita a Labbeo in appendice ad calcem tomi secundi Bibliothecæ novæ MSS.

Guilelmus DALTONUS, Medicus Anglus, cujus Practicam medicinalem contra sonitum aurium, Londini impressam laudat Pitseus p. 813. Fuit & junior quidam *Laurentius* DALTON, A. 1561. cujus Certificatio sed Anglice scripta memoratur in Catalogo MStorum Angliæ Oxoniensium n. 5078.

DAMALDUTIUS Foroliviensis, Augusti-

*) Sammarthan. Tom. 3. Galliæ Christianæ p. 953.

ſtinianus, ex Joſépho Pamphilo notus Cangio: Sed in Pamphili Chronicis ordinis fratrum eremitarum S. Auguſtini, Rom. 1581. 4. p. 50. atq; apud Poſſevinum p. 477. & Elſium p. 168. rectius DIMALDUTIUS vocatur, qui Ao. 1336. eum floruiſſe teſtantur, & præter *Sermones* Varios ſcripſiſſe inſigne Volumen *de reſurrectione*, & tractatum *de ſeptem Sacramentis*. Plura de eo noſſe dabitur, cum Georgii Marcheſii promiſſum opus de eruditis Forolivienſibus in lucem prodierit.

S. DAMASUS, Hiſpanus patria & ab A. C. 367. 15. Sept. ad 384. 10. Dec. Epiſcopus Romanus, defunctus prope octogenarius teſte Hieronymo c. 10. de S. E. Hujus memoriam recolunt Martyrologia 10. Decembr. & diligenter de illo præter editorem Martium Mileſium Sarazanium, & Annalium ſcriptores, Tillemontius tomo octavo memoriarum Hiſt. Eccleſ. Nicolaus Antonius in Bibliotheca veteri Hiſpana lib. 2. cap. 6. & Lucas Holſtenius in diagrammate chronotactico Pontificatus Damaſi, in collectione Romana, Tom. 2. pag. 298 - 303. Scripta Damaſi junctim edita, Romæ 1638. 4. & Urbano, VIII. Papæ dicata à Federico Ubaldino recuſaque Pariſiis 1672. 8. & in noviſſima editione Bibliothecæ Patrum,

Lugd. 1677. Tomo XXVII. p. 55. hæc ſunt:

1) *Epiſtolæ XIV.* ex quibus dubiæ fidei ſunt, *ſeptima* ad Hieronymum, (quæ incipit: *Dum multa corpora librorum*) *octava* ad Stephanum Archiepiſc. Mauritaniæ, *nona* ad Proſperum & Numidiæ Epiſcopos: *undecima* ad Epiſcopos Italiæ: & *duodecima* ad Aurelium Carthaginienſem Epiſcopum. *Decimam* autem ad Illyrios, facile videre licet eandem eſſe cum *tertia*, ſed ex alia verſione Epiphanii Scholaſtici, qui in Hiſtoria tripartita V. 29. Latine exhibere voluit quam Græce dederunt Theodoritus II. 22. Sozomenus VI. 29. & deinde Nicephorus XI. 31. Sed Epiſtolam originariam Latine ſcriptam à Damaſo primus in lucem protulit Holſtenius Tom. 1. collectionis Rom. p. 165.

2) *Epiſtolarum fragmenta* ex Decretorum collectionibus, Gratiani & Ivonis.

3) *Carmina* XL. notis Sarazanii illuſtrata, ſacri argumenti, in quibus elegans Damaſi in verſibus componendis ingenium, Hieronymo laudatum facile agnoſcas. Ac ſubit mirari Damaſum & Damianum omitti potuiſſe ab erudito hiſtoriæ poetarum Latinorum medii ævi conditore. Pauciora ejus dedere Georgius Fa-

Fabricius in poëtarum Ecclesiasticorum sylloge p.771. & Bibliothecæ Patrum collectores, etiam novissimæ Lugdunensis T. V. pag. 635. & Tom. VIII. pag. 888. & Andreas Rivinus, à quo recensita & notis illustrata Damasi poëmatia prodiere, Lipsiæ 1652. 8. Sed editio Romana Ubaldini Rivino non visa cum suam adornaret. Ex carminibus illis sunt epitaphia quædam obvia etiam in Gruteri Inscriptionibus Christianis MCLXII. sq. ad MCLXXIV. Præmissa sunt ab Ubaldino veterum recentiumque de Damaso testimonia magno numero, ordineque chronologico: deinde *vita Damasi* à quatuor antiquis auctoribus scripta ac tradita.

Opera Damasi recensere etiam, atque illustrare molitus est Josephus Maria Svaresius, teste in Apibus Urbanis p. 168. Allatio & Ludovico Jacobo a S. Carolo in Bibl. Pontificia pag. 61. qui ex ejusdem Svaresii Epistola notat eum voluisse in lucem edere Damasi *libellos de virginitate*, quos versu prosaque ab eo scriptos laudat Hieronymus ad Eustochium, & mirum est adhuc in tenebris latere, Svaresio jam defuncto A. 1678. Idem Lud. Jacobum monuit *Missam de S. Nicolao* versibus a Damaso scriptam cantari annuatim in profesto die S. Nicolai, Romæ in

in titulo S. Nicolai in Carcere. Omitto quæ de aliis Carminibus, sub *Claudiani* vel aliorum nomine sparsim obviis, ad Damasum referri notat Nic. Antonius, Tom. 1. Bibl. Vet. Hisp. p. 144. sq.

Cæterum *Epistolas* & *Decreta* Damasi post Ubaldinum diligentius selegit atque erudite illustravit Petrus Coustant. in Tomo 1. Epistolar. Pontificum pag. 472. seq. ubi exhibet Lectoribus: 1) Constitutionem Valentiniani ad Damasum A. 370.. 2) Basilii M. Epistolam A. 371. ad eundem exaratam. 3) Damasi Epistolam *ad Illyrios* A. 372, (qualis exstat Græce apud Theodoretum, & Latine in Hist. Tripartita,) pag. 482. & qualem Holstenius pag. 165. Latine edidit pag. 487. 4) Fragmenta decreti in alia Synodo ante exitum Anni 378. *Fidem de SS. Trinitate*, in Orientem transmissam complectentia, pag. 495. qualia dederat Holstenius Tom. 1. collectionis Rom. pag. 169. & 172. 5) Epistolam *ad Paulinum*, Episcopum Antiochenum, p. 507. & ex Holstenii pag. 180. editione p. 516. & partem Græce è Theodoreto V. 11. p. 517. & Latine ex Historia Tripartita IX. 16. & Isidoro Mercatore, pag. 518. 6) Romani Concilii ad Gratianum & Valentinianum Imperatores, labente A. 377. p. 523. 7) Gratiani & Valentiniani rescri-

ptum

ptum ad Aquilinum vicarium, pag. 532. ex Baronio ad A. 381. n. 2. 8) Damasi Epistolam utramque Ao. 388. datam *ad Acholium* Macedoniæ Episcopum p. 535. 539. 9) Hieronymi binas ad Damasum pag. 545. 549. 10) Aquilejensis Concilii A. 381. ad Gratianum Imp. pag. 551. 11) Cpolitani Concilii A. 382. Synodicum ad Damasum & Occidentales Episcopos, Græce ex Theodoreti V. 9. & Latine ex Historia tripartita IX. 18. pag. 558. 12) Damasi Synodica *contra Apollinarium & Timotheum* Græce ex eodem Theodoreto V. 10. & Latine ex Historia tripartita IX. 15. pag. 571. 13) Damasi *ad Hieronymum*, pag. 573. 14) Rescriptum Hieronymi pag. 574. 15) Altera Damasi quæ incipit: *Dormientem te*, p. 579. cum Hieronymi responso ad ejus quæstiones. 16) Notitia quinque scriptorum Hieronymi ad Damasum, 1. & 2. de Seraphim & calculo, 3. de filio prodigo, 4. præfat. in Origenis homilias in Canticum, & 5. præfatio in Evangelia, pag. 590. 17) Notitia aliorum scriptorum & gestorum ad Damasum Papam attinentium, pag. 591. 18) Censura decretorum Damaso præter rem vel incerta fide adscriptorum, p. 603. 622.

De *duodecim Anathematismis* apud S. Augustinum sermone 129. de tempore, confe-

ferendus Paschasius Quesnellus dissertat. XIV. ad Leonem Magnum, ubi etiam de Damasi symbolo, de quo W. E. Tentzelius in judiciis eruditorum de symbolo Athanasii, pag. 15. sqq. Græce versi illi anathematismi in Bibl. Cæsarea MSC. teste Lambecio VIII. p. 446.

Præter *libellos de Virginitate*, & auctori vitæ memoratam *summam quorundam voluminum utriusque Testamenti, hexametris versibus breviter comprehensam*, quam in archivo basilicæ Principis Apostolorum Romæ asservari audivit Nic. Antonius, Tom. 1. Bibl. vet. Hisp. pag. 145. desideramus etiam Damasi Acta Martyrum Romanorum, *Petri* exorcistæ *&* *Marcellini*, quæ memorat Eginhartus (Tom. 1. Act. Sanctor. Junii pag. 176.) *Hæc ut gesta referuntur, retulisse asserunt illum ipsum qui eosdem interemit Martyres* (Dorotheum) *& ab illo didicisse* Damasum *Pontificem, qvum ætate puerili per eadem tempora sub Magistro ministraret, & ad magnum cresceret rerum culmen, tunc Romana Lector in Ecclesia. Post hæc cuncta memorasse ac mandasse litteris, cum illius almæ sedis obtineret apicem, & in tota principatu polleret Ecclesia.* Nescio unde acceperint Centuriatores Magdeburgenses IV. 10. pag. 748. Hieronymum meminisse *enarrationum* Damasi *in XVI. Prophe-*

phetas; neque possum dicere ubi exstet libellus Damasi *de munificentia Constantini M.* conscriptus, quem laudat Baronius ad Martyrol. Romanum 18. Nov. Vel *carmina in Psalterium*, quæ video à Simlero memorari. Epistolas mutuas Damasi atque Hieronymi *de Catalogo Pontificum*, quas edidere Godfridus Henschennius ante tomum I. Actor. Sanctorum Aprilis, Lambecius Tom. 2. p. 924. sq. Nicolaus Antonius Tom. 1. Bibl. vet. Hispanæ pag. 145. Emanuel Schelstratenus Tom. 1. antiquitatis illustratæ, pag. 347. ita repetiit, ut simul demonstraret, suppositas esse: perinde ut Epistolas *de Psalmodia*, inter Hieronymi etiam opera obvias. Illæ quoniam perbreves sunt, & in editionibus Hieronymi non minus quam Damasi operum desiderantur, hoc etiam, non importuno loco se, ut opinor, offerent Lectoribus.

Beatissimo Papæ Damaso Hieronymus:

Gloriam Sanctitatis Tuæ nostra humilitas deprecatur, ut secundum Apostolicæ Sedis authoritatem, quam cognovimus per tuam Sanctitatem gubernari, actus gestorum à Beati Petri Apostoli Principatu usque ad vestra tempora, quæ scilicet in Sede tua gesta sunt, nobis per ordinem pau-

paucis enarrare digneris, quatenus nostra humilitas sentiens recognoscat, quis meruerit de Episcopis supradictæ Sedis martyrio coronari, vel si quis contra Canones Apostolorum excessisse cognoscatur. Ora pro nobis Beatissime Papa.

Damasus Episcopus Urbis Romæ Hieronymo Presbytero:

Gaudet Ecclesia tuo fonte jam satiata; & amplius sitit curiositas temporum Sacerdotalium, ut quod dignum est, cognoscatur; quod indignum, respuatur. Verumtamen gesta Pontificum, quæ potuimus reperire in Sedis nostræ studio, ad tuam charitatem gaudentes direximus. Ora pro nobis ad sanctam resurrectionem, frater, & conpresbyter. Vale in Christo Deo, & Domino nostro. Dat. X. Kalend. Junii, & accepta Kalendas Octobris: missa de Roma Hierosolymam.

Porro *Pontificalis* illius, sive libri veteris *de vitis Pontificum Romanorum*, qualis hodie exstat, auctorem non esse Damasum, eruditi jampridem fere consentiunt: & præcipue argumentis etiam demonstravit laudatus Schelstratenus, cui præclaram illius Catalogi editionem debemus, desinentem in Felice IV. qui Papa fuit ab A. 526. ad 530. Quem enim ex MSS.

MSS. Codicibus Vaticanis, Caſſinenſibus, Regiis Pariſienſibus, Reginæ Chriſtinæ, Colbertino, Florentino & Farneſiano Lucas Holſtenius emendaverat, eum Schelſtratenus notis etiam additis exhibet in tomo primo Antiquitatis illuſtratæ pag. 401 - 496. Rom. 1692. fol. De aliis editionibus recentioribus dixi in Volumine ſuperiore, ubi de ANASTASIO p. 233. De notis ineditis Petri Boërii in Pontificale, videndus Colomeſius in Paralipomenis de ſcriptoribus Eccleſiaſticis, p. 706.

DAMASUS Portuenſis Epiſcopus, poſtea inter Papas notus ſub FORMOSI nomine ab A. 891. Jun. 13. ad 896. Decembr. 23. præter rem creditus à nonnullis auctor libri Pontificalis, quem vel hujus vel Damaſi ſenioris eſſe argumento certo nullo conſtat. Vide Oudinum T. 2. pag. 357. ſeqq. ubi etiam de variis illius Pontificalis editionibus, poſt primam Venetam ſub Damaſi vulgatam nomine A. 1547. Cætera rectius infra in FORMOSO.

DAMASUS Scombrus, Orator inſignis citatur ab Ænea Sylvio in deſcriptione Aſiæ. Centuriatores Magdeburgenſes ubi Damaſi primi, qui Hieronymi æqualis fuit, ſcripta commemorant IV. 10. p. 748. *Scriptores*, inquiunt, *recentes, Geſ-*

nerus & Lycosthenes, Damasi Brocardium *sive* Brocardorum librum de contrarietatibus, *in elenchis suis annotarunt, qui cujusmodi sit, ignoramus.* Verum longe diversus ac junior hic fuit D. *Wilhelmus DAMASUS,* JCtus, natione Hungarus, qui Azonis exemplo *Brocardica Juris* medio sæculi decimo sexto scripsit, recusa etiam cum Azonianis, Basil. 1567. 8. & in Oceano Juris sive Tractatu tractatuum Tom. XVIII. p. 506. Ejusdem Damasi scriptum pro Religionis Catholicæ pace & concordia ad Germanos A. 1558. editum memorat David Czwittingerus in specimine Hungariæ litteratæ p. 113.

DAMIANUS *Crassus,* Ripolensis Insuber Ord. Prædicatorum, docuit Theologiam præfectus Collegio S. Thomæ in Academia Ticinensi, obiitque A. 1515. Præter *volumen Commentariorum in librum Jobi,* A. 1506. editum memoratur ejus libellus *quæstionum de S. Joanne Evangelista & de ejus affinitate & consanguinitate cum CHristo Domino,* contra Samuelem de Cassinis, Ordin. Minor. editus A. 1506. Vide Altamuram p. 237. Jacobum Echartum Tom. 2. pag. 31. & Nigri historiam scriptorum Florentinorum pag. 140. De scriptis Samuelis de Cassinis (quem Joannem de Cassivis alii perperam vocant) Da-

Damiano Crasso de Ripolis, oppositis mentio apud Waddingum, p. 313. seq.

DAMIANUS, *Episcopus* Ticinensis. qui adhuc presbyter sub nomine MANSUETI, Ecclesiæ Mediolanensis Archiepiscopi, & Patrum Synodi Mediolanensis, A. 679. scripsit *Epistolam* atque *Expositionem rectæ Fidei* contra Monotheletas, quam in sexta Synodo Constantinopolitana (A. 680.) non mediocre suffragium tulisse scribit Paulus Diaconus VI. 4. de gestis Longobardorum & Humbertus adversus Nicetam Pectoratum, ad calcem tomi XI. Annalium Baronii p. 798. De hoc Damiano Ughellus Tom. 1. Italiæ sacræ pag. 1082. Epistola illa atque expositio Fidei sæpe edita Latine in tomis Conciliorum ante Actionem primam Concilii sexti, ut in Harduiniana T. 3. pag. 1051. 1053.

DAMIANUS *a Finario*, Ord. Præd. defunctus Regii Lepidi, Ao. 1450. cujus Pias meditationes & sermones de tempore ac de Sanctis memorat Rovetta & ex eo Echardus, T. 1. p. 808.

DAMIANUS de Padua, qui & Carrariensis, ex nobili Comitum familia Ord. Minorum, diem obiit Cremonæ Ao. 1401. Ejus *tractatum contra mulierum fucos & vanitates* laudat Waddingus p. 99.

Petrus DAMIANI (à Petro de Honestis *a*) diligenter distinguendus) natus Ravennæ, Ao. 1006. & ex Abbate Pomposiano, Ord. S. Benedicti, Episcopus Ostiensis & Cardinalis Ao. 1059. qvumque abdicato A. 1061. Episcopatu *b*) secessisset in solitudinem, mox tamen ab A. 1063. magnis rebus componendis iterum ab Alexandro II. admotus, tandem decessit Faventiæ A. 1072. Vide Jacobum Laderchium in Petri Damiani vita, *c*) Rom. 1702. 4. Henschenium in Actis Sanctor. 23. Februar. Tom. 3. pag. 406. seq. ubi & vita ejus ad Liprandum Priorem & cæteros Seniores eremi Fontis Avellani, scripta à *JOANNE* Monacho, Damiani Discipulo, quæ Operibus quoque Damiani, una cum aliis multis vitæ descriptionibus & elogiis præfixa legitur. Contra Laderchium vero, qui lib. 1. c. 8. Da-

a) *Petrus de Honestis*, Clericus Ravennas, Regulam Canonicorum, quæ tomo quarto Operum Damiani subjicitur, obtulit A. 1114. Paschali II. Papæ. Fuit Damiano etiam *Honestus* frater, ad quem Opusc. 48. & *Damianus*, nepos sive fratris filius ad quem Opusc. 47. Sed & frater natu major Damianus, à quo ut ab amico Pamphilo *Eusebius Pamphili*, ita a fratre Damiano, qui pueri ejus singularem curam gesserat, *Petrus Damiani* dictus fuit.

b) Vide Damiani Opusc. 19. & 20.

c) Acta Erud. 1703. pag. 482.

Damianum Camaldulensibus accensendum esse negaverat, disputantes Philippum Mariam Machiarellum, Neapolitanum, in Apologia pro S. Petro Damiano Italice edita, Gvidonem Grandum in dissertationibus Camaldulensibus, Lucæ 1707. 4. dissertatione IV. *d*) & Anonymum *e*) in Sejani & Rufini dialogo de Laderchiana historia, Paris. 1705. 4.

Opera Damiani jussu Clementis VIII. *f*) collegit Constantinus Cajetanus, Siculus, tribusque tomis edidit, Romæ 1606. 1608. & 1615. fol. recusis Lugduni 1623. fol. quæ editio a Labbeo Tom. 2. p. 201. seq. distincte recensetur. Quartum tomum addidit, Urbanoque VIII. inscripsit idem Cajetanus Ao. 1640. fol. Hinc repetitæ editiones Parisienses Ao. 1642. & 1663. fol. quæ omnes quatuor tomos uno non admodum spisso volumine exhibent.

TOMO I. continentur *Epistolarum libri VIII.* qui separatim ex Cajetani *g*) recensione ad Romanam editionem recusi

 ex-

d) Id. 1709. pag. 12. seq. Memoires de Trevoux 1709. p. 1771.

e) Acta Erud. Tom. IV. supplementi pag. 8.

f) Baronius ad Ao. 1065. n. 16. & Ao. 1072. n. 34. Mongitor Bibl. Siculæ, Tom. 1. p. 144. Obiit Cajetanus A. 1650. ætatis 90.

g) Cajetanum multa in optimo hoc autore, quæ in ve-

exſtant, Pariſ. 1609. 4. Argumenta plerarumque perſequitur Lud. Ellies du Pin, tomo VIII. Bibl. Eccleſ. parte 2. p. 84. ſeq. & Benedictus Pictetus in ſæculi XI. hiſtoria pag. 632. ſeqq. Qui inter alia ejusmodi monumenta, Argentorat. 1562. Francof. 1614. 1621. & apud Goldaſtum de Monarchia Imperii, Tom. 2. (aliis 3.) pag. 43. atque alibi legitur brevis tractatus, *de correctione Epiſcopi & Papæ*, non ut apud Caveum legas, in tomis Operum Damiani deſideratur, ſed eſt pars Epiſtolæ XII. libri primi, ſcriptæ ad Alexandrum II. Fruſtra igitur velut ſuppoſita per hæreticos arguitur a Poſſevino, Labbeo, Natali Alexandro.

TOMO II. Sermones LXXV. atque in his Sanctorum quorundam Hiſtoriæ ſecundum menſium ordinem diſtributæ, de qvibus juvabit adire Poſſevinum, Voſſiumque, pag. 375. & Labbeum Tom. 2. pag. 202. ſeq. De vita *S. Romualdi* inſtitutoris Camaldulenſium, qvi Ao. 1027. diem obiit, videndus Renatus Monti, *h*) libro Italice edito, Romæ 1707. 8. Ex ſermonibus, quorum nonnullos Damiano

veteribus editis aliter habebant, mutaſſe arguitur a Barthio LIII. 13. pag. 2512. Adverſariorum.

h) Acta Erud. Tom. 4. ſupplem. pag. 258. Mem. de Trevoux 1709. p. 1762.

no præter rem tribui notavit Raynaudus in erotematibus de bonis & malis libris, p. 151. seq. alii inter *S. BERNARDI* sermones leguntur, alii in tomo quinto Bernardi Mabilloniani *NICOLAUM* Claravallensem, auctorem præferunt. Et Nicolao huic, tum etiam Petro alteri, itidem Ostiensi Episcopo, vel etiam Petro Comestori alios deberi notavit Oudinus, qui de sermonibus Damiani adeundus, Tom. 2. p. 689. seq.

TOMO III. Opuscula LX. quorum 1. *de fide Catholica* ad Ambrosium, quem filium charissimum appellat. 2. Antilogus *contra Judæos*, ad *Honestum*, clarissimum secundum Ægypti hujus tenebras Virum. 3. Dialogus inter Judæum requirentem, & Christianum respondentem. 4. *Disceptatio Synodalis* de electione Pontificis, ad Concilium *Osboriense*, A. 1062. missa, inter Regis (Henrici IV.) Advocatum & Romanæ Ecclesiæ defensorem pro Alexandro II. contra Cadaloum (Honorium II. antipapam.) Hoc opusculum habet etiam Goldastus, T. 2. (al, 3.) Monarchiæ Imperii p. 45. 5. *Actus Mediolanenses*, ad Hildebrandum, Cardinalem Archidiaconum, de legatione sua quam Nicolai II. jussu susceperat. 6. Liber qui appellatur *Gratissimus*, de

non reordinandis iis, qui à *Simoniacis* ordinati fuerant; ad Henricum Archiepiſcopum Ravennatem. 7. Liber *Gomorrhianus* ad Leonem IX. cujus Epiſtola præmittirur, adverſus Sodomitas. Conf. Bælium in Lexico, *Damien* nota C. & Campegium Vitringam ad Apocalypſin, p. 478. 8. *De parentela & cognationis gradibus* ad Joannem Epiſcopum Cæſenatenſem. Vide Benedicti Picteti hiſtoriam ſæculi XI. pag. 636. ſeq. 9. *De eleemoſyna* ad Mainardum, Epiſcopum Urbinatem. 10. *De ſeptem horis Canonicis*, ubi capite ultimo etiam horarum ſeptem B. Virginis mentio. 11. Liber qui inſcribitur *Dominus Vobiscum*, an hæc verba in ſolitudine ex Officio omittenda, ad Leonem eremitam. 12. Apologeticum *de contemtu ſæculi*, ad Albizonem eremitam & Petrum Monachum. 13. *De perfectione Monachorum.* 14. *De Ordine eremitarum* & facultatibus Eremi Fontis *Avellani.* 15. *De ſuæ Congregationis Inſtitutis*, ad Stephanum Monachum. 16. Rhetoricæ declamationis invectio *in Epiſcopum, Monachos ad ſæculum revocantem:* ad Gisleríum Epiſcopum Anximanum. 17. *De Cœlibatu Sacerdotum & in fornicarios Sacerdotes* ad Nicolaum II. 18. *Contra Clericos intemperantes*, diſſertationes tres ad Petrum Lateranenſis Canonicæ Archipres-

presbyterum, & ad Adelaidem. 19. *De abdicatione Episcopatus* ad Nicolaum II. 20. *Apologeticus ob dimissum Episcopatum.* 21. *De fuga dignitatum Ecclesiasticarum.* 22. *Contra Clericos aulicos*, sive aulam sectantes, ut ad dignitates provehantur. 23. *De brevitate Vitæ Pontificum Romanorum & de Divina Providentia.* 24. *Contra Clericos regulares proprietarios.* 25. *De dignitate Sacerdotii.* 26. *Contra inscitiam & incuriam Clericorum.* 27. *De communi vita Canonicorum*, ad Clericos Fanensis Ecclesiæ. 28. *Apologeticus Monachorum adversus Canonicos*, subjuncto Bonifacii IV. decreto, quod Monachi, Presbyterii honore decorati potestatem habent ligandi & solvendi. 29. *De splendido vestitu Ecclesiasticis non appetendo*, ad Mainardum Abbatem. 30. *De Sacramentis per improbos administratis*, quod valida esse non desinant: ad Florentinos. 31. *Contra philargyriam & munerum cupiditatem*, ad Cardinales Episcopos Apostolicæ Sedis. 32. *De Quadragesima & XLII. Hebræorum mansionibus* ad reverentissimum fratrem Hildebrandum. 33. *De bono suffragiorum & variis miraculis*, præsertim B. Virginis, ad archangelum Monachorum, Desiderium. 34. *De variis miraculosis narrationibus*, ad eundem Desiderium, subjuncta disputatione de va-

non reordinandis iis, qui à *Simoniacis* ordinati fuerant; ad Henricum Archiepiſcopum Ravennatem. 7. Liber *Gomorrhianus* ad Leonem IX. cujus Epiſtola præmittirur, adverſus Sodomitas. Conf. Bælium in Lexico, *Damien* nota C. & Campegium Vitringam ad Apocalypſin, p. 478. 8. *De parentela & cognationis gradibus* ad Joannem Epiſcopum Cæſenatenſem. Vide Benedicti Picteti hiſtoriam ſæculi XI. pag. 636. ſeq. 9. *De eleemoſyna* ad Mainardum, Epiſcopum Urbinatem. 10. *De ſeptem horis Canonicis*, ubi capite ultimo etiam horarum ſeptem B. Virginis mentio. 11. Liber qui inſcribitur *Dominus Vobiscum*, an hæc verba in ſolitudine ex Officio omittenda, ad Leonem eremitam. 12. Apologeticum *de contemtu ſæculi*, ad Albizonem eremitam & Petrum Monachum. 13. *De perfectione Monachorum*. 14. *De Ordine eremitarum* & facultatibus Eremi Fontis *Avellani*. 15. *De ſuæ Congregationis Inſtitutis*, ad Stephanum Monachum. 16. Rhetoricæ declamationis invectio *in Epiſcopum, Monachos ad ſæculum revocantem*: ad Gislerium Epiſcopum Anximanum. 17. *De Cœlibatu Sacerdotum* & *in fornicarios Sacerdotes* ad Nicolaum II. 18. *Contra Clericos intemperantes*, diſſertationes tres ad Petrum Lateranenſis Canonicæ Archi-

pres-

presbyterum, & ad Adelaidem. 19. *De abdicatione Episcopatus* ad Nicolaum II. 20. *Apologeticus ob dimissum Episcopatum.* 21. *De fuga dignitatum Ecclesiasticarum.* 22. *Contra Clericos aulicos*, sive aulam sectantes, ut ad dignitates provehantur. 23. *De brevitate Vitæ Pontificum Romanorum & de Divina Providentia.* 24. *Contra Clericos regulares proprietarios.* 25. *De dignitate Sacerdotii.* 26. *Contra inscitiam & incuriam Clericorum.* 27. *De communi vita Canonicorum*, ad Clericos Fanensis Ecclesiæ. 28. *Apologeticus Monachorum adversus Canonicos*, subjuncto Bonifacii IV. decreto, quod Monachi, Presbyterii honore decorati potestatem habent ligandi & solvendi. 29. *De splendido vestitu Ecclesiasticis non appetendo*, ad Mainardum Abbatem. 30. *De Sacramentis per improbos administratis*, quod valida esse non desinant: ad Florentinos. 31. *Contra philargyriam & munerum cupiditatem*, ad Cardinales Episcopos Apostolicæ Sedis. 32. *De Quadragesima & XLII. Hebræorum mansionibus* ad reverentissimum fratrem Hildebrandum. 33. *De bono suffragiorum & variis miraculis*, præsertim B. Virginis, ad archangelum Monachorum, Desiderium. 34. *De variis miraculosis narrationibus*, ad eundem Desiderium, subjuncta disputatione de va-

riis apparitionibus & miraculis. 35. *De Picturis Principum Apostolorum*, cur Paulus ad dexteram, *a*) Petrus ad sinistram collocentur, ad Desiderium Abbatem. 36. *De Divina Providentia in reparatione corruptæ, & factis infectis reddendis.* 37. *De variis sacris quæstionibus*, ad XII. dubitationes Alberici, ex Cassinensi Monacho Cardinalis. 38. Contra errorem Græcorum, *de Processione Spiritus S.* 39. *Contra sedentes tempore Divini Officii.* 40. *De frænanda ira & simultatibus exstirpandis.* 41. *De nuptiis tempore Quadragesimali non contrahendis.* 42. *De fide DEO* per votum *obstricta non fallenda*, ad Landulphum Clericum & Senatorii generis Mediolan. & peritiæ litteralis nitore conspicuum, dissertationes duæ. 43. *De laude flagellorum & disciplinæ*, ad fratres in Casini Montis cœlesti schola degentes. Confer Jacobi Boileavii historiam flagellantium, Latine primum,

a) *Paulus de tribu Benjamin. Benjamin autem Hebraice, Latine filius dexteræ nuncupatur*; ita Damianus p. 265. Alias rationes & alia ad hanc quæstionem facientia vide sis apud Molanum, in historia sacrarum imaginum II. 46. III. 24. Allatium de consensu utriusque Ecclesiæ, lib. 1. c. 6. Macros fratres in hierolexico voce *bulla*. Pagium ad A. C. 49. n. 3. &c. Papebrochium paralipomenis ad propylæum Act. Sanctorum Maji pag. 51. seqq.

mum, Parisiis 1700. 12. deinde etiam Gallice editam capite septimo, qui morem, pœnitentiæ caussa se ipsum flagris concidendi, negat ante Damianum in Ecclesia obtinuisse, quem si non auctorem tamen certum propagatorem illius flagellationis spontaneæ profitetur Baronius ad Annum 1056. n. 8. 44. *De decem Ægypti plagis*, iisque oppositis decem præceptis Decalogi, ad Joannem jam non Laudensem, ideoque laudabilem Virum. 45. *De sancta simplicitate*, scientiæ inflanti anteponenda. 46. *De ferenda æquanimiter correptione*. 47. *De Castitate & remediis eam tuendi*, ad Damianum, quem charissimum filium appellat. 48. *De spiritualibus deliciis*, ad Honestum, fratrem. 49. *De perfecta Monachi informatione*, ad Marinum puerulum fratruelem. 50. *Institutio Monialis* ad Blancam, ex Comitissa Monialem. 51. *De Vita eremitica & probatis eremitis*, ad Dominum Teuzonem eremitam. 52. *De bono religiosi status & variarum animantium tropologia*, b) ac de monasterio, vivario animarum. 53. *De Patientia in infectatione improborum*, ad Dominicum à ferrea lorica, qva corpus suum subigebat, di-

b) Adde Epiphanii Physiologum, & bestiarium Hugonis de S. Victore, Tom. 2. Opp. p. 391. seq.

dictum loricatum, de quo Damianus in vita Rodolphi Eugubini, Tom. 2. p. 209. & Martyrolog. Rom. 14. Octobr. 54. *De jejunio Sabbati*, ad fratres in Gamungi eremo. 55. *De celebrandis vigiliis.* 56. *De fluxa Mundi gloria & sæculi despectione*, ad Agnetem Imperatricem. 57. *De Principis officio in coërcitione improborum*, dissertationes duæ ad Gothofredum Ducem & Marchionem. 58. *De vera felicitate ac sapientia*, ad prudentissimum virum Bonifacium. 59. *De novissimis & Antichristo*, ad dilectum fratrem Adam. 60. *Expositio mystica historiarum libri Geneseos.*

Acta quædam *Legationis* Petri Damiani ab Alexandro II. missi *in Galliam*, & Synodi in Galliis celebratæ A. 1063.

Hymnus de Gloria Paradisi, qui incipit: *Ad perennis vitæ fontem mens sitivit arida.*

TOMO IV. *Orationes* sive *preces & Litaniæ, Hymni, Lectiones, Missæ, Responsoria* & *Carmina* CCXXV. in quibus etiam *Epitaphium*, quod ipse sibi Damianus posuit, num. CCXIII. *Quod nunc es, fuimus; es, quod sumus, ipse futurus* &c.

Collectanea in Vetus Testamentum, ex Epistolis & opusculis Damiani collecta a Monacho Anonymo illius Discipulo, ad Damianum Petri fratris filium, cui

Opu-

Opuſculum 47. a Petro dicatum ſupra dixi.

Regula inſtitutionis Canonicæ, præmiſſa ad Paſchalem II. Epiſtola, & alia Paſchalis qua A. 1115. eam ſuſcipere & confirmare ſe teſtatur, ad calcem ſubjuncta. Hæc Regula non Petrum Damianum auctorem habet, ſed ut probat Cajetanus, juniorem *PETRUM DE HONESTIS*, cognomento peccatorem, Clericum Ravennatem, Priorem Cœnobii Portuenſis. Damianus Ao. 1072. diem obiit, Petrus de Honeſtis Ao. 1119. Paſchalis Papa fuit ab A. 1099. ad 1118.

Sermones quinque in Orationem Dominicam, quos ſub Damiani nomine A. 1666. vulgavit, tomo VII. ſpicilegii Dacherius, ipſe poſtea agnovit eſſe PETRI CHRYSOLOGI, cui etiam in nova ſpicilegii editione, Tomo 1. p. 215. reſtituti leguntur, & jam pridem in omnibus Chryſologi ſermonum editionibus lecti ſunt, num. 67. 68. 70. 71. 72. ut ab Oudino Tom. 2. p. 629. jam notatum.

DAMIANUS *Zavalia*, Januenſis Ligur, Ord. Præd. primus Montis Regalis, apud Inſubres Epiſcopus, defunctus A. 1388. cujus *decreta a ſuæ diœceſeos clericis ſervanda* laudantur. Vide Jacobum Qvetif, T. 1. p. 749.

Ægi-

Ægidius de DAMNIS, supra Tomo 1. p. 53. ÆGIDIUS.

DAMPETRI hæc MSS. fuere apud Renatum Moreau, Medicum Parisiensem, teste Labbeo, in Bibliotheca Manuscriptorum pag. 218. *Phaleuciorum libri IV. de institutione ejus cui sunt Virgines instituendæ: quorum duo ad corporis salutem pertinent, alii duo ad curam animorum. Item alii Phaleuci ad Zruchium, & Zruchii ad Dampetrum.* Hic est Joannes Dampetrus, junior fortasse quam ut hoc loco a me commemorari debeat, Gallus Monachus Franciscanus, sed in cujus carminibus *a*) Julii Cæsaris Scaligeri judicio nullum claustrum, nullam invenias cucullam. Nonnulla eorum obvia in Gruteri deliciis Poëtarum Gallorum, T. 1. pag. 833. In hendecasyllabis suis ad Catullum visus proxime accedere. Vide clariss. Heumannum ad Sammarthani lib. 1. elog. 15.

DAMPORTUS, Monachus Benedictinus, in monasterio Pontfretensi, sive Pontisfracti, opidi inter Dancastrum & Eboracum. Ejus non nisi *homilias*, Baleus XII. 63. e Lelando & Pitseus pag. 831. memorant.

Joannes DANCK, sive DANCKONIS, *de Saxonia*, Astronomus clarus circa A. 1330.

a) Scaliger VI. poëtic. pag. 728. & Epist. 37.

1330. scripsit *Canones tabularum*, atque *eclipsales*, nec non *de astrolabio*, & de *incensionibus*. Vide quæ notavi ad Trithemium, c. 581.

Gvilelmus de DANDINA cognomento *de S. Savino*, scripsit *vitam* bene cogniti sibi *Hugonis de Lacerta*, Lemovicensis, qui discipulus S. Stephani Muretensis, Ordinis Grandimontensis institutoris, defuncti A. 1124. ipse diem obiit A. 1157. ætatis 86. Edita ab Edmundo Martene, Tom. 6. vett. monumentorum, Parisiis 1729. fol. pag. 1143-1186.

Thomas DANDO (ita enim rectius hoc nomen scribitur, quam apud Alegrium in paradiso Carmelitici decoris p. 342. ex Pitseo *) *Daudo*) Monachus Carmelita in Cœnobio Angliæ Marloburgensi temporibus Henrici sexti, Regis circa A. 1450. scripsit *Historiam Ealfridi*, sive *Alvredi*, Magni Visisaxonum Regis, ut præter Lelandum c. 543. & Baleum XI. 53. etiam Pitseus pag. 627. diserte testatur, unde emendandum, quod apud Vossium pag. 560. opus de vita & rebus gestis Arturi magni tenditur composuisse.

Andreas DANDULUS, supra in ANDREA, T. 1. pag. 241.

Gvilelmus DANDUS, Anglicus, Monachus Ordinis Servorum, cujus nihil nisi *Ser-*

mo-

*) Etiam apud Pitseum index recte habet *Dando*.

mones Quadragesimales & per annum Dominicales, Pitseus, pag. 853. commemorat.

DANICARUM rerum scriptores hactenus sparsim prodiere, in Erpoldi Lindenbrogii scriptoribus septentrionalibus quidem, ADAMUS Bremensis, de situ Daniæ, de quo dictum supra T. 1. p. 17. atque Auctor de Origine Gentis Danorum & de Regibus ejusdem Gentis, deque eorundem rebus gestis usque ad A. C. 1288. de quo infra in ERICO. Deinde Stephano Joanne Stephanio curante SVENO Aggonis F. & SAXO Grammaticus, de quibus suo loco; Svenonique juncta *ANONYMI* Genealogia Regum Daniæ à Dano ad Christophorum I. sive A. 1259. Tum alterius ANONYMI Chronicon Danicum ab Ao. 1028. usque ad 1282. Quod ex MS. Hafniensi vulgavit Arnas Magnæus, Lipſ. 1695. 8. Rerum Danicarum scriptores ANONYMI duodecim ab A. 700. ad 1500. in lucem dati a Joanne Petro de Ludewig, in tomo nono monumentorum ineditorum, Francof. 1731. 8. pag. 1-217. & pag. 591. seqq. ÆLNOTHUS, de vita & Martyrio S. Canuti Regis, de quo T. 1. pag. 68. Anonymus de passione S. Caroli, Comitis Flandriæ, Canuti Regis F. quem Meursius cum Ælnotho publicavit: & Gvaltherus Morinensis

ſis, Canonicus Tornacenſis, de martyrio ejusdem Caroli, Pariſ. 1615. 8. CANUTI Magni, Daniæ & Angliæ Regis Leges, qvas præter memoratos Tom. 1. p. 909. edidit quoque Stephanius, cum Svenone, p. 143-199. De Alberto Crantzio ejusqve octo libris Daniæ, dictum Tomo 1. pag. 104. Omitto tradere de recentioribus Daniæ hiſtoricis Haraldo Huitfeldo, Joanne Meurſio, Claudio Chriſtophoro Lyſchandro, quemque altera parte integriorem a nobiliſſimi Caji Frid. Schnellii induſtria exſpectamus Joanne Iſaacio Pontano, neque non de Thormodo Torfeo, J. B. des Roches, Andrea Hojero, & Ludovico Holbergio, aliisqve qvos ex Bibliotheca Hiſtorica Dano-Norwegica Nicolai Petri Sibben τȣ̃ μακαρίτȣ, Hamburgi 1716. 8. vulgata petere licebit.

DANIEL *Arvonius*, primus Epiſcopus *Bangorenſis* poſt medium ſæc. VI. quem cum Dubricio Archiepiſcopo Urbis Legionum, & Davide, Menevenſi Archiepiſcopo, Pelagianis fortiter reſtitiſſe teſtatur Giraldus Cambrenſis in Davidis illius vita Tom. 2. Angliæ ſacræ H. Warthoni p. 638. & Lelandus cap. 42. Hujus Danielis librum *contra Pelagianos*, atque *Orationes Synodales* memorat Jo. Baleus

Tom. 2. C Cen-

Çentur. 1. cap. 59. atque ex eo Pitſeus, pag. 98.

DANIEL Monachus *Benedictinus* Lirinenſis, Seculo XI. cujus *Commentarii in Pſalmos* MSS. aſſervati traduntur in Bibliotheca Lirinenſi.

DANIEL *Ceretus*, ſupra, CERETUS T. 1. pag. 1030.

DANIEL *Chinaſius*, Tarviſinus, A. 1381. ſcripſit hiſtoriam belli inter Venetos & Genuenſes ſeptimi A. 1377. geſti, de quo Jo. Baptiſta Verus lib. 2. rerum Venetarum, pag. 148. ſeq. Danielis hujus mentio apud Voſſium, p. 800.

DANIEL *Churche*, ſive *Eccleſienſis*, de domo ac familia Henrici II. Angliæ Regis circa A. 1180. auctor *carminum rhythmicorum*, & *Urbani*, ſive *Carminis de moribus*, quod incipit: *Cum nihil utilius*, atque MS. ſervatur Dublini in Collegio S. Trinitatis. Vide Baleum III. 17. Pitſeum pag. 243. & Leyſeri hiſtoriam poëtarum medii ævi p. 439.

DANIEL *Marlejus*, *Morlejus* ſive *Morilegus* dictus, à villa natali Morlei in Norfolcia Angliæ, poſt Oxonienſem & Pariſienſem Academias frequentatas, Toletum ſe contulit, ibique Mathematicas diſciplinas ab Arabibus didicit: ita enim intelligendi Lelandus cap. 220. & Baleus III. 29.

III. 29. non ut Pitſeum pag. 254. video accepiſſe, in Arabiam iter ſuſcipere disposuit. Lelandus duos tantum libros ei tribuit, unum *de inferiori* alterum *de ſuperiori parte Mundi*, ad Joannem Oxonienſem Epiſcopum Nordovicanum, Matheſeos & ipſum ſtudioſum. His librum *de principiis Mathematices* Pitſeus adjungit è Baleo.

DANIELIS *de Pariſiis*, Ordinis Præd. ſex ſermones Ao. 1273. Pariſiis habitos memorat Jacobus Qvetif, Tomo 1. pag. 267.

DANIEL *de Vicentia*, Ord. Præd. cujus & Joannis Aqvilani *Linea vitiorum*, ſive *ſermones quadrageſimales* prodiere, Venet. 1499. Lugduni 1501. 8. Pariſ. 1508. 8. Vide eundem Quetiſum T. 1. p. 856.

DANIEL *Wentanus*, ſive *Wintonienſis*, in Anglia ab A. 704. ad 746. Epiſcopus, de quo Beda lib. V. Hiſt. Eccleſ. Anglor. c. 19. (tunc adhuc vivere eum teſtatus A. 731.) & Lelandus cap. 65. Hic Daniel *Bonifacium* Romam proficiſcentem, Gregorio II. primus litteris ad eum datis commendavit, deinde ſingulari *Epiſtola catechetica*, de ratione inſtituendi infideles monuit, quæ inter Bonifacii Epiſtolas ſexageſima ſeptima, & apud Baronium ad A. 724. n. V. legitur. Plura ex

C 2 ejus

ejus ſcriptis non exſtant, quæ hæc a Baleo Centur. 2. cap. XI. Pitſeo pag. 144. & Voſſio pag. 278. memorantur: *Hiſtoria ſuæ Provinciæ*, *geſta Auſtralium Saxonum*, *de inſula Vecta* liber, quam ad ejus diœceſin refert Beda V. 24. *Vita Coddæ* Epiſcopi ab A. 665. Eboracenſis, atque ab A. 669. Lichfeldenſis. *De obitu Aldhelmi*, Shirburnenſis, ab A. 705. ad 709. Epiſcopi, & *Epiſtolæ ad Sanctimoniales.*

DANTES *Aligerius*, natus Florentiæ Anno 1265. *a*) cum in patria ingenio & auctoritate floruiſſet, Orator etiam miſſus ad Bonifacium VIII. tandem A. 1301. adverſæ *b*) factionis invidia Gvelforum Nigrorumque ejectus obiit exul Ravennæ A. 1321. Idibus ſeptembris: ſcriptores vitæ nactus Leonh. Brunum Aretinum, (editæ Peruſiæ 1671. 12. a Jo. Cinello, & ex alio Codice 1672. 12. curante Franc. Redi:) tum Chriſt. Landinum, Creſcimbenium aliosque: Jo. Papyrium Maſſonem quoque Tom. 2. elog. p. 15. ad 213. Non eſt congruens inſtituto meo de ſcriptis Dantis verſu *c*) & proſa *d*) editis latius

a) Diarium eruditor. Italiæ T. XXXV. p. 230. ſeqq. Memoriæ Trevoltinæ A. 1727. p. 1516.

b) Vide Bælium in Lexico.

c) Ex Hetruſcis Dantis poematibus celebratiſſimum eſt Drama ſatyricum *de Cœlo, Purgatorio & Inferno*

tius disserere, quibus Hetruscam linguam mirum in modum illustravit: sed quæ Latine ab eo in litteras missa sunt prætermitti à mé neutiquam debent, in quibus notissimum ejus opusculum tripertitum de Imperio superiore Ecclesiis, etiam Romana: & pendente non à Papa, sed à DEO: quod *de Monarchia Mundi* laudat Trithemius cap. 546. de S. E. primusque edidit Simon Schardius in sylloge scriptorum de Imperiali jurisdictione & potestate Ecclesiastica, Basil. 1566. fol. pag. 237. inde Argent. 1609. 1618. fol. recusum quoque separatim Ba-

 sileæ

ferno: sæpissime editum & multorum illustratum commentariis, de quibus videndus Joannes Marius Crescimbenius in historia poëseos Italicæ, pag. 90. & 288. seq. & Julius Niger in historia scriptorum Florentinorum, p. 143. qui testatur Latine etiam versum à *Paulo Nicoletto*, Veneto, eremita circa Ao. 1410. & a *Riccardo*, Theologo Carmelita, *Andrea* Neapolitano & circa A. 1400. *Gvinsforte Barzio*, JCto Bergomensi, & *Matthæo Ronti*, Veneto, Ordinis Montis Oliveti. Editionibus addenda novissima, Neapol. 1716. 12. Vide Diarium eruditor. Italiæ, Tom. XXXV. p. 223.

d) Le prose di Dante e di Boccacio, in Firenze 1723. Adi Diarium eruditorum Italiæ, Tom. XXXVI. pag. 341. Quæ Lud. Castelvetrius in hoc Dantis dramate notavit, vide in ejus opusculis variis Criticis postumis editis Italice, Lugd. 1727. 4. pag. 157. seqq.

filex 1599. 8. apud Oporinum. Propter hunc librum Dantes post obitum inter hæreticos condemnatus est, ut notatum Bartolo JCto in legem I. *Divi*, §. *Præsides*, D. XLVIII. 17. *de requirendis reis*. Arcimboldus quoque, e) Archiepiscopus Mediolanensis, in catalogo hæreticorum, ejusdem libri meminit & prohibet, ne quis eum legat. Multus quoque est in eo reprehendendo Antoninus Florentinus, summæ Chronicorum parte 3. tit. 21. cap. V. §. 2. pag. 306. seq.

Ex *Epistolis* Dantis Latinis una *ad Canem Scaligerum*, Principatus Veronæ & Vicentiæ Vicarium generalem, exstat in museo Minervæ Venetæ (la Galleria di Minerva) Venetiis 1700. fol. Tom. 3. pag. 220-228. in cujus Epistolæ inscriptione *Florentinum* se *natione non moribus* appellat.

Libri duo *de vulgari eloquentia* f) Latine editi Parisiis 1575. 8. à Jacobo Corbinel-

e) Matthias Bernegger in idolo Lauretano, pag. 124. Vide sis etiam Possevinum Tom. 1. apparatus, p. 413.

f) Genuinos Dantis esse hos libros dubitat Apostolus Zenus, vide Nigrum p. 142. ubi longe plura de Dante atque ejus scr-ptis. Iconem lauream & elogia dabunt Jovius pag. 10. Reusnerus in imaginibus claror. virorum Græciæ & Italiæ A. 7. b. Boissardus Tom. 1. imagg. p. 72. Bullartius Academ. T. 2. p. 305. &c.

binello, & à neſcio quo verſi Italice, Vicentiæ 1529. fol. & Ferrariæ 1583. 8vo, cum dialogo Johannis Georgii Triſſini, & in jam laudato muſeo Minervæ Venetæ Tom. 1. pag. 36-64.

Quæſtio *de natura duorum elementorum aquæ & terræ*, edita à Johanne Benedicto Moncetto, Venetiis 1508. 4.

Omitto DANTEM *Popoleſchi*, qui Julium Cæſarem An. 1480. lingva Hetruſca reddidit, aliosque Dantes juniores, de quibus laudatus Julius Niger in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum. De aliis etiam Ludovicus Jacobillus in Bibliotheca Umbriæ, atque Petrus Bælius in Lexico.

DARIUS Mediolanenſis in quibusdam editionibus Pauli Diaconi libro XVII. male legitur, debet enim eſſe DACIUS, ut ſupra in Dacio dicere me memini.

DARIUS *Tibertus*, Eques Cæſenas, auctor epitomes vitarum Plutarchi, quam Anno 1492. compoſuit, & poſt primam editionem Ferrarienſem A. 1501. emendatius ex Joannis Oporini caſtigatione excudit Robertus Winter 1541. 8. ut editiones Pariſienſes A. 1547. & 1557. prætercam.

Joannes DASTYN, ſive DASTINUS, (male *Gvilelmus* Pitſeo pag. 853. veluti diverſus

versus à Joanne, de quo idem pag. 871. Philosophus Anglus, scriptor *Speculi Philosophiæ* de investigatione lapidis pretiosi, MS. in Bibliotheca Bodlejana. In eadem exstat *liber mixtionum*, atque inter Ashmolianos *Visio* A. 1311. * & *Rosarium* secreta secretorum complexum: nec non Epistola ad Cardinalem Neapol. & ad Papam Joannem XXII. Nescio sitne diversum ab memoratis hisce scriptum *sapiens aurinus* Pitseo memoratus, qui præter rem, secreta secretorum hujus Dastini distingvit ab ejus rosario.

Augustinus DATHUS, de quo supra in Augustino T. 1. p. 397.

Nicolaus DATHUS Senensis, Augustini A. 1479. defuncti Filius, qui patris sui Opera collegit, obiitque Anno 1501. † Prodiere Senis, biennio post, An. 1503. fol. curante fratris filio *Hieronymo* DATHO, & distincte recensentur in Gesneri Bibliotheca p. 102 - 104. b.

Leonhardi DATHI, Florentini, Episcopi Massani, *Hiempsal* tragœdia scripta An. 1440. MS. in Bibliotheca Regia Paris. vide Labbeum p. 323.

DA-

* ita legendum in Catalogo scriptorum Angliæ n. 7605. pro 1611.

† Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XXIV. pag. 234.

DATIUS *Mediolanensis.* Vide supra, DACIUS.

Joannes DATUS *de Imola, Episcopus Imolensis, vir doctus & acerrimus disputator, Ægidianæque doctrinæ* (Ægidii Romani, de quo supra Tom. 1. pag. 51. sq.) *imitator & defensor; scripsit* de attributis, de priori & posteriori, & de potentiis animæ. *Libros D.* Augustini *contra* Faustum Manichæum, *contra* Cresconium Donatistam, & de Trinitate, *in conclusiones reduxit. Juvenis e vita decessit, Imolæque, quæ a Geographis Forum Cornelium nominatur, in templo cathedrario sepultus jacet.* Hæc de Johanne Dato Josephus Pamphilus in Chronicis Ordinis fratrum Eremitarum S. Augustini pag. 84. b. ad Annum 1460. unde apud Cangium emendabis, quod Datus hic An. 1360. obiisse traditur. Præterea animadvertere placet, quod apud Ughellum Tom. 2. Italiæ sacræ pag. 639. seq. nullus inter Imolenses Episcopos Joannes neque decimo quarto, neque decimo quinto sæculo.

DAUFERIUS, infra, DESIDERIUS Benedictinus.

DAVID *de Augusta* Vindelicorum, Germanus, Ordinis Minorum, defunctus Anno CHristi 1272. In Bibliotheca Patrum Coloniensi, Tomo XIII. & in Lugdunen-

dunensi Tomo XXV. pag. 868. exstat ejus *formula Novitiorum* ad Bertholdum & Novitios Ratisbonæ versantes, ac *de exterioris* quidem *hominis reformatione*, capita XL. & *de reformatione interioris hominis*, capita LXI. Et pag. 898. Speculum *de septem processibus religiosi status*, fervoris, laboris, consolationis, tentationis, remediorum, virtutis & sapientiæ. Hæc separatim prodierant Augustæ Vindelicorum 1593. sub Davidis nomine, cui etiam a Trithemio cap. 455. atque in Codicibus MStis tribuuntur. Vide Oudinum Tomo 3. p. 447. Qvanqvam nonnulla eorum leguntur interdum sub BONAVENTURÆ nomine, vide Waddingum pag. 77. & 99. vel etiam sub BERNHARDI, quod inscribitur: *in verba: ad quid venisti?* Vide editionem Operum Bernhardi ultimam Mabillonianam, Parisiis 1719. fol. T. 2. pag. 826. In monasterio Viridis vallis Sanderus Tomo 2. pag. 136. Elenchi MStorum Belgii, testatur exstare DAVIDIS *Teutonici*, Ordinis Minorum, *De modis revelationum, de generibus visionum: de speciebus tentationum: de virtutibus, de profectu religiosorum, de affectu Orationis*, aliaque. In Basileensi Bibliotheca, Davidis de *perfidia Religiosorum*, MS.

DA-

DAVID *Boschus* Lelando cap. 558. & vernacula lingva *Boys*, ut Baleo VIII. 12. Pitseo pag. 641. & Alegrio pag. 350. *Boisius*: * Cambrensis patriâ, Theologus Oxoniensis, Monachus Carmelita, & Carmelitarum Claudiam incolentium Prior, circa Annum 1451. Scripsit *de duplici hominis immortalitate*: & *contra Agarenos*, nec non *contra varios ritus Gentilium*. *Homilias* quoque, & *de doctrina Spiritus*, atque *de vera innocentia*.

DAVID *Britannus*, primus Archiepiscopus Menevensis, cujus jam supra in DANIELE *Arvonio* pag. 33. mentionem feci. Huic Baleus Centuria I. cap. 55. & ex eo Pitseus pag. 95. tribuunt *Decreta Synodi Victoriensis contra Pelagianos*, *Regulam Cœnobitarum* & *Homilias Evangelicas*. De antiquioribus in Britannia adversus Pelagianos Synodis vide, si placet, Speelmanni Concilia Tomo 1. pag. 47. In Davidis hujus Legenda, auctore GIRALDO Cambrensi apud Warthonum Tomo 2. Angliæ sacræ pag. 639. narratur eum centum & quadraginta septem annorum curricula complevisse. Obi-

* Boisius à *bois*, quod Gallis lignum, & Boschus à Germanico Busch, quod fruticetum denotat. Sed alieniora sunt, quod eundem Davidem Harpsfeldio notante *Baisium* alii vocant, alii *Boethium*.

Obitum ejus Pitſeus refert ad Annum CHriſti 544.

DAVID, Lelando cap. 584. *Chiroburgus*, Pitſeo pag. 832. *Chirburius*, Alegrio pag. 332. *Kirburrius*, Carmelita & in Hibernia Epiſcopus Dromorenſis, defunctus circa Annum 1420.

DAVID *de Dinanto*, qui citatur in ſumma Alberti Magni, eſt notus ille ALMARICI, ſive AMALRICI, *Carnotenſis*, diſcipulus, de cujus erroribus Cæſarius Heiſterbacenſis V. Dialog. c. 22. hujus libros Davidis damnatos & exuſtos teſtatus: Concilium Pariſienſe A. 1209. Edmundus Martene Tomo IV. Anecdotorum pag. 163. 166. Bibliotheca Patrum edit. Lugd. Tom. 26. pag. 488. F. Concilium Lateranenſe An. 1215. Rigordus ad Annum 1209. pag. 208. in Petri Pithœi undecim ſcriptoribus: S. Antoninus Tomo 3. Chronicorum pag. 94. ſupra in ALMARICO Tom. 1. pag. 186. Bulæus Tomo 3. hiſtoriæ Academiæ Pariſienſis pag. 24. ſeq. & 48. Spondanus ad Annum 1204. num. 17. ſeq. Bzovius ad Annum 1209. n. XI. &c.

DAVID *Morganius*, Baleo VIII. 45. David *Landavenſis*, quia Eccleſiæ Epiſcopalis Landavenſis, ſive ut Lelandus cap. 573. *Lannotuvanæ*, in Cambria Theſaurarius fuit

fuit circa Annum 1480. Scripſit *Antiquitates Cambriæ* & deſcriptionem ejus, ſive *Geographiam*, ut ex eodem Baleo repetunt Voſſius pag. 636. & Pitſeus pag. 669.

DAVID *Obugæus*, Hibernus, Carmelitarum Provincialis circa Annum 1320. de quo plura idem Baleus XIV. 92. Theologiam docuit Oxoniæ primum, deinde in Germania Treveris, in patria Hibernia denique, ubi in Cœnobio Kyldarienſi diem obiit ſupremum. Scripta ejus Baleo memorata, *Sermones ad Clerum*, *Epiſtolæ XXXII. ad diverſos. Propoſitiones diſputatæ. Lectiones Trevirenſes. Regulæ quædam Juris*, & ſcriptum *contra Gerhardum Bononienſem*, Generalem Carmelitarum Priorem, qui Carmelitas in Anglia duabus provinciis diſtingvi volebat, omnem Europam * deſcripturus per Provincias XI.

DAVID I. ab Anno 1114. ad 1143. & DAVID II. ab Anno 1329. ad 1370. Reges *Scotiæ*, quorum Leges obviæ ſunt in Johannis Skenæi legibus veteribus Scoticis, de quo libro dictum Tom. 1. p. 285. edito Anglice primum Edinburgi 1609. & Latine Londini 1613. fol. confer, ſi pla-

* Vide Alegrium pag. 280. Paradiſi Carmelit. decoris.

placet, Wilhelmi Nicolsoni Bibliothecam scriptorum Scotiæ pag. 256. seq. & quæ infra in RANULPHO *de Glanvilla*.

DAVID *Scotus*, quem Wirciburgi scholas regentem Henricus V. Capellanum sibi assumsit, Episcopus inde Bancornensis, sive Bangorensis, de quo Baleus XIV. 47. & Georgius Mackenzie Tomo I. operis de vitis scriptorum nationis Scoticæ pag. 109. seq. Scripsit *iter*, sive *expeditionis seriem*, quam Imperator Henricus V. Romam suscepit adversus Paschalem II. A. 1110. sq. sed judice Wilhelmo Malmesburiensi lib. V. p. 166. scripsit *magis in Regis gratiam quam Historicum deceret*: & *non Historiam, sed Panegyricum*. Præter hoc scriptum, quod manu exaratum ajunt adhuc superesse in Cæsarea Bibliotheca, Mackenzius pag. 120. tradit ab hoc Davide compositum etiam fuisse *Panegyricum Henrici V.* versibus heroicis, indeque auctorem ejus non historiographi tantum Imperatorii, verum Poëtæ etiam laureati elogio ornatum fuisse. Sed prioris tantum operis meminit Conradus a Lichtenau, Abbas Urspergensis pag. 254. ubi *tribus libris* distinctum fuisse testatur. Quod autem *Apologiam* etiam *ad Cæsarem*, & *de Magistratuum insignibus*, & *de regno Scotorum*,

rum, librum ſcripſiſſe referunt, id Balei fide ab illis fieri exiſtimo.

DAVID *Tavenſis*, ſupra, *David Morganius*.

DAVID *Teutonicùs*, ſupra, *David de Auguſta*.

Jacobus DEçA. Infra, *Didacus* DEZA.

Angelus DECEMBRIUS, Oberti filius, Petri Candidi frater, patria Viglebanenſis (Vigevano) in ducatu Mediolanenſi, Ducum Mediolanenſium ad Julium II. Orator, latinarum litterarum & ingenii laude celebris, poſt Leonellum Eſtenſem principem jam defunctum Pio ſecundo Pontifici circa Annum 1462. obtulit *libros ſeptem de politia litteraria*, varia refertos eruditione, & quos ipſe teſtatur *à poliendo*, ſive à cultu & elegantia, non Græca derivatione velut politiæ ac Reipublicæ litterariæ titulo proſcribere ſe voluiſſe. In Philippi Picinelli Athenæo eruditorum Mediolanenſium pag. 34. & in Lazari Auguſtini Cottæ muſeo Novarienſi p. 66. legas hoc opus ex Bibliotheca Pontificia raptum fuiſſe per ſpolium cum A. 1527. Roma à Cæſareano milite occuparetur. Prodiit non ut à Cotta traditum Baſileæ 1527. ſed ut recte in diario eruditorum Italiæ Tomo X. pag. 236. notatum eſt, prima editio lucem vidit Auguſtæ Vindelicorum

rum 1540. fol. Deinde Alfonso Ateſtio II. Ferrariæ Duci dedicatum curante Auguſtino Curione, Baſileæ 1562. 8vo. In prologo libri quarti, Decembrius teſtatur, adoleſcentem ſe ſcripſiſſe, Pioque II. legendum obtuliſſe librum *de religionibus & cerimoniis:* deinde carmine pentametro compoſuiſſe *de matronali œconomico libros quinque*, & Virgilianam Panegyrim heroice *de vita & morte divi Caroli*, Hiſpani principis, qui Johannis ſecundi filius, diem obiit A. 1461. *Notas* quas nonnulli memorant *in Auſonium*, non memini me videre.

Petrus Candidus DECEMBER, ſive DECEMBRIUS, natus Ticini A. 1399. *a*) & Nicolai V. circa Annum 1450. brevium Magiſter, Mediolani defunctus An. 1477. Gvarini ſenioris diſcipulus, idemque amicus Laurentii Vallæ, cujus exſtat pag. 633. Operum, lepida ad illum Epiſtola, qua indignatur Bartolum, Baldum, Accurſium, Dinum ſimilesque anſeres in locum Sulpitii, Scævolæ, Pauli, Ulpiani aliorumque Jurisprudentiæ cygnorum ſucceſſiſſe, vehementerque invehitur in neſcio quem, qui, ut ait Valla, *furioſe affirmaverat nullum ex operibus*

a) Diarium Eruditorum Italiæ T. XXIV. pag. 285. T. X. p. 252.

ribus M. Tullii cum vel brevissimo Bartoli libello, qualis est ille de insigniis & armis, comparandum, illo ipso Bartoli libello nihil ineptius esse ostendit. Alphonsi Siciliæ Regis rogatu Latine vertit hic Decembrius *Appiani* Libyca, Syriaca, Parthica, Mithridatica, libros quinque de bellis Civilibus, Illyrica & Celticorum epitomen, dicavitque Nicolao V. Prodiere Ven. 1472. fol. per Vindelinum Spirens. & 1477. fol. per Erhardum Ratdolt de Augusta, cum Petro Loslein de Langelen, correctore ac socio suo: & 1492. 1500. fol. per Christophorum de Pensis, & 1562. 8. & Moguntiæ 1529. 4. *Franciscus Philelfus*, qui passim Decembrio indignis modis *b*) detrahit, testatur etiam a se Appianum ex Codice, quem Laurentius Medices miserat, magna ex parte intra quinque menses An. 1470. Latinum factum, lib. XXXI. Epist. 41. 43. 45. 46. 50. 59. *ne istius*, inquit pag. 219. *vestri Petri Candidi barbaria & inscitia diutius Latinas aures ineptiis suis obtundat.* Et tamen *eloquentissimum Virum* & *exactissimæ censuræ Grammaticum* hunc Decembrem vocat Laur. Valla: & Philelfi Appianus nunquam vidit lucem, sicut nec *Jo. Tortellii* quam memorat Trithemius cap.

b) Diarium Eruditorum Italiæ T. XII. p. 348.

cap. 751. Rarius autem ſtudioſorum manibus jam teritur Candidi interpretatio, quia meliorem *Sigismundi Gelenii* habemus, de qua dictum IV. 12. Bibliothecæ Græcæ pag. 394. Cætera hujus Decembris ſcripta, c) quæ in epitaphio ſupra CXXVII. (exceptis vulgaribus ſive lingva Italica ſcriptis) compoſuiſſe traditur, hæc memorantur, inedita omnia:

Res geſtæ Franciſci Sfortiæ IV. Mediolanenſium Ducis, (atque ſi Varillaſio fides, etiam aliorum Ducum Mediolanenſium) MStæ in Bibliotheca Regia Pariſienſi.

Epitome Romanæ Hiſtoriæ ad Regem Siciliæ Alphonſum.

Peregrina Hiſtoria ad Nicolaum Arcimboldum, Epiſcopum Parmenſem.

Vitæ aliquot virorum illuſtrium verſæ fortaſſis Latine e Plutarcho.

Deſcriptio mortis Darii.

Libri X. Platonis de Republica Latine verſi, ad Humfredum, Gloceſtriæ Ducem, MSti in Bibliotheca Ambroſiana, e qua elogium Emanuelis Chryſoloræ affert Joſephus Antonius Saxius de ſtudiis litterariis Mediolanenſium p. 104.

Ora-

c) Diarium Eruditorum Italiæ Tom. XII. p. 345. ſq. & X. p. 252. Lazarus Auguſtinus Cotta muſeo Novarienſi p. 250.

Orationes & *Epistolæ* CLVII. MStæ in Ambrosiana Mediolanensi, & Bononiæ teste Mabillonio T. 1. musei Italici p. 197. E quibus Oratio *in funere Nicolai Picinini* versa Italice A. 1444. prodiit A. 1732. Mediolani in T. XXII. scriptorum Italiæ clariss. Muratorii.

Commentarii *Julii Cæsaris* versi Italice, *d*) ad Philippum Mariam Vice-Comitem, Ducem Mediol.

Philippi vitam nimia libertate a Decembrio scriptam reprehendit Jovius pag. 28. elog.

Obertus DECEMBER, Anselmi filius, *e*) Angeli & Petri Candidi Pater, discipulus Emanuelis Chrysoloræ, Petri de Candia, Episcopi Novariensis (qui postea A. 1409. Papa Alexander V.) a secretis: scripsit ad Joannem Mariam Vicecomitem, Ducem Mediolanensem, cujus itidem ab illo tempore secretarium gessit, *libros quatuor de Republica*: & *librum de Modestia* ad MODESTUM DECEMBRIUM, tertium suum filium: & *de candore*, ad filium Petrum Candidum Decembrem. *De morali Philosophia* dialogos duos, & *epitomen Romanæ historiæ*, quam filius Petrus Candidus *f*) perfecit,

D 2

d) Diarium Eruditorum Italiæ Tom. XII. p. 347.
e) Idem Tom. X. pag. 250. seq.
f) Idem Tom. XXIV. pag. 286.

fecit, variasque *Epistolas.* Vertit etiam *Orationes* quasdam *Demosthenis* & *Lysiæ*, *Epistolas* quoque *Demosthenis* ac *Platonis*. Sed & *libros decem Platonis de Republica*, quos a filio etiam Petro Candido *g*) translatos jam dixi.

Joannes DECHTUS, Viconiensis, Ordinis Præmonstratensis Canonicus circa Annum 1384. Infra, DECHTUS.

Philippus DECIUS, Tristani filius, natus An. 1454. audivit Jasonem Maynum ac Jacobum de Puteo, & Jus utrumque docuit per annos amplius sexaginta variis in locis Italiæ, Galliæque, & hinc iterum in Italia apud Pisanos, ac Senis denique, ubi octogenario major diem obiit supremum. Ipse hæc de se in epitaphio, quod exstat in Tobiæ Fendt monumentis sepulchrorum &c. 1574. fol. num. LXXXVI. & apud Pancirollum II. 135. atque alios: *Philippus Decius, sive de Dexio, a*) *Mediolanensis, Jurisconsultus celebri fama notissimus: cum primum locum Studii in Jure Canonico vel Civili tenuisset Pisis, Senis, Florentiæ, Paduæ, Papiæ:*

g) Diarium Eruditorum Italiæ T. X. p. 251. 253.

a) Decium, sive Dexium pagi Mediolanensis nomen, ex quo orti majores Philippi, Mediolanum concesserant, & per annos trecentos cum dignitate vixerant.

piæ: demum ultra montes in Gallia: denique revocatus in Italiam ab excelsa Florentinorum Republica, posteaquam stipendium mille quingentorum aureorum in auro pro Lectura consecutus fuisset, de morte cogitans hoc sepulchrum sibi fabricari curavit, ne posteris suis crederet. Præter ejus commentaria in *Decretales*, Lecturamque in *titulum de privilegiis*, nec non in *Digestorum* titulos & *Codicis* Justinianei, Commentaria: & ad Baldum additiones, plus semel Romæ, Neapoli, Venetiis ac Lugduni typis exscripta, celebrantur ipsius *Consiliorum* libri quatuor editi cum Caroli Molinæi *b*) additionibus, Lugd. 1566. in quibus & Consilium *pro auctoritate Concilii Generalis supra Papam*, & sermo de eodem argumento *pro justificatione Concilii Pisani* A. 1511. contra Julium II. congregati, quod utrumque scriptum Goldastus operi de Monarchia Imperii pag. 1667. & 1677. Tom. II. (al. III.) & Richerius libro IV. historiæ Conciliorum inseruere, & ob quæ non modo excommunicari Decium a Pontifice, dirisque devoveri, sed etiam domum ejus fœde diripi contigit. Vitam

b) Carolus Molinæus pag. 95. de Monarchia Francorum. De locis ab Indice expurgatorio notatis in Decio, vide Possevinum Tomo 2. apparatus pag. 275. seq.

Decii præter Pancirollum, Fichardum, Forsterum aliosque tradunt Bælius in Lexico, Dupinius Tomo XIV. Bibliothecæ Ecclesiasticæ pag. 156. Nicolaus Comnenus Papadopoli de Gymnasio Patavino Tomo 1. pag. 241. &c. Iconem habes in Jovii elogiis pag. 164. & apud Boissardum Tomo 1. imaginum p. 206. Bullartium Tomo 1. Academ. pag. 213. &c.

Lancellotus DECIUS, Philippi frater natu major, JCtus & ipse celebris, Alexandri Tartagni discipulus, docuit Jus Civile Pisis & Ticini, ubi defunctus est An. 1500. Jam a Gesnero annotatum fuit scripsisse eum super totum Jus Civile commentarios, qui habentur impressi.

Omitto juniores: 1) *Jodocum Ludovicum Decium*, Germanum, S. Laterani Comitem Imperii Regisque Poloniæ Sigismundi a secretis, scriptorem libri *de vetustatibus Polonorum*, & libri *de Jagellonum familia*, & librorum III. *de Regis Sigismundi temporibus:* quæ junctim edita Cracoviæ 1521. fol. & deinde recusa in Johannis Pistorii Corpore scriptorum historiæ Polonicæ, Tomo secundo, Basileæ 1582. fol. 2) *Conradum Decium*, Secretarium Ducis Austriaci Ferdinandi, qui Gerhar-

di

di de Roo Annales Austriacos ab Anno 1273. ad 1519. XII. libris expositos post auctoris obitum recensuit, vulgavitque Oeniponte 1592. fol. & Germanice vertit, Augustæ Vindelicorum 1611. fol. recusos Latine nuper Halæ Saxonum 1709. 4. 3) *Antonium Decium*, Hortinum, cujus ingenium carminibus Hetruscis pangendis probatum Torquato Tasso, principi illius poëseos, digno elogio mactat Janus Nicius Erythræus pinacotheca prima p. 181.

DECRETALES Pontificum. vide supra Tom. 1. pag. 813. seq.

DECRETUM, vide infra, GRATIANUS.

Johannes DEDECIUS, Philosophus Anglus, qui Oxonii scripsit probatas ætati suæ *Quæstiones in libros decem Ethicorum Aristotelis*, teste Lelando cap. 561. Pitseo p. 872. & Baleo XII. 84.

DEFENSOR, Grammaticus & Monachus Locociagensis apud Pictones, Auctor *Scintillæ*, sive locorum communium & sententiarum c) per capita LXXX. collecta-

c) Alii *Alvaro* Cordubensi Scintillas tribuunt, alii *Cæsario* Episcopo, ut Codex Bibliothecæ Paulinæ Lipsiensis in Catalogo MSS. Felleriano pag. 122. De Græcis similis generis collectionibus

lectarum ex ſacra Scriptura & ſanctis Patribus, *Ambroſio*, *Anaſtaſio*, *Auguſtino*, *Baſilio*, *Cæſario*, *Clementis* libris, *Collationibus* Caſſiani, *Cypriano*, *Effrem*, *Eſaia*, *Euſebio*, *Gregorio*, *Hieronymo*, *Hilario*, *Iſidoro*, *Joſepho*, *Origene & Vitis Patrum*. Hunc librum ex Bibliotheca montis Caſini deſcripſiſſe ſe refert Joannes Mabillonius pag. 123. Muſei Italici, ubi veterem auctorem appellat, ut qui nullum e Patribus Iſidoro poſteriorem adducit. Præter rem tamen habuit pro inedito, eſt mihi enim in manibus editio Colonienſis A. 1556. forma minore excuſa apud Petrum Horſt. Antwerpienſem quoque Anni 1550. a Geſnero, & Venetam 1552. a Simlero memorari memini, ne dicam de illa, quæ ex Romana Antonii Gangutiæ, Siculi editione, Rom. 1560. 4. ſub Bedæ nomine exſtat Tomo VII. ejus operum, de qua ſicut & de Anglo-Saxonica illius verſione, ſupra Tomo I. pag. 514. At enim nomen *Defenſoris*, & nutritoris ſui *Urſini* auctor diſerte expreſſit in præfatione, quam integram hic, eſt enim brevis, infra poſui: *Lector, quisquis es, libellum hunc legens,*

nibus dictum libro V. Bibliothecæ Græcæ c. 30. Latine poſt Defenſorem alia circa Annum 1316. compoſita a THOMA Hibernico, de quo infra ſuo loco.

legens, flagito te ſcriptor, ut libenti legas animo, & mellifluа grate ſuſcipias verba. Voluntas bona & labor, nihil aliud fuit mecum, niſi de Domini & Sanctorum dictis, e quibus excerpta eſt hæc Scintilla. *Nec mea exiſtit induſtria, ſed DEI totum eſt gratia, meique nutritoris URSINI doctrinæ obtemperare volens, paginas quasque ſcrutans, ſententiam reperiens fulgentem, ceu inventam quis margaritam aut gemmam, ita avidus collegi. Guttæ quemadmodum collectæ multæ fontem efficiunt, diverſorum ſic voluminum congregans teſtimonia, hoc condere tentavi. Veluti de igne prodeunt ſcintillæ, ita hic minutæ ſententiæ, pluribusque libris ſcriptæ vocentur* Scintilla Scripturarum. *Quam qui legere vult, laborem ſibi ut amputet, nec præ cæteris paginas iterando laſſeſcat, hic habet ex pluribus carptum. Ne id opus quoque ſine auctore putaretur apocryphum, unicuique ſententiæ per ſingulas capitulatim virtutes ſuum ſcripſi auctorem, nomen adſcribens meum quod eſt DEFENSOR, non ob gloriam vanam, ſed ut quicunque legerit, mei memoriam habeat.* Caput quod in editis deſideratur, trigeſimum quintum *de Doctoribus*, vulgavit B. Nicolaus Staphorſtius noſter Tomo 3. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Hamburgenſis pag. 359 – 361. ex Codice MSto Bibliothe-

cæ templi Petri & Pauli Hamburgensis.

Johannes DEIBOCUS, infra, DRIBROCUS.

Johannes DEIRUS, Joh. Frumentario lib. de Viris illustribus DEURUS, Theologus Anglus circa Annum 1360. teste Pitseo pag. 485. celebris scripsit *peram spiritualium*, sive *Distinctiones* libris IV. Illustrationes *super historias Sacræ Scripturæ*, quarum meminit & Lelandus c. 384. & Baleus VI. 19. Responsiones *ad mendacia ab adversariis sibi imposita.* Determinationes *de adoratione imaginum. De peregrinatione. De prædicatione Verbi DEI.* Et *de stipendiis annalium Sacerdotum.*

Wicbertus DEIRUS, infra, WICBERTUS.

Jacobus de DELEYTO, Cancellarius Nicolai Estensis, Marchionis Ferrariæ, scriptor *Annalium Estensium* suæ ætatis de gestis illius Marchionis ab Anno CHristi 1393. ad 1409. editorum Mediolani An. 1731. in Tomo vigesimo scriptorum Italiæ, curante celeberrimo Muratorio.

Ægidius DELPHUS. vide, ÆGIDIUS, T. 1. p. 56.

Joannes

Joannes DEMOPHYLAX, qui Sweertio &Val.Andreæ,idem rectiusSimlero,Possevino, Sandero & aliis DIOPHYLAX, sive ut Alegrio DIOPHYLACIUS, Gandensis Flander, Carmelita, qui A. 1527. florentibus annis obiit, scripsitque plura carmine, *Christomachiam* acrostichide laboriosa, nec non *fornacem Chaldaicam, Israëliticam Catachresin, Laudes lucis, Erotema Religionis, Carmen de Flandria, Oden in CHristi Domini Natalem:* & *de Virgine beata. Epigrammatum librum,* quæ una cum *Epistolis* ad diversos prodiere Lugduni 1527. præmissa ejus effigie.

Odofredus, sive *Ottofredus* DENARIUS, Beneventanus, JCtus, Kœnigio memoratus idem est, qui aliis *Odofredus Bononiensis* appellatur, quia Bononiæ docuit, obiitque Anno CHristi 1265. scriptor Lecturarum *super Codicem* & *Digesta* & librorum *de formulis actionum, de ordine Judiciorum,* & *de arte Notariatus.* Ccmposuit etiam *feudorum Compendium,* glossas ad summam *Azonis,* præceptoris sui, in titulum *de pace Constantiæ:* & Tractatus *de restitutione dotis, de percussionibus, de Curatore bonis dando,* & *in primum & secundum Decretum.* Vide Pancirollum II. 35. & Joannem Fichardum pag. 405.

Joannes

Joannes de DEO, * Speculatori, sive Gvil. Durando in prooemio Speculi *Johannes de* DEO GRATIA, & a JOHANNE Hispano JCto distinctus, JCtus Bononiensis, patria Ulyssiponensis, qui An. 1247. scripsit *Pœnitentiale*, in variis Bibliothecis MStum, de quo Oudinus Tomo 3. pag. 178. ubi etiam de ejus *Casibus Decretalium Gregorii IX. Quæstionibus Juris*, ad exercitium Magistrorum: & de *quatuor libris*, quibus titulus *Judicium*, (apud Sanderum pag. 177. *Summa Judicum*,) de Judicum officio ac potestate & de officio Advocatorum: Commentario & apparatu metrico *super arbore Consangvinitatis*, in Decreti parte 2. causa 35. post quæstionis V. caput 6. atque Tractatu *de Dispensationibus*. His ex Pancirollo II. 30. & Nicolai Antonii libro VIII. Bibliothecæ veteris Hispanæ cap. 3. Tom. 2. pag. 45. addere licet *Summam moralem* & additiones ad summam HUGUTIONIS. *Concordantiam*, sive ut Trithemius cap. 452. *Tabulam Decreti & Decretalium. Catalogum Hæreticorum. Librum Distinctionum. De abusibus contra Canones* & *Summam* & *Correctio-*

* Diversus ab hoc *Joannes de Deo*, Hispanus, An. 1540. Ordinis Granatensis de Hospitalitate Conditor, quem beatis adscripsit A. 1630. Urbanus VIII. Vide Acta Sanctor. 8. Martii.

ctionem Cavillationum HUBERTI *de Bovio, Apparatum & Breviarium Decretorum. Notabilia* cum *summis*, *super titulis Decretalium* & *Decretorum*, ac denique *Chronica*. Ad calcem libri Pœnitentialis legitur hoc tetrastichon:

En ego quem patria genuit pia Portugalensis,
Diva cathedravit verbis schola Bononiensis,
Hoc opus aptavi Domini non absque labore,
Sed labor est facilis vestro superatus amore.

DEODATUS, infra, DEUSDEDIT.

DEODERICUS, infra, THEODORICUS.

DEODUINUS, sive THEODUINUS Noricus, propinqvus Henrici III. Imperatoris, & Episcopus ab Anno 1047. ad 1075. Leodiensis, a *Durando* * ab Anno 1021. ad 1025. Episcopo Leodiensi ante controversiam Berengarii extincto diligenter distingvendus. Ejus *Epistolam*

* Vide Claudium Robertum in Gallia Christiana, Valerium Andream Biblioth. Belgic. pag. 195. seq. & Pagium ad Annum CHristi 1035. num. 3. & de *Durando* undequinquagesimo Episcopo Leodiensi Chapeavillium Tom. I. pag. 258. sqq. de *Deoduino* autem, quinquagesimo tertio T. 2. pag. 3. seqq.

lam ad Henricum I. ab Anno 1033. Regem Francorum, contra *Brunonem*, Andegavensem Episcopum, & *Berengarium a*) Turonensem laudat Gvidmundus, sive Christianus Druthmarus *b*) lib. 1. de corpore & sangvine Domini pag. 441. Tom. 18. Bibliothecæ Patrum Lugdun. Edidit, sub falso *Durandi* nomine, & mutilam Baronius ad Annum 1035. num. 2. 3. 4. ex Bibliotheca Ludovici Martelli Rothomagensis: & ex Baronio Joannes Chapeavillius in historia Episcoporum Leodiensium Tom. 1. pag. 261. & Bibliothecæ Patrum curatores Paris. Colon. & Lugd. Tom. XVIII. pag. 531. *c*) Integram denique vulgavit e duobus Codicibus Mabillonius Tomo 4. Analect. pag. 396. (editionis novæ pag. 446.) testatus in iisdem Durandi nomen neutiquam exprimi, sed tantum D. primam litteram, Deoduini nominis indicem, reperiri, quod in Regio etiam Parisiensi quadringentorum annorum fieri notavit Oudinus Tomo 2. pag. 620. ubi Cantabri-

a) Vide supra pag. 573. Tom. 1. ubi de Berengario & pag. 793. seq. ubi de Brunone.

b) Id. pag. 1044. seq.

c) non 419. ut est apud Caveum. Nam ibi obvius liber est alterius Durandi Troarnensis longe diversus a Deoduini Epistola, licet & ipse oppositus Berengario, de quo infra in Durando.

tabrigiensium quoque MStorum mentionem facit.

Joannes de DERLINGTONA, sive DERLINGTONUS, Anglus, Ordinis Prædicatorum, Confessor Henrici III. Regis Angliæ, qui A. 1272. obiit, inde Archi-Episcopus in Hibernia Dublinensis, defunctus Londini A. 1284. præter *Disceptationes Scholasticas* & *Sermones* ad Clerum & populum auctor fuit *Concordantiarum* magnarum Biblicarum, quæ vocatæ sunt Anglicanæ. Vide Pitseum p. 364. Jac. Qvetif Tomo 1. pag. 395. & quæ de Concordantiis supra Tom. 1. p. 1162. seq.

DERMATIUS Hiberniensis, sive Scoticus, qui Reimbaldi, Leodiensis Episcopi, commendatitiis circa Annum 1115. instructus iter suscepit in Palæstinam, scriptor *Epistolæ Exhortatoriæ* editæ Tomo 1. Anecdotorum Edmundi Martene pag. 340. In hac Epistola citatur *Augustinus in primo contra Marcionitas.*

DESIDERIUS, ex alio nomine DAUFERIUS, ex principum Beneventanorum sangvine Monachus *Benedictinus* & Præpositus Cœnobii SS. Trinitatis *Cavensis*, inde An. 1058. Abbas *Cassinensis* & ex Presbytero *Cardinali* S. Cæciliæ *Papa* VICTOR III. renitens 9. Calend. Jun. An. 1086. pronunciatus inauguratusque

12.

12. Calend. April. A. 1087. eodem anno diem obiit supremum in Monasterio Cassinensi 16. Cal. Octobr. Vide Arnoldi Wion lignum vitæ Tom. 1. pag. 19. & Acta SS. Benedict. sec. VI. p. 586. Scripsit *Dialogorum libros IV. de miraculis S. Benedicti* aliorumque Monachorum in Monasterio Cassinensi. *Cantus* quosdam de *S. Mauro*, Abbate Cassinensi. *Epistolas* ad diversos. Vide Possevinum Tomo 1. pag. 458. & Bibliothecam Pontificiam Ludovici Jacobi pag. 219. Libri tres dialogorum editi in Actis Sanctorum ad 21. Martii, & in Mabillonii Sec. IV. Benedictin. T. 2. p. 425.

DESIDERIUS ex Thesaurario Regis Dagoberti I. ordinatus ejus jussu Episcopus ab Anno CHristi 637. ad 660. *Cadurcensis*, sive Divonæ Cadurcorum in Aquitania prima. Vitam ab illius temporis scriptore compositam edidit Labbeus Tomo 1. Bibliothecæ novæ MSS. p. 699. & ex alio Codice lacunas quasdam explevit in limine appendicis, subjectæ Tomo 1. Ejus Desiderii *Epistolæ XV.* & *XX.* ad Desiderium editæ primum a Canisio Tomo V. antiquarum Lectionum p. 526. & editionis novæ Tomo 1. pag. 636. & in Marquardi Freheri Corpore Francicæ Historiæ veteris, inter Epistolas Francicas p. 210. & in Andreæ du Chesne Tomo 1.

mo 1. pag. 875. atque in Bibliothecis Patrum, Parif. Colon. & poftrema Lugd. Tom. 8. pag. 579.

DESIDERIUS *Hiſpanus*, Presbyter, laudatus ab Hieronymo, cum quo, & Ripario Presbytero, *Vigilantium*, Barcinonenſem Presbyterum, circa Annum CHriſti 406. diſertis ſcriptis oppugnavit. Vide Marianam IV. 4. & Nicolai Antonii Bibliothecam veterem Hiſpanam Tomo 1. pag. 176. Ab hoc Deſiderio Tillemontius Tomo XII. pag. 288. diverſum putat DESIDERIUM, ad quem An. 393. ſcripſit idem Hieronymus & Paulinus, & cui Vitam Martini primo obtulit legendam Sulpicius Severus.

DESIDERIUS *Longobardus* circa Annum 1260. ſcripſit contra fratres Mendicantes, ſtatumque Monachorum, cujus diſputationes à Thoma Aquinate exploſas tanquam hæreticas, pridem Geſnerus in appendice Bibliothecæ ſuæ annotavit.

DESIDERIUS, ultimus Longobardorum ab Anno 757. * Rex, cujus regnum a Carolo Magno in Italia deſtructum eſt A. 774. Ejus *decretum* quod inter antiquas

* Vide Joannis Andreæ Aſtezati, Monachi Benedictino-Caſſinenſis diſſ. de anno primo regni Deſiderii, editam Brixiæ 1728. 4. cum Evangeliſta Manelmo.

quas inſcriptiones exſtare & cum aliis exeuſum eſſe ſcribit Geſnerus, illud eſt *edictum ad Grimoaldum*, Viterbii Comitem, quod legitur apud Carolum Sigonium libro tertio de regno Italiæ pag. 85. ad Annum 772. Aliud diploma Deſiderii hujus & filii ejus ADELGISI apud Mabillonium Annal. Benedict. Tom. 2. pag. 224. & Cornelium Margarinum bullarii Caſſinenſis T. 2. p. 14.

DESIDERIUS *Parodius*, Genuenſis, Auguſtinianus circa ſeculi decimi ſexti initia, cujus hæc duo ſcripta manu exarata Genuæ apud Auguſtinianos aſſervari tradit Joſephus Pamphilus pag. 104. Chronici Ordinis eremitarum S. Auguſtini, & ex eo Poſſevinus in apparatu, & Philippus Elſſius pag. 162. Encomiaſtici Auguſtiniani, unum quo docere inſtituit, *quomodo homo cum DEO vivere poſſit:* & alterum *de paghis*, *a*) quæ fieri ſolitæ in monte S. Georgii Genuenſis.

DESIDERIUS *Spretus*, Ravennas, a Leandro Alberto *b*) *non inſulſi ſcriptoris* laudatus nomine, ſcripſit libros tres *de amplitudine, vaſtatione & inſtauratione Ravennæ*, editos Venetiis 1489. 4. & 1588. 4to,

a) *Paga*, ſolutio, ſtips Italis, ut *pagare*, ſolvere, Gallis *payer*.

b) In Italiæ deſcriptione, ubi de Ravenna.

4to, atque in thesauro scriptorum Italiæ Burmanniano Tom. VII. Lugduni Batavorum 1722. fol. Etiam Italica versio lucem vidit Pisauri 1574. 4.

Joannes DESPAUTERIUS ex Ninovia Flandriæ opido Ninivita, *Vir unoculus, sed quo in arte Grammatica nemo ea ætate plus videret*, judice Vossio cap. XLI. §. 4. de scientiis Mathematicis. Christiano Massæo defectum oculi inhumanius objectanti respondit *recriminatione in adversarium* his verbis: *Polyphemum nuncupas, aliaque id genus convicia ingeris, tibi impudentissimo scurræ, non mihi dedecori futura.* Magis laudarem si & ipse rem verissimam affirmans, a convicio temperandum sibi duxisset. Claruit sub sæculi decimi quinti sextique confinia, Magistro usus Lovanii Joanne Custode Brechtano, postea litteras docuit in Lilii Gymnasio, atque inde Sylvæ Ducis apud Brabantos, tum Bergis S. Winnoci, ac denique Comminii apud Flandros, ubi diem obiit non circa Annum 1514. ut est apud Valerium Andream, sed pluribus annis post. Ejus *Commentarii Grammatici* A. 1512. & *Grammaticæ institutionis rudimenta* A. 1514. edita, de quibus in Bibliotheca Gesneri, ita tum probata fuere viris præclaris, ut teste Miræo in elogiis Belg. pag. 144. Pa-

tres in Synodo Machliniensi, Alexandro a Villa Dei, (de quo supra Tom. 1. pag. 177. seq.) aliisque Grammaticis explosis, unum illum Juventuti in manus tradendum decreverint. De editionibus & de *compendiis*, quæ ex ejus commentariis adornarunt Sebastianus Novimola, Gabriel Prateolus, Adolphus Metkerckius & Franciscus Nansius: de collectaneis Hub. Sussannæi in Despauterii *figuras*: & de *Arte Epistolica* Despauterii, & de illius *Orthographia* a Lævino Crucio recensita, non habeo quæ addam notatis a Valerio Andrea pag. 492. Bibliothecæ Belgicæ, nisi quod *artem versificatoriam*, in qua prosodiæ exempla diligenter Despauterius ex veterum scriptis annotavit, Jacobus Micyllus recensitam a se inseruit libro tertio de re metrica: Joannes vero Pellison A. 1530. edidit epitomen Grammaticæ Despauterianæ. Exstat etiam libellus Despauterii *de accentibus & punctis*, itemque alius *de carminum generibus*, junctus Centimetro Servii, de quo dictum in Bibliotheca Latina IV. 7. pag. 789. Epitaphium Despauterii triplex reperio, unum quod habet Miræus, & ex eo Sweertius pag. 418.

Hic

Hic jacet unoculus, visu præstantior Argo,
Flandria quem Ninive protulit, at caruit.

Alterum apud Valerium Andream refertur hunc in modum:

Hic jacet unoculus, visu præstantior Argo,
Nomen Joannes cui Ninivita fuit.

Tertium suggerit Gvido Patinus Tomo 1. Epistolarum editarum Gallice pag. 485.

Grammaticam scivit, multos docuitque per annos,
Declinare tamen non potuit tumulum.

Johannes DESTIGIUS, sive DESTIGIO, Anglus, Alexandri Neccam & Gvilelmi Bretoni exemplo *Vocabularium Biblicum* composuit, quod Londini impressum memorat Pitseus p. 873.

Thomas Balduinus DEVONIUS Exoniensis, Monachus Ordinis Cisterc. melior quam Abbas de Forda: & ab Anno 1181. Episcopus melior Wigorniensis, quam ab Anno 1185. Cantuariensis Archiepiscopus, profectus in Palæstinam, ibique in obsidione Accon defunctus A. 1191. Vide Warthoni Angliam sacram Tom. 1. pag. 10. 112. & Oudinum Tomo 2. pag. 1611. seq. Scripta ejus præter *Sermones*,

ſunt *Tractatus XVI.* quorum primus de *Sacramento Altaris*, ad Bartholomæum, Exceſtrienſem Epiſcopum, *Libri IV. ſuper Hiſtoriis Regum.* De eruditione *Gyraldi* Archidiaconi, *de ſectis hæreticorum* libri II. *de ſacerdotio Johannis Hyrcani. Epiſtolarum liber.* Liber *contra Henricum Wintonienſem:* alius *de mythologia: Carmen devotionis*, & alia apud Baleum III. 22. Pitſeum pag. 259. ſeq. Carolum de Viſch pag. 31. Bibl. Ciſterc. & Oudinum Tom. 2. pag. 1617.

Joſephus DEVONIUS Iſcanus Exceſtrienſis, Poëta eximius, circa idem tempus claruit, & Richardi I. Regis Angliæ ad bellum ſacrum in Palæſtinam profecti Balduinique Devonii, Cantuarienſis Archiepiſcopi, Comes fuit, Balduino etiam conſecraturus *Antiocheïdem* ſuam & poëma *de bello Trojano.* Nam ut recte Lelandus cap. 217. ad Balduinum (non ad Hubertum, ut viſum Cambdeno) ſpectant hi verſus:

- - - te tertia poſcit
Inſula, jam meminit Vigornia, Cantia diſcit,
Romanus meditatur apex - -

Hujus autem beneficio Archiepiſcopum Burdegalenſem factum Devonium, quod narrat Pitſeus pag. 275. non ſine cauſa a Voſſio pag. 450. negatur, neque Joſepho

pho locus apud Sammarthanos in notitia Archiepiſcoporum Burdegalenſium Tomo 1. Galliæ Chriſtianæ pag. 215. Antiocheïdem vero, ſive poëma de capta a Chriſtianis An. 1098. Antiochia, quod laudatus Cambdenus evolvit, nondum eſſe typis editum, dolebunt multi mecum & mirabuntur. At quod apud Pitſeum memorari videas Iſcani *Antiocheïdem in Arturum Regem*, puto pertinere ad verſus hoſce, quos ex illa Cambdenus attulit:

Hinc celebri fato, felici claruit ortu
Flos Regum Arthurus, cujus tum facta ſtupori
Non micuere minus: totus quod in aure voluptas
Et populo plaudente favor. Quæcunque priorum
Inſpice: Pellæum commendat fama tyrannum,
Pagina Cæſareos loquitur Romana triumphos,
Alcidem domitis attollit gloria monſtris:
Sed nec pinetum coryli, nec ſidera Solem
Æquant: Annales Latios Grajosque revolve,
Priſca parem neſcit: æqualem poſtera nullum

Exhibitura dies: Reges supereminet omnes
Solus: præteritis melior, majorque futuris.

Hujus Arturi quem post sexti sæculi initia res miras patrasse & incredibiles fabulantur, *a*) & A. 542. subductum oculis extinctumque a vulnere, rediturum iterum & hostibus terrori futurum, quorundam credulitas sibi promisit *digni* judice Gvilelmo Malmesburiensi, *b*) *quem non fallaces somniarent fabulæ, sed veraces prædicarent historiæ, quippe qui labantem patriam diu sustinuerit, infractasque civium mentes ad bellum acuerit:* Hujus inquam Arturi meminit idem Iscanus in extremo libri tertii de bello Trojano:

Si Britonum ridenda fides & credulus error
Arturum exspectat, exspectabitque perenne.

Argumentum *sex librorum de bello Trojano* mutuatus est a Darete Phrygio, qui sæpius typis exscripti sunt, & notis etiam illustrati a Samuele Dresemio, Dithmarso, de quorum editionibus non repetam

a) etiam Judæi. Vide Rev. Wolfii Bibliothecam Hebræam Tom. 1. p. 211.

b) Gvil. Malmesbur. lib. 1. Hist. Anglor. pag. 9. adde Lambecium T. 2. p. 703. seq.

petam, quæ jam notata in Bibliotheca Latina lib. 1. cap. 6. & lib. 1. Bibliothecæ Græcæ cap. 5. ubi de Darete, quem propterea Britannis præter rem accensuit Baleus X. 1. Vide sis etiam Oudinum Tomo 2. pag. 1618. & Johannem Prince in opere Anglice edito de viris illustribus Devoniis (the worthies of Devon) Exoniæ 1702. fol. Acta Eruditorum A. 1702. pag. 289. Cætera Iscani scripta adhuc inedita sunt: *De institutione* † *Cyri*, poëma cujus initium: *Prælia bina Ducum canimus. Panegyricus ad Henricum II.* Angliæ Regem. *Nugæ amatoriæ. Epigrammata*, & *diversi generis carmina*. Vide Lelandum c. 217. Baleum III. 60. & Pitseum p. 276.

Willibaldus DEVONIUS. infra, WILLIBALDUS.

DEUSDEDIT Romanus, Papa ab Anno 614. 13. Novembr. ad 617. Novembr. 8. Ejus *Epistola ad Gordianum* Episcopum quendam Hispanum, obvia in Tomis Conciliorum & in Agvirrii Conciliis Hispaniæ Tomo 2. pag. 461. in qua decretum, ut qui patrinorum ritu liberos suos de sacro fonte suscipiunt, ab uxoribus separentur, & ne commatrem quis suam in uxorem suscipiat. Habet etiam ex

† Fortasse *de expeditione.*

Gratiani Decret. quæst. 30. Baronius ad Annum 617. num. 2. Partem quoque refert Sigebertus Gemblacensis in Chronico ad Annum 614. testatus hunc Papam præterea constituisse secundam missam in clero, quod & Anastasius in ejus vita annotavit.

DEUSDEDIT, aliis DEODATUS, Cardinalis Presbyter, * & propugnator acris partium Gregorii VII. Pontificis, defunctus A. 1099. Scripsit *Libros quatuor de Verbis Ecclesiasticis* ad Victorem III. Gregorii VII. An. 1086. successorem, sive Compendium Canonum MS. in Bibliotheca Vaticana, de quo videndus Oudinus Tomo 2. pag. 765. 766. Præterea librum quadripartitum *de privilegiis & auctoritate Ecclesiæ Romanæ statusque Ecclesiastici, & adversus rerum Ecclesiasticarum invasores, Simoniacos & Schismaticos, Gvibertinos,* ut vocat Anonymus Mellicensis cap. 113. & *Henricianos*, hoc est, qui cum Gviberto, sive Clemente III. Anti-Papa, & Henrico IV. Imperatore faciebant, unde *Wigbertinam & Henricianam hæresin* jungit Urspergensis pag. 247. Mirum est his libris locum datum non esse in Bibliotheca maxima Pontificia Joannis Thomæ Rocaberti.

DEUS-

* Vide notata in Bibliothecæ Græcæ Tomo XI. pag. 94. seq.

DEUSDEDIT, Frithonâ de gente Occidentalium Saxonum, sextus Dorovernensis, sive *Cantuariensis* Episcopus ab Anno CHristi 655. ad 664. de quo Beda III. 20. & IV. 1. hist. Anglorum, sed nulla ejus scripta memorans. Quo auctore igitur Cangius eum inter scriptores referat, necdum comperi.

DEXTER Paciani, Barcilonæ in Hispania Episcopi, filius, Præfectus Prætorio *a*) sub Imperatore Honorio. Hujus Dextri hortatu scripsit, eique An. 392. dedicavit S. Hieronymus Catalogum de scriptoribus Ecclesiasticis, cujus capite 132. ejus meminit his verbis: *Dexter Paciani, de quo supra* (cap. 106.) *dixi, filius, clarus apud seculum, & CHristi fidei deditus, fertur ad me* omnimodam historiam *texuisse, quam necdum legi. b*)

Omni-

a) Hieron. apologia 2. in Rufin. & Græcus interpres Epistolæ Catalogo Hieronymi præmissæ.

b) *Nempe Dexter opus hoc nondum perfecerat, saltem nondum ediderat. Sed Hieronymus ubi ex amicis, qui id opus viderant, cognorat, suo hoc nomini inscriptum iri, tam eam rem gratam habuit, ut non contentus Viri ac libri necdum lecti, aut visi sibi meminisse, etiam prævertere Dextrum voluerit affectus sui testimonio, quod esse voluit dedicationem libelli de scriptoribus Ecclesiasticis.* Hæc verisimiliter ita Vossius lib. 2. de Hist. Lat. cap. 10.

Omnimodam hanc Dextri Historiam in deperditis jam pridem habuere viri docti, cum repente exeunte sæculo XIV. percrebescere rumor cœpit de invento in Fuldensi Germaniæ Bibliotheca hoc thesauro. Auctor rei, ut docemur a Nicolao Antonio lib. 1. Bibliothec. veteris Hispanæ cap. 8. Jesuitarum sodalis quidam *Hieronymus Romanus de Higuera* nomine, Toletanus patria, undique munitus vir subsidiis curiosæ omnis, qua historica constat res, doctrinæ: Hic testatus est, a *Thoma Torrialba*, ejusdem Societatis, e Germaniæ Wormatia urbe Dextri Chronicon, sive Historiam omnimodam ab Anno Urbis Romæ 752. ad Annum 1183. (CHristi 1. ad 430.) missam sibi una cum *M. Maximi*, Cæsaraugastani Episcopi continuatione ab Anno CHristi 468. ad 644. & *Eutrandi* (Luitprandi) Ticinensis Diaconi ab An. 644. ad 668. Apographum illius, Cæsaraugustæ repertum *Jo. Calderon* Franciscanus An. 1619. 4. in ea urbe typis committi curavit primus vehementer interpolatum cum Chronico *M. Maximi* p. 95-105. & additionibus *S. Braulionis* & *Helecæ*, sive *Helecanis* Cæsaraugustanorum Episcoporum ad Maximum pag. 105.-112. & fragmentis carminum M. Maximi & aliorum. Ab eo tempore Tho-

mas

mas Tamajus Vargas, regius Hiſtoricus edidit Dextrum defenſum An. 1624. 4. Madriti, lingva Hiſpanica: *Flavio Lucio Dextro, Caballero Eſpannol de Barcelona, prefecto pretorio de Oriente, Governador de Toledo por los annos del Sennor de CCCC. defendido por Don Thomas Tamajo de Vargas.* Subjicitur: *Antigvedad de la religion Chriſtiana en el reino de Toledo para mueſtra de la verdad de la doctrina de Flavio Lucio Dextro.* Poſtea *Rodericus Carus* Utrarienſis presbyter Chronicon Dextri & continuatorum cum brevibus notis vulgavit Hiſpali 1627. *Franciſcus Bivarius* Ciſtercienſis Monachus ſolum Dextri Chronicon cum amplo commentario Lugd. eodem anno 1627. fol. Maximi vero Chronicon cum *Braulionis* & *Helecanis, Tajonis* & *Valderedi* Epiſcoporum Cæſarauguſtanorum additionibus, & ejusdem Bivarii commentario, præmiſſis *Baltaſaris de Sandoval & Moſcoſo* apologeticis prælocutionibus pro Dextro & Maximo, excuſum Madriti 1651. fol. Denique in laudati *Nicolai Antonii* Biblioth. Vet. Hiſpana Tom. 2. pag. 274. — 286. eadem Chronica exhibentur longe breviora, qui tamen neutiquam illa pro genuinis habet, ſed quam plurimis & non inficiandis argumentis evincit recens illa & fortaſſe ab

ipſo

ipſo Higuera fuiſſe conficta: de quo videſis etiam eundem Nicol. Antonium lib 1. de jure exulum cap. 14. Cardinalem R. E. Joſephum Saenz de Agvirre Tomo II. Concil. Hiſpan. pag. 54. ſq. & Joan. Bollandum præfat. ad Tom. 1. Act. Sanctor. Januar. pag. 31. & ad Tomum 1. Act. Februarii pag. XVIII. ſeq. Papebrochium Tom. 4. Act. Sanctorum Maji pag. 14. b. Dionyſius Petavius lib. 2. Epiſt. 14. ad Rosweidum, Chronicon Dextri vocat *hominis imperitiſſimi ἄτοπον & ἀλλόκοτον κύημα & omnino ψευδεπίγραφον, ab Hiſpano aliquo nebulone confictum.*

Epiſtola commentitio huic Lucii Dextro, ſive ut a Cornelio a Lapide appellatur tenebrionis ſiniſtri Chronico præmiſſa non ad Hieronymum ſed ad Oroſium dirigitur his verbis: *Poſteaquam ex Oriente, (ubi ſicut noſti Præfectus prætorio fui,) domum redii, cœpit me vehementer tædere functionis munerum publicorum, totumque me converti ad ea ſtudia, in quibus bonam vitæ meæ partem transegi, ſi non cum laude, citra notam pudoris tamen. Porro omnimodam hiſtoriam quam ab orbe condito ad hæc noſtra tempora* (Calderionis editio addit: *id eſt ad annum* 430. *ad Conſulatum XIII. Theodoſii junioris*) *produxeram, & S. Hieronymo dedicaveram,*

veram, quoniam ad manus ejus defuncti (atqui ſcripta jam erat a Dextro A. 392. cum Hieronymus obierit demum 420.) *pervenire non potuit, auctam & locupletatam tibi nuncupo, ut Hiſtoriarum ſcriptori, & patris mei* (Paciani) *amantiſſimo. Vale.* Verùm Calderionis editio habet: *S. Presbytero Hieronymo non ita locupletatam dicaveram: ſed quia ad ejus defuncti manus pervenire non potuit, multis locis auctam locupletatamque tibi homini Hiſpano Laletano & Hiſtoriarum ſcriptori ornato & mei amantiſſimo nuncupo. Vale.*

Didacus DEZA, Ordinis Prædicatorum, Theologus Salmanticenſis, Inquiſitor Generalis, atque ex Epiſcopo Salmanticenſi, Giennenſi, Palentino & Hiſpalenſi deſignatus Archiepiſcopus Toletanus, obiit Anno 1523. * ætatis LXXX. Ejus ſcripta: *Prælectiones* novarum defenſionum] *pro S. Thoma Aquinate*, in quatuor libros Sententiarum. Hiſpali 1517.

* non 1525. ut Nicolaus Antonius Tomo I. Bibliothecæ Hiſpanæ pag. 216. neque 1515. ut Joannes Gottfried Olearius in Bibliotheca ſcriptorum Eccleſiaſticorum pag. 197. Vide Epitaphium Dezæ, quod exſtat Hiſpali, & refertur a Jacobo Eckardo, qui de hoc Didaco, quem ille *Deçam* appellat, cæteris accuratius disſerit Tomo 2. de ſcriptoribus Ordinis Prædicatorum pag. 51. ſeq. Qui aliis Jacobus, Hiſpanis auribus Didacus vel Diego.

1517. fol. quatuor Voluminibus, quorum secundo subjicitur *Defensorium* pro eodem Thoma contra *Nicolaum Lyram* & invectivas *Matthiæ Dorinck* in replicationibus contra *Paulum Burgensem* super Biblia, quod separatim viderat lucem Hispali 1491. 4. & Paris. 1514. 8. *Statuta* ministris sacri tribunalis observanda editaque Hispali 1500. & Methymnæ sive Medinæ Campi A. 1504. *Concilium Hispalense* An. 1512. post editionem Hispalensem in 4. obvium in Agvirrii Conciliis Hispaniæ in limine Tomi 4. ubi sermones a Didaco habiti pag. 1. & 23. & Capita Concilii LXIV. in quibus caput V. *contra Vaticinatores & Magos.* Caput X. *de festis quibusdam tollendis.* Caput XXI. *ne in Ecclesiis fiant repræsentationes Passionis, Resurrectionis CHristi, aliæque.* Caput LIII. *ne arces in Ecclesiis construantur.*

Cætera, nescio an edita, sunt: *Monotessaron*, sive *ex quatuor Evangeliis unum*, una cum affecta nec absoluta *Catena* veterum Patrum, illa exponentium. *Expositio Orationis Dominicæ. Eruditio Pastorum, seu de eorum erga sibi creditas oves officio. Relectio de Peccato Originali. Homiliæ in totius anni festos & Dominicos dies. Commentarius inchoatus in Apocalypsin.* De auctario ad Vincentii Bandelli

delli librum *de Conceptione B. Mariæ Virginis*, An. 1502. 4. edito, infra in VINCENTIO.

DIBINI *Correctoria* MSS. in Bibliotheca Qvedlimburgensi, de quibus V. C. Tobias Eckardus in notitia illius Bibliothecæ, edita A. 1723. 4. pag. 20. *Sunt Epistolæ variis de casibus ad Episcopos, item ad Carolum Regem* (Carolum IV. Imperatorem) *&* *ipsius Caroli de variis argumentis, Epistolæ, Privilegia, Mandata* &c.

DICTINIUS, Symphosii Episcopi filius, Episcopus in Hispania Asturicensis, cujus memoria ab illa Ecclesia etiamnum colitur 2. Junii. *a*) *Ob Priscilliani hæresin, quam profitebatur, ejecto cum aliis ejus sectæ Episcopis* Anno CHristi 381. in Synodo Cæsar-Augustana, *successit Turibius*, teste Idatio in Chronico. Sed damnato errore suo *b*) resipuisse & ab Ecclesia receptum iterum Dictinnium constat ex Innocentii I. Epistola ad Synodum Toletanam, & ex Leonis Magni Epistola XV. ad Turibium capite 16. in qua

a) Benedictini ad Augustin. Tom. 6. edit. Amst. pag. 329.

b) In Synodo Toletana A. 400. vide Agvirrii Concilia Hisp. Tom. 2. pag. 137. Nicolai Antonii Bibliothecam veterem Hispanam II. 5. pag. 131.

qua tamen ſcripta Dictinnii *c*) legere prohibet, ſicut Auguſtinus quoque libro contra mendacium ad Conſentium cap. 3. & 17. & Concilium Braccarenſe ſecundum, A. 563. canone 17. Auguſtinus ſpeciatim memorat Dictinnii librum, cujus nomen fuit *libra*, eo quod *per tractatus duodecim quæſtionib' velut unciis* (tot enim libra conſtat) *explicabatur:* quod ſcriptum Priſcillianiſtæ *tantis extulere laudibus, ut talem libram, qua horrendæ blasphemiæ continentur* (ſpeciatim de eludendo martyrio & perſecutoribus per mendacium & abnegationem declinandis) *multis librarum auri millibus pretiorem eſſe* judicarent.

DIDACUS Deza, ſupra, DEZA.

DIEDERICUS, vide infra, THEODERICUS.

Franciſcus DIEDUS, Patricius Venetus, Chriſtophoro Perſonæ in dedicatione verſionis librorum Origenis adverſus Celſum A. 1481. *Franciſcus DIETUS vir miræ doctrinæ & eloquentiæ*, *d*) jam A. 1458. Patavii Oratione celebravit Bartholo-

c) Adde Paſchaſium Qveſnellum ad Leonis Magni Epiſt. XV. pag. 449. Tillemont. Tom. VIII. memor. pag. 518. D. Thomæ Ittigii appendicem de hæreſiarchis p. 233.

d) Diarium Eruditorum Italiæ Tom. XVII. pag. 289. ſeq.

tholomæum Pajarinum *e*) & præter alias *Orationes* atque *Epistolas*, invectivamque *in Franciscum Barocium*, sive *Barozzium*, Philosophum & Mathematicum: scripsit *vitam S. Rocchi* Confessoris, quem narrat obiisse A. 1327. anno autem 1414. innotuisse Patribus Concilii Constantiensis, quorum decreto ad propulsandam ingruentem luem *f*) eidem honores Sanctis debiti sunt impensi. *Operis epitomen habes*, inquit Vossius, *apud* Franciscum *Haræum* in Vitis Sanctorum Colon. 1630. fol. *die XVI. August. At opus ipsum integrum reperies in monumentis Sanctorum Veronæ, quæ Venetiis sunt edita anno MDLXVI.* Obiit Diedus Veronæ An. 1483. *g*) quo centum fere annis junior Georgius Diedus Responsum de bireto rubro Cardinalibus religiosis dando, Romæ A. 1592. publici juris fecit.

DIEMO, aliis TIEMO, sive THIMO, *h*) Ordinis *S. Benedicti*, ex illustri genere Ger-

F 2

e) Vossius III. de Hist. Lat. pag. 601.

f) Vide Baronium ad Martyrolog. Rom. 16. August. & missam S. Rocchi, tempore pestis celebrandam apud Agvirrium Tomo IV. Conciliorum Hispan. pag. 719.

g) Trithem. cap. 869. de S. E.

h) Eundem esse *Thimonem*, qui aliis *Diemo*, recte notavit Sandius ad Vossium pag. 334. editionis a me curatæ.

Germanus, qui familiaris *S. Othonis*, Episcopi Bambergensis & Pomeranorum Apostoli A. 1139. *i*) defuncti, ejus *vitam* scripsit. Hac usum se testatur Andreas, Abbas S. Michaelis, ut dicere me memini supra Tom. 1. pag. 248. ubi notatum etiam est videri vitam hanc superesse in libris tribus Anonymi de ejusdem S. Othonis vita, editis a Canisio atque deinde etiam ab aliis: sed hi non per modum dialogi scripti sunt, in illa autem colloquentes inductos Sefridum & Tiemonem Andreas testatur. De aliisSanctorum vitis, quas huic Diemoni videntur tribuere Vossius, Cangiusque, nihil quicquam comperi.

DIEMO Trithemio, *k*) aliis THIEMO, vel TYEMO, aut etiam DIETHMARUS, sive THEODAMARUS, ex nobili Bojorum progenitus sangvine, Archiepiscopus *Saltzburgensis*, in Palæstina captus & cæsus a Turcis Anno CHristi 1101. *l*) *Acta passionis* ejus lecta Ottoni Frisingensi & Auctori Chronici Reicherspergensis, edidit Henricus Canisius Tom. IV. parte 2. pag. 666. (editionis novæ Tom. 3. parte 2. p. 103.)

DIE-

i) Arnoldus Wion Tom. 2. ligni vitæ p. 713.

k) Trithem. IV. 123. illustr. Benedictin. & Chron. Hirsaug. ad Annum 1077.

l) Hundii metropol. Saltzburg. pag. 6.

DIETERICUS, infra, THEODERICUS.

DIETGERUS, aliis THEOGERUS, ſive THEOGORUS, vel THEOCARUS, frater Folmari, Comitis Metenſis, Abbas S. Georgii in ſylva Hercinia, & Epiſcopus Metenſis, abdicatoque circa Annum 1118. * Epiſcopatu Monachus Cluniacenſis. Scripſit, teſte Anonymo Mellicenſi cap. 109. exemplo Gvilelmi, Abbatis Hirſaugienſis, Magiſtri ſui, *Tractatum de Muſica*, in quo de ejus inventione, & numeris ac proportionibus juxta Arithmeticos breviter quidem, ſed ſatis ſubtiliter egit.

DIETHMARUS, vide, DIEMO *Saltzburg.* & infra, DITHMARUS.

DIETPOLDUS ab Anno 1176. Patavienſis Epiſcopus, Hundio in metropoli Salisb. pag. 207. THEOBALDUS, in reditu ex Palæſtina, in quam cum Friderico Barbaroſſa contenderat, extinctus A. 1189. Præter *Epiſtolam* ejus ad *Taganonem*, Decanum Patavienſem, memorari nihil comperi.

DIMALDUTIUS, ſupra, DAMALDUTIUS.

DINAMIUS, vide, DYNAMIUS.

* Sammarthani Tomo tertio Galliæ Chriſtianæ pag. 716.

David de DINANTO, supra, DAVID.

Nicolaus de DINCKELSPUHL, Svevus, Theologiæ Professor, & Gymnasii Viennensis Rector, qui Alberti V. Austriæ Ducis legatus, interfuit Concilio Constantiensi A. 1414. & deinde Basileensi A. 1431. *Orationem* in exordio Concilii Constantiensis *ad Imperatorem Sigismundum* habitam, sive præcipua ejus capita edidit V. C. Hermannus ab Hardt in Actis Concilii Constantiensis Tomo 2. pag. 182. Ejus *Sermones* avide a doctis lectos testis Æneas Sylvius Epist. 165. Argentorati 1516. fol. junctim prodiere. *De dilectione DEI & proximi, Sermones XI. De præceptis Decalogi. De Oratione Dominica. De tribus partibus pœnitentiæ. De octo beatitudinibus. De septem peccatis mortalibus. Confessionale peccatorum,* & *de quinque Sensibus.* Præterea a Trithemio cap. 738. memorantur ejus *libri IV. super Sententias,* & *Quæstiones Sententiarum. De septem donis Spiritus Sancti. De octo vitiis capitalibus. De præcepto charitatis. De peccatis linguæ. Sermones* de tempore, de Sanctis, & Sermones morales. His a Simlero addi video, *de contractu emtionis & venditionis circa avaritiam:* a Possevino: *Quæstionem Magistralem de hæresibus ac veritatibus Catholicis,* MS. in Bibliotheca Cæ-

sarea,

ſarea, & ab Henrico Warthono ad Caveum: *De donis Spiritus Sancti. De gratitudine & ingratitudine*, & *de Communione Sacramentali.* MSS. in Bibliotheca Auguſtana. Scripta pleraque hujus Dinckelſpuhlii, ut Commentarii in IV. libros ſententiarum & Sermones MSS. in Bibliotheca Paulina Lipſienſi. Vide Oudinum Tom. 3. p. 2302.

Rogerus DIMOCCUS, aliis DINMOCK, ſive DYMMOCHUS, Anglus, Theologus Oxonienſis, Ordinis Prædicatorum, cujus *opus contra XII. errores & hæreſes Lollardorum* ad glorioſiſſimum & metuendiſſimum Angliæ & Franciæ Regem Richardum II. MSS. in Bibliotheca Academiæ Cantabrigienſis & Colbertina. * Ejus librum pugnæ *contra Wicoclivum*, ſive *Wiclefum* geſtæ ad eundem Richardum II. Regem, defunctum A. 1399. inſpexiſſe ſe referens Johannes Lelandus cap. 441. idem opus intelligit, ſicut notum eſt Wicleſiſtas venire nomine Lollardorum. Præterea *Ordinarias* Rogeri *Quæſtiones* memorant Baleus VII. 9. & Pitſeus pag. 547.

DINOTHUS, Abbas Bannochorenſis, laudatus Bedæ Hiſt. Angl. lib. 2. cap. 2. aliis DIONOTUS *Avonius*, qui in Syno-

* Vide Jacobum Quetif Tomo 1. pag. 699. & 700.

do Claudiana Vectiorum, sive Wigorniensi Anno CHristi 601. traditur, ut est apud Lelandum cap. 44. *copiose, graviter, docte de non admittenda Gregorii Papæ aut missi ab eo Augustini Monachi auctoritate disputasse. Præterea defendisse Archiepiscopi Menevensis in rebus Ecclesiasticis potestatem. In summa, conclusisse, non esse e re publica Britannorum, ut Romanorum fastum vel Saxonum tyrannidem in communionem admitterent.* Atque eodem Lelando judice, *quæ erat Dionoti eruditio, recte sentiebat, non esse penes Romanum, ut gentem advenam,* (Saxones) *fidei prætextu, in alieno* (Britannico) *confirmaret imperio. Nam si id admitterent, non deesset fucus ad explodendos quoscunque e regnis suis Principes.* Verba ipsa quædam Dinothi ex MSto Codice Anglo-Saxonice descripta & Anglice cum Latina versione publicavit Henricus Speelmannus Tomo 1. Conciliorum Angliæ pag. 108. quæ cur conficta sub Dinothi nomine visa sint Schelstrateno * & quibusdam aliis, conjicere facile licet, rationem videre non licet. Sententia verborum hæc est: *Notum sit & absque dubitatione vobis, quod nos omnes sumus & quilibet nostrum obedien-*

* Mem. de Trevoux A. 1709. pag. 823.

dientes & subditi Ecclesiæ DEI & Papæ Romæ, & unicuique vero & pio Christiano ad amandum unumquemque in suo gradu in perfecta charitate, & ad juvandum unumquemque eorum verbo & facto fore filios DEI: & aliam obedientiam quam istam non scio debitam ei quem vos nominatis Papam, nec esse Patrem Patrum vindicari & postulari: & istam obedientiam nos sumus parati dare & solvere ei & cuique Christiano continuo. Præterea nos sumus sub gubernatione Episcopi Caerlegionis super Osca, qui est ad supervidendum sub DEO super nobis, ad faciendum nos servare viam spiritualem. Quæ præterea a Baleo I. 70. & Pitseo pag. 104. seq. perhibetur scripsisse Dinothus, *Defensorium jurisdictionis sedis Menevensis: De conservandis Britannorum ritibus: Disputationum librum*, aliumque *Orationum & Epistolarum*, & *in sacram Scripturam Commentarios*, ea nemini visa, & ex sola conjectura, ut in aliis non raro ab his factum, tributa esse mihi persvadeo.

Edmundus DINTERUS, sive de DINTER, Sylvæducensis, Wenceslai, Antonii, Joannis & Philippi Boni, Ducum Brabantiæ, a secretis, defunctus Bruxellæ Anno 1448. scripsit brevem *Genealogiam Ducum Burgundiæ, Brabantiæ* &c. quam

Hunibaldi fabulas secutus a Priamo Hectoris filio repetit. Prodiit Argentorati 1529. & in Tomo tertio scriptorum Germanicorum Freheri pag. 230. editionis nuperæ Struvianæ: utrobique præmissam habens vitam Philippi Burgundi, qui Philippi Boni, Burgundiæ Ducis, filius fuit & ab Anno 1517. Episcopus Ultrajectinus. Sed hujus vitæ a Gerhardo Geldenhauer, Noviomago, compositæ editæque scriptor a Sweertio pag. 229. perperam Dinterus traditur: præter rem etiam edita esse scribitur An. 1519. nam obitus Philippi hujus, quem describit, incidit in A. 1524. Ineditum adhuc in Belgio servatur Dinteri *Chronicon*, sive *Historia Ducum Brabantiæ*, de qua Valerius Andreas, p. 203. Aubertus Miræus in Chronico Belgico pag. 386. &c. Oudinus Tomo tertio pag. 2386.

DINUS *Compagnus* Gonfalonierius, sive Prætor Florentinus, defunctus A. 1323. Ejus *Oratio ad Joannem XXII.* edita Florentiæ A. 1547. & *Chronicon Florentinum* libris III. ab Anno 1280. ad 1312. verum non Latino, sed culto sermone Hetrusco scriptum, in Clarissimi Muratorii scriptorum Italiæ Tomo IX. pag. 463. Mediolani 1726. fol. Carmina ejus quædam itidem Hetrusca in Leonis Allatii

latii dramaturgia. De aliis ineditis ejus Julius Niger in historia scriptorum Florentinorum pag. 146.

DINUS *de Garbo*, Bruni Chirurgi Florentini filius, discipulus Thadæi Medici, pater Thomæ de Garbo, cujus summam Medicinæ laudat Trithemius cap. 613. Dinus hic Bononiæ primum, deinde Senis artem Medicam professus diem obiit A. 1327. Scripta ejus feruntur in *Hippocratis*, *Galeni*, & *Avicennæ* libros quosdam Commentaria. Enarratio in *Guidonem de Cavalcantibus* de natura Venerei amoris, Venetiis 1498. fol. *Chirurgia*, Ferrariæ 1485. in fol. Diversarum *Quæstionum* liber, ex quibus est illa de *Cœna & Prandio*, excusa cum Andreæ Thurini operibus, Romæ 1545. in fol. *De malitia variæ complexionis*, &c. Vide (præter Bibliothecæ Medicæ scriptores) Trithemium cap. 532. & Julium Nigrum pag. 146. seq.

DINUS, sive DYNUS *de Rossonibus*, a patria Mugello, agri Florentini opido *Mugellanus*, Juris utriusque peritissimus Bononiæ docuit, extinctusque est A. 1303. Vide Pancirollum II. 45. Ejus opera usus esse dicitur Bonifacius VIII. * in com-

* Vide Marcum Mantuam de JCtis illustribus pag. 46c.

componendo *sexto Decretalium libro*, quem etiam post Gvilelmum Mandagoti, Archidiaconum Nemausensem, Commentariis illustravit: quanquam Juris Canonici parum peritum arguit Johannes Andreæ apud Joannem Fichardum in vitis JCtorum pag. 407. Quæ *in titulum de regulis Juris in sexto* scripsit, *mirabile commentum* vocat Johannes Baptista de Gazalupis pag. 503. Fallitur autem Julius Niger cum pag. 147. historiæ scriptorum Florentinorum ait Dinum sex libros Lugduni, Parisiis, Coloniæ & Venetiis editos scripsisse in titulum de regulis Juris, illum nempe titulum animo cogitans, qui libro ultimo Digestorum habetur. Sed Dinus scripsit in Bonifacii VIII. regulas Juris LXXXVIII. qui librum sextum Decretalium claudunt. Cætera illius JCti scripta, ut *de præscriptionibus, de successionibus* &c. apud eundem Nigrum videantur, & apud Trithemium cap. 515. &c.

DIOCLEATES, Presbyter, *de regno Slavorum* editus Latine in Joannis Lucii opere de regno Dalmatiæ & Croatiæ a gentis origine ad Annum 1480. Amstelod. 1666. fol. & ex Italica versione, in Mauri Orbini opere, cui titulus: il regno delli Slavi, hoggi detti Schiavoni. Pisauri 1601. fol.

Odo

Odo de DIOGILO, (aliis *de Dejil*) Abbas S. Cornelii Compendiensis, deinde ab Anno 1153. S. Dionysii in Gallia, scriptor *itineris transmarini* A. 1147. suscepti a *Ludovico VII.* Rege Francorum in Orientem *libris VII.* editi a Petro Francisco Chifletio S. J. Divione 1660. 4to, una cum S. Bernhardi illustri genere asserto. Vide Oudinum Tomo secundo pag. 1443.

DIONOTUS, supra, DINOTHUS.

DIONYSIUS patria Calaber, Episcopus Romanus fuisse perhibetur * per annos decem, a 22. Julii Anno CHristi 259. ad Annum 269. 26. Decembris. Vide Petri Coustant Epistolas Pontificum p. 270. seqq. ubi post fragmenta Græca Dionysii Papæ & Synodi Romanæ ab eo habitæ *Epistolarumque* ad Dionysium Alex. *adversus Sabellianos*, & Dionysii Alexandrini elenchi & apologiæ, sive Epistolarum ad Dionysium Romanum pag. 292 notat ab Isidoro Mercatore duas Dionysio Papæ suppositas fuisse *Epistolas*, unam *ad Urbanum* præfectum, alteram *ad Severum* Episcopum. Easdem falsitatis con-

* Alias sententias vide in diversis editionibus Pontificalis veteris apud Schelstratenum pag. 434. 435. Tomi 1. Antiquitatis Ecclesiæ illustratæ.

convictas videre est in Blondelli Pseudo-Isidoro pag. 349. seq. Quod autem Ludovicus Jacobus pag. 62. Bibliothecæ Pontificiæ huic Dionysio ex fragmentis commentitii Luitprandi Ticinensis pag. 295. adscribit *librum de situ Orbis*, error est manifestarius, cum toto cœlo & majore quam sæculi intervallo differat ab Episcopo hoc Dionysio Dionysius periegetes, ethnicus cujus carmen Græcum insigne hujus argumenti habemus. Similiter ferri non potest, quod eodem loco *Commentarius adversus Arianas hæreses* Dionysio Papæ tribuitur, cujus tempore, Arii hæretici nomen nondum erat auditum, quod fieri cœpit ab Anno 316. Neque *adversus Paulum Samosatenum* scripsit Dionysius Papa, sed Dionysius Alexandrinus Episcopus, sicut a Caveo jam bene notatum video.

DIONYSIUS *Abbas*, infra, DIONYSIUS *Exiguus*.

DIONYSIUS *de Burgo, S. Sepulchri* Civitate Ducatus Spoletini in Italia, frater Eremitarum S. Augustini, clarus circa Annum 1412. si audimus Trithemium cap. 728. Sed & illud emendandum & quod supra Tom. 1. pag. 832. scripsi eum A. 1380. claruisse. Nam verius est, gratiosum fuisse apud Robertum, Regem Si-

Siciliæ, laudatum a Petrarcha vivum mortuumque, & diem obiisse Neapoli An. 1339. Vide Josephum Pamphilum pag. 49. 50. & Elssium pag. 169. qui præter alibi memorata a me, Postillas ejus *in Epistolam ad Romanos* laudant & Commentarium *in Aristotelis Poëticen*. His addendum quod *tropologicæ* ejus *enarrationes in Ovidii metamorphosin* prohibentur in indice Clementis VIII. ut Possevinus observavit, idque sapienter judicatum ab auctoribus indicis, nemo cui cor sapit negaverit. Ac fortasse idem vel magis quoque hoc merebantur tropologiæ quædam frigidissimæ, quibus sacros etiam libros contaminare væcordia maleferiatorum interpretum quorundam jampridem non dubitavit.

DIONYSIUS *de Leewis*, patria *Ryckelius* Belga in ditione Leodicensi: Magister Artium Coloniensis, inter *Carthusianos* Ruremundæ apud Geldros nomen professus suum, ubi etiam diem obiit Anno 1471. ætatis 77. ingenii & doctrinæ gloria cognomen *Doctoris Ecstatici* promeritus. De eo consulenda Acta Sanctorum XII. Martii Tom. 2. pag. 245. seq. ubi etiam vita scripta a Theodorico Loërio a Stratis, Carthusiano Colon. pag. 247. ex editione Colon. 1532. 8. ut præteream quæ de eo, revelationibusque

illi

illi factis Petrus Dorlandus libro septimo Chronici Carthusiensis cap. 6. seqq. aliique. Lucubrationum multitudine sive æquavit, sive superavit S. Augustinum, in illis scribendis nullo amanuensi usus. Elenchum universorum opusculorum & commentariorum suorum ipse rogatus descripsit, qui exstat apud Bzovium ad Annum 1471. num. XXI. Tom. XVIII. pag. 10-15. & in Theodori Petreji Bibliotheca Carthusiana pag. 50 — 84. conferendus cum titulis apud Gesnerum, Simlerum & Possevinum ex Trithemii capite 820. & apud Sweertium pag. 215. De editionibus accuratius tradunt Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica pag. 186. & Henricus Warthonus ad Caveum; Lugdunensis editio omnium operum hujus Dionysii XII. Voluminibus in fol. quam A. 1658. exspectare jussit Labbeus de S. E. T. 1. p. 266. nondum lucem vidit quod sciam. In libello *de quatuor novissimis* caute legendum monuit Bellarminus pag. 404. de S. E. & vernaculæ versiones hujus libri prohibentur in Indice expurgatorio, quæ tamen exstant in variis lingvis, ut Hispanica Madrit. 1630. Italica 1583. 12. Nempe vitio datum Dionysio est, quod art. 47. ob quasdam visiones docet animas in purgatorio incertas

tas esse de æterna sua salute, quod oppugnandum sibi sumit idem Bellarminus lib. 2. de purgatorio cap. 4. Exstat & Germanica versio librorum quinque *adversus Alcoranum & Sectam Mahometicam*, quam confutandam sibi delegit Dionysius exemplo amici sui Nicolai Cusani. Straßburg 1540. fol. Dionysii von Rickel Alcoran, oder des Türckischen Alcorans Innhalt und Ablehnung. De ejus *Commentariis in sacram Scripturam* videndus Richardus Simon III. 34. historiæ Criticæ Novi Testamenti pag. 487. seq. Notitiam singulorum si quis requirat, & editionum, Jacobi le Long Bibliothecam sacram exegeticam consulet pag. 828. 829. illisque addet *Enarrationem Epistolarum & Evangeliorum* typis exscriptam Paris. 1544. fol.

DIONYSIUS Cassinensis Monachus, scriptor *vitæ S. Lidgani*, Abbatis S. Cæciliæ Ordinis Benedictini in agro Setino, defuncti An. 1118. ad quem annum Baronius num. 28. *Scripsit res ab eo gestas Dionysius Monachus Cassinensis, sed eas mendis obsitas legisse nobis contigit.*

DIONYSIUS Caroli loci Monachus *Cisterciensis* circa Annum 1230. composuit *Compendium vitæ S. Gvilelmi, Bituricensis Archiepiscopi*, & quondam Caroli loci Abbatis, qui obiit An. 1209. X. Janua-

rii, *a*) ad quem diem adire licebit Surium & Acta Sanctorum Tomo 1. Januarii.

DIONYSIUS *Cisterciensis* junior, *Doctoris clari ac subtilis* elogio mactatus a Carolo de Visch in Bibliotheca Ord. Cisterc. pag. 84. scriptor *Commentariorum in Magistri sententiarum quatuor libros*, qui prodiere sub nascentis typographiæ initia, Parisiis in folio apud Poncium le Preux.

DIONYSIUS *Collensis*, Hetruscus, Augustinianus circa Annum 1470. scripsit *de arte sermocinandi*, *de pulchritudine pacis*, & tractatum *de morte*, cujus omnium ferme capitum hoc est exordium: *Omnes morimur & quasi aqua dilabimur.* Vide Elssium pag. 169.

Monachus Cœnobii S. DIONYSII, scriptor coævus *gestorum Dagoberti I.* filii Chlotarii II. Regis Francorum ab Anno 628. ad 638. Exstant in Tomo I. Andreæ du Chesne pag. 571-589.

Anonymi Benedictini *Chronicon* Ecclesiæ S. DIONYSII breve ad Cyclos Paschales, ab Anno 986. ad 1292. Tomo II. spicilegii Dacheriani pag. 808. & Tomo II. edit. novæ pag. 495. ad 498.

DIO-

a) Sammarthani Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 174.

DIONYSIUS *Exiguus*, natione Scytha, *b*) Monachus & Abbas Romanus, *c*) magna laude magnisque ſtudiorum meritis nomen ingens conſecutus diem obiit ante Annum 556. quo librum de Divinis lectionibus ſcripſiſſe ſe Caſſiodorus jam ſenex ſignificat. Scripta ejus ſunt:

I. *Cyclus Paſchalis* quinque cyclorum ſive enneadecaëteridum, conſtans annis XCV. primo ducto ab Anno CHriſti DXXXII. deſinensque in A. DCXXVI. cum alii ante eum imperfectioribus cyclis uſi fuiſſent, vel annos a Diocletiano, cujus initium in Anno CHriſti 284. incidit, computaſſent. Ita enim Dionyſius: *d*) *Quia vero S. Cyrillus primum Cyclum* (XCV. annorum) *ab Anno Diocletiano CLIII. e*) *cœpit, & ultimum in CCXLVII. f*) *terminavit, nos a CCCXLVIII. g*) *anno ejusdem, Tyranni*

G 2 *potius*

b) Caſſiodor. cap. 23. de inſtitutione Divinarum Litterarum.

c) Beda de ratione temp. cap. 45. Sigebertus cap. 27. de S. E. Baronius ad Annum 527. num 67. 71. ſeq.

d) Epiſtola ad Petronium Epiſcopum ſcripta An. CHriſti 525.

e) CHriſti 437.

f) CHriſti 531.

g) Confer Marianum Scotum ad Annum 526. in Tomo uno Piſtorii p. 445.

potius quam Principis, inchoantes, noluimus circulis nostris memoriam impii & persecutoris innectere, sed magis elegimus AB INCARNATIONE DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI b) *annorum tempora prænotare, quatenus exordium spei nostræ notius nobis existeret, & causa reparationis humanæ, id est passio Redemtoris nostri evidentius eluceret.* Hunc Cyclum Anno CHristi DXXV. composuisse se Dionysius testatur, integriorem autem primus ex Codice Remensi, Colbertino & Digbæano vulgavit atque erudite illustravit D. Joannes Gvilelmus Janus ὁ μακαρίτης in historia Cycli Dionysiani, Wittembergæ 1718. 4. In hac pag. 59. occurrit *Epistola ad Petronium Episcopum*, sive *Præfatio*, edita pridem a Petavio ad calcem tomi secundi doctrinæ temporum pag. 874. (editionis Amstelodam. pag.

b) Præter Pagium dissert. de periodo Græco Rom. Mabillonium pag. 176. de re diplomatica, Ricciolum lib. VIII. Chronologiæ reformatæ cap. 1. pag. 298. G. J. Vossium lib. de annis CHristi Tom. VI. Operum pag. 65. consulenda dissertatio V. C. Georgii Alberti Hambergeri de epochæ Christianæ, quæ a Dionysio hoc *æra Dionysiana* audit, ortu & auctore, Jenæ 1707. 4. Franciscus Maria Florentinius ad Martyrolog. Hieron. pag. 185. seq. Andreæ Kobavii, S. J. vindiciæ Astronomicæ pro Dionysio ejusque æra, Viennæ Austriæ 1643. 8.

pag. 498.) & Bucherio ad Victorii Canonem Paschalem pag. 485. Sequitur apud Janum pag. 74. Cyclus decemnovennalis ab anno Diocletiani CCXXIX. CHristi 513. ad 531. inde pag. 76. *Cyclus* ipse *Dionysianus* annorum XCV. ad Annum CHristi 532. ad 626. descriptus per columnas octo, quarum hæc addita clavis sive interpretatio:

Linea, CHriste, *Tuos prima est quæ continet* annos,
Atque secunda tenet cycli quæ Indictio *constet,*
Servabit numeros Epactis *tertia certos,*
Quarta dies *numerat septem* i) *bissextilis anni*
Quinta tibi cyclos Lunaris k) *computat anni,*
Jam quartas decimas *designat sextaque* lunas,
Septimanam Paschæ l) *ostendit tempusque diemque,*
Ætatem Lunæ *monstrat novissimus Ordo.*

Deinceps apud laudatum Janum succedunt pag. 79. *Argumenta XVI. de titu-*

i) Dies hebdomadæ, *Aureum* quem solemus *numerum* appellare.

k) ἔτη Σελήνης.

l) τὸ νομικὸν Πάσχα.

lis Paſchalibus, *ÆGYPTIORUM inveſtigata ſollertia, ut præſentes indicent*, primum edita ex Codice Digbæano. Horum Argumentorum præter Dionyſium ipſum Epiſtola ad Petronium, meminit Ceolfridus apud Bedam V. 22. Eadem inter Bedæ Opera Tom. 1. p. 321. leguntur, ſed variis interpolata modis, hoc titulo: *Canones lunarium decemnovalium Circulorum*. Argumentum decimum quartum ex hiſce ediderat Cangius ad calcem Chronici Paſchalis num. XXIV. pag. 481. inſcripſeratque: *Argumenta Ægyptiorum, quorum meminit Dionyſius in Epiſtola ad Petronium & Victorius in Canone Paſchali.* Denique Janus pag. 95. ſubjunxit PROTERII, *m*) Epiſcopi Alexandrini ab Anno 451. ad 472. ſcriptam An. 454. Epiſtolam Paſchalem ex Dionyſii verſione, ad Codices MSS. Bodlejanum, Cottonianum atque Digbæanum emendatam: & pag. 105. Epiſtolam Dionyſii *ad Bonifatium*, primicerium notariorum, Bonumque ſecundicerium ſcriptam An. CHriſti 526. de ratione Paſchæ. Utraque hæc Epiſtola etiam obvia apud Petavium pag. 497. & 499. atque apud Bucherium pag. 82. & 489. Proterii Epiſtolam Paſchaſius quoque

m) De Proterio Henſchenius in Actis Sanctorum 28. Febr. T. 3. p. 729. ſeq.

que Qvesnellus edidit post Epistolam Leonis Magni centesimam tertiam, qui Paschasius etiam videndus in notis pag. 502. 503. & in vita Leonis ad Annum 454. pag. 171. Quoniam vero deprehensum est ab ipso Dionysio, *n*) ac deinde ab aliis, cyclum quinque enneadecaëteridum non sufficere ad regulam, qua novilunia & ad easdem ferias non modo redeant, sed & eodem tenore pertexantur, hinc probatus est Cyclus VICTORIANUS enneadecaëteridum XXVIII. sive Annorum DXXXII. qualem ISIDORUS ab A. C. 721 exorsus est, & Jo. Noviomagus ad *Bedam o*) ab A. 1063. Eundem Annorum quingentorum & triginta duorum Cyclum, sed alio computandū principio secuti etiam sunt Græci, ut constat ex Maximi Martyris computo Ecclesiastico *p*) & ex Chronico Theophanis pag. 39. quibus addi potest Johannes Archipresbyter, a quo descriptum Græce tertium decimum magnum

n) Epist. ad Petronium. Albericus Chron. ad Annum CHristi 829. pag. 171. *Secundum quosdam finitur novies magna tabula Dionysii, quæ est annorum DXXXII. hoc anno ab initio Mundi.*

o) Supra Tom. I. pag. 498.

p) In Uranologio Petavii pag. 129. editionis Amstelodam.

hujusmodi Circulum ab Anno CHristi 876. ad 1408. MS. habet eruditissimus noster Joannes Christophorus Wolfius, sunt autem:

Cyclus I. 532. ab Orbe condito usque ad annum Enos XCVII. ante CHristum 5066.
II. 1064. usque ad annum Jared CXXX. ante CHristum 4534.
III. 1596. usque ad annum Lamech CXLII. ante CHristum 4002.
IV. 2128. usque ad annum Noë CCCCLXXXVI. ante Christum 3470.
V. 2660. usque ad annum Heber XXIII. ante CHristum 2938.
VI. 3192. usque ad annum Nachor XXIX. ante CHristum 2406.
VII. 3724. usque ad annum Aram LVIII. ante CHristum 1874.
VIII. 4256 usque ad annum Philistæorum VI. ante CHristum 1342.
IX. 4788. usque ad annum Ezechiæ LXX. ante CHristum 810.
X. 5320. usque ad annum Philometoris XVI. ante CHristum 288.
Natus CHristus 5508.
XI. 5852. usque ad annum Constantii junioris VIII. post CHristum 344.

Cyclus

Cyclus XII. ab A. 6384. usque ad A. Basilii Macedonis X. post CHristum 876.
XIII. 6916. usque ad annum Manuelis Palæologi XXIV. post CHristum 1408.

Omitto quod in Cyclo isto majore etiam annor. 532. defectus adhuc quosdam annotavit sagax recentiorum industria, vide Epistolam Paschalem Theodori Skuminowicz, Episcopi Gratianopolitani, editam Dantisci 1659. 4. & Epistolam Joannis Baptistæ Riccioli eidem subjectam, & hujus Chronologiam reformatam lib. 1. cap. 27. pag. 69. Petavium VI. 5. de doctrina temporum &c. Anonymi Observationes in Prosperi & aliorum cyclum annorum LXXXIV. Amst. 1733. 4to. Acta Eruditorum An. 1734. pag. 164.

Rogatus a *Stephano*, Salonitano in Dalmatia Episcopo, Dionysius collegit & e Græcis exemplaribus Latine vertit *Codicem Canonum Ecclesiasticorum*, quos *hodie*, inquit Cassiodorus cap. 23. Divin. Lect. *usu celeberrimo Ecclesia Romana complectitur*. Amplexa etiam est Gallia. Vide Sirmondum præfat. ad Concilia Gallicana Tom. 4. Operum pag. 628. Carolum le Cointe Annal. Francorum Tom. 2. pag. 177. seq. & Tom. 6. p. 44.

 seq.

ſeq. ſed & Paſchaſium Queſnellum diſſertat. XVI. ad Leonem Magnum. In hoc Codice exſtant: *a*)

Canones Apoſtolici quinquaginta.
Canones Concilii Nicæni XX.
Ancyrani XXIV.
Neocæſarienſis XIV.
Gangrenſis XX.
Antiocheni XXV.
Laodiceni LIX.
Conſtantinopolitani III.
Chalcedonenſis XXVII.
Sardicenſis XXI.
Carthaginenſis & diverſorum Conciliorum *Africanæ* Provinciæ, CXXXVIII.

Editionem Codicis hujus Dionyſiani, ſed ex interpolato, ut videtur, *b*) Codice debemus Chriſtophoro Juſtello, Pariſiis 1628. 8. unde recuſus eſt in Tomo priore Bibliothecæ Canonicæ Gvilelmi Voëlli & Henrici Juſtelli, præmiſſa Dionyſii ad Stephanum *Epiſtola* p. 101. Pariſiis 1661. fol. atque inde in Conciliorum Tomis.

Primus etiam Dionyſius collegit & digeſſit *librum decretorum*, ſive decretalium

a) Confer Bibliothecæ Græcæ Tomum XI. pag. 4. & 61.

b) Vide Paſchaſium Queſnellum pag. 774. ſeq. ad Leonem Magnum.

lium Epiſtolarum Pontificum Romanorum, rogante *Juliano* Presbytero Romano tituli S. Anaſtaſiæ, ad quem *Epiſtola* (a Blondello & ex Sirmondi Codice a Juſtello edita) præmittitur. In hac collectione exſtant decreta nulla ante Siricium: quæ vero exſtant, hæc ſunt:

XV. Decreta	*Siricii*, Papæ ab A.	385. ad	398
LVII.	*Innocentii I*	402.	416
IV.	*Zoſimi*	417.	418
IV.	*Bonifacii I.*	418.	423
XXII.	*Cæleſtini*	423.	431
XLIX.	*Leonis I.*	440.	461
XXVIII.	*Gelaſii*	492.	496
VIII.	*Anaſtaſii*	496.	498

Hæc collectio ſæpius edita in Tomis Conciliorum & cum Codice Canonum a Juſtello *c*) & in Bibliotheca Canonica: Exſtat & MS. vetus verſio Theotiſca utriusque ſylloges, tum Canonum, cum Decretorum, niſi quod decretis etiam alia Pontificum, qui poſt Dionyſium fuere, acceſſerunt. Vide Bernhardum Pez Tomo 1. Anecdotorum pag. 373. 401.

Latine vertit Dionyſius porro:

1 *Proterii* Epiſtolam Paſchalem, de qua ſupra pag. 102.

2 *Vi-*

c) Bibliothecæ Græcæ Tom. XI. pag. 13.

2 *Vitam S. Pachomii Abbatis* cum præfatione, quam a Lipomanno & Surio omissam miratur Baronius ad Martyrolog. Rom. pag. 218. Sed cum illa præfatione exstat in Heriberti Rosweidi Vitis Patrum pag. 85. & in Actis Sanctorum XIV. Maji. Præfatio dirigitur ad nescio quam Dominam, quam *venerandam sibi* & *in CHristo quoque magnificentissimam* Dionysius appellat.

3 *Epistolam de fide*, a *Proclo* Constantinopolitano ad Armeniæ Presbyteros & Archimandritas * per Theodosium sive Theodorum Diaconum missam Anno CHristi 435. quæ cum Dionysii versione, præmissa ejus *Epistola ad Felicianum Pastorem* prodiit in antidoto adversus hæreses, Basileæ 1528. fol. & deinde sæpius recusa est, ut dixi in Bibliotheca Græca Tom. VIII. pag. 605. seq. Occurrit etiam in Conciliis Harduini Tom. 1. pag. 1722.

4 Ejusdem *Procli*, Cyziceni adhuc Episcopi, *Laudationem in sanctissimam* Θεοτόκον *Mariam*, contra Nestorium dictam publice Constantinopoli A. 429. Latine e MSto Vaticano publicavit & Dionysio versionem tribuit Vincentius Riccar-

* Vide Baluzii Concilia Tom. 1. pag. 946.

Riccardus in ſua Procli operum editione pag. 673. Romæ 1630. 4. Cum eadem verſione, quam vero non Dionyſii, ſed Marii Mercatoris eſſe putat, vulgavit Johannes Garnerius Tom. 2. Operum Mercatoris pag. 19. Pariſiis 1673. fol.

5 *Gregorii Nyſſeni* (perperam *Emeſeni* in quibusdam Trithemii editionibus) *de conditione hominis:* edita primum Coloniæ 1537. fol. & deinde 1551. Baſileæ 1562. Coloniæ 1573. in Latinis Nyſſeni editionibus, ſed omiſſa verſione præfationis Nyſſenianæ, & Dionyſii Epiſtola dedicatoria *ad Eugippium* Presbyterum, quam utramque e MS. Corbejenſi vulgavit Joannes Mabillonius in limine Tom. 2. Analectorum, Pariſiis 1677. 8. (in nova editione Pariſ. 1723. fol. pag. 59.) Eugippius ille idem, quem cum Dionyſio celebrat Caſſiodorus Divinar. Lect. cap. 23.

Baſilii homilias in hexaëmeron, interpretatum eſſe Dionyſium ſcribit clariſſimus Caveus, ubi de Baſilio: ſed ſuſpicor memoriæ ejus obverſatam Nyſſeni imaginem, & cum Baſilio permutatam fuiſſe.

6 *Marcelli* Archimandritæ ſpelæi Emeſæ vicini *hiſtoriam inventionis capitis S. Johannis Baptiſtæ*, factæ in Urbe Emeſena * An. 453. ad *Gaudentium* Abbatem. Edidit Cangius pag. 205. ad calcem tractatus hiſtorici de capite Joannis Baptiſtæ, Pariſiis 1665. 4to, & Daniel Papebrochius in Actis Sanctorum Junii, Tom. IV. pag. 721-728. cum notis.

7 *Epiſtolam Synodicam S. Cyrilli & Concilii Alexandrini contra Neſtorium cum XII. Anathematiſmis* Latine verſam ad *Petrum* Epiſcopum, quæ ſubjicitur Codici Canonum Dionyſiano a Chriſtophoro Juſtello vulgato Pariſiis 1628. 8vo, & in Tomo priore Bibliothecæ Canonicæ Gvilelmi Voëlli & Henrici Juſtelli pag. 175. & in Tomis Conciliorum. Interpretationem vero Epiſtolarum duarum Cyrilli ad Succenſum, quas a Dionyſio verſas Poſſevinus memorat, nemo adhuc, quod ſciam, in lucem protulit.

DIONYSIUS Hiſtoricus quem ex Jornanandis cap. 19. de rebus Geticis, Voſſius memorat & Cangius, nec Latine ſcripſit nec hiſtoricus eſt, ſed Jornandes ſecu-

* Vide Sozomenum VIII. 21. & Lambecium Tomo VIII. pag. 89.

secutus est Eusebianum Hieronymi Chronicon in quo ad A. 255. hæc leguntur: *Pestilens morbus multas totius Orbis provincias occupavit, maximeque Alexandriam & Ægyptum, ut scribit Dionysius, & Cypriani, de mortalitate testis est liber.* Dionysius autem Alex. scriptor Græcus Christianus intelligitur, ex cujus Epistola Paschali testimonium de illa lue longe lateque grassante exstat apud Eusebium VII. histor. Eccles. cap. 22. Recte hoc observatum Christophoro Sandio in observationibus ad Historicos Latinos Vossii pag. 4. seq.

DIONYSIUS *Palæotus*, Ord. Minor. auctor Officii proprii de B. Catharina Bononiensi, quod ab An. 1526. Clementis VII. concessione in ejus Natali peragitur. Vide Waddingum pag. 103.

DIONYSIUS *Soulechat*, Ord. Minor. cujus *scedulæ revocationis quorundam articulorum* in disputationibus solennibus per eum Parisiis & in curia Romana A. 1365. & 1369. factæ exstant in Bibliotheca Patrum, ut in novissima Lugdunensi editione Tom. XXVI. pag. 488-490.

DISCIPULUS sub cujus nomine exstant A. 1418. scripti a) *Sermones de tempore,* &

a) Jacobus Quetif Tom. I. Bibl. Dominicanorum pag. 763.

& *de Sanctis*, cum *exemplorum promtuario* ac *miraculis B. Virginis*, quibus annexi sunt etiam *casus Papales & Episcopales, atque à sacra Communione inhibitiones.* in fol. vetus editio sine anno & loco, *b*) & Noribergæ 1480. Basileæ 1482. Spiræ 1483. Daventriæ 1485. fol. tum Norimbergæ 1514. Colon. 1518. Paris. 1519. 4. Lugd. 1520. 4. Venet. 1598. 4. & Moguntiæ 1612. 4. Auctor JOHANNES HEROLT, * Teuto, Ord. Præd. qui scripsit etiam *Quadragesimale & de bello Albigensium. c*) Exstant quoque ejus *sermones super Epistolas Dominicales, collecti e sermonibus Wilhelmi Lugdunensis, & ex dictis S. Thomæ, Johannis Nyderi & aliorum*, qui prodiere A. 1488. fol. & *Eruditorium Vitæ*, sive *de eruditione fidelium CHRISTI*, seu *Loci communes* in quibus continentur *explicatio Decalogi, Orationis Dominicæ, Angelicæ salutationis, Symboli Apostolorum, septem Sacramentorum, totidem donorum sancti Spiritus*, cum tabula pro sermonibus de tempore ex hoc libro colligendis per totius

b) Unschuldige Nachrichten A. 1724. pag. 698.
* Vitiose aliis *Herlot* vel *Berolis*.
c) Vincentius Placcius de scriptoribus pseudonymis n. 841. pag. 238. ex Castillo & Altamura: quanquam laudatus Quetifus de scripto bellum Albigensium persequente addubitat.

us anni circulum. Argentinæ 1490. fol. Sermones cum eruditorio junctim editi Mogunt. 1612. 4. tribus Vol. In calce sermonum auctor monet DISCIPULI se nomen adsciviſſe, *intitulantur sermones Discipuli, quod in istis sermonibus non subtilia per modum Magistri, sed simplicia per modum discipuli conscripsi & collegi.* Ætatem suam signat sermone Dominic. 2. post festum SS. Trinitatis: *ab Abraham usque ad CHristum transacti sunt duo millia sexcenti septuaginta sex anni: à CHristo autem transacti sunt mille quadringenti decem & octo anni.* Citantur ab eo *d*) Ambrosius, Augustinus, Basilius, Boëthius, Cæsarius, Cassiodorus, Gregorius Papa, Holkot, Hubertus, Isidorus, Thomas, Jacobus de Voragine, Aristoteles, Ovidius &c.

DITHMARUS, sive DIETHMARUS, *Helmovardiensis Abbas, Scriptor Vitæ S. Modoaldi circa Annum* 1107. Ita Cangius, ex memoriæ puto errore. Nam STEPHANUS, Abbas Leodiensis, qui A. 1112. obiit, rogante DIETHMARO, sive THIETMARO, Helinwardicensis Cœnobii Abbate, *vitam S. Modoaldi*, Trevirensis Archiepiscopi, qui Anno CHristi

d) Tobias Eckard Catalogo MSS. Bibl. Qvedlimburgensis pag. 23.

sti 656. obiit, *tribus libris* scripsit editam a Surio & in Actis Sanctorum XII. Maji. Subjungitur tamen DIETHMARI ad Stephanum Leodiensem *Epistola de translatione S. Modoaldi* facta A. 1107. in Oratorium Petri Apostoli in Cœnobium Helinwardeshuysen. De *vita & miraculis S. Remacli*, quæ in quibusdam Codicibus THIETMARO adscribitur, vide infra in NOTGERO Leodicensi.

DITHMARUS, sive DITMARUS, ex illustri Comitum Saxonicorum Walbeccensium stirpe, Martisburgensis ab An. 1008. ad 1118. Episc. de cujus gente, vita & laudibus præter veterem scriptorem Chronici Antistitum Merseburgensium, apud Reineccium, Maderum pag. 255. & Leibnitium Tomo 1. pag. 427. plura Reineccius ipse & Maderus, ac prolegomenis ad Tomum 1. Brunsvicensium num. XXIX. Leibnitius. Scripsit Dithmarus insigne *Chronicon* libris octo, de gestis quinque Imperatorum per annos CVII. *Henrici I.* & trium filiorum ejus *Ottonis*, qui dictus est Rufus, & *Ottonis* secundi, nec non tertii *Ottonis*, qui dicebatur pulcher puer, & *Henrici II.* cui adhæsit nomen pietatis. Primus edidit *Reinerus Reineccius*, sed mancum initio & pluribus hiulcum lacunis Francofurti 1580. fol. recusum deinde A. 1600. apud We-

Wechelium, una cum aliis ſcriptoribus rerum Germanicarum. Deinde ſeparatim *Joannes Joachimus Maderus*, cum notis marginalibus, Tabulis genealogicis & indice copioſo. Helmſtadii 1667. 4. Denique laudatus *Leibnitius* Dithmarum reſtitutum, toto pæne ejus contextu ex MS. quod Papebrochius cum illo comunicaverat emendato & lacunis ingentibus expletis redintegratum vulgavit Tomo 1. ſcriptorum Brunſvicenſium p. 323. Hanoveræ 1707. fol. In eodem Tomo p. 1005. 1006. Variæ Lectiones & emendationes Ditmari ſerius annotatæ exhibentur. *Hunc Ditmarum*, inquit, *etſi rudem ſtylo & obſcuriuſculum ſubinde ſcriptorem, merito in pretio habemus, quod res ſui temporis pæne ſolus poſteris tradidit ex fide: peritiſſimus eorum quæ ſcripſit. Itaque Andreas Brunnerus merito opus ejus* unicum ſui ævi theſaurum *appellat.* Germanica *quidem, & certe* Saxonica *pleraque ſine ipſo ignoraremus.* Miſnicas *antiquitates nemo ipſo luculentius dedit. Urbis* Lipſiæ, *patriæ meæ, meminit omnium primus: &* Sileſiæ *etiam, ſub nomine* pagi Silenſis. *Idem de* Slavicis, Polonicis, Hungaricisque *dicendum eſt, Hiſtoriam veterem earum gentium ſine Ditmaro mancam fore. Et præ his quæ ille tradidit, nihili ſunt quæcunque de ſuo af-*

 ferre

ferre possunt Poloni, *serius scriptores nacti.*

Chronicon Monasterii S. Benigni DIVIONENSIS. Vide supra, BENIGNI, T. 1. pag. 561.

Liber Pontificum, qui dicitur DIURNUS, laudatur ab Ivone Carnotensi Epist. 60. ad Hugonem Lugdunensem, atque alibi: estque Codex sæculo octavo scriptus, *a*) in quo formulæ superscriptionum & subscriptionum, quibus Pontifices Romani in Epistolis soliti sunt uti, electiones & ordinationes Pontificum & suburbicariorum Episcoporum, & quæcunque ad omnem illum ritum spectant: nec non professiones Fidei, Privilegia, Concessiones & Præcepta. Hunc ex Codice nongentorum annorum Collegii Claromontani Soc. Jes. Parisiensis collato apographo Codicis Romani primus edidit *Joannes Garnerius*, Soc. Jes. Parisiis 1680. 4. *b*) additis eruditis notis, ac præterea tribus dissertationibus, quarum prima refert titulos, quibus in Epistolarum inscriptionibus usi sunt Pontifices sæculo IV. V. VI. VII. VIII. & IX. In

a) Garnerius in præfat. & Caveus hist. lit. S. E. ad Annum 714.

b) Journal des Sçavans A. 1680. pag. 57.

In secunda disserit de causa Honorii Papæ, quem negat a Synodo sexta perculsum anathemate, quod unicam in CHristo voluntatem cum Monotheletis docuisset, sed tantum quod docentibus faverit, docendique opportunitatem suppeditaverit. Tertia denique de usu pallii Patriarchalis cum Episcopis communicato. Hanc Garnerii editionem recudi nuper curavit Vir Juris Consultissimus *Christianus Godfridus Hoffmannus* in nova scriptorum ac monumentorum Collectione, Tomo secundo, Lipsiæ 1733. 4. Libris prohibitis adscriptum, ex Danielis Papebrochii apologia adversus Sebastianum a Paulo Carmelitam articul. XIV. notavit *c*) W. E. Tentzelius, quod minus mirum est, cum editio quam ex Codice Romano Lucas Holstenius An. 1660. adornaverat, plane sit suppressa. Stephanus Baluzius notis ad Antonium Augustinum de emendatione Gratiani pag. 433. *Librum diurnum non extare putabat Antonius Augustinus. Et tamen varia ejus exemplaria etiamnum supersunt, unum Romæ in Bibliotheca Vaticana, alterum Lutetiæ in Bibliotheca Collegii Claromontani Societatis Jesu, ex quo nonnulli viri clarissimi descripserunt in suos usus.*

c) In dialogis vernaculis menstruis Anno 1698. pag. 277.

usus. Immo vir clarissimus Joannes Launojus aliud exemplar viderat, d) ut ipse testatur in dissertatione de Lazari & Magdalenæ in Provinciam appulsu cap. 10. *observat.* 10. Laudatum porro Romanæ Ecclesiæ Diurnum, *inquit*, qui videre voluerit, apud eos videbit, ad quos integra pervenit Caroli Montchalli, Tolosatis Archiepiscopi, Bibliotheca. *Vaticanum ediderat Vir de antiquitate Ecclesiastica optime meritus Lucas Holstenius anno MDCLX. prioraque & postrema folia miserat ad illustrissimum Virum Petrum de Marca, Archiepiscopum ea tempestate Tolosanum, e cujus manibus illa receperavit Cœlius Picolomineus, Nuncius tum Apostolicæ Sedis in Gallia, nunc vero eminentissimus Cardinalis. Suppressa autem statim est editio illa Diurni, e) nescio quam ob causam. Fortassis quia in initio nimium multa circa electionem Romani Pontificis tri-*

d) Meminit ejusdem Launojus in assertione inquisitionis in chartam immunitatis B. Germani pag. 160.

e) Suppressionem illam a Curialibus Magistris & Inquisitoribus factam Romanis, utpote non modo tanquam injustam & cognitioni Antiquitatis Ecclesiasticæ inopportunam, sed contumeliosam quoque in Pontificem & Ecclesiam Romanam, variis Epistolarum locis exagitat Launojus, quæ congessit laudatus Tentzelius T. I. exerc. select. pag. 353.

tribuuntur Imperatori & Exarchæ apud Ravennam commoranti. Johannes Mabillonius in itinere Italico pag. 77. narrat Hilarionem Rancatum, Ciſtercienſem, hominem ſtudioſum & eruditum, qui Ughelli præceptor fuerat, habuiſſe antiqvum Diurni exemplar, quod Allatius commodato cum accepiſſet, una nocte exſcripſerit & poſtea publicare voluerit, at impreſſionem prohibitam fuiſſe. Idem Mabillonius Tomo 1. muſei Italici p. 35. teſtatus conceſſum ſibi uſum vetuſtiſſimi illius annorum octingentorum exemplaris Vaticani, ex eodem loca quædam ſupplendæ editioni Garnerianæ, & Varias Lectiones eidem emendandæ pag. 32 - 37. publicavit, ſubjuncta vita Hadriani Pontificis, in qua formulæ in Diurno libro præſcriptæ, prout a Pontifice uſurpatæ ſunt, referuntur pag. 38 - 44.

Ab hoc Pontificali Diurno longe diverſa ſunt DIURNALIA, ſive *Horæ* DIURNÆ Breviariorum, Græcis *καθημερινὰ*, quæ varia exſtant & variis in locis exſcripta typis, ut *Diurnale Pariſienſe* editum Pariſiis 1496. forma minore, *Antwerpienſe* 1553. 1670. *Romanum* 1560. & juſſu Clementis VIII. recognitum 1602. *Ambianenſe* 1670. *Eccleſiæ Maronitarum* Rom. 1584. 8. &c.

In indice Romano Clementis XI. pag. 134. inter libros prohibitos refertur *Diurnale Romanum*, impressum Lugduni in ædibus Philiberti Rolleti & Bartholomæi Freni.

In Bibliotheca Telleriana, hodie S. Genovefæ Paris. exstat MS. *Diurnale Officii pro Præsule vel Majore, cum vult officiare in Ecclesia Turonensi.*

Joannes DLUGOSSUS *a*) cognomine gentilitio, sive *Longinus*, præceptor * filiorum Casimiri III. Regis Poloniæ, senior Canonicus Cracoviensis & designatus Archiepiscopus Leopoliensis, sed antequam inaugurraretur, rebus humanis exemtus A. 1480. 29. Maji, ætatis 65. Scripsit *Historiæ Polonicæ* a Slavorum Polonorumque originibus usque ad annum emortualem suum *libros XIII.* Ex his *sex primores* libri, qui in An. 1240. desinunt, præmissa vita auctoris jam lecta a Cromero, Dlugossique dedicatione ad defunctum jam b) Zbigneum Cardi-

a) Minus recte aliis *Duglossus*, *Duglosschus* &c. Slavonica enim dialecto *lugos*, *dlugos*, est longus.

* Diarium Eruditorum Italiæ Tom. XXVI. pag. 405. seq.

b) Dlugossus in inscriptione ad Cardinalem optat ei, *visione perfrui Remuneratoris æterni, & beata atque immortali sede potiri.* In ipsa autem

Cardinalem de Olesnica, Episcopum Cracoviensem, & dedicatione editoris Felicis Herbulti Dobromilski *ad Venetos, Principem M. A. Memum & Senatum unicum Orbis terrarum*, prodiere Dubromili 1615. fol. *At*, quod notavit Daniel Papebrochius ad vitam S. Stanislai, Tom. 2. Act. Sanctorum Maji pag. 198. *ne reliqui libri imprimantur, prohibent Poloni, arbitrati in hisce plurima regni sui secreta prodi:* huic non obstitit, quo minus editionem universi operis jampridem debeamus illustri Henrico L. B. ab Huyssen, magno Russorum Cæsari Petro a Consiliis intimis, bellicis & Justitiæ, qui libros a *septimo* quidem ad *duodecimum*, quos ab Alberto Dembinskio, vexillifero Zatoriensi acceperat, primus una cum sex prioribus vulgavit Lipsiæ 1711. fol. *c*) Horum ultimus duodecimus

tem Epistola: *Ego opus præsens meum*, inquit, *Paternitati tuæ jam ex mortalium conversatione subtracto & absenti etiam corpore concreto & mortali exuto dedico, tuo suffragio mortali orbandum tutela. Idque eo libentius mea tenuitas aggreditur, quod a me id in corpore mortali posito, tua exhortatione, cujus auctoritas apud me etiam post fata magna, est impletum.*

c) Acta Eruditorum A. 1712. pag. 302. Memoires de Trevoux An. 1711. pag. 1107. Neue

cimus desinit in Anno 1444. sive cæso ad Varnam Uladislao. Sed deerat adhuc *decimus tertius* liber, prolixior cæteris, & res ab Anno 1445. ad 1480. persecutus, quo & vitæ & Annalium scribendorum finem Dlugossus fecit. Hunc quoque laudatus Huyssenius nactus, Codicis Cracoviensis apographum communicavit cum Lipsiensibus, qui eum similiter A. 1712. fol. *d*) vulgarunt cum erudita præfatione V. C. Johannis Gottlieb Krause *e*) subjunctisque 1) Vincentii CADLUBKONIS historiæ Polonicæ libris IV. de quibus supra Tom. 1. pag. 850. 2) *Stanislai Sarnicii* Annalibus ab Asarmotho conditore Sarmaticorum populorum ad Lechum, & a Lecho usque ad Annum CHristi 1586. libris VIII. ex editione Cracoviensi An. 1587. 3) *Stanislai Orichovii Okszi* Annalium ab excessu Sigismundi I. sive Anno CHristi 1548. ad 1552. libris V. & libro

Bibliothec Parte XV. Oudinus Tomo 3. pag. 2635. seq. Neuer Bücher-Saal XV. pag. 149. & XVI. pag. 225. seq. ubi accuratum de Dlugossiano opere judicium.

d) Acta Eruditorum Tom. V. supplem. pag. 423. Neue Bibliothec parte XXVIII. Neuer Bücher-Saal XV. pag. 165.

e) Addenda quæ de Dlugosso clarissimus Krausius in Diario, quod inscribitur: Umständliche Bücher-Historie parte 2. pag. 145. seqq.

libro de Consiliis & Concionibus in Conventu maximo Leopolitano A. 1537. & Vita *Petri Kmithæ* de Wisnicze, Palatini Cracoviensis, A. 1553. defuncti, scriptore Anonymo, ex editione Dobromilensi An. 1611. 4) Illustrium Virorum *Epistolis*, scriptis ab Anno 1567. ad 1577. inque tres libros digestis, & a *Stanislao Carncovio*, Episcopo Wladislaviensi & Pomeraniæ, editis Cracoviæ 1578. 5) *Stanislai Hosii*, Cardinalis & Episcopi Varmiensis, Orationibus IV. & 6) *Stanislai Sarnicii* descriptione veteris & novæ Poloniæ & Russiæ inferioris, edita primum Cracoviæ 1585. Nec omittendum, quod priori tomo historiæ Dlugossianæ præfigitur, *Samuelis Joachimi Hoppii*, Soltquella Marchici, schediasma de *Scriptoribus Historiæ Polonicæ*, sed longe auctius quam præside præclaro Viro *Gabriele Groddeckio* in argumentum disputationis publicæ propositum fuerat Dantisci 1707. 4.

Cætera Dlugossi scripta sunt: *De Vita S. Stanislai*, Episcopi Cracoviensis, quem Rex Boleslaus, ab eo ob libidines excommunicatus, sua manu A. 1079. interfecit, *libri III.* editi primum Cracoviæ 1611. & Stanislao Dobielowiczio curante 1666. ac denique in Actis Sanctorum Tomo 2. Maji ad diem VII. p. 198. cum præludiis notis-

notisque Danielis Papebrochii. Nam *Surius* quidem quam habet S. Stanislai vitam ad VIII. Maji profitetur se ex Joanne Longino mutuatum, sed mutato fere stylo redegisse in compendium, & prologum utrumque satis longum omisisse. Pleraque etiam ex Dlugosso mutuatus *Bartholomæus Sotarevius* in vita Stanislai, edita A. 1693.

Vitæ Episcoporum Plocensium nondum viderunt lucem, *f*) quanquam sæpius provocat ad illas eisque usum se testatur *Stanislaus Lubienski* in vitis Plocensium * Antistitum, quæ editæ primum Cracoviæ 1642. 4to, obviæ in operibus Lubienskii postumis, Antwerpiæ 1643. in folio.

Vitæ Episcoporum Psonaniensium g) necdum ipsæ editæ, licet visæ Jacobo Brzemezkio & Thomæ Tretero, Canonico Varmiensi, † quorum vitæ Posnaniensium Episcoporum prodiere Brunsbergæ 1604. 4. is non diffitetur se a Cromero obtinuisse manu exaratum *h*) Dlugossi

f) Vide laudatum Kraufium p. 163. seq.

* Vitiose *Placentium* apud Oudinum Tomo 3. pag. 2640.

g) Idem Krausius pag. 166.

† Apud Oudinum & in Roberti Geri appendice ad Caveum vitiose *Wormaciensis*.

h) Idem Krausius pag. 167.

gossi *Catalogum omnium Episcoporum per omnes universi Poloniæ regni cathedras ab ipsa cujusvis fundatione ad sua usque tempora.* Vide sis & Simonis Staravolscii vitas Præsulum Posnaniensium.

Chronicon de Episcopis Wratislaviensibus i) a Godofredo Anno CHristi 966. ad Rudolphum A. 1477. Vide Acta Eruditorum A. 1713. pag. 143.

Catalogus k) Episcoporum Smogrzoviensium & Piczinensium continuatus ab alia manu ad Annum 1520. MS. Uratislaviæ in Bibliotheca Rhedigeriana.

Præter hæc a Matthia Micheovio IV. 72. Chron. Polon. hæc Dlugossi scripta memorantur, inedita omnia & digna utique editione:

Vita B. Kunigundis, Conjugis & perpetuo Virginis Boleslai Pudici. Ducis ac Monarchæ Polonorum in Sandecensi Cœnobio vita functæ & sepultæ.

Geographia, sive potius *Chorographia regni Poloniæ*, Urbes, castra, oppida, flumina, montes atque villagia cujus situs & dispositionis sint.

Libri inventarii proventuum Cathedralis Ecclesiæ Cracoviensis l) & cunctarum Eccle-

i) Idem Kraufius pag. 168. 170. seq.
k) Id. pag. 169.
l) Id. pag. 173. seq.

Ecclesiarum collegiatarum conventualium & parochialium *diœcesis Cracoviensis*. Hoc opus Simon Staravolscius pag. 31. hecatontadis scriptorum Polon. vocat *Ecclesiæ Cracoviensis Acta & Beneficiorum in diœcesi illa Ecclesiasticorum Synopsin*.

Familiæ, arma & clinodia Nobilitatis Polonorum cum origine & caussa eorundem.

Vitæ aliorum quorundam (præter S. Stanislaum) *Sanctorum Polonorum Hungarorumque*, m)

Vitam S. Stanislai Dlugossus dedicavit Sandivogio de Ezechel, Præposito Monasterii Cladavensis, qui gratias ei persolvit litteris, quæ cum illa vita leguntur lib. 3. cap. 62. seq. & in quibus non modo testatur se a teneris & per annos quinquaginta circiter ab eo amari, sed etiam hoc ipsum mactat encomio, quod in exemplum quod ament & sectentur, libenter legendum offero lectoribus: *Tibi* (DEUS) *singulariter*, inquit, *inter coætaneos tuos docile ingenium cum studiositate donavit virtutum; ut in tenera, quam novi ætate tua, inter maturos obversatus viros cresceres semper moribus & meritis. Convenit in te satius flos ætatis & maturitas mentis, ut æquo gradu* ele-

m) Staravolscius pag. 31.

eloquentia tua & conſcientia pariter incederent. Acceſſit etiam oris veritati caſtitas animi, ut ab ore tuo cana ſemper manarent verba, curſusque annorum usque ad hos canos laudis tibi & honoris procuraret augmentum ex DEI dono, unde virtutum omnium ſumitur manifeſta cognitio. - - - - - Hæc te reſplendere fecit æqualem actionis merito & dictionis eloquio ac ſpecialibus tuam inclinavit mentem, ut oratoriam colendo diligeres artem, quæ utique apud veteranos Chaldæos, Hebræos & Latinos litterarum omnium humanarum eſt ornamentum. - - - - In hac te cenſeo arte ſub noſtris præclarum ævis, ut & ſvaviter ſcias perſvadere animosque audientium orando poſſis mulcere. Verum exiſtimo inter egregios noſtri dictatores ſeculi tu ipſe haberis, qui toto niſu de Italia, ubi Latina eſt ipſius ſcientiæ ſcaturigo, plures libros in eadem magno pretio congregaſti, nec usque modo deſiſtis colligere: unde ex tuo dictatu in his ferme oris omnes hauriunt, tuisque vaſis diteſcunt. Non prætereundum & hoc, quod ſub finem hiſtoriæ ſuæ Dlugoſſus omnes patriam amantes obteſtatur, ut idoneis auctoribus Hiſtoriæ telam pertexere ne negligant: *Rogo & obſecro denique omnes Eccleſiaſticos viros, Regulares & Seculares, venerandos & egregios viros, Doctores,*

res, Professores, Magistros, Studentes, Scribas, in qualibet facultate Alumnos nostræ Universitatis studii Cracoviensis generalis, ut & ipsi & quilibet eorum pro sua virili ætate, morte mea secuta, Annalia præsentia continuent, & illa defluere deficereque non permittant. Quin imo Doctores, Magistros, Professores, Collegiatos deprecor, obtestor, & adjuro, ut una collegiatura de melioribus segregata, etiam Magistrum præcipuum, & studiorum & literarum humanitatis peritum illi jungant; qui ab omnibus operibus laboribusque & occupationibus vacans, Annalibus tantummodo se occupet, illa cogitet, illa amet, illis se oblectet, de illis tractet, de illis nocte dieque secum & cum aliis loquatur, commoditati quoque, utilitati & decori patriæ, plus tamen honori DEI & veritati provideat. Præterea etiam Martino Bielskio teste lib. IV. Chron. Polonic. *n*) testamento constitutum voluit Dlugossus, *ut ex Collegiatis Cracoviensibus laborem ipsius Historicum quispiam continuaret, & ut talem Historicum inter se continuo haberent, certos ipsi proventus assignavit.*

Thomas DOCHINGUS, sive *Dockingus, Dockingam* &c. Anglus Norfolciensis, Or-

n) vide Krausium pag. 152.

Ordinis Minorum, Theologus & Cancellarius Academiæ Oxonienſis circa Annum 1270. Ejus ſcripta, inedita pleraque omnia hæc memorantur a Lelando cap. 311. Waddingo pag. 324. Pitſeo pag. 347. Poſſevino Tom. 2. pag. 485. atque Oudino Tom. 3. pag. 525. Commentarius *in Deuteronomium, in Eſaiam, in Epiſtolas quatuordecim Pauli*, & *in Apocalypſin*. Commentarius & quæſtiones in librum *Jobi* & *in Lucam*. *In præcepta Decalogi. Lecturæ Bibliorum. Quæſtiones ordinariæ* LXXXVIII. & Commentaria in quatuor libros *Magiſtri Sententiarum*, edita Pariſiis 1505. *De ſufficientia Articulorum in Symbolo contentorum*, & quot Symbola ſunt, & in quot partes dividuntur &c. *Commentarius in poſteriora Analytica Ariſtotelis*.

Joannes DOCREUS Eyſengrenio pag. 131. b. & Voſſio pag. 508. ſcriptor libri *de vita, paſſione & ſepultura Dionyſii Areopagitæ*, clarus circa Annum 1318. Idem Poſſevino *Johannes* DOCÆUS, Gallus, Ordinis Benedictini, ex Abbate S. Dionyſii Pariſienſis, Epiſcopus Laudunenſis, cujus exſtant *de æterna generatione Filii DEI & temporali nativitate*, Pariſ. 1554. 8. *Enarratio Dominicæ paſſionis*, ibid. 1552. *De DOMINI reſurrectione*, ibid. 1560. & *homiliæ ad populum*, Antwerpiæ 1561. *in*

Dominicas & festa anni, Parisiis 1560. *Quadragesimales.* 1555.

DODANA, sive DUODENA, fœmina pia, quæ Bernhardo Duci Septimaniæ, Comiti Barcinonensi, S. Wilhelmi filio nubsit Anno CHristi 824. Ejus *libellum manualem* ad Wilhelmum filium, vulgavit Mabillonius Sec. IV. Benedictin. parte 1. pag. 757. Vide Baluzii Marcam Hispanicam pag. 349. & Pagium ad Annum 824. n. XIX.

DODECHINUS Presbyter in Longenstein, natione Teutonicus, Abbas in Monasterio S. Dysibodi, scripsit *appendicem ad Chronicon Mariani Scoti* ab Anno 1084. ad 1200. editam a Johanne Pistorio ad Mariani Scoti calcem pag. 457 —476. in tomo uno veterum Germaniæ scriptorum, Francofurti 1613. fol. Hujus *Epistolas*, & in his *libellum* in modum Epistolæ *de peregrinatione sua Hierosolymitana* evolvit Trithemius, qui *satis eleganti sermone scriptum celebrat.*

Matthæus DOERING, sive DERING, aliis rectius *Matthias* DORING, sive THORING, *a*) a patria Thuringia: apud Richar-

a) Vide Centuriam scriptorum Maderianam cap. 68. Waddingum pag. 255. & Oudinum Tomo III. pag. 2451. Journal lit. Tom. XVIII. pag. 198. seq.

chardum Simonem *b*) & alios, vitiose DORNICK: Theologus Ordinis Minorum, Professor Erfordiensis, cui Fridericus *c*) Langravius Thuringiæ A. 1431. reformationem Discalceatorum Isenacensium præ cæteris commendavit. Interfuit inde Concilio Basileensi, a quo An. 1443. creatus Minister Franciscanorum Generalis, denique ultimos vitæ annos transegit in Conventu Kiritz opidi Marchiæ Prignitianæ. Scripsit *Continuationem Chronici Theodorici Engelhusii* ab Anno 1420. ad 1464. cui deinde alia manus adjunxit continuationem ab Anno 1464. ad 1497. Prodiit primum Lipsiæ 1730. in limine tomi tertii scriptorum rerum Germanicarum nobilissimi Menckenii, qui notat, ut Engelhusii industriam in rebus Brunsvicensibus, ita Dœringii in rebus Misnicis ac Thuringicis. Brandenburgicisque magis enituisse. Nondum in lucem datum est Doringii hujus scriptum alterum, cujus ipse ad Annum 1442. meminit his verbis: *Inter cætera mala præcipuum, quia potiores & doctiores Ecclesiæ, qui columnæ*

b) Libro tertio Historiæ Criticæ Veteris Testamenti cap. XI.

c) Apud Joannem Georgium Reinhardum de jure Principum Germaniæ circa sacra, Lipſ. 1717. 4. pag. 141.

videbantur, sua ingenia colentes, contra se invicem scribentes, hi pro Papatu; hi pro Concilio, hi primatum Papæ, hi pro Concilio tribuentes, scriptis Apologeticis mundum repleverunt, animosque neutralium nedum, sed & aliorum perplexos reddiderunt, quorum scripta quæ videbantur acutiora, recolligens, aliis modicum addens, in unum Volumen redegi. Titulum Voluminis dedi: LIBER PERPLEXORUM ECCLESIÆ. Neque adhuc edita est, quod sciam, *Appellatio contra Magdeburgensem Archiepiscopum d)* Fridericum de Bichlinge, A. 1445. pro cultu superstitioso hostiæ miraculosæ in Wolsenac, MSta in Bibliotheca Paulina *e)* Lipsiensi: Neque lucem vidit Anonymo Maderiano memoratum opus grande *in Esaiam*, aut Commentarius *in libros sententiarum*, vel *Dialectica*, aut *Sermones* ad populum & ad Clerum. Sed exstat ejus *Defensorium*, sive *replicæ f) adversus Paulum Burgensem* pro Nicola Lirano, cum Nicolai postillis, sive

d) Vide Meibomium Tomo 2. rerum Germanicarum pag. 359.

e) Joachimi Felleri Catalogus MSS. Bibliothecæ Paulinæ pag. 236.

f) Thomam Aquinatem adversus easdem Doringii replicas defendit *Didacus Deza*, Ord Præd. de quo supra pag. 80.

ve ſcholiis in libros Biblicos, & Pauli ad ea additionibus ſæpius editæ, de quibus infra in LIRANO. Quod vero Oudinus Doringio noſtro tribuere non dubitat Chronicon, quod in An. 1493. deſinens notum eſt ſub titulo *Norimbergenſis* Chronici, auctore *Hartmanno* SCHEDELIO: id fide Codicis MSti Lipſienſis *g*) ab eo fit, ſed auctoritati Trithemii & aliorum Codicum adverſatur, atque ſi Chronicon ſimile Doringius contexuit, ſaltim triginta vel quadraginta annos poſtremos neceſſe eſt, ut in continuatione Engelhuſii, ab aliena manu illi acceſſiſſe.

Ex libris DOLABELLÆ Agrimenſoris leguntur fragmenta quædam in ſcriptoribus rei agrariæ pag. 293 -- 301. de quibus dicere me memini in Bibliotheca Latina lib. 4. cap. XI.

Chronicon DOLENSIS Monaſterii in Provincia Bituricenſi ab Anno CHriſti 917. ad 1345. & recentiore manu ab Anno 1459. ad 1550. cum notis Philippi Labbei, Societatis Jeſu, Pariſiis 1651. 4to, & in tomo priore Bibliothecæ novæ MStorum Labbeanæ pag. 315. ſeqq. cum auctario de miraculis B. Mariæ Dolenſis pag. 319 - 322.

g) Apud laudatum Fellerum pag. 409. 410.

Adamus de DOMERSHAM. supra, ADAMUS, Tom. 1. p. 21. seq.

S. DOMINICUS natus Calervegæ in diœcesi Uxamensi in Hispania, Anno CHristi 1170. & deinde ex Canonico Regulari Uxamensi, Conditor A. 1215. Ordinis Prædicatorum, approbante Innocentio III. qui visus sibi est videre Basilicam Lateranensem minantem ruinas, sed subjectis Dominici humeris sustentari. Hic est Ordo Dominicanus a primis initiis & Anno mox 1216. confirmatus etiam ab Honorio III. exinde longe lateque in hæc usque tempora per totum diffusus Orbem, nec minus *missionibus* in partes infidelium, quam *prædicatione* adversus Albigenses, & *inquisitione* contra alios hæretici nominis infamia notatos, magnam in Romana aula auctoritatem laudemque apud superstitionis sævæ patronos consecutus. Scripsisse fertur Dominicus: *a*) *In Psalmos*, Romæ. *In Matthæum* enarrationes, & sepa-

a) Dubitat Natalis Alex. quem vide Sec. XIII. & XIV. Tom. 7. pag. 239. Librum vero de *corpore CHristi* laudatum a Petro Galatino VI. 5. aliisque notat auctorem habere DOMINICUM *de Pantaleonibus*, de quo infra. Confer Nicolaum Antonium VIII. 7. Bibliothecæ Hispanæ Tomo 2. pag. 68. seq. & Quetifum Tomo 1. pag. 89.

ſeparatim *in caput octavum*. *In Epiſtolas Pauli*, & *in Epiſtolas Canonicas*, Bononiæ. *In Apocalypſin*. *Libellum confirmationis Fidei*, ſive rationes & auctoritates contra Albingenſes. *Auctoritates pro Eccleſiæ Catholicæ Fide*. *Acta* legati a Pontifice conſtituti, ſive *Miniſtri Prædicationis pro reducendis ad Eccleſiam hæreticis*. *Conſtitutionum*, regulæ S. Auguſtini ſuperadditarum *corpus*. Obiit Bononiæ A. 1221. Vide Tabulam Chronologicam Actorum ejus apud Qvetiſum Tom. 1. poſt pag. 84. & Acta Sanctor. T. 1. Auguſti. * Sanctis adſcriptus eſt *b*) a Gregorio IX. A. 1234.

Vitam S. Dominici tradidere (ne recentiores jam memorem, Joannem Garzonium, M. Antonium Flaminum, Franciſc. Diacetium, aliosque multos)

S. ANTONINUS parte 3. ſummæ Hiſtoricæ titulo 23.

BERNARDUS Gvidonis de vita, obitu & miraculis B. Dominici, apud Quetiſum Tom. 1. pag. 44-69.

CONRADUS Teuto, circa An. 1290. S. Dominici vitam traditur ſcripſiſſe, ſed in dubium vocat Qvetiſus Tom. 1. pag. 421.

I 4 CON-

* Acta Erud. 1734. pag. 58.

b) Cherubini bullarium Tomo 1. pag. 103. Labbei Concilia Tom. IX. pag. 329. Acta Sanctorum Tom. 3. Aprilis pag. 872.

CONSTANTINUS Medices, Etruſcus, Epiſcopus Urbevetanus, defunctus A. 1254. Vita ab eo ſcripta exſtat notis illuſtrata apud Qvetiſum Tomo 1. pag. 25 - 44.

GERHARDUS de Fracheto, parte altera libri, cui titulus: *Vitæ fratrum.*

GERHARDUS Provincialis Teutoniæ.

HUMBERTUS in Chronico apud Qvetiſum Tom. 1. p. 69. ſeq.

JACOBUS *de Voragine* hiſtoriæ Lombardicæ cap. CVIII.

JORDANUS Dominici amicus & ſucceſſor, a quo ſcriptam illius Vitam edidit Jacobus Qvetif, in limine tomi 1. Bibliothecæ Dominicarum p. 2 -- 24. cum notis.

PETRUS *Ferrandi*, ſive *Ferdinandi*, Luſitanus. Vide Nicolaum Antonium Tom. 2. Bibliothecæ veteris Hiſpanæ pag. 46.

PETRUS *de Natalibus* Catalogi Sanctorum lib. VII. cap. 22.

THEODORICUS *de Appoldia* (opido inter Jenam & Vinariam) circa Annum 1297. ad Nicolaum Bocaſſinum Magiſtrum Ordinis, libris VIII. qui interpolati, nec integri apud Surium V. Auguſti. Adde Qvetiſum Tomo 1. pag. 453. ſeq.

THO-

THOMAS *Senensis.*
VINCENTIUS *Bellovacensis* XIX. 93. sq. & XXX. 65. speculi Hist.

Catalogus Scriptorum, qui *de claris Dominicanis* & res Ordinis Prædicatorum tradidere.

ANONYMI in Tomo sexto monumentorum Edmundi Martene & Ursini Durandi, brevis historia Ordinis Prædicatorum pag. 331. Brevissima Chronica Magistrorum generalium Ordinis pag. 344 - 398. Numerus monasteriorum monialium pag. 539. Brevis historia Conventus Parisiensis fratrum Prædicatorum pag. 549.

Leandri Alberti, Bononiensis de Viris illustribus Ordinis Prædicatorum, libri VI. Bononiæ 1517. fol. cum præfatione Ludovici Rhodigini. Et Italice: Delle donne che sono state illustri nella Domenicana Religione. ib. Labbeus notat Albertum usum fuisse prolixo Chronico Ordinis Prædicatorum Ambrosii *Tægii* Mediolanensis: scriptisque Nicolai *Bagnatorii*, Joannis *Caroli*, Johannis Antonii & Sebastiani *Flaminiorum*, *Francisci* Castilionii, Joannis *Garzonis*, Bartholomæi *Mortarii*, *Nicolai* Brixiani, & Georgii *Ravennatii*, Mediolanensis.

Ambrosii de Altamura * Bibliotheca Dominicana ab Anno 1212. ad 1600. Romæ 1677. fol. Ejusdem Panagion Dominicanum, Neapoli 1671. 8.

Jordani Ansalonii Siculi vitæ Sanctorum Ordinis Prædicatorum ex 1. & 2. Centuria Ferdinandi Castillo. MS.

Arnaldi de Badeto margarita Virorum illustrium Ordinis Prædicatorum. Tolosæ 1525. 4.

Nicolaus Bagnatorius. supra, Leander *Albertus.*

Timotheus Bossonus, infra, Ferdinandus *de Castillo.*

Hieronymi Albertuccii de Borsellis, Bononiensis, (qui An. 1497. obiit) Annales, Chronicon & Tabulæ de rebus Ordinis Prædicatorum, Virisque illustribus provinciæ Bononiensis. MSS. Bononiæ. Vide Qvetifum Tomo 1. pag. 882.

Jacobi Buyens Vitæ illustrium Virorum Anglorum, Scotorum, Saxonum & Belgarum Ordinis Prædicatorum. MS. vide Echardum Tom. 2. p. 356.

Abrahami Bzovii Annales Ordinis Prædicatorum MSti, aliaque, de quibus Echardus Tom. 2. p. 491.

Ludo-

* Censura Richardi Simonis Tom. 2. Bibl. Criticæ cap. 4. pag. 88.

Ludovicus de Cacegas ſcripſit Luſitanice hiſtoriam Ordinis Prædicatorum in ditionibus Luſitanicis, cujus prima pars lucem vidit 1633. fol. ſecunda a Ludovico de Souſa. 1662. fol. Uliſſipone.

Hyacinthus Cambius, infra, Ferdinandus de *Caſtillo*.

Joannes Carolus, Florentinus, ſupra, in Leandro *Alberto*.

Alberti Caſtellani, Veneti, Catalogus Virorum illuſtrium Ordinis Prædicator. Conſtitutiones & Privilegia, Chronicon &c. Vide Echardum Tomo 2. pag. 48.

Thomæ de Caſtellar Hiſtoria & Progreſſus Provinciæ Mexicanæ Ord. Præd. MS. & Triumphus Martyrum A. 1580. Hiſpanice.

Franciſcus Caſtilionius, Florentinus, ſupra, Leander *Albertus*.

Ferdinandus de Caſtillo & *Johannis Lopez* hiſtoria general de S. Domingo y de ſuo Orden de Predicatori. Valliſoleti 1611. 1612. 1615. 1621. 1622. fol. quinque Voll. & ex Hiſpanico Italice, Timotheo Boſſono interprete, Tomus I. & II. Venetiis & Panormi 1626. fol. atque Hyacintho Cambio de Janua, ſive Genuenſis, Tomus III. IV. & V. Florent. 1643. fol. Vide ſupra, Jordanus *Anſalonius*.

Jo-

Joannis Michaëlis Cavalieri, Bergomatis, Galeria de' Pontefici Domenicani e Patriarchi, Arcivescovi e Vescovi. Beneventi 1696. 4. duobus Voluminib. Confer *Pompeji Sarnelli* Epistolam Ecclesiasticam XL. & infra, Vincentius Maria *Fontana*.

Hyacinthus Choquetius, Insulensis, de sanctis Belgii, Ord. Præd. Duaci 1608. 8. & ex Latino Belgice a Leonhardo Janssenboy. Antwerp. 1644. 8.

Ignatii Ciantis Cerimoniale Ordinis Prædicatorum. Neapoli 1658. 8.

Clemens Scotus de ingressu Ordinis in Scotiam.

Annales Dominicanorum *Colmariensium* ab Anno 1211. ad 1303. apud Urstisium Tom. 2. pag. 5 - 62. De auctore videndus Jacobus Qvetif Tom. 1. pag. 494.

Antonii a Conceptione, Lusitani, Chronicon & Bibliotheca Ordinis Prædicatorum, Parisiis 1585. Vitæ Patrum ejusdem Ordinis, Lovan. 1575.

Joannis a S. Cruce Chronicon Ordinis Prædicatorum, Ulyssipone 1567. fol. Lusitanice.

Augustini Davila & Padilla Historia Provinciæ S. Jacobi Mexicanæ, Hispanice. Madrit. 1596. 4. Bruxell. 1625. fol. Pinciæ 1634. fol.

Fran-

Francisci Diego Historia della Provincia d' Aragon della Orden de Predicadores, des de su origen. Barcinone 1599. fol.

Jacobi DOMINICI, qui circa An. 1360. floruit, Catalogus Provinciarum & domorum tam fratrum, quam sororum Ordinis, Chronica Capitulorum generalium & Provincialium Provinciæ & Aragoniæ: De privilegiis Ordinis, de modo celebrandi electiones, de judiciorum ordine &c. MSS.

Jacobus Echardus absolvit Bibliothecam scriptorum Crdinis Prædicatorum elaboratam diligenter & accurate, quam affectam reliquerat *Jacobus Quetif*, defunctus Parisiis Anno 1698. 2. Martii, ætatis 80. Lucem vidit opus eximium Parisiis 1719. fol. duobus Voluminibus, quod in lucem proferri multi peroptaverant.† Vide Memorias Trevoltinas A. 1708. pag. 1493. & A. 1723. pag. 749. Acta Eruditorum A. 1720. pag. 153. & 441. seqq. ubi V. C. Joannis Erhardi Kappii * Observationes: & A. 1722. pag. 474. Nomina plerorumque, qui historiam Dominicano-

rum

† Bælii Epist. p. 582. edit. primæ.

* Adde ejusdem Kappii differt. de nonnullis Indulgentiarum quæstoribus pag. 39. sq. Lipsiæ 1720. 4to.

rum illuſtravere, obvia apud Echardum Tom. 2. p. 983. ſeq.

Georgii Eppii de illuſtribus Viris ac ſanctimonialibus Ordinis Prædicator.

Ambroſii Eſtienne Athenæ Prædicatoriæ, ſive Bibliotheca Patrum Ordinis Prædicatorum, ab initio Ordinis ad Annum 1688. ordine Alphabetico: MS. vide Echardum T. 2. p. 715.

Nicolai le Febure Agematologie de conventu Dominicanorum S. Jacobi Carnotenſis. Andegavi 1625. 8. Gallice. Ejusdem Prædicator Carnuteus. Carnuti 1637. 8. Scriptum utrumq; inſigne.

Alphonſi Fernandez, Placentini Hiſpani, Concertatio Prædicatoria pro Eccleſia Catholica contra Hæreticos, Gentiles, Judæos, Agarenos, ſeu Muhamedanos, per epitomen in Annales diſtributa, cum notitia ſcriptorum, Pontificum, Cardinalium, Præſulum, Confeſſariorum &c. ejusdem Ordinis. Salmanticæ 1615. fol.

Dominicus Fernandez Navarrete de miſſione Ordinis Prædicatorum Chinenſi. Vide Echardum Tomo 2. pag. 721. ſeq.

Petri Ferrandi Chronicon a B. Dominico ad Humberti tempora.

Sigi-

Sigismundus Ferrarius de rebus Ungaricæ Provinciæ Ordinis Dominicani, libris VIII. Viennæ Auſtriæ 1637. 4.

Andreæ Ferrerii de Valdecebro Annales Ord. Præd. MS.

Joannis Baptiſtæ Feuillet, *Jacobi Lafon*, *Stephani Thomæ Soveges*, *Caroli a S. Vincentio* & *Caroli Raiſſon* Annus Dominicanus, ſive vitæ Sanctorum Ordinis Prædicatorum. Gallice in 4. Vide Echardum Tom. 2. pag. 748. Latina verſio affecta *Joannis Damaſceni Lubienecki* non vidit lucem.

Nicolaus Figuerez Valentinus in Vitis Patrum Ord. Præd.

Joannes Antonius Flaminius & *Sebaſtianus Flaminius*. ſupra in Leandro *Alberto*.

Gvalfanei FLAMMÆ Chronicon Ordinis Prædicatorum usque ad Annum 1544. MSS.

Vincentius Maria Fontana, Romanus, in Catalogo ſcriptorum * Ordinis Prædicatorum Romanæ Provinciæ, & ſacro Theatro Dominicano. Conſtitutiones Ordinis ab Anno 1220. ad 1650. Romæ 1655. fol. 2. Voluminib. Pontifices, Cardinales, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Abbates Dominicani. Romæ 1666. fol.

Anto-

* Giornale de' letterati di Roma An. 1670. pag. 62.

Antonii Francisci Fracassi Vitæ Magistrorum Generalium, vide Mandosium Tomo 2. Bibliothecæ Romanæ pag. 318. seq.

Gerhardus FRACHETUS, Lemovicensis, circa An. 1257. vide Vossium p. 481. & infra in Antonio *Senensi*.

Joannis Baptistæ Fueillet, l'Année Dominicale, Ambiani 1679. 4. De Martyribus & Sanctis ex Ordine Prædicatorum.

Joannes Garzo scriptor vitarum S. Dominici, Petri Veronensis, Thomæ Aquinatis &c. editarum cum Leandro *Alberto*.

Georgius Mediolanensis, infra, *Ravennatius*.

GERHARDI Lemovicensis Vitæ fratrum jussu Umberti de Romanis scriptæ.

Bernhardi Ghetaldi historia Virorum illustrium Congregationis Dominicanorum Ragusinæ.

Franciscus Gonsalez a S. Petro de missionibus Ordinis Prædicatorum in Chinense regnum.

Ambrosius Gozzæus in Catalogo Virorum ex familia Prædicatorum in litteris illustrium. Venetiis 1605. 8.

Gilberti

Gilberti de la Haye Bibliotheca Belgico-Dominicana MS.

Bernhardus GVIDO, ſive GVIDONIS, qui circa Annum 1300. ſcripſit de Viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum, ex quo locus apud Baluzium Tomo 6. Miſcellan. pag. 444. 445. Et noviſſime Edmundus Martene & Urſinus Durand, viri clariſſimi in lucem produxerunt hujus Gvidonis hiſtoriam fundationum Conventuum Ordinis Prædicatorum Toloſanæ & Provinciæ, Provinciarum Tom. 6. monumentorum pag. 537. & Tractatum de Magiſtris Ordinis Prædicatorum & Provincialibus Provinciæ & Toloſanæ provinciarum pag. 398. Hæc addenda illis, quæ de Gvidone hoc dixi ſupra Tom. 1. p. 595. ſeq.

Petrus GVIDO patrui ſui Bernhardi exemplum imitatus in Vitis illuſtrium Ordinis Virorum.

Dominici de Herre faſti Dominicani. Antw. 1675. 8.

Johannis Heyn Epilogus Chronologicus de conventibus & fundationibus Ordinis Prædicator. in regno Hiberniæ. Lovan. 1706. 4.

Philippi de Horto novo Catalogus illuſtrium Virorum Ord. Præd.

HUMBERTI *de Romanis*, infra, *Umbertus*.

Camilli Jasinsky Constitutionum Ordinis Prædicatorum & Ordinationum Summarium ab Anno 1220. ad 1629. Cracov. 1638. 4.

Nicolai Andreæ de Incontris necrologium Cœnobii S. Dominici Senensis.

Bernhardi de Jonghe desolata Batavia Dominicana, Gandavi 1718. 8. Ejusd. Belgium Dominicanum, * Bruxellis 1719. 4.

Vincentii Justiniani Chronicon Ordinis Præd. MS.

Petronii Kamiensky antiquitas Ord. Præd. in magno Ducatu Lithuaniæ. Vilnæ 1642. 4.

Jo. Baptistæ Lancii elenchus scriptorum Dominicanorum.

Antonini Lembo Chronica Conventus S. Dominici Sorianensis, cum auctario Dominici deSeminaria. Messanæ 1687. fol. Italice.

Hyacinthi Libelli Catalogus scriptorum Ord. Præd. MS.

Desiderii Lignaminei de Viris ex pietate illustribus in familia S. Dominici.

Ema-

* Acta Eruditorum Tomo septimo Supplementi pag. 459.

Emanuelis de Lima hagiologium Dominicanum, Lusitanice. Ulyssipone 1703. 1710. & 1712. fol. quatuor Voluminibus.

Joannes Lopezius, supra, Ferdinandus de *Castillo*.

Joannis Mabuet Prædicatorium Avenionense, seu historia Conventus Ordinis Prædicatorum Avenionensis. Aven. 1678. 8.

Petri Malphei Athenæum Dominicanum MS.

Antonii Malleti Historia Virorum illustrium Conventus Ordinis Prædicator. S. Jacobi Parisiensis, Gallice. Parisiis 1634. 8. duobus Voll.

Joannis de Malliaco Chronicon Ordinis Prædicatorum.

Thomæ Malvendæ Annales Ordinis Prædicatorum. Neapoli 1627. fol. 1630. edente Dominico Gravina.

Joannis a S. Maria vitæ Sanctorum Ordinis Dominicani. Parif. 1635. 4. Gallice 2 Voll. & 1647. 4.

Dominici Marii Marchesii sacrum diarium Dominicanum, Italice. Neapoli 1668-1679. fol. sex Voll.

Joannis de Marietta, Victoriensis, Catalogus Episcoporum & triumphus Virorum illustrium Ordinis Dominicani. Hispanice.

Antonii Mazenod Chronicon Conventus Tullensis Ordinis Prædicatorum. MS.

Ludovici Mesplede notitia antiqui status Ord. Prædicator. ex primis ejus Constitutionibus. Paris. 1643. 8.

Godfridi a Mierlo Calendarium perpetuum, secundum institutum Ord. Præd. XXXVI. tabulis constans, & post primam Didaci Ximenis Ariæ editionem emendatum. Antwerp. 1566. 12. Vide infra in Jo. de *Urdunna*.

Hyacinthi Montalti, Panormitani, istoria della Religione di S. Domenicò nella Provincia Sicilia. MS.

Vincentii Montalvan Vitæ Sanctorum Ordinis Præd. Italice.

Bartholomæus Mortavius, supra, in Leandro *Alberto*.

Nicolaus Brixianus, supra, in Leandro *Alberto*.

Dionysii de Occillis, Neapolitani, Cronica della Provincia Osservante del regno di Napoli dell' Ordine de' Predicatori. Hoc opus MStum legisse se testatur Nicolaus Toppi in Bibliotheca Neapolitana pag. 71. refertque post auctoris obitum fuisse *Theodorum a Valle*, Pipernensem, qui illud pro suo edidit inscripsitque: breve Compendio de gli piu illustri Padri della Provincia

vincia del regno di Napoli. Neapoli 1651. 4.

Joannis de Palentia Martyrologium Dominicanum, cum ejusdem Ordinis Constitutionibus. Salmanticæ 1579. Venetiis 1582. 4.

Hyacinthi de Parra Catalogus auctorum Dominicanor. MS.

Benedicti Pauli, Florentini, breve MStum Chronicon Ordinis Prædicatorum, sed Echardo judice accuratum, memorat Julius Niger pag. 95. historiæ scriptorum Florentinorum.

Dominici Peccioli, Pisani, Chronicon monasterii S. Dominici Pisani.

Gvilelmus PELHISSO de rebus Ordinis Prædicatorum ab Anno 1214. ad 1246. & de Conventus Tolosani exordiis.

Vincentii Persii Cœlum virgineum Ordinis Prædicatorum signis XII. hieroglyphicis per XII. sanctos stellatum. Neapoli 1658. fol.

Laurentius PIGNON, qui A. 1446. vixit, in Chronico & Catalogis variis, de quibus Qvetif Tom. 1. p. 805.

Joannes Michaël Pius, Bononiensis, *Domenico in Italia*, sive de Viris illustribus Ordinis Prædicatorum in Italia, & notitia Conventuum & Monasteriorum in Europa Indiisque. Bono-

niæ 1607. Ticini 1613. & Bononiæ 1615. fol. 3. Voll. Italice.

Jacobus Quetif. ſupra, Jacobus *Echardus*.

Purpuræ Dominicanæ ſcriptor.

Georgius Ravennatius, Mediolanenſis, de Viris illuſtribus Ordinis Prædicator. Provinciæ Romanæ, quo uſus Leander *Albertus*, de quo ſupra.

Seraphini de Razzis iſtoria degl' uomini illuſtri dell' Ordine Domenicano della Provincia Romana. Lucæ 1596. in 8vo.

Rolandus Scotus de dilatatione Ordinis S. Dominici.

Didaci a Roſario Chronicon Dominicanum, & Vitæ Sanctorum. Luſitanice.

Nicolai ROSELLI, qui A. 1362. obiit, Commentarii MSti de rebus Ordinis Prædicatorum.

Andreæ Rovettæ de Brixia * Bibliotheca Chronologica illuſtrium Virorum Provinciæ Lombardiæ Ord. Prædicator. Bononiæ 1691. fol.

P. *Ruvierius* eodem, quo tempore Bibl. Dominicanam Jacobo Echardo cœpimus debere, ipſe Annales accuratiores ejusdem Ordinis condere inſtituit, ad quos ornandos ac perficiendos

* Acta Eruditorum A. 1691. pag. 331.

dos Magiſter Dominicanorum Generalis Antonius Cloche An. 1714. promulgavit Epiſtolam encyclicam ad Ordinis ſui Provinciales, Vicarios Generales Congregationum, & Conventuum Priores, quæ inſerta etiam legitur Diario Eruditorum Italiæ T. XIX. pag. 430.

Stephani de SALANHACO, Aquitani, qui A. 1290. obiit, ſcripta varia, de quibus videndus Qvetif Tomo 1. p. 415. ſeq.

Joſephus de Sarabia y Lezana Annales de la ſagrada Religion de S. Domingo. Madrit. 1709. fol. 2. Voll. deſinunt in A. 1291.

Thomæ SCHIFLADI, Siculi, circa Annum 1460. de Viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum, MS. Vide Mongitorem Tomo 2. Bibliothecæ Siculæ pag. 262.

Vincentii Seiglier Florus Dominicanus, MS.

Dominici de Seminaria, vide, Antoninus *Lembo.*

Antonii Senenſis, Luſitani, Chronicon & Bibliotheca Ordinis Prædicatorum, Pariſiis 1585. & Index Scriptorum Aſceticorum ex illo Ordine. ibidem. Uſus Antonius vitis Patrum Dominicanorum, quas *Umberto* alii, alii *Ger-*

hardo Fracheto, sive *Frasqueto* tribuunt, sub cujus nomine prodiit Duaci 1619.

Seraphini Sicci vitæ sanctorum & sanctarum Ordinis Prædicatorum, & Historia illustrium Dominicanorum. Italice.

Balthasar Sorius, Valentinus, de Viris illustribus Dominicanis Provinciæ Aragoniæ.

Ludovicus de Sousa, supra, *Ludovicus de Cacegas*.

Friderici Steil Vitæ Sanctorum Ordinis Prædicatorum, Coloniæ 1676. Germanice. 4. Ejusdem Ephemerides Dominicano-sacræ. Dilingæ 1692. 4to. 2 Voll.

STEPHANI *de Exonia*, qui circa Annum 1370. floruit, auctor Annalium Dominicanorum Hiberniæ usque ad Annum 1374.

Jacobi de Susato Chronica brevis ab origine Ordinis ad Annum 1445. itemque privilegia.

Ambrosii Tægii, Mediolanensis, monumenta Ordinis Prædicatorum, sive Chronica Dominicana MSta Tomis VI. vide Echardum T. 2. p. 35.

Anonymi *Teutonis* mare magnum privilegiorum Ord. Præd. Vide Echardum T. 1. p. 892.

Cheru-

Cherubini Torni elenchus scriptorum Ordinis Prædicatorum Provinciæ Venetæ. MS.

Theodorus a Valle, vide supra, *Dionysius de Occillis.*

Ludovici Valleoleti tabula quorundam Doctorum Ord. Præd.

Roberti Ubaldini de Galliano Chronicon MStum Conventus S. Marci de Florentia usque ad Annum 1435.

Caroli a S. Vincentio Chronologia Missionum Ordinis Prædicatorum ab Anno CHristi 1417. ad 1562.

UMBERTUS *Heduus* de Romanis, Burgundus, qui A. 1277. obiit, scriptor libri de Vitis primorum Patrum Ordinis Dominicani. Vide supra in Antonio *Senensi.* Opusculum de eruditione Religiosorum. Lovan. 1576. forma minore. Ejusdem Ecclesiasticum officium Ordinis Prædicatorum libris XIV. Expositio in Constitutiones: Liber de instructione Officialium: Chronicon ab Anno 1203. ad 1254. Vide Qvetifum Tomo 1. pag. 143. seq.

Joannis de Urdunna Calendarium perpetuum juxta ritum Ordinis Prædicator. Venetiis 1584. 8. vide supra, *Godfr. a Mierlo.*

Ludovici de Urrera historia della sacrada Orden de Predicadores en los remotos Reynos de Europa. Valentiæ 1611. 4to.

Stephani Usiusmaris Privilegia Ordini concessa & Catalogus Virorum illustrium. Romæ 1555. 4.

Philippi Wolphii Viretum Dominicanum de vitis Virorum illustrium Ord. Præd. citatur a Baleo.

Didacus Ximenes, supra, Godfr. a *Mierlo*.

Conradi Zittardi Chronicon Ord. Præd. Dillingæ 1596. 4. Germanice.

Alii DOMINICI.

DOMINICUS *Abbas* Ordinis Benedictini, multorum & ipse conditor Monasteriorum, defunctus An. 1031. de quo Leo Ostiensis III. 33.

DOMINICUS *de Barta*, Ordinis Minorum, Provinciæ Aquitaniæ Minister Generalis, A. 1343. defunctus in Monte Pessulano. Scripsit Postillam *in Apocalypsin*. Vide Waddingum p. 103.

DOMINICUS *Bolanus*, Venetus, clarus An. 1484. qui ad Nicolaum Marcellum, Ducem Venetorum, scripsit *de immaculata conceptione S. Mariæ*. Vide Trithemium cap. 883.

DOMI-

DOMINICUS *Bonaventura* Feſſis de Fabriano, Picenus, Ordinis Minorum, quem idem Waddingus circa Annum CHriſti 1340. floruiſſe & patrui ſui *Franciſci Fabrianenſis* A. 1322. defuncti *vitam* & *Chronica brevia Ordinis Minorum* ſcripſiſſe teſtatur. Vita illa in Actis Sanctor. Tom. 3. April. p. 984.

Inſtitutorem vel inſtauratorem *Roſarii* DOMINICUM, vir doctus Andreas Rivetus * recte eundem facit cum auctore Ordinis Prædicatorum, qui ab illo Dominicani appellantur; ſed male eum vocat *Calaguritanum*. Nam Calagurin longe diverſam eſſe conſtat a S. Dominici patria, qui non Calaguritanus fuit, ſed Calarogitanus, a Calaroga, ſive Calaruega opido diœceſis Uxomenſis in Caſtella veteri, cum Calaguris ſit Calahorra in Hiſpania Tarraconenſi. De roſario ejusque auctoribus dixi in indiculo Mariano.

DOMINICUS *de Caldariis*, apud Colomeſium ad Gyraldum pag. 97. vitioſe pro *Domitio* CALDERINO, de quo ſupra Tom. 1. pag. 883.

DOMI-

* Apologia pro Maria lib. 2. cap. 12. Tom. III. Operum pag. 713.

DOMINICUS *Capranica*, ſive *Capranicenſis*, Major Pœnitentiarius & ex Epiſcopo Firmiano Cardinalis, defunctus An. 1456. inter ſcriptores a Cangio refertur, quanquam ſcripta ejus, perinde ut *Angeli Capranicæ* Cardinalis, qui Anno 1478. obiit, nulla reperio. Provectioris jam ætatis virum Dominicum hunc morali Theologiæ ſingularem operam navaſſe & Biblioth. inſtructam reliquiſſe refert Ciacconius in vitis Cardinalium Tom. 2. pag. 1115.

DOMINICUS *Carthuſianus* circa Annum 1460. natione Prutenus, auctor Hymni: *Homo DEI Creatura* &c. & librorum: *Sonus epulantis*, *Corona Mariæ*, *Revelationum*, ſive *libri experientiæ*. Vide Poſſevinum.

DOMINICUS *de Dominicis*, Venetus, & Epiſcopus Torcellanus primum, deinde Brixienſis, defunctus Brixiæ A. 1478. cujus *Orationes*, quas vocat elegantes, & *Sermones* laudat Trithemius cap. 858. Ex ejus libello ad Pium II. *de Reformatione Curiæ Romanæ* loca quædam affert Joannes Wolfius Tomo 2. lect. memorabil. pag. 891. Tractatus *de ſangvine CHriſti*, & *de filiatione Johannis Evangeliſtæ ad B. Virginem*, prodiere Venetiis 1557. & 1563. 8. Alia ejus ſunt, neſcio

an

an edita: *De Cardinalium electione & legitima creatione* ad Calixtum III. *De potestate Papæ & Cardinalium. De Concilio & ipsius potestate ac Pontificis. Expositio Psalmi centesimi:* Misericordiam & judicium cantabo, *ad propositum regiminis* Papæ vel Principis cujusque. *An Divus Hieronymus fuerit Cardinalis? Utrum caput,* Constantinus, dist. 96. *verum sit, de baptismo Constantini. Summa secundum quam Archiepiscoporum & Episcoporum notarii debeant officium exercere.* Vide Oudinum Tomo tertio pag. 2569.

DOMINICUS *de Flandria,* Ordinis Prædicatorum, cujus *Quæstiones Metaphysicales,* in XII. libros Metaphys. Aristolis, Venetiis 1496. 1499. Coloniæ 1621. Venetiis 1637. fol. *Quæstiones* in libros III. *de anima,* Venetiis 1503. 1518. fol. & *in libros posteriorum Analyticorum* memorantur in appendice ad Trithemium cap. 32. Sed quod ibi legas obiisse *Alexandro octavo* Pontifice, error est, & legendum *Alexandro sexto,* ut recte Latinus Latinius & Jacobus Qvetif Tomo 1. pag. 894. qui An. 1500. Bononiæ defunctum testatur refertque quæstiones in libros posteriorum Analyticorum prodiisse cum quæstionibus ejus *in elenchos,* sive in *opusculum S. Thomæ, de fallaciis.* Vene-

Venetiis 1496. & 1565. *Quæstiones quodlibetales*, Venetiis 1500. tum ineditas *summulas in Petrum Hispanum*, & Commentaria *in libros Physicorum* Aristotelis, *de Cœlo & Mundo*, *de generatione & corruptione*, & *in parva naturalia*. Addit Quetifus etiam *Commentaria in librum de causis*, *Proculi* nescio cujus, & tractatum brevem *de ordine Divinarum Personarum*.

Andreas DOMINICUS *Floccus*, infra, FLOCCUS.

DOMINICUS *Foroliviensis*, Ordinis Minorum, Inquisitor hæreticæ pravitatis, scripsit *de Officio Inquisitorum*, ita enim legendum e Waddingo pag. 104. non ut est apud Cangium, *de Officio Imperatoris*.

DOMINICUS *de Sancto Geminiano*, auditor Antonii de Butrio, clarus post sæculi decimi quinti initia JCtus, cujus Commentarios *in sextum Decretalium* laudat Gazalupus in historia interpretum & glossatorum pag. 508. Iidem MS. in Biblioth. Patavina teste Tomasino p. 4. b. Ejus *declarationes varias* Trithemius cap. 759. Vide Joannem Vincentium Coppium in viris insignibus Sangeminianensibus, Florent. 1695. 4.

DOMI-

DOMINICI *Gradensis* & *Aquilejensis* in ditione Veneta Patriarchæ seculo medio XI. *Epistola ad Petrum Antiochenum*, Patriarcham, sed Græce cum Latina versione edita a Cotelerio T. 2. monument. Ecclesiæ Græcæ pag. 108. subjuncta Antiocheni responsione pag. 112.

DOMINICUS *de Gravina*, cujus Chronicon de rebus in Apulia gestis ab Anno CHristi 1333. ad 1350. editum in Thesauro Italiæ laudatissimi Muratorii Tomo XII.

DOMINICUS *Jacobatius*, sive *de Jacobatiis*, Romanus, ex Auditore Rotæ & Episcopo Lucerino Cardinalis An. 1517. ad Annum 1528. quo Romæ obiit. De eo Prosper Mandosius Centuria V. scriptorum Romanorum num. XXVI. p. 293. Scripsit ad Clementem VII. opus *de Concilio* excusum Romæ 1538. fol. & apparatus loco ad Concilia Labbei Paris. 1672. & Coleti 1728. fol. & in Tomo nono Bibliothecæ maximæ Pontificiæ Tomo IX. Romæ 1699. fol. Argumenta operis sunt: *De Concilio, de loco Concilii, ad quem spectet congregare Concilium, quando sit congregandum Concilium, quales debeant esse interfuturi Concilio. An Papa habeat auctoritatem a Conciliis generalibus, & an Concilium possit restringere auctoritatem Papæ. An Cardinales, qui disces-*

discesserunt a Papa, possint aggregare Concilium. An Papa possit accusari de haeresi. Ex quibus causis & quomodo possit Papa deponi. De appellatione a Papa ad Concilium.

Joannes DOMINICI, Florentinus, Ordinis Prædicatorum, Archiepiscopus Ragusinus & Cardinalis, defunctus A. 1419. Budæ Junii X. ad quem diem consulenda Acta Sanctorum, ubi vita ejus composita a Johanne Caroli, Florentino. Scripsit *Luculam noctis* contra Collutii Salutati * librum de fortuna & fato: juris jurandi fide testatus se in nulla scientia Doctorem habuisse. Lectiones in *Ecclesiasten*, & *Ecclesiasticum. In Evangelium Matthæi* usque ad caput XIX. *in Epistolam ad Romanos*, & *ad Corinthios. Itinerarium devotionis in Psalmos & Cantica Canticorum. Super Magnificat. Quadragesimalia* duo, quorum altero versiculi Psalmorum IX. primorum: altero regulæ Juris in libro ultimo sexti Decretalium illustrantur, laudata ab Antonino Florentino ejus discipulo: † Poëma *de vita & morte B. Virginis, & Ecclesiis*

* Vide supra, in COLLUTIO, Tom. I. pag. 1123.

† Summæ hist. tit. 23. cap. XI. §. 3.

ſtis apud Florentinos ei dedicatis, *a*) libris IV. *Sermones* varios & *Epiſtolas*. Tractatum *de Conceptione*. Librum *de Poſſeſſionibus*. *Orationem* in funere *Ludovici Boniti* Cardinalis. Vitam B. *Marcolini* Forolivienſis: & Italice *Regulam vivendi*, MS. apud Magliabechium, & de *Amore Charitatis* in 1. Cor. XIII. Venet. 1554. 1586. & Florent. 1595.

DOMINICUS *Mancinus*, infra, MANCINUS.

DOMINICUS *Nardi*, Ordinis Prædicator. ſcriptor *Sermonum*, tribus Voll. defunctus A. 1385.

DOMINICUS *Pantaleo*, ſive de *Pantaleonibus*, Florentinus, Ordinis Prædicator. qui A. 1376. rebus humanis valedixit, ut Waddingum ſecutus recte Cangius & in Bibliotheca Mariana Hippolytus Maraccius: non A. 1262. ut cum Antonio Senenſi Poſſevinus aliique: neque 1476. ut Julius Niger pag. 153. hiſtoriæ ſcriptorum Florentinorum. Vide Jacobum Qvetif Tomo 1. pag. 675. ex quo ſicut etiam ex Altamura pag. 134. conſtat

a) Julius Niger de ſcriptoribus Florentinis p. 280. Vide etiam Oudinum Tomo 3. pag. 2221. & G. Joſephi Eggs Purpuram doctam Tomo 1. pag. 510.

ſtat hunc Dominicum perperam a Waddingo & Cangio accenſeri Ordinis Minorum fratribus, quorum ſententiæ immaculatam B. Mariæ conceptionem defendentium oppoſuit dialogum *de peccato originali & gratia B. Virginis*, contra minus bene ſentientes & minores in Fide: nec non tractatum *contra protervos de peccato originali B. Virginis doctores.* Scripſit præterea Commentarium *in Salutationem Angelicam.* Ejusd. eſt *diſcipulus ad mortales*, ſive tractatus ſuper *Miſerere*, Pſalm. 51. *Super caſu de Monte a*) contra *Franciſcum de Empoli, b*) Ordinis Minorum. *De forma conſecrationis ſangvinis CHriſti*, ad petitionem *Jacobi*, Epiſcopi Florentini. *De Subſtantia Orbis*, adverſus *Averroëm.*

DOMINICUS *Pratenſis* de Vita *B. Davanzati* Confeſſoris prodiit in Actis Sanctorum Tomo ſecundo Julii 7. p. 527.

DOMINICUS *Sinarra* e Fabriano, ſive Fabrianenſis e Piceno (idem qui Cangio *Sinazza*, Rovettæ *Senarius*, vel *Smarra*) Ordinis Prædicatorum circa Annum 1314 cujus nihil refertur præter Sermones de tem-

a) Apud Waddingum: *Tractatum de Monte communi.* Niger: *Tractatus plures de morte communi.*

b) Apud Nigrum pag. 154. *de Emporio.*

tempore & de Sanctis. Vide Qvetifum Tomo 1. pag. 527.

DOMINICUS *Sotus*, five *a Soto*, natus Segobiæ in Hifpania A. 1494. Ordinis Prædicatorum, Theologus Salmanticenfis, Carolo V. Imp. a facris Confeffionibus, Concilio Tridentino interfuit An. 1545. obiitque Salmanticæ An. 1560. de quo Nicolaus Antonius Tomo 1. Bibliothecæ Hifpanæ pag. 255. feq. & Jacobus Echardus Tomo 2. de fcriptis Dominicanorum pag. 171. feq. Scriptorum Catalogus apud utrumque videri poteft, & apud ipfum Sotum in recognitione operum fuorum, ad calcem commentarii in quartum Sententiarum. Præcipua funt Commentarii *in Epiftolam ad Romanos*, Antwerpiæ 1550. & ex meliore editione Salmanticenfi 1551. fol. Annotationes ad *Joannem Ferum* in *Evangelium Johannis*, Salmanticæ 1554. 4. quibus Michaël Medina, Bellarcenfis Francifcanus Apologiam pro Joanne Fero (in Indice Romano prohibitam) oppofuit Compluti 1558. & Moguntiæ 1572. 8. *De Juftitia & Jure* libri X. poft editionem Salmanticenfem 1556. fol. fæpius recufi. *De natura & gratia* libri tres itidem fæpius fubjecti prælo poft primam editionem, Venetam 1547. 4. atque aucti *Apologia adverfus Ambrofium Catharinum*, Epifcopum

pum Minorienſem, certitudinis Gratiæ aſſertorem. *De cavendo juramentorum abuſu*, & *de ratione tegendi & detegendi ſecretum* libri III. Salmanticæ 1552. Deliberatio in cauſa pauperum, ſeu *de non inhibendo publico mendicabulo.* ibidem 1545. & Venetiis 1617. Commentarii *in quartum Sententiarum*, duobus Voluminibus, Salmanticæ 1566. fol. ac ſæpius alibi. In *Ariſtotelis* Dialecticam, Phyſicamque &c.

Joannes DOMINICUS *Spazzarinus*, infra, SPAZZARINUS.

DOMINICUS *Sylveſter*, Florentinus, circa Annum 1380. vixit, cujus Volumen metrice conſcriptum *de Inſulis & earum proprietatibus* evolviſſe ſe teſtatur Joannes Boccatius, MS. in Bibliotheca Sancti Spiritus Florentiæ Ordinis Auguſtini, una cum *Bucolico* ejus opere, ſive *eclogis decem*, & *Epiſtolis* compluribus vincta & ſoluta oratione.

DOMINICUS *Toloſanus*, agnomine *Grenier*, vel *Grinia*, Ordinis Prædicatorum, Papæ Joannis XXII. ſacri palatii Magiſter, & Epiſcopus Appamienſis circa Annum 1330. ſcripſit *Lecturam*, ſive Commentaria juxta litteralem & Myſticum ſenſum *ſuper tota Biblia*, ſex Voluminib. præmiſſa Epiſtolari præfatione ad Joannem

nem XXII. cujus pars exſtat apud Queтifum Tomo 1. pag. 613. Idem memorat quoque ejus *Rituale Appamienſis Eccleſiæ*, ſed in quo non tam rubricæ, ſeu ritus ejus Eccleſiæ, quam varii caſus ex Juris Canonici regulis enodantur.

DOMITIANUS *Ancyrenſis* Civitatis Epiſcopus, ex cujus libello ad Papam Vigilium favente Origenianis nonnulla affert Facundus lib. I. cap. 2. & lib. IV. c.4. ſed Græce, ut videtur, ſcripſerat, non Latine, itaque hoc erat loco rectius a me prætereundus.

DOMITIUS *Calderinus*, de quo ſupra, CALDERINUS Tom. 1. pag. 883. & ad Trithemii cap. 838. Eum triginta vix annos * natum cum obiret An. 1477. duplici ornavit epitaphio Politianus, quæ in ejus epigrammatibus pag. 316. & 319. leguntur. Horum prius ita ſe habet:

Hunc Domitî ſiccis tumulum qui tranſis ocellis,
Vel Phœbo ignarus, vel male gratus homo eſt.
Intulit hic Vatum cœcis pia lumina chartis,
Obſtruſum ad Muſas hic patefecit iter.

L 3 Hunc

* Barthius Tom. 1. in Statium pag. 483.

Hunc Verona tulit docti patria illa Catulli,
Huic letum atque urnam Roma dedit juveni.

DOMNIZO, aliis DONIZO, vel DONNIZO, Presbyter & Monachus Canusinus Ordinis S. Benedicti, scripsit *libris duobus* carmine hexametro & magnam partem leonino *Vitam Mathildis* Comitissæ, celeberrimæ Principis Italiæ, quæ Anno CHristi 1115. obiit. Edita est primum a Sebastiano Tegnagelio in veterum monumentorum sylloge, Ingolstadii 1612. 4to. Deinde emendatior ex Codice Romano in G. G. Leibnitii scriptoribus Brunsvicensibus Tom. 1. pag. 629. Denique ex Codicibus Padolironensi & Regiensi castigatior, & versibus multis locupletior, cum laudati Leibnitii & clarissimi Muratorii notis in Tomo quinto Thesauri Mediolanensis scriptorum Italiæ pag. 335. Plerisque eorum quæ scribit Domnizo, ipsum interfuisse, & Papæ partibus contra Imperatorem Henricum IV. impensius favere jam notatum Vossio pag. 773. Nemo autem adhuc protulit, quod memorat Sandius scriptum Domnizonis soluta oratione, in quo de *Theobaldi*, Episcopi Aretini, castitate aliisque virtutibus, & nonnulla eadem, quæ in vita Mathildis metro condita leguntur.

DONA-

DONATUS *Acciajolus*, supra, ACCIAJOLUS Tom. 1. pag. 7.

Ælius DONATUS, Præceptor S. Hieronymi, Grammaticus, de quo in Bibliotheca Latina IV. 7.

DONATUS *e S. Agatha*, Provincia Æmiliæ, Ordinis Minorum, hæreticæ pravitatis Inquisitor, cujus *tractatum adversus hæreticos* Waddingus pag. 104. memorat, cujus initium: *Spiritus Sancti Gratia*.

DONATISTÆ, sive, quod malebat Cresconius Grammaticus, DONATIANI-nomen schismatis famosissimum in Africa sæculo quarto appellatum a DONATO. Verum in Donatistarum historia ne alios jam memorem, tres inprimis Donati celebres reperiuntur. Primus auctor schismatis DONATUS Episcopus de *Casis nigris* in Numidia An. CHristi 313. alter præpollens eloquentia atque auctoritate, & libenter pro capite turbulentorum se venditans, DONATUS A. 328. Episcopus Carthaginiensis: Tertius DONATUS *Bagajensis*, *Bagai*, sive *Vagadæ*, in Numidia Episcopus An. 348. fax & tuba furoris CIRCUMCELLIONUM. Ex his solius DONATI Carthaginensis scripta memorari video, contra cujus *Epistolam*

scripsisse se testatur Augustinus, sed liber ille Augustini, sicut & alii duo contra partem Donati, interciderunt. Sed interciderunt etiam Donati omnia, quem Hieronymus cap. 93. auctor est *multa* ad suam hæresin pertinentia *opuscula*, & *de Spiritu Sancto librum* scripsisse Ariano * dogmati congruentem. Augustinus hæresi 69. *Exstant scripta Donati, ubi apparet eum etiam non Catholicam de Trinitate habuisse sententiam, sed quamvis ejusdem substantiæ, minorem tamen Patre Filium, & minorem Filio putasse Spiritum Sanctum. Verum in hunc, quem de Trinitate habuit, errorem, Donatistarum multitudo intenta non fuit, nec facile in eis quisquam, qui hoc illum sensisse noverit, invenitur.* Auctor Prædestinati lib. 1. cap. 69. *Exstant hodie scripta ejus, ubi probatur in Trinitate contra fidem Catholicam sensisse. Et quamvis unius substantiæ dicat in Trinitate DEUM, Patrem tamen majorem Filio, Filium majorem Spiritu Sancto confirmare tentavit. Sed in hunc errorem ideo nullus de populo ejus adtendit, quia alia erat intentio inter partes.*

Scri-

* Confer Sandii nucleum Histor. Eccles. pag. 172. Petavium Tom. 2. dogm. Theol. de SS. Trinit. lib. 1. cap. 10. §. 8.

Scriptores de DONATISTIS.

EX VETERIBUS:

Conſtantini Magni Epiſtolæ apud Euſebium X. 5. & 5. & Nicephorum VII. 42. ſeq.

Philaſtrius hæreſi 83. qui PARMENIANOS etiam dictos teſtatur a Parmeniano Donati in Epiſcopatu Carthagin. ſucceſſore.

Auguſtinus Tomo IX. Operum & de hæreſibus cap. 69.

Auctor Prædeſtinati cap. 69.

Geſta Collationis * *Carthaginenſis* A. 411. & aliorum illo tempore in Africa atque alibi habitorum *Conciliorum.*

Optatus, de quo infra ſuo loco, & monumenta vetera cum Optato a Ludovico Ellies du Pin & Tomo IX. Auguſtini a Benedictinis edita.

Theodoretus IV. 6. de hæreticis fabulis.

Joannes Damaſcenus hæreſi 95. *Harmenopulus* cap. 17.

Joannes Zonaras & *Theodorus Balſamo* ad can. 61. Carthag.

* Baluzius pag. 609. ad Cyprianum: *Utinam Harduinus voluiſſet ſequi editionem meam geſtorum, quæ certe, abſit verbo invidia, multo melior eſt quam ille dedit.*

Matthæus Blastares syntagmate Alphabetico Tom. 2. magni Synodici Beveregiani pag. 14.

E RECENTIORIBUS, præter Annalium & Historiæ Ecclesiasticæ, hæresiumque scriptores, & qui Augustinum vel Optatum illustrandum sibi sumsere:

Franciscus Balduinus in delibatione historiæ Africanæ, sive historia Collationis Carthag.

Joannes Conradus Dannhauerus dissertat. ad Collationem Carthaginiensem. Argentor. 1668. 4.

Réponse de Sieur *David* aux Remarques de Monsieur Launoy sur la notion du Concile plenier. à Paris 1671. 8.

Svante Gustavi Diez diss. de Circumcellionibus. Lipsiæ 1690. 4.

Joannes Forbesius in instructionibus Historico-Theologicis p. 713. seqq.

Franciscus de Harlay, Archiepiscopus Rothomag. libro 1. & 2. de rebus Ecclesiæ, Parisiis 1645. fol.

Thomæ Ittigii historia Donatistarum, dissertat. secunda heptadis subjectæ ejus appendici dissertationis de hæresiarchis Apostolicæ & Apostolis proximæ ætatis. Lipsiæ 1696. 4.

Joan-

Joannes Launojus de Conciliis in quibus Donatiſtæ damnati, partis V. Epiſtola prima, Tomo ultimo Operum, & in diſſertatione de notione plenarii apud Auguſtinum Concilii (Arelatenſis Anno CHriſti 314.) Pariſiis 1644. 1661. 1676. 8. & diſſertat. ejus adverſus Johannem Nicolaum defenſione, ibid. 1667. 8. & in ſcriptis tribus, Gallice, contra N. Davidem editis, Pariſ. 1671. 1672. 1675. 8.

Melchior Leydeckerus ad S. Auguſtini librum de unitate Eccleſiæ, & in diſſ. de Schiſmate Donatiſtarum, & hiſt. Eccleſiæ Africanæ illuſtrata.

Thomæ Long hiſtory of the Donatiſts. Lond. 1677. 8.

Joannis Nicolai, Ordinis Prædicatorum, de Concilio plenario contra Donatiſtas habito diſſertationes duæ. Pariſiis 1668. 12. 2 Voll. Giornale de' letterati di Roma 1668. pag. 95.

Chriſtiani Niſanii exercitatio de Donatiſmo, præmiſſa matæologiæ Labadianæ, quæ Germanice prodiit Mindæ 1673.

Henrici Noris, Cardinalis, Hiſtoria Donatiſtarum poſtuma, in Tomo quarto ejus Operum, Veronæ 1732. fol.

Emanuel Schelſtratenus Antiquitatis illuſtratæ parte 2. diſſ. 1. cap. 7. pag. 232. ſeqq. & diſſertationibus de Eccleſia Africana, Rom. 1679. 4. *Joan-*

Joannis Philippi Storrii, Pastoris Heilbrunnensis, Bericht von Donatisten, Franckfurt 1713. 4. contra Godfridi Arnoldi historiæ hæresium lib. IV.

Tillemontius Tomo sexto memoriarum Hist. Eccles. editarum Gallice Parisiis 1704. 4.

Henrici Valesii dissertatio de Schismate Donatistarum subjecta ejus notis in Eusebii Hist. Eccles.

El. Veielii de discrimine ingenti inter caussam Donatistarum & Protestantium, Ulmæ 1686. 4. Adde *Antonii Sadeelis* opera pag. 873. seq. *Davidis Ancillon* Melange Critique Tom. 2. pag. 431. seq. &c.

Hermannus Witsius dissertat. ultima Miscellaneorum Tom. 1. p. 742. seqq.

DONATUS, Afri eremitæ discipulus, Hispanis auctor monasticæ observantiæ, teste Ildefonso cap. 4. de Scriptoribus Ecclesiasticis. Idem *Servitanorum* in Hispania Abbas, cujus discipulus & successor in eodem Monasterio Abbas *Eutropius*, ut est in Chronico Joannis Biclariensis ad Annum Justini V. & Mauritii Imperatoris II. sive ad Annum CHristi 570. & 583. Obiisse A. 575. traditur in Chronico Pseudo-Maximi Cæsarau-

gusta-

gustani,* & *regulam Eremitarum S. Augustini* locupletiorem mitioremque primum in Hispaniam invexisse. Confer Philippum Elssium pag. 175. seq. Encomiastici Augustiniani. *Regulam* Donati *ad Virgines* transmissam ad se ex vetusto Codice a Canonicis regularibus Corporis CHristi Coloniâ, testatur Aubertus Miræus ad Ildefonsum & in elencho regularum pag. 130. affertque ejus inscriptionem, quæ ita se habet: *Sanctis & a me plurimum venerandis CHristi Virginibus* Gvadstrudæ *omnique suæ Congregationi, in Cœnobio a famula DEI* Flavia *constructo Donatus.* Hanc ipsam *Regulam* edidit Lucas Holstenius in parte tertia Codicis Regularum pag. 47. ad 71. sed ex fide Jonæ Monachi in vita S. Columbani cap. 13. recte tribuit S. DONATO, *Vesontiensi* Episcopo, quem Joannes Jacobus Chifletius parte 2. Vesontionis pag. 157. seq. & Sammarthani Galliæ sacræ Tom. 1. pag. 120. notant Ecclesiæ illi præfuisse Anno CHristi 630. ad 660. atque videri etiam auctorem *Commonitorii ad Monachos S. Pauli & Stephani*, quod vulgavit Holstenius parte 2. pag. 44. & cujus perinde, ut regulæ illius

* P. 554. edit. Francisci Bivarii, Madrit. 1651. fol. & ad calcem Bibliothecæ veteris Hispanæ Nicolai Antonii Tom. 2. p. 283.

lius sæpius meminit Benedictus Anianensis in Concordia Regularum, sicut notavi Tom. 1. pag. 538. 540.

DONATUS *Bergomensis* Episcopus, infra, *Ludovicus* DONATUS.

DONATUS BOSSUS, sive BOSSIUS, natus Mediolani A. 1436. & causis in foro agendis magnam vitæ partem intentus, horas subsecivas per tria lustra impendit scribendo *Chronico*, quod impensis suis excudi fecit Mediolani 1492. fol. *Donati Bossii, causidici & civis Mediolanensis, gestorum dictorumque memorabilium & temporum ac conditionum & mutationum humanarum ab Orbis initio usque ad ejus tempora* (usque ad Annum 1492.) *liber* ad illustrissimum Principem Johannem Galeatium, Mediolanensium Ducem sextum. Subjicitur *Historia Episcoporum & Archiepiscoporum Mediolanensium* desinens in Gvidantonio Arcimboldo, qui Archiepiscopus creatus est Anno 1489. Hoc Chronicon cum legisset Matthæus Bossus (de quo supra Tom. 1. pag. 721. sq.) ita Epistola CXXIX. *ad Donatum Bossum, eruditum & accuratum scriptorem temporum: Plurimum salve, vir sine dubitatione erudite & accurate, Donate. Annotationes nostri temporis, eventusque bellorum, quos scribis legi tuos, & ita id avide*

de quidem ac perbelle, ut ego te amo, Donate: & ut est honos gratissimus mihi, quem tu affers Bossio nomini, a quo ego tecum originem duco. Vide Diarium Eruditorum Italiæ Tom. XXVIII. pag. 117. seq. & Philippi Picinelli Athenæum eruditorum Mediolanensium p. 166.

DONATUS *Diaconus Ecclesiæ Mediomatricensis*, sive *Metensis*, ad Angelramum, Metensem Episcopum, Caroli Magni Archi-Capellanum, circa Annum CHristi 795. scripsit *Vitam S. Trudonis* Confessoris, defuncti A. 698. Edita est a Mabillonio Sæculo 2. Benedictin. p. 1069.

Hieronymus DONATUS, Patricius Venetus, obita ad Julium II. legatione de patria præclare meritus, diem obiit Romæ A. 1511. *Monumenta ejus ingenii, digna luce, quod publicis occupationibus absolvi nequiverant, filii suppresserunt, edito* libro * adversus Græcos *de sacrorum Principatu cum Romano Pontifice contendentes. Legitur etiam* libellus Alexandri Aphrodisei de Intellectu, † *e Græco in Latinum puriter ac apposite traductus. Exstant etiam aliquot* Epistolæ, *multa styli gravitate conscriptæ, ex his ea præsertim, quæ Gal-*

* Venet. 1525.

† sive *liber primus de anima.* Vide Bibl. Græc. IV. 25. Tom. 4. pag. 71.

Gallici fœderis compedes Maximiliano Cæsari exuendas persuadet: altera, qua concussæ ingenti terræ motu Cretæ insulæ, cum ipse præsideret, clades terroresque describit. Hæc Jovius in elogiis, cui suffragatus Joannes Pierius Valerianus lib. 1. de infelicitate lit. pag. 307. cum Donatum hunc *nullius ignarum doctrinæ, Poëtam, Oratorem, Philosophum, Theologum, Mathematicum peregregium celebrasset,* subjungit: *Scripta ejus innumera ad immortalitatem elucubrata, quod eruditis indignissimum est ærumnarum genus, paucissimis admodum exceptis, quæ vivens ediderat, adhuc in tenebris jacent occultata.* De eodem Erasmus in Ciceroniano: *Epistolæ quod pæne solum illius habemus, declarant illum quidvis præstare potuisse, si voluisset huc animum intendere: sed Reipublicæ negotia distraxerunt hominem ab otio litterario.* In Bibliotheca Barberina servatur ejus *Oratio* habita ad Julium secundum nomine Reipublicæ Venetæ, typis exscripta in 4to. Effigiem ejus præter Jovium affert Nicolaus Reusnerus k. e. cum hoc elogio:

Par mihi majestas fuerat sermonis & oris,
Seu Latio, Grajo seu libet ore loqui.

Ludo-

Ludovicus DONATUS, Patricius Venetus & Epiſcopus ab Anno 1465. ad 1484. *Bergomenſis*, cujus *Commentarium in quatuor libros ſententiarum* ad Paulum II. Pontificem, & *Orationes* varias memorant Trithemius cap. 859. & Ughellus Tomo 4. pag. 483. Hujus Donati edita Romæ a Zacharia Calliergo & Pio II. dicata opuſcula quatuor adverſus Græcos: *De Proceſſione Spiritus Sancti. De purgatorio. De azymo & fermentato, & de poteſtate Romani Pontificis*, ſubjuncta diſputatione *contra Bohemos de Euchariſtia, ſub una ſpecie a Laicis & Sacerdotibus cum non ſacrificant.* Fuit & *Ludovicus* DONATUS, Ordinis Minorum & Cardinalis, capite minutus ab Urbano VI. An. 1385. ſed nulla ejus ſcripta invenio. Vide Nicolaum Comnenum de Gymnaſio Patavino Tomo 2. pag. 24. & 157.

DONATUS *Monæus* Hibernus Midenſis, Provinciæ Hiberniæ Ordinis Minorum Miniſter, cujus brevem hiſtoriam ejusdem Provinciæ habere ſe MS. teſtatus eſt Waddingus pag. 104. Non dubito hunc eſſe, qui DOROTHEUS *Monæus* apud Cangium appellatur.

DONATUS *Patavinus*, de quo Franciſcus Petrarcha, qui A. 1374. obiit: *Fuit nuper Poëtarum omnium, quos noſtra vel Pa-*

trum nostrorum vidit ætas, facillime Princeps, nisi Civilis Juris studium amplexus, & novem Musis duodecim tabulas immiscuisset.

Tiberius Claudius DONATUS, Grammaticus, Ælio Donato Junior, in usus filii sui *Tiberii Claudii Maximi* DONATIANI scripsit jam senex *vitam Virgilii* non indignam lectu, & in illum Poëtam *commentarios:* Eidem Donato quoque Codices nonnulli tribuunt *abbreviationem fabularum* Metamorphoseos *Ovidii.* Vide, si placet, quæ de eo notavi in Bibliotheca Latina lib. 1, c. 15. & 12. ubi etiam index scriptorum ab hoc Donato ad Virgilium laudatorum, & de libro ejus, quem tantoperè exstare peroptabat Barthius ad Statii XI. 543. Thebaid. Tom. 3. pag. 1386. *quo Urbium, fluviorum, Deorum Dearumquè Virgilio usurpatorum nomina cum historica exegesi Æneidos comprehendere voluit.*

DONATUS *Vesontionensis*, vide supra in *Donato Afri* discipulo.

Joannes DONCKELS, Prior Canonicorum Regularium S. Augustini apud Tungrenses, defunctus An. 1453. Ejus Tractatum *de gratitudine, sub moralisatione Nicodemi & Josephi ab Arimathia* MS. memorat Oudinus Tomo 3. pag. 2376. ex Valerii

Valerii Andreæ Bibliotheca Belgica pag. 493.

Jacobus de DONDIS, Medicus Patavinus, defunctus An. 1350. auctor *Promtuarii Medici*, sive operis *de aggregatione Medicamentorum ad omnes ægritudines*, (unde illi nomen AGGREGATORIS Patavini. *) Venetiis 1481. & 1576. fol. Etiam *de modo conficiendi salis ex aquis calidis Aponensibus*, & *de fluxu ac refluxu maris*, Venetiis 1572. Vide Jacobum Philippum Tomasinum Tom. 2. Gymnasii Patavini pag. 156.

Johannes de DONDIS, Jacobi filius, *Gabrielis* Medici præstantissimi (sed cujus scripta nulla) frater: Petrarchæ sæpius laudatus, Medicus & ipse ac Philosophus, Patavii obiit An. 1380. octennio ante fratrem. Scripsit *Planetarium* de construenda machina motus cœlestes Planetarum imitante. Librum *de balneis Patavinis*, alterum *de caussis caliditatis aquarum Aponensium*, & tertium *de earundem natura*. Vide Tomasinum pag. 158. & Joannis Jacobi Mangeti Bibliothecam Medicam Tom. 2. pag. 195.

* In Catalogo MStorum Bibliothecæ Paulinæ Lipsiensis pag. 260. memoratur AGGREGATOR *Brixiensis*, seu opus de ægritudinibus a capite usque ad pedes.

Jacobi & Johannis de Dondis ſcripta de fontibus calidis agri Patavini exſtant in Veneto opere de balneis, 1554. in fol. pag. 90. ſeqq.

DONNIZO, ſupra, DOMNIZO.

DONUS I. Epiſcopus Romanus ab Anno 677. Octobris 4. ad 679. Decembris 26. a Papebrochio creditur auctor eſſe *Epitaphii* ſcripti in *Honorium Papam* defunctum A. 638. quod exſtat in Gruteri Inſcriptionibus p. MCLXV. num. 11. igitur in verſu ultimo: *Quod Patris eximii ſim* Bonus *ipſe memor*, non legere jubet *Bonus*, ſed *Donus*. Vide Propylæum ad Acta Sanctorum Maji pag. 97. Leyſeri hiſtoriam Poëtarum medii ævi pag. 187. 195.

Nicolaus DORBELLUS, infra, de ORBELLIS.

DORCATIUS non notus mihi niſi ex Iſidoro Hiſpalenſi, qui de notatione nominis pilæ diſſerens libro XIX. Originum cap. ult. hos ejus verſiculos adducit:

Neu tu parce pilos vivaces condere cervi,
Uncia donec erit geminam ſuperaddita libram.

Matthias DORING, ſupra pag. 130. ſeq. DOERING.

Petrus DORLANDUS Dieſtenſis, Carthuſianus,

ſianus, Prior in Zelemenſi S. Johannis Carthuſia, apud Dieſtemium Brabantiæ opidum in diœceſi Leodicenſi defunctus An. 1507. Scripſit *Chronicon Carthuſianum*, ſive *Coronæ de Viris Carthuſiani Ordinis illuſtribus libros VII.* ad Johannem Delphum, Carthuſiæ Lovanienſis Priorem. Hos ſubjunctis notis, ſive elucidationibus edidit Theodorus Petræus, Campenſis, Carthuſiæ Colonienſis alumnus. Coloniæ 1608. 8. *Violam animæ*, dialogis VII. quorum ſex priores abbreviati ex Theologia naturali RAYMUNDI *Sebunde*, ſeptimus *de myſteriis Paſſionis CHriſti* a Dorlando additus. Toleti 1506. 4. Colon. 1500. 4 * & deinde Antwerpiæ 1533. 1543. Lugd. 1568. & omiſſo ſeptimo dialogo Colon. 1700. 12. *De Vita S. Annæ* libros quinque, Antw. 1617. fol. Dialogum *de vitio proprietatis Monachorum*, Lovanii 1513. 4. *Explicationem myſticam habitus Carthuſienſis*, ibid. 1514. 8. Tractatum *de tribus Carthuſianorum votis*. Dialogos *de duabus Viis: De perſeverantia Novitiorum: De ſtabilitate Monachorum: De remedio amoris* dialogum practicum & heroicum. *De opere amoris & paſſione CHriſti. De vera amicitia.*

* In Dialogorum prima hac editione Dorlandi nomen non invenio: ſed tribuuntur ei a Valerio Andrea pag. 736, & a Sweertio pag. 613.

citia. De extremis hominum calamitatibus. De dominatu Vitiorum. De dominatu Virtutum. De vera hominis Sapientia. De vera beatitudine. De laude & claritate veræ Justitiæ. De vera patientia, ex Chrysostomo ad Stagirium Monachum. Dialogos *inter Sapientem & Insulsum.* Inter Diestemium & Servatium *de cognitione sui.* Inter CHristum & Franciscum, *super Charitate, procuratrice Salutis nostræ. De unione, de institutione optimi Pastoris. Collationes de Militia spirituali,* & *Sermones III.* de eodem argumento. *De Sacerdotum dignitate. Speculum humanæ Vitæ. Psalterium Virginis Deiparæ. Duas Coronas Rosaceas B. Mariæ,* carmine heroico. *Diadema S. Annæ,* versu elègiaco. *De septem B. Mariæ gladiis. De fraternitate compassionis ejusdem. De S. Ursula* & sodalibus ejus. *De S. Cæcilia,* cur Phœnici comparetur. De sanctis, *Romano* milite & Martyre: De inventione & passione *S. Laurentii* Martyris. *Sermones de S. Laurentio. De S. Vincentio Ferrariensi,* Ordinis Prædicatorum. De variis *S. Antonii* Abbatis tentationibus. De vita & conversatione *B. Catharinæ* Virginis & Martyris, & de passione ejusdem ex Baptista Mantuano, Carmelita. *De Actibus & laudibus S. Joannis* Apostoli & Evangelistæ. *Quomodo*

modo ſancta Religio ſit inſtituta, corrupta & reformata. Librum *Epiſtolarum. Sermones* ex ſermonibus *Leonis* Papæ *de paſſione DOMINI. Sermones de tempore & ſanctis. Orationes ad SS. Trinitatem. Diſputationem Jeſu duodecennis cum Doctoribus in templo. De pane ſalutifero Vitæ. De laudibus Spiritus Sancti. De laude meditationis.*

Bernhardus DORNA, Provincialis, diſcipulus Azonis, JCtus circa Annum 1250. qui denique poſt editum ſcriptum *de libellorum* in Judiciis offerendorum *conceptione* nomen profeſſus eſt ſuum inter Monachos Ordinis Minorum. Vide Pancirollum II. 36.

Thomas DORNIBERG, Memmingenſis Svevus, Decretorum artiumque liberalium Doctor & Conſulatus Spirenſis Advocatus, compoſuit indicem in libros ſeptem *Compendii Theologicæ veritatis*, *a*) quos

a) Ab hoc diverſum plane eſt *Compendium Theologiæ* libris duobus ad fratrem Reginaldum, quod exſtat inter THOMÆ Aquinatis opuſcula Tomo XVII. Operum. Confer Jacobum Qvetif Tomo I. de Scriptoribus Dominicanis pag. 332. & 470. ſeq. Aliud Compendium Theologicum diviſum in capita XCVIII. de quo B. Nicolaus Staphorſtius noſter Tomo III. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Hamburgenſis pag. 237.

 Aliud

quos cum illo præfixo habeo editos sine Auctoris nomine & sine loci nota A. 1473. fol. Atque inde est quod Compendium ipsum, inter præcipuos illa ætate libros Theologicos merito æstimandum, Dornibergio alii tribuerunt, præter rem sine dubio, cum longe antiquiorem auctorem habeat, sive *Albertum Magnum*, in cujus operibus legitur Tomo XIII. vel *Bonaventuram*, nam & inter ejus Opera in appendice Tomi octavi occurrit: vel *Ægidium de Columna*, Romanum, vel potius HUGONEM *b*) Argentinensem, Ordinis Prædicatorum, circa Annum 1270. de quo infra, suo loco. Præterea Dornibergius hic in lucem dedit *Areolam, ex suavissimis salutiferisque floribus gloriosi Confessoris B. Hieronymi*, Romæ 1472. fol. Vixit adhuc An. 1479. quo tempore Moguntiæ præsens interfuit inquisitioni, quo id actum omnibus viribus, ut ad palinodiam *c*) adi-

Aliud Capitibus constans CLXXVI. id. pag. 365. Aliud ex dictis Veterum Patrum, partibus absolutum quinque. id. pag. 420. Aliud denique libris quatuor digestum, de quo idem pag. 371. seq.

b) *Ulricum* Argentinensem alii per errorem nuncupant.

c) Vide G. Christiani Johannis Volumen I. rerum Moguntinarum pag. 106. seq.

adigeretur Johannes Wesselus, Groningensis.

Matthias DORNICK, supra pag. 130. seq. DOERING.

DOROTHEUS *Monaus*, supra, DONATUS *Monaus*.

Martinus DORPIUS, vir candidus & eruditus, Theologus Lovaniensis, quem A. 1525. in flore ætatis defunctum pulchro ornavit epitaphio *a*) Erasmus, contra quem An. 1515. binas Epistolas impulsore Noxo, sive Joanne Atensi, Theologo Lovaniensi, * scripserat Dorpius & encomium moriæ ipsi verterat vitio, *b*) atque ut laudem sive apologiam Sapientiæ reponeret, erat hortatus. Reprehendit etiam, quod Novum Testamentum *c*) Erasmus Græce edendum novaque versione donandum in se suscepisset: sed postea edoctus meliora, & a Thoma Moro

a) Exstat apud Sweertium pag. 528. Athen. Belg. & in elogiis Belgicis Miræi pag. 39.

* Hermann. ab Hardt historia litteraria Reformationis pag. 75.

b) Johannes Clericus in Erasmi vita Tomo V. Bibliothecæ selectæ p. 210. Hermannus ab Hardt pag. 20. seq.

c) Vide Richardum Simonem Tomo 2. Historiæ Criticæ Novi Testamenti pag. 80. seq. & Tom. 1. Bibliothecæ selectæ p. 88. seq.

Moro *d*) & ab ipſo Eraſmo *e*) perſvaſus, omnia alia ſentire ſe teſtatus eſt in Oratione A. 1517. habita ante prælectiones Epiſtolarum divi Pauli, & Baſileæ 1520. in 4to edita, *f*) in qua pag. 39. *Atqui, inquiet aliquis mihi, tu non meminiſti, quid olim in Epiſtola quadam eruditiſſimo Domino Eraſmo Roterodamo ſcripſeris, quam ſedulo niſus fueris alteram ſententiam defenſare? Memini probe, ſed ne longos logos legas, neve me vertam huc aut illuc, paucis recanto ſuffragium, tum ſic ſentiebam, nunc nihil minus. Nam qui potui aliter quam didiceram? verum ſimulatque veteres Theologos accuratius denuo percurri, & ea item legi, quæ doctiſſimi quique hujus tempeſtatis ſcripſerunt, præcipue longe eruditiſſimus vir Thomas Morus, perpetuum ſuæ Britanniæ decus, in Epiſtola quadam ad me ſua, continuo mutavi ſententiam, neque dubitem, quin mutaturus ſit quisquis non omnino bonarum litterarum rudis proprie hanc rem veſtigarit, de qua* libellum *compoſui, quem Lovanii in ſchola publica Theologiæ ſtudioſis præ-*

d) Thomas Morus Epiſtola gravi & digna lectu elegantique ad Dorpium data Brugis A. 1515. pag. 284. ſeq. Operum.

f) Recuſa legitur Antwerpiæ 1531. 4. atque in laudati Hermanni ab Hardt hiſtoria litteraria Reformationis pag. 76-87.

prælegi: & eram insuper in disputationibus, *quas vocant* Quodlibeticas, *ad eadem responsurus, id quod complures eruditi probe norunt, ac testari queant, ni veritus fuissem ne quorundam aures novitas offenderet, a me præsertim profecta, homine (ut ipsis visus sum) novo.* Scripsit prætereaDorpius, procemium & finem *Aulularia Plautinæ* & prologum in Pyrgopolinicem, sive *Militem* Plauti *gloriosum:* Orationem de *laudibus Aristotelis* adversus Laurentium Vallam, habitam Anno 1510. editamque Lovanii 1514. 4. Aliam *de laudibus omnium disciplinarum & amœnissimi Lovanii Academiæque Lovaniensis:* ibidem. *De assumtione Virginis Deiparæ: Dialogum Veneris & Cupidinis,* Herculem animi ancipitem in suam militiam, invita Virtute propellentium. *Epistolam de Hollandorum moribus,* aliasque Epistolas. Vide Valerium Andream pag. 648. seq. Bibliothecæ Belgicæ. Recognovit etiam Orationem Isocratis ad Nicoclem, translatam a Rudolpho Agricola, & cum Catonis distichis edidit, recusam Lipsiæ 1517. 4. Argent. 1520. 8.

Georgius DOTTANUS, Ostro-Francus, Professor Theologiæ in Academia Lipsiensi, superstes adhuc A. 1514. cujus hæc

hæc ſcripta referuntur in Centuria Maderiana cap. XLIX. Carmen *de quatuor Evangeliſtis.* Sermo verſibus concinnatus *de S. Pauli laudibus.* Pöëma ad Juventutem *de curſu & brevitate temporis.* Aliud *contra oſores poëtarum.* *Epitaphia* & *Epigrammata.* *Epiſtolæ.* Opuſculum *de coloribus Rhetoricis.*

Gavinus DOUGLAS, ſive *Galvinus Douglaſſius*, Scotus, Epiſcopus Doucheldenſis, ſive Dunkeldenſis in Scotia, defunctus Londini A. 1521. ſcripſit *Commentarium de rebus Scoticis* miſitque ad Polydorum Virgilium, qui laudat libro tertio Hiſtoriæ Anglicanæ pag. 71. editionis Thyſianæ, ſed num Latine an Scotice ſcripſerit, non teſtatum reliquit: inter Latinos tamen Hiſtoricos locum ei dedit Voſſius pag. 686. Cætera autem, quæ Baleus XIV. 58. memorat, Scotico metro exarata ſint, ut metaphraſis Æneidos Virgilianæ, Palatium honoris ad Jacobum IV. Scotorum Regem, & Comœdiæ aliquot, ut aureas narrationes, Scotice ſcriptas prætercam.

DRACONTIUS Presbyter Hiſpanus clarus ſæculo quinto, tempore Theodoſii junioris, quem Anno CHriſti 450. conſtat rebus humanis valedixiſſe. Scripſit heroicum carmen *de fabrica Mundi*, ſive *Hexa-*

Hexaemeron, eique ſubjunctum *carmen elegiacum* verſuum 198. *ad Theodoſium juniorem Auguſtum:* in eo ſatisfactio continetur, qua ab Omnipotente DEO veniam petit ne præcedenti carmine aliquid incautus erraſſet: dein Theodoſio precem defert, cur de triumphis illius eodem opere tacuiſſet. *Hexaemeron* prodiit primum Pariſiis 1560. 8. cum Geneſi Claudii Marii Victoris, & in poetis Chriſtianis Georgii Fabricii pag. 351. Baſileæ 1562. 4. & in Bibliothecis Patrum, ut Pariſienſis 1624. Tom. VIII. pag. 837. & cum *Joannis Weitzii* notis atque erudito indice gloſſario, Francof. 1610. 8vo, præmiſſa Goldaſti de Dracontio Epiſtola. Alteram ἔκδοσιν Hexaëmeri Dracontiani interpolatam ab EUGENIO Toletano edere inſtituit *Michaël Ruiz de Azagra*, Hiſpanus, teſte ipſo ad Corippum pag. 62. & Barthio p. 2615. Adverſar. licet nec Barthio viſam, nec Nicolao Antonio Tomo 1. Bibliothecæ veteris Hiſpanæ pag. 192. Primus edidit in Gallia *Sirmondus* cum Eugenii opuſculis, Pariſiis 1619. 8. & Tomo 2. Operum Sirmondi pag. 890. præmiſſa Eugenii Epiſtola ad Chindaſvintum Regem, qua illius juſſu teſtatur operam hanc in ſe ſuſcepiſſe, & ſubjecta p. 903. Dracontii elegia ad Theodoſium. &

pag.

p.906. ſuccedunt Eugenii monoſticha de ſex diebus & de die ſeptimo ſupplementum, verſibus hexametris, Dracontio ſubjiciendum. In Sirmondi editione hexaëmeron abſolvitur verſibus 634. in prioribus exſtant 575. Sirmondianam editionem ſecuti ſunt *Andreas Rivinus*, qui notas etiam addidit Lipſiæ 1651. 8. & Bibliothecæ Patrum editores Lugdunenſ. Tom. XII. pag. 724. Plura Dracontii loca illuſtravit *Barthius* in Adverſariis. Vide Leyſeri hiſtoriam Poëtarum medii ævi pag. 60. ſeq. Alius Dracontius, ad quem exſtat S. Athanaſii Epiſtola, Tomo 1. pag. 63. edit. Montfaucon. turbulentis ſe temporibus Epiſcopatui ſe ſubtrahentem. Alius itidem, qui vir ἔνδοξος & θαυμαστὸς Palladio in Lauſiaca pag. 24. Alius denique Dracontius Pergami Epiſcopus depoſitus, de quo Socrates II. 42. Sozomenus IV. 24. &c.

Latinus Pacatus DREPANIUS, Sidonio laudatus Auſonioque, ſcriptor Panegyrici in Theodoſium Magnum, de quo in Bibliotheca Latina II. 22.

DREPANIUS *Florus*, non diverſus, ut videtur, a Magiſtro FLORO, Diacono Lugdunenſi, de cujus ſcriptis Caveus ad Annum 837. Ejus obſervatis pauca hæc habeo, quæ addam:

1 Præ-

1 Præter *Commentarium in Pauli Epistolas ex Augustino*, & sub BEDÆ vulgatum nomine, scripsit & alium similem Florus in easdem Pauli Epistolas ex *Cypriano*, *Hilario*, & aliis Patribus, MStum in Carthusiæ majoris Bibliotheca, de quo Baluzius in Epistola ad Tourneminium *a*) & quæ supra T. 1. pag. 512. seq.

2 Opusculum *de Actione Missarum* collectum ex verbis SS. Patrum *Cypriani*, *Ambrosii*, *Augustini*, *Hieronymi*, *Gregorii*, *Fulgentii*, *Severiani*, *Vigilii*, *Isidori*, *Bedæ*, *Aviti & ex antiquis mysteriorum libris* ex Petri Francisci Chifletii editione recusum in Bibliotheca Patrum Lugdunens. Tom. XV. p. 62. sed nuper ex Codice Reginæ Sveciæ Christinæ longe integrius & emendatius vulgatum est pag. 579. Tomi noni monumentorum Edmundi Martene & Ursini Durandi, Parisiis 1733. folio.

3 Præter *Poëmatia novem*, in Georgii Fabricii Poëtis Christianis & in Bibliothecis Patrum sæpius edita, & separatim in lucem data ab Andrea Rivino, *b*) Lipsiæ 1653. 8. cum notis, &

a) Journal des Sçavans A. 1716. pag. 234. seq.
b) Subjunctis nonnullis carminibus Theodulfi & Jonæ

& alia *poëmatia ſex*, quæ vulgavit Mabillonius Tom. 1. Analect. pag. 388. ſeq. (editionis novæ pag. 412.) de quibus ſingulis diligenter Polycarpus Leyſerus in hiſtoria Poëtarum medii ævi pag. 244. ſeq. alia adhuc nuper ex MSto Bigotiano legenda dederunt laudati viri Martene & Durandus Tomo 5. anecdotorum, quæ ſunt carmimine hexametro: *In Evangelium Matthæi*. pag. 595. *Geſta CHriſti Domini* pag. 601. *In Evangelium Johannis* pag. 603. *Oratio ad CHriſtum, cum commemoratione antiquorum c) miraculorum CHRISTI, DEI noſtri* p. 608. *Epigramma libri homiliarum totius anni ex diverſorum Patrum tractatibus ordinati* pag. 612. *Epiſtola* tertia *d*) *ad Modoinum*, Auguſtodunenſem Epiſcopum, pag. 616. quæ incipit:

Salve,

Jonæ Aurelianenſium Epiſcoporum, Modoini Epiſcopi Auguſtodunenſis, & Laidradi atque Agobardi Lugdunenſinm.

c) In Veteris Teſtamenti libris deſcriptorum.

d) Prima apud Georgium Fabricium & alios incipit: *Salve Pater profluas hilari de pectore grates*. Secunda apud Mabillonium: *Egregio, Modoine, viro tibi mitto ſalutem*. De hoc Modoino Sammarthani Tom. 2. Galliæ Chriſtianæ pag. 36.

Salve, sancte parens, CHristi venerande Sacerdos
Augusti montis e) Pastor in arte potens.

Titulus in abside memoriæ S. Justi. pag. 618.

4 Opusculum *adversus Amalarium*, Lugdunensem Chorepiscopum, *de Corpore CHristi tripartito*, in Tomo nono monumentorum Martenii & Durandi pag. 641. De illo Amalarii errore dixi supra Tomo 1. pag. 207. Florus hoc opusculum per modum Epistolæ scripsit: *Dominis beatissimis, reverentissimis, & piissimis Pastoribus Gregis CHristi, Rectoribus Ecclesiæ DEI, Prædicatoribus ac Propugnatoribus Catholicæ Fidei,* Drogoni *sacri Consilii magistro & Pontifici clarissimo,* Heti *Trevirorum Antistiti,* Aldrico *reverentissimo Cenomanorum Episcopo,* Rabban *Abbati venerabili & ex provincia Lugdunensi prima* Alberico *Lingonum* & Foræ *Cabilonensi reverentissimis Episcopis, Ecclesiæ Catholicæ indignus filius & pietatis ac paternitatis vestræ exiguus servulus* Florus. Subjicitur deinde pag. 649. *Opusculum*

e) *Dunum* Celtæ montem vel clivum, ut Græci βȣ̃νον & θῖνα appellant. Vide Cangium.

lum de eadem causa in Concilio Episcoporum apud Carisiacum palatium acta, & pag. 166. *Epistola* Flori *ad Theodonis Villæ Concilium adversus libros Amalarii.*

5 *Contra Johannis Scoti erroneas definitiones*, qui scripsit nomine Ecclesiæ Lugdunensis, in Gilberti Mangvini vindiciis Gratiæ & Prædestinationis ex sæculi noni scriptoribus Tom. 1. pag. 585 - 738. Parisiis 1650. 4. & T. XV. Bibliothecæ Patrum edit. Lugdunens. pag. 611. videndum fueritne alius a nostro FLORUS PRUDENTIUS GALINDO, *Episcopus Tricassinus*, cujus & aliæ exstant adversus eundem Scotum lucubrationes ab eodem Mangvino editæ. Vide etiam, quæ contra sententiam Floro nostro scriptum illud tribuentem disseruit Menetrierius in memoriis litterariis Trevoltinis A. 1705. pag. 344. seqq.

6 Alterius etiam vetustioris FLORI, Monachi S. Trudonis, Ordinis Benedict. dioecesis Leodicensis, circa Annum 760. clari sunt *Additamenta ad Martyrologium Bedæ* cum illo vulgata ab Henschenio in Actis Sanctorum ante Tomum secundum Martii, & novissime cum Bedæ historia Ecclesiastica gentis Anglorum ex recensione Jo-

annis

annis Smith, Cantabrigiæ 1722. fol. Adde Carolum Cointe Tomo 4. Annalium Francorum pag. 470. seq.

DROGO Monachus Bergensis in Flandria Benedictinus, scripsit *Vitam S. Winoci & de ejus miraculis*, quo in libro Drogonis Episcopi tanquam diversi a se meminit, edidit Mabillonius Sec. 3. Benedictin. pag. 310. *Historiam translationis S. Lewinæ* Anglæ in Monasterium Bergense libris II. ad Abbatem Rumoldum A. 1058. quam post Mabillonium dedere Antwerpienses in Actis Sanctorum 24. Julii, Tom. V. pag. 613. *Vitam S. Oswaldi* Northumbriæ, in Anglia Regis, & de eodem *Sermones duos* MStos. De Oswaldo illo Surius ad V. Augusti ex Bedæ libro 3. historiæ Ecclesiasticæ Anglorum.

DROGO Sacerdos *Ghistellensis* in Flandria, atque inde *Morinorum* Episcopus Boloniensis Teruanæ, sive Tervanæ * ab Anno 1031. ad 1078, scripsit *Vitam S. Godelevæ, Virginis & An. 1070. Martyris* ad Ratboldum, Episcopum Noviomensem & Tornacensem. Hanc sinceriorem, quàm Surius ad 6. Jul. dedit Johannes Baptista Sollerius in Actis Sanctorum

N 2 Tom.

* Vide Sammarthanos Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 430.

Tom. 2. Julii pag. 402. cum notis, ſubjuncta etiam pag. 409. Suriana editione.

DROGO ex Monacho Benedictino Monaſterii Nicaſiani apud Remenſes Priore & Abbate Laudunenſi Epiſcopus *Oſtienſis* & Cardinalis ab Anno 1130. ad 1138. ſcripſit *de Sacramento Dominicæ Paſſionis* librum, ſive ſermonem obvium in Orthodoxographis utrisque, & in Bibliothecis Patrum: in noviſſima autem Lugdunenſi Tomo XXI. huic ſubjungitur pag. 341. liber *de creatione & redemtione primi hominis* editus primum An. 1622. è MSto Codice Bibliothecæ Elnenſis: nec non pag. 344. *de ſeptiformi gratia Spiritus Sancti ac de Beatitudinibus*, & pag. 345. *de Divinis Officiis, ſeu horis Canonicis*.

DRUSIANUS (Trithemio cap. 543. *Cruſianus*, aliis *Crucianus*, Merklino *Turrianus de Turrianis*, Julio Nigro *Truſianus Ruſticellus Valorius*) Thaddei Florentini Medici celebris (qui An. 1286. Honorium quartum curavit) diſcipulus, Florentinus & ipſe, atque inter Medicos *plusquam Commentator* appellatus, quoniam fertur ejus *plusquam commentum in Artem Galeni*: poſt editionem Venetam An. 1504. ſæpius deinde editum, recognitum etiam & locupletatum a Julio Mar-

Martiano Rota. Vide Merklini Bibliothecam Medicam pag. 1031. Mangeti Tom. 2. pag. 205. & Julii Nigri historiam ſcriptorum Florentinorum pag. 516. ſeq. qui præter libellum ejus *de hypoſtaſi*, etiam *in Avicennam præfationes* memorat, & *Canones balneandi LXXXI.* ex illius plusquam commento decerptos notat recuſos occurrere in opere Veneto de balneis.

Chriſtianus DRUTHMARUS, de quo ſupra in CHRISTIANO Tom. 1. pag. 1040. ſeq.

S. DUBRICIUS *Gvainus*, Archiepiſcopus Urbis Legionum ad Iſcam fluvium in Britannia (*Caërleon*) Concilio adverſus Pelagianos circa Annum 512. habito interfuit, diemque obiit An. 522. Vide Speelmannum Tom. 1. Concil. Britannicor. pag. 60. ſeq. Lelandum cap. 31. Baleum Centur. 1. cap. 51. & Pitſeum pag. 94. Vide ſis etiam ſupra in DANIELE Arvonio pag. 33. & DAVIDE Britanno pag. 43.

DUDO *Neuſtrius*, Decanus S. Quintini, ſcripſit ad Adalberonem Epiſcopum Laudunenſem, *de moribus & actis primorum Normanniæ Ducum* libros tres, ab Haſtingo Rege Daniæ & Rollone primo Normanniæ Duce, qui Anno CHriſti

912. baptismo suscepto nomen CHristo dedit, usque ad Annum 996. sive obitum Richardi I. a cujus fratre, Comite Rudolpho narrata sibi collegisse eaque *scholastico dictamine scripta* relinquere posteris Dudo testatur. Ejus libros edidit Andreas du Chesne in scriptoribus Normannicis pag. 49. Parisiis 1619. in folio. Plurimumque ei tribuunt GVILELMUS Gemeticensis, qui tribus prioribus libris de Normannorum gestis ejus sequi se vestigia non diffitetur, nec non ORDERICUS VITALIS in Historia Ecclesiastica, qui ambo in eodem laudati Duchesnii volumine leguntur. Videndus etiam Claudius Hemeræus in antiquitatibus Urbis S. Quintini pag. 107. 111. Quod vero Vossius pag. 356. judicat Dudonem poëtica magis quam historica fide scripsisse, adeo multas inseruisse fabulas, id magis etiam probare visus est Gvido Alexius Lobineau, qui in minoris Britanniæ historia Gallice edita Parisiis 1707. fol. non dubitat auctoritati Dudonis multum derogare: Operæ pretium tamen est videre, quæ pro asserenda ejus fide contra Lobineavium disputata sunt a Renato Auberio de Vertot in dissertatione historica * Gallice edita

* Jacques le Long Bibliotheque historique de la France

edita Parisiis 1710. 12. *de la mouvance de Bretagne*, & a Claudio Molineto in libro, cui titulus: *Dissertation sur la mouvance de Bretagne*, à Paris 1711. 12.

DULCIDIUS, Presbyter Toletanus, & Alphonsi Regis ad Abub Alithum, Saracenorum Ducem, A. 883. legatus, inde Episcopus Salmanticensis, a Josepho Pellizerio perhibetur auctor *Chronici*, quod illustrandum sibi sumsit & cum notis edidit Barcinone 1663. 4. Ab Ambrosio Morali allegatur hoc jam sub titulo *Annalium Complutensium*, jam *Codicis Abeldensis* nomine: Video etiam Gregorio Argaizio & Nicolao Antonio venire nomine *Chronici Æmilianensis*, eo quod servatum sit in tabulario Æmilianensis monasterii. Titulum in Pellizerii editione hunc præ se fert: *Incipit liber Chronica, seu Fabularium.* Initium: *Ab Adam usque ad Diluvium Anni MMCCXLII.* &c. Et post summarium omnium Mundi generationum usque ad Alphonsi Regis, Ordonii filii, Annum XVIII. Incarnationis Dominicæ 883. & sex ætatum Mundi recensionem, Orbisque totius brevissimam descriptionem,

 divi-

France pag. 592. num. 1187. seqq. Memoires de Trevoux An. 1712. pag. 658. & An. 1713. pag. 1888.

dividitur totum opus in *quatuor*, uti vocat, *ordines*, scilicet *Romanorum*, *Gothorum*, *Asturianorum* & *Sarracenorum*. Cæterum non adeo exploratum esse, quod auctor hujus Chronici sit Dulcidius, demonstrat laudatus Nicolaus Antonius VI. 10. Bibliothecæ Hispanæ veteris pag. 365. Erudite etiam brevem notitiam Episcoporum Hispaniæ illustrat in illo Chronico obviam post æram 915. sive Annum CHristi 877.

DUNGALUS reclusus, sive Monachus solitariam Vitam ducens, scripsit *Epistolam ad Carolum Magnum de duplici eclipsi Solari*, quæ dicebatur contigisse priore anno 810. Edidit Lucas Dacherius Tomo X. spicilegii pag. 143. (editionis novæ Tom. 3. pag. 324. ubi etiam Ismaelis Bullialdi censura, repetita ex præfatione tomi decimi editionis prioris.) Idem an alius Diaconus Parisiensis circa Annum 828. *librum* composuit *responsionum adversus CLAUDII Taurinensis* (de quo supra Tom. 1. pag. 1085.) *sententias cultum imaginum dissuadentes*, ad Ludovicum Imperatorem & Lotharium filium ejus Augustum. Adde Carolum le Cointe Tomo VIII. Annalium Francorum pag. 34. seq. Primus edidit Papyrius Massonus, Parisiis 1608. 8. unde insertus Bibliothecis Patrum Parisiis

1624.

1624. Tom. IV. 2. Colon. Tom. IX. & Lugd. Tom. XIV. p. 196.

Joannes DUNS, infra, SCOTUS.

S. DUNSTANUS, Episcopus Wigorniensis ab Anno 958. & Archiepiscopus ab Anno 960. ad 988. Cantuariensis, septem Regum Angliæ temporibus. Vide Warthoni Angliam sacram T. 1. p. 102. Dunstani vitam tradidere *Osburnus*, sive *Osbernus*, Monachus & Præcentor Cantuariensis, libris duobus, quam habes in Actis Sanctorum 19 Maj. Tom. IV. pag. 359. cum altera Anonymi Presbyteri coævi pag. 346. & in Warthoni Tomo 2. Angliæ Sacræ: & libris duobus *Guilelmus Meildunensis*, sive a *Meildulphi curia*; ex quo nonnulla Lelandus cap. 123. Vide & infra in *Eadmero*. Scripta Dunstano multa tribuuntur a Baleo II. 38. & Pitseo pag. 179. *Benedictionarium Archiepiscopale*, sive *formulæ Benedictionum Archiepiscopalium* ad Alphiraldum, *Regulam vitæ monasticæ*, & *in regulam S. Benedicti. Ordinationes Cleri. De occulta Philosophia. Leges decimarum. Contra malos Sacerdotes ad Papam. Solutiones dubiorum de Eucharistia. Epistolæ ad Edwinum*, & *ad diversos Epistolæ*.

Robertus, * sive *Radulphus* de DUNSTABLE, sive de DUNSTAPLIA, Monachus

N 5

* Oudinus Tom. 2. pag. 1416.

chus S. Albani, obiit An. 1151. scripsitque versibus heroicis, ut est apud Lelandum cap. 314. Baleum II. 84. & Pitseum pag. 213. *SS. Albani & Amphibali sociorumque Vitam & Passionem.* Elegiacis versibus fertur MS. in Bibliotheca Cottoniana p. 8. & 45. Ejusd. versuum *de creatione hominis, de paradiso aliisque sacris argumentis*, mentio pag. 8. Sed *Historia Alexandri Magni* libris V. MSta in Bibliotheca Bodlejana n. 3832. idiomate Scotico composita est.

DUNSTAPLENSE *Chronicon*, sive Annales Prioratus de *Dunstaple* in Anglia, una cum excerptis e Chartulario ejusdem Prioratus vulgati hoc ipso anno 1734. 2. Voluminibus in 8. a Viro clarissimo Thoma Hearne.

DUODENA nobilis fœmina Aquisgrani circa Annum 842. ex cujus *Manuali* ad filium suum Wilhelmum nonnulla refert Baluzius appendice ad Marcam Hispanicam pag. 777.

DURANDUS *de Aureliaco*, sive DURANDELLUS, Ordinis Prædicatorum circa Annum 1330. oppugnavit Durandum, qui Thomæ se Adversarium professus fuerat. Vide infra, p. 204. DURANDUS *de S. Portiano*, & Oudinum T. III. p. 796. seq.

DURANDUS *Campanus*, Gallus, a Confessionibus Reginæ Franciæ & Navarræ circa Annum 1340. a Waddingo p. 104. Monachis Ordinis Minorum accensetur traditurque scripsisse *Summam Confessariorum*, sive *Directorium*, in quatuor partes distinctum: quod in Bibliotheca Colbertina MS. servari notavit Oudinus Tomo 3. pag. 956. nec non *in quartum Sententiarum* MS. Bononiæ, non, ut idem Oudinus, *in quatuor libros.*

DURANDUS Cancellarius Imperatoris Henrici II. & Leodiensis Episcopus ab Anno 1021. ad 1025. quem Albericus in Chronico *in utraque litterarum scientia* (sacra & civili) *longe satis expeditum prædicat.* Sed quam a Sammarthanis * traditur scripsisse *Epistolam* ad Henricum I. Francorum Regem, *contra Brunonem* Episcopum Andegavensem & *Berengarium* Turonensem, illa DEODUINI est, de quo dictum suo loco: Opus vero eximium de Sacramento Altaris, rectius tribuitur DURANDO, de quo mox infra, *Troarnensi.*

Guilel-

* Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 640. b. Epistolam illam Durando Leodiensi præter rem tribui notavit Phil. Labbeus Tom. I. de S. E. pag. 269. & Pagius ad Annum 1035. n. 3.

Gvilelmus DURANDUS *de Sancto Porciano*, *a*) Ordinis Prædicatorum Claromontensis diœcesis, Licentiatus Parisiis Anno 1312. atque inde Lector Curiæ sacri Palatii, & Episcopus Aniciensis ac Meldensis, inter Scholasticos audit *Doctor resolutissimus*, defunctus A. 1333. Scripsit *Commentaria in IV. libros Sententiarum*, Parisiis 1508. 1515. fol. ac deinde sæpius. Vide Jacobum Qvetif Tomo 1. pag. 586. & 587. ubi etiam de *Durandello*, *b*) qui Thomam adversus Durandi objectiones defendit.

Librum *de origine Jurisdictionum*, sive *de Jurisdictione Ecclesiastica & de Legibus*. Paris. 1508. 4.

Statu-

a) Natus in Aruernorum, Bojis proximo oppido, quod a S. Portiano Abbate dicitur. Labbe T. 1. de S. E. pag. 269.

b) Antoninus Florentinus Summæ Hist. tit. XXIII. cap. XI. §. 2. Tom. 3. pag. 681. *Durandus Magister super Sententias scripsit, qui prius fuit sectator doctrinæ S. Thomæ, sed postea satis impugnator, nescio quo spiritu ductus. Sed quidam Ordinis ejusdem,* Durandellus *vocatus, nepos ut dicitur ejus, scripsit libellum contra eum, in quo refellit impugnationes quas ille fecit contra dicta ejus, efficacibus rationibus: & incipit tractatus ille:* Sedens adversus fratrem tuum loquebaris, & adversus filium matris tuæ ponebas scandalum. Hæc fecisti & tacui, existimasti inique quod ero tui similis: arguam te & statuam contra faciem tuam.

Statuta Synodi Diœcesanæ Aniciensis An. 1320. in Odonis Giffey, Soc. Jes. libro: Discours historique de la devotion a N. D. du Puy en Velay. Lugduni 1620. 8.

Omitto inedita, ut *de statu animarum sanctarum postquam resolutæ sunt a corpore, c*) aliaque apud Qvetifum l. c.

Guilelmus DURANDUS, sive DURANTES, Ordinis Prædicatorum, ex nobili genere in Gallia Nabornensi, Auditor Henrici Hostiensis, Juris Civilis & Canonici peritia nomen *Patris Practicæ* promeruit, & propter Speculum Juris, quod composuit, notus est nomine *Speculatoris*. Postremo *Mimatensis* in Gallia Aquitanica Episcopus ab Anno 1286. ad 1296. Vide Sammarthanos Galliæ Christianæ Tomo 3. pag. 730. Simonem Majolum in hujus Durandi vita, præmissa ejus Commentario in Concilium Lugdunense, Bulæum Tomo 3. historiæ

c) Hoc scriptum intelligit etiam Cornelius Zantfliet in Chronico ad Annum 1334. apud Edmundum Martene Tom. V. monumentorum pag. 209. ubi ait Durandum Episcopum, Ordinis Prædicatorum, contra errorem Johannis XXII. fecisse tractatum egregium: propterea fuisse citatum a Papa, sed per Regem Franciæ viriliter defensatum. Confer Oudinum Tomo III. pag. 792. seq.

riæ Academiæ Parisiensis pag. 473. seq. Gvidum Pancirollum in vitis Jurisconsultorum III. 14. Jacobum Echardum de scriptoribus Ordinis Prædicatorum pag. 480. seq. Nicolaum Staphorstium Tom. 3. Historiæ Ecclesiasticæ Hamburgensis p. 181. Gvilelmum Caveum aliosque. Scripta ejus sunt:

Speculum Juris tribus Voluminibus An. 1271. ad Cardinalem Ottobonum de Flisco, postea Adrianum V. Papam: usus Joannis Fasoli & aliorum scriptis. Varia illi addidit *Joannes Andreæ*, excerpta ex *Osdradi* Consiliis. Prodiit Bononiæ 1474. Lugduni 1516. 1531. 1551. Basileæ 1574. Venetiis 1576. Lugduni 1577. Francofurti 1592. 1612. 1668. fol.

Repertorium, sive *Breviarium aureum super Corpus Juris Canonici* libris V. Venetiis 1496. fol. & cum speculo Juris plus vice simplici.

Rationale Divinorum officiorum libris VIII. A. 1286. *a*) Prodiit primum Moguntiæ 1459. *b*) inde Reutlingæ 1473. Norimbergæ 1480. *c*) Venetiis 1485. Argen-

a) Vide lib. VIII. cap. 9.
b) Charl Patin Voyages pag. 133. W. E. Tentzelii Monatliche Unterredungen An. 1498. pag. 504. Cornel. Beughem p. 56. incunab. typograph.
c) Nicolaus Staphorst Tom. 3. Hist. Eccles. Hamb. pag. 181.

Argentorati 1484. 1486. 1493. Basileæ 1488. Norimbergæ 1493. Lugduni 1516. Venet. 1519. Lugduni 1551. 1565. 1568. 1584. 1592. Antwerpiæ 1570. Venetiis 1572.

Commentarius in Canones Concilii Lugdunensis An. 1274. prodiit cum vita auctoris a Simone Majolo scripta, Fani 1569. 4.

Breviarium glossarum & textuum Juris Canonici. Parisiis 1519. 8.

Memorantur & ejus *Pontificale*, & *Statuta pro Cleri sui Mimatensis instructione*, Commentaria *in Gratiani Decretum* & *in Decretales Gregorii IX. & Nicolai III.* de quibus dicat, qui illa viderit.

Guilelmus DURANDUS, superioris fratris filius, & in Mimatensi Episcopatu Anno 1296. successor, * librum *de modo celebrandi generalis Concilii* A. 1311. in Concilio Viennensi composuit, editum a Philippo Probo Parisiis 1545. & recusum ibid. 1617. 8. & 1635. 4. & cum Nicolai Clemangis de corrupto Ecclesiæ statu, Petri de Alliaco de emendatione Ecclesiæ, & Cardinalium ad Paulum III. Consilio

* Vide Sammarthanos Tomo 3. Galliæ Christianæ pag. 731. seq. Oudinum Tomo 2 pag. 705. sq. & Supplem. pag. 580. seq.

filio *a*) de emendanda Ecclesia, Parisiis 1671. 8. Ex altero scripto adhuc inedito *de rebus in Concilio Viennensi definiendis*, excerpta apud Bzovium ad Annum 1311. Vide & Spondanum ad illum annum num. 3.

DURANDUS primus Abbas *Troarnensis* *b*) in Normannia in diœcesi Bajocensi: ab Infantia Monachus Fiscamnensis Ordinis Benedictini, & teste Orderico Vitali lib. VIII. pag. 676. *religione & sapientia præcipuus, Ecclesiastici cantus & Divini dogmatis Doctor peritissimus*, obiit grandævus An. 1088. *c*) Liber ejus de *corpore & sangvine Domini contra Berengarium d*) in novem partes distributus, quem circa Annum 1060. composuit editus est a Luca Dacherio in appendice ad Lanfranci Opera, Parisiis 1648. fol. pag. 72. atque inde in Bibliotheca Patrum Tom. XVIII. p. 420.

Constantius Felicius DURANTINUS, Jurisconsultus, cujus liber *de conjuratione L. Catilinæ* ad Leonem X. Pontificem culto ac diserto stylo scriptus subjicitur Sallu-

a) De auctore hujus Consilii infra THOMAS *Badius Æmilius*.

b) Vitiose aliis Trojanensis.

c) Pagi ad Annum 1088. num. 14.

d) Idem ad Annum 1050. num. 8.

Salluftii quibusdam editionibus, ut Bafileenfi pag. 457. A. 1564. fol. & Lipfienfi Gottlieb Cortii τȣ μακαρίτȣ elaboratiffimis notis illuftratæ 1724. 4.

DYNAMIUS, five DINAMIUS, vir illuftris ac *Patricius* * Galliarum, An. 593. 596. apud Gregorium M. lib. 2. Ind. 11. Epift. 33. lib. 5. Epift. 6. quem *Maffilienfem* vocat Venantius Fortunatus lib. 6. poëmat. 11. De eo etiam Poëmate 12. & Gregorius Turonenfis lib. VI. Hiftor. cap. 7. 11. Ejusdem Dinamii & Eucheriæ conjugis *Epitaphium* apud Andream du Chefne Tomo 1. hiftoric. Francorum pag. 519. Scripfit, tefte Sigeberto c. 144. & Ufuardo 27. Januarii, Dinamius *Vitam S. Marii*, Abbatis circa Annum 500. Bobacenfis, five Bodanenfis. Edita eft a Bollando 27. Januarii Tom. 2. p. 774. & a Mabillonio Sec. 1. Act. Sanct. Benedictin. pag. 105. Deinde *Vitam S. Maximi*, Abbatis primum Lerinenfis, poftea A. 433. Regienfis, five Rejenfis Epifcopi, ad Urbicum Epifcopum An. 584. Rejenfem, quæ exftat apud Surium 27. Novembris, & in Vincentii Barralis Chronologia Abbatum & Monafterii Lerinenfis, & illuftratur a Barthio LIX. 12. Adverfar. De eodem Maximo Gregorius

* Cangii gloffarium, voce *Patricius*.

rius Turonensis in opere de gloria Confessorum.

DYNAMII Grammatici *Epistola ad Discipulum* in Goldasti paræneticis veteribus pag. 148.

LIBER V.

EADMERUS, sive *Edmerus*, ab *Eadmero* Abbate S. Albani Cantuariensi, qui Anno 980. obiit, distinguendus, (aliis vitiose *Edinerus*, *Emondus*, *Emundus*,) Anselmi Archiepiscopi Cantuariensis e discipulo fidus Achates, & ex Monacho Cantuariensi Ordinis Benedictini, Episcopus S. Andreæ in Scotia, sed A. 1124. abdicato Episcopatu iterum Monachus & Prior Cantuariensis, obiit Anno 1137. Ex scriptis ejus hæc sunt a *Gabr. Gerberonio* edita & recensita ad calcem operum Anselmi, Parisiis 1675. & 1721. fol.

1 *Vita S. Anselmi*, Cantuariensis Episcopi ab Anno 1093. ad 1109. libris II. obviis etiam in editionibus Anselmi prioribus Coloniæ 1612. Parisiis 1630. & apud Surium 21. Aprilis, * & in Actis Sanctorum Tomo 2. Aprilis p.866. cum notis Henschenii. Capita tria desiderata in editis, LXVI. LXVII. LXVIII. supplevit H. Warthonus T. 2. Angliæ

* Apud Warthonum præf. Tom. 2. Angliæ Sacræ p. XIV. perperam legitur *die 21. Februarii*.

Angliæ Sacræ pag. 181-183. Fortasse etiam Eadmero debetur *Carmen de S. Anselmi miraculis*, editum primum ab Edmundo Martene Tom. 6. monumentorum pag. 983-987. quod incipit: *Cum patris Anselmi miracula plura ferantur.*

2 *Historia novorum* ab Anno 1066. sive a Rege Angliæ Eduardo, qui Edgaro Patri successit, usque ad Annum 1122. libri VI. expressi ex editione *Joannis Seldeni*, Londini 1623. fol. cujus etiam notæ eruditæ subjunctæ sunt: obviæ cum spicilegio T.2.Opp. p.1588. sq. Ex libro primo novorum petita *Vita Lanfranci* Cantuariensis, quæ exstat in Actis Sanctorum T. 6. Maji 28. p. 848. & *Vita Anselmi* Tom. 2. April. p. 893.

3 Liber *de excellentia Virginis Mariæ* pag. 135. & *de quatuor virtutibus, quæ fuere in B. Maria: Justitia, Prudentia, Fortitudine* & *Temperantia, ejusque sublimitatibus* pag. 143.

4 *De beatitudine Cœlestis Patriæ* p. 146.

5 Liber *de S. Anselmi similitudinibus* pag. 153.

Præter hæc a Gerberonio recensita, exstant:

6 *Vita S. Wilfridi*, Archiepiscopi Eboracensis, vulgata a Mabillonio in Actis Benedictinis Sec. III. parte 1. pag. 196.

& ab Henſchenio cum notis Tom. 3. Act. Sanctor. April. 24. p. 293.

7 *Vita B. Bregwini*, Archiepiſcopi Cantuarienſis & Confeſſoris, apud Warthonum Tomo 2. Angliæ ſacræ pag. 184.

8 *Vita S. Oſwaldi*, Epiſcopi Wigornienſis & Archiepiſcopi Eboracenſis, id. pag. 191.

9 *Vita S. Dunſtani*, * Archiepiſcopi Cantuarienſis, id. pag. 211. & *Epiſtola ad Glaſtonienſes*, corpus ejus habere ſe perhibentes pag. 222.

10 *Liber de miraculis S. Dunſtani.* Compendium ejus apud Surium 19 Maji.

NICOLAI, Prioris Wigornienſis, Epiſtola ad Eadmerum electum in Cathedram S. Andreæ, de primatu Sedis Eboracenſis in Scotia, apud Warthonum Tom. 2. p. 234.

11 Eadmeri *Epiſtola ad Monachos Wigornienſes* de electione Epiſcopi. idem, pag. 238.

12 *Vita S. Odonis*, Archiepiſcopi Cantuarienſis, id. pag. 78. & apud Mabillonium Sec. V. Benedictin. pag. 283. OSBERNO perperam inſcripta.

Ine-

* Sub OSBERNI nomine, ſed minus integra apud Surium 19. Maji. Vide Warthoni præfationem pag. XIII.

Inedita Eadmeri hæc memorari video:

De libertate Ecclesiastica volumen grande, de discordia inter Gvilelmum Rufum Anglorum Regem & Anselmum Cantuariensem. Vide Baleum II. 68. Meminit & Henricus Gandavensis cap. 7. & Trithemius cap. 372. de S. E. & II. 114. illustr. Benedictini qui ambo EMUNDUM pro Eadmero appellant, sicut Pitseus quoque p. 199.

Instituta Christianæ vitæ.

Historiarum collectanea. Vide Pitseum pag. 199.

De gestis sui temporis, opus utrumque ab Historia novorum in Anglia diversum, præter quam Historiam hexabiblon nihil se ab Eadmero scriptum aut vidisse aut legisse se testatur Lelandus cap. 147.

Carmen *de S. Dunstano.* Aliud *de S. Eduardo*, Rege & Martyre, cum Epistola ad Eadmerum de matre S. Eduardi.

Carmen *de rebus gestis S. Anselmi* & *S. Elphegi.* Archiepiscoporum, carmine heroico.

Querela super morte S. Anselmi, carmine elegiaco.

De ordinatione B. Gregorii.

De conceptione B. Virginis. Vide Thomam Jamesium in ecloga Oxonio Cantabrig. & Henr. Warthoni præfat. ad Tomum 2. Angliæ sacræ pag. XV. Caveum ad Annum 1121. Oudinum Tom. 2. pag. 1073.

Vita Petri primi Abbatis Cœnobii S. Augustini Cantuariensis.

Sententia de memoria Sanctorum quos veneraris.

De commovendo super se manum S. Petri Apostoli.

De reliquiis S. Audoeni & aliorum Sanctorum in Ecclesia Cantuar.

De Gabriele Archangelo.

Epistolæ plures in Bibliotheca Cottoniana.

EADMERUS, sive EALMERUS, Prior Monasterii S. Albani Cantuariensis, defunctus A. 980. cui a Lelando cap. 146. tribuuntur *libri V. de exercitiis spiritalis vitæ*, quorum initium *Redemtor noster:* Tum *Epistolarum* liber & *Homiliarum.*

EADMUNDUS *Albanus* Sec. XIV. auctor *Commentarii in Boëthium de SS. Trinitate*, quem laudant idem Lelandus c. 312. Baleus V. 64. & Pitseus ad Annum 1340. pag. 446.

EADMUNDUS *Divitius*, sive *Rich*, Abyndoniensis, Rogeri Baconi amicus, & ex The-

Thesaurario Sarisberiensi Archiepiscopus Cantuariensis ab Anno 1233. ad 1240. a quo tempore Monasticam vitam vixit, edito *Speculo*, quod solum ex scriptis ejus se vidisse Lelandus cap. 262. prædicat. Vitam scripsit ROBERTUS frater, de quo Baleus III. 97.

Præter hoc *Speculum Ecclesiæ*, Joh. Pitseus ad Annum 1240. pag. 308. etiam laudat ejus *Constitutiones Synodales*, & librum Gallice scriptum *de contemplanda Deitate*, quem Latine vertit Gvil. Beufu.

EADMUNDUS *Gryme*, sive *Grimæus*, amicus *Thomæ Cantuariensis*, cujus A. 1170. interfecti *vitam* scripsit, in compendium missam a Surio 29. Decembris. Vide Lelandum cap. 192. & Baleum III. 14.

EALREDUS, supra, ADILREDUS T. 1. pag. 38. De eo Seldenus præfatione ad decem scriptores Historiæ Anglicanæ, Londini 1652. fol. pag. XXVII. seq. & Tom. 2. Operum pag. 1152. seq. *Vita S. Eduardi*, Regis Angliæ & Confessoris, defuncti An. 1066. prosario sermone scripta exstat cum notis Bollandi in Actis Sanctorum V. Januarii Tom. 1. pag. 293.

EAMBALDUS, sive EANBALDUS Senior, ad quem Alcuini Epistola, Archi-Episcopus Eboracensis, defunctus Anno 796. Hujus Bibliothecam insignem celebrant, sed scriptorum memoriam nullam, Lelandus cap. 105. & Pitseus pag. 833. Idem Pitseus pag. 164. ad Annum 800. EANBALDI junioris, qui seniori in Archiepiscopatu Eboracensi successit, *Decretorum Synodalium librum* memorat.

EARNULPHUS *Lexoviensis*. Vide, ARNULFUS Tom. I. p. 374.

EARNULPHUS ex Monacho Bellovacensi, Priore Cantuariensi & Petroburgensi Abbate, *Roffensis* in Anglia Episcopus. id. pag. 373.

EBBEKESTORPENSIS Legenda apud Leibnitium Tomo I. scriptorum Brunsvicensium pag. 184. 191. de Martyribus tempore Ludovici Imperatoris interfectis in Hamburg & in Ebbekestorp reconditis.

EBBO Monachus, scriptor *Vitæ S. Othonis*, Bambergensis Episcopi & Apostoli Pomeranorum, defuncti A. 1139. quam libris tribus constantem offerunt Acta Sanctorum Tom. I. Julii pag. 425. addito a recentiore manu libro quarto pag. 429. qui ad Canonisationem Othonis

nis pertinet factam An. 1189. Confer notata a Johanne Baptista Solerio ibid. pag. 352. De aliis vitæ S. Othonis scriptoribus supra in ANDREA Abbate S. Michaëlis T. 1. p. 248.

EBBO Archiepiscopus ab Anno 822. *Remensis*, qvum Lothario adversus Ludovicum Pium faventior fuisset, depositus A. 835. & post Ludovicum exstinctum demum An. 840. a Lothario restitutus: mox Caroli Calvi iram fugiens in Germania Hildesheimensis Episcopus obiit An. 851. Vide Sammarthanos Tomo 1. Galliæ Christianæ pag. 482. seqq. Ejus *Apologeticum* editum est a Dacherio Tomo 7. spicilegii pag. 175. (Tomo 3. editionis novæ pag. 335.) Confer narrationem Clericorum Remensium de depositione duplici Ebbonis, apud Andream du Chesne Tomo 2. scriptor. Franc. pag. 340. seq.

S. EBERHARDUS, sive EBRARDUS, vide infra, *Eberhardus Salisburgensis*.

S. EBERHARDI discipulus circa Annum 1186. scriptor Vitarum Archiepiscoporum Salisburgensium: *S. Ruperti*, a) Bavariæ Apostoli, *S. Virgilii*, b) Apostoli Carin-

a) Acta Sanctorum 27. Mart. Tom. 3. p. 702.
b) De hoc Virgilio Surius edit. A. 1618 27. Nov. Hun-

Carinthiæ, *S. Eberhardi,* c) *S. Hartwici,* d) *S. Gebhardi Svevi,* e) quæ editæ ab Henrico Canisio Tomo 2. Antiquar. Lectionum pag. 247. seq. & emendatiores Tom. 6. pag. 1139. seqq. (editionis novæ Tom. 3. parte 2. pag. 282. seqq. p. 340. seqq.)

EBERHARDUS Monachus *Altahensis,* Ordinis Benedictini, Ratisbonensis Archidiaconus, scriptor Annalium de rebus Austriæ, Bavariæ, Sveciæ ab Anno 1273. ad 1305. in multis convenientium cum Henrico Sterone, quem instituit continuare, multisque partibus locupletiorum. Edidit Henricus Canisius Tomo 1. Lectionum antiquarum pag. 307. (editionis novæ Tomo IV. pag. 216 -- 234.)

EBERHARDUS *Bethuniensis* Artesius, dictus *Græcista,* quia *anno milleno, centeno bis duodeno* (1124) *condidit Ebrardus* Græcismum *Bethuniensis.* Vide Henricum Gandavensem cap. 60. & ad eum notas Miræi, & Cangium præfat. ad glossar. Latin. §. XLV. Oudinum T. 3. pag. 37. Hic *Græcismus,* sive liber carmine hexametro

Hundius metropoli Salisburg. Tom. 1. pag. 2. seq.

c) Acta Sanctorum Tom 4. Junii 22. pag. 261.

d) Acta Sanctorum Tom. 6. Junii 14. pag. 131.

e) Acta Sanctorum Tom. 6. Junii 16. pag. 147.

metro scriptus de figuris deque octo partibus orationis, &c. capita XXVII. cum expositionibus *Joannis Vincentii Mebilini*, in Pictavensi Universitate regentis fol. sine anno & loco: atque cum Alexandri de Villa Dei Grammatica Latina, Lugduni 1490. 4. Incipit: *Est proprie meta trans Græce, formatio plasma. Elementa Grammaticæ* Latine MSta Lovanii memorat laudatus Miræus. *Labyrinthum*, sive carmen elegiacum *de miseriis Rectorum Scholarum* edidit Polycarpus Leyserus historia Poëtarum medii ævi pag. 796 - 809. cum altero de arte Rhetorica pag. 809 - 825. & tertio de versificatione pag. 825 - 854.

Ejusdem, sive alterius potius junioris, ut videtur, EBERHARDI Sec. XIII. *Antihæresin contra Waldenses* hæreticos, (cum *Bernhardo*, Abbate fontis calidi, de quo Tomo 1. pag. 625. & Ermengardo) vulgavit Jacobus Gretserus Ingolstadii 1614. 4. inde recusam in Bibliotheca Patrum Lugd. T. 24. p. 1525. & inter Gretseri Opera Tom. XII. Ebrardus *de XII. abusibus sæculi* citatur a Goldasto pag. 120. not. ad Isidorum de prælatis. *Epistolas* secundum artem dictatas Sanderus memorat Biblioth. MSS. pag. 203. *Proverbia Senecæ in poësin versa*. MS. Cantabrig.

Ante-

Antequam ad alios Eberhardos pergam, lubet ex Eberhardi Bethuniensis carmine tertio de versificatione, & ex laudati Leyseri historia pag. 825. apponere locum insignem, in quo recenset Poëtas, & plerosque ex illis mediæ ætatis, quos illo tempore in scholis prælegi solitos innuit:

Viribus apta suis pueris ut lectio detur,
Auctores tenero fac ut ab ore legas.
Elige quod placet, & lege, perlegis ecce sub uno
Ordine, quos traxit gloria, fama mei.
Semita virtutum, cautus CATO, a) *regula morum,*
Quem metri brevitas verba polire vetat.
Veri cum falso litem THEODOLUS b) *arcet.*
In metro ludit Theologia sibi.

Instruit

a) *Catonis* disticha, de quibus in Bibliotheca Latina IV. 1. 8.

b) *Theoduli*, qui sæculo X. scripsit, ecloga, sive carmen leoninum inter auctores octo morales, & a Goldasto editum in manuali Biblico Francofurti 1620. 8. in quo colloqvuntur ἀλήθεια, sive Veritas, & ψεύστης mendax judice Φρονήσει, sive prudentia, veritatemque miraculorum Veteris Testamenti, distare docent a fabulis Poëtarum. Vide Leyserum pag. 293. seq.

Instruit apologis, trahit a vitiis AVIANUS. c)
Sed carmen venit pauperiore stilo.
ÆSOPUS metrum non sopit d) *fabula flores*
Producit, fructum flos parit, ille sapit.
Quæ senium pulsant incommoda maxima scribit
Et se materiam MAXIMIANUS e) *habet*
Vulnus amoris habet in pectore PAMPHILUS f) *illud*
Pandit in antidotum, subvenientis anus.

Ludit

c) *Flavii Aviani* ab Avieno plane diversi fabulæ nuper egregie illustratæ a V. C. Henrico Cannegieter, Lugd. Bat. 1731. 8.

d) i. e. non impedit, quo minus versibus scriptæ sint fabulæ. Intelligit *Æsopum*, sive fabulas, quæ prodiere inter Auctores octo morales. Incipit: *Ut juvet & prosit conatur pagina præsens.* Nota, *Phadri* nullam ab Eberhardo mentionem fieri.

e) *Cornelii Maximiani*, Hetrusci, qui tempore Anastasii Imperatoris floruit, Elegiæ VI, de incommodis senectutis, sæpius editæ cum Catullo, Tibullo, Propertio.

f) *Pamphili Mauriliani* libri III. de vetula, cum illius Pamphilo, sive elegiis LXIII. de arte amandi, editi a Goldasto in Catalectis Ovidii. Francof. 1610. 8.

Ludit GETA g) *gemens, quia captus Mercuriali*
Arte Jovem lectus Amphitrionis habet
Persephones raptum h) *qui comitis carmine claudit,*
Arte nec ingenio claudicat ille suo.
STATIUS Æacidem i) *stantem vultu muliebri*
Virtutem prodit calliditate viri.
Quam solemnis & hinc usus sit turba k) colenda
OVIDIANA magis, quod facit illa, placet.
Sunt libri satyræ Venusinæ bis duo l) *vultus.*
Sit licet his durus, utilitate valet.
Non juvenis satyra sed maturus JUVENALIS
Nudat, nec vitium panniculare potest.
Versutiis animi non parcit PERSIUS alti
Ingenii, quamvis sit brevitatis amans.
Circuit, & totum fricat ARCHITRENIUS m) *orbem*

VIR-

g) *Hosidius Geta* auctor tragœdiæ, de quo in Bibliotheca Latina lib. 1. c. 12. §. IX.
h) *Claudiani* tres libri de raptu Proserpinæ.
i) *Statius* duobus Achilleidos libris.
k) Major numerus poëmatum *Ovidianorum*.
l) Satyrarum *Horatii*, & Epistolarum, libri IV.
m) Vide infra, *Johannes Hanvillensis*.

Qualis sit vitii regio quæque, docet.
VIRGILIO n) *servit triplex stylus. Hæc tria thema*
Præbent: bos; & ager; historialis apex.
STATIUS eloquii jucundus melle, duorum
Arma canit fratrum o) *sub duce quæque suo:*
LUCANUS claræ civilia bella lucernæ
Imponit, metro lucidiore canit.
Lucet ALEXANDER p) *Lucani luce. Meretur*
Laudes descriptas historialis honor.
Ruffini sordes, & virtutes Stiliconis
Cui dant thema q) *sapit hic Heliconis ope.*
Dat Phrygius DARES r) *veraci limite causas*
Exitii Trojæ seditionis onus.
Instruit in Trojam Græcos, & pandit HOMERUS,

Quæ

n) In Bucolicis, Georgicis, Æneide.

o) Etheoclis & Polynicis, in *Statii* XII. libris Thebaidos.

p) *Philippus Gvalterus* scriptor X. librorum Alexandreidos.

q) *Claudianus* libris duobus in Rufinum, & libris III. in Fl. Stiliconis utrumque Consulatum.

r) *Josephi Iscani* de bello Trojano libri VI. scripti culto heroico carmine, & sub *Daretis* vel sub *Cornelii Nepotis* nominibus falso jactati.

Quæ vehat unda rates, Argolicumque dolum.
Sidonii s) *regis qui pingit prælia, morem*
Egregium calamus SIDONIANUS habet
Christicolas acies SOLYMARIUS t) *armat in hostes*
Christi solius plenus amore crucis.
Herbarum vires declarat carmine MACER u)
Servat in officiis hunc medicina suis.
Naturas lapidum varias, variosque colores
Qui ponit lapidum, w) *non sapit ille metro.*
PETRUS RIGA, petra cujus rigat intima Christus,
Legem mellifluo texit utramque stylo.
Contemnit paleas SEDULIUS. Eligit aptas
Res Evangelii, sedulitate metri.

Non

s) Vide infra in *Sidonio.*

t) *Guntherus* Poëta de cujus poëmate *Solymario* adhuc inedito infra, in *Gunthero.*

u) *Macri* Ovidio laudati poëma de herbis pridem intercidit, sed ab Eberhardo respicitur poëma hujus argumenti quod sæpius prodiit sub Æmilii Macri nomine. Vide Bibliothecam Latinam IV. 12. 7.

w) *Marbodeum* innuit, cujus de gemmis poëma itidem frequenter vidit lucem.

Non aret serie metri, sed floret ARATOR
Doctus, Apostolica facta decenter arat.
Virtutem prudens PRUDENTIUS armat in hostes.
Quo, vitio victo gaudeat illa, docet.
Septenas quis alat artes describit ALANUS. x)
Virtutis species proprietate docet.
Tobias y) *in agro veteri lascivit, & aeque,*
Res novat, & metri nobilitate placet. *)
Ars nova *scribendi* z) *speciali fulget honore,*
Rebus cum verbis deliciosa suis.
Quod pueri potent tibi doctrinale a) *propinat*
Prisci doctoris b) *utiliora legit.*
Græcismus c) *recitat, peperit quas Græcia voces.*

Quas

x) De *Alani* ab Insulis anti Claudiano dictum T. 1. p. 91.
y) *Prudentius* in Psychomachia.
*) Tobias *Matthæi* Vindocinensis.
z) *Ganfredi* poëtria nova.
a) *Alexander de villa Dei*, de cujus doctrinali supra T. 1. p. 177. seq.
b) utiliora quam Prisciani.
c) *Græcismum* suum Eberhardus Bethuniensis respicit, de quo supra p. 218.

Quas Latium dat, quæ significata ferant.
Hi tres conjungunt per se modulamina metri
Tali lectores alliciendo modo.
Fontibus ex sacris haurit, qui dogmata fundit
PROSPER doctrinæ prosperitate sapit,
Scribendi regit arte stylum, RUFOque negante d)
Laudem MATTHÆUS Vindocinensis habet
Enumerat, probat, eximius liber æquivocorum, e)
Dictio quot in se significata gerat.
Felici scribente stylo FELICE CAPELLA
Nubit Mercurio philologia DEO.
Eximia ratione beat BOETHIUS, addet
Solamen misero philosophia viro.
Tractatum titulos laudis BERNHARDUS f) *habentem*
De gemina mundi partitione docet.
Naturas PHYSIOLOGUS g) *exponendo ferarum*
Qua-

d) Glossa MS. *MATTHÆUS describit contra RUFUM Curialium doctrinas, & obtinet victorias & laudes contra ipsum.*
e) *Joannis de Garlandaria.*
f) *Bernardus Sylvester*, de quo T. I. p. 637.
g) *Theobaldi* Episcopi de naturis duodecim animalium.

Quarundam quæ sit allegoria docet.
Hortatur propria per scripta PARACLITUS h) *omnes*
Peccantes. Veniam gratia donat eis.
Per tot personas duo testamenta figurat
SIDONIUS. i) *Judex philosophia sedet.*
Quam plures alii metri dulcedine quadam
Docti se legi supposuere meæ.
Hos taceo, quos fama tacet, &c.

EBERHARDUS, sive EBIRHARDUS Monachus *Fuldensis*, cujus *Summaria traditionum Fuldensium*, sive *donationum veterum S. Bonifacio legatarum*, exstant in V. C. Joannis Friderici Schannat corpore traditionum Fuldensium pag. 280 -- 316.

EBERHARDUS Presbyter, qui ex Chronico Latino Gandersheimensi antiquo, versibus Saxonicis circa A. 1216. descripsit *fundationem & incrementa Ecclesiæ Gandersheimensis* usque ad Henrici II. sancti Imperatoris tempora A. 1002. Edidit Leibnitius Tomo 3. scriptorum Brunsvicensium pag. 149.

P 2 EBER-

h) Vide infra, *Paraclitus*.
i) *Sidonius Poëta, de duobus testamentis Novo & Veteri per duas personas, scilicet Judæum & Christianum scripsit.* Glossa MS.

EBERHARDUS *Mainardus*, Moguntinus Carmelita circa Annum 1403. Cujus Possevinus & pag. 324. Alegrius nihil aliud memorant, quam *Sermones* per Adventum & per Quadragesimam, librumque *de triplici vita*.

EBERHARDUS *de Parentinis*, Ordinis Prædicatorum Provinciæ Tolosanæ, tractatus *super totum Officium Missæ*, compositus A. 1339. & descriptus manu Jacobi Schuch de Eslingen A. 1454. MS. in Bibliotheca Cæsarea, teste Lambecio II. pag. 775.

EBERHARDUS *de S. Quintino*, Ordinis Prædicatorum, cujus *Sermones* quosdam A. 1273. Parisiis habitos enumerat Jacobus Quetif Tom. 1. p. 267.

EBERHARDUS *Ratisbonensis* Archidiaconus. supra, *Eberhardus Altahensis*.

S. EBERHARDUS Noricus, ex Biburgensi Abbate Archiepiscopus *Salisburgensis*, defunctus A. 1164. a Cangio & aliis quibusdam perhibetur auctor *Vitæ S. Hartwici*, Episcopi Salisburgensis, extincti A. 1023. Sed illam scripsit aliquis ex S. Eberhardi hujus discipulis, qui circa Annum 1186. floruit, ut supra pag. 218. jam annotavi. Vide Acta Sanctorum Tomo 6. Junii pag. 129. & Tomo 4. pag. 261. ubi vita ejusdem Eberhardi a disci-

discipulo scripta, ex Canisiana editione exhibetur. *Oratio* EBERHARDI Truchsen Archiepiscopi junioris ab A. 1200. ad 1247. Salisburgensis *de Hildebrandi Anti-Christiano Imperio* dicta in Comitiis Ratisbonensibus sub Friderico II. Imperatore habitis, apud Aventinum VII. Annal. pag. 684. & Goldastum in Apologia pro Henrico quarto pag. 237.

EBERWINUS, aliis EBROINUS, vel EVERVINUS, sub sæculi undecimi initia Abbas S. Martini Trevirensis, Ordinis Benedictini, scripsit 1) *Vitam S. Magnerici*, Confessoris, Archiepiscopi Trevirensis circa Annum 596. quæ cum notis Joannis Baptistæ Solerii edita est in Actis Sanctorum Tom. 6. Julii 25. pag. 183. 2) *Vitam Simeonis reclusi*, qui diem An. 1035. obiit, Sanctisque adscriptus est A. 1042. obviam in iisdem Actis 1. Junii Tom. 1. pag. 89. & in Mabillonii Sec. VI. Benedictin. pag. 372. Hæc vita ab Eberwino dicata est Popponi, Archiepiscopo Trevirensi, qui præsulatum illum gessit ab Anno 1016. ad 1047.

EBRACENSE Necrologium, Cœnobii Cisterciensis in diœcesi Wirtzburgensi, * vulgatum ab *Ignatio Gropp*, Bibliothecario

* Fortgesetzte Sammlung von Alten und Neuen A. 1732. pag. 264.

rio Ebracensi, in monumentis sepulchralibus Ebracensibus. Herbipoli 1730. in 4to.

EBRARDUS, supra, EBERHARDUS.

EBROINUS, vide, EBERVINUS.

ECBERTUS, *Eckbertus, Egbertus, Eckebertus*, Archiepiscopus ab Anno 732. ad 767. *Eboracensis*, ad quem non diu ante obitum suum scripsit BEDA Epistolam de Christiani Præsulis officio, ut dixi Tomo 1. p. 518. Hujus Egberti *Dialogum de Ecclesiastica institutione* post editionem Jacobi Waræi Dublinensem 1664. in 8vo, recudi fecit Henricus Warthonus Lond. 1693. 4. cum nonnullis Bedæ opusculis. Exstat etiam in editionibus Conciliorum Labbeana, Harduiniana & Veneta Coleti ad Annum 747. In iisdem Conciliorum editionibus, sicut in Regia quoque leguntur excerpta ex ejus *Constitutionibus Ecclesiasticis*, a) quas ab HUCARO, sani Germani in Corinia Diacono, studiose in compendium redactas testantur Lelandus cap. 85. & Pitseus p. 154. b) *CXLV. Capitula e dictis & Canonibus SS. Patrum. Capitula XXXV.* ex Ecberti *Pœnitentiali*, quod opus in

a) Adde Oudinum Tomo 1. pag. 1794. seq.

b) Non soli Ecberto omnia tribuenda esse, disputat

in quatuor libros tributum, in variis Angliæ Bibliothecis MS. servari Caveus notavit: Utraque primus vulgaverat Henricus Speelmannus Tomo 1. Conciliorum Angliæ, Lond. 1639. fol. pag. 258. 276. Exhibet priora etiam Johannes Morinus in sylloge pœnitentialium veterum, ad calcem operis de Pœnitentia, post primam Parisiensem editionem A. 1651. recusi Bruxellis 1685. & Venetiis 1702. fol. Seqvuntur tituli *Capitulorum XCVII. de Sacerdotali Jure* apud eundem Speelmannum p. 278. Sed & *Capita XV.* de remedio peccatorum, quæ ibi p. 281 -- 288. sub BEDÆ c) nomine leguntur, & in Antonii Augustini collectione libellorum Pœnitentialium, Tarracone 1582. 4. & Venetiis 1584. 4. nec non inter Bedæ opera Tom. VIII. pag. 961. atque in Conciliorum Tomis, Ecberto huic, quo Magistro profecisse se prædicat Alcuinus, d) tribuenda possunt videri. Vide, si placet, notata Tomo XI. Bibliothecæ Græcæ pag. 74. seq. Omitto memorata a Baleo II. 15. & Pitseo

P 4 pag.

tat Clarissimus Gundlingius in Gundlingianis XXXVIII. pag. 258. seq.

c) Supra Tom. 1. pag. 516.

d) Epistola ad Carolum Magnum, apud Wilhelmum Malmesburiensem de gestis Pontificum Anglorum lib. 3. pag. 269.

pag. 154. Homilias, Lectiones ad erudiendos discipulos, ad Pastores Provinciæ suæ: Ad Zachariam Papam pro pallio, quod accepit A. 735. vide Warthonum Tomo 1. Angliæ Sacræ pag. 697. Epistolas ad fratrem suum Egbertum Regem, ad Alcuinum &c.

ECBERTUS *Heresfeldensis* Presbyter circa Annum 1076. ad Hartwigum, Abbatem, scripsit *Vitam Heimeradi*, * Presbyteri & Confessoris, defuncti A. 1019. quam post Browerum & Adolphum Overhamum cum vita Meinwerci, Episcopi Paderbornensis, edidit Leibnitius Tomo 1. scriptorum Brunsvicensium pag. 565. Exstat etiam in Actis Sanctorum 28. Junii T. V. p. 386.

ECBERTUS Svevigena in Anglia Monachus *Lindisfarnensis* Ord. Benedict. defunctus circa A. 728. apud *Huenses* Monachos in Scotia, quos libro *de Paschali observatione* erudiit, ut ex variis Bedæ locis notavit Lelandus cap. 66. Eidem Ecberto Baleus centur. 1. cap. 98. & Pitseus pag. 125. etiam tribuunt *Conciones* & *de ritibus Catholicorum* librum, nescio an confundentes illum cum Episcopo Lindisfarnensi.

EC-

* ita legendum pro *Nemeradi*, & pro *Jeremeadi* apud Anonymum Mellicensem c. 68.

ECBERTUS, Clericus *Leodiensis*, scripsit teste Sigeberto cap. 146. *metrico stylo de* Ænigmatibus rusticanis *librum primo brevem, sed ampliato orationis tenore scripsit de eadem re metrice alterum librum majusculum.* Eadem e Sigeberto Trithemius cap. 330. qui testatur circa Annum 1060. floruisse.

ECBERTUS *Lindisfarnensis* Episcopus ab Anno 803. ad 821. Vide Warthoni Angliam sacram Tomo 1. pag. 698. Non ad hunc, sed ad Eboracensem Ecbertum scripsit Beda Epistolam de Præsulis Christiani officio: itaque commentitia sunt *Gratificationis* ad Bedam *responsa*, quæ huic Ecberto tribuunt Baleus II. 4. & Pitseus pag. 127. Ex Bedæ Epistola etiam puto sumtam occasionem, quod Gvilelmus Butlerus atque idem Pitseus cum Baleo scribunt, finguntque Ecbertum hunc e sermone Latino in Anglo-Saxonicam linguam plures Bibliorum libros vertisse. Nam ut Lelandus cap. 86. cui recte suboluit Lindisfarnensem Bedam juniorem fuisse, Bedæ Epistolam *plane aculeatam* appellat, *in qua multa de officio Episcopi, nec pauciora de Scriptura sacra in lingvam Saxonicam vertenda, & quibus ea rationibus a plebe legenda.*

ECBERTUS Presbyter & Canonicus Bunnensis, Coloniensis diœcef. ac denique Monachus & post Hildelinum Abbas *Schœnaugiensis* * S. Florini in diœcesi Trevirensi, Ordinis Benedict. circa Annum 1160. Opusculum *de laude Crucis*, & *Soliloquium*, sive *Meditationes* & *Stimulus amoris* in celeberrimi Bernhardi Pezii Bibliotheca Ascetica Tom. VII. pag. 13. 21. 37. Ratisbonæ 1725. 8. *De obitu Sororis suæ* Germanæ *S. Elisabeth*, Virginis Abbatissæ Schœnaugiensis, defunctæ A. 1165. ad cognatas suas: prodiit in Actis Sanctorum Tomo 3. Junii 18. pag. 607. cum hujus Elisabethæ visionum libris V. ut prius lucem viderat edente Jacobo Fabro, Stapulensi, Parisiis 1500. & deinde Coloniæ 1628. &c. Vide infra, ELISABETHA. *Sermones XIII. adversus hæreses Catharorum*, hæresin *Manichæorum* renovantes (cum *excerpto de Manichæis* ex Augustino) ad *Reginoldum*, Archiepiscopum Coloniensem, Coloniæ 1530. 8. † & Tomo XII. Colon. atque Tomo XXIII. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd. pag. 601. Cætera quæ huic Ecberto

* Abbatiam Schœnaugiensem ab Abbatia S. Florini præter rem diversam faciunt Vossius pag. 430. Oudinus T. 2. pag. 1548. aliique.

† Hermanni ab Hardt Avtographa Tomo tertio pag. 195.

berto tribuuntur apud Trithemium cap. 403. de S. E. & illustr. Benedictin. II. 121. sunt: *In principium Evangelii Johannis: Super Magnificat: Super:* missus est Angelus: *Meditationes, Sermones* per annum, *Laudes Salvatoris*, & *Epistolas* ad diversos.

ECCARDI nomen varie scriptum reperio *Ecchardus, Eckardus, Eckerhardus, Egehardus, Eggehardus, Eggerardus, Ekkardus, Ekkerardus, Aichardus, Aicardus, Haycardus, Heccardus, Hegecartus*: itaque juvat utcunque expressum uno hoc loco Lectori exhibere.

ECCARDUS speculi Saxonici scriptor & interpres. vide infra pag. 240. ECCO *de Repgowe.*

ECCARDUS scriptor *Chronici*, quem laudat Hermannus Cornerus ad An. 1117. pag. 659. & alibi, & quem Vir doctissimus Johannes Georgius Eccardus, qui Cornerum Tomo 2. Corporis histor. medii ævi edidit, putabat esse auctorem Chronici Magdeburgici, * sive Annalium Saxonicorum, quos vulgavit illustris

* Aliud est, quod edidit Clarissimus Meibomius Tomo secundo pag. 269. & cujus lacunam supplevit laudatus Leibnitius Tomo 3. scriptorum Brunsvicensium pag. 749.

ſtris Leibnitius Tomo 1. acceſſionum hiſtoricarum. Sed diverſum eſſe Annalium horum auctorem a Corneri Eccardo, non ſine ratione judicat Theodorus Haſæus Tomo 7. Bibliothecæ Bremenſis pag. 911. Cæterum Corneri Eccardus non diverſus, ut videtur ab Eccardo, Urangienſi Abbate, de quo infra. Chronicon vero, quod reſpicit, necdum in lucem datum, quod ſciam.

ECCARDI quinque inter eos, qui Monaſterium *S. Galli* decorarunt, celebrantur ab Hepidanno, Ratperto aliisque apud Goldaſtum in Alemannicis:

ECCARDUS I. ſenior, Decanus, temporibus Ottonis I. Imperatoris ab An. 958. ad 972.

ECCARDUS II. Palatinus & Magiſter Scholarum, defunctus A. 996.

ECCARDUS III. Decanus, & ſub idem tempus

ECCARDUS IV. *Junior*, Monachus *S. Galli* circa Annum 1040. carmine heroico ſcripſit *geſta Walthar ii*, laudata ab Anonymo Mellicenſi cap. 70. Ejus liber *de caſibus Monaſterii S. Galli*, quo RATPERTUM ab Anno 891. ad 982. continuavit, legitur in Goldaſti Alemannicis Tomo 1. pag. 11 - 64. Eccardum continuavit BURKHARDUS (de quo ſupra Tomo

Tomo 1. pag. 826.) ab Anno 982. ad 1204. apud Goldastum pag. 65 -- 91. Cujus notæ in Eccardum pag. 109. seq. Vide & Tom. 2. pag. 165. Excerpta quædam apud Andream du Chesne Tomo 3. pag. 484-489.

ECCARDUS V. Minimus, Decanus tempore Innocentii III. & Friderici II. Imperatoris, sive circa Annum 1214. scriptor *Vitæ Notkeri Balbuli*, eruditi Monachi S. Galli, qui A. 912. diem obiit, & de quo infra suo loco. Hanc vitam sed interpolatam edidere Henricus Canisius Tomo 6. Antiquarum Lectionum pag. 934. & editionis novæ Tomo III. pag. 552. Goldastus Tomo 1. Alemannicarum rerum scriptorum pag. 226. Papebrochius additis notis in Tomo 1. Actorum Sanctorum Aprilis 6. pag. 579. & Mabillonius Sec. V. Benedictin. p. 11. Dicitur etiam hic Eccardus Latine vertisse *Vitam S. Galli*, quam Germanice scripserat Ratpertus. Vide Oudinum T. 3. pag. 80.

ECCARDUS Saxo-Teutonicus, Ordinis Prædicatorum, Theologus clarus in Austria, & jam defunctus A. 1329. quo septendecim capita a Pontifice Johanne XXII. & A. 1330. quo undecim capita doctrinæ ejus tanquam suspecta damnari conti-

contigit a Theologis Heidelbergensibus. Vide Raynaldum ad Annum 1429. n. 70. & Natalem Alexandr. Sec. XIII. & XIV. pag. 103. seq. Trithemium cap. 537. qui hæc ejus scripta memorat: *In Genesin, Exodum, librum Sapientiæ, Cantica Canticorum, Evangelium Johannis, & super Orationem Dominicam; In IV. libros Sententiarum, Sermonem* in Capitulo Ordinis Prædicatorum; aliosque de tempore & de Sanctis, & *Positionum* suarum librum. Hisce ex Jacobo Qvetif Tom. 1. p. 507. licet addere, quod ascetica quædam hujus Eccardi viderunt lucem inter Joannis Tauleri opera, *notabiles quædam Institutiones: Institutiones quam in extremis constitutus amicis rogantibus reliquit. De duodecim ineffabilibus bonis atque gratiis, quas Divina clementia digne communicantibus largitur. Convivium de paupertate spiritus.*

ECCARDUS Saxo Junior, Ordinis Prædicatorum, defunctus An. 1339. cui adscribirur, quæ inter Taulerianas exstat Epistola XXV. *de perfecta resignatione & oblivione nostrum ipsorum & omnium, quæ in schola DEI addiscuntur.* Vide Qvetifum Tom. 1. p. 593.

ECCARDUS Canonicus *S. Victoris* Parisiensis Seculo XII. scriptor quorundam opu-

opusculorum asceticorum, quæ Gallice & Latine edita a P. Gourdano Parisiis 1729. *les œuvres spirituelles d'Eccard.* Vide memorias litterarias Trevoltinas illius anni pag. 1299.

ECCARDUS, Abbas primus S. Laurentii *Vragiensis* in diœcesi Herbipolensi, Ordinis Benedict. defunctus Anno 1130. Scriptor *Laternæ Monachorum,* libris V. prosa & carmine ad imitationem Boëthii librorum de Consolatione Philosophiæ. Præterea *Sermones* ejus & *Epistolas* laudat Trithemius cap. 378. de S. E. & de illustribus Benedictinis II. 107.

ECCARDUS, Abbas Vragiensis junior, cujus Chronicon breve *de Episcopis Hildesheimensibus* ad Egbertum, Corbejensem Abbatem, a Caroli Magni temporibus ad Annum 1280. edidit Christophorus Browerus, Moguntiæ 1616. 4. cum vita Godehardi, Episcopi Hildesheimensis: & Leibnitius Tomo 1. scriptorum Brunsvicensium pag. 772 - 774. qui & alia de rebus Hildesheimensibus dedit p. 742. seqq. sed quæ ejusdem Eccardi esse, nescio quibus argumentis affirmat D. Johannes Fabricius Helmst. T. 3. Biblioth. suæ pag. 23. Sicut nec idem constat de Chronico Hildesheimensi ab Anno 688. ad 1137. quod edidit Andreas du Ches-

ne

ne Tomo 3. pag. 504-539. & Leibnitius pag. 710-741.

ECCO *de Repgowe*, al. *Ribikow*, qui aliis *Eckhardus*, *Eyke*, *Ebko*, *Ecke*, *Epko*, a) ille judiciorum sub Hoyero Comite de Falckenstein per multos annos assessor, circa Annum 1240. ex consvetudinibus fori Saxoniæ superioris digessit, & Latine primum scripsit *Speculum Saxonicum*, sive Jus provinciale Saxoniæ, libris III. quod deinde Comitis Hoyeri hortatu vertit Germanice, confirmatum etiam a Carolo IV. b) Imperatore, & vehementer probatum Dieterico sive Theodorico Burgsdorfio, c) qui ex Doctore Lipsiensi Episcopus Numburgensis fuit ab Anno 1453. ad 1466. Speculum idem Pontificibus Gregorio XI. A. 1373. & Eugenio IV. An. 1431. prohibendum visum.

a) Vide Tobiæ Eckardi notitiam MStorum Quedlimburgens. pag. 39. & Pauli Christiani Hilscheri dissertationem de exercitu furioso §. 23. ubi de *fideli Eccarto*.

b) Tobias Eckardus loco laudato.

c) Johannes Martinus Schamelius in Numburgo litterato pag. 7. seq. ubi etiam Concordantias hujus Episcopi in illud speculum, & recensionem illius atque auctarium commemorat. Pro Burgsdorfio varie alii appellant, ut *Bockdorfium*, *Bogsdorfium*, *Buckendorfium*, *Buxtorfium* &c.

visum. Latine superest adhuc MS. in nonnullis Bibliothecis, ut in Qvedlimburgensi: ac verisimillima videtur Clarissimi Gærtneri sententia, qui non dubitat maximam partem Latini speculi Ecconis superesse in Latino illo, quod sine nomine auctoris in editione Zamoisciana An. 1602. cum variis Lect. MSS. Codicum, & una cum versione in idioma recentius Germanicum vulgatum est in editionibus *Zobelianis*, * Lipsiæ 1561. 1569. 1582. 1591. 1614. fol. & quod ipse etiam non omisit addere in luculenta sua editione nupera ad MStos Codices & veteres editiones recensita illustrataque Vir Jurisconsultissimus D. Carolus Wilhelmus Gærtnerus, Lipsiæ 1732. fol. de qua juvabit consulere Acta Eruditorum An. 1733. pag. 17. seq. Habet etiam Latinum junctum tribus Germanicis, duobus quidem stylo Saxonico veteri, & tertio recentiore D. Jacobus Fridericus Ludovicus, Jurisconsultus Hallensis, cujus Speculum Saxonicum lucem vidit Halæ 1720. 4. De auctore glossarum D. Burchardo de Mangelfeld, aliis

* *Christophorus Zobelius*, Jurisconsultus Lipsiensis, morti vicinus opus hoc edendum tradidit *Georgio Menio*, qui post illius fata prælo illud commisit.

aliis editionibus pluribus quam viginti, idem Ludovicus & Gærtnerus consuli possunt, quarum antiquissimæ sunt Basileensis 1474. quam secutæ A. 1482. August. 1516. & *Wolfi Lossenii* Lips. A. 1545. Omitto Eckonis *Chronicon* breve, cujus versionem Germanicam edidit Clariss. Menckenius T. 3. p. 350-359.

Alcimus ECDICIUS *Avitus*, supra in ALCIMO, Tom. 1. pag. 139.

Claudianus ECDICIUS *Mamertus*, in CLAUDIANO Tom. 1. pag. 1074.

Thomas ECKLESTON, (vitiose quibusdam *Eclesion*) Anglus, Ordinis Minorum circa Annum 1340. ad Simonem de Esseby, Franciscanum, scripsit *Chronicon de origine, incrementis & successu Ordinis Franciscani in Anglia* ab adventu Agnelli a) Pisani usque ad tempora Gvilelmi Nottingamii, b) Ordinis Minorum, in Anglia Provincialis. *Opus est*, inquit V. 58. Jo. Baleus, *instar libri Conformitatum Bartholomæi Pisani* c) *licet quantitate minus, fabulis, mendaciis ac blasphemiis plenum*. Ejusdem Thomæ memoratur

a) Ita recte Waddingus pag. 324. Lelandus, aliique: apud Pitseum pag. 442. minus bene *Aquelli*.

b) Apud Lelandum cap. 284. *Snotingamii*, Vossium pag. 518. & Oudinum Tom. 3. pag. 962. *Nortingami*.

c) De quo supra Tom. 1. p. 131. 469.

ratur scriptum alterum *de impugnatione per Dominicanos facta* A. 1269.

Stephanus EDDIUS, sive HEDDIUS, Monachus & Presbyter Cantuariensis circa Annum 720. scripsit *Vitam S. Wilfridi I.* Eboracensis, atque inde Hagustaldensis Episcopi defuncti * A. 709. 12. Octobr. Edita est ex MSto Sarisburiensi a Thoma Galeo inter scriptores quindecim, Oxoniæ 1691. fol. pag. 40. cum minus integram e MSto Cottoniano vulgasset Mabillonius Sec. IV. Benedictin. parte 1. pag. 671. & parte 2. pag. 550. supplementum nactus ex Codice Sarisburiensi ab Eduardo Bernardo. Vide & Lelandum cap. 77.

Gvilelmus EDDIUS, sive EDYS, Abbas Burtonensis in Anglia Ordinis Benedict. circa Annum 1216. ab Oudino Tom. 3. pag. 3. traditur composuisse *vitam S. Moduennæ*, Virginis Hibernicæ, quam S. Patricii temporibus vixisse ajunt defuncti Anno CHristi 460. Ac sane sub hoc nomine fertur in Catalogo Bibliothecæ Cottonianæ pag. 136. Apud Vossium autem pag. 784. ex Lelando scriptor vitæ vocatur GALFRIDUS Burtonensis, & apud Lelandum ipsum c. 211.

* Henricus Warthonus Tomo 1. Angliæ Sacræ pag. 695.

GALFRIDUS Burgodunensis Abbas Monasterii ad Terenti ripam, sive Trenti fluvii Angliæ Borealis. Sed Joannes Pinius, Soc. Jes. qui vitam illam ex MS. Cottoniano primus edidit in Actis Sanctorum Tom. II. Julii 6. pag. 297. tribuit eam CONCHUBRANO Scholastico de Gleanussen, defuncto A. 1082. & pag. 246. ex Waræo docet GALFRIDI Burtoniensis nomen in Cottoniano Codice præfixum esse a recentiore manu: Porro Conchubranum, cujus etiam *duos Hymnos Alphabeticos* in Moduennam pag. 245. memorat, monet confudisse inter se sanctas duas cognomines earumque res & gesta, unam *Moduennam*, *Modwennam*, *Monuinam*, sive *Moninnam*, quæ & *Darerca* virgo, extincta A. 518. & alteram juniorem, quæ vixit circa Annum 640.

EDELBERTUS, *Adelbertus*, *Alibertus*, *Odilbertus*, *Oldibertus*, *Odelpertus*, Archiepiscopus ab Anno 804. Mediolanensis, defunctus eodem, quo Carolus M. Anno 814. Caroli M. encyclica Epistola circa Annum 811. data ad Edelbertum & alios Episcopos, cupientis ab eis edoceri *de rationibus rituum Baptismi*, una cum Edelberti responsione ad Carolum, atque indice XXIII. capitum *libri de Baptismo*, quem ad eundem misit, exstat apud

apud Mabillonium in Analectis Tom. I. editionis novæ pag. 75. sq. (prioris editionis Tomo I. pag. 25. & Tomo 4. pag. 317.) *Præceptum concessionis*, quo Arigauso, Abbati Monasterii S. Ambrosii An. 806. ædem S. Vincentii in Prato tribuit, editum est ab Ughello Tomo IV. Italiæ sacræ p. 75.

EDGARUS, sive ÆDGARUS, EADGARUS, Angliæ Rex egregius ab Anno 959. ad 975. & amplificata re Anglorum nautica & legibus variis promulgatis memorabilis. Apud Speelmannum quidem Tomo I. Conciliorum Angliæ, (atque inde in Conciliorum Tomis, Regia Tom. XXV. Labbei Tom. IX. Harduini Tom. VI. & Coleti Tom. XI.) hæc illius exhibentur: Post notitiam *Concilii* An. 959. ab Edgaro *Brandfordiæ* convocati, Speelmannus pag. 430. *Privilegium pro Dorobernensis*, sive Cantuariensis *Ecclesiæ primatu* pag. 432. *Charta de ejiciendis clericis uxoratis, & introducendis Monachis.* ibid. *De Concilio Londinensi* An. 965. pag. 435. *Charta duplex novo Wintoniæ Monasterio Hydensi A.* 966. *tributa.* ibid. & 443. *Leges Ecclesiasticæ, capita V.* Latine & Anglo-Saxonice, addita Latina versione ex Gvilelmi Lambardi Archæonomia pag. 444. Eædem Leges ex antiqua versione, quæ est apud

Joannem BROMPTONUM pag. 870. sq. Chronici. *Canones LXVII. de ordinatorum vivendi formula*, pag. 446. & 447. *De Confessione, Canones X.* pag. 459. *De modo imponendi pœnitentiam, Canones XLVI.* pag. 460. *De Satisfactione, Canones XIX.* pag. 469. *De Magnatum pœnitentia, Canones IV.* pag. 474. singula Anglo-Saxonice & Latine. *Oratio* ad Dunstanum, Archiepiscopum Cantuariensem, Oswaldum Wigorniæ & Ethelwaldum Wentanæ Episcopos *de conjugatis clericis ejiciendis, introducendisque Monachis* pag. 476. *De injuncta Edgaro, quod claustralem virginem compressisset, septenni pœnitentia.* pag. 481. seq. Hæc apud Lambardum, Speelmannum & in Conciliorum Tomis. Præterea Johannes Seldenus notis ad Eadmerum pag. 105. seq. & Tom. 2. Operum Seldeni primus Anglo-Saxonice & Latine edidit *Proœmium Regularis Concordiæ Anglicæ Nationis Monachorum, Sanctimonialiumque:* & deinde Latine *capita privilegii & Regulæ novo Wintoniæ Monasterio propositæ*, ac denique *Orationem ad Episcopos & Cœnobiorum Præfectos*, ex Adilredo, de qua jam dicere me memini Tom. 1. pag. 39. Satis autem constat unum Edgarum Regem fuisse, licet velut duo apud Cangium ponantur.

EDIL-

EDILREDUS, supra, ADILREDUS T. 1. pag. 38.

Chronicon Cœnobii S. Crucis EDINBURGENSIS in Scotia, ab ingressu Julii Cæsaris in Angliam usque ad Annum 1163. Hoc Chronicon omissis illis, quæ ante Annum 596. ex solo Beda auctor contraxerat, editum ab Henrico Warthono Tomo 1. Angliæ Sacræ pag. 152 — 162.

EDINERUS, supra, EADMERUS.

EDMUNDUS *Albanus*, supra, EADMUNDUS, pag. 215. Apud Cangium *Albonus* ex Balei V. 64.

S. EDMUNDUS, sive EADMUNDUS, Anglorum Orientalium Rex, Martyr A. 870. cujus *passionem* circa Annum 980. scripsit Abbo Floriacensis, * editam a Surio 20. Novembr. *Miracula* Anonymus Cœnobii S. Edmundi Monachus circa Annum 1090, quem vulgavit Edmundus Martene Tomo 6. monumentorum pag. 822.

* Wilhelmus Malmesburiensis III. de gestis Pontificum Anglorum pag. 270. *Abbo Floriacensis Monachus, qui multam scientiæ frugem Angliæ invexit, passionem Edmundi Martyris jubente Dunstano* (Eborac.) *archiepiscopo plenitudini litterarum adjecit.*

EDMUNDUS I. *Angliæ* Rex ab Anno 941. ad 946. cujus *Leges* quædam in *Joannis* BROMPTONI Chronico pag. 858-862. & in Gvilelmi Lambardi Archæonomia: Plures apud Speelmannum Tomo I. Conciliorum Angliæ pag. 415. ſeqq. Anglo-Saxonice & Latine, etiam priſca Legum illarum verſio Latina ex MSto Jornalenſi pag. 423. & *Charta donationis & privilegiorum* conceſſorum Eccleſiæ S. Mariæ Glaſtonienſi pag. 425. Leges illæ e Speelmanno etiam Latine in Conciliorum Tomis ad Annum 942. & 944.

EDMUNDUS II. *Angliæ* Rex A. 1016. & 1017. ſed cujus nullæ, quod ſciam, Leges feruntur. Quod vero apud Cangium legas: *S. EDMUNDUS Confeſſor, Angliæ Rex, cujus Leges Latine editæ exſtant, obiit prid. Non. Januar. An.* 1066. Non dubito legendum eſſe EDWARDUS. Vide, ſi placet, quæ infra in EDUARDO.

S. EDMUNDUS Rich, ſive Divitis, Archiepiſcopus *Cantuarienſis*, defunctus An. 1240. de quo ſupra pag. 215. Vita ejus ſcripta a ROBERTO fratre, obvia apud Surium XVI. Novembr. *Speculum Eccleſiæ* ad Ciſtercienſes Pontiniacenſis Monaſterii Monachos, in Bibliotheca

Patrum

Patrum Parisiensi An. 1589. 1624. 1644. Tomo V. in Coloniensi Tomo XIII. & in Lugdunensi Tomo XXV. pag. 316. *Constitutiones Synodales XII.* apud Gvilelmum Lindewoodum, sive de Tilio Nemore, in Provinciali Anglico, Parisiis 1505. Londini 1557. & Oxoniæ 1664. 8vo. Vide Caroli de Visch Bibliothecam Cisterciensem p. 88. seq.

EDMUNDUS *Dinterus*, sive *de Dinter*, in agro Sylvæducensi, Canonicus Lovaniensis, defunctus Bruxellis 1448. Scriptor *Chronici Brabantiæ* nescio an editi, quod MStum fuit apud Gevartium, & Miræum, teste Valerio Andrea pag. 203. & Sweertio pag. 229. Ejus *Genealogia brevis Ducum Burgundiæ, Brabantiæ, Flandriæ, Hollandiæ,* ab Hectore Trojano deducta, Francofurti & Argentorati prodiit A. 1529. 8. ab alio continuata ad Carolum V. obvia etiam in Freheri Tomo 3. scriptorum rerum Germanicarum pag. 230. editionis novæ Struvianæ, post Gerhardum Noviomagum de Vita Philippi Burgundi.

EDMUNDUS *Divitis*, supra, p. 215. 248.

EDMUNDUS *Gryme*, sive *Grimæus*, supra, EADMUNDUS.

EDMUNDUS *de Hadenham*, Anglus, Monachus Roffensis, scriptor *Annalium*, sive Historiæ Ecclesiasticæ ab Orbe condito ad Annum CHristi 1307. qui MSti in Bibliotheca Cottoniana una cum continuatione Anonymi, pressiore stylo ad Annum 1377. Vide Henrici Warthoni præfationem ad Tomum 1. Angliæ Sacræ pag. XXXI. & Caveum ad Annum 1307. qui multa eadem esse observant cum Matthæo Westmonasteriensi. Sed in eo desiderantur *Annales Ecclesiæ Roffensis*, quos ex *Historia Ecclesiastica Edmundi de Hadenham* ab Anno 604. ad 1307. vulgavit laudatus Warthonus Tomo 1. Angliæ sacræ p. 341-355.

EDMUNDUS *Monachus*, qui a Cangio memoratur e Pitseo pag. 199, quemque Pitseus ait claruisse A. 1120. & scripsisse *de discordia inter Anselmum & Regem* Gvilelmum Rufum, & *de libertate Ecclesiastica*: neutiquam diversus est ab EADMERO, cujus hæc ipsa scripta jam retuli supra pag. 213.

EDMUNDUS *Rich*, supra, pag. 215. 248.

EDMUNDUS *Sturtonus*, sive *Stuttonus*, Anglus, Monachus Ordinis Benedictini in Cœnobio Glasconiensi, laudatus Baleo XII. 98. qui ejus *dialogum in Regulam S. Benedicti*, & librum *de nomini-*

bus

bus Mariæ & Johannis memorat. Addit Pitſeus pag. 835. librum *de laudibus B. Mariæ Virginis.* Tempus, quo floruit, neuter prodidit.

EDUARDUS, *Eadveardus, Eadwardus, Anglus* Hiſtoricus, teſte pag. 835. Pitſeo continuavit RADULPHI Nigri Hiſtoriam ad 1302. ita enim legendum pro 1202. etiam apud Cangium, cum idem Pitſeus pag. 291. teſtetur Radulphum hiſtoriam ſuam usque ad Annum 1213. perduxiſſe.

EDUARDUS Senior, *Angliæ* Rex, defunctus Anno CHriſti 924. cujus *Leges* in Joh. BROMPTONI Chronico pag. 835 — 837.

EDUARDUS, *Angliæ* Rex, Martyr A. 978. cujus Vita, Martyrium & corporis translationes, exſtant in Actis Sanctorum 18. Martii, pag. 644. ſeq.

EDUARDUS, *Angliæ* Rex, Confeſſor, defunctus An. 1066. cujus vitam ſcripſit ADILREDUS, tum proſa, tum carmine leonino ad Laurentium Abbatem Monaſterienſem. De illa pridem edita dixi Tomo 1. pag. 39. Carmen incipit: *Dum tibi Laurenti cogar parere jubenti.* A Rege Eduardo vel ejus auſpiciis promulgatæ *Leges*, ſive *Chartæ tres* una cum *Epiſtola ad Nicolaum II.* Papam exſtant

in

in Henrici Speelmanni Conciliis Angliæ Tomo 1. pag. 628. 630. 631. 632. atque inde in Conciliorum Tomis ad Annum 1066.

EDUARDUS tertius *Angliæ* Rex, defunctus An. 1377. de cujus *Legibus* & *Epistolis* Pitseus pag. 517. 518. ex Balei VI. 57.

EDUARDUS *Cantuariensis* Monachus * Ordinis S. Benedicti profitetur se *vitam S. Thomæ*, Cantuariensis Archiepiscopi A. 1170. interfecti, scripsisse *partim, ut ab iis accepimus, qui viventi familiarius adhæserunt, partim ipsi nostris oculis vidimus*. MS. in Bibliotheca Cottoniana, sed Surius *valde*, ut ait, *prolixam* in compendium misit atque edidit 29 Decembr. Alii scriptorem pro Eduardo EADMUNDUM *Gryme* vocant, quos secutus sum supra pag. 215. non uno enim exemplo hoc mihi constat, *Edmundi* atque *Eduardi* nomina invicem inter se confundi.

EDUARDUS *Dinlejus*, Novocastrensis in diœcesi Dunelmensi, Carmelita circa An-

* Ita voco cum Pitseo pag. 239. Vossio aliisque. Nam si ita *aperte*, ut ait Oudinus Tomo II. pag. 1521. *a Clericis & Monachis* auctor *se distingueret*, nec Presbyteri titulus erat illi ab Oudino tribuendus.

Annum 1450. cujus *Sermones* XXIV. iidem Baleus XII. 70. Pitseus pag. 642. neque plura Alegrius pag. 350. Carmelitici decoris memorat.

EDUARDUS *Kirketonus*, sive *Kirtonus*, cujus nihil aliud eodem loco Pitseus refert quam *Breviarium Sermonum.*

EGELMOTUS, sive ut apud Trithemium cap. 319. EGELNOTUS, supra T. 1. p. 10. ACHELNOTUS.

EGELNOTUS, supra, ÆLNOTUS T. 1. pag. 68.

EGESIPPUS, vide, HEGESIPPUS.

EGILWALDUS, sive EGILWARDUS, Monachns S. Burchardi Wirtzburgensis, sive Herbipolensis in Germania, aliquo tempore post Annum 980. perhibetur scripsisse *vitam S. Burchardi,* Wirtzeburgensis a) ab Anno 752. ad 790. Episcopi, quam dedit Surius 14. Octobris. Idem quoque existimatur composuisse *vitam S. Kiliani,* Episcopi Wirtzburgensis primi & A. 688. Martyris, b) quam vulgavit Henricus Canisius Tomo IV. Antiquarum Lectionum parte 2. pag. 628. (Tomo 3. editionis novæ pag. 174.) Et post eum Nicolaus Serarius in Opusc. Theo-

a) Johann Peter Ludewigs Geschicht-Schreiber vom Bischofthum Wirtzburg pag. 388.

b) Id. pag. 384. Mabillon. SS. Benedict. III. p. 703.

Theolog. Mogunt. 1611. fol. & ex Serarii editione Johannes Petrus Ludewig in ſcriptoribus Wirtzburgenſibus p. 966. De Egilwardo auctore dubitat Voſſius pag. 501. ſed non adeo idoneis argumentis.

EGINHARDUS, *Eynardus, Einartus, Æginardus, Agenardus, Egvinardus, Einchardus, Emchardus, Heinardus, Eginerius,* a) Germanus Oedenwaldenſis, b) cognomento *Sapiens,* c) Carolo M. A. 814. defuncto, cujus gener, Archicapellanus, Cancellarius & Palatii Regalis Notarius fuit, per multos annos ſuperſtes, Lotharium Ludovici Pii filium inſtituit, variasque geſſit Abbatias, Blandinenſem, Fontanellenſem, S. Joannis Ticinenſis, Gandenſem, aliasque, defunctus poſt Annum 840. Epitaphium ei poſitum a Rabano Mauro, legitur inter Rabani opera Tomo 6. pag. 228. Plura de Eginhardo, præter editores ac præcipue C. V. Johannem Hermannum Schminckium, Mabillonius Sec. IV. Benedictin. parte 1. Joannes Weinskenſius d) in Navarchia Seli-

a) Vide illuſtris Leibnitii Epiſtolas ad diverſos pag. 391.

b) D. Nicolai Hieronymi Gundlingii Otia Tom. 2. pag. 202. ſeq.

c) Ita vocatur ab Odilone in hiſtoria translationis S. Sebaſtiani Martyris.

d) Acta Eruditorum, edita Germanice parte 26. & 27. Tom. 3. p. 143. 210.

Seligenstadiana & in Eginharto illustrato ac vindicato, Francof. 1714. fol. Franciscus Dionysius Camusatus ad Bibliothecam Alphonsi Ciacconii, e) & Nicolaus Hieronymus Gundlingius secundo tomo Otiorum cap. V.

Inter ejus scripta primum locum meretur *Vita Caroli Magni*, non minus accurate & fideliter scripta quam cultiore stylo, ita ut Suetonii & meliorum imitatorem scriptorum facile agnoscas. Edita primum in lucem est dicataque Carolo V. Imperatori a Comite Hermanno a Nuenare. Coloniæ 1521. 4. cum Annalibus ab Anno 741. ad 829. Paucaque admodum sunt & a Codicis MSti varietate profecta potius, f) quæ aliter ille exhibet, quam ut interpolatoris sibi partes sumere, vel auctori suo fidem vel testimonium detrahere voluisse possit jure argui. Prodiit hinc in collectione antiquissima Historicorum Hervagiana, cujus notitiam hoc loco in gratiam Lectoris subjungere liceat. Offeruntur igitur in illa: *Witichindi Saxonis, Monachi Benedictini*, rerum ab *Henrico & Otthone I. Imperatoribus* gestarum libri III. una

e) Bibliotheque Raisonnée Tom. 7. pag. 114. seq.

f) Confer laudati Gundlingii Otia Tom. 2. p. 213. seq.

una cum annotationibus in eundem, per *Martinum Frechtum* ſcriptis pag. 1. Vita *Henrici IV. Imperatoris* Aug. a quodam coætaneo ſcripta pag. 53. *Ducis Bavariæ VII.* Epiſtolæ, aliquot *Henrici IV.* ad *Pontificem Romanum & alios Principes* pag. 73. *Conradi Vecerii, Regii Secretarii*, libellus de rebus geſtis Imperatoris *Henrici VII.* pag. 84. *Hermanni, Comitis Nuenarii*, brevis narratio de origine & ſedibus priſcorum Francorum, ad *Carolum V. Cæſarem* pag. 102. Vita & geſta *Caroli Magni, Francorum Regis fortiſſimi, & Germaniæ ſuæ Illuſtratoris Imperatoriſque optime meriti*, per *Eginhardum*, ſive, ut alii habent, ALCUINUM g) conſcripta pag. 107. *Æneæ Sylvii,*

g) *Sunt nonnulli*, inquit laudatus Schminkius, *qui hanc Vitam Caroli Eginharto abjudicant, &* Alcuino *tribuunt, ut MStum Cajogonvillenſe, Albericus Monachus ad Annum 770. Blondus, Petrarcha &c. ſed in errorem deducti videntur, quod & Alcuinus res geſtas Caroli conſcripſerit, ut Doctiſſimus Ducheſnius ex MSto Monſtacenſi in fine hujus libri notavit, quos fatus ignorantia inter ſe permutarunt ac confuderunt, tot enim exſtant MSS. quæ Eginharti nomen præferunt, tot ſcriptores, qui in rebus Caroli eum* κατὰ πόδας *ſequuntur & auctorem agnoſcunt, ut nullum de genuino hujus libelli parente relinquatur dubium. Quibus accedit Lupus*

Sylvii, tit. S. Sabinæ Cardinalis Senensis, de Bohemorum, & ex his Imperatorum aliquot origine & gestis. Opus & integris periodis locupletatum, & ab innumeris repurgatum mendis, idque ex fide manuscripti exemplaris bonæ notæ. Ad *Alphonsum, Regem Arragonum*, pag. 126. *Luitprandi, Ticinensis Ecclesiæ Levitæ*, rerum, ab Europæ Imperatoribus ac Regibus gestarum, libri VI. Ad *Raymundum, Liberitanæ Ecclesiæ in Hispania Episcopum*. pag. 219. Epitome Imperatorum Germanicorum, opera *Jacobi Wimphelingii, Selestadiensis & suorum* contexta, ac nuper per eruditum quendam recognita. Ad *Thomam Wolphium juniorem, Pontificii Juris Interpretem*, p. 315. Chronicon rerum Moguntiacarum, per *Conradum Episcopum* conscriptum. Cum præfatione *Johannis Hervagii*. Ad *Beatum Arnoaldum Selestadiensem, Caroli V. Cæsaris Secretarium*. Basil. 1532. fol. apud Johannem Hervagium, cum præmisso rerum memorabilium indice.

Ab eo tempore Eginhardus de Caroli Magni vita iterum subjectus prælis cum *Beati*

Lupus Abbas Ferrariensis, testis omni exceptione major, qui in Epistola sua prima ad Eginhartum, quam certissime librum hunc vero suo auctori vindicat.

Beati Rhenani A. 1542. defuncti libris III. rerum Germanicarum, Basileæ 1551. fol. & cum Anonymi Benedictini Annalibus Regum Francorum Pipini, Caroli Magni & Ludovici Pii ab Anno 741. ad 829. Coloniæ 1561. 1562. 12. nec non in limine scriptorum de rebus Germanicis editorum a *Justo Reubero*, Francofurti 1584. recusorumque Hanov. 1619. & *Georgio Christiano Johannis* curante, qui Reuberianam syllogen variis auctariis ornavit, & Eginhardo ex Schminckiana varias lectiones addidit, Francof. 1726. fol. cujus tamen editionis Johanneæ exempla plura * in incendio Francofurtensi ejusdem A. 1726. feruntur periisse. *Vita & gesta Caroli Magni per* Eginhartum, *illius quandoque alumnum & scribam adjuratum*, in *Marquardi Freheri* Corpore Francicæ historiæ veteris atque sinceræ pag. 435. Hanov. 1613. fol. Præter editionem Lips. 1616. 4. cum Annalibus ab Anno 741. ad 829. & præfatione Comitis Nuenarii: Dicitur etiam Eginhardum edidisse & commentario illustrasse An. 1631. *Christophorus Helwich*, Vicarius Moguntinus, qui An. 1632. rebus humanis valedixit, & Francofurti A. 1631.

* Gelehrte Zeitungen Anno 1726. pag. 533. & 741.

A. 1631. 4. vulgavit Antiquitates Cœnobii Laurishamensis, recusas in laudati Georgii Christiani Johannis Tomo novo scriptorum, Historiæ Moguntinensi inservientium, Francofurti 1727. fol. Exstat vero Vita Caroli Magni Eginhardiana in *Andreæ du Chesne* scriptoribus rerum Francicarum Tomo 2. pag. 93. Parisiis 1636. fol. recensita ad quinque Codices MSS. *Vita & conversatio gloriosissimi Imperatoris* Karoli *Regis* Magni *atque invictissimi Augusti, edita ab* Eginhardo *sui temporis impense doctissimo, nec non liberalium experientissimo artium viro, educato a præfato Principe, propagatore & defensore Religionis Christianæ.* Et cum notis *Johannis Bollandi* in Actis Sanctorum 28. Januarii Tom. 2. pag. 877. Antwerpiæ 1643. fol. collatis duobus MStis & variis editionibus. *Johannes* etiam *Joachimus Frantzius* Argentoratensis, historiæ Caroli Magni, quam ipse juvenis adhuc ex scriptoribus illorum temporum concinnavit, Eginhardi Carolum pag. 97. sed sine notis addidit. Argentin. 1644. 4. cum præfatione Johannis Henrici Bœcleri. Singulariter autem laudandum studium *Johannis Friderici Besselii* Filsena Prussi, qui Eginhardum cum eruditis annotationibus publicavit Helmstadii 1667. 4. ad quem deinde præstan-

tissimus Meibomius misit lectiones Codicis MSti Florentini, cujus varias Lectiones annotavit etiam V. C. Tobias Eckartus in vita ALBERTI Stadensis pag. 54. seqq. quem observat ex Eginhardo multa repetere ad verbum, ita ut emendando illi vel constituendæ genuinæ lectioni interdum utiliter inserviat. Obvia quoque Vita & gesta Caroli Magni Eginhardo scriptore in *Johannis Michaëlis Heineccii* & *Joannis Georgii Leuckfeldii* scriptoribus rerum Germanicarum Francofurti 1707. fol. Denique optimam hujus Vitæ editionem debemus Clariss. Viro *Johanni Hermanno Schminkio* a) excusam nitide & emendate Trajecti ad Rhenum 1711. 4. Post præmissam historicam dissertationem de vita & scriptis Eginhardi, sequitur Eginhardus ipse distributus in capita XXXIV. cum notis integris Besselii, Bollandi atque editoris: Deinde post ineditas antea Goldasti animadversiones, & *Marquardi Freheri* diatribam de statura Caroli Magni ad caput Eginhardi XXII. cum florum sparsionibus & notis *Henrici Güntheri Thulemarii*, ex editione 1682. 12. Volumen claudit *Hermanni* Comitis *Nuenarii* brevis

a) Acta Eruditorum A. 1711. pag. 529. Memoirs of literature Tom. 1. pag. 229. History of the works of the learned 1711. p 429.

brevis narratio de origine & ſedibus priſcorum Francorum, & præfatio ejusdem primæ Eginhardi editioni A. 1521. præmiſſa ad Carolum V. & *Variantes Lectiones* ad Eginhardum ex variis MStis. In Bibliotheca Hohendorfiana, quæ in Cæſaream nuper tranſiit, parte 3. pag. 282. memoratur Eginhardus cum notis MSS. & pag. 269. *Lettre de* Mſr. Pean *a Mſr. Schmincke au ſujet de ſon edition d'Eginhard, écrite en* 1712. *Notes & Obſervations du Sr.* Pean *ſur la dite edition d'Eginhard.* In eadem Cæſarea Bibliotheca Codices MSS. Eginhardi, e quibus plura loca emendavit Lambecius Tomo II. pag. 263. 323. ſeq. 390. atque alibi. Præclari Viri *Johannis Davidis Kœleri* diſſertatio de Bibliotheca Caroli Magni ad Eginhardi cap. 33. prodiit Altdorfii 1727. 4. *Germanica* b) verſione Eginhardum donavit *Joannes Auguſtinus Egenolfus* Lipſiæ 1728. 12.

b) Metaphraſis vitæ Caroli Magni verſibus Teutonicis, ſed ex alio Latino ſcriptore quam Eginhardo adornata ante annos quadringentos, MS. in Bibliotheca Cæſarea teſte Lambecio Tomo 2. pag. 385. ſeq. & in Bibliotheca Gothana vide Rev. D. Erneſti Sal. Cypriani Catalogum MSS. pag. 104. ſq. Titulus libri: *Daz iſt der Kunc Karl, dem dient Rome und Arl.*

Cætera Eginhardi ſcripta ſunt: *Epiſtolæ LXII.* editæ ex Codice MSto Laudunenſi ab Andrea du Cheſne Tomo 2. ſcriptorum de rebus Franc. pag. 695. ſeq. & in Johannis Weinkenſii Eginhardo vindicato & illuſtrato, Francofurti 1714. fol.

De translatione SS. Martyrum Marcellini & Petri, quorum ſub Diocletiano & Maximiano circa Annum 303. paſſorum corpora ad Abbatiam Seligſtadenſem diœceſeos Mogunt. Ordinis Benedictin. ex urbe Roma circa Annum 826. adducta eſſe feruntur, *libri IV.* proſa ſcripti, quos edidit Surius 2. Junii, unde repetita in Actis Sanctorum Tom. 1. Junii pag. 181. collata cum MSto Chriſtinæ, Reginæ Svecorum. Conferenda quoque eadem Acta Tom. VI. pag. 1. ſeq. & qui libros Eginhardi quatuor carmine epico reddidit Johannes Weinckens, Francofurti 1714. fol.

Acta Martyrii eorundem Sanctorum, expreſſa *carmine* trochaico, quod incipit: *Erat quidam exorciſta (ſanctus) Petrus nomine.* Hoc ſine nomine auctoris in eodem Codice repertum Eginhardo tribuit Surius, ex quo idem offertur in Actis Sanctorum Tomo 1. Junii p. 174.

Annales

Annales ab Anno 741. ad 829. qui sub *Chronici Laureshamensis* nomine quibusdam veniunt, a Nuenario, aliisque sed sine nomine auctoris editos cum Eginhardo de vita Caroli Magni, parum probabili conjectura ad Eginhardum tanquam auctorem ab Andrea du Chesne referri, notare me memini supra in ADEMARO T. 1. pag. 34. seq.

Breviarium Chronologicum, sive *Abbreviatio Chronici* ex BEDA ab Orbe condito ad Annum CHristi 809. res brevissime percurrens ac perstringens, quam ex Codice Cæsareo edidit Lambecius T. 2. pag. 395 -- 398. atque Eginhardo deinceps vindicare conatur argumentis, quibus pro captu suo vel tribuet quisque vel denegabit fidem.

RODOLPHI Monachi *de miraculis S. Alexandri*, S. Felicitatis filii, liber a M. Eginhardo absolutus, cum ejusdem Eginhardi *Epistola ad Sundroltum* Presbyterum MS. apud Federicum Pacium, Lugduni Batavorum tantæ antiquitatis, ut ipsum MEGINHARTI, (ita enim nomen exprimit in schedio, quod publicavit hoc ipso Anno 1734.) avtographum esse & seculo IX. exaratum non dubitet.

Diploma donationis loci in ſylva Odonawalda, A. 815. a LUDOVICO Pio ad Eginhardum exſtat apud Reuberum in præfatione: & in Actis Sanctorum T. I. Junii pag. 177.

Deperdita Eginhardi ſunt liber *de adventu, moribus, bellis & ſuperſtione Saxonum*, ex quo fragmenta quædam apud Adamum Bremenſem lib. 1. hiſt. Eccleſ. cap. 6. ſeqq.

Libellus *de Cruce adoranda* ad Lupum Ferrarienſem, qui Epiſtola quarta ad Eginhardum, *libellum*, inquit, *de adoranda Cruce, meo judicio utiliſſimum, quam meo nomini dedicaſtis, ut par fuit, amplexus ſum.*

Indiculus eorum, ad quos exſtant EGINHARDI Epiſtolæ.

A miſſo Dominico. 22.
Amalhario. 3.
Anſgiſo. 1.
Blidthrut ſorori. 15.
Magno Domino ſervus modicus. 42.
Dominæ. 40.
Egilolfo & Humberto. 6.
Epiſcopo. 31.
Eremberto Vicedomino & Luithardo presb. 12.
Ev. S. S. 26.

G. Co-

N. 24. 32. 36. 38. 47. 48. 50. 51. 53. 55. 56. 58. venerabili. 25. Comiti. 27. 28. 56. 57. summi DEI Sacerdoti. 29. Abbati. 35. 46. 54. Vicedomino. 37. Episcopo. 43. Optimati. 49. Presbytero & Vicedomino. 52.
R. G. R. O. Episcopo. 8.
Otgario Archiepiscopo. 4.
Popponi Comiti. 7. 13.
E. E. S. S. 44.
M. V. 60.
Vicedomino. 23. vide Ereemberto.
Vussin. 30.
N. W. & G. 61.

EGINUS Monachus scripsit *vitam S. Ansovini*, circa Annum 840. Confessoris & Episcopi Camerinensis in Piceni Umbriæque confiniis ad Petrum Episcopum, quæ edita est in Actis Sanctorum Tom. 2. Martii 13. p. 322-327.

EGMONDANUM Chronicon. Infra, JOHANNES de Leydis.

Johannes Baptista EGNATIUS gentilitio nomine *Johannes de Cipellis* * natus Venetiis An. 1473. deinde discipulus Politiani, atque in patria successor Sabellici, cum ibi humaniores litteras per annos fere XL. magna laude docuisset, obiit An. 1553. ætatis 80. Ejus scripta præter *libros III. de Cæsaribus* in Carolo V. de-

* Colomesius ad Gyraldum pag. 282. & ad Scaligerana pag. 258.

V. desinentes, qui sæpe prodiere cum Svetonio, notasque *in Svetonium*, & *in Historiæ Augustæ scriptores*, *in Ovidium*, *in Ciceronis Epistolas ad diversos*, *ad Romanæ Urbis descriptionem*, & *in Dioscoridem*, versum ab Hermolao Barbaro, sunt *De exemplis Virorum illustrium*, *Venetæ præsertim Civitatis*: *Racemationes* in loca bonorum Auctorum a Grutero insertæ Tomo 1. Lampadis artium pag. 318-352. & laudatæ Jacobo Gaddio de scriptoribus non Ecclesiasticis Tom. 1. pag. 170. seq. *Panegyricus Francisco*, Regi Francorum, a) ob victoriam de Helvetiis partam, Venetiis 1540. 4. Aliæ *Orationes LXX*. *Oratio ad Meretrices*. *De Origine Turcarum*. *Epistolæ XC*. Vide Nicolaum Comnenum Papadopoli T. 2. Gymnasii Patavini pag. 200. seq. Bælium in Dictionario, & Sebastianum Corradum in Quæstura, sub init. ubi inter laudes ejus ait *melius eum dixisse quam scripsisse*.

S. EGWINUS, sive EUGENIUS, Monachus Ordinis Benedict. atque inde *Wicciorum*, sive *Vigorniensis* in Anglia Episcopus, scripsit vitam *S. Althelmi*, b) Shirburnensis Episcopi, defuncti An. 709. &

a) Essais de Litterature Tom. 1. p. 291. seq.
b) De hoc ALTHELMO supra T. 1. p. 142.

& *aliorum Sanctorum*, nec non *de origine & institutione Cœnobii sui* Coveshamensis, & *de suis apparitionibus*. Rebus valedixit humanis A. 716. vitæ scriptorem nactus S. BERCIVALDUM, sive BERHTWALDUM, c) Archiepiscopum Cantuariensem, qui diem obiit A. 731. Vide Lelandum cap. 68. Baleum Centur. 1. cap. 91. Pitseum pag. 121. & Vossium pag. 274. seq.

S. EIGIL, sive ÆIGIL, Abbas Fuldensis ab Anno 818. ad 822. Vide supra, ÆGIL Tomo 1. pag. 63. & de CANDIDO, qui Eigilis vitam scripsit, pag. 796. BRUUN.

EINHARDUS, supra, EGINHARDUS.

EINHARDUS de Catzenelebogen (Cattimeliboco) ex Abbate Limburgensi Episcopus ab Anno 1057. ad 1067. d) *Spirensis*, scriptor *librorum quatuor de cerimoniis Ecclesiæ*, quod insigne volumen vocat Cornelius Schultingius in Bibliotheca Ecclesiastica.

EITELREDUS, *Athelredus, Valredus*, Abbas Rievallensis, supra, ADILREDUS Tom. 1. pag. 38.

EITEL-

c) Henrici Warthoni Anglia Sacra Tomo 1. p. 158. Supra, BERTHOWALDUS & BRITHWALDUS.

d) Sammarthani Tom. 3. Galliæ Christianæ pag. 1037.

EITELREDUS, ſive ÆTHELREDUS, totius Albionis, ſive Angliæ Rex, cujus Charta data Vulſſino Epiſcopo & Cœnobio Sciréburnenſi A. 998. exſtat in Henrici Warthoni Anglia Sacra Tomo 1. pag. 170.

EITELWOODUS, EITELWOLFUS, infra, ETHELW.

ELBODUM *Venedotarum* in Anglia Archiepiſcopum Voſſius pag. 261. Cangiusque appellant, Baleum ſecuti Centur. 1. c. 72. & Pitſeum pag. 105. Idem Elbodus apud Lelandum cap. 45. dicitur *Venetorum* Epiſcopus, rectius ſane, ut intelligamus, Epiſcopatui eum præfectum Venetenſi (*Gvent*) Paterni in Southwallia Angliæ. Ex lucubrationibus ejus nihil ætatem tulit, quanquam Baleus & Pitſeus eum *de celebratione Paſchatis* ſcripſiſſe, & *Hiſtoriam ſui temporis* tradidiſſe referunt, clarum apud Cambros circa Annum 610.

ELDADUS, ſive HELDADUS, EALDADUS, Epiſcopus Claudioceſtrienſis, ſive Gloceſtrienſis circa Annum 490. in Anglia, cujus *Orationes invectivas in Saxones* memorat Pitſeus p. 90.

ELDEFONSUS, infra, ILDEFONSUS.

Philippus

Philippus Harvengius de ELEEMOSYNA, S. Bernhardi amicus, Abbas bonæ Spei in Cœnobio Hannoniæ, Ordinis Præmonstratensis, defunctus post Annum 1180. Ejus scripta junctim edita Duaci a Nicolao Chamart, & ipso Cœnobii bonæ Spei Abbate, Duaci 1620. fol. Vide Caveum ad Annum 1140. Sweertium pag. 941. Valerium Andream pag. 772. Scripta illa sunt: *Epistolæ XXI. Commentarius mysticus & Moralitates in Cantica Canticorum. De somnio Nabuchodonosoris. De lapsu primi hominis. De damnatione Salomonis. De clericorum dignitate, scientia, justitia, continentia, obedientia & silentio. Vita S. Augustini Hipponensis & S. Amandi Abbatis Tungrensis, Passio SS. Cyriaci & Julittæ, Salviique Martyris.* Vitæ *SS. Foillani, Gisleni Abbatis, Landelini Abbatis, Odæ Virginis,* * *Waldetrudæ Virginis. Passio S. Agnetis Virginis.* Varia *Carmina, Epitaphia,* † *logogriphi.*

ELEREDUS, supra, ADILREDUS, EALREDUS. Vide etiam in S. EDUARDO Rege.

ELE-

* S. Odæ vita in Actis Sanctorum Tom. 2. April. 20. pag. 573.

† Epitaphium in Ivonem Tomo V. Maji 20. pag. 248.

ELERIUS Cambrius, Abbas in Cambria præsens A. 660. interfuit discessui *S. Wenefredæ* Virginis ejusque vitam scripsit, ex quo profecit,* qui circa Annum 1140. de eadem Virgine ejusque An. 1138. Salopiam translatione narrationem composuit ROPERTUS, Abbas Salopiensis, cujus compendium apud Surium 3. Novembris. Laudant Elerium Lelandus cap. 49. Baleus X. 10. & Pitseus pag. 109.

ELEUSIUS alio nomine GEORGIUS dictus, Monachus & discipulus *S. Theodori* Siceotæ, Episcopi Anastasiopolitani, Archimandritæ Cœnobiorum in Galatia, defuncti An. 613. cujus *Vitam* scripsit non Latine autem, sed Græce, etsi Latine legitur apud Surium 22. April. ex versione Petri Francisci Zini, quam solam quoque habet Henschenius Act. Sanctor. April. T. 3. p. 33.

S. ELEVTHERIUS Episcopus *Romanus* ab Anno CHristi 171. Junii 3. ad 185. Septembris 6. *Epistola* ei tributa *ad Ecclesias per Galliæ Provincias Domino militantes* exhibetur & exploditur a Blondello in Pseudo-Isidoro pag. 209. De Lugdunensium & de Lucii Britannorum Regis ad hunc Elevtherium litteris vide Petri Cou-

* Voss. pag. 267. Hist. Lat.

Coustant Epistolas Romanorum Pontificum pag. 87. seqq. quemadmodum & de *Decretis*, quæ illi adscribuntur, atque de *Epistola Elevtherii ad Lucium*, Regem Britannorum, quam exhibet in appendice pag. 23. ex Usserii de Britannicarum Ecclesiarum primordiis capite 6. sed eam (ex quinque licet Codicibus MStis expressam) tempora Elevtherii minime sapere Usserius ipse pulchre annotavit: cui addendus etiam Johannes Owenus est in Theologumenis pag. 245. seq. & 253.

ELEVTHERIUS Blandinensis per novem, & per XXXI. amplius annos *Tornacensis* Episcopus defunctus A. 531. de quo Ægidius Bucherius in Belgio Romano XX. 4. pag. 586. seq. & Henschenius ad scriptores Vitæ Elevtherii tres antiquos ANONYMOS pag. 187. 189. 206. & GVIBERTUM de Tornaco, Ordinis Minorum circa Annum 1260. pag. 196. & revelationem factam HENRICO Tornacensi A. 1141. pag. 195. Act. Sanctorum 20. Februar. Tom. 3. Hujus Elevtherii sub nomine (non citra causam quidem illa suspecta sunt eruditis, vide Oudinum Tomo 1. pag. 1335.) quæ Andreas Schottus in Bibliotheca Patrum Coloniensi A. 1622. Tom. XV. edidit, recusa deinde in Lugdunensi Tom. VIII. pag. 1124.

hæc

hæc sunt: *Sermo & Confessio de SS. Trinitate. De incarnatione Domini. De Domini Natali. In Annunciationis festum*, & *Oratio* Elevtherii animum agentis *ad DEUM pro Fide & Ecclesia Tornacensi*. Sermo in Annunciationis festum incipit his verbis: *De tripartita solennitate beatissimæ Virginis Mariæ, fratres charissimi, in qua Angelus annunciat, Virgo concipit, Unigenitus Ingeniti Filius carne vestitur, pauca dicenda sunt, quamvis multimoda laude dignus sit, qui nunciat, dignior quæ per aurem concipit, dignissimus autem ille, qui concipitur.*

ELFWARDUS, ELWARDUS, vide, ETHELWERDUS.

ELIAS *de Annibaldis*, Waddingo pag. 105. *de Nabinalis*, Ordinis Minorum, ex Archiepiscopo Nicosiensi An. 1342. Cardinalis, defunctus Avenione Anno 1363. Scripsit *in Apocalypsin, in quatuor libros Sententiarum*, & *de vita contemplativa*, nec non *Sermones*. Vide G. Josephi Eggs purpuram doctam Tom. 1. p. 370. qui ab hoc Elia de Nabunal, Cardinali, distingvendum esse contendit ELIAM *de S. Heredio*, * Ordinis Benedict. Episcopum

* *De S. Irier* apud Lemovicenses, ut Cangio notatum, sed qui hunc cum priore eundem facit, ut Waddingus quoque.

ſcopum Uticenſem & Cardinalem ſub Innocentio VI. A. 1353.

ELIAS *Capreolus*, ſupra, CAPREOLUS, Tom. 1. p. 916.

ELIAS *Cortonenſis*, Ordinis Minorum, cujus exſtat *Epiſtola de obitu* Doctoris ſui *S. Franciſci* An. 1226. edita a Spœlberto, Waddingo aliisque.

ELIAS *de Coxida*, ſupra, COXIDIUS, Tom. 1. p. 1219.

ELIAS Abbas *Dunenſis* Ordinis Ciſterc. defunctus An. 1203. idem cum *Coxidio*, & Sermo ille, quem pietate & doctrina refertiſſimum laudat Sanderus pag. 180. Bibliothecæ Belgicæ MS. is ipſe eſt, quem vulgavit Carolus de Viſch pag. 90. Bibl. Ord. Ciſterc.

ELIAS *de Eveshamo*, Wigornienſis Monachus Ordinis Benedictini circa Annum 1270. ſcriptor *Chronici* nondum editi, quod ſciam. Vide Pitſeum p. 351. Baleum IV. 33.

ELIAS *de S. Heredio*, ſupra, ELIAS *de Annibaldis*.

ELIAS *de Nabinalis*, ſupra, ELIAS *de Annibaldis*.

Magiſter *Petrus* ELIAS Sæculi XI. Grammaticus, cujus Commentarium MStum in *Priſcianum* memini me evolvere ſatis ſpiſſo Volumine. Ejusdem *Compendium*

metri-

metricum e Prisciano, & *Lexicon metricum* MStum in variis Bibliothecis, ut dixi libro IV. Bibliothecæ Latinæ cap. 6. & 7.

ELIAS *Presbyter* & Ecdicus, auctor florilegii sæculo XII. a Cangio præter rem inter Latinos scriptores refertur. Nam Græce scripsit, atque Anthologia ejus Gnomica ex præstantibus Philosophis, distincta capitibus CCLI. Græce MSta superest in variis Bibliothecis, ut in Bavarica Cod. LXXXIV. & in Bibliotheca Regia Parisiensi Cod. 378. 765. Ex hoc florilegio, florilegium Latine vulgavit Jacobus Pontanus * Ingolstadii 1603. 4to, cum Simeonis junioris sermonibus: recusum in Bibliotheca Patrum Parisiensi, Coloniensi & Lugdunensi Tom. XXII. pag. 756.

ELIAS non diu post Annum 1126. scriptor *Vitæ S. Raymundi*, Rotensis & Balbastrensis Episcopi in Aragonia, editæ in Actis Sanctorum Tomo IV. Junii 21. pag. 127.

ELIAS *Rubeus* Tripellanensis in Comitatu Cantabrigiensi Anglus circa Annum 1280. cujus librum *contra nobilitatem*

 inanem

* Vide Bibliothecam Græcam Tomo X. pag. 300. & 508.

inanem memorant Baleus IV. 48. & Pitseus pag. 363.

ELIAS *de Trickingham*, Anglus, Monachus Petriburgensis, Ordinis Benedictini, auctor *Chronici*, quod MStum in Bibliotheca illustris Clarendonii Comitis desinit in Anno 1268. ut testatur Wilh. Nichols in Bibliotheca Historicorum Angliæ pag. 63. Eundem Eliam laudant Baleus IV. 32. & Pitseus pag. 350. Baleus testatur Chronicon ejus incipere ab Anno CHristi 626. Præfixa Chronico brevis computatio de sex ætatibus Mundi, cujus hoc initium apud Caveum: *Ab origine Mundi in prima ætate seculi secundum Ebraicam veritatem computantur anni mille sexcenti quinquaginta sex.*

S. ELIGIUS Episcopus Veromandensis, sive translatâ sede Noviomensis (*Noion*) in Gallia ab Anno 640. ad 659. Vita S. Eligii scripta ab AUDOENO, sive DADONE, * libris tribus, quos integros vulga-

* Illis quæ de DADONE supra pag. 4. & quæ de *Epistola* ejus *ad Desiderium Cadurcensem*, *vita S. Remigii*, & *de libello de anima Dagoberti Regis* jam notavit Caveus, adde quod *Epistola* Dadonis *ad Rodobertum* Papam, sive Episcopum Parisiensem, cum Rodoberti Epistola ad Dadonem, vitæ Eligii apud Dacherium subjungitur.

vulgavit Dacherius Tomo V. ſpicilegii pag. 147. (editionis novæ Tom. 2. p.76.) cum duos tantum ſine prologo (quem vulgavit Labbeus Tomo 2. Bibliothecæ MSS. pag. 517. ſeq.) publicaſſet Surius ad 1. Decembris. Tres etiam dedit in Gallica ſua verſione Ludovicus Montignius, Archidiaconus Noviomenſis, Pariſiis 1626. ut ex Auberti Miræi auctario de ſcriptoribus Eccleſiaſticis pag. 32. didici. Ex hujus Audœni teſtimonio II. 15. & MSS. Codicum fide Eligio * vindicatur *Sermo* ad omnem plebem *de rectitudine Catholicæ converſationis*, qui inter S. Auguſtino adſcripta ſæpe editus Tomo IX. tractatu 20. & in noviſſima editione Benedictinorum Tom. VI. pag. 746. Amſtelod. De variis ſuperſtitionibus, a quibus in illo ſermone Chriſtiani removentur, videndus Carolus le Cointe Tomo 3. Annalium Francorum pag. 484. ſeq. *Epiſtola* Eligii *ad Deſiderium*, Epiſcopum Cadurcenſem, edita inter alias ad eum ſcriptas Epiſtolas Tomo quinto antiquarum Lectionum parte 2. Tom. 1. editionis novæ pag. 646. Ex *Homiliis* autem *XVI.* quæ in Bibliothecis Patrum, ut noviſſima Lugdunenſi Tomo XII.

* Sirmondus notis ad Concilium Autiſiodorenſe A. 578. Tom. 1. Conciliorum Galliæ p. 613.

pag. 300. seq. nonnullæ etiam in Francisci Combefisii Bibliotheca Concionatoria leguntur, si non omnes, plerasque junioris longe ætatis esse, eruditi jam pridem monuere. Vide laudatum Cointium Tomo 3. pag. 481. seq. Caveum ad Annum 640. Edmundum Albertinum de Eucharistia pag. 906. b. atque Oudinum Tom. 1. p. 1619.

ELIGIUS *Houcarius*, sive *Eucharius* potius, Gandavensis, sub Seculi XVI. initia scripsit carmine *Vitas S. Levini*, Episcopi & Martyris, *S. Coletæ*, Virginis Gandensis, & *Bertulfi* Confessoris. Comœdiam de patientia Chryselleidis, Pæana & laudes S. Agnetis & S. Catharinæ, De pœnitentia, Morales Institutiones. Gandavi 1511. 1513. 4. *Dialogum Charitatis & Gandæ*, sive *Gandavi*, in Carolum V. A. 1519. electum Imperatorem. *Genethliacon CHristo JESU* ex Bucolicis Virgilianis, colloquentibus Gaspare, Melchiore & Balthasare: Carmen elegiacum *in laudem Servatoris e morte resurgentis*. Parisiis 1511. 4. Gandavi 1519. 4. Dialogum *de moribus urbanorum & rusticorum*, versibus hexametris, Gandavi 1520. 1521. *Apologiam Annæ Bynsiæ* Virginis Antwerpiensis adversus hæreticos, carmine elegiaco. Antwerpiæ 1529. 8. Vide Sweertii Athenas Belgicas pag. 227. qui Eli-

giun

gium Eucharium ab Houcario præterrem distingvit, Vossium pag. 649. sq. & Valerium Andream p. 201. seq.

ELIMANDUS, sive ELYMANDUS, Carolo de Visch pag. 101. ELINANDUS, & pag. 140. HELINANDUS, aliis HELMUNDUS, Frigidi Montis Monachus Ord. Cisterc. in agro Galliæ Bellovcenasi, defunctus A. 1227. Jac. Phil. Bergomensi ad 1199. teste scripsit *Chronicon* ab initio Mundi usque ad sua tempora *libris XLVIII.* Præterea librum *de reparatione lapsi*, nec non *Sermones* & *Epistolas*. Adde librum *de laude vitæ claustralis*, & alium *de regimine Principum*. Commentar. *in Apocalypsin* aliaque de quibus Oudinus T. 3. p. 20. sq. Chronico ejus usi sunt præter Jac. Philippum, Vincent. Bellovacensis, Ant. Florentinus, atque, ut Vossio p. 441. notatum, magni auctor Chronici Belgici. Partem postremam ab A. 634. edidit Bernh. Tissier tomo VII. Biblioth. Cisterciensis.

ELIPANDUS Episcopus Toletanus circa Annum 780. de cujus & FELICIS Urgellensis hæresi videndus Petrus de Marca in marca Hispanica III. 12. Ejus *Epistola ad Alcuinum* plena bilis, inter Alcuini Opera p. 910. seq. & alia *ad Felicem*, cum ille errori suo renunciasset, pag. 995. sq. Confer, quæ infra in FELICE.

S. ELISABETHA filia Andreæ, Hungariæ Regis, & Ludovici Pii Landgravii Hassiæ ab Anno 1221. uxor, defuncta Anno 1231. de qua, præter CONRADUM de Marpurg, de quo supra Tomo 1. pag. 1169. seq. & THEODORICUM Thuringum apud Canisium, de quo suo loco: Surius & Baronius 19. Novembr. Burchardus Gotthelf Stuvius Act. Litterar. e MSS. Tomo 2. sub init. Joannes Georgius Liebknecht in bina sanctarum Elisabetharum, testium veritatis Evangelicæ in Hassia, memoria Giessæ 1729. 4. pag. 21. seq. ut Johannis Balthasaris Happelii divam Elisabetham, Marpurgi 1645. Germanice editam prætereara. Hujus Elisabethæ *Revelationes* An. 1227. factas exstare Cangius annotavit.

S. ELISABETHA Virgo Monialis Ordinis Benedict. & Abbatissa Schœnaugiensis in finibus diœceseos Trevirensis, defuncta An. 1168. De ejus obitu frater germanus ECBERTUS (non Rex, ut est apud Vossium, Cangiumque, sed) Abbas S. Florini Schœnaugiensis, * libellum

* De tribus Cœnobiis, Schœnaugiæ nomine claris in Germania, vide Miræi Auctarium de Scriptoribus Ecclesiasticis pag. 66. seq. editionis a me curatæ, & Oudinum Tomo secundo pag. 1479.

bellum scripsit, qui sexti libri vice visionibus hujus Elisabethæ ab Anno 1152. seq. factis subjicitur, ut dicere me memini supra pag. 234. *Visionum libri V.* prodiere edente Jacobo Fabro Stapulensi Parisiis 1513. fol. & cum Visionibus amicæ ejus S. HILDEGARDIS, & S. BRIGITTÆ Colon. 1628. fol. Italice quoque Venetiis 1589. 4. In Actis Sanctorum autem Tom. 3. Junii 18. pag. 607. seqq. non integri quidem Visionum libri, sed ex Visionum libris * & Ecberti narratione excerpta ampla exhibentur illisque inscribitur titulus: *Vita S. Elisabethæ partim ab ipsamet dictata, partim ab Egberto fratre scripta*, una cum *Epistola* Virginis *ad S. Hildegardem*, Abbatissam Bingiensem, ex Johannis Trithemii Chronico Hirsaugiensi ad Annum 1165. Librum *de origine*, *inventione & nominibus virginum undecim millium* † huic Elisabethæ tribuit Vossius pag. 413.

S 5 de

* Liber primus & secundus cum parte tertii, & totus sextus: cæteris duntaxat delibatis, quod minus ad historiam facerent. Nam in tertio, quarto & quinto *Sermones* quædam Virginis & *Epistola* continentur.

† Secundum Jacobi Sirmondi Conjecturam, ex *Undecimilla* Martyris nomine, undecim millium fabulæ ansa data, vide Hadriani Valesii Valesiana pag. 48.

de quo nihil apud alios reperio, quamquam de S. Urſula & undecim millibus decantata fabella apud Petrum Natalem IX. 87. Jacobum de Voragine Legend. aureæ cap. 154. Surium & Baronium 21. Octobris, Hermannum Crumbach Soc. Jeſ. in S. Urſula vindicata Coloniæ 1647. fol. ejusque auctario 1669. 4to, quibus opponendus Pagius ad A. 383. num. V. Launojus parte 4. Ep. ult. & apud D. Reiſerum p. 861. Uſſerius Antiquitatt. Eccleſ. Britanniæ pag. 323. ſeq. Voëtius III. ſelectarum diſſertationum pag. 474. ſqq. & D. Johannes Conradus Dannhauerus noſter Tomo 2. homiliarum Academicarum pag. 619. Johannis Davidis Kœleri Hiſtoriſche Müntz-Beluſtigung Tom. 1. pag. 260. ſeq.

Thomas de ELMHAM Prior Monaſterii S. Trinitatis Lentoniæ Canonicorum Regularium S. Auguſtini, ſcripſit proſa & verſu *Vitam & geſta Henrici V.* ab Anno 1413. ad 1422. Angliæ Regis. Primus ex MStis edidit Thomas Hearne Londini 1728. 8. De MStis Cottonianis vide Oudinum Tom. 3. p. 2333.

Chronicon breve ELNONENSE S. Amandi in Gallia ab Anno 534. ad 1223. editum ab Edmundo Martene & Urſino Durando Tomo 3. Anecdotorum pag. 1390 — 1400.

Guilel-

Gvilelmus ELPHISTON Episcopus in Scotia Aberdoniensis & Cancellarius circa Annum 1480. scriptor *Antiquitatum & Chronici Scotorum*, in quo Weremundum S. Andreæ Archidiaconum & Johannem de Bello Campo sequi se fuit professus. Servatur MS. in Anglia vide Tomum 2. MSS. pag. 217. num. 7006. & Oudinum Tomo 3. pag. 2670. *Conciliorum* etiam *statuta* reliquisse, Vossius pag. 635. annotat ex Joannis Balei XIV. 57.

ELPIDIUS, qui HELPIDIUS aliis, vel HELFRIDIUS Diaconus & Theodorici Regis Medicus, de quo adire juvabit Sirmondum ad Ennodium lib. VIII. Epist. 8. Alius ut mihi persvadeo *Rusticus* ELPIDIUS V. C. & INL. & Exquæstor, cujus sunt *tristicha* in XXIV. historias Veteris & Novi Testamenti, & *Carmen* epicum *de JESU CHristi beneficiis*. Utraque in Georgii Fabricii Poëtis Christianis & in Bibliothecis Patrum obvia vulgavit etiam cum notis Andreas Rivinus Lipsiæ 1652. 8vo, juncta poëmatiis non dissimilis argumenti veterum scriptorum *Lactantii, Merobaudis, Incerti* & *Amœni*, sive Prudentii. Tristicha illa, Barthio *Historiarium*, cum Amœni enchiridio exstant etiam in Goldasti manuali Biblico, Francofurti 1610. 8. Vide Leyseri historiam poetar. medii ævi p. 74. sq.

Inter-

Intercidit ejus *Consolatio*, cujus mentionem facit in Carmine v. 45.

Hinc etiam nostro nugata est schema dolori
Garrula mendosis fingens satyromata Musis
Falleret ut trepidos cantatrix pagina questus &c.

Alexander de S. ELPIDIO, supra, ALEXANDER, Tomo 1. pag. 168. Ejus scriptis addenda *Expositio Evangelii S. Johannis* cum *compendio librorum B. Augustini de Civitate DEI*, ad Franciscum Gaitanum Cardinalem. MS. in Bibliotheca Regia Parisiensi. Vide Oudinum T. 3. pag. 882.

ELPIS uxor *Boëthii* A. 524. interfecti, erudita & virtute ac fide in maritum præstantiss. fœmina, traditur composuisse *hymnum duplicem* in Petrum & Paulum Apostolos, ex quibus prior incipit: *Aurea luce & decore roseo.* Alter: *Felix per omnes festum Mundi cardines.* Utrique Georgius Cassander locum dedit inter hymnos Ecclesiasticos, quos selegit editque Ao. 1556. recusos deinde in ejus Operibus pag. 264. 265. Parisiis 1626. fol. Vide Mongitoris Bibl. Siculam T. 1. p. 174.

ELPRI-

ELPRICUS, *Chilpericus, Helpericus*, Monachus, cujus quæstio: *Cur Natalitia Sanctorum in lætitia, Parasceve vero in tristitia celebremus?* ad Alcuinum, legitur in hujus libro de Divinis Officiis, inter Alcuini Opera p. 1054-1058.

ELREDUS, supra, **EALREDUS** & **ADILREDUS**.

ELSWARDUS, infra, **ETHELWERDUS**.

ELVANUS *Avalonius* inter primos Christianos Doctores in Britannia, laudatus à Gilda, Matthæo Westmonasteriensi circa A. C. 156. & Lelando c. 13. de Britannicis scriptoribus Ejus librum *de origine Ecclesiæ Britannicæ* memorant Baleus I. 27. & Pitseus pag. 79. sed neutri inspectum opinor. Itaque de eorum fide addubitat Vossius pag. 170.

ELVODUGUS *Probus*, Britannus Monachus Bannochorensis à Pitseo pag. 103. traditur *Historiam Britannicam* scripsisse circa An. 590. adde Baleum Centur. I. c. 67. & quæ infra in NENNIO. Non diversus esse videtur hic ELVODUGUS ab ELBODO de quo supra. Vide Lelandum cap. 45. & 57.

ELWACENSE Chronicon, vide mox **ELWANGENSE**.

Ex **ELWANGENSI** *Chronico* Abbatiæ nobilis in Circulo Svevico Germaniæ ad Jagistam fluvium (Jagst) in Virguna

(Virn-

(Birngrunde) excerpta per Matthæum Mareſchallum de Pappenheim ab An. 1095. ad 1477. in Tomo I. ſcriptorum Freheri de rebus Germ. pag. 453. & editionis novæ Struvianæ p. 675 - 690. Idem Chronicon ex MS. Nevesheimenſi integrum ab Incarnatione Domini usque ad A. 1473. communicatum a Magno Ster, Bibliothecario Neresheimienſi publicavit Bernardus Pez in tomo quarto anecdotorum parte 3. pag. 759. ad 892. ſub titulo Chronici ELWACENSIS.

EMERICUS Monachus Ord. Benedict. Eleſancenſis * ſive Elwangenſis, ſcripſit circa A. 870. juſſu Lanthonis Epiſcopi Auguſtani *Vitam S. Magni* Abbatis & Confeſſoris, diſcipuli S. Galli. Memoria Magni hujus recolitur 6. Septembr. Vide Arnoldum Wion Tom. 2. ligni Vitæ p. 295. & 296.

EMICHO poſt Ecbertum Abbas Schœnaugienſis Ordin. Benedict. circa A. 1190. Ejus rhythmi in laudem S. Eliſabethæ Schœnaugienſis, editi in Actis Sanctor. T. 3. Junii 18. pag. 605. 606. Vitam illius quam memorat Cangius, non vidi, & quod de laudibus Eliſabethæ Trithemius cum Emichonis hujus ſermonibus commemorat, nihil fortaſſe intelligitur a rhythmis illis diverſum.

EMO

* Corrupte *Elephantiacenſis.*

EMO, ſive EMMO, Abbas primus Horti floridi Ordin. Præmonſtratenſis in agro Werumenſi ſive Wittowerano apud Omlandos Friſiæ, ſcripſit *Chronicon* rerum ſua ætate geſtarum ab A. 1204. ad 1237. quod edidit Antonius Matthæus in limine Tomi 3. Analectorum Veteris ævi Lugdun. Batav. 1699. 8. & Carolus Ludovicus Hugo Abbas Stivagienſis in tomo I. ſacræ Antiquitatis monumentorum Hiſtoricorum Dogmaticorum & Diplomaticorum, Stivagii 1725. fol. p. 429. addita p. 504. continuatione MENCONIS, Abbatis Werumenſis tertii ab A. 1237. ad A. 1272. & pag. 552-566. continuatione tertia ANONYMI ab A. 1276. ad 1297. Utramque etiam Antonius Matthæus pag. 162. & 275. dicti tertii Voluminis ſubjunxerat.

EMMO neſcio idem cum ſuperiore an diverſus, cujus ſcriptum *de qualitate Vitæ futuræ* memorat Antonius Sanderus in Bibliotheca Belgica MSta p. 271. & cujus *Præfationem* in *libros tres ex pratis SS. Scripturarum & Patrum ſententiis excerptos* ad Wilhelmum, quem Reverendiſſimum in CHriſto Patrem appellat, ex MSto ante 500. annos exarato vulgavit Edmundus Martene Tomo 1. Anecdotorum p. 667.

EM-

EMPORIUS Rhetor, qui sæculo sexto suppar Cassiodoro videtur floruisse, scripsit librum *de Ethopœia ac Loco communi*, nec non *præcepta demonstrativæ materiæ & de specie deliberativa*, quæ cum aliis veterum Rhetorum Latinorum scriptis lucem viderunt Basileæ, Parisiis, atque inter Rhetores antiquos Latinos Francisci Pithœi, Parisiis 1599. 4. pag. 278. 283. Vide quæ notavi in Bibliotheca Latina IV. 8.

EMUNDUS, qui vitam S. Anselmi, aliaque scripsit. Supra pag. 210. EADMERUS.

EMUNDUS Rex, EMUNDUS Divitis, EMUNDUS Dinterus &c. Supra EDMUNDUS p. 247. seq.

ENCHIRIADES *sub Persona discipuli interrogantis & Magistri respondentis scripsit* Dialogum de ratione Musicæ, & *in tribus libris multiformes Musicæ regulas explicuit*. Hæc de eo Sigebertus Gemblacensis cap. 109.

ENCOLPIUS, quo familiarissime usum Imperatorem Alexandrum Severum testatur Lampridius cap. 17. eumque inter eos, qui Alexandi Severi vitam scripserunt refert cap. 48. Hinc inter Historicos Latinos Encolpium celebravit Vossius vir præstantissimus pag. 177. At si credi-

credimus Thomæ Elioto, * equiti Anglo, Græce ſcripſit, non Latine. Prodiit enim Anno 1549. Londini libellus Anglicanus inſcriptus: *Imago Imperii,* ſive *the image of Governance compiled of the Acts and Sentences notables of Alexander Severus*, quem in Epiſtola ad Proceres Anglicanos dedicatoria e Græco ſermone transtuliſſe ſe ait *Thomas Eliotus*, Eques auratus, atque exemplar Græcum commodato accepiſſe a Clariſſimo quodam Neapolitano cui nomen Pudericus. Auctorem libelli affirmat fuiſſe Encolpium, Alexandro Severo a Commentariis. *Sed Græculi alicujus recentioris commentum libellum iſtum fuiſſe, utcunque ſane Lampridio ſubinde ſatis concordem, non dubito,* inquit Seldenus in notis ad Eutychium pag. 175. cui ſuffragatur Stephanus le Moyne ad Varia Sacra pag. 1109. & Tillemontius Tomo 3. Hiſtoriæ Imperatorum pag. 373. At Viri Clariſſimi Wilhelmus Wotton in Hiſtoria Romana ab exceſſu Antonini Pii ad mortem Alexandri Severi, ſcripta Anglice editaque Londini 1701. 8. pag. 533. ſq. eumque ſecutus Petus Bælius in ſupplemento

* De hoc Elioto vide Johannem Baleum Centur. VIII. 77. Johannem Pitſeum ad Annum 1546. pag. 734.

to Lexici voce *Encolpius*, & Humfredus Hody ab ipso Elioto, inter cujus ingenii monumenta etiam illud refert Joannes Baleus, totum scriptum contendunt suppositum & confictum fuisse. Atque Humfr. Hodius quidem lib. 1. de Bibliis Originalibus p. 108. *Historia Encolpii*, inquit, *quam citamus, prorsus ignota est viris litteratis, neque multis inter nostrates* (Anglos) *quorum lingua sola habetur, nota, forsan uni tantum aut alteri. Ex Græco vero in sermonem Anglicanum translata est (si ipsi titulo fides) a Thoma Elyoto Medico, & edita Anno* 1549. *Sed non est, cur doleant viri eruditi, lingva solum Anglicana Historiam istam exstare. Quamvis enim ex Lampridio appareat, exstitisse olim Historiam Vitæ Alexandri Severi ab Encolpio scriptam, tamen fidem dederim, non illius hanc esse, sed ab aliquo Christiano, ejus nomini suppositam.* Neque *Orationes quæ in ea multæ habentur, ex Codice Græco conversæ sunt, sed ab ipso, crede mihi, Elyoto compositæ. Scio ego hominis ingenium, & Orationes confingendi morem ex aliis ejus scriptis. Imo totum librum ab ipso Elyoto compositum fuisse, mihi ego facile persvadeo, quamvis prætendat a nobili quodam Neapolitano exemplar Græcum se mutuo accepisse. De Historia hac plene nos alibi.* Sed fatis citius con-

cessit

cessit vir longiore vita dignissimus jam Anno 1707. Itaque Antiquitates ejus Alexandrinas & alia præclara ingenii monumenta incassum fortasse exspectamus. De Wottoni sententia vide sis Acta Eruditorum Lips. A. 1702. pag. 489. Idem judicium feras de historia conficta ac supposititia de Principe *Erasto*, filio Diocletiani Imperatoris, & VII. Philosophis, quæ velut e Græco translata Gallice prodiit Parisiis 1709. 12. In præfat. mentio versionis Italicæ, Hispanicæ, & veteris paullo prolixioris Gallicæ. De Latina, Anglica & Germanica veteri, vide Erhardum sive Goldastum ad Petronium pag. 509. editionis Clarissimi Burmanni.

ENERANDUS, infra, ENTRANDUS.

ENERVINUS, infra, EVERVINUS.

ENGELBERTUS, Abbas *Admontensis* in Stiria ad Anasum fluvium; Ordinis Benedictini * ab Anno 1297. obiit A. 1331. scriptor libri *de ortu, progressu & fine Romani Imperii*, quem Mundi finis proxime est insecuturus. Hunc post editionem Casparis Bruschii, qui cum hodœporico suo Bavarico illam vulgavit, Basileæ 1553. 8. & Joachimi Clutenii, Offen-

* Trithem. cap. 379. de S. E. & illustr. Benedictin. II. 100.

fenbaci 1610. 8vo, recognovit Andreas Schottus, unde recusus prodiit in supplemento Bibliothecæ Patrum Coloniensi A. 1622. & in Lugdunensi T. XXV. pag. 363.

Carmen Engelberti heroicum, seu *Panegyricum in Coronationem Rodulphi Habspurgensis* A. 1273. scriptum, in quavis fere Historicorum Germanicorum collectione reperiri, ait Caveus, lapsus memoria, eumque secutus Oudinus Tomo 3. pag. 555. nam quantum memini in nulla hactenus mihi occurrit.

Cætera, magnam partem adhuc inedita Engelbertus ipse memorat in *Epistola de studiis & scriptis suis* ad Ulricum Scholasticum Viennensem, quam edidit Bernhardus Pezius Tomo I. Anecdotorum pag. 429. Ex illa Catalogum lucubrationum Engelberti referam, annotatis iis, quæ ejusdem Pezii industriæ debemus in lucem jam prolata.

Primò in Theologia.

Primò Expositionis continuæ super Psalmum: *Beati immaculati*, per totum usque: *ad Dominum cum tribularer.* Quod Opus incipit: *Vadam in agrum.*

Item

Item de Gratiis & Virtutibus Beatæ Mariæ Virginis, quod incipit: *Lætetur anima vestra.* Edidit laudatus Pezius Tomo 1. Anecdotorum pag. 504. & partem secundam pag. 565. tertiam p. 585. Expositionem Cantici B. Mariæ p. 617. partem quartam p. 696.

Item de Articulis Fidei, quod incipit: *Qui confidunt in.*

Item Tractatum unum de Passione Domini & mysterio Crucis, qui incipit: *Circa magnum.*

[Tractatum super Passionem secundum Matthæum, edidit Pezius Tomo VIII. Bibliothecæ Asceticæ pag. 67 -- 112.]

Item de Corpore Domini Tractatum, qui incipit: *Cum propter plures modos.*

Item Tractatum de Gratia Salvationis & justitia damationis humanæ, qui incipit: *Indica mihi.*

Item de Libero Arbitrio Tractatum, qui incipit: *Inter cætera plures.* editus Tom. IV. Anecdotorum Pezii parte 2. pag. 121-147.

Item de Summo Bono hominis Tractatum, qui incipit: *Melius est videre.*

Item de Providentia DEI, qui incipit: *De Providentia DEI.* Edidit Pezius Tomo VI. Bibliothecæ Asceticæ pag. 51 -- 150.

Item de Miraculis CHristi, qui incipit: *Mirabilia testimonia.*

Item super duodecim Antiphonas: *O Sapientia &c.* Tractatum, qui incipit: *aspiciebam in visione.*

Item de Quæstionibus super Antiphonam: *Cum Rex gloriæ,* Tractatum, qui incipit: *De illo laudabili.*

Item de Statu Defunctorum Tractatum, qui incipit: *Occasione ejus, quod legitur.* Edidit Pezius Tomo IX. Bibliothecæ Asceticæ p. 113 - 192.

Item de Quæstione illa: Utrum DEUS adhuc incarnatus fuisset, si primus homo non fuisset lapsus, Tractatum, qui incipit: *Utrum, si primus homo.*

Item super Evangelium: *in principio erat Verbum,* Tractatum, qui incipit: *Ad præceptum tuum elevabis.*

Item de Sensu doloris CHristi in Passione, & de declaratione verborum Hilarii Tractatum, qui incipit: *Super quibusdam Verbis Hilarii.*

[Sermones.

Opus de Sanctissima Trinitate.

Orationes precatorias ad JESUM & Mariam.]

De

De Philosophia Naturali.

Primò ſuper Librum Ariſtotelis de Mundo, unum magnum Commentum, quod incipit: *Inter plura capitula.*

Item ſuper Librum de Inundatione Nili unum Scriptum, quod incipit: *Poſt librum Ariſtotelis.*

Item de Faſcinatione Tractatum, qui incipit: *Cum ſecundum Philoſophum*

Item de Naturis Animalium Tractatum, qui incipit: *De Naturis.*

Item de quibusdam Naturalibus Tractatum, qui incipit: *Super exceptivis.*

Item de cauſis & Signis mutationis aëris & temporum.

Item de Cauſa longævitatis hominum ante Diluvium Tractatum: qui incipit: *Quæſtionem difficilem.* Tom. 1. Anecdotorum Pezii p. 437-502.

Item in Muſica Tractatum, qui incipit: *Propter amicorum inſtantiam.*

Item in Philoſophia Morali.

Tractatum de Regimine Principum. Incipit: *Philoſophus dicit.*

Item Tractatum, qui dicitur Speculum Virtutum.* Incipit: *Glorioſis Dominis:* Alberto & Ottoni, Ducibus

* Acta Eruditorum A. 1724. pag. 483.

Austriæ. Edidit in XII. partes tributum laudatus Pezius in Ascetica Bibliotheca cujus totum Volumen tertium occupat.

Item de Officiis & Abusionibus eorum. Incipit: *Cum libros &c.*

Item de Ortu & Fine Romani Imperii. Incipit: *Consedentibus.* De hujus libri editionibus dictum pag. 291. seq.

Item de eo, utrum Sapienti competat ducere uxorem, Tractatum, qui incipit: *Narrat Satyrus.*

Item Dialogum Concupiscentiæ & Rationis. Incipit: *Quoniam, ut dicit Seneca.*

Item Tractatum Metricum de Consilio vivendi, qui incipit: *Consilium vitæ cupiat qui discere rite.*

Item de Electione Regis Rudolphi, qui incipit: *Sclavica qui tumidi confregit cornua Sceptri.*

Item de Passione beatæ Katharinæ Opus, quod incipit: *Inclyta qui sanctæ Katharinæ Virginis acta.*

Quæ tria sola metrice sunt dictata &c. Si quæ adhuc Opera complenda habemus in manibus, prædictis addi possunt, cum completa fuerint DEO dante. *Hactenus Engelbertus.*

ENGEL-

ENGELBERTUS alius, de quo Albericus in Chronico ad Annum 1177. *Apud Cabillonem* Engelbertus *ordinatur Episcopus, qui post annos tres Episcopatum dimisit, sed tamen Ordines & Benedictiones celebrat.*

ENGELBERTUS Abbas Ordinis *Cisterciensis* circa Annum 1250. scripsit *Vitam S. Hedwigis*, Ducissæ Poloniæ, * & postea monialis Cœnobii Trebrucensis in Silesia, ex qua profecisse se profitetur scriptor, qui ejusdem Hedwigis vitam scripsit editam a Surio 15. Octobris. *Ex iis etiam*, inquit, *quæ frater* Engelbertus, *Ordinis Cisterciensis, de hac sancta scripsit, quædam notatu digna illis adjunxi.*

S. ENGELBERTUM *Coloniensem, illustratum ex Archivis* vulgavit Ægidius Gelenius Coloniæ 1633.

ENGELBERTUS Abbas *Corbejensis*. Vide, ANGILBERTUS, T. 1. p. 266.

ENGELBERTI Cultificis Tractatus de *Simonia vitanda in receptione Novitiorum*, memoratur a Sandero Tom. 2. Biblioth. Belgic. MSS. p. 214.

* Matertera hæc S. Elisabethæ Regis Hungariæ filiæ, de qua supra pag. 280.

ENGELBERTUS S. Matthiæ Trevirensis Abbas Morellanus, Ordinis Benedictin. ab Eisengrenio & Possevino traditur vixisse An. 987. scripsisseque carmine heroico *Passiones duodecim Apostolorum*.

ENGELHARDUS Abbas in Lanckhaim, Ordinis Cisterciensis, Diœcesis Bambergensis, scripsit *vitam S. Mechtildis*, sive *Mathildis*, cognatæ Friderici I. Imperatoris, Abbatissæ in Diessen & postea Eitelsteden inter Augustam & Ulmam, defunctæ circa Annum 1160. Edidit Henricus Canisius Tomo V. antiquarum Lectionum parte 2. pag. 8. (editionis novæ Tomo III. pag. 532.) unde recusa cum commentario prævio & notis Henschenii Tom. VII. Actorum Sanctorum Maji 31. pag. 444. Engelhardum circa Annum 1200. scripsisse Cangius ait, Vossium secutus, recte ni fallor. Nam Oudinus, qui Tom. 3. pag. 619. utrisque eo nomine manifestum impingit errorem, debebat evidenter demonstrare, quod ait Mechtildem post Annum 1280. e vivis migrasse.

ENGELHARDUS *Funck*, sive *Scintilla* Svobacensis Francus, clarus Romæ circa Annum 1494. teste Trithemio c. 927. & de scriptoribus Germaniæ cap. 282. qui memorat ejus Carmen elegiacum de

de laude Patriæ suæ, carmen *de annulo sibi donato*, *Epigrammata* & *Epistolas*.

Theodoricus ab ENGELHUSEN, sive *Engelhusius* Einbeccensis, ex Canonico Hildesheimensi Presbyter monasterii in a) Wittenborch, defunctus A. 1430. scripsit *Chronicon Chronicorum* minime contemnendum ab Orbe condito ad Annum 1420. quod primus post Basilii Joannis Heroldi, & Gvilelmi Budæi, Medici Halberstadensis intercepta consilia, b) in lucem edidit Joachimus Johannes Maderus, ex IV. MSS. Helmst. 1671. 4. Excerpta quædam ediderat in Antiquitatibus Brunsvicensibus, ibidem 1661. 4to. Idem Chronicon emendatum & ab Auctore continuatum ad Annum 1433. legitur in Tomo secundo scriptorum Brunsvicensium illustris Leibnitii pag. 977. seq. De *Matthiæ* DOERINGII continuatione ab Anno 1420. ad 1464. & alterius (Thomæ forsan WERNERI) ad Annum 1497. dixi supra pag. 131. Idem Engelhusius traditur *Commentarium* scripsisse *in Psalmos*, & *Vocabularium* ab auctore *Engelhusen* dictum, quod

a) Vide Buschium apud Leibnit. T. 2. Brunsv. pag. 842.

b) idem præfat. ad Tomum 2. pag. 54. atque ex eo Oudinus Tomo 3. pag. 2312. seq.

quod Brunſvici in Codicibus ædis San-Blaſianæ ſervatum notavit Rev. Philippus Jul. Rehtmeyerus in Antiquitatibus Brunſvicenſibus Germanice editis, appendice ad Tomum 1. pag. 81. nec non *Chronicon Erfordienſe*, de quo infra. Non audet laudatus Leibnitius Engelhuſio tribuere *Poëſin Ducum Brunſvicenſium*, ſive poëma de Ducibus Brunſvicenſibus, quod allegatur ſub titulo. THEODORI, ſive THEODORICI LONGI *de Einbecke*. Nam *ut diſtinguendos*, inquit, *judicem*, *facit non tantum*, *quod Meibomius*, * *editor poëmatis leonini de Saxonia*, *Tidericum Langium ejus auctorem*, *Canonicum Goſlarienſem & Einbeccenſem vocat*, *ſed &*, *quod in poëmate inter Saxoniæ dynaſtas adhuc vigentes*, *quosdam recenſet*, *velut Homburgios*, *qui Engelhuſio florente jam extincti erant*. Genealogiam brevem Ducum Brunſvicenſium Engelhuſio auctore idem exhibet Leibnitius T. 2. p. 20. ſq. Indicem ſcriptorum, quibus Engelhuſius in Chronico eſt uſus, hoc loco interſerendum exiſtimavi:

Cata-

* Tom. 1. ſcriptorum rerum Germanicarum pag. 806 -- 812.

Catalogus Scriptorum, quorum Testimoniis in Chronico suo usus est ENGELHUSIUS.

Ambrosius.
Aristoteles.
Augustinus de Civitate Dei.
Aureum speculum D. Alberti Engelschalc, Theologi Parisiensis. De eo Auctor sub Gregorio XII.
Bedæ gesta Anglorum.
S. Bernhardus.
Boëthius.
Cæsarius (Heisterbacensis.)
Caldrini Repertorium.
Chronica Martiniana. (Martini Poloni.)
Chronica Trevirorum.
Chronica Slavorum.
Chronicon Goslariense.
Chronicon Caroli.
Chronicon S. Michaëlis in Hildesheim.
Chronicon Amelungsbornense, citatum sæpe litterâ A. solum.
Claudianus.
Corpus Juris Canon.
Damasi Chronicon Romanorum Pontificum.
Egesippus.
Epiphanius.
Epistolæ variorum.

Epita-

Epitaphia varia.
Estadius. Citatur, ubi de Phaleg & Jano.
Eusebii Historia Ecclesiastica.
Extravagantes.
Freculphi Chronica.
Gaufredi Chronica Britonum.
Gennadius.
Glossa Juris Canon.
Gobelini Personæ Cosmodromion. De eo Auctor sub Innocentio VI.
Gotfridus Viterbiensis.
Gregorii Dialogi.
Gregorius Turonensis.
Gvalterus de Vita Alexandri.
Gvido de Columnis, de bello Trojano. Citatur, ubi de Troja.
Ejusdem Chronica Britannorum. Citatur in Præfatione Auctoris.
Hebræorum Traditiones.
Helinandus.
Henricus Rosla Nienborgensis Poëta. Citatur in Præfatione Auctoris, alibi passim.
Hieronymi Chronica.
Hilarius.
Historia Scholastica Comestoris.
Homerus.
Honorii Solitarii Historia solemnis. Præfat. Auctoris. Citari solet litterâ H.

Hono-

Honorii Solitarii gemma animæ: in Præfatione.
Hugo Floriacensis, in Præfat.
Hugo Bambergensis in Historia Poëtarum. Vide Auctorem sub Rodulpho Habsburgensi.
Joachimi Abbatis prophetia.
Jorad.
Jordani, Magistri Generalis Ordinis Prædicatorum, Chronica de Germanis Regibus. De eo Auctor in Gregorio IX.
Josephus.
Irenæus.
Isidori Libri Etymologiarum.
Julius Celsus.
Libellus Mosis contra Belial.
Liber Virorum illustrium Ordinis Cisterciensis.
Lucanus.
Methodius.
Orosii Ecclesiastica Historia.
Ovidius.
Petrus Damianus.
Philo.
Plauti Comœdiæ.
Poëma, Aurora Petri de Riga. De eo Auctor sub Anastasio IV.
Poëtria nova Gaufredi sub Calixto II.
Prosperi Chronica.
Ruffinus.

Salu-

Sallustius.
Seneca.
Septuaginta Interpretes.
Solinus.
Statuta Imperatorum.
Theodulus.
Theodoricus de Niem.
Theodori Longi de Eimbeke Poëma.
Trogus Pompejus.
Turpini Remensis Chronica Francorum.
M. Tydericus minor. Vide in Alexandro III. Videtur non esse alius a Theoderico de Niem.
Versus Variorum.
Vincentii Speculum Historiale.
Virgilius.
Vita S. Hermachoræ. (Hermagoræ.)
Wilhelmus Parisiensis.

ENGELMODUS Episcopus Svessionensis, cujus carmen epicum in laudes Paschasii Ratberti, Abbatis Corbejensis, quem constat diem obiisse supremum Anno CHristi 851. edidit cum Ratberti scriptis Sirmondus Parisiis 1618. fol. recusum inde in Patrum Bibliothecis & novissima Lugdunensi Tom. XIV. pag. 353. 354.

ENGOLISMENSE a) Chronicon breve ab Anno CHristi 814. ad 991. in Labbei Bibliotheca MSS. Tomo 1. pag. 323 -- 325.

Magnus Felix ENNODIUS, Arnulpho Lexoviensi b) propter obscuritatem *Innodius*, Bernhardo Sacco *Ænnodius*, Episcopus ab Anno 511. ad 521. Ticinensis, defunctus anno ætatis XLVIII. De illo Acta Sanctorum Tomo 4. Julii 17. pag. 271. seqq. Varia scripsit versu & prosa, quorum pleraque edita in Orthodoxographis A. 1569. Tom. 1. pag. 269-480. & ab Andrea Schotto Tornaci 1610. sed emendatiora, auctioraque a Jacobo Sirmondo, Parisiis 1611. 8. ad Nicolaum Fabrum, cum eruditis notis, & T. 1. Operum Sirmondi junctim editorum Parisiis 1696. atque inde Venetiis 1729. fol. Recusa quidem etiam sunt in Bibliothecis Patrum Parisiensibus recentioribus, Coloniensi & Lugdunensi ex Sirmondi recensione, sed notis ejus omissis. Versibus scripta sunt: XXI. *Carminum* liber, in quo Itinerarium Brigantionis castelli

a) *Angoulesme* in Aquitania Galliæ, sub Archiepisc. Burdegal.

b) Joannis Gotfr. Olearii Biblioth. scriptor. Eccles. pag. 222.

ſtelli; & hymni varii ac laudes: tum Liber *Epitaphiorum* atque *Epigrammatum* CLI. Cætera, quæ proſa ſcripſit, ſunt *Epiſtolarum* ad diverſos *libri IX.* quibus indicem eorum ad quos miſſæ ſunt, Sirmondus præmiſit. *Panegyricus* Theodorico Regi Oſtrogothorum dictus Mediolani vel Ravennæ A. 507. vel 508. editusque etiam cum Sirmondi notis in vita Theodorici Regis, poſt Jo. Cochleum Ingolſtad. 1544. 4. edita a Johanne Peringskiöld, Stockholmiæ 1699. 4. *Libellus Apologeticus pro Synodo* IV. Romana A. 502. obvius etiam in Tomis Conciliorum. Hic eſt quem Trithemius cap. 203. vocat: *De Fide Catholica ad Symmachum Papam*, ubi male *Evodius* dicitur pro *Ennodio.* Ibidem refert Trithemius Anaſtaſium Imper. cum miſſus ab Hormiſda, Papæ ad eum mandata ferret Ennodius, refutaſſe ea his verbis: *Quid nobis mandata porrigitis, qui ſub nullius ditione ſumus? Oportet Romanum Pontificem nobis obedire, non etiam præcipere.* Cætera Ennodii ſunt: *Vita B. Epiphanii*, Epiſcopi Ticinenſis ab Anno 466. ad * 498. & *B. Antonii*, Monachi Lirinenſis.

Eucha-

* Vide Ughellum Tomo 1. pag. 1079. ubi etiam Ennodii Epitaphium, ſicut etiam apud Bernhardum Saccum VIII. 1. Hiſt. Ticinenſ.

Eucharisticon de Vita sua, postquam gravi morbo liberatus esset Ennodius, ad Elpidium Diaconum & Medicum. *Paraenesis didascalica* ad Ambrosium & Beatum. *Praeceptum* quando jussi sunt omnes Episcopi *cellulanos* habere, sive contubernales Clericos, vitae suae actuumque testes. *Petitorium* quo absolutus est, sive manumissus in Ecclesia Gerontius, puer Agapiti. *Benedictiones* duae *cerei Paschalis*. *Dictiones*, sive Declamationes breves XXVIII. in quibus sacrae quaedam seriaeque, aliae Scholasticae, & Controversiae Rhetoricae. Hisce a Sirmondo editis addenda *Dictio in Natali Laurentii, Mediolanensis Episcopi*, quam cum brevi ad Venantium *Epistola* ex MSto S. Remigii Remensis edidit Edmundus Martene Tomo V. Anecdotorum pag. 61. 62.

ENOCH Patriarcha Hierosolymitanus a Carmelitis perhibetur auctor *Vitae S. Angeli* Carmelitae, Martyris An. 1220. quae prodiit Panormi 1527. & cum Papebrochii censura & observationibus legitur in Actis Sanctorum Tomo 2. Maji V. pag. 803 -- 834. Vitam illam scriptam esse ab Enocho A. 1227. contendit Thomas Bellorosius, * qui eam separatim

U 2 recudi

* Giornale de' Letterati in Modena An. 1692. 4. pag. 176.

recudi curavit, & contra Papebrochium aggressus est vindicare. Bononiæ 1691. in 4to.

ENTRANDES, sive ENTRANDUS, vel ENERANDUS Diaconus Sec. XIII. cujus Chronicon *de rebus Francofurtensibus* in Bibliotheca Laurishamensi inspectum sibi testatur Franciscus Irenicus. * Ex Laurishamensi in Palatinam Heidelbergensem, ex Heidelbergensi in Vaticanam fieri potest, ut pervenerit, qui tamen proferret in lucem, hactenus fuit nemo.

EPHIBIUS Abbas de Geniciaco Villa, cujus Testamentum a Childeberto Rege roboratum An. 696. vulgavit Dacherius Tomo XII. spicilegii pag. 101. (editionis novæ Tomo 3. p. 318. sq.)

EPIPHANII Episcopi Salaminæ Cypri *Epistola ad Johannem Hierosolymitanum*, & altera *ad Hieronymum*, Latine legitur inter Hieronymi Epistolas sexagesima & septuagesima tertia, (Epist. 110. & 63. Tom. 4. editionis Marcianææ,) sed ex Hieronymi versione, nam Epiphanius Græce illam scripserat, & Hieronymum, ut verteret, rogaverat. Vide, si placet, librum

* H. C. Schenckenberg præf. ad Tom. 1. select. Juris & Hist. pag. 7.

librum V. Bibliothecæ Græcæ cap. 11. §. 4. num. 5. 6.

EPIPHANIUS *Catanensis* Diaconus, Synodo Nicænæ secundæ A. 787. interfuit *loci Servator*, sive vicem gerens *Thomæ*, a) Archiepiscopi Sardorum Insulæ, habuitque *Sermonem Laudatorium*, qui ex veteri Latina Anastasii Bibliothecarii versione superest Tom. VII. Labbei p. 617. & Harduini Tom. IV. pag. 502 – 508. Incipit: *Beatus Propheta Esaias*. Alius videtur Epiphanius Diaconus & Cubicularius, (κυβουκλείσιος) qui in eadem Synodo Actione VI. legit *refutationem* ὅρου, sive *Definitionis cultui imaginem oppositæ*. Et Definitio illa & refutatio Græce scripta utraque, edit. Harduin. pag. 326 -- 443. divisa in tomos sive sectiones VI.

EPIPHANIUS *Scholasticus*, clarus circa Annum 510. & amicitia Cassiodori, b) atque suscepta ejus precibus versione Latina insignium Græcorum scriptorum, famam non obscuram consecutus. Hic

a) Vide Harduini Concilia Tomo IV. pag. 129. 295. ubi Thomas ille tantum ἐπίσκοπος Σαρδινίας dicitur, sed pag. 502. *Archiepiscopus*.

b) Vide Cassiodori Divinas Lect. cap. 17. & præfat. in Hist. Tripartitam.

est, qui *Historiam Ecclesiasticam Socratis Sozomeni & Theodoreti* misit in compendium, cui digesto in duodecim libros imposuit nomen *Historiæ tripartitæ*, *) qui lucem primum viderunt Augustæ Vindelicorum 1472. fol. per Johannem Schüssler *non quidem chrirographati, sed ipsa quæ a Summo demissa est arte quam diligenter impressi.* Hinc Parisiis sine anni nota in octavo apud Franciscum Regnault & postea ex Beati Rhenani recognitione Basileæ 1523. 1528. 1533. 1539. 1568. & Parisiis apud Nivellium 1562. fol. 1566. 8. atque Francofurti 1588. fol. una cum historia Ecclesiastica Eusebiana, quam Latine vertit Rufinus & duobus libris additis continuavit. Denique Johan-

*) Miræus ad Sigeberti cap. 12. annotat *Epiphanium Cassiodoro postulante Theodoreti, Socratis, & Sozomeni historiam Ecclesiasticam ex Græco Latinam fecisse: Cassiodorum autem ex translatione Epiphanii, Historiam tripartitam contexuisse.* Ac si Cassiodori præfationem in illam Historiam consulas, verum dixisse Miræus videbitur: Si vero attendas verba capitis 17. Institutt. Divinar. Lect. veriorem pronunciabis Sigeberti sententiam, qui ait Epiphanium (non Cassiodorum) tres historias (svadente Cassiodoro) in unam compegisse. Versione hac Epiphaniana jam usum se esse innuit Liberatus cap. 2. breviarii. De qua non repetam, quæ dixi libro 3. Bibliothecæ Latinæ cap. 16.

Johannes Garetius, Monachus Benedictinus, in nova Operum Cassiodori editione Historiam tripartitam ad MStos Codices recensuit, & locorum Socratis, Sozomeni ac Theodoreti, quæ Epiphanius interpretatur, paginas ex Valesiana editione, utili instituto annotavit. Rothomagi 1679. fol. *Gallica* versio Jacobi Billii, cujus ipse facit mentionem libro 1. Observationum sacrarum cap. 26. nescio an lucem viderit. Aliam Ludovici Cyanei, Parisiis 1568. fol. apud Ægidium Gourlinum excusam memorat Franciscus a Cruce in Bibliotheca Gallica pag. 293. *Hispanica* Johannis Crucii, sive a Cruce, Ordinis Prædicatorum, prodiit Ulyssipone 1541. & Conimbricæ 1554. fol. *Germanice* quoque cum Eusebio & Rufino tripartitam vulgavit Caspar Hedio Argentorati 1545. in folio.

Ex Cassiodori capite XI. libri Divinarum Lectionum constat etiam Epiphanio huic deberi Latinam versionem *Codicis Encyclici* (*totius Orbis Epistolarium* vocat idem Cassiodorus) sive Collectionis Epistolarum Synodalium Anno 458. pro defensione Concilii Chalcedonensis ad Leonem Imperatorem. Opus eximium Ecclesiasticæ antiquitatis, quod Græce quoque exstare peroptabat Valesius

pag.72. ad Evagrium. Latinam Epiphanii versionem primus, sed omisso interpretis nomine ediderat Surius in sua Conciliorum editione An. 1562. hoc titulo: *Epistolæ illustrium personarum pro Concilio Chalcedonensi.* Surium secutus Nicolinus est An. 1585. & in prima sua Conciliorum editione A. 1606. Binius: sed in editione Romana An. 1608. alia inserta huic collectioni, quæ ad eam non pertinent, alia magni momenti detracta ac prætermissa, tum Epistolarum ordo mutatus contra mentem collectoris & interpretis. Editionem Romanam imitati Binius in editionibus Anni 1618. & 1638. tum Regia Tomo IX. & Labbeus Tomo IV. qui pag. 890. meminit quidem Codicis Bellovacensis, sed ita ut inspexisse se neget, licet collatum illum a Labbeo annotet Tomo 2. pag. 689. Harduinus. Verum primus Baluzius Labbeanam editionem contulit cum Bellovacensi & Corbejensi, utroque octingentorum annorum Codice, & post eruditam præfationem lectiones utriusque Codicis ad paginas editionis Labbeanæ annotavit in sua Conciliorum editione Paris. 1683. fol. pag. 1412 -- 1446. Ex Baluzii restitutione deinde Codicem encyclicum Actis Concilii Chalcedonensis subjunctum exhibent Tomo 2.

Har-

Harduinus & in noviſſima Veneta Conciliorum editione Tomo IV. Nicolaus Coletus.

Verſio vetus *Antiquitatum Judaicarum Flavii Joſephi* itidem Epiphanio a viris doctis tribuitur, & ſub ejus nomine etiam edi cœpit Oxoniæ 1700. fol. Sed ex Caſſiodori verbis cap. 17. Inſtitut. Divinarum Litterarum recte colligas, Epiphanium ſi in eo poſuit operam, certe non ſolum id feciſſe, ut jam notare me memini libro IV. Bibliothecæ Græcæ cap. 6.

Ex *Clementis Alexandrini* ὑποτυπώσεων, ſive *adumbrationum* libris brevia ſcholia habemus *in priorem Petri*, *in Judæ Epiſtolam*, & *in primam ac ſecundam Johannis*, ſæpe excuſa Latine in Bibliothecis Patrum, & curante Joanne Fello ad calcem libri Clementis de divite ſalvando Oxoniæ 1683. 12. nec non in B. Doctoris mei, Thomæ Ittigii ſupplemento Operum Clementis, Lipſiæ 1700. 8. & in noviſſima Operum Clementis editione Oxonienſi, quam Johanni Pottero debemus 1715. fol. pag. 1006. Hanc quoque verſionem Epiphanio viri docti tribuunt, quia adumbrationes ſe hujusmodi, Clementis curaſſe transferri teſtatur Caſſiodorus Divinarum Litterarum

U 5 inſtitut.

institut. capite 8. ubi expositionis *Didymi* etiam *in septem Epistolas Canonicas* meminit, & capite quinto ejusdem *Didymi in Proverbia*, atque *Epiphanii* Antistitis *Cyprii* voluminis brevis *in Canticum Canticorum*, quæ tria *ab amico suo viro disertissimo Epiphanio* refert rogante se Latine reddita fuisse, sed nemo adhuc, quod sciam, in lucem protulit.

EPKO *de Repkow*, supra, ECCO p. 248.

ERACLIUS (apud Baronium & alios ERADIUS) Hipponensis Presbyter, S. Augustino valde probatus, & ab eo Anno 426. 26. Septembr. designatus * successor in Episcopatu Hipponensi. Huic tribuitur, & sub ejus nomine editus est in Combefisii Bibliotheca Concionatoria *Sermo* XIV. inter LXIV. Augustinianos de Verbis Domini, sive de Verbis Evangelii. In novissima editione Benedictinorum Tomo V. in appendice, num. LXXII. Ejusdem Eraclii *Sermo* alius præsente Augustino habitus, qui incipit: *Puto, fratres, quod meam sarcinam sentiatis*, exstat in eodem Tomo V. post sermonem Augustini CCCXCV. De eodem idem Augustinus sermone 15. de diversis (editionis novæ 356.) *Diaconus Era-*

* Vide Augustini Epistolam 110. (editionis novæ 213.)

Eraclius ante vestros oculos versatur: opera ejus (erogatæ pecuniæ) *lucent coram oculis vestris* &c.

ERASMUS STULER, * sive STELLA, *Libanotantus*, sive Lipsiensis, † *Hippocenius* h. e. Ephippiarii filius, Medicus & A. 1513. Consul Zwickaviensis, denatus A. 1521. Primus hic duobus brevibus libellis complexus est *Antiquitates Borussiæ* An. 1510. in gratiam Friderici Saxoniæ Ducis, Sacro-sanctæ militiæ Ordinis Divæ Virginis Teutonicorum Protomagistri. Prodiere primum Basileæ 1510. 4. de quibus Vossius pag. 650. notans eodem Erasmo dictante *Johannem Garzonem*, Bononiensem, Erasmi præceptorem, Annales Misnenses, sive de rebus Saxoniæ composuisse, ad quos Lectorem suum ablegat Georgius Fabricius libro sexto Originum Saxonicarum. Annales Garzonis, eidem Friderico Duci Saxoniæ dicatos & libris duobus digestos edidit Erasmus Stella Basileæ 1518. 4. unde recusi sunt in sylloge, cui titulus: *Opus Historiarum nostro sæculo convenientissimum*, ibid. 1541. fol. Deinde cum Monacho Pegaviensi de vita Viperti

* Melchior Adam de vitis Medicorum pag. 5.

† Christiani Schœtgenii Diplomatische und curieuse Nachlese von Ober-Sachsen III. pag. 500. seq.

perti Marchionis Lusatiæ, curante Reinero Reineccio, Francofurti 1584. fol. Denique præmissis eruditorum de Garzone testimoniis in Clarissimi Menckenii scriptoribus rerum Germanicarum Tom. 2. pag. 1015 -- 1056. cum notis W. E. Tentzelii. Neque vero lucem viderunt Erasmi hujus *Historia Borussica* quam decem voluminibus complecti volebat: nec Liber *de eduliis IV.* aut *Chronica succincta Zwickaviensis* MSta Cygneæ sive Zwickaviæ, cui non adeo multum tribuit Tobias Schmid in Chronico Cygneo, edito A. 1656. 4. *Libri duo de Germaniæ vetustatibus*, utraque lingva scripti (Latina & Germanica,) sive commentarii duo ad Fridericum Electorem Saxoniæ: *de populis & rebus priscis oræ inter Salam & Albium, de origine & rebus Tubantinorum, Cygneorum, Libanotanorum & Misnensium, Chroniconque Plissense,* præter brevia *paralipomena* vulgata a laudato Menckenio Tomo 3. scriptorum de rebus Germanicis pag. 2040 -- 2052. *de origine, vetustate, appellatione & regionibus Tubantinorum, Cygneorum, Libanotanorum, Misnensium,* & carmen epicum *Molbii fluminis* (Mulde prope Cygneam) descriptionem complexum. Cæterum Antiquitates Borussicæ non

modo

modo recusæ sunt in Simonis Grynæi novo orbe, Basileæ 1532. fol. pag. 573. & Anno 1555. pag. 511. & in Joannis Huttichii simili collectione, Basileæ 1536. fol. atque in Joannis Pistorii Corpore historiæ Polonicæ, Tomo 1. Francofurti 1582. fol. verum etiam in Clarissimi Michaëlis Lilienthal Actis Borussicis, Regiomont. 1730. 8. Tomo primo pag. 99 -- 141. Interpretamentum gemmarum sive libellus eximius *de gemmis* ad Jobum Domenek, Episcopum in Borussia Pomesanensem, Norimbergæ 1517. 4to, & cum excerptis de eodem argumento e Plinio, Argentorati 1530. in 8vo.

ERASMUS *Vitellius*, Episcopus * in Polonia Plocensis (minus recte aliis Blocensis) in Comitiis Augustanis 20. Augusti nomine Sigismundi I. Poloniæ Regis A. 1518. habuit Orationem ad Maximilianum I. Imperatorem de bello Turcis inferendo. Prodiit edita primum a Jacobo Spiegelio, Selestadiensi, Secretario Imperiali, cum præfatione ad Erasmum Roterodamum, Augustæ Vindelicorum 1518. 8. deinde in Tomo tertio scriptorum Johannis Pistorii de rebus Polonicis

* Gabr. Groddeck schediasmate de scriptoribus rerum Polonicarum §. XX.

cis pag. 7. & Alexandri Gvagnini T. 3. pag. 513. & in Nicolai Reusneri, Consiliarii Saxonici, delectu Orationum de bello Turcico Tom. 1. pag. 65. Non alium puto esse librum de victoria Sigismundi adversus Turcas, quem relictum a Vitellio, & Maximiliano I. dicatum scribit Vossius pag. 646.

De *Desiderio* ERASMO, qui sal & sol ætatis suæ & renascentium litterarum fuit, meritis laudibus & scriptis dixi in dissertatione de religione Erasmi, edita Hamburgi 1717. 4.

ERCHAMBERTI fragmentum ex *breviario Regum Francorum & Majorum domus* a Chlodhario usque ad Theodoricum Dagoberti junioris filium, sive ab Anno 613. ad 727. apud Freherum T. 1. scriptorum Francorum pag. 167. apud Andream du Chesne T. 1. scriptorum de rebus Francorum pag. 780. 781. & apud Ruinartum ad Gregorium Turonensem pag. 1352. Vide & Carolum le Cointe Tomo 4. Annalium p. 176.

ERCHAMBERTI, sive ERCAMBERTI, nescio an ejusdem cum superiore, *Annotationes in Evangelium S. Johannis*, MStæ Parisiis in Bibliotheca Collegii Jesuitarum, teste Jacobo le Long in Bibliotheca Biblica Tom. 2. p. 714.

ER-

ERCHANBALDUS, infra, ERGANBALDUS.

ERCHEMBERTUS, aliis REMBERTUS, EREMBERTUS, vel HEREMPERTUS, HEREMBERTUS, Langobardus, a) Diaconus, Monachus Caſſinenſis, Ordinis Benedictini, ſcripſit *Chronicon*, ſive *Hiſtoriam Langobardorum* fuſiorem, quæ videtur intercidiſſe. Tum fuſioris hiſtoriæ epitomen, *Hiſtoriam Longobardorum Beneventi*, a tempore Algelſis b) & a capto per Carolum Magnum Deſiderio, ſive ut Caracciolus: *de geſtis Principum Beneventanorum* ab Anno 774. usque ad 889. Hæc Pauli Diaconi hiſtoriam pulchre continuans hiſtoria edita primum ab Antonio Caracciolo, Ordinis Clericorum Regularium Presbytero, una cum Lupo Protoſpatha, Anonymo Caſſinenſi & Falcone Beneventano: Neapoli 1626. 4. & ex emendatiorum Codicum collatione a Camillo Peregrino, in hiſtoria Principum Longobardorum, Neapoli 1643. 4. tum ex editione Peregrini in theſauro ſcriptorum Italiæ Burmanniano Tomo IX. & Muratoriano Tomo

a) Vide Leonem Oſtienſem libro 1. cap. 46. & Johannem Georgium Eccardum præfatione ad Tomum 1. ſcriptorum medii ævi §. VIII. atque Oudinum Tomo 2. p. 341. 451. ſq.

b) Labbeus Bibliotheca nova MSS. p. 10.

Tomo 2. pag. 237. parte 2. pag. 167. nec non in Joannis Georgii Eccardi Tom. 1. ſcriptorum medii ævi pag. 50 – 90. Sed & in Tomo quinto theſauri Muratoriani ſtatim ſub initium occurrit ex Caraccioli editione Herempertus de geſtis Principum Beneventanorum ab Anno 745. ad 912. & ex *fuſiore ejus hiſtoria fragmenta* ex MSto Codice excerpta a Joanne Baptiſta Bolvito pag. 31. At Petrus Diaconus de viris illuſtribus Caſſinenſibus cap. 14. teſtatur Erchembertum ſcripſiſſe *de deſtructione & renovatione Caſſinenſis Cœnobii*, nec non *de Iſmaelitarum incurſione:* quod utrumque argumentum etiam in illa Hiſtoria a Caracciolo & Peregrino edita attingitur. Adde Pagium ad Annum CHriſti 827. num. 5. Idem Erchembertus traditur carmine ſcripſiſſe *vitam Landulphi I.* Capuani ab Anno 851. ad 879. Epiſcopi, atque *Acta translationis Matthæi Apoſtoli.* Vide Johannem Baptiſtam Marum notis ad Petrum Diaconum pag. 173. editionis a me curatæ.

ERCHINFREDUS tertius Abbas Mellicenſis in Auſtria, ſcripſit *hiſtoriam martyrii & miraculorum Colomanni* natione Scoti, qui An. 1012. in opidulo Auſtriæ inferioris Stockerau, olim Aſturis vocato martyrium ſubiit: editam a Lambecio

becio Tomo 2. de Bibliotheca Vindob. pag. 611 -- 618. & Hieronymo Pez Tomo 1. ſcriptorum Auſtriacorum pag. 94. Vide & pag. 97.

ERCOMBERTUS Anglus, Ordinis Benedictini Monachus Glaſconienſis, Grammaticus, cujus librum *de octo partibus orationis* & *Regularum Grammaticalium* Pitſeus p. 837. commemorat.

ERDWINI ERDMANNI, Conſulis Oſnabrugenſ. defuncti A. 1505. *Chronica Epiſcoporum Oſnabrugenſium* a fundata a Carolo Magno Eccleſia Oſnabrugenſi An. CHriſti 772. ad A. 1453. ſive ad tempora Conradi de Diepholtz, Oſnabrugenſis Epiſc. quo hortante opus auctor ſuſcepit, editum a Meibomio in ſcriptoribus rerum Germanicarum Tomo 2. pag. 195 -- 264. Vide Oudinum Tomo 3. pag. 2706. *Chronicon Comitum Schauenburgenſium & aliorum heroum*, quod Conradi hujus Epiſcopi ſvaſu collectum ab Erdwino notat Hermannus Hamelmannus, lucem non vidit, quod ſciam.

EREMBERTUS, ſupra, ERCHEMBERTUS.

Chronicon breve ERFORDENSIS Civitatis ab Anno 438. quo Erfordia cœpit primo fundari, ad A. 1422. auctore, ut credunt, *Theodorico* ENGELHUSIO, quod

e MSto Bibliothecæ S. Crucis Hanoveranæ deſcripſit Joannes Georgius Eccardus, ediditque Johannes Burchardus Menckenius Tomo 2. ſcriptorum rerum Germanicarum p. 561 - 566.

Anonymi *Chronicon* ERFORDIENSE ab Anno 1223. ad 1254. vulgatum a V. C. Johanne Friderico Schannat in Vindemiarum litterariarum collectione prima, Fuldæ & Lipſiæ 1723. fol. pag. 91 -- 106.

ERPHURDIANUS *Antiquitatum Variloqvus* ab initio fundationis ejus Civitatis ad Annum 1517. cum brevibus notis laudati Eccardi, apud eundem Menckenium p. 461 -- 560.

ERPHESFORDENSIS Anonymi, Ordinis S. Benedicti, * non indiligentis ſcriptoris Hiſtoria de Landgraviis Thuringiæ duplex, una prolixior ab ultimis usque Noachi temporibus ad Annum 1426. & altera brevior deſinens in A. 1253. utraque in Piſtorii Tomo uno pag. 908 - 955. & 956 - 960.

Ex *Chronico* ERFURTENSI antiquiori ab Anno 1078. ad 1181. excerpta apud Menckenium Tom. 3. p. 206. ſeq.

Chronicon

* Oudinus Tomo 3. pag. 2317.

Chronicon ERFURTENSE *Sanpetrinum* (post paucissima quæ ab Anno CHristi 31. breviter perstringit) ab Anno 1036. ad 1355. in Tomo tertio scriptorum laudati Menckenii pag. 202 -- 344. ex Codice, quo olim usus Petrus Albinus cui Chronicon Misnense debemus. Omitto Annales Erfurtenses Germanicos ab eodem vulgatos Menckenio ab Anno 1440. ad 1467. Tomo 3. pag. 1186 -- 1238.

ERPHESFORDIENSIS Monachi ad LAMBERTUM Schafnaburgensem additiones ab Anno 1068. ad 1352. cum superiori Chronico Sanpetrino multa similia habent, & addito auctario annotationum quarundam recentioris scriptoris Anonymi, quarum ultima est de Erphordiæ incendio A. 1472. prodiere in T. 1. scriptorum Pistorii p. 253-265.

ERGANBALDUS, sive ERCHANBALDUS Abbas S. Trudberti in Brisgoia Ordinis Benedictini, scripsit *Vitam S. Trudperti*, sive *Rudberti* Hiberni Martyris An. 607. quæ in duos divisa libros, sed interpolata occurrit cum notis in Actis Sanctorum Tomo 3. Aprilis XXVI. pag. 427--440. Sinceriorem sed sine nomine auctoris exstare in variis Sveviæ Bibliothecis notat Mabillonius in Analectis

ctis pag. 20. editionis novæ, hoc initio: *Cum merita Sanctorum recoluntur* &c. Auctoris nomen tamen prodi hisce ad calcem versibus:

Has Erchanbaldus, *Thrutberti martyris almi*
Præsul, post cineres renovando struxerat ædes,
Tactus amore DEI, venerandos scribere sancti
Actus non piguit, sed & id pro posse peregit &c.

Hanc demum in lucem dedit celeberrimus Bernhardus Pez * in Epistola ad P. Marcum Hanzizium Soc. Jes. Viennæ Austriæ 1731. 4to. Putat Ergambaldum scripsisse circa Annum 700. Videtur autem Pezianæ editioni deesse prologus, quia non incipit illis verbis, quæ apposui e Mabillonio, sed his: *Cum igitur innumerabiles martyres.*

ERHARDUS Monachus Benedictinus circa A. 1050. Hujus *Commentarium in Pentateuchum* & ejusdem *Homilias* laudat Trithemius cap. 337. de S. E. & lib. 2. cap. 82. illustrium Benedictinorum, Arnoldus Wion Tomo 1. ligni vitæ p. 414. Idem hic apud Possevinum, atque deinde apud Cangium vitiose ETHARDUS.

ER-

* Acta Eruditorum A. 1731. p. 242.

ERHARDI *de Lainitz*, Abbatis San-Petrensis Salisburgi, Ordinis Benedictini Anno 1436. defuncti, expositio moralis Psalmi XII. edita a Bernhardo Pez T. 2. thesauri anecdotorum p. 23.

ERICUS IX. Mendvidius, Daciæ sive Daniæ Rex ab Anno 1287. ad 1319. *Regni sui Annales* scripsisse traditur. Vide Jo. Molleri & *μακαρίτου* præfat. ad Bibl. septentrionis eruditi pag. 27.

ERICUS X. Daniæ Rex, Wratislai VII. Ducis Pomeraniæ filius, qui regno præfuit ab Anno 1412. ad 1438. Ejus *Historica narratio de origine Gentis Danorum & de Regibus ejusdem Gentis* a Dano usque: *deque eorundem rebus gestis* ad Annum 1288. in Erpoldi Lindenbrogii scriptoribus rerum septentrionalium pag. 292. & in editione a me curata pag. 262 -- 276. atque in Jani Gvaltheri sive Gruteri Chronico Chronicorum Politico, Tomo 1. pag. 425-459.

ERICUS, sive HERRICUS, corrupte *Liricus*, vel *Firicus*, Monachus *Antissiodorensis* Ordinis Benedictini circa Annum 980. teste Sigeberto Gemblacensi cap. 104. scripsit carmine ad Carolum Crassum jam Imperatorem: *Vitam S. Germani Antissiodorensis* libris VI. in Actis Sanctorum Tomo septimo Julii 31. ex

edit. Parif. 1543. 12. Cafpar Barthius, qui plura loca vitæ Germani illuftrat in fuis Adverfariis, etiam *hymnum* publicavit XXXIV. 20. Libros duos *de miraculis* ejusdem Germani profa fcriptos jam ediderat Labbeus Tomo 1. Bibliothecæ novæ MStor. pag. 531 -- 569. *Sermonem* adhuc ineditum in hunc Germanum laudat Mabillonius. *Vita S. Albani* Martyris, quam verfibus fcriptam Poffevinus memorat (Ericus hic illi eft HENRICUS *Luxovienfis* : confer Vosfium pag. 332.) exftat initio quarti libri vitæ S. Germani, ut in Actis Sanctorum Tom. IV. Junii pag. 831. recte obfervatum. *Epiftolas* ejus plures & *Sermones* laudat Trithemius cap. 289. de S. E. & illuftrium Benedictinorum II. 56. Ex fermonibus illis nonnulli leguntur in homiliario Pauli Diacóni, quos a recentiore manu additos effe oportet. Vide fi placet Tomum XIII. Bibliothecæ Græcæ pag. 795. Ex homiliis ejus in Joannem nonnulla Combefifius Bibliothecæ fuæ Concionatoriæ inferuit, qui vocat *luculenta, erudita, & fat ftylo nitida.* Thomas Aquinas citat jam fub *Bedæ* jam fub *Alcuini* nomine. His addere denique juvat, quod Mabillonius pag. 422. feq. Analect. (editionis veteris Tom. 1. pag. 413.) in lucem protulit *Verfus elegiacos*

giacos ad Hildeboldum Antiſiodorenſem Epiſcopum, quos Heiricus hic Monachus præmiſerat *Collectaneis* ſuis, de quo hæc annotat editor doctiſſimus: *Heiricus ſeu Hericus, Ericusve natus eſt in agro Antiſiodorenſi, in vico ab ipſius nomine dicto* Hery, *duabus leucis infra Urbem, ad fluvium Armentionem: qui locus hactenus Cœnobio S. Germani ſubjectus eſt. Puer, ut puto, eidem Monaſterio traditus, HAYMONEM, poſtea Halberſtadienſem Epiſcopum, & LUPUM, Abbatem Ferrarienſem, Præceptores habuit adoleſcens, uti ipſe in his verſibus teſtatur,* * *quæ* Præfatio *eſt* in Collectanea *ex ore præceptorum ſuorum excerpta. Hæc* Collectanea *in Codice Corbejenſi ante annos ſeptingentos manu deſcripto cum* vita S. Adelhardi Abbatis *compacta reperiuntur. In his fragmenta referuntur primo ex* Valerio Maximo: *tum ex Patribus*, Hieronymo, Auguſtino, Beda *& aliis. Plura alia ſcripſit Hericus, ut* geſta Epiſcoporum Antiſiodorenſium, *collaborantibus RAINOGALA & ALAGO Canonicis, ut patet ex capite 39. ubi Hericus* Theoſophus ſimul & Monachus *appella-*

* Hic præceptorum ſunt ludicra pulchra duorum,
Quîs ego Præſulibus ingenium colui,
His LUPUS, his HAIMO ludebant ordine grato &c.

pellatur. *Denique &* homilias in Evangelia *composuit, testante inprimis Honorio Augustodunensi IV.* 49. cui consentit Jo. Trithemius c. 289. &c.

ERICUS OLAI S. Theologiæ Professor Ecclesiæque Upsaliensis Præpositus circa Annum 1464. scripsit libris VI. *Historiam Svecicam* ab Erico sapiente circa CHristi nati tempora, usque ad restitutionem Caroli Canuti Regis An. 1464. * primus edidit † Johannes Messenius, Holmiæ 1615. 4. inde Johannes Loccenius cum notis, Upsaliæ 1654. 8. ut editionem Svecicam Johannis Sylvii omittam, quæ prodiit A. 1678.

ERISHAMENSIS Monachus, *de vita Richardi II.* Regis Angliæ (ab Anno 1377. ad 1399.) editus a Thom. Hearne, Londini 1729. 8.

Israël ERLANDI F. Ordinis Minorum, ex Priore Monasterii Sictonniensis, Episcopus in Svecia Arosiensis, scripsit *vitam & miracula S. Erici* Regis Sveciæ & Martyris Anno 1151. cujus memoriam recolit Ecclesia 18. Maji. Edidit Joannes Sche-

* Male MCCCCXLIV. excusum apud Oudinum Tom. 3. p. 2464.

† Johannis Schefferi Svecia litterata pag. 14. seq. Johannis Mölleri hypomnem. p. 358.

Scheferus Holm. 1675. 8. Hanc Scheferi editionem non profitetur se vidisse Henschenius, qui Vitam illam ex Codice MS. Reginæ Christinæ vulgavit cum notis in Actis Sanctorum Tomo IV. Maji 18. pag. 188. auctoremque vocat *Israëlem, Canonicum Upsalensem.*

ERMANRICUS, infra ERMENRICUS.

ERMENGARDUS, sive ERMENGAUDUS, Scriptor Sec. XII. vel XIII. Hujus opusculum *contra Waldenses* * extrema parte mutilum & XIX. tantum ejus capita vulgavit Jacobus Gretserus Ingolstad. 1614. 4. cum BERNARDO Abbate fontis calidi & EBRARDO Bethuniensi, de quibus supra pag. 119. & Tom. 1. pag. 625. Inde recusa hæc trias scriptorum anti-Waldensium in Bibliothecis Patrum Parisiensi Anno 1644. 1655. Tomo IV. & Lugdunensi Anno 1677. T. XXIV. Debet etiam iterum comparere inter Gretseri opera Tomo XII.

Alius, ut non dubito, ERMENGAUDUS, Comes Urgellensis, cujus litteræ quibus Anno 1162. abdicat consvetudinem quam ab Antecessoribus suis habebat capiendi bona mobilia & immobilia Episcoporum Urgellensium defunctorum, exstant apud Baluzium Tom. 2. Misc. pag. 225.

* Pamelius in Cypriani Epist. LXIII.

ERMENOLDUS. Vide mox ERMENRICUS, & ERMOLDUS.

ERMENRICUS, ſive ERMANRICUS, Walafridi Strabonis Abbatis Augienſis diſcipulus, Monachus ipſe *Augienſis*, poſt Walafridum Anno 849. extinctum ſcripſit *librum de Grammatica* ad Grimoldum Archicapellanum. Ex eo fragmenta, in quibus multa de viris illuſtribus S. Galli, edidit Mabillonius Tomo IV. Analector. Tom. IV. pag. 329. (edit. novæ in fol. pag. 420-422.) Opuſculum breve, quod *de inceptione Augienſis cœnobii & fratrum ibidem DEO famulantium vita*, ad Gozbaldum Epiſcopum miſiſſe ſe Ermenricus teſtatur, nemo hactenus in lucem protulit.

ERMENRICUS * Rudolfi Fuldenſis, qui Rabani præceptoris ſui vitam ſcripſit, diſcipulus, & ab An. 845. Abbas in Svevia Elwangenſis Ordin. Benedict. ſcripſit Diaconus adhuc & Monachus ad Gundramnum, cujus *conlevitam* ſe vocat, *vitam Solæ* ſive *Soli* Angli, (vulgari nomine *Svalonis*) Abbatis Solenhovenſis in Norico, diſcipuli S. Bonifacii, defuncti circa A. 790. Edidit primus Caniſius Tomo IV. lect. Antiquar. Parte 2. pag.

* Idem ERMENOLDUS quoque apud Caniſium & Voſſium.

pag. 544. atque edit. novæ Tom. 2. Parte 2. pag. 169. ubi Jac. Basnagius præmisit *hymnum* ejusdem Hermarnici ἀκρόστιχον in Solum, quem Canisius ad calcem tomi sexti ediderat, nec non, *Epistolas Gundrammi & Erminrici* mutuas, *versusque Adonicos* in Solum & Erminrici *ad Ruodolfum* didascalum suum *Epistolam*, quæ Canisius exhibuerat sub extremum Tomi quarti pag. 732. Contulit Basnagius quoque editionem Mabillonianam, qui eandem vitam dedit in Actis SS. Benedict. Sæculo III. Parte 2. pag. 429. Idem Basnagius T. I. p. 654. negat *Vitam S. Magni* sive *Magnoaldi* ab Ermenrico sive scriptam sive interpolatam, quod visum Mabillonio Sec. II. ad Annum 665. Ermenrico Possevinus ex Arnoldi Wion ligno Vitæ Tom. I. p. 414. etiam tribuit *dialogum de vita & miraculis S. Hariolphi*, Abbatis primi Elwangensis, sed editam neuter indicat.

ERMENTARIUS Abbas Tornusiensis sive Trenorchiensis * in Insula Herio apud Pictones circa Annum 863. scripsit ad Hilduinum *libros duos de translatione corporis*

* Abbatem Gemmeticensem vocat Ermentarium præter rem Cangius. Primus vero Abbas Gemmeticensis S. Philibertus fuit, de cujus translatione Hermentarius scripsit. Vide Sammarthanos Tomo 4. Galliæ Christianæ pag. 868. & 463. sq.

poris S. Philiberti Abbatis ex Heriensi monasterio tempore Ermentarii ob Normannorum irruptiones *in varia loca deportati.* Edidit Petrus Franciscus Chifletius Soc. Jes. in Tornutiensis Abbatiæ & Civitatis historia † Gallice edita Divione 1664. 4. & post Chifletium Mabillonius Sec. IV. Benedictin. pag. 537. Vide Carolum le Cointe Tom. 8. Annal. Francor. p. 863. seq.

ERMOLDUS *Nigellus*, ob nescio quod delictum a Ludovico Pio Imper. multatus exilio, ad ejus reconciliandam sibi gratiam scripsit poëma elegiacum *de rebus gestis Ludovici Imp.* ab Anno 781. ad 826. in *quatuor* digestum *libros*, præmisso carmine hexametro invocationem ad Christum complectente, quod carmen ex Codice Cæsareo, qui antea Wolfg. Lazii fuerat, vulgavit Lambecius pag. 359. seq. ex quo exordium libri primi etiam atque ultimi finem (utraque repetita apud Oudinum Tom. 2. pag. 78. seq.) cum attulisset, subjungit pag. 362. *Quod porro ad causam, propter quam* Ermoldus *in exilium pulsus fuit, attinet, & an Ermoldus hic idem sit atque* Ermoldus Abbas *quem coætaneus Vitæ Imperatoris Ludovici Pii*

† Histoire de l'Abbaye Royale & de la ville de Tournus, avec les preuves.

Pii ſcriptor a Petro Pithœo primum editus pag. 407. a) *refert a jam memorato Imperatore A.* 834. *miſſum eſſe ad filium Pippinum in Italiam, cum mandato,* ut res Eccleſiaſticas quæ in regno ejus erant, quas vel ipſe ſuis attribuerat, vel ipſi ſibi præripuerant, absque cunctatione Eccleſiis reſtituerent: b) *utraque de re, cum integrum illud* Ermoldi exulis *poëma poſthac a me publicabitur, opinionem meam aperiam.* Quod vero nec Lambecius neque Neſſelius, qui ejusdem Ermoldi editionem promiſerat, morte præventus potuit efficere, tandem feliciter præſtitum eſt ſtudio illuſtris Muratorii, c) qui recenſitum hoc poëma integrum a Lambecii Neſſeliique ſucceſſore Gentilotto, eruditis notis illuſtravit ediditque in limine partis ſecundæ Tomi ſecundi ſcriptorum rerum Italicarum, Mediolani 1626. fol. Videturque laudato Muratorio quoque veriſimillimum, Ermoldum hunc exulem non diverſum, ab *Ermoldo,* ſive *Hermenoldo* Abbate Anianenſi, quem ad Pipinum Ludovici

a) Tom. 2. Andreæ du Cheſne pag. 312.

b) Hoc deinde factum diligenter, *omniaque invaſa* Pipinum *obedienter reſtituiſſe*, idem ſcriptor pag. 413. edit. Pithœi (Cheſnianæ p. 315.) teſtatur.

c) Acta Eruditorum A. 1727. p. 481. ſq.

dovici Imperatoris filium ablegatum notaverat etiam Baronius ad Annum 834. num. 4.

ERNALDUS, five ARNOLDUS, fcriptor *vitæ S. Bernhardi.* Vide fupra Tom. I. pag. 365. 616.

ERNESTUS Abbas Benedictinus, A. 1048. Palæftinam adiit, quem *de laude martyrum* fcripfiffe, martyrem ipfum, fepultumque Antiochiæ, Poffevinus ex Eifengreinio retulit.

ERNESTUS, Monachus S. Galli, non diu poft S. Bernhardum vixit. Ex ejus *expofitione five meditatione fuper Salutationem Angelicam* nonnulla affert Joannes Jacobus Hottingerus appendice ad Hiftoriam Ecclefiafticam fuam Helveticam, Germanice editam Tom. IV. pag. 123. Tiguri 1719. 4.

ERNULFUS, five EARNULFUS, Epifcopus Roffenfis. Vide fupra, ARNULFUS, Tom. 1. pag. 373. Caveum ad Annum 1114. & Oudinum Tomo 2. pag. 1064. feq.

ERPHESFORDIENSIS, fupra, ERFORDIENSIS.

ERRICUS, vide ERICUS. Etiam infra, HENRICUS.

ERTWINUS ERTMANNUS, fupra ERDWINUS.

ESA-

ESAIAS Abbas, inter Latinos ſcriptores cenſetur a Cangio aliud agente, & a ſecuto Bellarminum refertur ad Seculum ſeptimum: quanquam, quo loco, ex qua Monachorum diſciplina, quo tempore Abbatem egerit, non ſatis conſtat: Scriptor Græcus *Præceptorum ad fratres qui cum ipſo vivebant;* ſive *ſermonum XXIX.* qui ex verſione Petri Franciſci Zini prodiere Venetiis 1574. 8. cum nonnullis Nili, Ephræmi, Marci, ſæpiusque recuſi ſunt in Biblioth. Patrum, etiam noviſſima Lugdunenſi Tomo XII. pag. 384-417. Sermone vigeſimo ſexto continentur *B. Eſaiæ dicta quæ PETRUS Abbas, diſcipulus ejus ex illo acepit & litteris commendavit* pag. 413. Sermoni ſeptimo reſpondent Eſaiæ Abbatis κεφάλαια περὶ ἀσκήσεως καὶ ἡσυχίας *Capitula XIX. de religioſa Exercitatione & Quiete,* Græce & Latine edita in theſauro aſcetico Petri Poſſini pag. 315-325. Pariſiis 1684. 4. Eadem κεφάλαια quæ MSta memorat Lambecius IV. pag. 145. quæ vero pag. 146. ſeq. περὶ καταστάσεως ἀρχαρίων καὶ περὶ τῶν μονοκελλιτῶν καὶ τῶν θελόντων οἰκῆσαι ἐν κοινοβίῳ *de Novitiis, Monocellitis & de iis qui habitare volunt in Cœnobio:* reſpondet ſermoni inter Eſaiæ Latine editos tertio. Confer, quæ inter Apophthegmata Patrum, Abbatis Eſaiæ

Esaiæ afferuntur apud Cotelerium I. monument. pag. 445. seq. Zini interpretis locum ex Græco Codice Colbertino emendat idem Cotelerius in notis p. 802. seq. & 809. qui etiam de hoc Esaia scriptore videndus pag. 808. Codicem illum Colbertinum 1509. decimi sæculi laudat præterea celeberr. Montfauconus Palæographiæ Græcæ pag. 47. Si idem hic sit Esaias de quo Palladius in Lausiaca cap. 15. 16. & 55. seq. nemo dubitabit antiquiorem & cum Ægypti Ascetis ad seculum IV. referendum esse. Et *Petrus* fortasse idem de quo Theodoretus religiosæ historiæ cap. IX. Inter scripta Ascetica insigniora commendatur Esaiæ liber a Joanne Antiocheno apud Cotelerium I. Monument. pag. 167.

Joannes ESCHWIDUS, Anglus, Mathematicus, cujus exstat liber A. 1489. fol. Venetiis curante Johanne Lucilio Santritter, Heilbronnensi, excusus hoc titulo: *Summa Astrologiæ judicialis de accidentibus Mundi, quæ* Anglicana *vulgo nuncupatur.* Vide V. C. Christiani Gottlieb Schwartzii indicem librorum quorundam sæculo XV. impressorum p. 35. seq.

ESTODIUS, infra, EXTODIUS.

ESYTIUS, vide, HESYCHIUS.

ET-

ETHARDUS, Monachus Benedictinus, supra, ERHARDUS.

ETHELBALDUS, vide, ADELBOLDUS.

ETHELBERTUS, sive EDILBERTUS, Cantiorum in Anglia primus Rex Christianus, qui A. 616. Februarii 24. obiit. Hujus scriptum nullum exstat, sed Baleus pag. 73. & Pitseus pag. 105. ex Beda notant scripsisse *Decreta judiciorum*, sive *primam illam magnam Chartam* * cæteris etiam Heptarchiæ in Anglia probatam Regibus, de qua præter Davidem Wilkinisium Tomo 1. Legum veterum Anglorum, Londini 1721. fol. vide quæ nuper notavit Thornagh Gourdon in historia Parlamenti, Anglice edita Londini 1731. 8. & *Epistolarum* librum maxime *ad S. Gregorium* Papam, & ad *S. Augustinum*, Anglorum Apostolum & primum Archiepiscopum Cantuariensem. De Ethelberto hoc Baronius & Acta Sanctorum 24. Februarii. De Augustino illo ad 26. Maji.

ETHELNOTUS, aliis ut Gvilelmo Malmesburiensi pag. 76. idem aliis ACHELNOTUS, de quo supra Tom. 1. pag. 10. seq.

ETHEL-

* Bibliotheque Britannique Tom. 3. pag. 9.

ÆTHELREDUS, sive ÆTHELREDUS, Angliæ ab Anno 979. ad 1016. Rex, cujus leges in Joannis Bromptoni Chronico pag. 893 -- 903. & in Gvilelmi Lambardi Archæonomia, nec non Privilegium Ecclesiæ Cantuariensi concessum & Concilium Ænhamense generale sub Ethelredo habitum, Legesque Ecclesiasticæ, Tom. 1. Conciliorum Angliæ Henrici Speelmanni pag. 504. 510. seq. 530-532. atque inde in Conciliorum Tomis. Vide etiam supra EITELREDUS, pag. 269.

ETHELREDUS, Abbas *Rhienvallensis*. Supra EALREDUS pag. 215. & ADILREDUS Tom. 1. pag. 38.

ETHELREDUS, sive EDILREDUS, Anglus, Abbas *Wardensis*, Ordin. Cisterc. quem circa Annum 1220. claruisse scribit Baleus III. 80. non ut Pitseus p. 295. eumque secutus Cangius, illo anno obiisse. Scripta quæ ad eum referuntur, sunt *Homiliæ in Lucam*, & *Speculum charitatis* sive liber *de vinculo perfectionis*, aliusque *de tribus hominibus*, tum *Epistolæ*, *Sermones*, & *locorum S. Scripturæ explicationes*.

ETHELSTANUS, ÆTHELSTANUS, sive ADELSTANUS, Eduardi F. Angliæ Rex ab An. 923. ad 941. de quo hæc Joannes

annes Lelandus cap. 121, *Paucis abhinc annis fui in* Badunensi *Bibliotheca, ubi repperi aliquot non indoctos libros, venerandæ vetustatis thesauros, ab ipso* Ethelstano, *ut ex inscriptionibus apparuit, monachis dono datos. Ex illis unum, captus cum antiquitate tum majestate operis, erat enim* de Synodis Pontificiis, *in palatinam Bibliothecam illustriss. Regis* Henrici octavi *transtuli, at prius hoc hexasticho inscriptum:*

ETHELSTANUS erat nostræ pars maxima curæ
Cujus nota mihi Bibliotheca fuit.
Illo sublato, sexcentos amplius annos
Pulvere delitui squalidus atque situ:
Donec me pietas Magni revocavit ad auras
HENRICI, digno restituitque loco.

Rem litterariam coluisse Ethelstanum testantur etiam hi cujusdam non ineruditi laudatoris ejus * *versiculi:*

Ad patris edictum datus in documenta scholarum
Extimuit rigidos, ferula crepitante, magistros,

* Apud Gvilelmum Malmesburiensem lib. 2. pag. 49.

Et potans avidis doctrinæ mella medullis
Decurrit teneros, sed non pueriliter, annos.

At quæ Gvilelmus Meildunensis adfert, longe certiora sunt, scribit enim Ethelstanum usum fuisse calamo, atque adeo se vidisse librum ab eo scriptum, quamvis in illo Latinæ linguæ puritatem desideret. Hæc Lelandus, quem non dubito a sententia Gvilelmi aberrasse. En tibi ejus verba: *De Æthelstano Rege non invalida apud Anglos fama seritur, quod nemo legalius vel litteratius Remp. administraverit. Quanquam litteras illum scisse, pauci admodum dies sunt quod didicerim, in quodam sane volumine vetusto, in quo scriptor* (non sane Æthelstanus ipse, sed alius, res traditurus Æthelstani & laudes) *cum difficultate materiæ luctabatur, judicium animi sui non valens pro voto proferre. Cujus hic verba pro compendio subjicerem, nisi quod ultra opinionem in laudibus Principis* (Æthelstani) *vagatur eo dicendi genere quod* suffultum *rex facundiæ Romanæ Tullius in Rhetoricis appellat. Eloquium excusat consvetudo illius temporis: Laudum nimietatem adornavit favor Æthelstani adhuc viventis.* Mirum quoque est unde hauserit Baleus quod II. 27. Gvilelmo Malmesburiensi teste laudato scribit

bit Æthelſtanum *Scripturas Divinas verti feciſſe in Anglo-Saxonicum idioma ex puriſſimis Hebræorum fontibus per quosdam Hebræos ad Chriſtianiſmum ut credere par eſt in ſuo regno converſos.* Sed eodem Baleo notante Æthelſtanus *Leges* antiquas correxit, novasque utiles condidit quarum initium: *Ego Ethelſtanus conſilio Ruſ.* Edictum *ad ſubditos* quod incipit: *Ethelſtanus Rex notifico vobis.* Præterea *Conſtitutiones cleri* & *Aſtrologicum Opus.* Inter leges Eccleſiaſticas & in Concilio Grateleano, Rege Athelſtano ſancitas apud Speelmannum Tomo I. Concil. Anglorum pag. 403. & 396. ſeq. memorabilis eſt hæc pag. 399. *Præterea autem ſtatuimus, ut unus per omnem ditionem noſtram, atque idem ſit numus, eumque nemo extra oppidum cudito. Atque ſi monetariorum quisquam nummos corruperit, ei manus ſcelere violata præciditor, atque nummariæ conſpiciendæ fabricæ affigitor. Sin nummi adulterati poſtulatus aliquis, criminis ſuſpicionem diluere voluerit, candentis ferri quæſtione manum ſceleris puram, atque immunem oſtendito. Quin ſi ipſa Ordalii ſententia reus extiterit, ita, uti antea à nobis dictum eſt, fiat.*

Cantuariæ monetarii ſeptem ſunto, quorum quidem quatuor regi, duo præſuli, ac unus cœnobiarchæ deſervito.

In civitate Roffenſi tres ſint, Regis duo, tertius Epiſcopi.

Londini ſint monetarii octo.

Vintoniæ ſex.

In vico Lewiſio 2.

In vico Aaſtingo 1.

Ciceſtriæ unus ſit.

Hamtonæ duo.

Werhamiæ duo.

Exceſtriæ totidem.

Schafresbyriæ duo.

Ad aliud quodque oppidum monetarius unus eſto.

Facile adducor, ut mihi perſvadeam, confictum eſſe a Pitſeo 838. ETHELSTANUM Doctorem Anglum a Rege diverſum, cujus conſilio uſus fuerit Rex Alfredus Magnus.

ETHELULFUS, ſive ETHELWOLPHUS, vel ATHULPHUS, ſive ATHELULPHUS, Egberti Magni filius, Rex Angliæ ab Anno 836-857. Hujus *Leges* pro denario S. Petri perſolvendo, & *Epiſtolam hæreditariam*, ſive *Teſtamentum* memorant Baleus II. 20. & Pitſeus pag. 165.

ETHEL-

ETHELWERDUS, *Ethelveardus*, *Elwardus*, *Elfwardus*, ſive ETHELWARDUS, *illuſtris* apud Anglos *Patricius*, *Conſul Fabius Quæſtor* e Regio procreatus ſangvine, *ad Mathildem* conſobrinam ſuam ſcripſit *breves quatuor libros Chronicorum* de rebus Anglicis, quorum *primus* decurrit a nato CHriſto usque ad Annum 592. *Secundus* ab adventu Auguſtini a Gregorio M. in Angliam miſſi usq; ad Annum 787. *Tertius* inde pergit usque ad Annum 860. *Quartus* denique usque ad Regem Eadgarum & Annum CHriſti 973. Patet inde, falli Baleum (niſi de aliis ei perinde, ut Lelando cap. 114. Ethelwerdis ſermo eſt,) qui X. 33. ait Ethelwerdum defunctum An. 920. Rectius Lelandus eumque ſecutus Pitſeus obitum hujus refert ad Annum 1090. Rectius quoque Pitſeus initium Epiſtolæ ad Mathildam affert hoc: *Dilectiſſimæ & vere CHriſti*, cum Henricus Savilius, * qui Ethelwerdum cum Wilhelmo Malmesburienſi, Henrico Huntidonienſi, Rogero Hovedeno & Ingulpho vulgavit Londini 1595. & Francofurti 1601. fol. pag. 831. ediderit: *Diſertiſſimæ & veræ CHriſti ancillæ Ethelwerdus in Domino Patricius Mathildi ſalutem.*

* ſupra Tom. I. pag. 268.

ETHELWOLDUS, ſive ATHELWOLDUS, ÆTHELWOLFUS, Anglus, diſcipulus S. Dunſtani: atque ex Monacho Glaſconienſi Ordinis Benedictini, & Abbate Abindonienſi Wentanus, ſive Wintonienſis Epiſcopus ab Anno 961. ad 984. Calendis Auguſti defunctus. Huic Ethelwoldo Lelandus cap. 152. nulla, Baleus II. 36. varia ſcripta tribuit, ut *contra presbyteros fornicarios*, & *de ſuis viſionibus*, a) nec non *de planetis & climatibus Mundi.* His apud Pitſeum pag. 178. adduntur: *De ſua in Presbyteros poteſtate* ad Johannem XIII. Papam. *De regibus, regnis & Epiſcopatibus totius Angliæ. De tempore Regum Britannorum.* Etiam liber *de Abbatibus Lindisfarnenſibus*, ſed qui potius eſt Ethelwulfi Bernicii. Vide Oudinum Tomo 2. pag. 470. ubi notat MStum in Cottoniana: ſed & Anglo-Saxonice librum Ethelwoldi Wintonienſis *de Conſvetudine Monachorum Ordinis*

a) Vitioſe apud Pitſeum pag. 179. ex Eyſengrenio & Poſſevino *de ſuis viſitationibus*, ſed pag. 838. *de ſuis viſionibus*, & ex Poſſevino *de ſuis miſſionibus.* Quam recte autem *Monachum Wintonienſem* ETHELWOLDUM ejusdem ætatis ab Epiſcopo diverſum cum Poſſevino faciat, & huic viſiones illas, non Epiſcopo adſcribat, alii viderint. Pitſeum ſecutus Cangius & ipſe Monachum ab Epiſcopo, præter rem, ut opinor, diſtingvit.

dinis S. Benedicti, nec non in Bibliotheca Cantabrigiensi Collegii Corporis CHristi *Regulam S. Benedicti* Saxonice versam ab hoc Ethelwoldo.

ETHELWOLFUS, ÆDILWULPHUS, (*Lupus nobilis*) patria *Bernicius* Anglosaxo, Monachus Lindisfarnensis, Ordinis Benedictini circa Annum 820. b) cujus est Carmen epicum ad Egbertum Episcopum Lindisfarnensem, *de Abbatibus* & viris piis Cœnobii S. Petri in insula *Lindisfarnensi*, de quo jam in ETHELWOLDO dixi, & quod ex Codice Cantabrigiensi vulgavit Mabillonius Sec. IV. Benedict. parte 2. pag. 302. Laudat Lelandus cap. 109.

ETHELWOLFUS, sive EITELWOLFUS *de Lapide*, Svevus, ex Magistri Graftonis Udenheimii Sletstani disciplina clarus circa Annum 1494. scripsit *de laudibus heroum & virorum illustrium* ad Georgium de Lapide, avunculum suum, atque *Epistolare* quod cultissimum vocat Trithemius cap. 932. qui videndus etiam c. 295. de script. German.

b) non An. 750. ut Baleum II. 12. secuti Pitseus pag. 145. Vossius pag. 284. & Cangius. Vide Caveum.

ETHERIUS, five HETERIUS c) Episcopus in Hispania Uxamensis una cum BEATO Presbytero Asturicensi circa Annum 785. *duobus libris de adoptione Filii DEI* oppugnavit *Elipandum* Toletanum, qui extrema parte mutili primum prodiere in Petri Stevartii auctario, Ingolstadii 1604. 4. inde in nova Canisii Lectionum editione Basnagiana Tom. 2. pag. 297 -- 375. nec non in Bibliothecis Patrum, Parisiensi, Coloniensi & novissima Lugdunensi Tom. XIII. pag. 353. Basnagius eruditam de Elipandi hæresi & adversariis diatribam præmisit. *Fragmentum* vero, quod *Folmaro* oppositum velut iisdem Beato atque Etherio auctoribus editum a Stevartio pag. 24?. scripsit Caveus, jam supra in ADAMO Reicherspergensi, & BEATO, notavi illorum minime esse, cum Folmarus qui tempore Alexandri III. circa An. 1160. vixit, ab Etherio & Beato oppugnari neutiquam potuerit. Fragmentum vero a Stevartio vulgatum est præfatio atque initium operis, quod Folmaro opposuit ADAMUS Reicherspergensis, exstatque in editione nova Canisii Basnagiana Tom. 3. parte 2. pag. 200 -- 204.

Hete-

c) Vide Nicolaum Antonium VI. 2. Bibliothecæ veteris Hispanæ Tom. 1. p. 325.

Heterio hoc rogante Commentarium sive Catenam ex Doctoribus Ecclesiæ adhuc ineditam *in Apocalypsin* Beatus composuit eamque Heterio dedicavit, quem his verbis d) alloquitur: *Hæc ego, sancte Pater* Heteri, *te petente, ob ædificationem studii fratrum tibi dicavi, ut quem consortem perfruor Ordinis, cohæredem etiam faciam mei laboris.*

EVAGRIUS *Antiochenus* ab Anno CHristi 388. Episcopus, ut Græce alia, sic nonnulla etiam Latine scripsit, atque adhuc *Presbyter*, teste cap. 125. de S. E. Hieronymo *Vitam S. Antonii* ab Athanasio scriptam ex Græco Latine vertit. Eam versionem dicatam Innocentio, post editiones Bonini Mombritii, in Legendario edito Mediolani 1474. fol. Suriique ad 17. Januar. & aliorum, emendatius vulgatam cum notis, Evagrioque e) vindicatam habemus, ab Heriberto Rosweido in vitis Patrum Tom. 1. pag. 25. & Bollando Tom. 2. Januarii pag. 120. Exstat quoque in nova editione Operum S. Atha-

d) Id pag. 326.

e) Contra eorum sententiam, qui Hieronymo tribuunt. Vide Vossium de hist. Lat. pag. 202. Vicissim *Prologus* Latinus *in vitas Patrum*, qui sæpius editus, exstat sub Hieronymi nomine, idem in MSto Burdigalensi, teste Possevino, tribuitur nescio cui EVAGRIO *Diacono.*

Athanasii Montfauconiana Tomi primi parte altera.

De EVAGRIO juniore, quem a notissimo illo Pontico Græco Asceta (de quo cap. XI. dixerat) dinstingvit, ita Gennadius Massiliensis in libro de scriptoribus Ecclesiasticis (scripto non ante An. CHristi 493.) cap. 50. *Evagrius alter scripsit* altercationem SIMONIS Judæi & THEOPHILI Christiani, *quæ pæne omnibus nota est.* Eadem de illo (Gennadii ut solet insistens vestigiis) Marcellinus Comes, qui Justiniani Imp. temporibus claruit, in Chronico ad Annum CHristi 423. & Honorius August. de S. E. lib. 2. cap. 49. Hanc altercationem sive dialogum huncce cum Simone Judæo, qui a Theophilo ad CHristi fidem amplectendam persuasus & ab eodem tinctus sive baptizatus est, primi ex Codice Vindocinensi vulgarunt monachi eruditi Benedictini Edmundus Martene & Ursinus Durandus in limine Tomi quinti, thesauri anecdotorum, Parisiis 1717. fol. pag. 3-13. Quoniam vero & ætas & scribendi genus non male convenit, etiam Evagrio huic tribuere non dubitant, quam in eodem Codice Vindocinensi præmissam illi repererunt:

Colla-

Collationem ſive *altercationem* ZACHÆI Chriſtiani cum APPOLLONIO Ethnico Philoſopho, tribus diſtinctam libris, quos primus Lucas Dacherius ediderat ex Codicibus MSS. duobus Thuanæ Bibl. & uno Bibl. S. Arnulfi Metenſis, in T. X. ſpicilegii Patrum Pariſ. 1671. 4. & poſtea ad calcem Tomi XIII. A. 1677. ſubjunxit Varias Lectiones ex MS. Codice Bibliothecæ S. Martialis Lemovicenſis, ate Annum 1010. juſſu Ademari Cabanenſis exarati. Illis adhibitis, ſicut etiam lectionibus Codicis Vindocinenſis, quas publicavit Edmundus Martene Tomo V. theſauri anecdotorum pag. 1845. ſeq. opus hoc recenſuit, notasque ſuas addidit Ludovicus Franciſcus Joſeph de la Barre, Tornacenſis in nova editione ſpicilegii Dacheriani Pariſiis 1723. fol. ſtatim in limine Tomi primi.

Libro *primo* conſultationis hujus, ſive collationis reſpondet Zachæus ad Apollonii varia objecta, & Chriſtianam fidem Philoſopho perſuadet ita, ut manus ille det rationibus & teſtimoniis victum ſe confiteatur. Etiam de divinitate Legis Moſaicæ & contra fatum & Mathematicos ſive Aſtrologos & de aliis capitibus acute diſſerit. Cultum imaginibus Imperatorum exhibitum damnat cap. 28. &

& ab diſtrictioribus Chriſtianis horreri teſtatur.

Libro *ſecundo* breviter confutatis Judæis oppugnat hæreticorum errores Manichæorum, Marcionitarum, Photinianorum, Sabellianorum, Patripaſſianorum, Arianorumque & denique Novatianorum.

Libro *tertio*, formam converſationis Catholicæ, ſive vivendi & abſtinentiæ præcepta perſequitur, quibus Chriſtianos univerſe, ſpeciatim Monachus Monachos hortandos ſuſcipit, & de reſurrectione atque adventu CHtiſti ad judicium commentatur, finem impoſiturum ſævitiæ Anti-Chriſti, quem Judaiſmum conaturum inſtaurare exiſtimat. Tempus, quo ſcripſit, indicat lib. 3. cap. 8. *Regnis inſuper regna confligunt, & inſuſpicabiles ſceptris juſtarum ſedium Auguſtos depellunt.* His enim verbis non obſcure tangit, quæ ab Odoacro Herulorum Rege geſta Anno CHriſti 470. Certe Auguſtino tribui non poteſt, non tantum ob temporis notam, ſed etiam ob ſtylum & ſcribendi genium, qui eſt valde ab Auguſtiniano diverſus, quamvis in Catalogo Bibliothecæ Nobiliſſimi Viri, atque nuper Francofurto ſuæ bonisque litteris, quas impenſe ornabat erepti, Conradi Zachariæ ab Uffenbach Par-

Parte 2. pag. 11. reperio MS. *S. Augustinum de contentione Zachæi & Apollonii.* De aliis Evagriis, qui Græce ſcripſerunt dictum ad Hieron. cap. 125. de S. E. & Tomo VI. Bibliothecæ Græcæ pag. 126. ubi de Evagrio Hiſtor. Eccleſ. ſcriptore & 128. & ubi de Evagrio Pontico T. VIII. pag. 364. ſeq.

EVAGRII Monachi *Sententiæ ad eos qui in cœnobiis & xenodochiis habitant fratres*, quæ incipiunt: *Heredes DEI, audite Sermones DEI.* Et *Sententiæ ad Virgines*, quarum initium: *Dilige Dominum & amabit te:* Latina verſio vetus ab Holſtenio edita in appendice Regularum Rom. 1661. 4. & Pariſ. 1663. 4. & Tomo XXVII. Biblioth. Patrum Lugdun. pag. 469-471. auctore ut videtur *Rufino* vel potius *Gennadio* Maſſilienſi, quem vide cap. XI. de S. E. Auctor Evagrius Ponticus, defunctus A. 399.

EVANGELISTA MANELMUS Vicentinus, cujus exſtat *Commentarius de quibusdam geſtis in bellico Gallico* quo *Franciſcus Barbarus*, præfectus Brixiæ, illam civitatem adverſus exercitum Gallorum, *Philippo* Mediolanenſium Duce Urbi extrema minantem per tres menſes An. 1438. fortiter tutatus eſt. Primus illum Brixiæ 1728. 4to. e MS. Codice Mona-

Monasterii S. Euphemiæ Urbis Brixiensis edidit notisque & observationibus illustravit ejusdem Archivarius, D. Joannes Andreas Astezatus, Brixianus, Monachus Benedictinus Cassinensis, olim in Brixiana Academia Matheseos Professor publicus, additis præter diploma Henrici Imp. & Francisci Barbari gratiarum actionem ad populum Brixianum, dissertationibus tribus, de anno coronationis Caroli Crassi Imp. De anno primo regni Desiderii, Regis ultimi Longobardorum, & de nova epocha Ludovici II. Imp. Confer, quæ de Francisco BARBARO supra Tom. 1. pag. 456. & CHRISTOPHORUS a Soldo in Annalibus Brixianis a celeb. Muratorio nuper in lucem editis.

EVANTUS, sive EVANTIUS, Abbas *Hispanus*, ab Evantio Viennensi in Gallia Episcopo An. 586. a) defuncto diversus, eoque junior, scripsit *Epistolam contra eos, qui* Cæsaraugustæ *sangvinem animalium immundum esse judicant & carnem mundam esse dicunt.* In hac laudat S. Gregorii ab A. 590. Papæ b) librum Pastora-

a) Sammarthani Tom. 1. Galliæ Christianæ pag. 795. 796. Miræus auctario de scriptoribus Ecclesiasticis pag. 29.

b) Vide Sam. Basnage Tom. 3. Annal. ad Annum CHristi

ſtoralem, qui nondum ſcriptus erat cum Evantius Viennenſis jam diem obiiſſet. Primus edidit Epiſtolam hanc Henricus Caniſius Tom. V. Lect. antiqu. parte 2. pag. 553. (edition. novæ Baſnagianæ Tom. 1. pag. 522.) recuſam inde in Bibliothecæ Patrum ſupplemento Morelliano An. 1639. atque in vulgatis ab eo tempore Bibliothecis, Colonienſi T. VI. & in noviſſima Lugdunenſi Tom. XI. pag. 1092. Exſtat quoque ad calcem Luitprandi Ramireſiani pag. 526. & in Cardinialis Agvirrii Conciliis Hiſpaniæ Tom. 3. pag. 87. qui probat Evantium hunc fuiſſe Archidiaconum Toletanum, Apud Nicol. Antonium nullam Evantii inter ſcriptores Hiſpanos mentionem reperio.

EVARISTUS, ſive, ut Euſebio vocatur, EVARESTUS, Epiſcopus Romanus ab An. 95. vel, ut alii, 100. ad 109. traditur ſcripſiſſe, quæ in Pſeudo-Iſidori ſylloge, atque inde in Conciliorum Tomis, collectionibusque Lamberti Gruteri, Franciſci Joverii & aliorum exſtant, *Epiſtolas duas*, unam *ad fratres univerſos Africæ regionis Epiſcopos* & alteram *ad omnes per Ægyptum Domino conglutinatos*

CHriſti 586. num. 6. pag. 891. & Jacobum Basnage ad Caniſium Tom. 1. p. 521.

natos fratres. Utramque falsitatis convictam exhibet Blondellus in Pseudo-Isidoro pag. 147. & 151. *Decreta,* quæ ad eundem Evaristum referuntur apud Gratianum, Ivonem, Burchardum &c. longe juniorum temporum esse notavit Petrus Coustant Tom. 1. Epist. Romanorum Pontificum pag. 51. quem opponere juvat Ludovico Jacobo a S. Carolo p. 64. Bibl. Pontificiæ, aliisque.

EVAX de gemmis. Vide infra, MARBODEUS, & quæ jam notavi in Bibl. Latina IV. 12.

Augustinus EUCADIUS. Supra, AUGUSTINUS.

EUCHERIUS illustri genere, ex Senatorio Viro & Consulari Monachus Lirinensis, atque inde ab Anno 434. ad 455. Episcopus laudatissimus *Lugdunensis,* amicus *Paulini* Nolani Episcopi, (cujus Epistolam ad Eucherium & uxorem ejus *Gallam* edidit Chifletius) *Salviani* Massil. cujus Epistola 2. & 8. est ad Eucherium: *Rustici* Burdegalensis, cujus Epistola ad Eucherium legitur in Sirmondi notis ad Sidonii lib. 2. cap. XI. Tom. 1. Operum Sirmondi pag. 900. *Domino vere Sancto Papæ Eucherio Rusticus - - Ora pro me, vere sancte atque amice DEI, & mihi in CHristo omni cultu suspiciende Papa:* ac ne multos alios referam *Joannis Cassiani,*

ſiani, qui ex Collationibus ſuis quasdam illi dicavit, & *Hilarii* Arelatenſis, qui eodem quo Eucherius anno diem obiit, & cui Eucherius dicavit libellum de laude eremi. De hoc Eucherio adeundos præ cæteris ſvadeo Vincentium Barralim in Chronologia Abbatum Lerinenſium, Lugduni 1613. 4. Tillemontium Tomo XV. memoriarum hiſt. Eccleſ. Petrum Franciſcum Chifletium parte 1. Paulini illuſtrati cap. 14. ſeq. Sammarthanos in Gallia Chriſtiana novæ editionis Tomo IV. Pariſiis 1725. Dominicum de Colonia Tom. 1. hiſtoriæ litterariæ Lugdunenſis, Gallice nuper editæ parte 2. pag. 192. ſeq. Joſephum ejusque fratrem Carolum Anthelmium in aſſertione pro unico Eucherio Lugdunenſi, Heniſchium Tomo IV. Actorum Sanctorum Junii 22. pag. 249. ſeq. & Pagium ad Annum CHriſti 441. quos qui attentius luſtraverit, facile poterit reſpondere ad ea, quæ pro altero *juniore* EUCHERIO *Lugdunenſi* objiciuntur a Baronio ad Annum 529. (qui ipſe notis ad Martyr. 16. Novembr. veriora tradiderat) Theophilo Raynaudo in indiculo ſanctorum Lugdunenſ. (Tomo VIII. Operum pag. 48. ſeqq.) Labbeo Tom. 1. de S. E. pag. 293. ſeq. Mabillonio ad vitam S. Conſortiæ Eucherii filiæ Tom. 1. Actor. Sanctorum Bened. aliisque.

Scripta S. Eucherii sunt:

1 ad filios suos, quos e Galla susceperat, postea Episcopos *Veranium* & *Salonium*, a) liber *formularum spiritalis intelligentiæ*, distributus in undecim capita, Bedæ lectus diligenter, obscurasque Sacræ Scripturæ locutiones pandens, cum præmissa ad *Veranium* Epistola. Prodiit additus aliis Eucherianis Basileæ 1531. fol. edente Joanne Alexand. Brassicano, & Romæ 1564. fol. apud Manutium, tum ad calcem clavis Scripturæ, quem Matthiæ Flacio debemus, & in Vincentii Barralis Chronologia Lirinensi, & in Bibliothecis Patrum, ut Tomo 6. Lugd. pag. 824. Hic est liber Eucherii *de mysticis verborum significationibus*, quem cum Cæsarii admonitionibus MStum exstare in Bibliotheca Helmstadiensi, notant Conringiana pag. 152. Primam editionem Paris. 1520. 12. sinceriorem esse, cæteras interpolatas notavit Oudinus Tom. 1. pag. 1220.

2 *Instructionum* ad *Salonium* b) filium libri duo, quorum priore dissolvit difficis-

a) Gennadius cap. 63. Tillemont Tom. XV. pag. 134. seq.

b) Hunc Salonium Eucherius celebrat institutum edoctumque ab Honorato Massiliensi, Hilario Arela-

ficiliores de Veteris & Novi Teſtamenti locis quæſtiones, altero nomina ſacrarum litterarum Hebraica, ponderaque & menſuras & alia ſcitu digna nec obvia interpretatur. Hos libros Ruſtico valde laudatos, poſt Braſſicanum, Baſileæ 1530. & Romanam editionem 1564. recenſuit in Lirinenſibus ſuis Vincentius Barralis Lugduni 1613. 4. tum Joannes Ludovicus de la Cerda cap. 115. pag. 204. cap. 159. pag. 390. ſeq. & cap. 164. pag. 423. ſeq. Adverſariorum ſacrorum. Lugd. 1626. fol. Denique recuſi in Bibliothecis Patrum, ut Lugd. Tom. 6. pag. 853. Confer Iſidorum Hiſp. VII. 6. ſeq. Originum, & Bedæ interpretationes T. 3. Operum p. 371. ſeq.

3 *Epiſtola parænetica* ad *Valerianum* cognatum, *de contemtu Mundi* c) *& ſæcularis Philoſophiæ*, ſcripta, ut videtur, ex Lirinenſi ſeceſſu A. 432. Hanc ante Braſſicanum & Romanam Manutii editionem vulgaverat Eraſmus A. 1520. cum ſcholiis in 4to, atque inde 1531. 4. & cum notis Heribertus Roſweidus Antwerpiæ 1621. & minore forma

Z 3 Phi-

Arelatenſi, Maſſilienſi Salviano & Vincentio Lirinenſi.

c) al. *de contemtu rerum humanarum.* Alii minus bene, *de vita ſolitaria.*

Philippus Labbeus 1646. & apud Vincentium Barralim & in Bibliothecis Patrum ut Lugdunensi Tom. 6. p. 857. Gallice etiam vertit post J. Canagium & Antonium Godellum, Arnaldus Andilius: Hispanice Ludovicus Granatensis, Italice G. Golitus, H. Vaughanus Anglice. Hujus scripti meminit Gennadius cap. 63.

4 Opusculum ad *Hilarium* Arelatensem d) Antistitem Lirinensis eremi deserta petentem, *de laude eremi*, quod *luculentissime & dulci sermone dictatum* laudat Isidorus Hisp. de S. E. cap. 15. Primus edidit Gilbertus Genebrardus Paris. 1578. 8. & cum superiore Epistola Rosweidus Antwerp. 1621. 8. Vincentius Barralis quoque: deinde Bibliothecæ Patrum editores, ac novissimæ Lugdunensis Tom. VI. pag. 862.

5 *Historia passionis S. Mauritii* & sociorum *Agaunensium Martyrum Legionis Felicis Thebææ* An. C. 286. in Codicibus interpolatis perinde ac sinceroribus ad Eucherium auctorem refertur. Inter-

d) Hoc scriptum respicit Honoratus in vita Hilarii Arelatensis cap. I. §. 6. apud Surium & in Actis Sanctorum die V. Maji. *Relationi huic scripta B. Eucherii prabent attestationem, qua ad eum directa testantur.*

Interpolata exſtat apud Boninum Mombritium, una cum Epiſtola ad *Sylvium* (ſive *Salvium*) Epiſcopum Octodorenſem in Valleſia Galliæ, & minus emendate etiam apud Surium 22. Septembris, & in editione quam cum notis in lucem emiſit Petrus Stevartius Ingolſtad. 1617. Sinceriorem vulgavit Petrus Franciſcus Chifletius in parte 1. Paulini Nolani illuſtrati, qui prodiit Divione 1662.4. Theodoricus Ruinartus in Actis ſelectis Martyrum pag. 289. edit. Pariſienſ. in 4to, (Amſtelod. in fol. pag. 271.) Curatores Bibliothecæ Patrum Lugdunenſ. Tom. VI. pag. 866. ſeq. & cum Gallica verſione Johannes Dubourdieu in diſſertatione Hiſtorico-Critica Gallice edita, qua & traditioni de illo Martyrio, detrahere fidem, & Eucherio ſuppoſitum hoc ſcriptum oſtendere contendit. Amſt. 1705. 12. Sed malo accedere Tillemontio, qui Eucherio noſtro vindicare tanquam eximium (*l'ouvrage le mieux ecrit*) non dubitat Tomo XV. memoriarum pag. 131. Proſam Eucherii metro epico complexus eſt MARBODEUS Rhedonenſis, teſte Sigeberto cap. 158. quod carmen poſt editionem veterem Rhedonenſem A. 1524. exſtat pag. 1535. ſqq.

operum Marbodei, ad calcem Hildeberti, Parisiis 1708. fol. Videndus etiam Venantius Fortunatus II. 15. carminum, Tom. XV. Bibliothecæ Patrum Lugdunens. pag. 537. E. & Walafridus Strabus Tom. XV. pag. 220. F. Rudolfus Abbas in Actis translationis militis e Legione Thebæa A. 1121. Tom. VI. monumentorum Edmundi Martene pag. 1015.

6 Epistola ad *Faustinum* Presbyterum Insulanum *de situ Judææ, Urbisque Hierosolymitanæ* ex Josepho, Hieronymo &c. edita primum a Philippo Labbeo Tomo 1. Bibliothecæ novæ MSS. pag. 665-667. Paris. 1657. fol.

7 Eucherium MS. *in Psalmos* nactum se Coloniæ, scripsit Nicolaus Heinsius Epistola An. 1673. data ad Grævium Tomo IV. sylloges Burmannianæ pag. 171.

8 Commentariorum *in Genesin* libri III. & *in libros Regum* libri IV. * post editiones

* Dionysius Faucherius hæc velut Isidori Hispal. ex cap. 15. de scriptoribus Ecclesiasticis affert de Eucherio, sed quæ in nullo Codice veteri, in nulla editione Isidori leguntur: *Scripsit alia in multos sacros libros commentaria non minus necessaria quam utilia, præcipue vero* in Genesin, & libros Regum *ad Salonium & Veranium fratres Episcopos, opus prolixum & doctissimum.* Vide

tiones Basil. 1530. & Romanam 1564. recusi in Bibliothecis Patrum, ut Lugdun. Tom. VI. pag. 868. & 939-1014. Horum commentariorum auctorem post Cassiodorum & Augustinum, Anglorum Apostolum, scripsisse & Britannum fuisse videri, primus observavit Latinus Latinius, cujus vide Biblioth. sacram & profanam Tom. I. pag. 166. Sixtum Senensem IV. Bibl. S. p. 226. & Tillemontium Tomo XV. memoriar. pag. 133.

9 Ex *Sermone* Eucherii locum referens Claudianus Mamertus his eum verbis celebrat lib. 2. de statu animæ cap. 9. *Haud quaquam tamen Eucherium præterierim, mihimet vivente doctrina & præsentaneis coram disputationibus cognitum, non porro nunciis aut lectione compertum, qui scilicet viridis ævi, maturus animi, terræ despuens, cœli appetens, humilis spiritu, arduus merito ac perinde ingenii subtilissimus, scientiæ plenus, eloquii profluus, magnorum sæculi sui Pontificum longe maximus, editis in rem fidei multijugis variorum operum voluminibus, ad populum quoque his* super statu animæ *concionatus est.* Sermones sub Eucherii nomine qui ex-

Z 5 stant

Vide Vossium de Historicis Latinis II. 17. pag. 228.

ſtant, duplicis ſunt generis, alii qui variis aliorum permixti & An. 1545. primum editi leguntur, de quibus infra in EUSEBIO *Emeſeno:* alii a Joanne Livinejo, Canonico Antwerpienſi poſt Catecheſes Theodori Studitæ editi Antwerp. 1602. 8. de quibus Combefiſius notat Labbeum *graviter hallucinari, dum quas Livinejus* Eucherii homilias *evulgavit, illas ipſas eſſe ait quæ toties* Euſebii Emeſeni *nomine, tumque* Euſebii Gallicani *ſunt editæ: cum nihil ſit inter utrasque commune, vereque profiteatur Livinejus vir doctus, deque Græcis litteris bene meritus, quas producit Eucherii homilias, nunquam antehac fuiſſe editas, ſuntque Pſeud-Euſebianis illis pauciores, ſtylo ſane nitentes, ac forte ſolæ Eucherianæ, ex quibus aliquas in hanc Concionatoriam Bibliothecam derivavimus.* Hæc ille. Sermones illi ex Livineji editione recuſi in Bibliotheca Patrum Pariſ. An. 1624. &c.

10 *Exhortatio ad Monachos* duplex, una quæ incipit: *Quid vobis exhibeamus, fratres chariſſimi.* Et altera, cujus initium: *In hunc fere modum artifex Mundi Deus.* Exſtat in Codice regularum Holſteniano Romæ & Pariſ. edito p. 55. 57. Appendicis & in Bibl. Patrum

trum Lugdun. Tom. 27. pag. 180. 181. ubi non debebat omitti, quæ in eadem appendice p. 60. legitur Eucherii *admonitio ad Virgines*, quæ incipit: *Si diligenter attenditis, venerabiles filiæ.*

11 Gennadio cap. 63. teste *Joannis Cassiani quædam* † *opuscula lato tensa sermone, angusto verbi resolvens tramite in unum coëgit volumen.* Epitome illa Cassiani cum aliis Eucherii scriptis edita Romæ 1564. fol. & Græca Epitomes versio in Athanasio Montfauconiano Tom. 3. p. 366. Vide supra in Cassiano, Tomo 1. pag. 990. Quanquam vero Cassiani scripta amavit Eucherius, Semipelagianis tamen accenseri propterea non meruit. Consule Norisium hist. Pelag. II. 13. & Tillemontium T. XV. memoriar. p. 131. seq. Oudinum Tom. 1. pag. 1213. sq. Honoratus in vita *S. Hilarii* Arelatensis cap. 1. §. 15. apud Vinc. Barralim, & ad 5. Maji Surium, Henscheniumque: *Sed ne quis me existimet falsa fortassis asserere, testimonium B. Eucherii, Episcopi Lugd. justum credidi adhibendum, qui Hilarii volumine prosa versuque percepto ita respondit:* Dictu difficili-

† Quatuor libros de institutis Cœnobiorum.

difficile eſt, quanti mihi pretii fuerint litteræ ſanctitatis tuæ, in quibus ita expertam facundiam recognovi, ſicut tenes in aliis modeſtiæ morumque operibus principatum. Ignoſce de te ſtudioſe minora dicenti, quia ſemper, in prædicatione ſui virtus erubeſcit, cum hoc ipſum verecundiæ genus pars magna virtutis ſit.

Ex *laterculo* ſive Calendario *Ptolemæi* ſive *P. Annæi* SYLVII ad Eucherium Epiſcopum A. 449. Menſem Januarium & de Paſchate, & de menſibus aliis excerpta quædam exhibet Joannes Bollandus præfat. ad Tom. I. Actor. Sanctor. Januarii pag. XLIII. ſeq. Idemne hic ſit Sylvius, cui Eucherius paſſionem Legis Thebææ dedicavit, diſquirit Tillemontius Tomo XV. pag. 134.

EUCHERIUS, non Lugdunenſis, ſed alterius ſedis, Provinciæ, ut videtur, Arelatenſis Epiſcopus, qui interfuit ſubſcripſitque Conciliis Arelatenſi IV. Anno 524. Carpentoratenſi A. 527. Arauſicano & Vaſenſi A. 529. Hic amicus Cæſarii Arelatenſis, de quo Cyprianus Tolonenſis in Cæſarii vita cap. 22. apud Surium 27. Aug. Eucherius iſte ibi quidem *Lugdunenſis Epiſcopus* appellatur, ſed in quatuor Codicibus MStis, quos inſpe-

xit

xit Antelmius, vox *Lugdunensis* desideratur.

EUCHERIUS, Aurelianensis Episcopus, sed An. 727. missus in exilium, & in cœnobio Trudonis in Belgio defunctus An. 743. Ejus *vita* a synchrono scriptore tradita exstat apud Surium 20. Febr. & sincerior in Actis Sanctorum Februarii Tomo 3. pag. 217. In iisdem Actis ad eandem diem pag. 177. seq. de EUCHERIO Tungrensi & Trajectino ad Mosam Episcopo, defuncto An. 526.

EVERARDUS, infra, EVRARDUS.

EVERBINUS, infra, EVERVINUS.

S. EVERHARDUS Dux Forojuliensis, gener Ludovici Pii Imp. & Pater Berengarii Italiæ Regis. *Testamentum* A. 835. scriptum edidit Florentius Haræus libro Gallice edito de Castellanis Insulensibus, Insulis 1611. 4. & post eum Aubertus Miræus in notitia Ecclesiarum Belgii, Antwerp. 1630. 4.

EVERHARDUS *de Vilelenis*, Prior S. Catharinæ de Cultura, ex Ordine Vallis Scholarium, Doctor Paris. Anno 1267. Ejus *summa de festis*, sive *Sermonum de sanctis & festivitatibus per annum* volumen MStum. Vide Oudinum Tomo 3. pag. 492.

EVER-

EVERHARDUS *Nurembergius*, Ord. Præd. circa Annum 1430. laudatur a Joanne Nydero IV. 12. formicarii, pluraque Concionatoribus utilia scripsisse perhibetur. Vide Jacobum Qvetif Tomo I. pag. 780.

EVERHELMUS, sive EVERHELINUS, ex Altimontensi in Hannonia, Blandiniensis A. 1058. prope Gandavum in Flandria Abbas Ord. Bened. defunctus Anno 1069. a) Scriptor *vitæ S. Popponis*. Abbatis Stabulensis, cui morienti præsens adfuit An. 1048. 25. Januar. Edidit Surius ad 25. Jan. & breviatam Franciscus Haræus, Zacharias Lippeolus, Jacobus Doubletius. Sinceriorem Jo. Bollandus Act. Sanctor. Tom. I. Januarii pag. 638. Præmittitur ONULPHI Monachi præfatio, ad Everhelmum, qua se ejus rogatu Vitam S. Popponis scribendam suscepisse profitetur. *At fortassis*, inquit Bollandus, *eam non perfecit (nam hominem inconstantem fuisse patet ex Everhelmi narratione:) aut si perfecit, minus forte probata est Everhelmo, qui aliam propterea scribere est aggressus, aut illam ita ipse recudit, ut ejus non* Onulphi *opus censeri deberet. A se quidem Vitam illam compositam ipse fatetur.*

Joan-

a) Vide Oudinum Tomo 2. pag. 645. Vossium pag. 369.

Joannes EVERISDENUS, ſive EVERHESDEN, EVERISTINUS, Monachus Anglus in Cœnobio S. Edmundi Burienſis, Ord. Benedict. ſcripſit *ſeriem temporum* ab initio Mundi ad An. 1336. quod opus MS. adhuc in Anglia † ſervatur. Librum *de Regibus & Epiſcopis Angliæ*, nec non *Concordantias Divinæ hiſtoriæ*, & *Concordiam Decretorum*. Etiam carmine alia ſcripſiſſe Baleus V. 40. auctor eſt, ex quibus memorat *Legum medullam*, quæ incipit: *Diſce quid humanum Jus Divinumque.* Confer Pitſeum pag. 434. 435.

EVERWINUS, EVRINUS, EBROINUS, EVERBERO, ſive EVERBINUS, S. Mauritii Dolejenſis in agro Trevirenſi Monachus, atque inde Abbas S. Martini Trevirenſis Ord. Cluniacenſis, ſcripſit ad Popponem ab An. 1016. ad 1047. Trevirorum Archiepiſcopum *Vitam S. Simeonis, Syracuſani*, Monachi recluſi Trevirenſis An. 1035. defuncti, quam poſt Surium 1 Junii, integriorem ex octo Codd. MSS. exhibent Acta Sanctorum Tom. I. Junii pag. 89. Præterea *Vitam S. Magnerici* Trevirenſis ab Anno 573. ad 595. Archiepiſcopi, quæ exſtat T. 6. Julii 25. pag. 183 -- 191. notis Johannis Pinii illuſtrata. Etiam *geſta Popponis*, de

quo

† Oudin. Tom. 3. pag. 909.

quo jam dixi, Archiepiscopi Trevirensis scripsisse testatur Trithemius in Chronico Hirsaugiensi. Vide Vossium pag. 368.

EVERWINUS, sive HERVINUS, Steinfeldensis Monasterii, Præmonstratensis Ordinis, Coloniensis Diœcesis Præpositus primus, a) circa Annum 1146. scripsit *Epistolam ad S. Bernardum de hæreticis sui temporis*, quorum dogmata refellit idem Bernardus sermone LXV. & LXVI. in Canticum. His præmissa ab ultimis editoribus Operum Bernardi illa Epistola legitur. Vide editionem novissimam Mabillonianam T. 1. p. 1490. seq. & Mabillonii præfationem ad Bernardum §. 76. sqq. notationemque Mabillonii, subjectam eidem Epistolæ, editæ primum An. 1682. in Analectis T. 3. pag. 452. (novæ edit. pag. 473.) ubi typorum errore identidem Evervinus hic *Steinteldensis* Præpositus perperam pro Steinfeldensi appellatur, etiam apud Pagium ad An. 1146. n. 7.

Monachus EVESHAMENSIS, b) Anglus, cui debemus *Historiam vitæ & regni Richardi II.* ab An. 1377. ad 1399. Angliæ Regis

a) Vide Joannis le Paige Bibliothecam Præmonstratensem pag. 305.

b) Acta Eruditorum A. 1730. p. 477.

Regi. Eam ex MS. Cottoniano in lucem primus nuper produxit Thomas Hearne, Oxon. 1729. 8.

EUGENIUS, ab Anno 480. Archiepiscopus *Carthaginiensis* & tempore Vandalorum Africam vexantium Confessor: missusque in exilium ab Hunnerico, deinde a Gontamondo revocatus An. 487. atque hinc iterum dejectus a Thrasamondo, diem obiit An. 505. De hoc Eugenio diligentissime, ut solet, Tillemontius Tomo XVI. memoriarum. De ejus scriptis unus audiendus Gennadius cap. 97. *Eugenius Carthaginis, Africæ civitatis Episcopus, & Confessor publicus, admonitus ab Hanerico, Vandalorum Rege,* Catholicæ fidei expositionem, *& maxime verbi homousii proprietatem dissenrere cum consensu omnium Africæ, Mauritaniæ, & Sardiniæ, atque Corsicæ Episcoporum & Confessorum, qui in Catholica permanserunt fide. Composuit* * librum fidei, *non solum sanctarum scripturarum sententiis, sed & Patrum testimoniis communitum; & per collegas confessionis suæ porrexit: Jam vero asportandus pro fidelis lingvæ remuneratione in exilium,* Epistolas *velut commonitorias fidei, & unius sacri, & conservandi Baptismatis, ovibus suis quasi pastor sollicitus dereliquit:* Al-

* An. 484.

tercationes *quoque*, *quas cum Arrianorum Præsulibus*, *per internuncios habuit*, *conscripsit*, *& relegendas per majorem domus Hunerico transmisit*: *Similiter &* preces *pro quiete Christianorum eidem velut* apologias *obtulit*. *Vivere adhuc* * *ad confirmationem Ecclesiæ dicitur*. Ex hisce omnibus Eugenii scriptis nihil ad nos pervenit, nisi quod ejus esse creditur *Professio fidei Catholicorum Episcoporum*, *Hunerico Regi oblata* XII. Cal. Maj. An. 484. quæ implet totum librum tertium Historiæ Victoris Vitensis, quam de persecutione Vandalica composuit, Tom. 8. Bibliothecæ Patrum Lugdunens. pag. 683. atque inde sub *Eugenii* nomine, quod Victor omisit, eadem legitur in Tomis Conciliorum. Quo minus tamen illa sit Confessio, de qua Gennadius, videtur obstare, quod hic testatur Eugenium Confessionem suam *non solum SS. Scripturarum sententiis*, *sed & Patrum testimoniis communitam* porrexisse, in hac autem, quæ apud Victorem exstat, sola ex sacris litteris repetita testimonia afferuntur: nisi partem alteram a Victore de industria prætermissam esse dixeris. Vide, si placet, Tillemontium Tomo XVI. pag. 561.

S. EUGENIUS, supra p. 267. EGWINUS.

EUGE-

* scripsit hæc Gennadius A. 494.

EUGENIUS I. Romanus, Rufiniani filius, ab Anno 654. Septembris 7. ad An. 657. 31. Maj. Ecclesiæ Romanæ Episcopus, cujus nulla quidem scripta, sed hæc decreta quatuor apud Gratianum, Jacobum Philippum Bergomatem, aliosque feruntur: 1) *ut quilibet Episcopus carceres haberet ad pœnitentiam delinquentium clericorum.* 2) *ut juxta Ecclesias, domicilia Sacerdotum construerentur.* 3) *ne Monachi quavis ex causa sine sui superioris licentia claustrum exirent:* & 4) *ut nullus invitus Monachus in monasterio teneretur.*

EUGENIUS II. Boëmundi filius, Papa ab Anno 824. Junii 5. ad Annum 827. Augusti 27. cujus *Epistola ad Bernhardum*, Episcopum Viennensem, exstat in Tomis Conciliorum, in Bibliotheca Floriacensi, in Baronii Annalibus ad Annum 827. num. 2. in antiquitatibus Johannis Lieurei Viennensibus * Gallice editis Viennæ 1623. 8. &c. *Epistola ad Episcopos* apud Carolum le Cointe Tomo VII. Annalium Francorum pag. 706. seq. *Diploma datum Yrolfo*, Laureacensis Ecclesiæ Archiepiscopo, in Christophori Gewoldi appendice ad Chronicon Reicherspergense pag. 17. Monachii 1611.

 4to.

* Ludovicus Jacobus Bibl. Pontific. pag. 65.

4to. *Epistola* in Synodo Parisiensi (An. 825. contra cultum imaginum habita) nomine Romani Pontificis *ad Michaëlem atque Theophilum*, Imperatores Græcorum, in Goldasti Imperialibus decretis de cultu imaginum pag. 723. *Decreta XI.* ex Concilio Remensi, quæ pleraque ad Eugenium III. spectare notarunt Conciliorum editores, sicut de illis quoque, quæ apud Gratianum sparsim exstant, monuit Baronius ad Annum 626. num. 7. Sub eodem Eugenio II. A. 826. *Concilium Romanum* Episcoporum LXIII. in quo conditi *Canones XXXVIII.* in Holstenii collectione Romana 1662. 8. parte 2. & in Tomis Conciliorum, in quibus etiam Epistola Ludovici & Lotharii Imperatorum ad hunc Eugenium data A.824. addeCarolum le CointeT.7. p. 792.

EUGENIUS III. antea *Petrus Bernhardus* Pisanus, Ordinis Cisterciensis, inde Papa ab Anno 1145. Februarii 14. ad An. 1153. Julii 8. cujus *Epistolæ* LXXXVIII. exstant in Conciliorum Tomis, & in Angeli Maurici sive Mauriquez Annalibus Cisterc. Tom. 2. in Bertrandi Tissier Biblioth. Cisterciensi &c. Ex illis Epistolæ XII. ad Hispanos apud Agvirrium Tomo III. Conciliorum Hispaniæ pag. 355. seqq. His accedunt Epistola ad Petrum

Petrum Regensem & Bertrandum Forojuliensem Episcopos in Baluzii Miscell. Tomo 2. pag. 222. Epistolæ duæ ad Abbatem & Monachos Beccenses, in iisdem T. 7. pag. 140. seq. Ad Yvonem & Serlonem Abbates, Epistolæ duæ apud Edmundum Martene Tomo 1. Anecdotorum pag. 403. 404. alia ad Bermundum, pag. 412. & ad Sugerium Abbatem duæ p. 416. aliæ item Epistolæ XV. in ejusdem Martenii atque Ursini Durandi nova collectione Tomo 2. p. 627. seqq. *Diplomata* sparsim obvia, ut in Bibliotheca Cluniacensi Andreæ du Chesne pag. 1411. in Arnoldi Oihenarti notitia utriusque Vasconiæ lib. 1. cap. 3. &c. Vide Caroli de Visch Bibliothecam Cisterciensem pag. 103. seq. Carolum Jacobum pag. 65. seq. Primum fuisse Eugenium III. qui jussit in tribunalibus Ecclesiasticis judicari secundum GRATIANI decretum, notat Franc. Pagi in breviario de vitis Pontificum Tom. 3. pag. 27. qui *Diploma Canonisationis Imperatoris Henrici II.* a) affert pag. 30.

a) De hoc Gretserus in Divis Bambergensibus & in Johannis Petri Ludewig scriptoribus rerum Bambergensium: Acta Sanctorum Tomo III. Julii 14. pag. 711. seq. Johannes Conradus Dietericus in historia Augusta Imperatorum Germa-

quod habes etiam apud Baronium An. 1152. & in Laurentii Cherubini bullario Tomo 1. pag. 61. atque alibi: Idem Pagius etiam adeundus de Conciliis sub Eugenio habitis, *Trevirensi* A. 1148. in quo scripta S. HILDEGARDIS examinata, tum *Remensi* eodem An. 1148. in quo damnatus EUDO, sive EON hæreticus & GILBERTUS Porretanus. Canones XVII. hujus Concilii edidit Edmundus Martene in Collectione, Rothomagi 1700. 4to edita pag. 232. & Tomo 4. Thesauri Anecdotorum pag. 141.

EUGENIUS IV. antea *Gabriel Condelmerius*, Venetus, Papa ab Anno 1431. Martii 6. ad Annum 1447. Februarii 18. Hunc Oratione funebri atque epitaphio celebravit Æneas Sylvius: *Vitam* a scriptore coætaneo traditam vulgavit Baluzius Tomo 7. Miscellan. pag. 506. Eugenii IV. *bullam adversus Prosperum de Columna, Cardinalem*, pag. 513. De *Epistolis* ejus pluribus, quæ in Tomis Conciliorum, & in Actis Concilii Basileensis A. 1431. & Ferrariensis ac Florentini A. 1438. 1439. & Frisingensis An. 1440. &

Germanicorum familiæ Saxonicæ, Giessæ 1616. 4to. D. Joannes Henricus Feltzius in selectis ex historia Henrici sancti, Argentorati 1712. 4. &c.

& apud Bzovium, Raynaldumque, & in Waddingi Annalibus Ordinis Minorum Tomo V. leguntur, longum eſt referre. In Laërtii Cherubini bullario exſtant ejus Conſtitutiones XXIX. Tom. 1. pag. 338--373. ex quibus XV. pag. 351. eſt *de Cardinalium dignitate* præſtantiore cæteris Eccleſiaſticis dignitatibus: *Decretum* XVII. pag. 353. *de unione inter Romanam & Græcam Eccleſiam* illuſtravit Cardinalis *Johannes de Turrecremata*, Ordinis Prædicatorum, qui Anno 1468. 26. Septembris diem obiit. Præter editiones in Actis Concilii Florentini, prodiit Venetiis 1561. 4. Adeundus etiam Antoninus Florentinus in ſumma hiſtor. tit. XXII. cap. 11. Tom. 3. pag. 529. ſeq. De numo Eugenii IV. A. 1439. cuſo in unionem Latinæ, Græcæ & Armenicæ Eccleſiæ, vide V. C. Joannis Davidis Kœleri delicias hiſtoricas numiſmaticas Tom. 1. pag. 73. Decretum *de Armeniorum Concordia*, apud Cherubinum eſt XIX. pag. 355. cum *ſeptem articulorum declaratione*. Et *de Concordia Jacobitarum* in Ægypto, XXIII. pag. 361. Ejus *librum contra Bohemos & Huſſitas*, quem Franciſcus Pagius Tomo 4. de vitis Pontificum pag. 650. memorat, non memini me videre. *Decretum contra Fratricellos* apud Raynaldum ad A. 1430. n. 24. pag. 107.

EUGENIUS Helladii discipulus, inter Toletanos Episcopos primus hoc nomine, subscripsit Conciliis Toletanis V. & VI. Anno CHristi 636. 638. *) Huic qui An. 646. successit EUGENIUS II. ad Annum usque 657. Toletanus Episcopus, teste Ildefonso cap. 14. de scriptoribus Eccles. *studiorum bonorum vim persequens*, cantus *passivis usibus vitiatos, melodiæ cognitione correxit:* Officiorum *remissos ordines, curamque discrevit. Scripsit* de Sancta Trinitate *libellum*, a) *& eloquio nitidum & rei veritate perspicuum: - - Scripsit* & duos libellos, b) *unum diversi*

*) Nicolaus Antonius Tomo 1. Bibliothecæ Hispanæ pag. 281. Arnoldus Wion Tom. 2. ligni Vitæ pag. 368.

a) Hunc libellum hodie desideramus.

b) Ex his duobus priorem carmina XXXI. complexum vulgavit Sirmondus Parisiis 1619. 8vo, & Tom. II. Operum pag. 879. Liber alter *diversi operis prosa* concretus, nusquam hodie exstat. Priorem ex Sirmondi editione repetiit Andreas Rivinus Lipsiæ 1651. 8. & Bibliothecæ Patrum editores, ut Lugdunensis Tomo XII. pag. 345. In illo libro num. XXI. exstat notum hexastichon Petro Crinito pridem laudatum de litterarum inventoribus:

Moyses primus Hebraas exaravit litteras,
Mente Phœnices sagaci condiderunt Atticas:
Quas Latini scriptitarunt, condidit Nicostrata.

Abraham

diversi carminis metro, *alterum diversi operis* prosa *concretos: Libellos quoque* DRACONTII c) de creatione Mundi *conscriptos, quos antiquitas protulerat vitiatos, ea quæ inconvenientia reperit, subtrahendo, immutando vel meliorando, ita in pulchritudinis formam coëgit, ut pulchriores de artificio corrigentis, quam de manu processisse videantur auctoris. Et quia de die septimo idem Dracontius omnino reticendo, semiplenum opus visus est reliquisse, iste &* sex dierum recapitulationem singulis versibus *renotavit, &* de die septimo, *quæ illi visa sunt, eleganter dicta subjunxit.* Testimonia Eugenii *de resurrectione carnis* & *beatitudinis statu* producit Julianus Toletanus III. 17. & 24. prognosticorum futuri sæculi. De *Missa S. Hippolyti Martyris*, quem præterea Eugenius fertur scripsisse, & de commentitia *correctione Itinerarii Provinciarum Antoniniani*, quam illi Pseudo-Julianus Chronici scriptor tribuit, videndus Nicolaus Antonius V. 4. Bi-

 blio-

Abraham Syras, & idem repperit Chaldaicas,
Isis arte non minori protulit Ægyptias:
Gulfila promsit Getarum quas videmus ultimas.

c) Etiam hos vulgavit Sirmondus. Vide supra in DRACONTIO p. 189.

bliothecæ veteris Hispanæ §. 259. 260. Defuncto Anno 657. die 13. Novembris Eugenio successit idem, quem modo laudavi, ILDEFONSUS, de quo suo loco.

EUGESIPPUS Christianus scriptor, cujus brevem tractatum *de distantiis locorum terræ sanctæ* An. 1040. compositum e MSto Codice Caroli Moroni vulgavit Leo Allatius in Συμμίκτοις pag. 104-120. Colon. 1653. 8.

EUGIPPIUS a) Italus, S. Severini & Gelasii Papæ discipulus, Presbyter & Abbas Lucullanensis prope Neapolin Campaniæ, scripsit biennio post Consulatum Importuni, b) hoc est Anno CHristi 511. *Vitam S. Severini*, Abbatis & Noricorum Apostoli, dicatam Paschasio Diacono, quam mutilam Surius 8. Januarii, sed integram primus ex Bibliotheca S. Emmerani Reginoburg. edidit scholiisque illustravit Marcus Velserus Augustæ Vindelicorum 1595. 4. recusam inter Vel-

a) Philippo Bergomati in Chron. Sabellico VIII. 2. & Platinæ *Egisippus*, Francisco Irenico III. 14. *Cregiptius*. Aliis *Eugipius*, *Eugepius*, *Eugypius*, *Eugippus*. Vide Velseri Opera pag. 632.

b) Vossius pag. 236. Sirmondi Opera Tomo IV. pag. 737. Lambecius Tomo 2. pag. 25. Mabillonii Analecta pag. 61.

Velſeri opera pag. 635. præmiſſa Paſchaſii ad Eugippium, qua ei gratias agit Epiſtola. *Epiſtolam* Eugippii *ad Paſchaſium* edidit Henricus Caniſius Tomo 6. Antiquarum Lectionum pag. 453. (edit. novæ Tom. I. pag. 411.) Ex Velſeri & Caniſii editione legitur etiam hæc vita atque Epiſtola in Surii vitis iterum cum auctario vulgatis, atque in Actis Sanctorum Tomo 1. Januarii pag. 484. cum notis Joannis Bollandi, & ex recenſione Hieronymi Pez in Tomo primo ſcriptorum de rebus Auſtriacis pag. 64. Præter hanc Severini vitam, cujus loca quædam illuſtrantur a Lambecio T. 2. pag. 12. ſqq. Eugippius ab Iſidoro Hiſp. cap. 13. de S. E. & Honorio III. 15. traditur etiam ſcripſiſſe *Regulam Monachis conſiſtentibus in Monaſterio S. Severini, quam eisdem moriens quaſi teſtamentario jure reliquit.* Verum hæc jam videtur intercidiſſe, antequam Concordiam regularum conderet circa Annum 810. Benedictus Anianenſis, in qua Eugippii nusquam meminit. Quod vero Sigebertus Gemblacenſis cap. 39. ait Eugippium Abbatem *hortatu Renducis*, ſive Reducis *Neapolitani* in Campania *Epiſcopi defloraſſe libros S. Auguſtini* & Probæ virgini dedicaſſe, vixiſſeque tempore Pelagii II. & Tiberii II. hoc eſt circa Annum

num 580. id anſam dedit viris doctis duos fingendi Eugippios, alterumque hunc juniorem Afrum, quod Neapolitanum intelligerent cum Chioccarello de Neapoli Africæ, & Auguſtino deflorando non crederent niſi Afrum hominem operam ſuam libenter impenſurum fuiſſe. Sed Sigebertum decepit ſubſcriptio Excerptorum, ſive deflorationum Eugippianarum Codici MSto diu poſt Eugippii mortem exarato adjecta, qualem vidit Mabillonius, & ſubſcriptionem illam publicavit in Analectis Tomo 2. pag. 11. (editionis novæ pag. 60.) in qua Codex ille traditur Reduce curante transſcriptus & oblatus fuiſſe circa Annum 580. Eccleſiæ Neapolitanæ, neutiquam vero opus ipſum ab auctore compoſitum, qui *beatæ recordationis EGIPIUS Presbyter & Abbas* appellatur. De eodem jam defuncto Caſſiodorus cap. 23. Divinarum Lectionum: *Convenit etiam ut Presbyteri Eugipii opera neceſſario legere debeatis, quem nos quoque vidimus, virum quidem non usque adeo ſæcularibus litteris eruditum, ſed Scripturarum Divinarum lectione pleniſſimum. Hic ad parentem* c) *noſtram* Probam, *virginem ſacram ex operibus* S. Auguſtini *valde altiſſimas quæſtiones ac ſententias ac diverſas res deflorans*

c) propinquam.

florans in uno corpore necessaria nimis dispensatione collegit, & in CCCXXXVIII. capitulis collocavit. Hoc opus Eugippii Jo. Heroldus d) edidit Basileæ 1542. fol. duobus Voluminibus, sub titulo *Thesaurorum* ex Operibus Augustini: recusum etiam Venetiis 1543. Præfationis exordium hoc est: *Dominæ merito venerabili, & fructu sacræ virginitatis in CHristo gratia semper illustri* Probæ Eugipius *omnium servorum DEI famulus, in Domino salutem dicit.* Excerptorum *codicem, quem de nonnullis operibus* S. Augustini, *cohortante domno meo* Marino *Abbate vel cæteris ejus sanctis Fratribus, quomodocunque compegeram, continuo transferri vobis sancto quo polletis studio voluistis* &c. Ad eandem Probam exstat Fulgentii Ruspensis Epistola 3. & 4. qui Epist. 2. ad Gallam pag. 159. ait eam *avis atavisque natam Consulibus, & deliciis regalibus enutritam.* Ejusdem FULGENTII Epistola quinta ad Eugippium legitur, quem *compresbyterum suum* appellat. Legitur & Epistola *Fulgentii* FERRANDI, Diaconi Carthaginiensis, in appendice ad Fulgentium Ruspensem pag. 11. & in Ferrando Petri Francisci Chifletii pag. 332. Denique Epistola DIONYSII Exigui, qua Eugippio versionem Grego-

rii

d) De hac editione videndus Possevinus.

rii Nysseni de opificio hominis dedicavit, apud Mabillonium in limine Tomi secundi Analectorum, & editionis novæ pag. 59.

EUGUBINUM Chronicon ab Anno 1350. ad 1472. editum in laudatissimi Muratorii Tomo XXI. scriptorum de rebus Italicis, auctorem habet Gvernerium Bernium, Eugubinum: sed scriptum est non Latine verum Italice. De hoc Gvernerio vide Acta Eruditorum A. 1713. pag. 447.

S. EULOGIUS Cordubensis a) Martyrium passus in persecutione quam Christianis moverunt Saraceni in Bætica Hispanica, Rege Cordubæ Habdaraghmane II. Anno CHristi 859. De vita hujus Eulogii scripta ab ALVARO dixi supra Tomo I. pag. 201. Eadem præfixa Eulogii operibus, quæ ex Petri Poncii Leonis recensione cum notis vulgavit Ambrosius Morales, Compluti 1574. fol. unde recusa fuere in Tomo quarto Hispaniæ illustratæ, atque in Patrum Bibliothecis Parisiensi & Coloniensi Tomo

a) Quod Monachum Benedictinum alii, alii Archiepiscopum Toletanum faciunt, neutiquam idoneis argumentis constat. Vide Nicolaum Antonium VI. 6. Bibliothecæ veteris Hispanæ pag. 340.

mo IX. & novissima Lugdunensi Tomo XV. Sunt autem hæc:

1 *Memoriale Sanctorum*, sive de Martyribus Cordubensibus libri III. p. 243. Editionem hujus operis integriorem promisit Joannes Maldonatus p. 19. Epist. Nam ut Thomas Malvenda b) lib. 1. de Antichristo cap. 24. pag. 58. *S. Eulogius* quidem *libro* 1. *Memorialis Sanctorum cap.* 7. *ex* Speraindeo *Abbate: & lib.* 2. *cap.* 1. *ex* Perfecto *martyre multa de abominandis & turpissimis Mahometi operibus & dogmatibus percensuerat: quæ magna ex parte sustulit Morales in sua S. Eulogii operum editione: quod sane ab eo non satis recta ratione nobis factum videtur: quantumvis id ipse excuset: opera enim Patrum non sunt eo modo attingenda, aut mutilanda; nam nec Gnosticorum fœdissima & spurcissima exempla a S. Epiphanii libris derasa sunt: & apud alios Patres & Scriptores antiquos ejusmodi detestandæ & horrendæ hæreses descriptæ reperiuntur: siquidem & eas nosse non parum intererat, nec sine valida & forti refutatione referebantur. At S. Eulogius acerrime semper, ut tantum virum decebat,*

b) Malvendæ verba expressi ex edit. Lugd. 1647. fol. nam in Romana hæc non exstare notavit præstantissimus Caveus.

cebat, in pravos Mahometi errores invectus est. Ex hoc memoriali depromta ſunt, quæ de *Georgio Diacono, Aurelio, Felice, Natalia* & *Liliosa* exſtant apud Surium 24. Auguſt. & quæ de *Perfecto* Presbytero in Actis Sanctorum Tom. 2. April. XVIII. p. 585. & de *Isaaco* Monacho Tom. 1. Junii III. pag. 325.

2 *Apologeticus Sanctorum Martyrum* cum geſtis & martyrio Ruderici & Salomonis pag. 286. adde Acta Sanctorum Tom. 2. Martii XIII. p. 328.

3 *Documenta Martyrii*, ſive *adhortatio ad Martyrium*, quam Eulogius in carcere poſitus miſit Virginibus ſacris Floræ & Mariæ itidem carcere compeditis pag. 293. ſubjuncta pro iisdem Virginibus *Oratione ad DEUM* pag. 297.

4 *Epistolæ* 1) ad *Wilesindum*, Pampilonenſem Epiſcopum, pag. 298. 2. 3. 5) ad *Alvarum*, quem chariſſimum in DOMINO JESU CHRISTO fratrem ſuum appellat, pag. 303. cum duabus ALVARI ad Eulogium pag. 303. 306. 4) ad *Baldegotonem* ſororem pag. 305. De Epiſtolis hiſce videndus Nicolaus Antonius pag. 342. & Chronologica notatio eorum, quæ in hiſtoria &

& Epistolis S. Eulogii ab Anno 850. ad 859. continentur, auctore Ambrosio Morale, apud Agvirrium Tom. 3. Conciliorum Hispaniæ p. 144-148.

Petro de Alva & Astorga Franciscano, qui librum S. Eulogii *de scriptoribus Ecclesiasticis* in Bibliotheca Ecclesiæ Toletanæ vidisse se scripsit, teste Labbeo in Bibliotheca Bibliothecarum, fidem derogat idem Nicolaus Antonius.

EULOGIO & THEODULO ut coævis afficta *Acta* apocrypha *S. Eleutherii* Episcopi cum Antia Matre sub Adriano passi martyrium, leguntur in Actis Sanctorum Tomo 2. Aprilis XVIII. pag. 530. adde Tillemontii memorias Tomo 2. pag. 227. 587.

EUMENIUS Augustodunensis Rhetor, de cujus *Panegyricis* intra Annum CHristi 297. & 311. habitis dixi in Bibliotheca Latina II. 22.

EVODIUS Tagastensis, ex Agente in rebus, Uzalensis in Africa Proconsulari Episcopus, & amicus S. Augustini, e primis scripsit teste Sigeberto cap. 15. *librum de miraculis in Africa ostensis per reliquias Stephani* a) *Protomartyris noviter inventas,*

a) Confer quæ supra in AVITO Braccarensi T. 1. pag. 404. seq.

inventas, quas detulit in Africam Orosius Augustini discipulus An. 416. S. Augustinus sermone 323. b) num. 3. *Apud Uzalim, ubi est Episcopus frater meus Evodius, quanta miracula ibi fiant quærite & invenietis.* & lib. XXII. de Civitate DEI cap. 8. *Uzali etiam, quæ Colonia Uticæ vicina est, multa præclara per eundem martyrem* (Stephanum) *facta cognovimus, cujus ibi memoria longe prius quam apud nos ab Episcopo Evodio constituta est.* Qui autem exstant *libri duo* de hoc argumento ad calcem librorum Augustini de Civitate DEI, Tomo VII. Operum edit. Benedictinor. non Evodium auctorem habent, c) sed alium qui ejus jussu videtur eos composuisse. Librum *de Fide seu de unitate SS. Trinitatis, contra Manichæos,* qui inter Augustini scripta sæpius est editus, Evodio vindicant Codices MSti, teste Sirmondo in historia Prædestinatiana cap. 1. d) In Benedictinorum editione exstat in appendice Tomi octavi pag. 26. *Epistola ad Innocentium I. Papam,* & *quatuor ad Augustinum* inter Augustinianas leguntur n. 95. & n. 98. 246. 247. & 258. (in Benedictinorum editione

b) Tomo V. editionis Amstelod. pag. 891. (in aliis editionibus serm. 32. de diversis.)
c) Adde Oudinum T. 1. p. 1003.
d) Tom. IV. Operum p. 402.

tione 177. 163. 160. 161. & 143.) & fragmenta Epiſtolæ *ad Monachos Adrumetinos* edita a Sirmondo cap. 1. hiſtoriæ Prædeſtinatianæ, & a Benedictinis ad Epiſt. 216. (in aliis editionibus 256.) Auguſtini ad Evodium tractatus de anima CHriſti apud inferos, atque Epiſtolæ exſtant quatuor, 159. 162. 164. & 169. editionis Benedictinorum. (veteris 100. 101. 99. 102.) De hoc Evodio præ cæteris adeundus Tillemontius Tomo XII. memoriarum p. 581. ſeq.

EVODIUS Epiſcopus Cæſareenſis, ſcriptor Græcus *Martyrii quadraginta Martyrum Sebaſtenorum* ſub Licinio. Antiqua verſio Latina JOHANNIS Diaconi Neapolitani exſtat in Actis Sanctorum Tom. 2. Martii X. p. 22.

EVPOLEMIUS, ſub quo nomine liber ſcriptus carmine, fuit Helmſtadii apud Polycarpum Leyſerum τὸν μακαρίτην. Incipit: *Contra Meſſiam violenti prælia Caci.*

EVRARDI Comitis, & Conjugis ejus, GISLÆ *Teſtamentum* A. 867. edidit Miræus in Codice Donationum cap. 21. Dacherius Tomo XII. ſpicilegii pag. 490. (Tom. 2. editionis novæ pag. 876.) & Johannes Georgius Eccardus in quaternione monumentorum pag. 38.

Gvilelmus EVRARDUS, [*Erardus, Everardus,*] Lingonensis in Regio Gymnasio Navarræ Parisiensi Doctor inclytus interfuit Concilio Ambianensi An. 1422. & Basileensi An. 1431. & Avaricensi Biturigum A. 1438. Denique ex Canonico & Cantore Rothomagensis Ecclesiæ Decanus diem obiit A. 1444. Ejus *Epistolæ quinque Basilea datæ ad nationem Franciæ* exstant in Bulæi historia Academiæ Parisiensis Tomo quinto. De Evrardo ipso Launojus in Gymnasii Navarræ historia parte 3. lib. 2. cap. 5. Tomo quarto operum: (editionis primæ Parif. 1682. 4to, pag. 585. seq.) qui inter alia refert eum Anglis Puellam Aurelianensem vexantibus favisse, & Rothomagi cum ad populum verba faceret, contra illam, ut veneficam, atrociter declamasse. Ad hunc Evrardum Baccalareum in Theologia, Nicolai Clemangis Epistola 136. Ad alium Everardum Morisite, Archidiaconum, Ducis Biturigensis Secretarium Epistola 49.

EVRARDI *de Tremangonio*, J. U. Doctoris, propositum factum An. 1371. Cangius evolvit in Codice Bibl. S. Germani Parif. Cod. 645.

EVRESIUS, sive EPHESIUS, Episcopus in Asia Luciferianus, contra quem edictum

ctum Arcadii * lib. XVI. Codicis Theodos. tit. V. de hæreticis, lege 28. De eodem Marcellinus & Faustinus Luciferiani in libello precum, qui *sanctitate & fidei æmulatione ferventem* injuste a Damaso pressum & exagitatum contendunt. Vide Jacobum Gothofredum Tomo 6. pag. 147. Tillemontium Tomo VIII. pag. 419. & Pagium in limine Tomi 2. Annalium ad Annum 395. num. 5. seq.

EUSEBIUS Episcopus *Bononiensis*, qui S. Ambrosium Mediolani audivit verba facientem de Virginitate. De eo Baronius ad Martyrolog. Romanum 26 Septembris.

EUSEBIUS *Bruno*, Episcopus ab Anno 1047. ad 1081. *Andegavensis*, de cujus Epistola ad Berengarium, dixi supra in BRUNONE T. 1. p. 793. sq.

* Verba edicti ad Aurelianum Proconsulem Asiæ hæc sunt: HÆRETICORUM *vocabulo continentur, & latis adversus eos sanctionibus debent succumbere, qui vel levi argumento a judicio Catholicæ Religionis & tramite detecti fuerint deviare. Ideoque experientia tua* Evresium *hæreticum nec in numero sanctissimorum Antistitum habendum esse cognoscat.* Ad hanc definitionem hæretici operæ pretium est conferre, quæ monuit laudatus Jacobus Gothofredus.

EUSEBIUS *Carthaginiensis*. Vide supra p. 369. EUGENIUS.

EUSEBIUS *Cremonensis*, amicus Hieronymi, in cujus gratiam ille Epist. 101. de optimo genere interpretandi testatur se Epistolam Epiphanii ad Jo. Episc. Hierosol. e Græco in Latinum vertisse. Hujus aliqui esse putant quod Gennadius cap. 34. & ex eo Honorius II. 34. memorant Eusebii *de Crucis Domini mysterio & Apostolorum, præcipueque Petri constantia, virtute Crucis indepta.* Trithemius cap. 126. ei tribuit *Epistolam* post S. Hieronymi opera sæpius editam *de transitu*, sive obitu laudati *Hieronymi*, sed quam longe recentioris scriptoris esse Erasmus & alii viri docti jampridem monuere. De *Epistola ad Cyrillum Alex.* quam edidit Baronius ad Annum 419. num. 15. consulendus Tillemontius Tomo XIII. memoriarum pag. 1012. qui etiam de hoc Eusebio quædam annotavit Tomo XII. pag. 208. cui junges Pagium ad Annum 417. num. 10. & Vitam sed dubiæ fidei editam a Francisco Ferrario, Mediolani 1612. 4to, & in Actis Sanctorum Tomo 1. Martii V. pag. 369. seq. Francisci Arisii Cremonam litteratam Tomo 1. pag. 46. seq. Diarium Eruditorum Italiæ Tom. X. p. 268.

EUSE-

EUSEBIUS *ab Emissa*, sive *Emesenus*, cognomento Pittacas, * *concitatus orator*, Galli Imperatoris jussu interfectus Anno 354. Vide Ammianum Marcellinum XIV. 7. Hunc ab Eusebio Emeseno Episcopo jure meritoque distinguit Tillemontius Tomo VI. p. 757.

EUSEBIUS *Emesenus* in Phoenicia Episcopus, Semi-Arianis favens, & Anno CHristi 360. defunctus, de quo idem Tillemontius Tomo VI. Memoriarum Hist. Eccles. pag. 314. Græce scripsit non Latine: & genuina ejus scripta Hieronymo cap. 91. de S. E. memorata interciderunt, præter καὶ ασυλλογισμὸν πρὸς τῶν Ἰουδαίους, qui MS. exstat Græce in Bibliotheca Vindobonensi, teste Lambecio lib. IV. pag. 184. & Syriace una cum Quæstionibus in Vetus Testamentum & homilia de Stephano, quæ memorat Hebed Jesu apud Assemanum T. 3. Bibliothecæ Orientalis pag. 44. Alias tres homilias: 1. de Johanne Baptista, CHristi adventum apud inferos prædicante, 2. de proditione Judæ, & 3. in Diabolum & infernum post proditum a Juda CHristum, in eadem Cæsarea Bibl. Græce exstare testatur Lambecius lib. V. pag. 135. seq.

Bb 4

* Vitiose in aliis editionibus: *Eusebius in Mysia, pietatis cognomento.*

seq. Hic est Eusebius Phœnix, qui contra Manichæos scripsit, teste Epiphanio LXVI. 21. & Theodoreto lib. 1. cap. 28. de hæret. fabulis, sed quod opus itidem intercidit. Confer Allatium de Georgiis pag. 306. Cæterum *Homiliæ X. ad Monachos* * vulgatæ Coloniæ 1531. 12. illisque junctæ aliæ *Homiliæ XLVI. ad populum*, & sub ejus nomine editæ Latine a Johanne Gagnejo Parisiis 1547. 8. atque ibidem 1561. 8. & Antwerp. 1555. recusæ, atque sub nomine EUSEBII *Gallicani* recensitæ ab Andrea Schotto in Bibliotheca Patrum Coloniensi Tomo V. A. 1618. atque inde Tomo VI. editionis Lugdunensis: farrago sunt variorum scriptorum Latinorum, *Hilarii* Arelatensis, *Eucherii* Lugdunensis, *Fausti* Regiensis, qui & ipse *Eusebius* dictus, *Cæsarii*, *Maximi* Regiensis vel Taurinensis, *Gregorii M. Isidori*, *Bedæ*. Vide Tillemontium T. 6. p. 314. sq. Edmundum Albertinum de Evcharistia pag. 877. Combefisium in Bibliothecæ Concionatoriæ Tom. 1. in recensione auctorum pag. 12. & 18. Labbeum Tomo 1. de Scriptoribus Ecclesiasticis pag. 297. 310. Eliam du Pin Bibliothecæ Ecclesiasticæ Tomo 4. pag. 175. & qui uberius hoc argumentum excussit,

* Vide Oudinum Tomo 1. pag. 392. seq.

ſit, Oudinum Tomo 1. pag. 390 - 425. tum Latini Latinii Bibliothecam ſacro-profanam Tomo 1. pag. 114. ſeq. ubi caſtigationes quædam ad illas homilias exhibentur. Aliæ ſunt homiliæ CXLV. de tempore & Sanctis in Evangelia, feſtosque dies, Pariſiis 1554. & in Bibliotheca Concionatoria Lugduni 1588. & Combefiſiana: atque una cum prioribus editæ Pariſiis 1575. 8. & Tomo VI. Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis, quæ Schottus potius pro Bedæ vel Rabani collectaneis ex B. Auguſtino, Gregorio aliisq; Patribus habere ſe affirmat, quæq; inter Brunonis Aſtenſis A. 1151. defuncti opera prodierunt Venetiis 1651. in fol. Alias quæ EUCHERIUM Lugdunenſem auctorem habent, edidit Johannes Livinejus Antwerpiæ 1602. 8. de quibus ſupra pag. 362. ſeq. De Vita hujus Euſebii Emeſeni a Georgio Laodiceno Epiſcopo ſcripta vide Socratem II. 9. & Sozomenum III. 6. Nicephorum IX. 5. Allatium de Georgiis pag. 305.

XIV. Opuſcula & *Homilias* quas Latine ſub EUSEBII Cæſarienſis nomine vulgavit Sirmondus, ab antiquo ſcriptore verſas e Græco, præſtantiſſimus Caveus ſuſpicatus eſt Euſebio Emiſſeno tribuendas eſſe, conjectura minime veriſimili. Vide Tomum VI. Bibliothecæ Græ-

cæ pag. 102. atque Oudinum Tomo 1. pag. 313. & 423.

Sub EUSEBII *Episcopi* nomine exſtat Latine a Carolo Fabiano verſa oratio *de commemoratione Sanctorum* ex editione Thomæ Galleti, in ſupplemento Bibliothecæ Patrum Pariſienſi An. 1639. Tomo 1. pag. 826. In hac refertur, quid Euſebius, Epiſcopus neſcio quis, reſponderit Alexandro roganti, quem fructum ferant qui ſanctos ac beate defunctos colunt.

EUSEBIUS *Gallicanus*. Vide ſupra, in *Emeſeno*.

EUSEBIUS ab Anno 449. ad 464. *Mediolanenſis* * Epiſcopus, in quem Ennodii epigramma XXCIV. Hic ante habitam Chalcedonenſem † Synodum ſcripſit ſuo & XVIII. Epiſcoporum nomine *Epiſtolam ad Leonem Papam*, quæ poſt Leonis Epiſtolam LXXVII. legitur pag. 291. editionis noviſſimæ Paſchaſii Qveſnelli, Lugduni 1700. fol. Huic Euſebio præter rem Cangius tribuit Orationem de commemoratione Sanctorum, quam conſtat eſſe Græci ſcriptoris, Euſebii Alexandrini, Græce obviam in Bibliotheca Cæſarea, teſte Lambecio Tom. V. p. 24. &

* Confer Ughellum Tom. IV. pag. 50.

† Vide Qveſnellum ad Leonem pag. 482.

& in Escurialensi. Incipit: δέομαί σου τίμιε ἐπίσκοπε. Eam Græce edere voluit Holstenius, eodem Lambecio teste Tomo I. pag. 112. Latine ex Græco vertit Carolus Fabianus, edidit Thomas Galletus, recusam in supplemento Bibliothecæ Patrum Morelliano, Parisiis 1639. Tom. I. pag. 826. & in Bibliotheca Patrum Coloniensi, Tomo ultimo, & in Lugdunensi Tomo XXVII. p. 479. Verisimilius Eusebio Mediolanensi tribuunt alii scriptum *de Crucis mysterio*, quod Gennadio memoratum & Honorio, ad Eusebium Cremonensem ab aliis referri supra pag. 390. annotavi.

EUSEBIUS *Nanneticæ Civitatis* Episcopus interfuit & subscripsit Concilio Turonensi An. 461. Vide Sirmondi Concilia Galliæ Tom. I. p. 126.

EUSEBIUS Græci Medici filius, Episcopus Romanus Anno CHristi 310. * a die 10. Maji ad Septembris 26. Hujus nomine *tres Epistolas* commentitias Isidorus Mercator collectioni suæ inseruit, recusas in Conciliorum Tomis atque aliis Collectionibus sæpissime: unam ad Episcopos per *Gallicanas* Provincias constitutos, alteram ad fratres per *Alexandriam* & *Ægyptum* Domino militantes,

* Tillemont. Tomo V. memoriarum pag. 630.

tantes, tertiam ad Episcopos per *Campaniam* & *Tusciam*. Exhibet hasce, additisque notis, fraudis convincit Blondellus in Pseudo-Isidoro pag. 403. seq. De *quinque Decretis* quæ ad eum a Gratiano & in aliis Canonum collectionibus referuntur, videndus Petrus Coustant in Epistolis Romanorum Pontificum pag. 319 sq. ubi etiam Epigramma Damasi in hunc Eusebium:

HERACLIUS a) *vetuit lapsos peccata dolere,*
Eusebius miseros docuit sua crimina flere.
Scinditur in partes populus gliscente furore,
Seditio, cædes, bellum, discordia, lites.
Exemplo pariter pulsi b) *feritate tyranni* c)
Integra cum Rector d) *servaret fœdera pacis,*
Pertulit exsilium summo sub judice lætus
Littore Trinacrio e) *mundum vitamque reliquit.*

EUSE-

a) Novatianus, lapsos prohibens a pœnitentia.
b) in exilium Marcellini Papæ.
c) Maxentii.
d) Eusebius.
e) obiit in Sicilia.

EUSEBIUS Lector *Romanus*, infra in Eusebio *Vercellensi*.

EUSEBIUS Presbyter *Romanus* & Martyr sub Constantio A. 357. ob Liberium Papam & Constantium Imperatorem Arianismi fautores liberius reprehensos. Vide narrationem hac de re editam apud Baluzium Tomo 2. Miscellan. pag. 141. 142. quæ inscribitur: *Vita S. Eusebii Presbyteri Romani.* De eo quod Eusebius hic in Martyrologiis XIV. Augusti colitur, vide Tillemontium Tomo VI. pag. 776. seq.

EUSEBIUS *Sardus*, ex Romanæ Ecclesiæ lectore primus *Vercellensis* ab Anno 340. Episcopus, & A. 371. ætatis 88. Martyr, qui Calendis Augusti colitur. Ad eum diem consulendus, qui jam vulgari cœpit Tomus primus Actorum Sanctorum Augusti. Jungenda est præter S. Ambrosium lib. X. Epist. 32. Sermones duo, qui iidem Homilia LVIII. seq. S. Maximi Taurinensis, Tom. 6. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis pag. 38. De hoc Eusebio nolo repetere quæ ad Annum CHristi 354. præclare Gvilelmus Caveus, & Tillemontius Tomo VII. pag. 529. seqq. tantum addo Vitam ejus & passionem ab antiquo auctore scriptam, legi apud Ughellum Italiæ sacræ Tomo

Tomo IV. pag. 750 – 761. ex qua Acta Concilii Mediolanensis An. 355. habiti dedit Baluzius pag. 29. Concil. Eadem Vita edita est cum veterum testimoniis de hoc Eusebio a Joanne Francisco Bonhomio, Episcopo Comensi, Novicomi 1581. vide Francisci Arisii Cremonam litteratam Tomo 2. pag. 363. Exstat etiam vita hujus Eusebii diligenter scripta a Joanne Stephano Ferrerio. Commentariorum Eusebii Cæsareensis in Psalmos ab Vercellensi Latine translatorum meminit Hieronymus cap. 96. de Scriptoribus Ecclesiastis, & adversus Vigilantium Epist. 75. his verbis: *Sit in culpa ejusdem confessionis, Vercellensis Eusebius, qui omnium Psalmorum Commentarios hæretici hominis vertit in nostrum eloquium, licet hæretica prætermittens, optima quæque transtulerit.* Denique Epistolæ in exilio scriptæ *ad Constantium* Imperatorem apud Baronium ad Annum 355. num. 6. *ad Presbyteros*, & *Plebes* Italiæ, & *ad Patrophilum*, leguntur quoque apud Surium 1. Augusti, & in supplemento Bibliothecæ Patrum Morelliano Parisiensi Tomo 1. pag. 627. & in editione Bibliothecæ Lugdunensi Tom. V. p. 1227. Epistola ad *Gregorium* Episcopum *Spanensem* Bæticum, in S. Hilarii Pictaviens. fragmento XII. pag. 1356. editionis novæ Benedictin.

EUSI-

EUSIGNIUS de Vita S. *Basilisci* Martyris sub Maximiano & Maximino tyrannis exstat in Actis Sanctorum Tomo 1. Martii III. pag. 237-241.

EUSTACHIUS *de Balneo regio*, Cardinalis Albanensis, qui Cangio defunctus traditur A. 1283. non diversus est a BONAVENTURA, de quo, scriptisque ejus dictum supra Tomo 1. pag. 690. seq. sed simul demonstratum quod diem obiit non A. 1283. sed 1274.

EUSTACHIUS Platesius *Bononiensis*, Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis, defunctus A. 1519. Reliquit Commentarios *in libros Sententiarum*, & tractatus *de incarnatione Verbi, de beata Virgine, de Angelis, de SS. Trinitate*, & *Orationes* plures tam eleganti stylo, si Jacobum Echardum audimus Tomo secundo pag. 40. ut in tractatibus differere Lactantium, in Orationibus Ciceronem ipsum verba facere censueris.

EUSTACHIUS Abbas *de Flay*, cum S. Fulcone ex Normannia in Angliam trajecisse, & sacris Concionibus miraque patrando, corda multorum convertisse traditur. Vide Bzovium ad Annum 1200. num. 18. & Raynaldum num. 21. ex Rogero Hovedeno.

EUSTA-

EUSTACHIUS *Leusius*, Vallis Serenæ Abbas circa Annum 1216. Ordinis Præmonstrat.

EUSTACHIUS *Normanvillius* Anglus, J. U. Doctor & Academiæ Oxoniensis Cancellarius, circa Annum 1280. Hujus doctrinam efferunt, scripta nulla signant Lelandus cap. 251. Baleus X. 75. Pitseus pag. 838. & Lucas Waddingus in Bibl. Ordinis Minorum p. 108.

EUSTACHIUS, sive EUSTATHIUS Afer *vir disertissimus* circa Annum 440. *S. Basilii homilias IX. in hexaëmeron ita transtulit in Latinum, ut ingenium doctissimi Viri* (Basilii) *facundiæ suæ viribus æquiparasse videatur.* Ita de eo Cassiodorus capite 1. Divinarum Lectionum. Dicavit versionem eam Eustathius *Syncleticæ* Diaconissæ, cujus ut æqualis suæ meminit Sedulius in præfatione Operis Paschalis. De editionibus dicere me memini Tomo 8. Bibliothecæ Græcæ pag. 69. neque omittendum quod novissime recensita prodiit ad calcem Tomi 1. Operum S. Basilii, Græce & Latine luculenter nuper vulgati Parisiis 1721. fol. curantibus Monachis Benedictinis Juliano Garnerio & Francisco Faverolles.

EUSTA-

EUSTASIUS, ſive EUSTATHIUS, diſcipulus & ſucceſſor S. Columbani, Abbas ab Anno 610. Luxovienſis, *Regulam S. Columbani* in Synodo Matiſconenſi An. 627. fortiter aſſeruit, atque ſcripſit ejusdem Magiſtri ſui exulis *Itinerarium*, quo deperdito, certe adhuc inedito, uſus in vita Columbani JONAS Scotus. Vide quæ ſupra Tom. 1. p. 1127.

EUSTHENIUS, cujus argumenta in Æneidem, aliique verſus & epigrammata exſtant, ingenio certantis cum æqualibus ſuis undecim: *Aſclepiadio, Aſmeno, Baſilio, Euphorbo, Hilaſio, Juliano, Maximiano, Palladio, Pompejano, Vitali* & *Vomano*. Leguntur in veteribus poëmatibus Petri Pithœi, Pariſiis 1590. 12. & Genevæ ac Lugduni 1596. 8. Hunc, ut opinor, ætate anteceſſit *Claudius* EUSTHENIUS, de quo ſupra in CLAUDIO Tom. 1. p. 1083.

EUSTOCHIUS Latine vertit *Vitam Pelagiæ*, Virginis Antiochenæ ſub Diocletiano paſſæ, ſcriptam Græce a Jacobo Diacono. Vide Voſſium pag. 702. de Hiſt. Lat. & Bibliothecam Græcam Tomo IX. pag. 132. ſeq. Latina verſio Vitæ Pelagiæ exſtat apud Lipomannum Tomo VI.

ad octavum Octobris pag. 322. sine Interpretis nomine.

EUTRANDUS, vide infra, LUITPRANDUS.

Flavius EUTROPIUS, Italus, tempore Constantini Magni, Juliani & Valentis Imperatorum clarus *Sophista*, a CHristi alienus nomine, ad Valentem Imperatorem scripsit *breviarii Romanæ historiæ usque ad sua tempora*, sive ad Joviniani obitum, *libris X.* de quorum editionibus, continuatoribus & interpretibus dixi III. 9. Bibliothecæ Latinæ. Vide & infra PAULUS Diaconus, & LANDULPHUS.

Attendendum sitne diversa *Historia* EUTROPII *Martiniani*, quæ MSta memoratur apud Thomasinum pag. 32. Catalogi MSS. Bibliothecæ Cardinalis Bessarionis, quam Venetiis etiamnum asservari constat.

EUTROPIUS *Medicus*, quem laudat Marcellus Empiricus in præfatione.

EUTROPIUS *Presbyter*, Augustini discipulus, circa Annum 430. auctor *duarum Epistolarum* consolotariarum ad suas sorores, ancillas CHristi propter monasticam vitam exhæredatas a parentibus. Vide Gennadium cap. 49. de Scriptoribus Ecclesiasticis. Hodie illæ Epistolæ non

exstant,

exstant, quod sciam: certe falluntur, qui cum Trithemio cap. 81. huic Eutropio etiam Chronicon tribuunt ad sua usque tempora, hoc est eundem eum faciunt cum Eutropio breviarii historici scriptore, cum hic & ætate Presbyterum antecedat, & ab eo dissideat vitæ & religionis instituto.

EUTROPIUS *Presbyter* junior *Longobardus*, cujus tractatum de juribus ac privilegiis Imperatorum in Imperio Romano, scriptum circa Annum 900. edidit post Flacium in Catalogo testium Veritatis aliosque, Goldastus in opere de Monarchia Imperii Tomo 1. pag. 8 -- 11. Incipit: *Priscis temporibus Imperiale decus effloruit Romæ.*

EUTROPIUS *Abbas* Servitanus Ordinis S. Benedicti, non diversus ab Episcopo *Valentinæ* Ecclesiæ in Hispania, circa Annum 599. cujus scriptum *de octo vitiis ad Petrum* Papam, sive Episcopum Ittabicensem, & Epistola *de districtione* * *Monachorum & ruina Monasticorum*, directa † Romæ ad eundem *Petrum* Papam, exstat

* perperam apud Honorium III. 38. & Caveum de *distinctione*.

† ita recte Holstenius, non *Romam*: nullus enim Romæ post Apostoli tempora Petrus Romæ.

exſtat Tom. XXVII. Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis pag. 480. & 482. 483. & in ſupplemento Morelliano Pariſienſi Anno 1639. Tom. 1. pag. 831. Epiſtola etiam in Holſtenii appendice ad Codicem Regularum pag. 82 -- 86. Eam memorans Iſidorus Hiſpalenſis cap. 32. de Scriptoribus Eccleſiaſticis, addit etiam ſcriptam ab eo valde utilem *Epiſtolam ad Licinianum*, Carthaginis Spartariæ Epiſcopum, in qua petit ab eodem *pro qua re baptizatis infantibus chriſmatis unctio tribuatur*. Hanc nos hodie Epiſtolam deſideramus, nec videtur vidiſſe Trithemius, qui meminit cap. 227. & II. 14. illuſtrium Benedictinorum. Sicut interciderunt etiam Liciniani Epiſtolæ, quas ad Eutropium plurimas ſcripſiſſe idem Iſidorus cap. 29. teſtatur. Confer Nicolaum Antonium Bibliothecæ veteris Hiſpanæ Tomo 1. pag. 211. & 214. ſeq.

EUTROPIUS *Grammaticus* laudatur a Priſciano lib. 1. pag. 540. una cum Servio in Donatum.

EUTYCHES Epiſcopus, qui cum aliis Epiſcopis ad Cornelium, Epiſcopum Romæ, miſit Epiſtolam, quæ inter Cyprianicas eſt LVII. edit. Oxon. Johannis Felli: in Pamelii & Baluzii LIV. & in veteribus editionibus lib. I. Epiſt. 2.

EUTY-

EUTYCHES, ſive EUTYCHUS, Grammaticus, auditor Priſciani. Ex ejus libello *de adſpiratione* leguntur quædam apud Caſſiodorum cap. 9. de Orthographia. Ejus *libri duo de diſcernendis conjugationibus*, editi cum Victorini & Servii quibusdam, a Joachimo Camerario Tubing. 1537. 4. & integriores in Grammaticis Eliæ Putſchii Hanov. 1605. 4. pag. 2143 -- 2191. SEDULII neſcio cujus commentarium in hos libros exſtare MS. in Bibliotheca Tigurina, Simlerus annotavit, qui etiam libellum ejus *de arte verſificandi* memorat, dubito an adhuc editum.

EUTYCHIANUS Lunenſis e Tuſcia, Epiſcopus *Romanus* ab Anno 275. Jan. 4. & Martyr A. 283. Decembris 7. *Epiſtolæ duæ* ab Iſidoro Mercatore ſuppoſitæ ſunt una ad *Johannem* & conſtitutos per *Bæticam* Epiſcopos: altera ad Epiſcopos per Siciliam. Utramque exhibet atque additis notis convincit falſitatis Blondellus in Pſeudo-Iſidoro pag. 365. ſeq. De *Decretis* duodecim quæ ad hunc Pontificem referuntur, accurate diſputat Petrus Couſtant in Epiſtolis Pontificum pag. 299. ſeq.

EUTYCHIANUS *Adanenſis* in Cicilia Clericus circa Annum 538. Græce non La-

tine ſcripſit *Hiſtoriam pœnitentiæ & converſionis S. Theophili*, MS. in Bibliotheca Cæſarea. Vide Lambecium Tomo 8. pag. 75. Sed vetus Latina verſio auctore PAULO, Diacono Neapoleos, exſtat in Actis Sanctorum Tomo I. Februarii IV. pag. 483. nam Lipomannus quam dederat & Surius, tantummodo recentiorem narrationis ejusdem argumenti interpretationem offert, expreſſam ex Simone Metaphraſte.

Stephanus EXNOTTIS ex ſolo mihi notus Kœnigio, qui in Bibliotheca ſua annotat eum compoſuiſſe librum *de remiſſione a pœna & culpa* editum Mediolani A. 1500.

De *Julio* EXSUPERANTIO aliisque hoc nomine dixi in Bibliotheca Latina IV. 4.

EXSUPERIUS Rhetor, de quo Auſonius, ab EXSUPERIO Epiſcopo Toletano diſtingvendus. Vide Pagium ad Annum 405. num. 18.

EXTODII Chronico uſum ſe profitetur Martinus Polonus. Theodorico Engelhuſio idem eſt ESTODIUS, ubi de Phaleg & Jano diſſerit. Sunt qui legunt METHODIUM, de quo adhuc ampliandum putem.

Alber-

Albertus ab EYB, ſupra Tom. 1. pag. 106. ALBERTUS.

Nicolaus EYMERICUS Gerundenſis Catalanus, Ordinis Prædicatorum, in Aragonum regno Inquiſitor Generalis per annos quatuor & quadraginta, defunctus Gerundæ An. 1399. de quo præter Altamuram pag. 142. ſeq. & Oudinum Tomo 3. pag. 1024. conſulendus inprimis Jacobus Qvetif in Bibliotheca Dominicanorum Tomo 1. pag. 709. ſeq. & Nicolaus Antonius Bibliothecæ veteris Hiſpanæ IX. 7. T. 2. p. 124. ſq.

Quamplurima ſcripſit, ex quibus primo loco memorari debet compoſitum ab eo An. 1376. Avenione, *Directorium Inquiſitorum hæreticæ pravitatis*, quod Barcinone 1503. fol. vulgavit Gvilelmus de Caſelles, Inquiſitor in regno Majoricarum, ſive inſulis Balearibus. Vide eundem Qvetiſum Tom. 2. pag. 9. Deinde prodiit cum commentario Franciſci Pegnæ, ſive Pennæ, Hiſpani, (qui Decanus Rotæ Romanæ diem obiit Anno 1612.) & plus ſimplici vice, præmiſſa Eymerici vita recuſum eſt Romæ 1578. 1587. 1597. Venetiis 1591. 1607. fol.

Vita F. Dalmatii Moner Ordinis Prædicatorum, ſui olim in tyrocinio religionis Magiſtri, defuncti An. 1341. edita in

Francifci Diagi hiftoria Provinciæ Aragoniæ pag. 259 -- 265. Barcinone 1599. fol.

Adverfus hæreticaliter afferentes S. Johannem Evangeliftam, filium naturalem B. Mariæ, tractatus fcriptus An. 1395. ad F. Bonitum Litelli, Inquifitorem Carcaffonenfem. Error fuit, ut ajunt, *Nicolai* BONETI cujusdam & *Francifci* MAROGI * factam fuiffe transfubftantiationem corporis S. Johannis in corpus CHrifti per illa verba Joh. XIX. 26. *Ecce Filius tuus:* adverfus quem, Belgas duos fcripfiffe, JOANNEM *de Ecoute* & JOANNEM *Tinctorem*, in Bibliotheca Belgica Valerii Andreæ legitur. Quod Theophilus Raynaudus in fuo Johanne Evangelifta, puncto 10. vix credit, Bonetum fcilicet & Marogum potuiffe fic monftrofe infanire. Quanquam non diffitetur eodem tempore fcripfiffe adverfus eundem errorem DOMINICUM *de Dominicis*, de quo fupra pag. 156. Ex illo Eymerici tractatu hæc Jacobus Qvetif Tom. 1. pag. 712. *Ifte articulus*, quod Johannes vi verborum CHrifti fuerit effectus matris CHrifti filius naturalis, *ut*

* Ita legendum apud Nicolaum Antonium Tom. 2. Bibliothecæ veteris Hifpanæ pag. 125. pro *Francifci Maironis*. Vide fupra in ANDREA *Boucher* Tom. 1. pag. 240.

ut prædicitur, hæreticalis, est articulus antiquus & non noviter inventus. Fuit enim jam Romæ præsente D. Urbano V. *sanctæ memoriæ Papa, per quendam Magistrum in Theologia* Ordinis Minorum *prædicatus, & idem Prædicans fatigatus, ut audivi a D. Cardinali Hostiensi illius temporis* Ordinis Prædicatorum [Gvilelmo Sudre] *qui multum audire dictum articulum abhorrebat, & ipsum fore hæreticalem asserebat. Iste etiam articulus fuit prædicatus Avenione nuper per Episcopum Pergamensem, Magistrum in Theologia, etiam* Ordinis Minorum, *me præsente, audiente, & cum Magistris aliis reclamante coram D. P.* Clemente VII. *Qui Episcopus in collatione post prandium fuit per Magistros sic durius affrontatus, ut fuerit fassus quod non poterat defensare: sed ibidem per Papam fortiter reprehensus, de ejus mandato coactus est revocare, & creditur & merito abjurasse, nisi exortum Schisma noviter in Ecclesia eum adjuvisset. Quare contra assertores articuli antedicti est, sed juste & juridice procedendum.*

Cætera Eymerici ſcripta inedita, undecim enim Volumina in fol. MSta in Conventu Dominicanorum Gerundenſi ſervantur, ſunt Poſtillæ litterales, ſive Commentarii *in Matthæum, Marcum,*

 Lucam,

Lucam, Johannem. Epistolam ad Romanos, ad Galatas, ad Hebræos.

Tractatus *contra Dæmonum invocatores, & de Jurisdictione Ecclesiæ & Inquisitorum contra infideles, dæmonia invocantes: & contra infideles agentes contra nostram sanctam Fidem.*

Tractatus *contra Alchymistas*, ad Abbatem Rosarum Ampuriarum Comitis Cancellarium.

Contra doctrinam Raymundi LULLI, & *Dialogus contra* LULLISTAS. adde Baluzium Tomo 1. pag. 1115. de Papis Avenionensibus, & Bzovium ad A. 1372. num. IX. seq.

Correctorium Corruptorii, sive Censura libri *de vilitate conditionis humanæ* Anno 1396.

Elucidarius Elucidarii, quod inter S. ANSELMO præter rem tributa scripta legi, dictum est supra Tom. 1. p. 301.

Epistolæ ad Cardinales Anagniæ agentes contra electionem Urbani VI. A. 1378. adde Baluzium ad Papas Avenionenses pag. 1235.

Contra emissum A. 1495. *in conclavi per Papam* Benedictum *& Cardinales promissorium juramentum, & contra Epistolam Parisiensium Magistrorum. Contra Universitatem Parisiensem, DEI Ecclesiam impugnantem, responsiones ad XXIX. quæstiones.*

Tra-

Tractatus *contra præfigentes certum terminum finis Mundi*, ad Joannem, Comitem Ampuriarum, A. 1395.

Contra Astrologos imperitos atque necromanticos de occultis perperam judicantes, ad Thomam Ulzinam, Ordinis Minorum, Regis Aragoniæ Confessorem. Anno 1395.

Super declaratione XXII. articulorum Magistri Sententiarum, in quibus communiter non tenetur. A. 1397.

Incantatio Studii Ilerdensis super XX. articulis per quendam ANTONIUM Riera, studentem Valentinum inibi seminatis, cum bulla GREGORII XI. eidem opposita A. 1395.

Confessio Fidei Christianæ A. 1396.

Contra calumniantes præeminentiam CHristi & Virginis Matris Ejus.

De admiranda sanctificatione DEI & Hominis Genitricis, ad Martinum Aragoniæ Regem A. 1396.

De duplici natura in CHristo, & *de tribus in DEO personis*, seu *an Sacramentum Eucharistiæ sit Pater & Filius & Spiritus Sanctus* contra hæresin PETRI SEIPLANIS Sillæ Pastoris ad Valentiam. A. 1389. adde Baluzii Papas Avenionenses Tom. I. pag. 1368. seq.

De

De peccato originali & *de conceptione B. Virginis*, ad Clementem VII. A. 1384.

De potestate Papali seu summi Pontificis.

Volumina *Sermonum de tempore* A. 1366. *De Sanctis* A. 1373.

De Logica, de principiis naturalibus, & in librum I. Physicorum Aristotelis ad F. Arnaldum de Fedaria, Ordinis Prædicatorum.

EYNARDUS, supra, EGINHARDUS, pag. 254.

EYNWICUS, sive AINWICUS Præpositus Canoniæ S. Floriani in Austria, dioecesis Laureacensis ab Anno 1289. ad 1313. & antea Confessionarius *Wilburgis* Virginis. Hujus Anno 1289. defunctæ *vitam* scripsit, quam cum dissertatione isagogica * & notis vulgavit Bernardus Pez, Augustæ Vindelicorum 1715. in 4to.

EZELO Monachus, infra, GILO.

* Acta Eruditorum A. 1716. pag. 437.

LIBER

LIBER VI.

Conradus de FABARIA. Vide supra in CONRADO Tom. I. pag. 1156.

Conradus FABER, hæreticus sub decimi quinti sæculi initia, de quo Joannes Gottlob Hornius in vita Friderici bellicosi Electoris Sax.

Felix FABER Tigurinus, Ordin. Prædicat. apud Ulmenses, una & altera An. 1479. & 1483. Hierosolymam suscepta peregrinatione celebris, scripsit Anno 1489. *Historiæ Svevorum* libros II. vulgatos a Goldasto in rerum Svevicarum scriptoribus Francof. 1605. 4. & Ulmæ 1727. fol. Ejus *Hodæporicon* sive descriptio itineris quod cum Bernardo Breitenbachio * in Palæstinam suscepit, edita non Latine sed Germanice a Jac. Eysengreinio A. 1560. *Peregrinationem* aliam ineditam, ipsius Fabri exaratam manu, fuisse apud Heinzelium, Patricium Augustanum, notat Goldastus. Fortasse hoc est illius *Evagatorium*, lectum Martino Zeilero, de quo Joannes Fridericus Fellerus ὁ μακαρίτης in semestribus p. 244. ubi etiam *Chronicon Ulmense* a Felici Fabro

* Vide supra Tom. I. pag. 592. seq.

bro ſcriptum ſuſpicatur. Idem Goldaſtus præterea ineditos ejus *de Offenbuſano monaſterio* comentarios commemorat. Vide Jacobum Qvetif Tom. 1. pag. 871.

Joannes FABER, Burdegalenſis, Engolismæ ſive Angoliſmenſis diœceſis, medio ſæculo XIV. ſuppar Bartolo, cauſas in foro cum egiſſet, Jus docuit ea laude, ut Doctoris *ſubtilis*, & *perſpicaciſſimi*, & *fundamentalis* elogia meruerit. Vide Marcum Mantuam pag. 472. & Pancirollum de Legum Interpretibus lib. 2. cap. 61. Ejus Commentarius *in Inſtitutiones* Juris Civilis prodiit Venet. 1488. fol. hoc titulo: * *Opus excellentiſſimi Juris utriusque Monarchæ* Domini Joannis Fabri *ſuper Inſtitutionibus, ſine quo Legum incunabula incaſſum juvenculus animus aſſequi laborat.* Et ad calcem Voluminis: *Famoſiſſimi utriusque Juris Conſulti* Joannis Runcini, *dicti* Fabri Gallici *ſuper libro Inſtitutionum Commentarii finiunt, a celeberrimo Juris Conſulto* Petro Albignano Trecio *caſtigati*, &c. Ejusdem laudatur *Breviarium* ſive brevis *in Codicem* Commentarius.

Joannes

* Index librorum Sæc. XV. impreſſorum, quos poſſidet V. C. Chriſtianus Gottlieb Schwartzius pag. 78.

Joannes FABER Parisiensis, in Patria Decretorum Doctor, & ex Monacho Ordin. Benedict. Tornusiano diœcesis Cabilonensis An. 1379. Abbas S. Vedasti Atrebatensis, ac denique *Carnotensis* Episcopus ab Anno 1379. ad 1390. Pro Clemente VII. adversus Urbanum VI. scripsit *dialogum de planctu bonorum*, MS. in Bibliotheca Colbertina, & oppositum Joannis de Lignano libro quem An. 1379. *de fletu Ecclesiæ* a) emiserat. *Diarium rerum gestarum ab Anno* 1381. *ad* 1388. scriptum Gallice, ex quo passim b) quædam affert Baluzius in notis ad vitas Paparum Avenionensium. *Expositionem rerum in Gallia tum gestarum*, editam a Bulæo in historia Academiæ Paris. Tomo IV. pag. 523. *Orationem* nomine Caroli V. Francorum Regis habitam Anno 1376. ad Gregorium XI. MS. in Bibliotheca Colbertina. Huic Fabro Ludovicus Jacobus a S. Carolo pag. 362. Biblioth. Pontificiæ, præter tractatus aliquot de schismate, tribuit librum, quod Petrus Romæ sit sub Nerone martyrio affectus.

Joannes

a) Baluz. Pap. Avenionens. Tom. 1. pag. 1401. sq. & 1083.

b) Confer Oudinum Tomo 3. pag. 1197. sq.

Joannes FABRI, *natione Svevus, satus ex urbe Werdea, Artium & utriusque Juris Studii Lipzensis Doctor, Collegiique Ducalis. Disputavit de quolibet, & conscripsit:* Carmina de novem Musis. De Philosophia librum I. De Prosodia lib. I. De modo prædicandi lib. I. De conditionibus boni Præceptoris, sive artificis. Item proverbiorum, metrice librum I. Super regulas Juris lib. I. *& quædam alia. Floruit Anno Domini* 1500. Hæc de eo auctor Centuriæ Maderianæ num. 50. Ejusdem Fabri libellus, *an licitum sit diebus festivis intendere bonarum artium disciplinis*, excusus Lipsiæ in 4. itemque alius *de privilegiis pauperum* & tractatus *de mediis quibus ad beatam vitam pervenitur.* Alius *Joannes* FABER Weertensis Brabantus, quem accuratum & exactæ diligentiæ Grammaticum vocant, scripta ejus de recta pronunciatione & de arte metrica referentes Franciscus Sweertius & Valerius Andreas.

His duos adhuc liceat jungere ex Dominicanorum ordine, unum *Joannem* FABRUM de Carvinio Artesiæ, circa Annum 1477. cujus Compendiosa ex variis libris *exhortatio ad omnes CHristi fidelium status* prodiit in 4. sine loci nota vel anni, in qua etiam Commentarius in Psalmum LXXVIII. *DEUS, venerunt gentes.*

gentes. De aliis vide Jacobum Qvetifum Tom. 1. Biblioth. Dominicanorum pag. 856. Alterum *Joannem* FABRUM Daventriensem, cujus virtutem & doctrinam An. 1520. magnis elogiis commendavit Erasmus. De Codice MS. Græco Novi Testamenti qui olim fuit B. D. Hinckelmanni, & nunc in Bibl. divite successoris ejus dignissimi, Rev. Jo. Christophori Wolfii, asservatur, in Catalogo MStorum laudati Hinckelmanni num. 168. annotatur: *Fuit hoc exemplar* Johannis Fabri, *Daventriensis, Monachi Dominicani, quem magnis laudibus ornat & studiose commendat Erasmus Roterodamus in Epistolis. Contulit is hoc suum exemplar cum alio vetustissimo; quod ipse in fronte Voluminis prioris, his verbis testatur:* Quatuor Evangelia non semel collata magno labore cum vetustissimo exemplari membranaceo, quod fuit Magistri Wesselii Groningensis, cujus jam possessores Fratres Regulares in monte Divæ Agnetæ apud Swollam. Non facile dixerim, quantum laborem mihi peperit collatio, non occurrente & ad manus existente, qui auscultaret, ut ego recognoscerem. *Hæc ille.* Omitto alios Fabros juniores,

quorum aliquot attinguntur a B. Johanne Mollero in Homonymoſcopia pag. 669. ſeq. & longe plurimos adjungere eſt animus in tertia quartaque Fabriciorum centuria, quibus Fabros, Schmidiosque comites dare juvabit.

Jacobus FABER *Stapulenſis*, tenuibus parentibus natus ante An. 1440. Stapulis maritimo pago in Picardia, eximium in illis locum meretur qui virtute & ingenio præclaram in reſtituendis litteris etiam ſacris operam præſtiterunt, defunctus centenario propior Neraci Navarræ ditionis civitate A. 1537. De ejus vita, meritis & concertationibus exſpectamus Commentarium Clariſſimi Viri Friderici Jacobi Beyſchlagii, cujus ſciagraphiam capitumque argumenta dedit in ſylloge variorum opuſculorum edita Halæ Svevorum 1727. 8. pag. 261. ſeqq. Epitaphium Fabri in templo Neracenſi hoc olim legiſſe ſe teſtatus eſt Florimundus Remondus in hiſtoria hæreſium VII. 3.

Corpus humo, mentemque DEO, bona cuncta relinquo
Pauperibus. Faber hæc dum moreretur ait.

De ejus obitu Colomeſius in Colomeſianis pag. 810. edit. a me curatæ, & Salomo

lomo Macrinus libro 3. hymnorum pag. 119. ex quo hæc laudata etiam Bernardo Monetæ notis ad Menagiana pag. 272.

Ævi peracto jam prope seculo,
Morbo gravatus quam senio minus,
Efflavit instar dormientis
Sanctam animam tenues in auras.
Senis loquentis CHRISTUS ad ultimum
Versatus ore est: unaque vox fuit,
Laus una CHristus, cantioque.
Et dubitem hunc adiisse cælum?

Scripta Fabri Stapulensis sunt:

Psalterium quincuplex, Gallicum, Romanum, Hebraicum, Vetus, Conciliatum, cum Fabri ad singulos Psalmos brevibus notis. Paris. 1509. & 1513. fol. De hoc opere videndus Richard. Simon Tom. 1. Censuræ Gallice editæ in Bibl. Ecclesiasticam Dupinianam pag. 562. sq. & Bibl. selectæ Tom. 1. cap. 5. Editionem Cadomensem A. 1515. præter Dupinium memorat etiam Jacobus le Long pag. 719. Bibliothecæ Biblicæ.

Commentarii initiatorii in quatuor Evangelia, Meldis 1522. fol. apud Simonem Colineum, & Coloniæ apud M. Godefridum Hittorpium sine anni nota in 4. & absque loco 1526. fol. Colon. 1541.

fol. Apud laudatum Longum refertur etiam editio Basil. 1523. fol. & Colon. 1541. fol.

Commentarius in Epistolas Pauli, cum *versione* earum Latina duplici, Vulgata & Fabri quam vocat *Intelligentiam*. Paris. 1512. 1515. 1531. Basileæ 1527. fol. Coloniæ 1531. 4. Antwerpiæ 1540. 8. Adjuncti libri duo qui feruntur sub *S. Lini* nomine de passionibus Petri & Pauli: nec non Epistolæ Apocryphæ Pauli *ad Senecam* & *ad Laodicenses*.

In Epistolas Joannis, Petri, Jacobi & Judæ.] Meldis 1525. Antwerp. 1540. 8. Vide Richardum Simonem lib. III. hist. Crit. Novi Test. cap. 34.

Liber exhortationum super Epistolas & Evangelia, pro usu Meldensi. Parisiensis Facultatis decreto condemnatus Anno 1525. Confer ejusdem Simonis Censuram Dupinianæ Bibliothecæ Tomo 1. pag. 576. seq.

Disceptatio de Maria Magdalena, triduo CHristi resurgentis, & ex tribus una Maria. Paris. 1518. 4.

Disceptatio secunda. ibid. 1519. 4to. Sententia Fabri de Maria Magdalena diversa a Maria Bethanica & a peccatrice pœnitente, propugnata etiam a Jodoco Clichtoveo ac deinde a Gvil. Estio, ab Angve-

Angvelino aliisque, oppugnata a Natali Beda & Marco Grandivalle, gravique Censura Sorbonicorum notata est An. 1521. Hæc legitur in Rich. Simonis Bibliotheca Critica Tom. 2. c. 19. p. 286. & in Actis Sanctorum Tom. V. Julii 22. pag. 189. & in vita Francisci Picarti scripta ab Hilarione a Costa, Minimo, & Gallice edita Paris. 1658. 8. pag. 325.

Versio Gallica totius Novi Testamenti, Paris. 1523. 8. duobus voluminibus, & sine nomine auctoris adjuncta versioni Gallicæ Bibliorum. Antwerpiæ 1530. & 1534. De hac versione a) videndus Rich. Simon in censura Bibl. Dupinianæ Tom. 1. pag. 570. seq. Biblioth. Critic. Tom. 4. cap. 15. & in novis Observationibus ad histor. Criticam Novi Test. pag. 146.

Latina vetus versio Epistolarum SS. *Ignatii* & *Polycarpi*, scriptorumque quæ feruntur sub *Dionysii* Areopagitæ nomine. Paris. 1498. fol.

Eædem Epistolæ, quibus argumenta Faber præfixit, recusæ Basileæ 1520. 4. atque alibi, ut dictum in Biblioth. Græca lib. V. cap. 1. Argentor. 1527. 8. Compluti 1541. 8.

a) *La prémiere qui ait été faite en nôtre langue avec quelque exactitude.* Rich. Simon. pag. 571.

Versio nova Latina librorum IV. *Joannis Damasceni* de orthodoxa Fide, Parisf. 1507. 4. & cum Jodoci Clichtovei commentario 1512. & 1519. fol. atque sæpius alibi: & in Damasceni editionibus ut dixi lib. V. Bibl. Græcæ cap. 30.

Scholia in *Dionysium* Areopagitam de Cœlesti Hierarchia. Venet. 1556.

Contemplationes IDIOTÆ, editæ Parisf. 1519. 4.

Paraphrasis in libros *Logicos Aristotelis*. Parisf. 1525. fol.

Paraphrasis in *Aristotelis Physica* cum Scholiis Jod. Clichtovei. Parisf. 1525. fol.

Commentarius in *Aristotelem de Cœlo*, Salmanticæ 1535.

Introductio in *Aristotelis Ethicam, Politicam, Hecatonomiam & Oeconomicam*, cum ejusdem Clichtovei annotationibus Parisf. 1514. 1516. 1527. fol.

Introductorium Astronomicum. Parisiis 1515. & cum Clichtovei commentario 1517.

Commentarius in Sphæram *Joannis de Sacrobosco*. Venet. 1508. addito commentario Licelis Esculani & Francisci Capuani de Manfredonia. Et inter plura scripta variorum Astronomica, Venetiis 1531. fol.

Elementa Musicalia, sive *Musica*, IV. libris demonstrata. Parisf. 1514. 1551. 4.

Rhyth-

Rhythmomachia, ſeu *Ludus Numerorum*.

Algorithmus ſeu *praxis numerandi*.

Introductio in arithmeticam *Jordani*. Pariſ. 1514.

Adverſarios Jacobus Faber habuit præter 1) *Eraſmum* in c. 2. ad Hebræos, & ſingulari apologia, T. 9. Opp. Eraſmi p. 18. cum quo tamen mox in gratiam b) iterum rediit. 2) *Petrum Sutorem* Cartuſianum, qui vehementer in eum invehitur capite 21. libri de translatioue Bibliæ & novarum reprobatione verſionum pag. LXXXII. ſeqq. ſicut in Eraſmum capite 20. Pariſiis apud Joannem Petitum, ſine anni nota in fol. 3) *Natalem Bedam* Doctorem Pariſienſem, cujus exſtant libri tres, primus in Commentarios Fabri ſuper Epiſtolas Pauli, Secundus in Commentarios ejusdem ſuper quatuor Evangelia, & tertius in Eraſmi Paraphraſes ſuper Evangelia & Epiſtolas omnes Apoſtolicas. Pariſiis 1526. fol. & Colon. 1526. 4. c) & ejusdem

b) Hermannus ab Hardt hiſtoria Reformationis pag. 49. ſeq. D. Val. Erneſtus Lœſcherus in Actis Reformationis plenioribus Tomo 1. pag. 564. ſeq.

c) Rich. Simon III. hiſt. Crit. N. T. pag. 524. & Epiſt. ſelect. Tomo IV. Epiſtol. 15. pag. 104.

Bedæ declaratio ſententiæ & ritus Ecclesiæ de unica Magdalena, contra Clichtoveum & Fabrum edita Pariſ. 1519. 4. 4) *Didacum Lopeſium de Stunica* d) Theologum eruditum Salmanticenſem, cujus Annotationes contra Eraſmum ex edit. Veneta 1520. fol. Criticis ſacris inſertæ leguntur: nam idem quoque adverſus Fabrum annotationes & antapologiam edidit, excuſam Compluti 1519. & Pariſ. 1522. fol. 5) *Marcum Grandavillem* denique, Canonicum S. Victoris Pariſ. cujus Apologia pro unica Magdalena, ejusque Apologiæ tutamen & ancora Fabro oppoſita prodiit Pariſiis 1518. in 4to.

Commentarium *in Eccleſiaſtem* & in *Danielem*, qui Fabro tribuitur apud Gvil. Crowæum, nusquam puto exſtare.

De ſtudio Fabri ad ſcientiæ incrementum exteras luſtrandi regiones, duo teſtimonia, laudato Bernardo Monetæ obſervata in gratiam lectoris adſcribere juvat. Unum eſt Symphoriani Champierii in Epiſtola ad Fabrum data Lugduni 24 Maj. An. 1507. *Inſtar item Pythagoræ atque Platonis, aliorumque inſignium Philo-*

d) Rich. Simon III. 36. Hiſt. Crit. Nov. Teſt. pag. 532. ſeq. & Tom. I. cenſuræ Biblioth. DuPinianæ p. 589. 605. ſeq.

losophorum, exteras lustrasti regiones, atque diversos adiisti populos, nec non ipsam per universum Orbem famatissimam Italiam, doctorum ingeniorum altricem laboriosissime peragrasti, tum ut eos quos ex libris atque fama noveras, coram quoque videres, tum ut ab eis bonas litteras ad tuos adveheres. Alter est Bartholomæus Chassanæus in Catalogo Gloriæ Mundi parte X. consideratione IV. p. 204. *Quibus etiam adjungemus illum virum omnium litteratorum in omni scibili perfectissimum* Jacobum Fabrum, Stapulensem, *qui causa discendi, totam Europam & Asiam transfretavit, & partem Africæ etiam transcurrit, ut viros doctos & perfectissimos litteris Græcis, Latinis, Hebraicis & Chaldæis inveniret.*

FABIANUS, Episcopus Romanus ab Anno 236. Januar. 16. & Martyr An. 251. Jan. 20. a) Sub ejus nomine *tres Epistolæ* commentitiæ apud Isidorum Mercatorem, 1) *ad Catholicæ Ecclesiæ comministros*, 2) *ad Orientales Episcopos cunctosque fideles* & 3) ad dilectissimum fratrem *Hilarium Episcopum.* Has cum notis, quib' falsitatis convincuntur, exhibet Blondellus in Pseudo-Isidoro

a) Acta Sanctorum Tomo secundo Januarii pag. 252. seq.

pag. 286. seq. De decem *Decretis* quæ ad Fabianum referuntur, vide Petrum Coustant in Opere de Epistolis Pontificum pag. 118. seq. ubi etiam de Origenis ad Fabianum *Epistola* & Fabiani *ad Privatum* Episcopum Lambesitanum.

FABIUS *Cerilianus*, supra in CERILIANO Tom. 1. pag. 1031.

FABIUS *Claudius Gordianus Fulgentius* & FABIUS *Fulgentius Placiades*, infra, FULGENTIUS.

FABIUS *Marcellinus*, scriptor *Vitæ Alexandri Severi*, Lampridio laudatus in vita ejusdem Alexandri cap. 48. & Vopisco in vita Probi cap. 2. Idem fortasse Fabius Marcellinus in veteri Inscriptione Tarraconensi apud Vossium pag. 703.

Ægidius FABRI, supra, T. 1. p. 49.

FABRICIUS Tuscus, scriptor *Vitæ Aldhelmi*, infra, FARICIUS.

FABULARIUS *Conradi a Mure*, de quo supra T. 1. pag. 1175.

FACETUS, poëma Anonymi leoninum de officiis cujusque erga DEUM, alios homines & seipsum. Incipit:

Cum nihil utilius humanæ credo saluti
Quam rerum novisse modos, & moribus uti.
Quod minus exequitur morosi dogma Catonis,

Sup-

Supplebo pro posse meo, monitu rationis.

Exstat inter Auctores octo morales * qui scholiis illustrati prodierunt Colon. 1520. 4. Allegatur ab Ugutione Pisano, qui scripsit circa A. 1192. vide Cangii præfat ad glossarium Latinum §. 45.

Bartholomæus FACIUS e Spedia (*Spezzia*) Genuensis ditionis, gravis Laurentii Vallæ adversarius, eodem quo ille Anno 1457. a) Romæ Valla Augusto, Facius Neapoli mense Novembri diem obiit.

Ne vel in Elysiis sine vindice Valla susurret,
Facius haud multos post obit ipse dies.

Rei-

* Hi sunt Cato, Theodulus, Facetus, Carmen de contentu Mundi, Tobias Matthæi Vindoc. Alani parabolæ, Fabulæ Æsopi, & Floretus, addito Jo. Sulpicii Verulani carmine de moribus puerorum.

a) Diarium eruditorum Italiæ T. XI. pag. 324. Augustinus Oldoinus in Athenæo Ligustico pag. 91.

b) In eandem sententiam Joannes Matthæus Toscanus in peplo Italiæ lib. 1. n. 15. in Facium:

Quin, apud Elysias extincto (Vallæ) *insultet ut umbras,*
Haud mora, defunctum subsequitur moriens.

Reipubl. Genuensis & Alphonsi I. Regis Neapolitani a secretis & apud eum gratiosus fuit.

Scripta ejus sunt: Latina versio librorum septem *Arriani de rebus Alexandri M.* atque *Arriani Indicorum,* quæ per *Jacobum Curlum* sive *Currulum* c) suppleta & expolita prodiit Pisauri 1508. fol. & Græcis subjecta, Basileæ apud Robertum Winter 1539. 4. atque iterum separatim Lugd. 1552. 12. & Bernæ 1554. 8. Quanquam vero Bonav. Vulcanius multa deinde melius reddidit & accuratius, d) tamen Facii quoq; versionem, elegantem certe, loca nonnulla Arriani rectius quam Vulcanium expressisse notavit Jacobus Gronovius, in cujus Arriano, Vulcanii versio subinde emendata exhibetur.

De bello Veneto Clodiano cum Genuensibus gesto A. 1377. Lugd. 1568. 1578. 8. & in thesauro Italiæ Burmanniano T. V. parte 4.

De rebus gestis ab Alphonso I. Neapolitano Rege usque ad obitum Nicolai V. Papæ An. 1455. *commentariorum libri X.* editi a Jo. Michaële Bruto Lugd. 1560. 4.

c) Raph. Sopranes de scriptoribus Liguriæ pag. 124.

d) adde Bibliothecam Græcam lib. IV. cap. 8 pag. 273.

4. recusique An. 1562. 1566. & cum Gvicciardino per Cœlium secundum Curionem Latine verso, Basileæ 1566. fol. & in tomo nono laudati thesauri parte tertia ante Jo. Joviani Pontani historiam Neapolitanam. Septem priores libri etiam a Francisco Philopono editi Mantuæ 1563. 4. ut versionem Italicam librorum decem a Jacobo Mauro Venet. 1580. 4. prætercam. Confer Jac. Gaddium de scriptoribus non Ecclesiasticis T. 1. p. 183. seq. Diarium eruditorum Italiæ T. XI. pag. 190. & Nisseroni memorias Virorum illustrium, Gallice editas Tom. XXI. pag. 320.

Historia suorum temporum. Basil. 1577. 8. tribus Vol. in Bibliotheca Barberiniana, non diversum ut videtur ab opere superiore.

Historiarum & Chronicorum Mundi epitome Venet. 1533. 8.

Ad Carolum Ventimilium, *de origine belli inter Gallos & Britannos* e) A. 1415. Primus edidit Franciscus Dionysius Camusatus additionibus ad Bibliothecam Alphonsi Ciacconii pag. 883. Incipit: *Quod me rogasti, Carole generose.*

De

e) Apud Nisseronum Tom. XXI. memoriar. pag. 322. perperam: *inter Gallos & Hispanos*.

De vitæ felicitate ac præstantia hominis seu de summi boni fruitione Dialogus inter Antonium Panormitam, Gvarinum Veronensem & Joannem Lamolam ad Alphonsum Regem. Antwerp. 1556. 8. & cum Felini Sandæi de Regibus Siciliæ & Apuliæ epitome, edente Frehero, Hanoviæ 1611. 4.

De rebus Siculis commentarium, & alium *de differentiis verborum Latinorum*, quos in Bibl. Regis Christianissimi exstare testatus est Labbeus pag. 313. & 330. Bibl. MSS. nemo adhuc in lucem protulit: nec librum *de viris sui ævi illustribus*, quem Alphonso Regi dedicasse & tradidisse se testatur Facius Epistola f) ad Æneam Sylvium, qui Facio quod locum sibi in eo dederit, gratias agit Epistola 251. ubi semper *Factius* pro Facio dicitur. Refert etiam Poggius invectiva secunda in Vallam, magnum Volumen contextum a Facio, quo notaverat *errores Vallæ quos in historia de gestis Regis Aragonum* visus illi est commisisse: Alii *de immortalitate animæ* librum Facii contra Vallam memorant. *Epistolæ* quædam ejusdem leguntur ut inter Æneæ Sylvii ita inter Epistolas Antonii Panormitæ, editas Venet. 1553. 4.

Lau-

f) Inter Epistolas Æneæ 233.

Laurentii Vallæ invectivarum seu recriminationum in Barptolomæum Facium & Antonium Panormitam libri quatuor exstant in Vallæ operibus pag. 460.

Commentarius in Persium, quem Oldoinus nostro pag. 92. Athenæi Ligustici, & ex eo Lexicon eruditorum, tertium jam Lipsiæ editum tribuit, non Bartholomæi Facii est, sed *Bartholomæi* FONTII, de quo infra. Puto etiam commentum esse quod *elenchus scriptorum omnium* Facio apud Oldoinum adscribitur, qui in Lexico illo recte est omissus.

FACIUS, sive BONIFACIUS, vel etiam FATIUS *de Ubertis*, Florentinus, scripsit tempore Caroli IV. Imp. post Anno 1355. sed non Latine ut persvasum Vossio, qui Latinis eum Historicis p. 528. accenset & refert ad tempora Æneæ Sylvii, sed Italicis versibus opus Geographicum cui titulus *Dittamondo.* Venet. 1501. 4. Vide Diarium eruditorum Italiæ Tom. IX. pag. 155. seq. & Julii Nigri historiam scriptorum Florentinor. pag. 161.

FACUNDUS, Hermianensis in Africa Episcopus, cum Vigilio Papa contra Mennam Patriarcham Constantinopol. *tria*

Ca-

Capitula a) damnantem, illa probavit, & *pro eorum defensione* CPoli An. 547. ad Justinianum Imp. scripsit insignes illos libros XII. moderatius ut ait ipse & ordinatius digestos, quam fuerat *prior responsio* jam pridem deperdita, quam jussu Magistri officiorum scripsisse se intra septem dierum spatium, & tria millia versuum excessisse testatur. Libri illi duodecim, ex Codice quo usus fuerat Baronius, prodierunt Parisiis 1629. 8vo. cum Sirmondi notis, addito ejusdem Facundi jam exulis libro *contra Mocianum* sive Mucianum Scholasticum, in quo nec Vigilio parcit, (qui retractata sententia & recepto in communionem Menna Constitutum sive Judicatum b) contra tria capitula An. 553. promulgaverat) Mucianum vero acriter reprehendit

a) Decantatissima in rebus illorum temporum *tria Capitula* sunt: 1) Epistola *Iba* Edesseni ad Marim Persam. 2) *Theodorus Mopsvestenus* ejusque doctrina. 3) *Theodoreti* libri contra Cyrillum Alex. Inprimis pro Theodoro Mopsvesteno acriter decertat Facundus, cujus Facundi opus *grande & eximium eleganti stylo scriptum & magnis veterum auctoritatibus instructum* vocat Trithemius cap. 208.

b) Exstat apud Baronium ad Annum 553. num. 50.

dit, qui Africanis vertit vitio quod ſe a Vigilio ob illud Judicatum ſegregaſſent. Recuſo Sirmondi Facundo, curante Philippo Priorio cum libris Optati contra Donatiſtas, Pariſiis 1675. fol. & in Tomo ſecundo Sirmondi Operum junctim vulgatorum Pariſiis 1696. & Venetiis 1721. fol. pag. 843. ſubjicitur etiam *Epiſtola fidei Catholicæ* in defenſione trium capitulorum damnatorum ab Acephalis, quam ediderat Dacherius * Tomo III. ſpicilegii pag. 106. (editionis novæ Tomo 3. pag. 307.) Hæc Epiſtola omiſſa in Tomo decimo Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis A. 1677. in quo Facundus cum Sirmondi notis legitur. Interciderunt autem *duo libelli de duabus Naturis JESU CHriſti* ad Juſtinianum, in quibus *caute nimis luculenterque* argumentum illud tractaſſe Facundum, *venerabilem Epiſcopum, hæreticorum penetrabili ſubtilitate deſtructorem,* judicat Caſſiodorus in Pſalm. 138. pag. 473. Nam ſignificaſſe eum tantum primora libri primi duo capita, eorum quos Facundi habemus, ægre accredam Oudino T. 1. p. 1428. Facilius venio in eam ſententiam, Volumen in Bibliotheca Dominicanorum Bononienſi, in quo Ambroſius Camaldulenſis.

* Vide B. Ittigium de Bibliothecis Patrum pag. 174.

lensis gesta Conciliorum Veterum pulcherrime descripta reperit, & inprimis Chalcedonensis Synodi per actiones distincta, pulcherrimis & antiquissimis litteris; & libros Facundi *de ipsius Concilii Chalcedonensis gestis, contra detrahentes*, nihil aliud quam libros XII. Facundi editos, quos Honorius III. 13. *de professione Catholicæ Ecclesiæ* appellat, continuisse. Hunc Codicem invenire se potuisse negat Clarissimus Mabillonius pag. 202. Itineris Italici. Harduini parum credibilem sententiam, qui Facundum & qui ejus cum honore meminerunt Cassiodorum, Victorem Tonnonensem scriptorem Chronici, atque Isidorum Hispalensem de scriptoribus Ecclesiasticis; præterea Liberatum quoque & Marium Mercatorem a nescio quo scriptore Gallo multa post sæcula confictos ac suppositos fuisse existimavit, confutat Ludovicus Ellies du Pin præfatione ad Bibliothecam Ecclesiasticam sexti a nato CHristo sæculi. Plurima docere Facundum quæ usui Theologis futura sunt, recte judicat Sirmondus Tomo quarto Operum pag. 657.

Hugo FALCANDUS Siculus circa Annum 1190. tradidit *historiam de rebus gestis in Siciliæ regno* præcipue ab Anno CHristi 1154. ad 1169. & de calamitatibus sub Wil-

Wilhelmo I. & II. Regibus, ad Petrum, Panormitanæ Ecclesiæ Thesaurarium. Prodiit vulgata primum a Gervasio Tornacæo, sive Tornacensi, Canonico Svessionensi, ex Bibliotheca Matthæi Langogæi, Svessionensis Episcopi, Paris. 1550. in 4to. Deinde emendatior Francofurti apud Wechelos inter rerum Siculaturum scriptores 1579. fol. pag. 247. tum in Tomo primo Bibliothecæ historicæ regni Siciliæ, quæ curante Johanne Baptista Carusio prodiit Panormi 1720. fol. nec non in Clarissimi Muratorii scriptoribus rerum Italiæ, Tomo septimo, Mediolani 1725. fol. pag. 247. ac denique in thesauro antiquitatum Siciliæ Burmanniano, parte quinta. Auctorem hujus historiæ GVISCARDAM vocat Thomas Fazellus, qui veteri Codice usum se testatur in extremo capite quarto libri septimi decadis posterioris pag. 463. additque sub nomine Hugonis Falcandi (non Johannis, ut apud Vossium p. 781. excusum est) dum pararet ipse libros suos de rebus Siculis edere, Lutetiæ impressum. Prima Fazelli editio lucem vidit Panormi An. 1558. fol. Antoninum vero Mongitorem miror, scriptorem diligentissimum, quem & de Gviscarda & de Falcando incassum consului.

Nicolaus Langmann de FALCKENSTEIN, ſive *Valckenſtein*, Cæſareus Capellanus & Legatus, ſcriptor *hiſtoriæ deſponſationis & Coronationis Imperatoris Friderici tertii & ejus Auguſtæ Dominæ Leonoræ, filiæ Eduardi Portugalliæ Regis*, MS. Latine in Bibliotheca Cæſarea, teſte Lambecio Tomo 2. pag. 971. ſeq. Hunc libellum Germanice editum Auguſtæ A. 1503. profitetur ſe habuiſſe Freherus, ex quo Latinam verſionem ſive concinnavit ipſe ſive publicavit Tomo 2. ſcriptorum rerum Germanicarum pag. 55-80. auctoremque ſcripti vocat Nicolaum, Epiſcopum Ypponenſem, cum tamen Nicolaus Ypponenſis ſe teſtetur diverſum a Nicolao Falckenſteinio, cujus ſcriptum Germanice edidit & Maximiliano I. Imperatori, Friderici III. & Eleonoræ filio, dedicavit, ut Clariſſimo Struvio jam obſervatum.

FALCO *Beneventanus*, Scriba S. Palatii Innocentii II. Papæ, & Judex Beneventanus, *de rebus ætate ſua geſtis* ab Anno Chriſti 1102. ad 1140. exſtat in Antonii Caraccioli quatuor antiquis Chronologis, qui ſunt Herempertus, Lupus Protoſpatharius, Anonymus & Falco, Neapoli 1626. 4. nec non Camilli Peregrini in hiſtoria Principum Longobardorum recenſita & carptim illuſtrata, ibid. 1643. 4to,

4to, in Joannis Baptistæ Carusii Bibliotheca historica Siciliæ Tom. 1. Panormi 1720. fol. in laudatissimi Muratorii Tomo secundo & quinto Corporis Mediolanensis scriptorum de rebus Italiæ pag. 82. cum appendicibus historicis, & in thesauro antiquitatum Italiæ Burmanniano Tomo IX. Novam quoque editionem promisit Antonius de Amico, Messanensis, in rerum Sicularum scriptoribus, ex Codice MS. D. Annibalis Mascambruni, Beneventani, postea Episcopi Stabiensis. Vide Pagium ad Annum CHristi 1113. num. 1. seq. & 1140. num. 13. & Miræum in auctario de S. E. p. 56. qui Falconem res Beneventanas præsertim ita accurate ait descripsisse, *ut qui eas legit, non legere, sed præsens interesse videatur.*

Omitto *Benedictum de* FALCO, qui Civis Neapolitanus, *Antiquitates Neapolis atque amœnissimi ejus agri* non Latine scripsit, sed Italice, sæpius recusas post primam editionem Neapolitanam 1539. 8. 1568. 1580. 1589. 8. donec denique vertit Latine V. C. Sigebertus Havercamp, ex Italica editione emendatiore sexta Neapolitana 1679. 4. exhibuitque in limine Tomi noni Thesauri Antiquitatum Italiæ Burmanniani.

FALCO *Monachus*, auctor *Chronici Trenorchiensis*, quod Petrus Franciscus Chifletius vulgavit in historia Monasterii Tornutiensis, sive Trenorchiensis, Divione 1664. 4.

FALCONIA *Proba* Centonem *de fabrica Mundi & Evangeliis*, Virgilianis cooptatum versiculis composuit. Hanc *Centonum Virgilianorum* Poëtriam, Gentilium carmina ad obsequium Fidei retorquentem, *Falconiam Probam*, civem Hortanam, non FALTONIAM appellandam esse, & nec cum *Anicia* FALTONIA *Proba*, trium Consulum matre, [de qua Baltellus a) in dissertatione de sarcophago marmoreo Probi Anicii & Probæ Faltoniæ in templo Vaticano, Romæ 1705. 8.] nec cum *Valeria* PROBA, uxore Adelfii ProCos. b) quicquam habere

a) Memoires de Trevoux A. 1708. pag. 876. De Anicio Probo præfecto Prætorio sub Valentiniano, Probaque uxore Jacobus Gronovius Tomo tertio thesauri Antiquitatum Græcarum *rrrr* Probæ Probique tumulus in Ferreti Musis lapidariis III. 45. pag. 215. & in Pauli Aringhi Roma subterranea II. 10. pag. 181.

b) Confer Ephemerides Eruditorum Paris. A. 1694. pag. 249. seq. & Pagium ac Samuelem Basnagium ad Annum Christi 395. Notas ad Augustinum Tomo 2. editionis Amstelod. pag. 289. Pagium etiam ad Annum 438. num. 7.

bere commune docet Vir eruditissimus Justus Fontanini libro 2. de Antiquitatibus Hortæ Coloniæ, cap. 1. seq. c) Romæ 1708. 4. & Tomo VIII. thesauri scriptorum Italiæ parte 3. oppugnans virum itidem præstantissimum *Thomam de Simeonibus*, qui in dissertatione de duabus Probis, d) in cujus calce cento ipse exhibetur, Bononiæ 1692. 4. Valeriam Faltoniam Probam Adelfii e) uxorem cen-

c) Acta Eruditorum An. 1709. pag. 6. Memoires de Trevoux A. 1708. pag. 1904. Giornale de' letterati d'Italia Tom. XXIV. pag. 140. seq.

d) Giornale de' letterati di Modena An. 1692. pag. 247.

e) Ita certe Isidorus Hispalensis de scriptoribus Ecclesiasticis cap. 5. *Proba uxor Adelfii ProCos. fœmina, inter viros Ecclesiasticos idcirco posita sola, pro eo quod in laude CHristi versata est, componens centonem de CHristo, Virgilianis coaptatum versiculis. Cujus quidem non miramur studium, sed laudamus ingenium. Quod tamen opusculum legitur inter Apocryphas scripturas insertum.* Gelas. dist. 15. cap. 3. *Centimetrum de CHristo Virgilianis compaginatum versibus, Apocryphum.* His adde quod ad calcem Codicis MSti Centonum, sæculo X. exarati, qui exstat in Bibliotheca Monasterii S. Benedicti Padolironensis non procul a Mutina, hæc leguntur teste Bernhardo de Montfaucon Diarii Italici pag. 36. *Proba uxor Adelphi, mater Olibrii & Aliepii* (Alypii) *cum Constantii* (Constantini) *bellum adversus Magnentium* con-

centones illos composuisse contendit. Scripti sunt post Annum CHristi 393. ad Honorium cum jam Augustus atque Imperator esset:

Hæc relegas servesque diu, tradasque minori
Arcadio; hæc legat ille tuo generi, hæc tua semper
Accipiat, doceatque suos Augusta propago.

Post Venetam editionem f) 1472. fol. & Romanam A. 1481. 4. in Bibliotheca Barberina obviam, *Johannis Philippi de Lignamine*, Equitis Siculi, quam pro prima habet V. C. Justus Fontaninus: prodiere Antwerpiæ, sive in opido Mercuria-

conscripsisset, conscripsit & hunc librum. Uxorem Adelfii vocat etiam Isidorus Hisp. libro 1. Originum cap. 28. & ex eo Vincentius Bellovacensis libro 3. speculi doctrinalis cap. CXI. qui Virgiliocentonum etiam meminit lib. 1. cap. 32. ex Hieronymo ad Paulinum. Pluribus quoque eam celebrat Johannes Boccacius libro de claris mulieribus.

f) Illius primæ editionis titulus ita refertur a C. V. Michaële Maittaire in Annalibus Typograph. pag. 98. *Ausonii Peonii Poëta disertissimi Epigrammaton libri:* Probæ Centonæ clarissimæ fœminæ excerptum e Maronis Carminibus ad testimonium Veteris Novique Testamenti: *Ovidii Consolatio ad Liviam: Calphurnii Bucolicum carmen: Publ. Greg. Tiferni hymni & alia Poëmata*, Venetiis 1472. fol.

curiali Antwerpiensi per Gerhardum Leonis 1489. quam editionem evolvit Henricus Stephanus: & Brixiæ 1496. 8vo. Deinde ab Aldo una cum Sulpicio Severo, Homerocentonibus, quos Probæ imitatione deinde composuit Eudocia Augusta, Juvenco, &c. Venetiis 1501. 4. a qua ἐκδόσει plurimum differt altera itidem in quarto circa idem ut videtur tempus sine loci & anni notatione vulgata. Præterea prodierunt Daventriæ 1505. 4. Parisiis 1509. 4. apud Johannem Petitum, & Lugduni 1516. 8. cum Mantuano & aliis, per *Stephanum de Basignana Gorgonum*, Carmelitam Doctorem Theologum, *Probæ Centonæ vatis clarissimæ a Divo Hieronymo comprobatæ de Fidei nostræ mysteriis e Maronis Carminibus excerptum opusculum.* Et Oppenheimii Anno 1517. Francofurti 1541. 8. curante *Petro Brubachio*, una cum Homerocentonibus & Nonno. Tum Parisiis apud Franciscum Stephanum An. 1543. 8. & apud *Henricum Stephanum* g) 1578.

g) Caspar Barthius ad Claudianum pag. 47. ubi de Proba Falconia: *Teritur manibus editio Henrici Stephani, qui non æque bene ac de aliis de hoc libello meritus est: illud vero facinus commisit illaudabile, quod notas librorum Virgilianorum marginibus depulit, unde sedes argute tradu-*

1578. 12. cum Homerocentonibus e) Eudociæ & Nonni paraphrasi Evangelii Johannis. Præterea curante *Julio Roscio* Romæ 1588. 12. qui ex Codicibus Vaticanis & Hortano castigavit, præfationemque Probæ restituit, quam Sedulio alii perperam tribuere: commentarios etiam pollicitus, sed qui lucem nunquam viderunt. Exstat & cum Capiluporum & *Henrici Meibomii* aliorumque Virgiliocentonibus, curante eodem Meibomio, Helmstadii 1597. 4. Omitto editiones alias. ut Coloniensem 1601. 8vo, & quæ in Bibliothecis Patrum occurrunt. Sed præ cæteris laudandum studium *Joannis Henrici Kromayeri*, qui centones hos notis & indice ornatos vulgavit Halæ 1719. 8. signatis accurate ad singulos versus versibus Virgilii, quibus centones illi constant. Novam editionem expectare nuper a se jussit in Ephemeridibus litterariis Germanice editis Lipsiæ An. 1710. pag. 1010. atque iterato in novis litterariis A. 1719. p. 33. præclarus Vir *Johannes Gottlieb Krause.* In

traductorum in Centones versuum & hemistichiorum, memoria eximuntur. Adde ejus Adversaria XV. 15.

h) De Homerocentonibus Patricii, Eudociæ, Pelagii dixi libro 2. Bibliothecæ Græcæ cap. 7. §. 4.

In *Laurentii Legati*, Cremonensis, primitiis musei poëtriarum, editis Bononiæ 1668. 4. de Ælia Eudoxia Augusta, de Proba Valeria Falconia, & de Sulpicia, earundemque vita, carminibus & opusculis differitur, consultis etiam Inscriptionibus antiquis. MStos quosdam Codices Oxoniæ, Lugduni Batavorum & Londini obvios notat Oudinus Tomo 1. pag. 900. seq. Jampridem Probæ centones una cum Tancredo Philippi Beroaldi, Gallice convertit Richardus le Blanc Parisiis 1553. apud Robertum Messalinum, teste Crucimanio pag. 440. Bibliothecæ Gallicæ.

FALCUINUS scriptor * vitæ *S. Pharonis*, sive *Faronis*, Episcopi Meldensis post sæculi septimi medium, † ex qua fragmenta in Andreæ du Chesne Tomo 1. scriptorum de rebus Francorum pag. 567-571. Vide & Surium ad 28. Octobris.

FARFENSIS Cœnobii, in Ducatu Spoletano *Chronicon* auctore GREGORIO Monacho & Chartophylace, ab Anno CHristi 681. ad 1104. exstat in thesauro Italiæ

* Sammarthani Tom. 3. Galliæ Christianæ pag. 695.

† Vossius pag. 703. ex Hieronymi Rubei hist. Ravennat. lib. 2.

liæ laudatiſſimi Muratorii Tomo 2. parte 2. pag. 287. Excerpta Chronici Monaſterii ACUTIANI, ſive Farfenſis, apud Andream du Cheſne Tomo 3. pag. 650-671.

FARICIUS Monachus Abindonenſis Ordinis S. Benedicti, quem Baleus XIII. 18. ait ex Tuſcia, ſive Hetruria in Angliam veniſſe & præter *Epiſtolas* circa Annum 1110. ſcripſiſſe *vitam Aldhelmi* Epiſcopi. Poſſevino hic vitioſe, ut opinor, FABRICIUS Tuſcus appellatur. Aldhelmus iſte Abbas fuit & Epiſcopus, de quo An. 709. defuncto ſupra Tomo 1. pag. 142. ſeq.

Hugo Abbas, dictus FARSITUS *ſcripſit* miracula *multa* B. Virginis, *quæ faciebat in Eccleſia ejusdem glorioſæ Virginis Sveſſionenſis.* Hæc de eo Henricus Gandavenſis cap. 36. Videtur ille eſſe Hugo Abbas Cluniacenſis, cujus obitum Sigebertus Gemblacenſis in Chronico refert ad A. C. 1109.

FASCICULUS *temporum*, omnia antiquorum Chronica ſuccincte complecti ſe profeſſus ab Orbe condito usque ad Annum CHriſti 1474. prodiit Spiræ 1477. Argent. 1488. fol. Pariſ. cum additt. apud Johannem Petitum 1512. 4. & cum *Joh.* LINTURII appendice ab A. 1475. ad

1514.

1514. in Pistorii scriptoribus rerum Germanicarum Tomo secundo. Etiam Germanice versum exstare testatur Arnoldus Bostius de viris illustribus Carthus. Ordinis cap. ult. Auctor fasciculi hujus WERNERUS * *Roelevinck* Carthusiensis, domus S. Barbaræ Coloniensis, de quo infra suo loco.

FASTI Consulares Cuspiniani, sive *ignoti auctoris opusculum, ubi nomina Consulum traduntur*, ad quod passim provocat *Johannes Cuspinianus* in Commentario ad fastos Consulares Cassiodori, edito Basileæ 1553. fol. Illud integrum videre desiderabat Ægidius Bucherius ad Victorii Canonem Paschalem pag. 246. Vulgavit illud tandem, Codicis MSti Bibliothecæ Cæsareæ apographum a Magliabechio nactus, *Henricus Norisius* Florentiæ 1690. 4. recusum cum libro de anno & epocha Syromacedonum Lipsiæ 1696. 4. & Tomo secundo Operum laudatissimi Norisii, Veronæ 1729. fol. Recudi etiam curavit Grævius Tom. XI. thesauri antiquitatum Romanarum pag. 232. Desinunt hi fasti in Anno CHristi 354. Apud *Bucherium* pag. 247. exstant fasti similes ab Anno 205. ad 353. quos itidem exhibet Grævius pag. 384. una cum

* non *Walterus*, ut apud Possevinum legitur.

cum *Idatianis* pag. 247. desinentibus in An. CHristi 468. De his infra in IDATIO.

FASTIDIOSI Ariani Episcopi *sermo* contra Homousianos & Donatistas, qui incipit: *Dicimus, prudentissimi Fratres*, subjicitur Epistolæ nonæ Fulgentii Ruspensis, cujus temporibus vixit sub sæculi sexi initia. Vide Fulgentii Opera edita Parisiis 1684. 4. pag. 210. & pag. 340. ubi FULGENTII liber contra sermonem Fastidiosi Ariani scriptus ad Victorem.

FASTIDIUS apud Gennadium cap. 56. in MSto Corbejensi, tantum simpliciter *Britto* a) appellatur, in aliis autem & apud Honorium II. 55. Trithemium cap. 129. ac Lelandum cap. 21. & in Veronensi Codice, quem emendatiorem Corbejensi laudat Norisius Tomo IV. Operum pag. 884. *Brittannorum Episcopus*. Archiepiscopum tamen Londinensem, quod vult pag. 86. Pitseus ad Annum CHristi 420. neutiquam fuisse, probat Usserius Antiquitatum Britannicarum pag. 171. seq. Eodem Gennadio teste Fastidius scripsit ad Fatalem, *de vita Christiana* librum unum, & alium *de viduitate*

a) *Fastidius Priscus* Baleo fortasse Centur. I. c. 41. atque inde Pitseo, pro Fastidio Brittone.

duitate servanda, ex quibus librum priorem *de vita Christiana* superesse credunt viri docti, eundemque qui sine nomine auctoris sæpius editus est inter S. Augustini Opera b) scriptus ad Viduam quam *dilectissimam sororem* auctor appellat, & cujus nomen itidem nullum additur. Incipit: *Ut ego peccator.* Huic libro, Fastidii nomen inscriptum reperit Lucas Holstenius in veteri Codice Cassinensi, itaque auctori suo restitutum edidit Romæ 1663. 8. Quoniam vero Pelagianismi c) in eo vestigia insignita exstant, ideo Pagius ad Annum 420. num. 29. negat hunc esse librum, de quo Gennadius, *sanam & DEO dignam doctrinam* in eo celebrans. Ac verba ipsa hujus scripti ex libro PELAGII ad viduam refert Augustinus libro de gestis Pelagii cap. 6. Ex uno Fastidii libro duos fecisse Gennadium, non crediderim: quanquam in extremo libri de vita Christiana paucis etiam, qualis vidua debeat esse, perstringitur. Illud longe magis credibile,

b) Tomo sexto editionis novæ Benedictinorum, Amstelodami recusæ pag. 663-672.

c) Vide Norisium hist. Pelag. lib. 1. cap. 19. Benedictinorum admonitionem libello illi præmissam, & Tillemontium Tomo XV. Memoriarum pag. 17. Oudinum Tomo 1. pag. 1001.

dibile, quod Baleus & Pitseus ex Gennadii verbis quatuor nobis Fastidii libros procuderunt: 1. *de fide & vita Christiana.* 2. *de doctrina Spiritus*, sive, ut Pitseus: *de doctrina DEO digna & spirituali.* 3. *de viduitate servanda sana.* & 4. *librum admonitionum piarum.* Neque quisquam oculis usurpavit *Chronicon Scotorum*, quod compositum a Fastidio ait Thomas Dempsterus historiæ Scoticæ lib. VI. num. 536. cui in rebus gentis suæ multa comminiscenti condonandum hoc esse monet præstantissimus Caveus.

FASTREDUS Abbas Claraevallensis, cujus *Epistola* ad Omnibonum, Veronensem Episcopum, de Concilio Tolosano Anni 1162. in quo Alexander III. rejecto Victore, Pontifex agnoscitur: & de Synodo Papiensi pro Victore III. Antipapa: exstat in Tomis Conciliorum, ut Harduinianæ editionis Tomo VI. parte 2. pag. 1585. & in Tomo tertio Bibliothecæ Patrum Cisterciensium Bertrandi Tissierii. Vide Pagium ad Annum 1159. num. 10. A. 1160. num. 1. & A. 1161. num. 9. seq.

FATIUS *de Ubertis*, supra, FACIUS.

Remus

Remius FAVINUS in Codice Abbatiæ Morbacensis * atque in editionibus quibusdam, ut Lipsiensi Æolici A. 1494. † auctor perhibetur Carminis sæpissime editi de ponderibus & mensuris, quod alii Codices ad PRISCIANUM, alii ad Q. RHEMNIUM FANNIUM PALÆMONEM, Plinio Majori ac Svetonio laudatum Grammaticum referunt, de quibus dixi in Bibliotheca Latina. Incipit: *Pondera Pæonis veterum memorata libellis.*

FAUSTINUS, Presbyter Luciferianus, teste Gennadio cap. XVI. scripsit *ad Flacillam*, a) primam Theodosii Magni conjugem, quæ An. 385. obiit, libros septem *adversum Arianos, & Macedonianos*, sive librum in septem capita divisum, qui in Codicibus quibusdam exstat

* Voyage litteraire de deux Religieux Benedictins Tom. 1. parte 2. pag. 139.

† Polycarpus Leyserus pag. 1057. hist. poëtarum medii ævi.

a) Ita recte Gennadius, ut ostendit Paschasius Qvesnellus dissertatione XIV. ad Leonem M. etsi in editionibus Faustini & Codicibus quibusdam pro Flacilla, *Galla Placidia* nomen legitur, quo appellatam esse constat uxorem Theodosii Magni secundam. In numis prior conjux vocatur *Ælia Flacilla*. Vide Mediobarbum pag. 519. editionis novæ.

exſtat b) & plus ſimplici vice prodiit in Bibliothecis Patrum Tomo VIII. Pariſ. 1575. & Tomo IV. An. 1589. ſub titulo GREGORII Bætici Hiſpanienſis, Epiſcopi Eliberitani, cum Epiſtola ad Flaccillam, priore parte manca, qualis etiam exſtat in editione operum Fauſtini Oxonienſi 1678. 8. pag. 65. Sed Epiſtola integra præfigitur eidem libro ſub *Fauſtini* vulgato nomine in Orthodoxographis utrisque Baſil. 1555. & 1569. fol. & in Bibliothecis Patrum Pariſ. 1575. Tomo V. & An. 1589. 1624. 1644. Tomo IV. & Colon. 1618. Tomo IV. & Lugd. Tomo V. pag. 637. Scripſit etiam eodem Gennadio teſte Fauſtinus *libellum precum* ad Imperatores Valentinum, Theodoſium & Arcadium circa Annum CHriſti 384. pro defenſione ſuorum (Luciferianorum) quem cum MARCELLINO quodam *Presbytero* eis obtulit.

b) Vide Montfauconi Diarium Italicum pag. 85. Sed Fauſtino rectius vindicatur hoc ſcriptum: nam GREGORII Bætici liber *de Fide* memoratus Hieronymo cap. 105. de S. E. eſt potius alter, qui inter S. Ambroſii ſcripta legitur *de Fide Orthodoxa contra Arianos*, etiam Tomo I. Operum Gregorii Naz. pag. 727. Vide Bibliothecam Græcam Tomo 7. pag. 521. ſeq. Tillemontium Tomo VII. Memoriarum pag. 767. Tomo IX. pag. 727. & Tomo XVI. pag. 801.

tulit. Hunc libellum, multa quæ alibi incassum quæras, nos docentem primus edidit Jacobus Sirmondus Parisiis 1650. 8. recusum in ejus Operibus Tomo 2. pag. 229. & cum libro adversus Arianos in Bibliotheca Patrum Lugdunensi An. 1677. Tomo V. pag. 652. & cum notis partem ex Paschasii Qvesnelli dissertatione XIV. ad Leonem Magnum depromtis, Oxoniæ e Theatro Sheldon. 1678. 8. sub titulo: *Faustini Presbyteri, Scriptoris seculi quarti, & fidei Orthodoxæ adversus Arianos vindicis acerrimi opera.* In Codice Canonum & Constitutorum Ecclesiæ Romanæ, quem laudatus Qvesnellus Tomo secundo Operum Leonis Magni edidit, capite XXXVII. exstat *expositio Fidei Catholicæ* (MARCELLINI fortasse) *contra hæresin Arianam:* & capite XXXVIII. Faustini Presbyteri *Fides missa Theodosio Imperatori:* de quibus duobus scriptis idem Qvesnellus dissertatione XIV. pag. 378. Libello precum Sirmondus præmisit *præfationem* de schismate Ursini & qui illud extinxit Damasi, Episcopi Romani: sed Tillemontius notat illam nihil cum libello precum habere commune. Vide T. VII. memoriarum pag. 766. seq. *Rescriptum* autem *Theodosii* Magni *ad Cynegium*, quod libello precum subjectum legitur,

 omni-

omnino Faustini & Marcellini petitioni concedit locum, quos *plenissimos fidei Sacerdotes* Imperator appellat, *qui communicantes Gregorio Hispaniensi & Heraclidæ Orientali, sanctis sane & laudabilibus Episcopis, optant in Fide Catholica sine oppugnatione alicujus ac molestia vivere.* Alius Faustinus, de quo Symmachus lib. 1. Epist. 118. Et de aliis tribus Jacobus Gothofredus in prosopographia Codicis Theodosiani. De Faustino Presbytero & Martyre Brixiensi, Acta Sanctorum 15. Februarii Tomo 1. pag. 805. seq.

FAUSTINI Episcopi *Sermonem* contra superstitiosos quosdam ritus *Calendis Januariis* c) frequentatos, ex MS. Accincti Monasterii eruit Petrus Franciscus Chifletius, ediditque Bollandus in limine Actorum Sanctorum Januarii. Fragmentum sermonis de *arca diluvii* edidit Dacherius Tomo 7. spicilegii pag.

c) In easdem superstitiones indignas Christianis invehuntur Augustinus sermone septimo inter editos a Sirmondo & undesexagesimo de diversis (editionis novæ 198. & 196. Tomo V.) Petrus Chrysologus sermone 155. Maximus Taurinensis sermone decimo: atque e Græcis Asterius homilia quarta, & Chrysostomus sermone, qui incipit: καθάπερ χορὸς Tom. 1. editionis Montfauconianæ p. 697.

pag. 118. (editionis novæ Tomo 1. pag. 215.) Ex S. Faustini Episcopi in *Dominica ante Quadragesimam* fragmentum apud Æneam Parisiensem libro contra Græcos cap. 176. id. pag. 140. seq. Homilia *de passione Domini*, quæ incipit: *Beneficia DEI nostri*, apud Edmundum Martene Tomo V. Anecdotorum pag. 37 -- 40.

FAUSTINUS Episcopus Lugdunensis inter eos, qui ad Cornelium Episcopum Romanum miserunt Epistolam Cypriani LVII. in edit. Oxon. (Pamel. & Baluz. LIV. Erasmi lib. 1. Epist. 2.)

FAUSTINI Buturini *Carmen de genere vestimentorum* MS. in Bibliotheca Carmelitarum excalceatorum Claromontensium in Aruernia, memorat Labbeus in Bibl. nova MSS. pag. 207.

FAUSTUS S. Benedicti in monasterio Cassinensi a septimo ætatis anno discipulus, deinde S. Maurum secutus in Galliam, in Abbatia ad Ligerim Glannafoliensi cum illo annis amplius quadraginta exactis, post eundem An. 584. extinctum rediit Cassinum ibique diem obiit circa Annum 620. Vide Leonem Ostiensem Chronic. Cassinens. lib. 1. cap. 3. Petrum Diaconum de illustribus Cassinensibus cap. 2. notasque Johannis Ba-

ptiſtæ Mari, & Acta Sanctorum 15. Februarii Tomo 1. pag. 839. ſeq. Scripſit rogatu fratrum Caſſinenſium & præcipue Abbatis Theodori, *Vitam S. Mauri*, quam ipſe teſtatur ſe oſtendiſſe Papæ Bonifacio III. (A.C. 607.) Exſtat apud Surium XV. Januarii, & in Actis Sanctorum Tom. 1. Januar. pag. 1039. ſubjuncta pag. 1051. hiſtoriâ translationis S. Mauri, ſcriptore ODONE Abbate Cœnobii S. Mauri, ad Adelmodum Archidiaconum. Exhibet etiam Mabillonius Tomo 1. Actorum SS. Benedictin. pag. 274. Quæ contra fidem hujus Vitæ diſputata ſunt a Bailleto in novis vitis Sanctorum, Gallice editis, & a Jacobo Baſnagio lib. XXI. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 4. Tom. 4. pag. 1261. ſeq. diſcutere inſtituit Theodoricus Ruinartus in libro edito Pariſ. 1702. 8vo. * *Apologie de la Miſſion de S. Maur, Apôtre des Benedictins en France, avec une addition touchant S. Placide, premier Martyr de l'Ordre de S. Benedict.*

FAUSTUS Presbyter, diſcipulus S. Severini, Abbatis Agaunenſis, defuncti An. 506. a ſuperiore Fauſto utique diſtingvendus, ſcripſit *Vitam* jam dicti *Severini*, quam in compendium redactam Surius

* Nouvelles de la Republique des lettres A. 1702. Novembre pag. 595.

Surius XI. Februarii: interpolatam ab Anonymo veteri sæculi IX. exhibent Acta Sanctorum Tomo 2. Februarii pag. 547. & Mabillonius Tomo 1. Actorum Sanctorum Benedictin. p. 568.

FAUSTUS e Britannis Gallis a) supra Ligerim Monachus, & post Maximum Abbas Lerinensis & ab Anno 472. Episcopus itidem post Maximum Rejensis, sive Regensis in Gallia (*Riez*) quem ultra Annum 493. vitam produxisse disputat Tillemontius Tomo XVI. memoriarum pag. 433. qui diligentissime de hoc scriptore commentatur. Semipelagianorum principibus adscribere non dubitant Vossius lib. 1. cap. 8. & Norisius historiæ Pelagianæ lib. 2. cap. XI. & in dissertatione de quinta Synodo pag. 114. seq. aliis Faustum defendentibus, ut faciunt Sirmondus historiæ Prædestinatianæ c. 8. Tom. 4. Operum pag. 420. seq. & Ruardus Tapperus apud Bælium: b) vel certe resipuisse statuentibus, vide Sammarthani Galliam Christianam Tomo tertio pag. 936. Etiam pro Sancto habentibus nonnullis, de quibus laudatus Tillemontius pag. 434. seq. Scripta Fausti

a) Sirmondus ad Facundum Tomo 2. Operum pag. 826.

b) Bælii Dictionaire in *Tapper*, nota F.

a Gennadio cap. 85. memorata hæc sunt:

1 *Liber de Spiritu Sancto*, qui videtur intercidisse, nisi cum Oudino Tomo 1. pag. 1304. seq. & 1339. seq. velis affirmare Fausti esse libros duos de Spiritu Sancto, qui a Gregorii Magni jam temporibus feruntur sub nomine PASCHASII, Diaconi Romani.

2 Opus *de Gratia DEI qua salvamur, & liberæ mentis arbitrio*, sive ut ipse Faustus, *de tenuitate liberi arbitrii.* Hi sunt libri duo hoc de argumento, quos habemus, contra *Lucidum* scripti A. 475. svasu Synodorum Arelatensis & Lugdunensis. Vide Sirmondum T. 2. Concilior. Galliæ p. 147. 152. Ludovicum Thomasinum Tomo 1. ad Concilia, diss. XIII. pag. 435. seq. & Tillemontium Tomo XVI. pag. 425. In hoc opere *docet*, ut est apud Gennadium, *Gratiam DEI semper & invitare & juvare* c) *voluntatem nostram, & quicquid ipsa libertas arbitrii labore piæ mercedis acquisierit, non esse proprium meritum, sed Gratiæ donum.* Primus edidit

c) Ita Codex Veronensis. In editis: *& invitare, & præcedere & adjuvare.* Sane vero mirum erat *præcedentem Gratiam* commendatam vel a Gennadio vel a Fausto, quam ut minus necessariam præteritam a Semi-Pelagianis est notissimum.

dit Joannes Heroldus in Orthodoxographis, Basileæ 1555. fol. recusos in editione 1569. & in Bibliothecis Patrum universis & in novissima Lugdunensi Tom. VIII. p. 525.

3 *Adversus Arianos & Macedonianos* parvus libellus, & alius *adversus eos, qui dicunt esse in creaturis aliquid incorporeum.* Hæc creditur esse Epistola ad nescio quem *Reverendissimum Sacerdotum,* quam a parte anteriore integriorem primus vulgavit Henricus Canisius, decimam sextam earum quas edidit Tom. V. lectionum antiquarum (Tom. 1. editionis novæ Basnagianæ pag. 362.) recusam inde in Bibliothecis Patrum, ut Lugdunensi Tom. VIII. pag. 548. Hujus Epistolæ prior pars contra Arianos disputat (contra Macedonianos in illa ne γρύ) Posteriore parte Angelos & animas corporibus adscribit. Hanc tribus libris de anima confutavit CLAUDIANUS Mamertus, d) quibus subjuncta etiam est a Casp. Barthio pag. 214. & in Orthodoxographis atque Bibliothecis Patrum, ante Canisium sæpius edita. Confer Sirmondum ad Sidonii IV. 3. Tom. 1. pag. 931. & Tillemontium Tom. XVI. p. 419. 778.

d) Supra Tom. 1. pag. 1074.

4 *Epiſtola ad Gratum*, Diaconum Neſtorianum, quem *Græcum* alii vel *Gregorium* appellant. Edita a Petro Pithœo una cum aliis quibusdam Fauſti ſcriptis in collectione veterum aliquot Galliæ Theologorum, Pariſiis 1586. 4to. Biblioth. Patrum Tomo VIII. pag. 553. De Græco illo, ſive Grato vide Tillemontium Tom. XVI. pag. 412. ſeq. infra, GRÆCUS.

5 *De pœnitentia & timore DEI* ad *Felicem*, Præfectum & Patriciæ dignitatis Virum, Epiſtola in eadem Petri Pithœi ſylloge aliquot veterum Galliæ Theologorum, Pariſiis 1586. 4. & Tomo VIII. Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis pag. 552.

Præter hæc a Gennadio memorata exſtant

6 *Reſponſio ad objecta quædam de ratione Fidei Catholicæ*, in eadem Petri Pithœi ſylloge.

7 *De variis quæſtionibus* ad *Benedictum Paulinum*, diverſum a Paulino Nolano, jam defuncto An. 431. Vide Oudinum Tomo 1. pag. 1302. & Tillemontium Tomo XVI. pag. 416. Etiam hoc ſcriptum publici juris factum eſt a Petro Pithœo in laudata ſylloge, & recuſum Tomo VIII. Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis pag. 550.

8 *Ser-*

8 *Sermones* varii inter eos, qui ſub EUCHERII & EUSEBII Emeſeni nomine feruntur, præſertim ille *de S. Maximi* deceſſoris ſui *laudibus:* vide Voſſium de hiſt. Lat. pag. 233. ſq. & Hiſt. Pelag. T. VI. Opp. p. 565. & *de vidua, quæ duo æra miſit in gazophylacium*, vide Labbeum Tomo 1. de S. E. pag. 316. Sermo ad *Monachos*, qui incipit: *Inſtruit nos atque hortatur.* Tomo VIII. Bibliothecæ Patrum Lugdunenſis pag. 545. adde Oudinum Tomo 1. pag. 1310. ſeq. *Admonitio*, cujus initium: *Modo, fratres chariſſimi*, edita a Caniſio Tomo V. antiquarum Lectionum (editionis novæ Tomo 1. pag. 350.) & in Bibliotheca Patrum Tomo VIII. p. 547.

9 *Epiſtola* ad *Lucidum* Presbyterum Prædeſtinatianum, cum LUCIDI retractatione, apud Baronium ad Annum 490. num. 18. ſeq. Caniſium Tom. V. (editionis novæ Tom. I. pag. 352. 354.) Sirmondum in Conciliis Galliæ Tomo I. pag. 150. & in Conciliorum Tomis, nec non Tom. VIII. Bibliothecæ Patrum pag. 524. Confer, ſi placet, Tillemontium Tom. XVI. memoriarum pag. 422.

10 Ad *Ruricium*, Episcopum Lemovicensem, *Epistolæ V.* in Bibliotheca Patrum pag. 554. seq. ex eodem Canisio.

11 *Professio Fidei* ad *Leontium* Papam sive Episcopum Arelatensem, contra negantes cum Manichæis liberum arbitrium, & Fatum asserentes cum Gentilibus. id. p. 523.

12 *Sermones sex* ad Monachos Lerinenses, in Edmundi Martene nova collectione monumentorum veterum Tomo IX. pag. 142-158. Paris. 1733. in fol. Ex sermone alio *de revelatione corporis S. Stephani*, quem habuit ineditum Sirmondus, exordium affert notis ad sermonem XXV. Augustini Tomo 1. Operum Sirmondi pag. 339. De illa revelatione supra pag. 385. seq. & Tom. 1. pag. 404.

FAUSTUM *Manichæum* a Rejensi distincturus & hujus scripta ab Odone Abbate mitti sibi expetens Lupus Ferrariensis Epist. 112. *Faustum*, inquit, *dirigi postulavi, non quem refellit Augustinus, sed quem notat in decretis* * *Gelasius*. Faustus Manichæus ille patria Milevitanus fuit

* Decretum idem memorat Epist. 128. *Opuscula Fausti Rejensis Galli apocrypha.*

fuit e Numidia, inter sectæ suæ homines Episcopus magnæ auctoritatis, qui tamen cum A. 382. Carthagine consuleretur ab Augustino, nato tum XXIX. annos, dubiis ejus satisfacere neutiquam potuit, unde studium quo per annos ferme ipsos novem jam Manichæis adhæserat, non parum refrixit. Vide Augustini Confessiones lib. V. cap. 6. & e recentioribus Tillemontium Tomo XIII. pag. 42. seq. Hujus Fausti *Volumen*, quod post ADIMANTI scriptum *Semi-Christianis*, quos vocat opposuit, ita libellis XXXIII. solide confutavit idem Augustinus, ut verba Fausti semper ipse præmittat, illisque suam subjungat responsionem, utq; adeo integrum, certe quoad summam rerum, Fausti scriptum videatur conservasse. Libro secundo quæstionum in Heptateuchum, quæstione in Exodum secunda *opus* suum *de vita Patriarcharum adversus Faustum* Augustinus memorat, sed recte a Tillemontio Tomo XIII. pag. 292. est notatum, intelligi librum XXII. illorum, quos contra Faustum habemus, sæpius editos inter Augustini opera, atque obvios in Tomo octavo editionis novissimæ Benedictinorum, Parisiis semel iterumque & Amstelodami ac Venetiis prælis subjectæ.

FELI-

FELICIARIUS Episcopus *Arelatensis*, cujus opusculum *admonitionum atque interpretationum* Locorum aliquot Sacræ Scripturæ difficilium, prodiisse Coloniæ 1531. 8. notat Daumius, cum HONORII Augustodunensis Speculo Ecclesiæ, sive sermonibus de tempore & Sanctis. Vide Tomum XIII. Bibliothecæ Græcæ p.805. Apud Samarthanos tamen nullum Feliciarium Arelatensem Episcopum invenio, sed Felicem circa Annum 680. Tomo 1. Galliæ Christianæ pag. 43. Bene autem notavit Carolus le Cointe Tomo 1. Annalium Francorum pag. 612. typorum vitio Feliciarium pro CÆSARIO expressum a Coloniensibus fuisse.

FELINUS *Sandeus*, sive *Sandæus*, apud Vossium typorum vitio *Sanderus*, Ferrariensis, in patria & Pisis Jus Civile docuit, & ab Innocentio octavo præfectus Rotæ Romanæ circa Annum 1486. atque inde Hadriensis ac denique A. 1499. Lucensis Episcopus obiit An. 1503. Vide Ughellum Tom. 1. Italiæ sacræ pag. 827. seq. Ejus *Epitome de Regibus Siciliæ & Apuliæ, nominatim de Alphonso Arragonum Rege* ad Alexandrum VI. edita a Frehero cum Barthol. Facii dialogo, (de quo supra pag. 430.) Hanov. 1611. 4. & cum Freheri præfatione ac notis recusa nuper in thesauro antiquitatum Siciliæ Burmanni-

manniano parte V. Nihil aliud eſt, ut notat Voſſius, quam centones ex Pandulpho Hoſtiario, Ottone Friſingenſi, Antonino, Pio ſecundo, Blondo, Poggio, Platina, Matthæo Palmerio, Bernhardo Juſtiniano, Leonhardo Aretino & Philippo Bergomate: quorum & nomina ſingulis excerptis ſubjungit. Ejusdem Felini *de indulgentia plenaria* ſermo in illud: *hodie mecum eris in paradiſo*, Luc. XXIII. 43. in Oceano Juris, ſive tractatu tractatuum Tomo XIV. p. 157. Commentarius *in V. libros Decretalium*, Venetiis 1498. Lugduni 1519. 1549. 1587. Venetiis 1570. fol. cum additionibus A. Mocenigi, Philippi Simonet & Johannis a Gradibus. Varii ejusdem tractatus ut: *Quomodo puniatur conatus: Quando litteræ Apoſtolicæ noceant Patronis Eccleſiarum*, aliique memorati in appendice Trithemii & apud Geſnerum, qui exſtant in ejus *Conſiliis*, Lugduni 1553. 1587. fol. Venetiis 1570. 1582. fol. Baſileæ &c.

Geſta purgationis FELICIS, Epiſcopi *Aptungitani* habita Carthagine Anno CHriſti 314. atque edita a Papyrio Maſſono cum geſtis collationis Carthag. recuſa poſt Optatum, & in appendice ad Tomum nonum Auguſtini pag. 12. editionis Amſtelod. & cum notis a Baluzio

Tom,

Tom. 2. Miſcellan. pag. 81. & a Dupinio ad calcem Optati inter monumenta vetera ad hiſtoriam Donatiſtarum pertinentia pag. 163-165.

FELIX Diaconus *Carthaginienſis*, cujus famoſam Epiſtolam de Maxentio Imperatore circa Annum 809. ſcriptam memorat Optatus lib. 1. cap. 17.

FELIX *Croylandenſis*, ſive Gerwenſis, Monachus Ordinis Benedictini, ſcripſit ad Ethelbaldum, Orientalium Anglorum ab Anno 720. ad 749. Regem, *vitam S. Guthlaci* anachoretæ in Croylandia, defuncti A. 714. Exſtat apud Surium XI. April. & in Mabillonii Sec. 3. Benedict. pag. 263. & cum notis Henſchenii in Actis Sanctorum XI. Aprilis Tomo 2. pag. 38-50. Narrationem de translatione S.Guthlaci A.1136. facta, quam idem dat Henſchenius pag. 54. longe junioris ſcriptoris eſſe patet, quanquam Felici eidem adſcribitur a Baleo Centur. 1. cap. 100. qui eidem quoque tribuit *Geſta Abbatum Croylandiæ*. Baleum ſequitur Pitſeus pag. 126. De eodem Felice Lelandus cap. 57. & 106.

FELIX FABER. Supra, pag. 413. FABER.

FELIX MALLEOLUS (Germanico nomine Hämmerlein) Patria Tigurinus, Decretorum Doctor Bononiensis, Præpositus Solodurienſis & ab A. 1428. Cantor Thuricenſis, ſive Tigurinæ Eccleſiæ, obiit An. 1456. Ejus *Paſſionale* MStum Tiguri, & Geſnero inſpectum eſt *Dialogus auctoris & patientiæ* conſolantis ipſum, quo toto fere hoc agit teſte Hottingero pag. 22. Scholæ Tigurinæ, ut doceat *Canonicos ſui temporis ineptos pleroſque fuiſſe & officii immemores, ingloria ventris mancipia.* Alterum *Paſſionale virginum nubilium nondum nuptarum, cum Mundo degentium.* Ejusdem *Repertorium copioſum utriusque Juris. De nobilitate & ruſticitate Dialogus*, ad Albertum Ducem Auſtriæ. *De aſſaſinis in mortes Principum tendentibus. De miſericordia captivis & defunctis impendenda. De aëris distemperatione propter quorundam hominum cadavera non rite ſepulta. De balneis naturalibus* in ſylloge Veneta de balneis pag. 290. *Proceſſus judiciarius coram omnipotente DEO inter nobiles & cives Thuricenſes ex una, & Svitenſes cum complicibus ex altera parte.* Ejusdem variæ delectationis Opuſcula excuſa Baſileæ 1497. fol. & Argentorati 1532. 4. quibus abuſus ſuorum temporum fortiter & cordate reprehendit: *Contra validos*

lidos mendicantes. a) *Contra Anachoretas, Beghardos Beghinasque sylvestres. Lollhardorum descriptio. Glossa bullarum per Beghardos impetratarum. De negocio Monachorum. De plebanis & religiosis mendicantibus. De religiosis proprietariis præcepta Domini prædicantibus. Tenor Epistolæ de cœlis missæ per Patronos Ecclesiæ Thuricensis, contra negligentes Divinum cultum. De novorum officiorum Divinorum institutione. De oblatis & solutis pecuniis pro Præbenda, seu beneficio in Ecclesiis vel Monasteriis percipiendo. Dialogus de anno Jubileo. De benedictionibus auræ cum Sacramento faciendis. Tractatus de exorcismis.* Alius *exorcismorum & adjurationum. De credulitate dæmonibus adhibenda*, (quæ tria inserta etiam Tomo secundo mallei maleficarum.) *De arbore torculari ducendo in die festo. De matrimonio seu sponsalibus. De furto reliquiarum & aliis rebus nuper in monasterio B. Virginis loci Eremitarum per tres personas miraculose commisso & deducto & finaliter reperto & recuperato. Epistola contra quendam superbum Clericum. Forma*

a) Hoc Malleoli scriptum Germanice versum edidit Goldastus in Reichs-Händeln Parte XIX. pag. 768. ein Rechts-gegründeter Dialogus wider die Bettel-Mönche im Heil. Römischen Reiche.

ma appellationis contra quendam Cardinalem, qui in Germania vellet intrare Ecclesiam Cathedralem. De libertate Ecclesiastica. De boni & mali occasione. De emtione & venditione unius pro viginti. De contractibus, qui obstagia dicuntur, & vulgariter Gisel. * *Doctoratus in stultitia. Tenor litterarum Doctoratus in stultitia. Contra iniquos Judices. Dialogus de consolatione inique suppressorum.* Vitam hujus Malleoli Germanice non longe post excessum ejus scriptam memorat Hottingerus scholæ Tigurinæ p. 24. in qua non studia minus ipsius quam mores, liberalitas præsertim in pauperes commendantur. *Theologica, Juridica, Historica, Physica ita* Felix *tractavit, ut quamvis multa & accuratius & melius dicere potuisset, grassantis tamen barbariei flagellum fuerit.*

FELIX Afer, *Gillitani*, sive *Gvillensis* in Africa Monasterii Abbas, sive hegumenus, Quintæ Synodo scriptis suis adversatus atque inde cum Rustico Diacono, quem ipse ad idem faciendum impulerat exilio damnatus a Justiniano Imperatore. Vide Sirmondum ad Facundi librum contra Mucianum Scholasticum Tomo 2. Opp. Sirmondi pag. 268.

* Geissel, obsides, vide Cangium in voce *Gisiles.*

FELIX *Manichæus*, cum quo perinde, ut cum FAUSTO & FORTUNATO disceptavit, sed auspicatiore eventu S. Augustinus: Felicem enim ad Ecclesiam reduxit Honorio septimum Consule, h. e. An. CHristi 407. Vide libros duos Augustini de Actis cum Felice, Tom. VI. Operum edit. Benedictinorum, & Possidium in Augustini vita cap. 16.

FELIX *Manilius* circa Annum 1511. scripsit libris duobus *vitam B. Gebhardi* secundi Constantiensis Episcopi & Confessoris defuncti A. 995. Prodiit in Canisii antiquis Lectionibus Tom. VI. pag. 477. & editionis novæ Basnagianæ Tomo IV. pag. 822.

Minucius FELIX, incertum an Afer patria, certe Romæ, ut ex Hieronymo a) discimus, insignis causidicus, præter librum

a) Hieron. de S. E. cap. 58. Memorat & ipse Minucius cap. 2. judiciarias curas suas, vindemialibus feriis relaxatas. De Minutiorum sive Miniciorum familia videndus Paulus Galeardus Observationibus ad vetus marmor Brixiense: *Giornale de' letterati d'Italia* Tom. XXX. pag. 21. seqq. *Nouvelles Litteraires Tom. X.* pag. 281. seqq. In Ephemeridibus Eruditorum Parisiis 1692. pag. 161. ubi de Tomo secundo Hist. Eccles. Claudii Fleury: *On trouve aussi l'extrait de Minutius Felix, qui a cela de particulier, qu'il rapporte mieux que nul autre les objections des Payens.*

brum *de fato* b) adversus Mathematicos, qui pridem intercidit, scripsit *Octavium*, sive Dialogum Cæcilii Natalis, Cirtensis Ethnici cum Januario Octavio Christiano, Ostiæ de religione disputantis. Leguntur quædam eadem in S. Cypriani libro adversus Idolorum vanitatem, quæ non Minucium a Cypriano (ut Francisco Balduino visum) sed Cyprianum mutuatum esse a Minucio, rectius ni fallor, judicabat Rigaltius. *Si Tertullianicis*, inquit Rigaltius, *comparentur Minuciana, statim apparebit Minucium ab Tertulliano & argumenta, & differendi ordinem, atque ipsa plerumque verba sumsisse: Cyprianum vero in illo præsertim opere, quo vanitatem Idolorum redarguit, Minucianis verbis & sententiis usum esse tanquam suis, ut gloriari tamen debeat Minucius ea sibi in mentem venisse, quæ Cyprianus usurpando sanxerit.* Hoc *amplius, ne quidem semel a Cypriano Minucium*

b) Hieron. de S. E. c. 58. & in Epist. ad Magnum Oratorem. Miror Tillemontium, qui de Minucio ejusque Dialogo erudite differens Tomo 3. memoriarum Hist. Eccles. pag. 167. edit. Paris. addit librum de fato tributum Minucio legi typis exscriptum in quadam Arnobii editione. *On luy a en effet attribué un livre intitulé* du destin, *ou* contre les Mathematiciens, *qui se trouve imprimé dans une edition d'Arnobe.*

nucium esse nominatum, neque a Minucio Septimium: rationibus utrinque, ut par est credere, haud improbandis. Johannes Dallæus Apologia contra Cottibium pag. 187. contendit Minutium ante Irenæum, Clementem Alex. & Tertullianum scripsisse sub Antoninis, quia de *Frontone* Cirtensi Oratore cap. 9. & 31. tanquam viro suæ ætatis loquitur, & amico Cæcilii, quem Minutii Octavius ad CHristum adducit. Sane quidem in Antonini Mongitoris Bibliotheca Sicula Tom. 2. pag. 222. per errorem traditur Minutius Felix citare Lactantium, Svetonium, Plutarchum. Laudant Minucium etiam Lactantius lib. 1. cap. 11. & lib. 5. cap. 1. institutionum, & post Hieronymum pluribus locis Eucherius, qui inter clarissimos facundia refert, Epistola de contemtu Mundi & sæcularis Philosophiæ ad Valerianum cognatum suum. Minucii dialogus in primis editionibus male pro octavo venditatur Arnobii libro: Minucio auctori eum restituerunt Franciscus Balduinus & apud Hadr. Junium libro 3. animadversorum cap. 1. Antonius Morillonus. Analysin argumentorum Minucii præter Abrahamum Scultetum in Patrum medulla Tom. 1. pag. 388. seq. & Nicolaum

le

le Nourry * Tom. 2. apparatus ad Bibl. Patrum exhibet B. D. Christianus Kortholtus, in diatriba qua in theses & Aphorismos resolutum Minucium exhibet, Kilon. 1685. 4.

Minucii Felicis & Nicolai Contareni philosophemata de fato, notulis quibusdam illustrata, in Justi Sinceri parergis ** Germanice editis Wismariæ 1724. 8. parte prima.

Editiones MINUCII.

Princeps editio est Romana cum Arnobio 1542. fol. a *Fausto Sabæo* Brixiano ad Vaticani Codicis fidem facta, quem Leo X. Francisco I. Regi Galliæ dono dederat. Inde secutæ Basileenses ex *Sigismundi Gelenii* recensione 1546. & 1560.

Heidelbergensis 1560. 8. & Francof. 1610. 8. *Francisci Balduini.* † Hinc ex *Fulvii Ursini* castigatione (Petri Ciacconii schedis adjuti) prodiit Romæ 1583. 4to. Et cum *Johannis Woweri* eruditis notis Basileæ 1603. 8. addito S. Cypriani libro de vanitate idolorum.

* Ex Nourrio Memoriæ Trevoltinæ An. 1716. pag. 807. seqq.

** Neben-Stunden.

† Nonnulla in Balduini editione reprehendit Lud. Carrio lib. 2. emendatt. cap. 18.

Geverh. Elmenhorstii, Hanov. 1603. 8. & Hamb. 1612. fol. De simultate super Minucio edito Elmenhorstii ac Wowerii, confer Josephi Scaligeri Epist. 257. 260. seqq. Laudat Elmenhorstium Barthius pag. 2916. Adversar.

Desiderii Heraldi, Parisiis 1605. 8vo, 1613. 4. cum Tertulliani Apologetico & 1615. 4. cum Arnobio.

Omitto editiones in Bibliothecis Patrum, nec non Oxoniensem, quam memorat Petrus Antonius Buchardus, Slesvicensis, in dissertatione de Minucio, quam thesibus ex ejus libello excerptis & Chrestomathiæ Minucianæ præmisit & præside B. D. Christiano Kortholto habuit Kiloniæ 1685. 4.

Nicolai Rigaltii, * Parisiis 1643. 4. & 1645. cum Firmico & 1666. fol. per *Philippum Priorium*, cum Cypriano, Arnobio, Firmico & Commodiano: & cum Cypriano de Idolorum vanitate, & Wowerii Firmico Lugduni Batavorum 1645. 12mo.

Cum

* Sarravius pag. 69. Epist. *Eruditissimi Rigaltii Minucius Felix sub prelo sudat. Mirabere ex uno MSto Regio tot diversas editiones prodiisse. Vidit tamen ille, quæ cæterorum diligentiam effugerunt. Scilicet solus transio vultures.*

Cum notis Variorum, curante *Jacobo Oiselio*, Lugduni Batavorum 1652. 4to, 1672. 8.

Oxoniæ 1678. cum notis Nicolai Rigaltii. Giornale de' letterati di Roma 1679. pag. 137.

Cum notis *Christophori Cellarii*, Halæ Saxonum 1669. 8.

Cum notis Rigaltii & selectis Variorum novisque V. C. *Johannis Davies*, Cantabrig. 1707. 8. *Bibliotheque choisie de Mr. le Clerc*, Tom. 18. pag. 334. *Memoirs of literature* Tom. 1. p. 353.

Cum integris Wowerii, Elmenhorstii, Heraldi & Rigaltii notis, aliorumque hinc inde collectis, edente *Jacobo Gronovio*, qui emendationes & explicationes suas, tum libellum S. Cypriani, qui Minucii vestigiis insistit, de idolorum vanitate & Firmicum de errore profanarum relig. adjecit, Lugduni Batavorum 1709. 8. *Acta Eruditorum Tom. 4. Supplem.* pag. 423. *Bibl. choisie* Tom. 18. pag. 341.

Denique ex secunda *Johannis Davisii* recensione cum Variorum notis excusus est Cantabrigiæ 1711. 8. addito Commodiano. *Memoirs of literature* Tom. 1. pag. 353. *Memoires de Trevoux* 1711. pag. 888. *Bibliotheque choisie* Tom. 24. pag. 120.

Gallice per *N. du Mas*, Parif. 1637. 4. & *Perroto Ablancurtio* interprete Parifiis 1646. 12. 1662. 12. atque Latinis e regione pofitis Lipf. 1689. 12.

Anglice Londini 1682. 8. *Reevefio* interprete, quem aliquot locis reprehendit & alia Minutii illuftrat auctor obfervationum in Auctores veteres & recentes Anglice editarum Londini 1731. 8. pag. 15. fqq. 228. fqq. Tom. 2. pag. 140. adde An. 1732. pag. 12. feqq. 36. feqq. & 84.

Belgice A. Elzevirio, JCto interprete, cum notis. Amftel. 1696. 12. *Boeckfaal van Europæ* 1697. p. 165. & per M. Gargonum. Ulyffingæ 1712. 8.

Hypercriticus Minucianus *Joannis Meurfii* cum Critico ejus Arnobiano prodiit Lugd. Batav. 1598. 8. & in edit. Minutii pofteriore cum notis Var. Lugd. Batav. 1672. 8.

Minucium ab Erafmo editum, cave credas Dupinio, qui etiam falfus eft, quando impingit Minutio, quod animas fimul cum corporibus mori docuerit. Longe enim alienum fe ab hoc errore fuiffe demonftrat cap. 34.

Antiquiorem quam vulgo creditur Minucium, extremis Marci Antonini temporibus fcripfiffe perfvafit fibi etiam Henr. Dodwellus III. 16. diff. Cyprian.

Et

Et Blondellus libro Gallice edito de Eucharistia pag. 119. Minutium æqualem faciens Frontonis, qui M. Antoninum docuit circa Annum CHristi 160. Salvianum nonnulla Minutii esse imitatum observavit Rittershusius. Locum insignem Minutii cap. 21. de veribus sive fulcris, Dianæ simulacro apponi solitis illustravit Luc. Holstenius in singulari diss. ad symbolicam Dianæ Ephesiæ statuam a Claudio Menetrejo, cimeliothecæ Barberinæ præfecto expositam, Rom. 1688. fol. Eam Jacobus Gronovius in Tomo VII. thesauri Græcar. Antiquit. pag. pag. 393. & in sua Minucii editione integram exhibuit pag. 209.

FELIX *Narbonensis* Episcopus circa Annum 650. cujus *Epistola ad Desiderium* Cadurcensem edita a Canisio Tom. V. antiquar. Lect. (Tom. I. edition. novæ pag. 650. & Desiderii ad Felicem p. 641. Eædem Epistolæ deinde editæ in Marqvardi Freheri Corpore Francicæ historiæ veteris, & in Andreæ du Chesne Tomo I. Franc. pag. 881. & 888.

FELIX I. Episcopus Romanus ab A. 270. Calend. Jan. ad An. 274. Decembr. 24. & Martyr cui *tres Epistolas* suppofuit Isidorus Mercator, unam *ad Paternum* Episcopum, alteram *ad Episcopos Galliæ* per provincias constitutos, & tertiam ad

Be-

Benignum. Eas falsitatis convictas exhibet Blondellus in Pseudo-Isidoro pag. 353. seq.

FELIX II. ab An. 355. ad 358. Jul, 29. Episcopus Romanus, quem intrusum indignatur S. Athanasius in historia Arianor. Tom. 1. pag. 389. Huic in Pseudo-Isidori sylloge tribuuntur *duæ Epistolæ*; una *ad Athanasium & universos Ægyptiorum, Thebaidorum, Libyorum Episcopos* in sancta Alexandrina Synodo congregatos: & altera nomine Concilii Romani *ad universos spirituales fratres*, apud Blondellum in Pseudo-Isidoro pag. 499. seq. una cum notis, quibus falsitatis convincuntur. *Exstat & tertia*, inquit apud Ludovicum Jacobum Franciscus Joverius, *hujus Pontificis ad Episcopos Ægyptios Epistola* cohortatoria ad persecutiones& tribulationes ferendas patienter. Sed pro *tertia* apud Joverium haud dubie *secunda* legi debet, nam non nisi primam ille attulerat parte 3. pag. 126. Genuinum fragmentum ex Epistola hujus Felicis *ad Maximum Episcopum & Clerum Alex.* Græce ex Actis Concilii Ephesini Actione I. pag. 512. & Cyrilli Apologetico adversus Orientales, anathemate 6. & Latine ex Mario Mercatore pag. 178. & 240. edit. Baluzianæ offert & Felici vin-

vindicat Petrus Couſtant in Epiſtolis Pontificum pag. 298.

FELIX III. Papa ab Anno 483. Febr. 13. ad A. 492. 25. Febr. de quo Acta Sanctorum Tom. III. Febr. 25. pag. 502. ſq. & Tillemontius Tom. XVI. memor. pag. 436. ſeq. Hujus *Epiſtolæ ſedecim* in tomis Conciliorum leguntur, de quibus Tomo XI. Bibliothecæ Græcæ pag. 412. Epiſtola *ad Zenonem*, Epiſcopum Stapulenſem, in Agvirrii Conciliis Hiſpaniæ Tom. 2. pag. 234. Felicem hunc Conſtantinopolitani Epiſcopi *Acacii damnatorem* vocat Facundus libro contra Mucianum Scholaſticum, ad quem locum Sirmondus Tom. 2. Opp. pag. 831. *formulam ſive edictum damnationis* edidit, datum Venantio Conſule (An. C. 484.) & in veteri Codice Epiſtolæ Felicis ad Acacium de ipſius damnatione ſubjunctum. Illud ita ſe habet: *Acacius, qui ſecundo a nobis admonitus ſtatutorum ſalubrium non deſtitit eſſe contemtor, meque in meis credidit carcerizandum, hunc DEUS cœlitus prolata ſententia de Sacerdotio fecit extorrem. Ergo ſi quis Epiſcopus, clericus, monachus, laicus, poſt hanc denunciationem ei communicaverit, anathema ſit SpirituS. exequente.* Conferendus Henr. Valeſius diſſ. de duabus Synodis Romanis in quibus damnatus eſt Acacius, prio-

priore V. Cal. Augusti & posteriore Calendis Augusti, Anni ejusdem 484. ad calcem notarum in Evagrium. De *Decretis* aliis hujus Felicis Ludovicus Jacobus consulere jubet Gratianum, Carranzam, Barbosam, & alios Decretorum collectores.

FELIX IV. Beneventanus, a Theodorico Rege electus Papa ab An. 526. Jul. 12. ad An. 530. Septembr. 25. qui ut est in ejus ejus epitaphio:

Prælatus multis humili pietate superbus
Promeruit celsum simplicitate locum.

Cujus una exstat genuina *Epistola* ad *Cæsarium* Arelatensem, laudata etiam Gennadio cap. 86. de S. E. de qua adeundus Sirmondus Tom. 1. Concil. Galliæ pag. 214. Cæteras duas ex Isidori Mercatoris officina, alteram *ad omnes Episcopos per diversas provincias constitutos,* & alteram *exhortatoriam ad Sabinam,* exhibet & νοθείας convincit Blondellus in Pseudo-Isidoro pag. 578. seq. De *Decretis* quæ ad eum referuntur apud Ivonem, Gratianum, Burchardum aliosque referre minus necessarium esse existimo.

FELIX

FELIX PETANCIUS Cancellarius Segniensis, legationibus ad Bajazethum secundum & Zelymum obitis circa An. 1480. ac deinceps clarus, ad Uladislaum Hungariæ & Boëmiæ Regem scripsit libellum *quibus itineribus Turci sint aggrediendi*, quem Jo. Cuspinianus subjunxit libro suo de Turcorum origine, religione & tyrannide, ut dixi supra T. 1. pag. 1249. Deinde Nicolaus Reusnerus edidit in tomo quarto Orationum & Consultationum de bello Turcico, Lipf. 1596. 4to, pag. 116—126. Denique prodiit in Wecheliana collectione scriptorum rerum Hungaricarum pag. 610. Etiam Petancii hujus *Genealogias Turcicas* habuit idem Cuspinianus, nondum quod sciam editas. Vide Vossium pag. 607.

FELIX *Pratensis* Hetruscus ex Judæo Rabbino Christianus, non Dominicanus ut Sixto Senensi visum, sed Augustinianus, cui Ordini An. 1518. nomen dedit, & defunctus est centenario proprior Romæ 1539. Latine vertit ex Hebraico, & Leoni X. dicavit Psalterium cum argumentis in singulos Psalmos notisque editum Venetiis 1515. atque inde Basileæ. Daniel Bombergius, cui Felix hic auctor fuit & adjutor Bibliorum Hebraicorum tam nitide & emendate excudendorum, testatur intra duarum hebdoma-

domadum ſpatium verſionem Pſalterium ab illo abſolutam fuiſſe:

Omnia teſtificor Felicis acumine noſtri
Non plus ter quina facta Latina die.

Verſionem Jobi & aliorum librorum Biblicorum, quam Philippus Elſſius memorat, nunquam puto lucem vidiſſe: quanquam conſtat in propoſito habuiſſe totum Vet. Teſtamentum ex Hebræo convertere, veniamque ejus rei a Leone X. petiiſſe, qui prius voluit ex Pſalmorum verſione de interpretis peritia judicium fieri. Vide Humfredum Hody pag. 461. operis eruditi de Bibliorum textibus Originalibus, verſionibus Græcis & Latina vulgata. Porro de Pratenſi præter Elſſium pag. 192. ſeq. encomiaſtici Auguſtiniani, conſulenda Rev. Wolfii noſtri Bibliotheca Hebræa Tom. 1. p. 981. & Tom. 3. pag. 935. ſeq. & Colomeſii Italia Orientalis, ſtudio ejusdem Wolfii in lucem data pag. 19.

FELIX *Ravennatenſis* ab Anno 708. ad 717. Epiſcopus, qui *Petri* CHRYSOLOGI ſermones digeſſit & *prologo* ornavit, ut dixi Tomo 1. pag. 1058. *Commentarium in Matthæum*, quod cœcitate laborans abſolvere vel expolire non poſſet, fato propior flammis dare juſſit, ut notavit Ughellus Tomo 2. Italiæ ſacræ p. 343.

FELIX

FELIX ex Hiſpalenſi *Toletanus* in Hiſpania Epiſcopus, præfuit Concilio Toletano XVI. A. C. 693. & XVII. A. C. 694. ſcripſitque *elogium* deceſſoris ſui *Juliani*, Toletani Epiſcopi, quod Ildefonſi de ſcriptoribus Eccleſiaſticis libro ſubjici ſolet, & exſtat apud Agvirrium Tomo 3. Conciliorum Hiſpaniæ pag. 81. notisque illuſtratum in Actis Sanctorum Tomo 1. Martii VIII. pag. 785. De hoc Felice Pſeudo-Luitprandus Ramireſii pag. 379. ſeq. & 375. ſed audire juvat Nicolaum Antonium V. 8. Bibliothecæ veteris Hiſpanæ Tom. 1. pag. 310. *Hunc Felicem Pſeudo-Luitprandus Chronico ad Annum 693. & 700. Irienſem fuiſſe ante alia Epiſcopum, Julianique Chronicon nonnihil auxiſſe, concionatorem magnum,* * *nec non acerrimum Fidei defenſorem, ac B. Virginis Mariæ clientem extitiſſe, credere nos voluit.* Iriæ *fuit revera* Epiſcopus Felix *quidam, ut ex ſubſcriptionibus Conciliorum Toletanorum XII. An.* 681. *XIII.*

* De alio hujus nominis Felice Pſeudo-Haubertus in Chron. An. DXXXVII. num. 26. Cæſarauguſtæ obiit Felix, Diaconus Eccleſiæ S. Salvatoris. *Fuit concionatorius & valde doctus.* Concilio Toletano XVI. An. 693. ſubſcripſit etiam Felix Calagurritanæ (al. Calahorritanæ) Eccleſiæ Epiſcopus.

XIII. A. 683. XV. A. 688. novimus. Hunc tamen Felicem Iriensem, Hispalensibus inde mactum infulis, ut credamus, aliis testimoniis pervincendum est. Quale autem JULIANI Chronicon *idem continuaverit Felix, edoceri cupimus, qui nec fidem habemus Pseudo-Juliano, eundem libelli* de XII. scriptorum vitis a) *auctorem jactanti in Chronico num.* 363.

FELIX *Urgellensis*, sive *Urgelitanus* in Hispania Episcopus, cum ELIPANDO Episcopo Toletano, post *Theodorum* Mopsvestenum b) *Bonosianos*, c) sive *Bonosiacos*, & *Theodiscum*, d) Hispalensem Episcopum, ac *Fidelem*, Abbatem in Asturiis, e) propugnator acer hæreseos de CHristo adoptivo, non nativo DEI

a) intellige non illum, qui inter *Bedæ* Opera pag. 491. & ad calcem *Hieronymi* de scriptoribus Ecclesiasticis prodiit, in Bibliotheca Ecclesiastica a me edita pag. 226. Sed qui in eadem Bibliotheca legitur ad Ildefonsi calcem pag. 68. & in Agvirrii Conciliis Hispan. Tomo tertio pag. 84.

b) Vide Sirmondum ad Facundum Tomo 2. Opp. pag. 707. 717.

c) Vide Garnerium ad Marium Mercatorem Tomo 2. pag. 315. seq. Sirmondum ad Aviti Epist. 3.

d) Sandii nucleus Hist. Eccles. pag. 353. Jo. Trellund sect. 1. §. 9.

e) Nic. Anton. VI. 2. Bibliothecæ Hispanæ veteris §. 29.

DEI Filio: & licet visus semel iterumq; recantasse, immortuus hæresi suæ Anno 818. f) Oppugnarunt Felicem, cujus sola fragmenta apud ejus adversarios exstant, & Elipandum AGOBARDUS, ALCUINUS, BENEDICTUS Anianensis, BEATUS & ETHERIUS, sive HETERIUS, & PAULINUS Aquilejensis: de quibus singulis suo loco, sicut etiam de FOLMARO, qui Adoptianam hæresin revocavit. Ad *Concilium* vero *Francofurtense*, in quo An. 794. damnatus Felicis & Elipandi error est, g) vide B. Dorschei nostri collationem ad illud Concilium, editam Argentorati 1649. 4. pag. 101. seqq. & Gabrielis Vasquez, sive Vasquii dissertationes duas contra errores Felicis & Elipandi, editas ad calcem librorum trium de cultu adorationis atque T. VI. Vasquii Operum. De locis vero *liturgiæ Mosarabicæ*, ad quæ corrupta Felix provocavit, apud Alcuinum libro VII. pag. 895. Operum, Vide Johannem Pearsonium in Symb.

f) Vide Carolum le Cointe Tomo 7. Annalium Francorum pag. 503. seq. Joannem Trellund sect. 3.

g) HADRIANI Papæ, Episcoporumque Synodicæ contra Felicem & Elipandum leguntur etiam apud Agvirrium Tomo 3. Conciliorum Hispan. pag. 91. seq.

pag. 249. & Johannem Pinium, Soc. Jes. dissertatione de liturgia Mosarabica, ante Tomum sextum Actorum Sanctorum Julii. De loco Hilarii II. 27. de SS. Trinitate, ubi Felix legebat: *carnis humilitas adoptatur*, Alcuinus *adoratur*: adeundus Bartholomæus Germon de veteribus hæreticis Ecclesiasticorum Codicum corruptoribus libri 2. parte secunda: sed & Petrus Coustant in Vindiciis Manuscriptorum Codicum, atque in iisdem Vindiciis confirmatis pag. 156. seqq. ubi lectionem Benedictinis in sua Hilarii editione pag. 802. etiam probatam *adoptatur*, contra Germonium defendit. *Concilium Narbonense* An. 788. quod edidit Baluzius ad Petri de Marca Concordiam Sacerdotii & Imperii lib. VI. cap. 25. *Concilium Forojuliense* An. 791. cui adde Baluzium Tomo 7. Miscellan. pag. 13. & *Ratisbonense* A. 792. de quo confer Sigebertum ad Annum 793. Sirmondum Tomo 2. Conciliorum Galliæ pag. 160. & Pagium ad Annum 788. n. XI.

De Feliciana hæresi consuli possunt præter hæresiologos & Annalium atque Historiæ Ecclesiasticæ scriptores ac præ cæteris *Natalem Alexandrum* Sec. VIII.

Jacobus

Jacobus Basnage in dissertatione præmissa Beati & Hetherii diss. Tom. 2. novæ editionis lectionum Canisii antiquarum pag. 284. seq.

Georgius Calixtus, infra p. 487.

Johannes Conradus Dannhauer in der abgenöthigten Rettung pag. 130. seq. post partem VII. Lactis catechetici.

Johannes Georgius Dorscheus, supra pag. 483.

Geverh. Elmenhorstius ad Gennadii dogm. Eccles. cap. 2. pag. 104.

Joannes Forbesius libro VI. Instructionum Historico-Theol.

Carolus Josephus Imbonatus in adventu Messiæ ab hæreticorum calumniis vindicato pag. 232. seqq.

Cornelii Dieterici Kochii disquisitio, Helmstad. 1721. 4. & in Rev. Joannis Vogtii Bibliotheca hist. hæresiologicæ pag. 448. seq.

Joannes Tobias Major (ad quem Reinesii Epistola) in dissertatione de filiatione CHristi ut hominis, Jenæ edita & laudata Sagittario pag. 954. introduct. aliis.

Johannes Eusebius Nierembergius Epistola ad Laurentium Ramiresium de Prado, ad calcem Pseudo-Luitprandi pag. 518.

Dionysius Petavius dogmatibus Theologicis de Incarnatione lib. 1. cap. 22. & lib. 7. cap. 4.

Theophilus Raynaudus Tomo 2. Operum pag. 44. seq.

Thomas Reinesius Epistola ad Johannem Tobiam Majorem, inter Gudianas pag. 312. seq.

Nicolaus Schatenius in Carolo M. lib. IV. cap. 5. & *D. Christianus Nisanius* in ostensione Hist. Theolog. pag. 412. sq. & apologia ostensionis p. 658.

Jo. Trellund, Theologi Hafniensis, erudita dissertatio de Felicis & Elipandi hæresi Adoptiana, Hafniæ 1699. 4. & in laudati Vogtii Bibliotheca Historiæ Hæresiologicæ, cujus fasciculum secundum mihi pro suo in me amore dedicavit, p. 345. Ejusd. Trellundi assertio plenior genuini status Controversiæ Orthodoxos inter & Adoptianos sæculo VIII. agitatæ. Hafniæ 1715. 4. & Quæstionum Theologicarum Felicianæ controversiæ affinium Decas. ibid. 1716. 4.

Gabriel Vasquez, supra p. 483.

Felicem & Elipandum excusant atque a Nestorianismi dica liberare instituunt post *Vasquesium*, *Joannes Henichius* systematis Theologici pag. 882. seq. &

Georgius

Georgius Calixtus in programmate singulari, quod festo Natalitio edidit.

Johannes FELTON, Anglus, Vicarius Ecclesiæ S. Magdalenæ extra muros Oxonii circa Annum 1440. Ejus *Lecturas Sacrarum Scripturarum, Alphabetum*, sive Dictionarium *Theologicum* ex Roberto Lincolniensi, memorant Baleus VII. 93. & Pitseus pag. 634. qui sermonibus ad populum ita suo tempore claruisse testantur, ut *Homiliarii*, sive *Concionatoris* cognomen tulerit. Præter *sermones* proprios, etiam alii a Pitseo, & Oudino Tomo 3. pag. 2432. ad eum referuntur, quos ex ODONE Parisiensi Episcopo aliisque selegit.

Pseudo FENESTELLA, vide infra, FLOCCUS Florentinus.

FERIUS (aliis *Levinus*) *Hilpericus* unus fortasse ex Alcuini discipulis, * Monachus Selingestadiensis. Exstat ejus carmen hexametrum, versuum 536. de laudibus Caroli Magni & celebrato ab eo Maicampo & venatione & *congressu* ejusdem & *Leonis III. Papæ* facto Anno 790. De ejus editionibus dicere me memini Tom. 1. pag. 962. Hunc Hilpericum si audimus, Carolus

* Vide Vossium de Poëtis Latinis pag. 69.

Grammaticæ *doctor constat prælucidus artis.*
Nullo unquam fuerat tam clarus tempore lector,
Rhetoricæ *insignis vegetat præceptor in arte,*
Summus apex Regum, summus quoque in orbe Sophista.
Exstat & orator facundo famine pollens,
Inclyta nam superat præclari dicta Catonis
Vincit & eloquii magnum dulcedine Marcum
Atque suis dictis facundus cedit Homerus,
Et priscos superat Dialectica *in arte Magistros.*
*Quatuor ast alias partes * quæ jure sequuntur,*
Discernit simili rerum ratione magistra
Doctus in his etiamque modo Rex floret eodem,
Solus iter meruit doctrinæ adipiscier omne,
Occultas penetrare vias mysteria cuncta
Nosse DEO seriem revelante ab origine rerum,
Omnem quippe viam doctrinæ invenit & omnem
Artis opacum aditum secretaque clancula verba

Omnia,

* Geometriam, Arithmeticam, Musicam, Astronomiam.

Omnia, solus enim meruit pius ille talenta
Suscipere & cunctis præfertur in arte Magistris.
Scilicet imperii ut quantum Rex culmine Reges
Excellit, tantum cunctis præponitur arte.

FERNANDUS, sive FERDINANDUS, de Corduba, Hispanus, Subdiaconus Romanus, scripsit ad Xystum IV. *de jure beneficiorum vacantium medios fructus annatasque exigendi*, & *de potestate Papæ in temporalibus*. Et ad Bessarionem Cardinalem *de artificio omnis & investigandi & inveniendi naturâ scibilis*. Et *de Pontificii pallii mysterio* ad Cardinalem Franciscum Piccolomineum. Vide Nicolaum Antonium X. 13. Bibliothecæ veteris Hispanæ Tom. 2. pag. 209. Et *an sit licita pax cum Saracenis*. Præterea Commentarium in magnam Bibliorum partem, præsertim in *Apocalypsin*. Tum *in Almagestum Ptolemæi*, & præfationem ad *Albertum Magnum* de animalibus, editum Romæ 1478. fol.

FERRANDUS Diaconus Carthag. Infra, FULGENTIUS *Ferrandus*.

Petrus FERRANDUS (*Fernandez*) ex Gallæcia, Hispanus, Ordinis Prædicatorum circa Annum 1270. *Vitam S. Dominici*,

& *Chronicon Ordinis sui* a Dominico usq; ad Humbertum, Magistrum Generalem quintum scripsisse traditur. Vide Nicolaum Antonium Bibliothecæ Hispanæ veteris VIII. 3. 119. Tom. 2. pag. 46. Jacobum Quetif Tom. 1. p. 127.

ANONYMI Gibellini, qui circa Annum 1310. scripsit Chronicon parvum FERRARIENSE ab origine Ferrariæ, sive ab Anno 658. ad 1264. editum a Clarissimo Muratorio Tom. 8. * scriptorum rerum Italicarum pag. 469.

Vita S. FERREOLI *Lemovicensis* Episcopi & Confessoris, qui Concilio Matisconensi An. 585. interfuit, *Vita* vulgata a Labbeo Tom. 2. Bibliothecæ novæ MSS. pag. 527. 528.

FERREOLI Presbyteri *sententiæ* in libello de Officio Rectoris Ecclesiæ, Coloniæ 1531. 8.

S. FERREOLUS, *Ucetiensis* in Gallia Narbonensi Episcopus, defunctus An. 581. de quo Sammarthani Tomo 3. Galliæ Christianæ pag. 1145. & pluribus Carolus le Cointe in annalibus Francorum ad Annum 521. quo natus Ferreolus, & 528.

* In Clarissimi Kœleri Directorio historico pag. 65. typorum vitio pro Tomo VIII. signatur Tomus III.

528. 553. 555. 558. 581. ex veteri auctore *vitæ*, quam ex Foxiensi MSto mitti sibi desiderabat Holstenius Epistola ad Lambecium Tomo 6. pag. 271. Ejus *Regula Monasterii Ferriolacensis* ad Lucretium Papam, edita in Holstenii Codice Regularum parte 2. pag. 71. & apud Cointium Tom. 1. pag. 833. seq. *Libros* aliquot *Epistolarum*, quos Sidonii exemplo scripsisse Ferreolum testatur Gregorius Turonensis lib. VI. cap. 7. nemo hactenus in lucem protulit.

S. Vincentius FERRERIUS, sive FERRARIUS Valentinus, Hispanus, Ordinis Prædicatorum, Concilio Constantiensi interfuit A. 1418. obiitque A. 1419. 5. Aprilis, Sanctis adscriptus Anno 1455. de quo Acta Sanctorum Tomo 1. Aprilis pag. 477. seq. & Vita scripta a *Petro Ranzano* pag. 482. seq. & de scriptis Ferrerii Labbeus Tomo 2. de S. E. pag. 484. seq. Nicolaus Antonius Bibliothecæ veteris Hispanæ X. 2. Tom. 2. pag. 136. Henricus Warthonus ad Caveum, & Jacobus Qvetif Tomo 1. pag. 766. & 767. ubi speciatim de ejus *Sermonibus*.

FERRETUS Vicentinus, Poëta & Historicus magna libertate disertus atq; elegans & Felice Osio judice iis accensendus, qui

qui cum Francisco Petrarcha a) & paucis quibusdam aliis litteras instaurarunt. Claruit post sæculi decimi quarti initia, scripsitque circa Annum 1328. ut videtur, *suorum & paullo ante actorum temporum* præsertim in Italia *historiam libris VII.* ab Anno 1250. ad 1318. quod opus extrema parte, ut opinatur, mancum edidit e MStis duobus Vicentinis Clariss. Muratorius Tomo IX. scriptorum rerum Italicarum pag. 935. Elegantiæ studio arguitur, quod nomina vetera affectando passim obscuriorem b) se reddiderit, *Cimbricos* appellans pro Vicentinis, pro Florentinis *Fæsulanos*, *Picenos* pro Pistojensibus. Notitiam Poëmatum Ferreti ex Vossio mutuari placet, simul annotatis iis, quæ post viri hujus docti fata a laudato Muratorio edita sunt.

Carmine

a) *Johanni* FERRETO, Grammatico Ravennati, qui Petrarcham senem An. 1374. defunctum, puer noverat, Leonhardus Aretinus teste Leandro Alberto hanc laudem tribuit, quod primus studium poëseos & eloquentiæ in Italia instaurasset, ex cujus schola præter Aretinum prodiere Jacobus Angelus, Gvarinus Veronensis, Omnibonus Leonicenus, Poggius, Robertus Rossus, Petrus Paulus Vergerius, Victorinus Feltrensis. Vide Diarium Eruditorum Italiæ Tom. IX. p. 138. seq.

b) *Se rendant inintelligible par elegance*, Memoires de Trevoux A. 1733. p. 762.

Carmine heroico Ferretus descripsit gesta Canis Grandis Sealigeri. c) *Item reliquit versus CX. in obitum* Dantis, d) *poëtæ Florentini. At CLV. in excessum* Benevenuti de Campesanis, e) *poëtæ Vicetini. Item XLIX.* ad Albertum Mussatum, *vatem Patavinum.* f) *Item* Priapeia *reliquit, quorum initium ponit* Joannes Baptista PAJARINUS *libro sexto Historiæ suæ, in quam non pauca ex Ferreti historia derivavit. Item versus XXV.* ad Pulicem de Custoza, *Vicentinum Poëtam, de puero, qui natus erat,* Matthæo de Scledo: *Item carmen aliud* in laudem Baxlardini de Nogarolis, *Veronensis, Scaligeri affinis, cum instaurandam curavit nobilem Urbis portam, quam disjecerant Patavini.*

ANO-

c) Poëma epicum Ferreti de Scaligerorum Origine libris IV. circa Annum 1329. scriptum ad Canem Grandum Scaligerum, Veronæ, Vicentiæ & Patavii Dominum, edidit laudatus Muratorius Tomo IX. pag. 1193. Censuram vide, si placet, in Ephemeridibus Eruditorum Paris. A. 1733. Maj. pag. 102.

d) Obiit Dantes A. 1321.

e) Etiam hoc carmen apud Muratorium pag. 1183.

f) Hujus quoque carminis, quod pag. 1187. ibi sequitur, argumentum est obitus ejusdem Poëtæ, *cui cognomen avus* Campius *dedit & Bene nomen cum* Venio.

ANONYMI Orationem in nuptias *Danielis* FERRETI vulgavit idem Muratorius T. IX. pag. 1189.

Aurelianus FESTIVUS Imperatoris Aureliani libertus, scriptor *vitæ Firmi* Imperatoris, ex qua, insolita refert nonnulla Vopiscus in ejus vita cap. 6. Firmum, *unctum crocodilorum adipibus, natasse, & elephantem rexisse, & hippopotamo sedisse, & sedentem ingentibus struthionibus vectum esse & quasi volitasse.*

Rufus FESTUS, (aliis *Sextus Rufus*) scriptor *breviarii de victoriis ac provinciis populi Romani* ad Valentinianum II. Augustum, & opusculi *de regionibus Urbis Romæ,* de quibus sicut etiam de *Rufo* FESTO *Avieno* dixi in Bibliotheca Latina lib. 3. capite undecimo.

Julius FESTUS, sive *Sextus Pompejus* FESTUS, Grammaticus, qui non diu ante Macrobium *commentarios priscorum verborum, cum exemplis* e Verrio Flacco contractos composuit, de quibus in eadem Bibliotheca Latina cap. 6. Vide & infra, PAULUS Diaconus.

FEUS, sive PHEUS *Belcharius,* [ita enim rectius quam alii *Febus,* vel *Maffeus,* a) *Belcha-*

a) Vide Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XVII. pag. 333. seq.

Belchamus] Florentinus, obiit senex A. 1484. b) Scripsitque sed Italice non Latine c) tum alia tum A. 1449. ad Joannem Cosmum Medicem, Laurentii & Juliani Parentem, *vitam*, non S. Columbani, sed *Johannis Columbani* Senensis, qui A. 1365. Ordinem Jesuatorum d) instituit, editam Brixiæ 1500. atque inde Florentiæ in 4to, & Venetiis 1554. 8. & novissime Latine in Tomo septimo Actorum Sanctorum Julii 31. Vertit quoque sed itidem Italice Pratum spiritale Johannis Moschi, de quo dictum in Bibliotheca Græca Tomo IX. pag. 22. seq. aliaque scripta Ascetica, ut ipse e) in Epistola ad Johannem Cosmum testatur.

FICARDUS Cirencestrensis, seu de Cirencestria, Historicus Anglus, scripsit *Speculum Historiale*. Hæc de eo Pitseus pag. 838.

Marsi-

b) Hieronymi Benivenii *deploratoria per la morte di Pheo Belchari, poëta Christiano:* in operibus Benivenii pag. 109.

c) Latinis Historicis accensetur a Vossio pag. 603.

d) A Clemente IX. Anno 1668. hic Ordo iterum suppressus. Vide Acta Sanctorum Tomo V. Julii pag. 817.

e) Joachimus Hildebrandus de Religiosis Ordinibus pag. 72. Julius Niger de scriptoribus Florentinis pag. 162.

Marsilius FICINUS, Canonicus Florentinus, Philosophus Platonicus, apud Laurentium & Cosmum Medices gratiosus celebratissimusque, quem Anno CHristi 1499. rebus humanis abstulit, Politianus autem hoc decoravit epigrammate:

Mores, ingenium, musas, sophiamque supremam
Vis uno dicam nomine? Marsilius.

De ejus vita & moribus scriptisque cum apologia pro Ficino Magiæ postulato erudita commentatio V. C. Joannis Georgii Schelhornii Tomo 1. amœnitatum litterariarum, cui jungendus Jacobus Gaddius Tomo 1. pag. 115. seq. de scriptoribus non Ecclesiasticis, Lambecius Tomo 7. pag. 15. seq. (ubi etiam effigies ejus, ut apud Jovium, Boissardum, Reusnerum, Sambucum & Bullartium) Henricus Warthonus in appendice ad historiam litterariam scriptorum Eccles. Nisseronus in memoriis clarorum virorum Gallice editis Tomo V. pag. 214. & Julius Niger in historia scriptorum Florentinorum pag. 398. seq. Idem pag. 401. complures laudat de Ficini laudibus scriptores, sed in quibus nomina quædam perperam expressa, ut Thomas *Coppe* Blount, pro *Pope*, *Davilliandus* in descri-

descriptione Urbium Italiæ pro *Dn. de Villamont*: *Nicetius* de claris interpretibus pro *Huetio*, *Isidorus* Bullart pro *Isaacio*: *Levini* Consilia, pro *Elberti Leonini* &c. Vitam Ficini a Dominico Mellino scriptam, nunquam vidisse lucem idem Niger pag. 153. docet. Inter Opera junctim edita Venetiis 1516. Basileæ 1561. & 1576. nec non Parisiis 1641. fol. duobus Voluminibus, in priore familiam ducit liber *de Religione Christiana & Fidei pietate*, de quo dixi in elencho scriptorum de Veritate Religionis pag. 540. seq. Cætera apud laudatos scriptores recensita videri possunt, & de versionibus Græcorum scriptorum *Platonis*, *Plotini*, *Speusippi*, *Xenocratis*, *Alcinoi*, & quorundam *Theophrasti*, *Prisciani* Lydi, *Synesii*, *Pselli*, *Hermetis*, *Dionysii* Areopagitæ, *Athenagoræ*, & aureorum *Pythagoræ* carminum, mentio facta in Bibliotheca Græca suis locis.

FINANUS qui Possevino, is in Bedæ Codicibus III. 17. Hist. Angl. est SINAN, Aidani in Episcopatu Scotiæ successor, quem idem Beda *de Paschatis observatione* minus recte sensisse ac scripsisse, ejusque sententiam libro de temporibus a se confutatam testatur.

FINUS *Adrianus*, sive *Adriensis*, * Scripturarum Ducalis Fisci Estensis Magister septuagenario major An. 1503. cœpit ex Petro Bruto, Jacobo de Valentia aliisque condere *flagellum adversus Judæos*, cujus necdum absoluti *novem libros* reliquit defunctus A. 1517. ætatis 86. Hosce filius Daniel Finus, scripturarum Reipublicæ Ferrariensis Magister vulgavit spisso volumine Venetiis 1538. 4to, recusos ibid. 1569. & Ferrariæ 1573. 4to. Vide Rev. Wolfii Bibliothecam Hebræam Tomo 2. pag. 1128. seq. & Theophilum Sincerum commentario de libris rarioribus Germanice edito parte 2. pag. 93. seq. Hieronymi Spiritonis, Monachi & Abbatis Cælestini, (qui An. 1662. diem obiit) observationes ad Fini libros Italice editas memorat Prosper Mandosius Tomo 2. Bibliothecæ Romanæ pag. 244.

FIRMIANUS, vide infra, LACTANTIUS.

Julius FIRMICUS *Maternus*, qui An. 337. Constantino Magno adhuc superstite scripsit

* Daniel Finus in opus Parentis sui:
Inclyta naufrago nomen dedit Adria *ponto,*
Et solium summis Regibus illa fuit.
Hac fuit auctoris genitrix: Ferraria *nutrix,*
Et genus & nomen Fina *propago dedit.*

ſcripſit *libros VIII, Matheſeos*, ſive de aſtrologia apoteleſmatica, & deinde Chriſtianus factus, librum *de errore profanarum religionum* ad Conſtantem & Conſtantium ſacratiſſimos, quos paſſim appellat Imperatores. Dixi lib. 3. Bibl. Latinæ cap. 8.

FIRMILIANUS Epiſcopus Cæſareenſis in Cappadocia, qui Synodo Iconienſi circa Annum 231. & A. 265. Synodo Antiochenæ adverſus Paulum Samoſatenum interfuit, *Epiſtola ad S. Cyprianum* circa Annum 256. contra Stephanum Papam inter Cyprianicas Oxon. Pamel. & Baluz. LXXV. Latine legitur, ſed ut videtur non Latine ſcripta a Firmiliano, ſed ex Græco verſa, fortaſſe ab ipſo Cypriano. Vide Baluzii notas pag. 311. & 316. & de Firmiliano Tillemontium Tomo quarto memoriarum pag. 308. ſeq. Raymundo autem Miſſorio Franciſcano paucos ſpero ſuffragaturos, qui utramque Epiſtolam Firmiliani & Cypriani, decreto Stephani, Epiſcopi Romani, oppoſitam, contendit nomina auctorum mentiri & ſuppoſitam fuiſſe a Donatiſtis arguit, in diſputationibus Criticis editis Venetiis 1733. 4to.

FIRMUS, itidem Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopus A. 439. defunctus, ad quem Epi-

ſtola Johannis Antiocheni ex veteri Latina verſione legitur in Synodico adverſus tragœdiam Irenæi, Græce non Latine ſcripſit, de cujus Epiſtolis a celeberrimo Muratorio editis dixi in Bibliotheca Græca Tom. 7. p. 442.

FISCANENSIS in Normannia Cœnobii *Chronicon* a nato CHriſto usque ad Annum 1220. ex quo excerpta una cum appendice Brennacenſi usque ad Annum 1246. edidit Labbeus Tomo 1. Bibliothecæ novæ MSS. pag. 325 -- 328. cum Catalogo Abbatum Fiſcanenſium ab Anno 1000. ad 1650. p. 328. ſeq.

Joannes FISTENPORT Moguntinus, Ordinis S. Sepulchri, Auctor continuationis *Chronici* ab HERMANNO Januenſi ſcripti: *non proprio dictamine*, ſed ut profitetur *ex aliis Chronicis* deductæ ab A. 1352. ad A. 1421. Exſtat in D. Simonis Friderici Hahnii Tomo 1. collectionis monumentorum veterum & recentium, Brunſv. 1724. 8. p. 397-405.

FITZ RALPH, infra, RICHARDUS *Armachanus*.

FLACCUS, ſupra, ALBINUS, ſive ALCUINUS, Tom. 1. p. 133.

Antonius FLAMINIUS, alio nomine BIAXANDER, Menenſis Siculus, trium lingva-

lingvarum peritus, Romæ docuit circa Annum 1489. cujus *Epistolas quasdam* & libros duos *de eccentricis, epicyclis & absidibus* memorat Antoninus Mongitor, qui de eo videndus Tomo 1. Bibliothecæ Siculæ p. 67. Adde etiam Colomesii Italiam Orientalem a Rev. Wolfio nostro editam pag. 17.

Sebastianus FLAMINIUS Forocorneliensis, interpres *Vitæ B. Ambrosii Sansedonii* Senensis, Ordinis Prædicatorum, An. 1286. defuncti. Vide Jacobum Qvetif Tomo primo pag. 403. & de Ambrosio illo Acta Sanctorum Martii 20. Tomo 3. pag. 180. seqq.

Johannes Antonius FLAMINIUS, *Johannis* disertissimi Viri * Filius, qui a patria Foro Cornelii, sive Imola Flaminiæ civitate † Flaminii nomen sibi cooptavit. Bonas litteras docuit Serravalle ac deinde Bononiæ, ubi diem obiit Anno 1536. *Epistolas* ejus quasdam cum narratione de ejus vita & laudibus edidit Joachimus Camerarius, Norimbergæ 1571. 8. ex quo elogium Flaminii exhibet V. C. Johannes Georgius Schelhornius Tomo X. amœnitatum litterar. pag. 1148.

 seq.

* Amœnitatt. litterar. Tom. X. pag. 1153.

† Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XXXI. pag. 28.

seq. De cæteris ejus scriptis nihil habeo, quod addam Vossii industriæ, quem vide sis lib. 3. de Histor. Latin. pag. 682. seq.

Omitto etiam dicere de filio *M. Antonio* FLAMINIO Serravallensi, * viro doctissimo, cui metaphrasin Psalmorum atque alia insignia scripta debemus, defuncto A. 1550. De eo præter Ghilinum Tomo 2. pag. 192. Gaddiumque T. 1. pag. 187. seq. laudatæ amœnitates litterariæ Tom. X. pag. 1148. seq. & Comnenus Papadopoli Tom. 2. Gymnasii Patavini pag. 197. Nec non de *Lucio* FLAMINIO Siculo, qui seculo XVI. docuit Hispali, scriptor commentarii *in proœmium Plinii* naturalis Historiæ. Hunc Lucium cum Antonio eundem facit Nicolaus Antonius Tomo 2. Bibliothecæ novæ Hispanæ pag. 357. Sed diversum esse docet Mongitor loco laudato.

Qui sub *Marcelli* PALINGENII nomine M. Antonium Flaminium latere sibi persvasere viri clarissimi, eos falli dubium non est, perinde ut eos, qui Marsilium Ficinum. Utrumque uno Palingenii versu perspi-

* Hieronymus Lioni dissertat. de patria M. Antonii Flaminii, in Diario Eruditorum Italiæ T. 31. pag. 26. seq.

perſpicue refellitur, qui legitur in Aquario:

Vidi ego, dum Romæ Decimo regnante Leone
Eſſem - - -

Leo decimus regnavit Romæ ab Anno 1513. ad 1521. Ficinus A. 1499. jam diem obierat: Flaminius Romam venit poſt Annum 1522. dignitate Ordinis Equitum S. Petri ornatus inde a Clemente VII. quem Papam creatum conſtat menſe Novembri A. 1523. Nihil certius quam verum eſſe nomen ſcriptoris Marcellum Palingenium Stellatum, hoc eſt Stellatenſem, de Stellata ſive Stellada in ditione Ferrarienſi.

Dominicus de FLANDRIA. ſupra p. 157.

Guido FLANDRINI ſcriptor libelli, ſive *Epiſtolæ* præſentatæ Regi Francorum Carolo VI. A. 1402. *ex parte Studii Toloſani in facto Eccleſiæ*, damnata decreto A. 1406. & in Concilio Pariſ. 1408. habito adverſus fautores Petri de Luna, ſive Benedicti XIII. Vide Baluzium ad Papas Avenionenſes Tom. 1. p. 1112. ſeq.

Petrus FLANDRINI, Cardinalis S. Euſtachii ab Anno 1371. Scripſit An. 1381. pro Clemente VII. contra Urbanum VI. oppugnatus a Petro Archiepiſcopo Toletano. Vide Oudinum Tomo 3. pag. 1191.

1191. ex Baluzii pag. 1111. & Raynaldum ad Annum 1381.

FLAVIANUM in libro, qui *de vestigiis Philosophorum* inscribitur, laudat Johannes Sarisberiensis, Policratici sive de Nugis curialium II. 26. Ad idem opus respicit Flavianum identidem allegans VIII. 11. & 12. Alius ut videtur Flavianus, ad quem Symmachi Epist. libro 2. & qui *Virius Nicomachus* FLAVIANUS V. C. & *Historicus disertissimus* vocatur in veteri Inscriptione apud Vossium pag. 743. seq. Valesium ad Ammiani XXVIII. ult. Reinesium pag. 441. Inscript. & Sponium Misc. pag. 12?. Alius certe Flavianus, Antiochenus Episcopus, defunctus circa Annum Christi 303. & Flavianus CPol. ad quem Leonis M. Epist. De utroque dictum in Bibl. Græca.

FLAVINIACENSE *Chronicon*, infra, HUGO *Flav.*

Analecta monumentorum Cœnobii FLAVINIACENSIS a temporibus Chilperici ad Annum CHristi 1085. in Labbei Tomo 1. Bibliothecæ novæ MSS. pag. 269 -- 272.

FLAVIUS *Blondus*, de quo Tom. 1. pag. 679.

FLAVIUS *Claudius Gordianus Fulgentius*, infra, FULGENTIUS.

FLA-

FLAVIUS *Vopiscus* Syracusius, de cujus *Vitis* quorundam *Imperatorum*, quos Constantini Magni temporibus scripsit, dictum libro III. Bibliothecæ Latinæ cap. 6.

FLAUVALDUS, sive FLOWALDUS, Monachus Remensis, apud Sigebertum cap. 131. & Trithemium cap. 307. de S. E. & lib. 2. cap. 68. illustr. Benedictin. Vide infra, FLODOARDUS.

FLETA, seu *commentarius* insignis, faciem *Juris Anglicani* veteris qualis fuit Eduardi I. temporibus, exponens *libris VI.* atque sic nuncupatus, quia Auctor *Anonymus*, qui circa Annum 1300. illos collegit ac descripsit, hoc fecit in Carcere, qui Anglis *prisona de Fleete* a præterlabente fluviolo nuncupatus, cujus mentio in hoc ipso commentario l. 2. c. 30. Vide Cangii glossarium Latinum in voce *Fleta*, & Johannem Seldenum dissertatione ad Fletam cap. X. §. 3. qui primus hos libros vulgavit Londini 1647. 4. subjuncta erudita dissertat. quæ recusa Tomo secundo Seldeni Operum, Londini 1726. fol.

Gvilelmus FLETE, seu FLETA, Pitseo *Fletæus* Anglicus, Augustinianus temporibus Richardi II. circa Annum CHristi 1380. cujus *prædictiones ad Anglos* &

Epiſtolas tres ad Ordinis ſui in Anglia Profeſſores, ad Provincialem eorum, ad doctores Provinciæ, ad fratres in communi, Chriſtiana eruditione plenas laudat Baleus VI. 41. & ex eo Pitſeus pag. 521. ſeq.

Johannes FLETUS itidem Anglus, Ordinis S. Benedicti & Presbyter in cœnobio Weſtmonaſterienſi ſuburbii Londinenſis, ſcriptor *Chronici Weſtmonaſterienſis* libris duobus teſte eodem Pitſeo pag. 875. ubi & *Homiliarum* liber hujus Fleti memoratur.

Stephanus FLISCUS Soncinenſis. Vide ſupra Tom. 1. pag. 107. in ALBERTO de Eyb.

Andreas Dominici FLOCCUS, Florentinus, Emanuelis Chryſoloræ diſcipulus,* & ab Anno 1427. Canonicus in Eccleſia patria Cathedrali, & Pontificis Eugenii IV. Secretarius, obiit Anno 1452. † Ad Brandem Cardinalem Placentinum a) ſcripſit

* Martinus Hanckius libro 1. de Romanarum rerum ſcriptoribus cap. 44. Julius Niger in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum pag. 35. ſeq.

† Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XI. pag. 335.

a) Vide Gyraldum dialog. 4. de Poëtis Tomo 2. Operum pag. 233. *Brandes* Cardinalis fuit ab

ſcripſit *de Romanis poteſtatibus*, Sacerdotiis & Magiſtratibus *libros duos*, ſæpius editos ſub *L. Feneſtellæ* veteris hiſtorici nomine, Plinio, Gellio, Svetonio, b) aliisque laudati Annalium ſcriptoris, qui Tiberii temporibus obiit. Ab aliis tributi ſunt *Poggio Florentino*, c) *Pomponio Læto* ab aliis: ſed Flocco auctori MSS. Codicum d) fide illos reſtituit Ægidius Witſius, Jurisconſultus Brugenſis, & ſub ejus nomine vulgavit Antwerpiæ 1561. 8. unde ſæpius Flocci nomen præferentes recuſi ſunt, ut Antwerpiæ 1609. 8. & in Petri Scriverii Republica Romana, atque in Philippi Caroli Antiquitatibus Romanis. *Brandæ* Cardinalis nomen, cui dicatos a Flocco fuisſe Gyraldus auctor eſt, in nulla editione apparet. Sub Feneſtellæ nomine & nulla librorum diſtinctione prodierant ſine loco & anno in 4. quam editionem habeo in manibus, tum in 8. ac deinde Baſileæ 1532. 8. cum præfatione Valentini

ab Anno 411. defuuctus Anno 1443. 5. Februarii.

b) non etiam Livio, ut legas apud Polletum III. 14. hiſt. fori Romani.

c) Adi Voſſium lib. 1. de Hiſt. Lat. cap. 19.

d) inſpectorum Blondo, Gyraldo, Witſio & Jameſio. Adde Voſſ. pag. 101. & 581. Catalogum MSS. Cotton. p. 66. num. VI. 1.

tini Curionis recusi sæpius ibidem 1538. 8. 1581. 8. & minore forma 1556. 1561. nec non Parisiis, Lugduni, Coloniæ ex Joannis Camertis e) recensione & cum ejus Concordantiis Historiæ Romanæ, & Italice versi a Francisco Sansovino ad Angelum Mottam, f) Venetiis 1547. in 8vo.

FLODOARDUS, sive FRODOARDUS, Sigeberto & Trithemio FLAUVALDUS, Ordinis Benedictini Culminiacensis [*Cormicy*] g) Presbyter & Canonicus S. Remigii Remensis, obiit A. 966. 28. Martii ætatis 73. h) Ejus scripta sunt:

Anna-

e) Integrum hujus viri docti nomen *Johannes Ricutius Vellinus*, qui *Camertis* nomine notior Monachus Ordinis Minorum docuit Viennæ Austriæ sub sæculi XVI. initia. Vide Waddingum pag. 223.

f) Angelus Motta præter rem interpres traditur in Diario Eruditorum Italiæ Tomo XI. p. 338. Recte autem pag. 339. rejicitur Sandii conjectura, quem deinde secutus Hallervordus est, Dominico Flocco tribuentis *Poëma de vita & morte B. Virginis*, quod *Johannis* DOMINICI, Ordinis Prædicatorum, esse, notavi supra pag. 160. seq.

g) Oudin. Tom. 2. pag. 445.

h) Pagi ad Annum CHristi 966. num. 4. Mabillonius præfatione ad Sec. II. Benedictin. §. 64.

Annales, seu *Chronicon* ætatis suæ ab Anno 919. ad 966. in P. Pithœi XII. scriptoribus coætaneis, Parisiis 1588. & Francofurti 1594. 8. pag. 109 -- 198. cum brevi appendice usque ad Annum 978. pag. 198 - 201. & continuatione ab Anno 977. ad 990. ex Chronicis WILHELMI *Nangii*, Monachi S. Dionysii pag. 207 -- 214. Hoc Chronicon licet Flodoardo non audet certo tribuere Pithœus, tamen egregiam lucem præferre illis temporibus non diffitetur, & sub Flodoardi nomine recusum est & ex Codice Thuano emendatius in Andreæ du Chesne, sive Qvercetani, Scriptoribus rerum Francorum Tomo 2. pag. 590. Novam editionem hujus Chronici & omnium Flodoardi operum meliorem jampridem parari a D. de Targny, Noviodunensi, Thesaurario Ecclesiæ Remensis & Bibliothecario Regio testatus est Jacobus le Long in Bibliotheca Historicorum Galliæ n. 3746. & 6870. Conferendus Codex integrior Cottonianus ab Octaviano Imperatore, cum continuatione REGINALDI, Archidiaconi Andegavensis, usque ad Annum 1277. Vide Catalogum MSS. Bibl. Cotton. num. 69.

Historia Ecclesiæ Remensis, sive, ut Sigebertus cap. 132. vocat, *gesta Pontificum Remensium*, libris IV. usque ad Annum

num

num 948. quorum versionem Gallicam sed pluribus passim omissis ediderat Nicolaus Chesneau, sive Querculus, Decanus Remensis, Remis 1580. 4. Integros Latine primus vulgavit Jacobus Sirmondus Parisiis 1611. 8vo, cum appendice ANONYMI, Canonici Remensis circa Annum 1140. qui Flodoardum breviaverat, aliisque opusculis ad eandem Ecclesiam spectantibus: Post Sirmondum Georgius Colvenerius, qui Codice Latino, ex quo Chesnæus Gallicam versionem suam adornaverat, contulisse se testatur, ac præter scholia & vocum obscurarum explicationem addidit appendicem Sonnacii de statutis Synodalibus Ecclesiæ Remensis, & Catalogum Archiepiscoporum Remensium. Duaci 1617. 8. Colvenerii editionem expresserunt Bibliothecæ Patrum Parif. 1639. & novissima Lugdunensis Tom. XV. p. 500.

De Romanis Pontificibus a B. Petro ad Leonem VII. poëmate heroico libris XV. quod Anastasiani operis de vitis Pontificum paraphrasin esse notat Papebrochius in Actis Sanctorum Tom. VII. Maji pag. 773. nisi quod variorum Sanctorum elogia passim intersperfa habet. Insignem partem hujus operis a Gregorio II. A. 715. ad Leonem VII. A. 935. ex Codice

Codice Carmelitarum excalceatorum San-Germanensi vulgavit Mabillonius Sec. Benedict. III. parte 2. pag. 596. Etiam ex Sanctorum interspersis elogiis non pauca edidit idem Mabillonius, ut a præstantissimo Caveo jam notatum, S. *Columbani* Abbatis Sec. II. pag. 30. *S. Attalæ* pag. 127. *S. Bertulfi* Abbatis Bobiensis: & ex libro XIII. carmen octavum de *S. Benedicto* ejusque miraculis, in supplemento ad Sec. I. ad calcem Seculi secundi pag. 1095. Ex eodem Mabillonio mutuatus Papebrochius Flodoardi carmen de *Paschali* Papa, quod exhibet in Actis Sanctorum appendice ad XIV. Maji Tom. 7. pag. 773.

Non dubium haberi debet, idem hoc esse opus Flodoardi, quod Treviris in summo templo asservari testatus est apud Miræum ad Sigebertum, Vossiumque Johannes Bonderius A. 1555. in Indice Codicum MSS. per Belgicam, *de triumphis Italicis Martyrum & Confessorum libr. XV.* metro scriptos. Clare hoc patet ex Theodorici Ruinarti observatione de MS. Carmelitarum Sangermanensi, quam infra subjungam, cum prius notavero in eadem Bibliotheca Trevirensi, Bonderio teste, etiam asservatos *libros III. de triumphis CHristi & Sanctorum Palæstinæ,* & *libros II. de triumphis CHristi & Antiochiæ* *gestis,*

gestis, itidem carmine epico; a priore opere diversos. Etiam lib. 5. Hist. Eccles. cap. 6. Flodoardus miracula in basilica B. Virginis Remensis credita referens, *quorum plurima*, inquit, *quæ ante nostrum ætatem sunt gesta, nobis habentur incognita. Nos tamen ea, quæ coram positi vidimus, vel personis quæ viderant referentibus agnovimus, silentio hic quoque præterire incongruum rati sumus, licet ea* versibus *olim exaravimus*. Sed Ruinartum lingva sua, plerisque eruditis hodie familiari, quæ in MSto illo Codice observavit, exponentem audiamus.

J'ai examiné ce Manuscrît, dont le commencement est déchiré; l'Ouvrage commence par la fin du prémier Chapître du troisiéme Livre. Il y est parlé des Martyrs, qui ont souffert sous la persecution de Valerien.

Le 4. Livre commence par le Pape S. Felix, & traite des persecutions d'Aurelien, de Claude, de Numerien, & de Diocletien. Il y parle des Papes, selon le têms qu'ils ont vécu.

Le 5. & le 6. Livre ne s'y trouvent pas, quoiqu'il semble n'y rien manquer,

Le 7. ne traite que de la persecution de Diocletien.

Le

Le 8. est intitulé de persecutione Maximiani. *Il commence par l'Histoire de S. Marcel, & de tous les Martyrs, qui sont dans ses faux Actes ; ensuite il parle des Saints Martyrs qui sont reverez dans les Villes d'Italie. Le Chapître 15. est de Sainte Afre d'Augsbourg. Le 16. est de S. Eusebe Pape.*

Le 9. Livre parle de Saint Valentin Martyr à Rome, ensuite des Martyrs des environs ; & des Actes de S. Silvestre, de Gallican, de S. Jean & de S. Paul, & des plusieurs autres Martyrs que l'on met à Rome sous Julien l'Apôtat.

Le dixiéme Livre commence par Saint Jules Pape, & finit à Vitalien & à Adeodat. Il y mêle plusieurs autres Saints, comme dans le Chapître 2. Il parle d'Eusebe, qu'il appelle Præsul, *qu'on dit avoir souffert à Rome sous Constance avec Orose, &c. de Saint Eusebe de Verceil, de Victorin le Rheteur, & de Saint Denis de Milan, il fait mention de la Translation de ce dernier, faite par Saint Basile, qui envoya son Corps à Saint Ambroise. [J'ai la Lettre de Saint Basile adressée à Saint Ambroise d'un ancien Manuscrît, où il est fait mention de cette Translation.] Dans le 3. Chapître, où il traite de Saint Damase Pape : il y parle de Saint Jerôme. Dans le 8. Chapître il parle du Schisme de Laurens*

de Paschase Diacre. . . . Dans le 19. de Hormisde Pape, de la Paix d'Orient, de Saint Germain de Capouë, de la Restitution d'Afrique, de Saint Remy, de la Conversion de Clovis, de la Couronne qu'il envoya à Rome, des Habits Consulaires qu'il reçut de l'Empereur. Dans le 10. Chapître, de S. Jean Pape, de Symmaque, & de Boëce, que Theodoric fit tuer. Dans le Chapître 12. de Cassiodore, de ce qu'a fait Belisaire contre les Goths en Italie & en Afrique. Enfin il traite fort au long de Saint Gregoire, & de ce qui est arrivé en son Monastere.

L'onziéme Livre comprend l'Histoire des Papes depuis Agathon jusqu'à Christophle. Dans le Chapître cinquiéme, il parle au long de Saint Boniface d'Allemagne, qu'il appelle Docteur & Martyr. Dans le Chapître sixiéme, de Carloman Prince François, qui se fit Religieux. Dans le Chapître 7. du Pape Estienne II. de son Voyage en France, de sa Guerison miraculeuse à l'Abbaye de S. Denis, &c.

Le douziéme Livre contient l'Histoire depuis Leon IV. jusqu'à Leon VII. Dans le Chapître 1. il parle des deux Palliums *d'Hincmar, de l'établissement de l'Octave de la Fête de l'Assomtion de Nôtre-Dame. Dans le Chapître 2. de Jean Evêque de*

de Ravenne. Dans le Chapître 3. d'Hincmar & de Charles le Chauve. Dans le Chapître 4. de Foulques Archevêque de Rheims, & de plusieurs Commissions que les Papes lui ont données. Dans le Chapître 5. de la Translation de Saint Calixte Pape à Rheims, qu'il appelle Urbem nostram. *Il traite au long des Actions de Formose, à qui il dit que Charles Roi de France demanda de lui envoyer du Pain benit,* Panem Benedictum.

Le 13. *Livre est des Saints dont Saint Gregoire traite dans ses Dialogues, & d'autres Saintes d'Italie.*

Le 14. *Livre est des Saints Patrons, Martyrs & autres des Villes d'Italie.*

Il finit par Saint Colomban & ses Disciples.

A la fin est une Epitaphe de Flodoard même.

Ce Manuscrît n'est gueres moins ancien que Flodoard.

Gvido FLONOCHERUS, sive ut Possevino & Altamuræ FLONOCHETUS Narbonensis, Ordinis Prædicatorum Magister Generalis, cujus *Chronicon* Simlero, Possevino & Vossio memoratur, apud Jacobum Qvetifum Tom. 1. p. 808. vocatur *Gvido* FLAMOCHETTI, tra-

diturque diem obiisse Neapoli 1451. 19. Novembris.

Bartholomæus FLORARIUS, de quo dixi Tomo 1. pag. 478. Ex ejus libro *de abstinentia* locum profert Joannes Wolfius Tomo 1. lection. memorabilium p. 801.

FLORENTIUS *Abbas* Britannus, scripsit *Vitam S. Judoci*, filii Regis Britonum & Confessoris medio Seculo VII. ad confratres transmarinos, per Francorum & Teutonicorum regna constitutos. Exstat apud Surium 13. Decembris. Florentius testatur se *de libro vitæ ac gestorum B. Judoci* nescio cujus auctoris hæc quæ offert breviter excerpsisse, & prolixitatem miraculorum prorsus omisisse.

FLORENTIUS Gallus, *Tricastinus* Presbyter, ad Celsam Abbatissam scripsit vitam *S. Rusticulæ*, sive *Marciæ*, civis Vasionensis, Abbatissæ S. Cæsarii Arelatensis, defunctæ circa Annum 632. ex qua fragmenta apud Andream du Chesne Tomo 1. scriptorum rerum Francicarum pag. 564. 565. integra in Mabillonii Actis Sanctorum Benedictin. Sec. 2. pag. 139.

FLORENTIUS *Bravonius*, Monachus in Anglia *Wiccensis*, sive *Wigorniensis*, scriptor

ptor *Chronici ex Chronicis* * ab Orbe condito ad Henrici I. tempora, sive ad Annum CHristi 1117. Nam Anno proximo 1118. Nonis Julii ex hac vita discessit. Primus edidit Gvilelmus Howardus, postea Comes Northamptoniensis, Londini 1592. 4. subjuncta ANONYMI Veteris *continuatione*, ab Anno 1118. ad 1141. Cum eadem continuatione recusum est typis Wechelianis Francofurti 1601. fol. subjunctum Matthæo Westmonasteriensi. Compositam a Florentio *Continuationem Mariani Scoti* (qui in An. 1083. desinit) ad sua usque tempora, laudat nullam Chronici faciens mentionem Lelandus cap. 149. cui Baleus II. 66. adjungit librum *de rebus sui Cœnobii* & alium *de regali Anglorum prosapia*, a quo Pitseus pag. 197. male distingvit librum *de Genealogiis Regum*, quem notat Cantabrigiæ servari MS. in Collegio S. Benedicti. Hunc Caveus recte monuit exstare ad calcem Chronici, edit.

 Lond.

* Gildam, Bedam, Adonem, Marianum, Sigebertum & similes religiose secutus, sicut ipsum seqvuntur & laudant Gvalterus Coventriensis, Ranulphus Higdenus, Johannes Rossus & alii, notante Lelando cap. 149. & Baleo II. 66. Insertos etiam illi suis locis antiquos Anglo-Saxonum Annales, Vossius pag. 397. monuit.

Lond. nam in illa pag. 566. *Incipit regalis prosapia Anglorum descendens ab Adam.* Sed eadem legitur etiam in Wecheliana pag. 688. Annos CHristi numerare incipiens Florentius, ita computat, ut anno primo secundum æram Dionysii Exigui, annus XXIII. secundum Evangelium respondeat, illumque duplicem quem semper observat computum orditur his verbis: *Incarnatio secundum DIONYSIUM incipit, conscripta per ordinem, contraria Incarnationi secundum EVANGELIUM.*

FLORENTINUS Anonymus *Historiæ Florentinæ* auctor ab Anno 1406. ad 1438. editus a celeberrimo Muratorio Tomo XIX. scriptorum rerum Italicarum, non Latine scripsit, sed Italice.

FLORES *Historiarum*, infra, *Julius* FLORUS & MATTHÆUS Westmonasteriensis.

FLORES *Temporum*, infra, MARTINUS Franciscanus & HERMANNUS Januensis.

FLOS FLORUM Chronicon in A. 1399. desinens.

FLORETUS. Vide supra in BERNHARDO Tom. 1. p. 624. atque infra in *Johanne* GERSON.

FLO-

FLORIACENSE Chronicon breve ab Anno 615. ad 1060. in Baluzii Miſcellan. Tom. 2. pag. 303-307. FLORIACENSIUM Abbatum Catalogus. id. Tom. 1. pag. 491-493.

FLORIANA *de Seelſen,* de qua Chronicon Huxarienſe a Chriſtiano Franciſco Paulino editum ad Annum 1290. *docta monialis in valle DEI, & Prioriſſa ibidem, elegantem* homiliam de filio viduæ Nain *ad* Henricum Hornburgicum *ſcripſit. Promte loquebatur Latine: in controverſiis & articulis Fidei bene exercitata, ut ſane, niſi ſilentium imponeret mulieri Apoſtolus in Eccleſia, erudite potuiſſet concionari, altera* Anaſtaſia, Helena, Gorgania & Roſwitha. Addit etiam Epiſtolam Henrici Abbatis Corbejenſis, quam eodem Anno 1290. ad Florianam lecta ejus homiliâ exaravit.

FLORIANUS *de Sancto Petro,* Bononienſis Jurisconſultus circa Annum 1435. cujus Commentarios in Digeſta & Codicem laudat Trithemius cap. 788. De eo Pancirollus II. 85. Marcus Mantua pag. 465.

FLORIDI Horti Chronicon, ſupra in EMONE pag. 287.

FLORILEGUS inter Hiſtoricos, vide, MATTHÆUS Weſtmonaſterienſis.

FLORILEGUS, qui FLORES *Poëtarum* de virtutibus & vitiis digessit libris decem: de superbia, de bona fama, de invidia, de ira, de avaritia, de gula, de luxuria, de remediis luxuriæ, de donis Sancti Spiritus, sive de virtutibus, cum libro decimo, excerpto ex Alani Anti-Claudiano. Prodiit Coloniæ 1505. 12. *Hos morum flores si carpseris, ut rosa flores.* Indicem Poëtarum, quorum versus a Florilego laudantur, dedit Daumius Epist. ad Reinesium LXXV. pag. 304. seq.

Magistri FLORINI Physiologus, sive liber de natura animalium versibus elegiacis MS. in Bibliotheca Lipsiensi Paulina inter libros Collegii majoris Principum, teste B. Fellero pag. 391. Alius Physiologus versibus Hexametris leoninis, de quo infra, THEOBALDUS Episcopus.

De *Drepanio* FLORO dictum supra p. 190. notatumque eundem videri cum *Magistro* FLORO, Diacono Lugdunensi. * Dictum quoque pag. 194. de FLORO *Tricassino* Episcopo, & de FLORO *Monacho*

* De hoc Lugdunensi Floro nuper Dominicus de Colonia in historia litteraria Lugdunensi Tomo 2. pag. 135. seq. & de ejus poëmatibus pag. 142. seq.

nacho S. Trudonis, quem a Trithemio confictum esse non satis certis argumentis pugnat Oudinus Tomo 1. pag. 1806. seq.

Julius FLORUS auctor sive Collector Chronici, quod *Flores Historiarum* inscripsit a Nino Assyriorum Rege usque ad Annum 1041. Prologum & excerpta edidit Labbeus Tomo 2. Biblioth. novæ MSS. pag. 190.

Paulus FLORUS, qui temporibus Justiniani Imperatoris vixit, & res ejus Imperatoris panxit Latino carmine. Vide Vossium II. 19. de Hist. Lat. p. 240.

FLOTILDÆ Virginis in Lavenna Remensis territorii villa, *Visiones* quas vidit Anno 940. mense Martio in Quadragesimali Jejunio, inter Petri Pithœi scriptores XII. coætaneos, Parisiis 1588. & Francofurti 1594. 8. pag. 201--207. & in Andreæ du Chesne scriptoribus rerum Francorum Tom. 2. pag. 624. seq.

FOCAS, seu PHOCAS, Grammaticus Urbis Romæ, scripsit *vitam Virgilii* carmine hexametro, quod præmisso versibus Sapphicis exordio exstat, sed extrema parte mutilum in veteribus poëmatiis Petri Pithœi, & in quibusdam Virgilii editionibus, nec non in Catalectis Vir-

gilianis, ut in Bibliotheca Latina notare me memini. In eadem Petri Pithœi ſylloge etiam occurrit Focæ *Dodecaſtichon* in commendationem *Artis* ſuæ *Grammaticæ*, quod incipit:

Ars mea multorum es quos ſæcula prisca tulerunt,
Sed nova te brevitas aſſerit eſſe meam.

Artem de nomine & verbo & aſpiratione edidit Putſchius in Grammaticis Latinis pag. 1683-1687.

Ægidius de FOENO, ſupra Tomo I. pag. 56.

FOLCARDUS, qui Voſſio Cangioque auctor *Chronici Beneventani* ab Anno 1113. ad 1140. quo uſum ſe Baronius & pleraque ex eo in Annales ſuos transtuliſſe profitetur ad Annum 1113. num. I. *ſincera plane & integra fide* ſcriptum celebrans, utpote qui retulit ea, *quæ vel vidit vel ab iis qui viderunt audivit.* Hic non diverſus eſt a FALCONE, de quo ſupra pag. 436. unde patet Baronium parte priore Chronici ab Anno 1102. ad 1113. deſtitutum fuiſſe. Vide Pagium ad Annum 1113.

FOLCARDUS Monachus *Bertinianus* Ordinis Benedict. Audomaropoli in Arteſia circa Annum 1050. ſcriptor *Vitæ S.* *Audo-*

Audomari, Epiſcopi apud Morinos Tarvanenſium, & vitam *S. Bertini*, qui Audomaro ſucceſſit & triennio poſt, A. 698. obiit. *Audomari* Vitam ſed interpolatam edidit Surius 9. Septembris. Vitam S. Bertini idem Surius 5. Septembris, ſed integros de vita & miraculis S. Bertini ad Bovinum Abbatem ſuum, Mabillonius Act. Sanctor. Benedict. Sec. III. parte 1. pag. 104.

FOLCARDUS, ſive FOLCHARDUS, Anglus, Monachus Dorobernenſis, ſive Cantuarienſis, Ordinis Benedictini Congregationis Cluniacenſis circa Annum 1066. ſcripſit ad Aldredum, Archiepiſcopum Eboracenſem, libris duobus *vitam & miracula Joannis Beverlacii*, ex Haguſtaldenſi Epiſcopo An. 687. Archiepiſcopi Eboracenſis. Vide Lelandum cap. 140. Baleum II. 53. & Pitſeum pag. 188. Vita illa MS. in Bibliotheca Cottoniana, ut conſtat ex Thomæ Smithi Catalogo pag. 74. b. Edita eadem a Mabillonio Sec. III. Benedictin. pag. 433. & in Actis Sanctorum Tomo 2. Maji VII. pag. 168. Etiam *vitam S. Oſwaldi*, Wigornienſis Epiſcopi, & aliorum Angliæ Sanctorum hiſtorias ſvaviter a Folcardo compoſitas teſtatur Ordericus Vitalis lib. 2. hiſtor. Eccleſ. ad Annum 1118. ut

Caveo

Caveo jam notatum, qui Dorobernensem a Bertiniano Folcardo non diversum fuisse opinatur. Hoc quanquam per temporum rationes fortasse possit admitti, tamen perquam dubium mihi videtur, ob scriptorum Anglorum silentium de Bertiniano Folcardi sui Monachatu.

FOLCUINUS, *Fulcuinus, Folquinus, Volquinus, Fulquinus*, ex Monacho Bertiniano Abbas in Belgio Laubiensis, sive Lobiensis ab Anno 965. ad 990. scripsit *Chronicon de rebus gestis Abbatum* a) *Laubiensis Cœnobii*, a S. Landelino fundati ab Anno 697. usque ad sua tempora. Vulgatum a Dacherio Tomo VI. spicilegii pag. 541. (editionis novæ Tomo 2. pag. 730.) in eo de se Folcuinus capite 28. seq. pag. 740. Præter ea, quæ in eodem Chronico cap. 30. seqq. de miraculis S. *Ursmari* b) narrantur, *Historiam miraculorum* ejus singulari libro descripsit, quem cum notis exhibet Henschenius in Actis Sanctorum Tom. 2. April. XVIII. pag. 563 -- 573. *Vitam* vero *Folcuini*, Tarvanensis Episcopi in Flandria A. 854. defun-

a) Laudat Sigebertus cap. 136. de S. E.

b) De S. Ursmaro, Episcopo & Lobiensi Abbate, qui A. 713. obiit, vitæ scriptores ANSO, HERIGERUS, RATHERIUS Veronensis,

defuncti, Mabillonius Sec. IV. Benedict. pag. 622. Hisce *homiliam de zizaniis* ad Matth. XIII. 25. seq. MS. Lovanii ad S. Martinum licet addere ex Oudino Tomo 2. pag. 475.

Gilbertus FOLIOT ex Abbate Canonicorum Regularium Leicestriensi, Episcopus A. 1147. Herefordiensis & ab Anno 1163. ad 1187. Londinensis: scripsit *Expositionem in Cantica Canticorum*, ad Robertum Melidunum, suum in Episcopatu Herefordensi successorem. Edidit Patricius Junius Londini 1638. 4. cum ALCUINO in eadem Cantica. Præterea Baleus III. 7. eum tradit scripsisse *pro causa Henrici II.* Regis Angliæ, ad Alexandrum III. Pontificem, atque *invectivam in Thomam*, *Cantuariensem* Archiepiscopum, cujus etiam cædis A. 1170. auctor fuisse perhibetur a Radulpho de Diceto & aliis, * quanquam Thomam hunc discipulum primo, deinde Patronum habuerat, teste Lelando cap. 185. ubi Folioti opus *de Sacramentis Veteris Testamenti* laudat *plane undecunque luculentissimum*. *Vitas* aliquot *Sanctorum Angliæ* litteris ab eo commendatas notat Vossius pag. 425. ex Possevino. Etiam *Epistolarum* ejus *librum* Pitseus post Baleum memorat, sed idem

* Vide Oudinum Tomo 2. pag. 1482. seq.

idem fallitur cum pag. 152. scribit ad Foliotum hunc exstare Epistolam S. BERNHARDI XXIV. Nam illa data est ad GILBERTUM quidem, sed a nostro diversum, illum nempe, qui ex Canonico Autisiodorensi factus est Londinensis Episcopus ab Anno 1128. ad 1135. *Veteris & Novi Testamenti glossator* eximius, atque *in cunctis hujus Mundi sapientum litteris* adsvetus *ludere*, eoque nomine *Universalis* apud S. Bernhardum appellatus. Vide Mabillonii ad eum notas, Tom. 1. pag. 41.

Robertus FOLIOTUS de Melundino, Gilberti Folioti propinqvus & in Episcopatu Herefordiensi A. 1163.* successor, cujus *librum excerptorum de Chronicis Mariani Scoti*, & *Conciones de Sacramentis* Vossius pag. 423. laudat, Pitseus pag. 236. ex Balei III. 8. etiam *librum de Sacramentis antiquæ & novæ Legis*, quem Gilberto Folioto tributum a Lelando cap. 185. jam dixi.

FOLMARUS Præpositus Cœnobii *Trusensteinensis*, sive *Triesensteinensis* † (petræ stillan-

* Warthonus Tom. 1. Angliæ sacræ pag. 301.
† Gerhohus contra Folmarum cap. 15. *insectandus est hæreticus & quasi vulpes demoliens vineam, videlicet Ecclesiam Wirtzelburgensem, in*

ſtillantis) in Franconia in diœceſi Wirtzelburgenſi, ſive Herbipolitana circa Annum 1160. ſcripſit *ad Eberhardum, Archiepiſcopum* ab Anno 1147. ad 1164. *Saluburgenſem, Epiſtolam* in qua facit cum Berengario: & aliam *ad Prælatos in Bavaria & Auſtria conſtitutos*, in qua ſententiá ſuam revocat, & ſe in *libello*, quem *de carne & anima Verbi, ad Gerhohum* ſcripſerit, plenius de argumento illo tractaſſe teſtatur. Libellus quidem intercidit: ſed Epiſtolæ illæ Folmari duæ editæ ſunt a Gretſero poſt ſcripta Waldenſibus oppoſita Tom. 1. pag. 329. 338. Ingolſtad. 1613. 4. una cum aliis quinque Epiſtolis ad Folmarum, Gerhohumque: & in Bibliotheca Patrum Colonienſi Tomo 13. pag. 344. & Lugdunenſi Tomo 25. pag. 312. 315. Contra hunc Folmarum, quem *Follem amarum* vocant ac præter alios errores etiam cum Felice & Elipando ſenſiſſe arguunt, ſcripſere GERHOHUS, Præpoſitus Reicherſpergenſis, qui A. 1169. & frater ejus ac ſucceſſor ARNO, qui An. 1175. obiit, de quibus ſuo loco. Prologus autem & fragmentum operis Folmaro oppoſiti editum a Stevartio in ſylloge veterum ſcripto-

in qua latitat nectens truffas in loco qui dicitur Trufenſtein &c.

ſcriptorum pag. 243. (in nova editione Antiquarum Lectionum Caniſii Baſnagiana Tomo 3. parte 2. pag. 200.) & in Bibliotheca Patrum Lugdunenſi Tomo 23. pag. 240. non BEATI nec HETHERII eſt, qui adverſus Felicem & Elipandum multis ante Folmarnm ſæculis ſcripſerunt, ſed ADAMI, Decani Reicherſpergenſis, qui vaſtum ſuum adverſus Folmarum Volumen dicavit P. Decano Herbipolenſi, meminitque *Epiſtolæ* Folmari *ad Tavavenſem* Archiepiſcopum, (lege *Juvavenſem,* & Salisburgenſem intellige, ſed aliam quam quæ exſtat ad illum Folmari Epiſtolam) in qua injurias Gerhoho, Præpoſito Reicherſpergenſi, irrogaverit. Denique Stevartius notavit in Boicis Bibliothecis præter illud Adami opus exſtare etiam GERHOHI librum *de inveſtigatione Antichriſti*, in quo Folmarum refellendum ſibi ſumſit, perinde ut in *libro de Gloria & Honore Filii Hominis*, ad Hermannum Epiſcopum Brixinenſem, qui vulgatus eſt a Bernhardo Pez Tomo 1. Anecdotorum parte 2. pag. 163. Auguſtæ Vindelicorum 1721. fol.

Jacobus FOLQVERIUS, Doctor Toloſanus atque Lector Theol. Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, ſcripſit *Viridaium*

rium Gregorianum, five allegorias in libros Sacræ Scripturæ S. Gregorii Magni verbis, ad Clementem VI. Anno 1345. Opus MStum in Bibliotheca Eremitarum Augustinianorum majoris Conventus Parif. teste Oudino T. 3. p. 946. Prologum edidit Jac. Hommey p. 555. spicilegii.

FOLQVINUS, supra, FOLCUINUS.

FONTANELLENSIS Abbatiæ S. Vandregesili in Normannia, diœcesis Rotomagensis, *Chronicon*, sive *gesta SS. Patrum Fontanellensis Cœnobii*, * ab Anno CHristi 645. usque ad Annum 834. cum commemoratione Genealogiæ *Arnulfi* progrediente ad Annum 885. & cum duplici appendice Chronici, quarum posterior desinit in An. 1053. in Dacherii spicilegio Tomo 3. pag. 185. (editionis novæ Tomo 2. pag. 263-290.) *Fragmentum* ab Anno 841. ad 856. plane diversi a Dacheriano Chronici Fontanellensis apud Andream du Chesne Tomo 2. scriptorum rerum Francorum pag. 387-390. ubi & aliud *fragmentum* ab Anno 841. ad 848.

GODFRIDUS DE FONTANIS, sive DE FONTIBUS, *bonus Episcopus* dictus, gessit autem Cameracensem Episcopatum ab

* Interpolatum esse notat Carolus le Cointe T. V. Annal. Francorum pag. 438. seq.

ab Anno 1220. ad 1238. Scriptor librorum *de Divinis Officiis*. Vide Bulæi Academiam Parif. Tom. 3. pag. 680. & T. 5. pag. 465.

GALFRIDUS DE FONTIBUS, Cancellarius Parisiensis circa Annum 1283. cujus *Quodlibeta* satis prolixa *quatuordecim* de variis argumentis exstant MSS. in Bibliotheca Regia & aliis Galliæ Bibliothecis. Vide Oudinum Tomo 3. p. 584.

Anonymi Benedictini Burani Historia FONTIS SALUTIS (Legenda de Hailprunne) A. 1159. in Bernhardi Pez Anecdotis Tom. 3. parte 3. pag. 647-656.

Bartholomæus FONTIUS, Florentinus, auditor non infrequens Hieronymi Savonarolæ, a) Francisci vero Philelfi successor, in Cathedra patria Oratoriam & Græcas litteras b) docuit ab Anno 1480. Ugolino Verino quidem judice

Ille fuit *Rhetor pubis moderator Hetruscæ,*
Judicio & nulli morum pietate secundus.

Deinde præfectus Bibliothecæ Budensi

a) Julius Niger de Scriptoribus Florentinis pag. 82.

b) Diarium Eruditorum Italiæ Tomo XVII. pag. 332.

ſi c) a Matthia Corvino, quem Hungariæ & Bohemiæ Regem conſtat diem obiiſſe An. 1490. Scripſit Fontius *Commentarium in Perſium*, poſt editionem Venetam A. 1482. fol. ſæpius exſcriptum typis, ut dixi libro 2. Bibliothecæ Latinæ cap. 12. *Orationes* ejus junctim editæ in 4to, de Eloquentia, de Hiſtoria, de bonis Artibus: de Poëtica, de Sapientia, de Satira & de ſtudiis Humanitatis. Vita Pauli Gviaccheti. De Pœnitentia, ſive Reſipiſcentia ad Laurentium Medicem. De aſſe, menſuriſque ac ponderibus. Poëticum, Saxettus. Dialogus de pudicitia & conjugio, cum aliis vulgatus Francofurti 1621. 12. cura Georgii Remi. De homine Oratio, cujus argumentum his verbis tradit Marſilius Ficinus: *Latiſſime a Medicis explicatam de humoribus, complexionibusque & mirabili humani corporis artificio, atque elegantiam Platonis in hominis corpore deſcribendo adeo admiratus eſt Bartholomæus Fontius noſter, Rhetor egregius, ut præclara oratione probaverit, neque Lactantium, neque Cornelium Celſum, neque Ciceronem ipſum*

c) De hac Bibliotheca Johannes Alexand. Braſſicanus præfatione ad Salvianum An. 1530. Baſileæ editum in fol. & Julius Pflugk Epiſtola ad illuſtrem Seckendorfium vulgata Jenæ 1688. in 8vo.

in re describenda ad mentem Platonis accedere potuisse.

Traditur etiam illustrasse *Livium* & *Juvenalem* & *Aristotelis Poëticam:* Præterea scripsisse *Annales suorum temporum* ab Anno 1448. ad 1483. quos manu auctoris scriptos Latine servat Florentiæ instructissima Bibliotheca illustris Viri Francisci Riccardi. *Epistola* hujus Fontii ad Robertum Salviatum legitur inter Epistolas ad Johannem Picum Mirandulam pag. 173. in qua Orationis, Budæ a se habitæ meminit. Omitto Epistolas Phalaridis in Hetruscum idioma ab eo versas, Florentiæ 1491. editas, & carmina ejus scripta Italice, unde illustribus poëtis Italis accensetur a Joanne Mario Crescimbenio Tomo 4. histor. Poëseos Italorum vernaculæ pag. 27. Alius *Bartholomæus* FONTIUS, Venetus, discipulus Palladii FUSCI Patavini, clarus sub sæculi XVI. initia. De Fusco illo infra suo loco. Hujus Fontii nomen inter scriptores prohibitos legitur in Indice Tridentino.

Johannes FORDENSIS, sive de FORDA, sive de FORDUN, Abbas Ordinis Cisterc. circa Annum 1210. Johannis Regis Anglorum a sacris Confessionibus, auctor Commentarii *in Jeremiam* ejusque *threnos*, & *in Cantica* ab eo loco, ubi

ubi GILBERTUS desierat, nec non libri *de Contemtu Mundi*, & *Homiliarum* CXX. Scripsit etiam *Vitam Walfrici*, Conodunensis Presbyteri, ad Bartholomæum Iscanum, sive Exoniensem Episcopum. Vide Lelandum cap. 206. Baleum III. 66. qui addit librum *de triplici Cruce*, & *Acta quædam Regis Johannis*, sicut Pitseus pag. 276. *Lectiones ordinarias*, & pag. 277. Scotichronicon, sed quod juniorem, ut mox dicam, auctorem habet.

Johannes FORDUN, Scotus, auctor *Scotichronici* libris sex usque ad Annum 1360. MSti in Cottoniana & aliis Angliæ Bibliothecis. Vide Oudinum Tomo tertio pag. 1091.

Mauritius FORDANUS, Anglus, Monanachus Bernhardinus, cujus Carmen *de schemate Pontificali* ad Reginaldum, Badunensem, sive Bathoniensem & Wellensem Episcopum, laudat Lelandus cap. 215. Reginaldus ille diem obiit Anno 1192. Vide Warthoni Angliam sacram Tom. 1. pag. 113.

Rogerus FORDANUS itidem Anglus & Monachus Bernhardinus, quem idem Lelandus cap. 205. ait, beneficio GVILELMI *Savignensis*, in unum volumen collegisse, & Baldevino, Fordano Abba-

ti dedicasse, *Revelationes* S. ELISABETHÆ, Virginis Schœnaugiani Monasterii. Elisabetha illa defuncta est A. 1168. de qua supra pag. 280. seq. Iisdem revelationibus Rogerus subjunxit *Encomium B. Virginis* versibus scriptum.

Jacobus Philippus FORESTUS, *Bergomensis*, infra, JACOBUS *Philippus*.

FORLIVIENSES Annales ab Anno 1275. ad 1483. editi a celeberrimo Muratorio in scriptoribus rerum Italicarum Tomo XXII. Vide & infra, HIERONYMUS Forliviensis.

S. FORMOSUS, priore nomine *Damasus*, ex Portuensi Episcopo Papa Romanus ab Anno 891. Septembris 19. ad Annum 896. Aprilis 4. Ejus nomine Epistola *ad Episcopos Angliæ*, revocando interdicto & *de Ecclesia Anglicana bene ordinanda* apud Wilhelmum Malmesburiensem libro 1. de gestis Pontificum Angliæ, Baronium ad Annum 894. num. 14. Speelmannum Tomo 1. Conciliorum Angliæ pag. 388. qui Formosi nomen pro Leone V. putat irrepsisse: quanquam Gabriel Cossartius malit pro Johanne IX. & Papebrochius pag. 146. conatus Chronico-historici suspicatur merum esse figmentum Seculi XI. quo inter Cantuariensem & Eboracensem Archiepiscopos fuit contentio atque

atque Eboracensis Cantuariensi æquari per omnia voluit, primatus autem Cantuariensi in hac Epistola vindicatur. Altera Epistola respondet Formosus ad Epistolam, quam *Stylianus* Neocæsariensis Euphratesiæ Episcopus ad Stephanum V. scripserat. Utraque in Tomis Conciliorum obvia, quibus accedit Epistola *ad Bernonem, Abbatem Gigniacensem*, de privilegiis ejusdem Monasterii, apud Baluzium Tomo 2. Miscell. p. 159. De ejus Epistolis *ad Fulconem*, Archiepiscopum Remensem, Regesque *Carolum* & *Odonem*, sive *Othonem* Flodoardus IV. 2. seq. historiæ Remensis, & e Flodoardo Baronius ad Annum 893. 894. Pro ordinationibus a Formoso Papa factis & pro causa ac negotio ejus contra Stephanum VII. Sergiumque Anti-Papam diligenter scripsit AUXILIUS, de quo supra Tomo 1. pag. 426. seq. Huic Formoso incerta conjectura Oudinus Tomo 2. pag. 382. seq. tribuere non dubitat *librum Pontificalem*, * qui sub DAMASI fertur nomine; & minus verisimili etiam suspicione pag. 387. scripta in S. Hieronymi obvia operibus, sub titulo: *Eusebii de morte Hieronymi* ad Damasum, *Augustini ad Cyrillum* Hierosol. & *Cyrilli ad Augustinum* de miraculis Hieronymi.

* Supra pag. 15. 16. 17.

Jacobus FORNERIUS, ſupra, BENEDICTUS XII. Papa. Tom. 1. p. 530. ſeq.

FORTANERIUS, ſive *Sertorius* VASSELLI, Aquitanus, Ordinis Minorum Miniſter Generalis, Patriacha Gradenſis & Cardinalitiæ dignitatis Candidatus obiit Patavii A. 1361. Ejus ſcripta laudata a Waddingo pag. 110. ſeq. præter *Sermones*, & *Lectiones Theologicas*, ac *Quodlibetica diſputata*, ſunt Commentarii *in omnes fere ſacrorum Bibliorum libros*, & in aliquot libros *S. Auguſtini* præſertim *libros XXII. de Civitate DEI.* id enim puto verius quam quod apud Waddingum eſt, *librum XXII.*

Sulco FORTENA & *Hanco* FORTENA, Friſii, qui temporibus Caroli Magni ſcripſiſſe traduntur: ille quidem *Principum Regumque Friſiæ genealogiam & res geſtas*, hic, *expeditiones a ſe ſuſceptas ſub Imperatore Græco, Rege Scotiæ Angliæque & Carolo Magno*, ex ſolo noti Suffrido Petri Decad. V. cap. 9. & Decad. VI. cap. 6. non certiſſimo in talibus auctore. Vide Voſſium pag. 299.

FORTUNATIANUS, in Honorii Codicibus lib. 1. cap. 98. vitioſe FORTUNATIUS, natione Afer, Aquilejenſis Epiſcopus, interfuit Concilio Sardicenſi An. 347. & teſte Hieronymo cap. 97. ſcripſit

ſcripſit *Commentarios in Evangelia, titulis* (ut apud Hilarium fit) *ordinatis, brevique & ruſtico ſermone*. De ruſtico ſermone Latino ſingularem ſe libellum conſcribere propoſuiſſe teſtatus eſt V. C. Chriſtianus Falſterus ad Gellii XIII. 6. parte 3. Amœnitatum Philologicarum pag. 286. De Fortunatiano hoc, qui ad Arianos denique deflexit, plura Tillemontius Tomo VI. memoriarum pag. 364. 419.

Curius FORTUNATIANUS Rhetor, de quo ſupra Tom. 1. p. 1238. Vide ſis & infra, PORTUNIANUS.

Venantius Honorius Clementianus FORTUNATUS, Italus, Presbyter & in Gallia Epiſcopus Pictavienſis, celebravit carmine elegiaco nuptias Sigeberti Regis & Brunechildæ An. 565. lib. VI. carmine 2. Carmen quod ad Chilpericum Regem tempore Synodi Brinnacenſis A. 581. habitæ ſcripſit, in libro nono primum locum occupat. Non ante Annum 600. rebus humanis valedixit. Vitam ejus ſcriptis præmiſit Chriſtoph. Browerus, S. J. qui Carmina Fortunati & alia opuſcula, quæ potuit reperire, cum notis ſacris, hiſtoricis & Geographicis vulgavit Moguntiæ 1603. & 1616. 4. inde recuſa in Bibliotheca Patrum Lugdunenſi

Tom. X. Indicem autem quem adjunxit Chronologicum, omnino mendoſum eſſe, & ad exactiores revocandum calculos notat Labbeus Tomo 2. de S. E. pag. 458. teſtatus omnia ſe opuſcula Fortunati infinitis locis partim ex optimæ notæ Codicibus, partim ex certiſſimis conjecturis emendata atque editis auctiora prælo jamdudum parata habere. Hunc ejus laborem necdum vidiſſe lucem dolendum eſt, cum hæc Labbeus jam ſcripſerit An. 1660. Subjunxit Browerus etiam ſilvam ſive indicem *enormium*, ut appellat, *quæ contra Grammaticæ vel Proſodiæ Canonem, aut peregrina in Fortunati lectione occurrunt*, Tom. X. Bibl. Patrum Lugd. pag. 617.

Poëmatia Fortunati pauca in Georgii Fabricii Poëtis Chriſtianis, & in Corporibus Poetarum Latinorum: plura in editione Jacobi Salvatoris Solarii, Venetiis 1578. 8. atque inde in Bibliothecis Patrum Bigneanis: Sed longe plurima in editione Chriſtoph. Broweri, S. J. digeſta itidem *libris undecim*, cum præmiſſa ad Gregorium Turonenſem amicum ſuum dedicatoria. In his libris præter varias Epiſtolas, etiam alia ſcripta proſario ſermone interſperſa ſunt, ut *expoſitio* * *Symboli*

* Orationis Dominicæ & Symboli Expoſitio legitur

boli libro XI. *Expositio Orationis Dominicæ* & *Consolatoria ad Mummulenum in morte filiæ decennalis*, libro decimo: Carmen *de resurrectione Domini* legitur lib. III. 9. quod LACTANTIO præter rem antea tributum emendavit, Venantioque restituit Georgius Cassander, Carali 1573. 8. & pag. 228. Operum: prodiit & separatim cum notis Augusti Buchneri, Wittebergæ 1627. 8. Difficilis quædam & laboriosi artificii carmina (qualia Optatiani Porphyrii habemus & Rabani) exstant lib. II. 4. 5. 6. & V. 7. quæ, ut multa alia, in editione Solarii & in Bigneana Bibliotheca Patrum, etiam Paris. 1624. desiderantur, cum Broweri Fortunatus tot jam annis semel antea atque iterum vulgatus extitisset. Singula Fortunati carmina, inter quæ multis *Epitaphiis Virorum illustrium* locum dedit, enumerare longum esset, & factum hoc ex parte a Leysero in Poëtarum medii ævi historia pag. 152. seq.

Vita S. Martini Turonensis, quam libros SULPICII Severi prosa scriptos secutus, panxit Fortunatus hexametro libris quatuor, præmissa Epistola qua eos *Domino sancto atque Apostolico piissimo in* CHri-

gitur etiam in Orthodoxographis pag. 1221. & 1227. Basileæ 1569. fol.

CHristo, *&* *peculiari patri GREGORIO Papæ* Turonensi dedicat. In limine libri primi alios etiam ante se Poëtas Christianos celebrat his verbis:

Primus enim docili distingvens ordine carmen
Majestatis opus metri canit arte JUVENCUS,
Hinc quoque conspicui radiavit lingva SEDULI,
Paucaque perstrinxit florente ORIENTIUS ore,
Martyribusque piis sacra hæc donaria mittens
Prudens prudenter PRUDENTIUS immolat actus,
Stemmate, *corde*, *fide pollens PAULINUS* * *&* *arte*
Versibus explicuit Martini *dogma magistri*.
Sortis Apostolicæ quæ gesta vocantur & actus
Facundo eloquio vates sulcavit ARATOR.
Quod sacra explicuit serie genealogus olim,
ALCIMUS egregio digessit acumine præsul.

Exstat hæc vita in editione poëmatum Fortunati Veneta & Moguntinis, & in Bi-

* Paulinus Petrocorius.

Bibliothecis Patrum Coloniensi 1618. Tomo VI. Parisiensi 1624. Tomo VIII. pag. 752. & in Lugdunensi Tom. X. pag. 597.

Carmen elegiacum *de excidio Thuringiæ* ex persona Rhadegundis, quod incipit:

Conditio belli tristis, sors invida rerum.

Tomo X. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis pag. 613. Confer Casparis Sagittarii Antiquitates Regni Thuringici pag. 323.

Hodæporicon carmine elegiaco *ad Justinum juniorem, Imperatorem & Sophiam Augustam*, quod incipit:

Gloria summa Patris, Natique ac Spiritus almi.

Tomo X. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis pag. 614.

Carmen elegiacum *ad Artachin*, quod incipit:

Post patriæ cineres & culmina lapsa parentum.

ibidem pag. 615.

FORTUNATI Vitæ Sanctorum.

S. Albini, Andegavensis Episcopi, defuncti circa Annum 550. apud Surium 1. Martii & apud Mabillonium Sec. 1. Benedictin. pag. 108. & in Actis Sanctorum

ctorum Tomo 1. Martii pag. 57. cum notis.

S. Amantii, Episcopi Ruthenensis, apud Surium 4. Novembris, & sincerior in Labbei Bibliotheca nova MSS. Tom. 2. pag. 474 - 481.

S. Germani, Parisiensis Episcopi, defuncti An. 576. apud Surium 28. Maji, & in Mabillonii Sec. I. Benedictin. pag. 319. atque in Actis Sanctorum Tomo 6. Maji XXVIII. pag. 778. cum notis Henschenii.

S. Hilarii, Pictaviensis Episcopi, qui Anno 369. obiit, libris duobus ad Pascentium Papam, sive Episcopum Pictaviensem, scripta ante Annum 559. * apud Surium 13. Januar. & ante Hilarii Opera pag. CXXVIII. cum notis Benedictinorum, & in Actis Sanctor. Tom. 1. Januarii pag. 790. Liber secundus, qui est de Hilarii miraculis, an Fortunati hujus sit, dubium videtur viris quibusdam doctis.

S. Marcelli, Parisiensis Episcopi, apud Surium Novembris 1. Confer Gregorium Turonensem de gloria Confessorum cap. 89.

S. Mau-

* Labbeus Tomo 2. de S. E. pag. 459.

S. Maurilii, Episcopi Andegavensis, qui circa Annum 431. obiit, apud Surium 13. Septembris.

S. Medardi, Episcopi Noviomensis, defuncti circa Annum 556. interpolata apud Surium 8. Junii: sincerior in Dacherii spicilegio Tomo VIII. pag. 391. & editionis novæ Tomo 2. pag. 70. 71. atque apud Mabillonium Sec. I. Benedictin. pag. 234. & in Actis Sanctorum Tomo 2. Junii pag. 79. cum notis Papebrochii, præmisso pag. 78. carmine elegiaco de ejusdem Medardi miraculis, quod incipit: *Inter Christicolas*.

S. Paterni, Episcopi Abrincensis, circa Annum 565. in Mabillonii Sec. 2. Benedictin. pag. 1100. & cum Henschenii notis Act. Sanctor. Tom. 2. Aprilis XVI. pag. 427.

S. Radegundis Reginæ, quæ A. 587. obiit, apud Surium 13. Augusti. Vitam a Fortunato scriptam supplevit BAUDONIVIA Sanctimonialis. Vide Pagium ad Annum 527. num. XVI.

S. Remigii, Remensis Archiepiscopi, apud Surium 1. Octobris.

Expositio Fidei Catholicæ in Symbolum Athanasianum *Quicunque*: quam edere promiserat celeberrimus Muratorius Tomo

Tomo 1. Anecdotorum Latinorum pag. 15. vulgavitq; Tomo 2. p. 212-217. subjuncta erudita de Symbolo illo dissertatione.

Hymnum ad baptizatos, ex MSto Pontificali Ecclesiæ Pictaviensis, edidit Edmundus Martene de antiquis Ecclesiæ ritibus pag. 181. qui cum brevis sit, etiam hoc loco non erit ingratus Christiano Lectori.

Tibi laus perennis auctor
Baptismatis sacrator,
Qui sorte passionis
Das præmium salutis.
Nox clara plus & alma
Quam luna, sol & astra,
Quæ luminum corona
Reddis diem per umbram.
Tibi laus.
Dulcis, sacrata, blanda,
Electa, pura, pulcra,
Sudans honore mella,
Rigans odore chrisma.
Tibi laus.
In qua Redemptor orbis
De morte vivus exit;
Et quos catena vinxit
Sepultus ille solvit.
Tibi laus.
Quam CHristus aperivit
Ad gentium salutem,

Cujus

Cujus salubri cura
Redit novata plasma.
Tibi laus.
Accedite ergo digni
Ad gratiam lavacri;
Quo fonte recreati
Refulgeatis agni.
Tibi laus.
Hic gurges est fideles
Purgans liquore mentes,
Dum rore corpus sudat,
Peccata tergit unda.
Tibi laus.
Gaudete Candidati,
Electa vasa regni,
In morte consepulti
CHristi fide renati.
Tibi laus.

Alius Fortunati hymnus ex Ecclesiæ Mindensis antiphonario MSto, quod Helmstadii servatur, editus a Polycarpo Leysero pag. 168. Historiæ Poëtarum medii ævi, quem & ipsum hic adscribere placet, licet repetitum in Diario Theologico Dresdensi * Anno 1722. pag. 532.

Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis,

Nulla

* Fortgesetzte Sammlung von Alten und Neuen Theologischen Sachen.

Nulla silva talem profert
Fronde, flore, germine.
Dulce lignum, dulce clavo
Dulce pondus sustinens.
Pangi lingva gloriosi *
Prælium certaminis,
Et super crucis tropheo
Dic triumphum nobilem.
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.
De parentis protoplasti
Fraude Factor condolens;
Quando pomi noxialis
Morsu in mortem corruit.
Ipse lignum tunc notavit
Damna ligni ut solveret.
Hoc opus nostræ salutis
Ordo depoposcerat.
Multiformis perditoris
Ars ut artem falleret,
Et medelam ferret inde
Hostis unde læserat.
Quando venit ergo sacri
Plenitudo temporis,
Missus est ab arce Patris
Natus orbis conditor,

Atque

* Hinc Thomas Aquinas sumsit ansam hymni, sed diversi longe, qui in Festo Corporis CHristi frequentari consvevit, atque incipit: *Pange lingva gloriosi Corporis mysterium, Sangvinisque pretiosi quem in Mundi pretium Fructus ventris generosi Rex effudit gentium.*

Atque ventre virginali
Carne factus prodiit.
Vagit infans inter arta
Positus præsepia,
Membra pannis involuta
Virgo mater alligat,
Et pedes manusque crura
Stricta cingit fascia.
Lustra sex qui jam peracta
Tempus implens corporis,
Se volente natus ad hoc
Passioni deditus,
Agnis in crucis levatur
Immolandus stipitem.
Hic acetum, fel, harundo,
Sputa, clavi, lanceæ,
Mite corpus perforatur,
Sangvis unda profluit,
Terra, pontus, astra, mundus,
Quo lavantur flumine,
Flecte ramos arbor alta,
Tensa laxa viscera,
Et rigor lentescat ille,
Quem dedit nativitas.
Ut superni membra Regis
Miti tendas stipite.
Sola digna tu fuisti
Ferre precium sæculi,
Atque portum præparare
Nauta mundo naufrago,

Quem sacer cruor perunxit
Fusus agni corpore.
Sit Patri, Natoque summo
Gratiæ cum Spiritu,
Sempiternæ Trinitati
Laus, salus & gloria:
Quæ creavit, quæ redemit,
Quæque nos illuminat.

FORTUNATUS *Manichæus*, Presbyter Hipponensis, cum quo Acta sive Disputatio S. Augustini adhuc Presbyteri per duos dies habita Hippone circa Annum CHristi 392. sæpe prodiit inter hujus opera & Tomo VI. editionis Benedictin. pag. 67.

FORTUNIUS Tubursicus in Africa *Donatianæ* partis Episcopus, cui cum eodem S. Augustino intercessit disputatio circa Annum 397. de cujus Actis vide hujus Epistolam 163. ad Eleusium Glorium & Felices, (editionis novæ XLIV.)

Ægidius FOSCHERARIUS, supra in ÆGIDIO Tom. 1. pag. 49.

FOSSÆ NOVÆ *Chronicon* ab Anno primo nostræ Salutis usque ad Annum 1217. auctore anonymo, editum ex MSto Cœnobii Fossæ novæ a Ferdinando Ughello sub falso nomine Johannis de CECCANO,

NO, Tom. I. Italiæ Sacræ A. 1644. in appendice pag. 450. & editionis novæ An. 1722. Tomo decimo, ubi inter anecdota Ughelliana ducit familiam. Novissime emendatius vulgavit celeberrimus Muratorius Tom. VII. scriptorum rerum Italicarum pag. 851.

Gerhardus de FRACHETO, Lemovicensis Ordinis Prædicatorum, defunctus Anno 1271. scriptor *Chronici* *) ab initio Mundi usque ad coronationem Caroli Francici in Regem Siciliæ A. 1265. MS. in variis Bibliothecis Galliæ & Italiæ. Vide Oudinum Tomo 3. pag. 493. & Jacobum Qvetif Tomo 1. pag. 260. ubi etiam de Fracheti hujus *Vitis Fratrum Ordinis Prædicatorum* scriptis jussu Humberti, Magistri Ordinis, editisque Duaci 1619. 4. & Valentiæ Aragonum 1657. 4to.

Nicolaus de FRACTURA, Decretorum Doctor & ex Monacho Cassinensi Abbas S. Vincentii de Vulturno in Italia absolvit An. 1299. *Commentarium in Regulam S. Benedicti* ad Abbates Fratresque Monachos illius Ordinis, quem MStum in Bibliotheca Sangermanensi Paris. evolverunt

Mm 3

*) Hoc est quod *Chronicon Lemovicense* a Cangio appellatur.

runt Cangius, & Oudinus Tomo 3. pag. 649. qui in calce Codicis hos versus reperit:

Hic liber est scriptus, exponens sit benedictus:
Ut rosa flos florum, sic est liber iste librorum.

Rudolphus de FRAMEYNSBERG, miles, sive nobilis Bavarus, scripsit *investigationem & locorum distinctionem*, sive *descriptionem itineris* Landshuta An. 1346. * suscepti absolutique in Palæstinam, ad montem Sinai & in Ægyptum: Edidit sed extrema parte mutilam Henricus Canisius Tomo 6. antiquæ Lectionis p. 320. (editionis novæ Basnagianæ Tomo IV. pag. 358-360.)

Johannis Georgii ECCARDI † Commentarii de rebus FRANCIÆ Orientalis, sive Germanicæ, & Episcopatus Wirceburgensis usque ad Henrici Aucupis tempora, Wirceburgi 1729. fol. duobus Voluminibus, quorum utrique subjuncta varia antiqua monumenta, Tomo priori quidem

* non 1336. ut typorum errore apud Oudinum Tomo 3. pag. 914.

† Acta Eruditorum An. 1732. pag. 145. & 249. Immortuus Eccardus vir doctus huic operi, Wirceburgi An. 1730. mense Februario. Bibl. Germanique Tom. XXI. p. 224.

quidem 1. *Annotatio temporis vetusta ex Codice MSto Homiliarum S. Burchardi antiquissimo depromta*, pag. 803. 2. *Annales breves ex Codice Seculi noni*, pag. 804. 3. *Annales breves Anno* 816. *conscripti*, pag. 805. 4. *Chronicon Wirceburgense Baluzianum*, pag. 806. 5. *Anonymi Chronicon Wirceburgense Anno* 1340. *conscriptum, & usque ad Laurentium de Bibra continuatum*, ex Codice MSto monasterii S. Stephani Wirceburgensis, p. 816. 6. *Venerabilis Bedæ liber de ratione temporum, cum Bibliothecæ Cathedralis Wirceburgensis Codice collatus*, adjectis *binis Chronicis vetustissimis*, pag. 825. 7. *Additamentum ad Bedæ Martyrologium*, ex Codice Wirceburg. seculo IX. exarato, pag. 829. 8. *Necrologium insertum Bedæ Martyrologio*, ex Codice Wirceburg. seculi IX. pag. 830. 9. Excerpta *ex Calendario Missalis Frisingensis vetustissimo*, pag. 834. 10. *Burchardi, Episcopi Wirceburgensis, Codex Homiliarum*, ex Bibliotheca Cathedrali Wirceburgensi excerptus, cui nonnulla ex MSto, ære cælata inseruntur, pag. 837. 11. *Glossæ veteres lingua Hibernica*, Epistolis D. *Pauli* adscriptæ, ex Codice Seculi IX. Wirceburgensi, pag. 847. 12. *Glossarium Romano-Theotiscum*, ex Codice seculi octavi, in Fuldensi quondam, nunc Bi-

bliotheca Hasso-Cassellana asservato, cui eruditas subjunxit notas editor, pag. 853. 13. *Fragmentum fabulæ Romanticæ, Saxonica Dialecto, Seculo octavo conscriptæ*, ex Codice Hasso-Cassellano, cum interpretatione editoris & notis præclaris, p. 864. 14. *J. G. Eccardi Commentatiuncula de Anonymo Ravennate, ejusque ætate*; quippe quem gente Gothum, ac Seculo VII. vixisse, & jam ante Annum 647. sua conscripsisse, evincit, pag. 902. 15. *Vita S. Chrodegangi, Episcopi Metensis*, ex Codice Seculi XII. Gvelferbytano, pag. 912. 16. *Ottonis, Ducis Brunsvicensis, Privilegium*, quo Jus Francorum civitati Mundensi, confirmatur. pag. 936.

Tomo posteriori: 1. *Diplomata Wirceburgensia*, ubi *Schannati*, Fuldensis Historiographi, errores acri sale perstringuntur, pag. 863. 870. 2. *Specimen Breviarii rerum Fiscalium Caroli Magni*, una cum *Capitulari de villis* ex Codice Helmstadiensi, pag. 902. 3. *Annales breves Coloniensis*, ex MSto Bibliothecæ Metrop. Coloniæ, pag. 917. 4. *Catalogus Abbatum Werthinensium & Episcoporum Colon.* ex Codice Seculi XI. Werthinensi, pag. 918. 5. *Exorcismi & Ceremoniæ in Judiciis DEI*, ex Codice Werthinensi Seculi XI. pag. 919. 6. *Catechesis*

chesis Theotisca, ex Codice Bibliothecæ Cæsareæ, pag. 923. 7. *Confessio Theotisca*, ex Codice Bibliothecæ Cathedralis Wirceburgensis, pag. 930. 8. *Homiliarum Theotiscarum Fragmenta*, ex Codice Cæsareo, pag. 941. 9. *Hymni Francici*, ex Codice Juniano Oxoniensi, pag. 948. 10. *Rabani Mauri Glossarium in Vetus & Novum Testamentum*, ex Codice Bibliothecæ Cæsareæ, p. 950. 11. *Glossæ Theotiscæ*, ex Codicibus Bibliothecæ Cathedralis Wirceburgensis, pag. 977. 12. *Glossæ Florentinæ*, ex Bibliotheca Magni Ducis, pag. 981. 13. *Glossarium Latino-Theotiscum*, ex Codice Bibliothecæ Hamburgensis Sec. X. pag. 981. 14. *Glossæ Theotiscæ*, in *Bedæ* artem metricam, ex Codice *Goldastino* Bibliothecæ Bremensis Sec. X. pag. 1002. 15. *Glossæ Theotiscæ*, ex Ebneriano Prudentii Codice Sec. XI. pag. 1003.

Petri PITHOEI Annalium & Historicorum FRANCORUM ab Anno CHristi 708. ad Annum 990. *Scriptores coætanei XII.* Parisiis 1588. & Francofurti typis Wechel. 1594. 8vo. Post præmissam ex antiquo Codice Legis Salicæ, *brevem notationem Chronicam* ab Anno 697. ad 713. in hoc volumine continentur:

I. *Annales* FRANCORUM ab anno incarnationis Domini DCCXIV. ad annum DCCCLXXXIII. Maguntiæ, ut videtur, ſub ditione Lotharii & Ludovici filii, ſcripti temporibus Rhabani Mauri, Archiepiſcopi, pag. 1.

II. *Frodoardi* Presbyteri Eccleſiæ Remenſis Annales, ſive Chronicon ætatis ſuæ, i. ab anno CHriſti DCCCCXIX. ad annum DCCCCLXVI. cum appendice annorum aliquot, pag. 109.

III. Continuatio ab A. DCCCCLXXVII. ad annum DCCCCXC ex Chronicis *Wilhelmi Nangii*, Monachi S. Dionyſii, tunc nondum editis, pag. 207.

IV. *Odoranni*, Monachi S. Petri Vivi Senonenſis, Chronicon, quod ille jam ſexagenarius collegit Anno MXLV. pag. 214.

V. Fragmentum Gallici ſcriptoris ex *Conrado* Abbate, ad annum DCCCCXXII. pag. 216.

Genealogia B. Arnulfi, Metenſis Epiſcopi, ex antiqua membrana ejusdem Eccleſiæ, pag. 219.

Fragmentum veteris ſcriptoris de Majoribus domus Regiæ, ex Codice Floriac. Cœnobii, pag. 226.

VI. *Vi-*

VI. *Vita Karoli Magni*, Francorum Regis & Imperatoris, deſcripta, ut videtur, magna parte *a Monacho S. Eparchii Egolismenſis*, ex *annalibus plebejo & ruſticano ſermone compoſitis*, quos & *Regino* Prumienſis ſeqvutum ſe ait ad annum DCCCXIV. nonnullis interpolatis, paucis etiam additis, pag. 230.

Charta diviſionis Imperii, quæ in quibusdam exemplaribus *Karolo Magno* adſcribitur, non certa fide, pag. 283.

VII. Fragmentum ex hiſtoria *Pauli Warnefridi* Longobardi filii, Diaconi Forojulienſis, de Epiſcopis Mediomatricum Eccleſiæ, pag. 288.

VIII. Conſtantini Manaſſis de Karolo Imperatore verſus Politici, Græce, pag. 290.

IX. *Thegani*, Chorepiſcopi *Treverenſis*, *de geſtis Ludovici Pii* Imperatoris, cum præfatione *Wallafridi Strabonis*, Abbatis Augienſis, pag. 295.

Acta impiæ & nefandæ exauctorationis ejusdem Ludovici Imperatoris apud Compendium, Anno DCCCXXII. pag. 322.

Præceptum ejusdem Imperatoris de diviſione inter filios, pag. 330.

X. *Vita* ejusdem *Ludovici Pii* incerto ſcriptore, ſed tamen coætaneo, p. 336.

Chartæ

Chartæ privilegiorum ab eodem Imperatore concessorum Hispanis, qui ad ipsum, Saracenorum metu confugerant, ex Tabulario Ecclesiæ Narbonensis, pag. 427.

XI. *Nithardi*, Angilberti filii, Karoli Magni Imperatoris ex Bertha filia nepotis, de dissensionibus filiorum Ludovici Pii, libri quatuor, pag. 433.

Libellus proclamationis Karoli Regis adversus Gvenilonem, Archiepiscopum Senonum, oblatus Synodo Tullensi, sive Saponariæ, anno DCCCLIX. cui subjuncta est Epistola ejusdem Synodi ad Episcopos Britanniæ sive Armoricanæ provinciæ pag. 491.

Acta Coronationis Karoli Imperatoris Ludovici filii, pag. 498.

Sacramentum eidem Imperatori præstitum ab Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Comitibus, ac reliquis Italiæ optimatibus, pag. 506.

Subjuncta sunt alia fidelitatis sacramenta eidem Regi a Francis præstita pag. 508.

Fragmentum historiæ Francicæ a Ludovico Balbo, qui a quibusdam *illustris*, ab aliis *Nihili* dictus est, ad Hugonem regem. Ex vetusta membrana Floriac. Cœnobii, pag. 510.

Aliud

Aliud fragmentum Aquitanicæ historiæ ex pervetusta scida Lemovic. a morte Karoli Calvi ad Hugonem regem. Incipit: *Interea Carolo Calvo de seculo migrante*, pag. 517.

Epitaphia quorundam Regum, ex vetustis monumentis, pag. 427. 524. 525.

XII. *Abbonis* Levitæ de obsidione urbis Parisiorum a Normannis ad Gozlinum fratrem, Libri duo, versibus hexametris, pag. 530-572.

Petri PITHOEI Historiæ FRANCORUM ab Anno 900. ad 1285. Scriptores veteres XI. extrema stirpis Carolinæ & Capetiorum Regum res gestas, usque ad Philippum D. Ludovici filium explicantes. Francofurti 1596. fol.

1 *Glabri Rodulphi* ad Odilonem Abbatem Cluniacensem, Historiarum libri IV. ab Anno 900. & maxime ab Anno 1000. qui fuit Roberti Regis XIII. ad Annum 1045. pag. 1.

2 *Helgaldi*, sive *Helgaudi*, Floriacensis Monachi, Epitoma vitæ *Roberti* Regis, ex alterius Monachi scriptis. pag. 62. præmisso Testamento *Leodebodi* Abbatis S. Aniani, quod factum est sub Chlodoveo Rege Francorum, filio Dagoberti senioris. pag. 59.

3 Aqui-

Mar-

Marqvardi FREHERI Corpus FRANCICÆ Historiæ veteris & sinceræ, ad Ludovicum XIII. Galliæ Regem. Hanov. 1613. fol.

Ivonis Episcopi * ab Anno 1092. ad 1115. Carnotensis, de gestis a tempore Regum Assyriorum usque ad Constantinum Magnum pag. 1. cum brevi Chronico de Regibus Francorum a Pharamundo usque ad Philippum, qui decessit anno regni XLIX. CHristi 1108.

S. Gregorii, Toronis sive Turonensis Episcopi, gesta Regum Francorum epitomata Capitibus LIII. usque ad Annum 720. pag. 55.

Nazariani Annales breves ab Anno 707. quo Pipinus senior regnare cœpit, ad 790. pag. 86.

Fredegarii Scholastici hist. Miscellæ pars excerpta ex Chronica *Gregorii*, Episcopi Thoronachi (Turonensis) capitibus XCIII. pag. 90. ab originibus Francorum usque ad Chilpericum.

Ejusdem *Fredegarii* Chronica a Guntramno Rege Francorum usque ad Annum 739. capitibus CX. p. 118.

Appendix ex alio Codice ab A. 742. ad 768. pag. 160.

Erchan-

* Sammarthan. Tom. 2. Galliæ Christianæ pag. 487. seqq.

Erchanberii, ſive *Erchanberti* Fragmentum ex breviario Francorum & Majorum domus pag. 167. a Clothario, ſive ab Anno 613. ad 737. & alterum egregium de Pipino ſeniore, Anſegiſi F. ab Anno 688. ad 692. pag. 168.

Pauli Warnefridi, Langobardi F. Diaconi Forojulienſis, *de Epiſcopis Metenſis Civitatis* ab Apoſtolicis temporibus, ſive a Clemente ad Annum 777. ſeu usque ad Angilramnum, cui hunc librum Paulus inſcripſit. pag. 171.

Ejusdem Pauli *Supplementum Langobardicorum* e MSto Palatino pag. 178. ubi extrema regni Longobardici finiti A. 773. cum ſtetiſſet per annos 206. ex quo ipſi Italiam intraverant.

Anonymi fragmentum Chronici ab Anno 776. ad Annum 825. pag. 179. Poſtremo loco affertur Juramentum, quod Romano clero & populo Eugenius Papa facere imperavit: *Promitto ego ille per DEUM Omnipotentem, & per iſta ſacra quatuor Evangelia, & per hanc Crucem Domini noſtri JESU CHriſti, & per corpus beatiſſimi Petri Principis Apoſtolorum, quod ab hac die in futurum fidelis ero Dominis noſtris Imperatoribus Hludovico & Hlothario, diebus vitæ meæ, juxta vires & intellectum meum, ſine fraude atque malo ingenio, ſalva fide quam repromiſi Domi-*

no

no Apostolico: & quod non consentiam, ut aliter in hac sede Romana fiat electio Pontificis, nisi canonice & juste, secundum vires & intellectum meum: & ille qui electus fuerit me consentiente, consecratus Pontifex non fiat, priusquam tale sacramentum faciat in præsentia Missi Domini Imperatoris, & populi, cum Juramento quale Dominus Eugenius Papa sponte pro conservatione omnium factum habet perscriptum.

Epistolæ Francicæ LXXXIII. pag. 182. repetitæ deinde ab Andrea du Chesne Tom. 1. rerum Francorum p. 847.

Gregorii Florentii, Episcopi *Turonici*, Historiarum libri decem, pag. 1. cum recapitulatione de Episcopis Turonicis a Gratiano primo (tempore Decii) usque ad Gregorium XIX. Episcopum. pag. 240.

Decem libros Historiarum, inquit pag. 243. *anno vigesimo primo * ordinationis nostræ: septem Miraculorum, unum de Vitis Patrum scripsi: in Psalterii tractatum librum unum commentatus sum: de cursibus etiam Ecclesiasticis unum librum condidi.*

Aimoi-

* Gregorii I. Papæ quinto (CHristi 594.) Guntheramni Regis XXXI. Childeberti junioris XIX.

Aimoini Monachi, qui antea *Annonii* nomine circumferebatur, Historiæ Francorum libri IV. ad Joannis Nicotii Codicem restituti, ex editione Wecheliana 1567. 8. pag. 245.

Adelmi Benedictini, sive secundum alios *Ademari* Monachi Annales Francorum Regum ab Anno 741. ad 828. pag. 381.

Vita & gesta Caroli Magni per *Eginhartum* illius quandoque alumnum atque scribam adjuratum, Germanum. pag. 435.

Vita Hludovici Pii Imperatoris, Karoli Magni filii, incerto auctore, sed coætaneo & Astronomiæ * perito usque ad Annum 840. quo Ludovicus obiit, ante pleniorem Petri Pithœi editionem pro *libro quinto Aimoini* habita editaque: pag. 445. Et *Aimoini* Annales continuati ab Anno 846. ad 1165. pag. 476.

Micha-

* ad Annum 839. pag. 471. ubi de Cometa & de Imperatore, quid ille portenderet sollicito: *antequam quieti membra committeret, accito quodam, itemque me qui hæc scripsi, & qui hujus rei sapientiam habere credebar, percontari studerit.* Auctor fasciculi temporum Philosophum, cum quo Imperator attonitus de Cometa contulit, vocat Eginhardum.

Michaëlis Ritii, Patricii Neapolitani, de Regibus Franciæ a Marcomiro ad Ludovicum XII. libri III. ad Gvidonem Magnum, Franciæ Cancellarium, scripti Romæ A. 1505. & in anno 1503. desinentes pag. 531.

Caroli Magni Vita per *Donatum Acciajolum* edita pag. 549-559.

Andreæ du CHESNE Historiæ FRANCORUM Scriptores Coætanei. Tomus *primus* ab ipsius Gentis origine ad Pipinum usque Regem: *Secundus* a Pipino Caroli Magni Patre usque ad Hugonem Capetum. Parisiis 1636. & post Andream A. 1640. * inopino fato extinctum, continuante laborem *Francisco du* CHESNE, filio, *Tertius* a Carolo Martello Pipini Regis patre usque ad Hugonis & Roberti Regum tempora. *Quartus* ab Hugone & Roberto Regibus usque ad regnum Philippi Augusti, Parisiis 1641. & *Quintus* denique 1649. fol. a Philippo Augusto Rege usque ad tempora Philippi IV. sive Pulchri. Quæ singula in lo-

 cuplete

* Claudius Sarravius Epistola 24. data Rothomagi Nonis Majis A. 1640. *Andreas du Chesne nobilissimus Regni Geographus & Historiographus hac septimana miserabiliter obiit: e curru decidenti baculus ilia ingressus est, unde magno cum cruciatu post unam aut alteram horam exspiravit.*

cuplete hac collectione Lectori offerantur, esset hic referendi locus, nisi distincte & accurate id factum esset nuper in Clarissimi Christiani Gottlieb Buderi Bibliotheca scriptorum rerum Germanicarum, quæ celeberrimi Burchardi Gotthelf Struvii Corpori Historiæ Germanicæ præmissa legitur Jenæ 1730. fol. pag. 105 - 118. Longe ulterius autem progredi statuerat Chesnei utriusque patris & filii industria, nam simili studio voluerat persequi Historiæ Francicæ monumenta ad suam usque ætatem, per Tomos XXIV. quorum notitiam Chronologica serie consignatam jam tertium edidit Franciscus du Chesne Parisiis 1663. 8. atque ego recudendam dedi in isagoge in notitiam scriptorum historiæ Gallicæ, Hamburgi 1708. 8. una cum Christiani Gryphii commentatione de scriptoribus, qui res Gallicas seculo præsertim XVII. illustrarunt, & Hermanni Dieterici Meibomii dissertat. de Gallicæ historiæ periodis & scriptoribus edita Helmst. 1703. 4. Post Chesneorum tempus ab illustrissimo Colberto,* qui An. 1676. apparatum integrum a Francisco du Chesne redemerat, ac deinde ab aliis

* Jacobus le Long Bibliotheque historique de la France pag. 954. Vide & p. 310. sq.

aliis spes facta est operis illius per eruditos Galliæ non perficiendi modo, sed etiam supplendi augendique: hactenus tamen necdum quicquam in lucem prolatum, quanquam materiæ tantum suppetat. ut illi complectendæ non XXIV. sed ne XL. quidem Volumina satis videantur futura esse.

De ejusdem Andreæ du Chesne *Normannicarum* rerum scriptoribus ab Anno 838. ad 1220. Paris. 1619. fol. dicere me memini Tom. 1. p. 269.

Vide & quæ de FRANCORUM Annalibus supra in CAROLO M. & in EGINHARTO.

De *Stephani* BALUZII *Capitularibus Regum* FRANCORUM, Parisiis 1677. fol. duobus Voluminibus, abunde dictum Volumine XI. Bibliothecæ Græcæ pag. 493 -- 515.

Jacobi BONGARSII *Gesta DEI per* FRANCOS, sive de expeditionibus Gallorum in Palæstinam ab An. 1095. ad 1420. scriptores veteres duobus Voluminibus Hanov. 1611. fol. recensitos Lector videre poterit in libro de propagatione Lucis Evangelicæ pag. 522. seq. ubi etiam de tertio Tomo adhuc inedito pag. 526. & de pluribus veteribus, quæ illi collectioni addi possunt, monumentis pag. 527-533.

Carolus le COINTE, Trecensis, Congregationis Oratorii Presbyter, auctor Operis præcipui, quod *Annales Ecclesiasticos* FRANCORUM inscripsit, atque octo Voluminibus in folio deduxit ad Annum CHristi 845. Octavum quidem Volumen in lucem proferre ipse non potuit, sed cum operi auctor esset immortuus, a) factum illud a Presbytero Oratorii altero *Gerhardo Boisio*, Parisiis 1683. fol. *Primus* Tomus lucem viderat An. 1665. atque ab Anno Christi 265. ubi Francorum prima mentio b) desinit in obitu Clotharii primi An. 561. in quo etiam terminantur gesta veterum Francorum libris

a) *Cointius* defunctus est An. 1681. Januarii 18. ætatis 70. De eo consules Vitam a Boisio præfixam Tomo octavo Annalium, Ephemerides Eruditorum Parif. 1681. pag. 89. Acta Eruditorum A. 1685. pag. 340. Richardi Simonis Epistolas selectasGallice editas T. 3. p. 89. seq. Jacobi le Long Bibliothecam Historicam Galliæ num. 1519. pag. 66. seq. Nisseroni memorias Virorum eruditorum Tomo IV. pag. 269. *Hadrianus Valesius*, Henrici frater, extinctus A. 1692. 2. Julii. De eo Ephemerides Eruditorum illius anni pag. 503. & Valesiana A. 1694. in lucem data a filio. Acta Eruditorum An. 1694. pag. 307. Claudii Perraulti vitæ illustrium Gallorum Gallice editas Tom. 2. pag. 149. Nisseroni Memoriæ Tomo 3. pag. 215.

b) Vopiscus in Aureliano cap. 7. & 33.

libris VIII. descripta ab *Hadriano* VALESIO, Paris. 1646. fol. sive Volumen primum operis præclari, cujus secundus & tertius Tomus A. 1658. in lucem dati historiam deducunt ille ad Annum 584. hic ad 754. *Secundum* Cointii Volumen desinit in An. 632. quo obiit Clodoveus II. *Tertium* in A. 680. *Quartum* in A. 737. *Quintum* in An. 771. *Sextum* in A. 804. *Septimum* in An. 828. & *Octavum* in A. 845.

A *Martino* BOUQVETO denique, Benedictino erudito & Præfecto Bibliothecæ S. Germani de Pratis proxime exspectamus novam collectionum *Pithœi*, *Freberi*, & qui ab illis vulgata repetiit, sed meliora pleraque & pluribus aucta monumentis *Duschesnii*, longe emendatiorem locupletioremque editionem cujus duo singulis annis Volumina edenda * promittuntur.

Amplissimam & diligentem atque accuratam notitiam scriptorum veterum recentiumque, qui res FRANCORUM exposuere vel quomodocunque illustrarunt, debemus Viro incredibilis industriæ & candidi beneque sani judicii *Jacobi le* LONG, Presbyteri Oratorii & Biblio-

* Bibliotheque raisonnée Tom. XI. pag. 483.

thecæ Præfecti. Ejus Bibliotheca historica Galliæ lucem vidit Parisiis 1719. fol. in qua recenset Opera majora & minora quoque, Vitas, Orationes &c. numero circiter 18000. Idem de aliis Bibliothecarum Gallicarum scriptoribus disserit num. 6545. seqq. pag. 310. seq. Diem obiit Jacobus le Long Parisiis An. 1721. 13. Augusti, cujus opus supplendum continuandumque accepi in se suscepisse successorem ejus in Bibliothecæ Præfectura Clarissimum *F. de Molets*; & secundæ editionis mentionem injici video in Dominici de Colonia Tomo 2. historiæ litterariæ Lugdunensis pag. 657. Pro supplemento etiam illius haberi possunt non paucæ observationes, quæ de rerum Gallicarum scriptoribus obviæ sunt in Tomo quarto methodi historiarum *Langleti Fresnæi* editæ Parisiis 1729. in 4to.

S. FRANCISCUS Assisias Umber, Doctor *Seraphicus*, Auctor An. 1215. *Franciscani Ordinis Minorum* confirmati ab Innocentio III. & Honorio III. Hic post iter in Orientem An. 1219. susceptum redux diem obiit apud S. Mariam de Portiuncula An. 1226. 4. Octobr. Sanctis post obitum adscriptus a Gregorio IX. An. 1228. Vitam ejus præter ANGELUM *Tancredum*, LEONEM Assisiatem, &

RUFI-

RUFINUM *Sciffium*, aliosq; scripsit BONAVENTURA, editam in ejus Operibus & a Lipomanno, nec non a Surio 4. Oct. quibus possunt e recentioribus scriptoribus adjungi Lucas Waddingus Tom. 1. Annalium Ordinis Minorum, Lugduni 1625. fol. a) & cujus non ita pridem opus lucem vidit Gallice Candidus Chalippus Parisiis 1729. 4. b) Nescio autem an de ullo homine tantum sibi indulserit credulitas hypocrisis superstitio quam de Francisco, cum cogito scripta similia qualia sunt Bartholomæi Pisani Conformitates, de quibus dixi supra in ALBICIO, & ex quibus excerpta nuper cum iconibus ære a Picarto nitide descriptis viderunt lucem Gallice ac Latine Amstelodami 1734. 12. duobus Voluminibus; c) & quibus novissime

a) Opus totum *Waddingi* septem Tomis absolvitur, quorum postremus lucem vidit An. 1648. His deinde notitiam Scriptorum Martyrumque Ordinis Minorum subjunxit Romæ 1650. fol. Supplementum Bibliothecæ Waddingianæ a *Johanne a Divo Antonio* prodiit, ut mox infra sum dicturus.

b) Journal des Savans A. 1728. pag. 404. & 1729. May pag. 49. Memoires de Trevoux A. 1729. pag. 503. 678. 838. 1014.

c) *L'Alcoran des Cordeliers.* Confer scriptum:

Nn 5 Legende

fime non dubitavit teftimonium fuum adjungere P. Poiffonius Franciscanus in panegyrico S. Francifci, quem edidit Parifiis anno fuperiore 1733.4. d) in quo etiam celebrat Europam, Afiam, Africam Francifcanam, & plurib' quam XVII. provinciis Francifcanorum per Americam enumeratis, Mundum denique Francifcanum. Solus cum ftigmatibus pingendus S. Francifcus ex bulla Sixti IV. apud Edmundum Martene Tom. 6. monumentorum pag. 1382.

Scripta S. Francifci collegit edique curavit *Lucas Waddingus* additis notis Antwerpiæ 1623.4. Poft Waddingum *Johannes de la Haye*, Parifiis 1641. fol. & Lugduni 1653. fol. adjunctis fcriptis S. ANTONII de Padua. Subjecit Waddingus etiam vitam S. Francifci, a Bonaventura fcriptam: & Gregorii IX. bullam Canonifationis, *Nicolaique* LYRANI contemplationem in qua per decem antiphonas totidem Pfalmorum loca ad Francifcum detorquentur.

In

Legende dorée, ou fommaire de l'hiftoire des freres mendians de l'Ordre de S. Dominique & de S. François. Amft. 1734. 12.

d) Journal des Savans An. 1733. Août pag. 544. 554.

In ſcriptis ejus, quæ tribus parvis Tomis digeſta ſunt, in *primo* familiam ducunt *Epiſtolæ XVII.* quarum tertia eſt ad B. *Antonium de Padua*, IV. & V. ad *S. Claram* & cæteras *ſorores cœnobii S. Damiani* prope Aſſiſium: VI. VII. VIII. ad *Eliam*, Ordinis Vicarium Generalem: XVI. ad fratrem *Leonem*, & XVII. ad Dominam *Jacobam de Septem ſoliis.*

SECUNDO TOMO

Regula

Regula Tertiariorum, sive *Fratrum de Pœnitentia*, Capita XX. pag. 223.

TOMO TERTIO

Collationes breves XXVIII. de variis argumentis ad vitam Monasticam spectantibus pag. 286.

Ordo recitandi Officium Dominicæ Passionis ab hora Completorii Feriæ quintæ majoris Hebdomadæ ad Completorium Sabbati sancti, & omnibus diebus ferialibus per annum: pag. 381.

Canticum Fratris Solis, Italice, cum Latina versione pag. 398. Alia *duo Cantica*, itidem Italice pag. 402. 406.

Apophthegmata LVII. pag. 422.

Familiaria Colloquia XLI. pag. 443.

Prophetiæ XVI. pag. 474. *Parabolæ* II. pag. 484. & *Exempla* V. pag. 487.

Benedictiones VII. pag. 492.

Oracula XXX. pag. 497. & *Sententiæ* XVI. pag. 506.

Sermones breves VII. pag. 510.

Sex præcipuæ rationes, quare DEUS Religionem Minorum suæ concesserit Ecclesiæ pag. 517.

Decem perfectiones Veri Religiosi & perfecti Christiani pag. 521.

Hæc S. Francisci scripta etiam sine Waddingi commentariis edita Salmanticæ, Alexandriæ Statelliorum, Neapoli &c.

Scripto-

Scriptores quidam ad Hiſtoriam FRANCISCANI Ordinis facientes.

Johannis a Divo Antonio, Salmanticenſis, Fratrum Minorum atramento vel ſangvine ſcriptorum Bibliotheca, ſupplementum Bibliothecæ Waddingianæ. Salmanticæ 1728. 4to. Ejusdem Bibliotheca univerſalis Franciſcana. Madrit. 1732. fol. duobus Voluminibus Hiſpanice.

Petri Antonii, Veneti, Italice ſcripti, faſti Serafici, Venet. 1684. 8. Iſtoria Serafica, ovvero Cronica della riformata provincia di S. Antonio. 1688. 4. Vite e fatti de' ſommi Pontefici e Cardinali asſonti dell' ordine Serafico, Trevigi 1703. fol. Giardino Serafico iſtorico, Venetiis 1710. 4. duobus Voluminibus. Compendio dell' indulgenze, grazie, ſtazioni &c. 1719. 12. Legendario Franciſcano, Venet. 1721. 1722. Volumina 12. totidem menſibus reſpondentia in 4to, in quibus Vitæ amplius 500. Vite de' Santi, Beati & Venerabili Servi di Dio del' terz' ordine di S. Franceſco. Venet. 1725. 4to.

Johannes Blancona vertit Gallice Tomum I. Chronici Franciſcani, quod Luſitanice edidit Marcus Ulyſſiponenſis.

Zacha-

Zachariæ Boverii Annales fratrum Minorum Capucinorum, Lugduni 1632. fol. duobus Voluminibus, & ex Latino Italice, & Labbeo teste auctiores etiam Hispanice tribus Tomis in fol.

Johannis de Cardillo Historia tertii Ordinis S. Francisci. Cæsaraugustæ 1620. 4. Hispanice.

Bartholomæus Cimarellus & *Henricus Diola* scriptores sive interpretes Chronici Franciscani editi Venetiis 1617. 1621. 4. quinque Voluminibus.

Chronica Serafica. Vida del glorioso Patriarcha S. Francisco, i de sus primeros discipulos, escrita por el R. P. Fr. Damian Cornejo, *Chronista General de la Regular observancia. Parte primera. En Madrid por Juan Garcia Infanzon*, An. 1682. in fol.

Pars secunda apud eundem Infanzon, A. 1684. in fol.

Pars tertia apud eundem, An. 1686. in fol.

Pars quarta apud eundem, An. 1698. in fol. Quæ pars edita fuit Autore jam Episcopo *Aquaram calidarum*, vulgo *Orense*.

Horatius Diola, Bononiensis, Italice vertit ex Lusitanico Tomum I. Chronici *Marci* Ulyssiponensis, Brixiæ 1581. 4to.

Fran-

Francisci Dionysii, Genuensis, Bibliotheca scriptorum Ordinis Minorum, Genuæ 1691. fol. editio secunda auctior, vide Augusti Beyeri memorias Historico-Criticas librorum rariorum pag. 153.

Mariani, Florentini, fasciculus Chronicorum Ordinis Minorum MS. Vide Julii Nigri historiam scriptorum Florentinorum pag. 397.

Johannis Franchini Bibliosofia e memorie letterarie degli Scrittori Francescani Conventuali c'hanno scritto doppo l'anno 1585. Modona 1692. 4.

Angeli a S. Francisco Sacrarium Privilegiorum Seraphico Ordini concessorum, Duaci 1636. & Catalogus scriptorum Anglorum Seraphici Ordinis. ibid. 1649. 4.

Francisci Gonzagæ, Episcopi Mantuani, de origine Seraphicæ Religionis ejusque progressibus. Romæ 1587. fol. & Venetiis 1607.

Francisci Haroldi &c.

Editum a *Thoma Hearne* Oxoniæ 1726. 8. scriptum, the antiquities of the English Franciscans.

Hilarion de Nolay, Capucinus, qui Gallice edidit gloriam tertii Ordinis S. Francisci, sive Historiam originum ejus progressuumque. Lugduni 1694. 4.

Fran-

Francisci Lanovii, Parisini, Chronicon generale Ordinis Minorum, Parif. 1631. fol.

Marci Ulyssiponensis Chronicon Ord. Fratrum Minorum, Tomus I. & II. Lusitanice. Ulyssipone 1556. & 1562. fol. & utrique 1615. fol. Tertius Hispanice ad Philippum II. Salmanticæ 1570. fol. De Hispanica primorum Tomorum, Italica & Gallica versione vide Nicolaum Antonium Tomo 2. Bibliothecæ veteris Hispanæ pag. 69.

Benedicti Mazzaræ, Sulmonensis, de sanctis & illustribus Franciscanis, Venet. 1676. 4. Italice.

Arturi du Monstier, sive *de Monasterio*, Martyrologium Franciscanum Observantium, Discalceatorum, Recollectorum, Conventualium, Capucinorum, Clarissarum, Urbanistarum, & Tertiariorum utriusque sexus tam Secularium quam Regularium, Paris. 1638. fol.

Christophori Moreni de claris familiæ S. Francisci Viris, Hispanice. Vide Nicolaum Antonium Tomo 1. Bibliothecæ novæ Hispanæ pag. 189.

Didacus Navarrus vertit Hispanice ex Lusitanico Tomum I. Chronici *Marci* Ulyssiponensis. Compluti 1566. fol.

Rodol-

Rodolfus Oswalter de Scriptoribus Ordinis Minor. A. 1559. 4. non nisi ex Labbeo mihi notus.

Antonii de Orvieto Cronologia della Provincia Serafica Riformata dell' Umbria, o d'Assisi, divisa in tre libri. Perusiæ 1717. 4.

Franciscus de Pisa, Toletanus, cujus Catalogus Sanctorum & Virorum illustrium tertii Ordinis Franciscani lucem vidit Hispanice Toleti 1617. 4.

Benedicti Puccii, Ordinis Camaldulensis, Compendio delle Chroniche de' frati Minori. Venet. 1608. 8.

Ludovici de Rebolledo Chronicon generale S. Francisci & Apostolici ejus Ordinis. Hispali 1598. & 1603. fol. Hispanice duobus Voluminibus, cum Catalogo Sanctorum & Virorum illustrium ejusdem Ordinis.

Petri Rodolphi, Tossiniacensis, Historia Seraphica libris III. Venetiis 1586. 1595.

Philippus de Sosa vertit ex Lusitanico Tomum secundum Chronici *Marci* Ulyssiponensis.

Henrici Sedulii elogia Sanctorum ex tribus S. Francisci Ordinibus, addita eorum imaginibus ære descriptis Antwerpiæ 1602. Historia Seraphica, sive San-

ctorum Ordinis Franciscani Vitæ cum notis. ibid. 1613. fol.

Chronica Serafica escrita por el P. Fr. Eusebio Gonzalez de Torres. *Chronista General de la Regular observancia. Quinta parte. En Madrid en la imprenta de la vinda de Juan Garzia Infanzon*, A. 1719. in fol.

Sexta parte, apud eandem viduam, A. 1725. in fol.

Septima parte, apud eandem viduam, A. 1729. in fol.

Henrici Willoti, Leodiensis, Athenæ Orthodoxorum sodalitii Franciscani, Leodii 1598. 8. Antwerpiæ 1600. 8.

Lucas Waddingus in Scriptoribus Ordinis Minorum & Syllabo Martyrum ejusdem Ordinis, Romæ 1650. fol. & in vasto Annalium Ordinis Minorum opere, quorum primus Tomus in A. 1250. secundus in 1300. tertius in 1350. quartus in 1400. quintus in 1450. sextus in 1475. & septimus in 1500. desinit. Lugduni 1625-1648. fol. Tomus octavus, nonus, decimusque, quibus ad suam ætatem perducere Annales illos voluit, lucem quod sciam non viderunt. Necdum spes impleta quam A. 1711. jam moverunt Diarii Eruditorum Italiæ auctores Tom. VII. pag. 489. quorum verbis hunc elenchum finire placet.

Il P. *Antonio Melissano di Macro*, de' Minori Osservanti Riformati già Lettore di Teologia, Provinciale, e Cronista del suo Ordine, ebbe commissione dal suo Generale di supplire, e continuare gli *Annali* della sua Religione già compilati in otto volumi in foglio dal celebre Luca Wadingo. La morte impedì a questo Padre di terminare, e di porre in luce questi suoi *Supplementi*, che egli pensava di dare in molti volumi; e probabilmente i suoi scritti sarebbono andati a male, se il P. *Antonio-Maria di Torre*, d'Aosta, Religioso del medesimo Ordine, al quale li 10. Maggio dell'anno 1705. fu commessa dal P. Ildefonso di Biezma suo Generale la stessa carica di Cronista, non si fosse presa la cura di raccoglierne le memorie confusamente disperse; il che fedelmente egli fece in un grosso volume in foglio di pagg. 523. senza le prefazioni, e la tavola, il quale si finì di stampare nel decorso anno con questo titolo: *Annalium O. M. Supplementa ab admod. R. P. Fr.* Antonio Melissano de Macro, *O. M. Strictæ Observ. Reform.* ec. *ab anno* 1213. *usque ad annum* 1500. *collecta. In lucem edita per F.* Antonium Mariam de Turre, *ab Aug. Prætoria*, ec. Si spera, che questo Padre ci darà un giorno la continuazione de' medesimi

desimi Annali dall' anno 1500. sino a' nostri tempi.

FRANCISCUS *de Abbate*, sive ut Waddingo pag. 111. *de Abbatibus*, de Civitate Astensi, Ordinis Minorum. Hujus Postillas super Evangelia Dominicalia totius anni & Sermones Quadragesimales memorat Sanderus in Bibliotheca Belgica MS. pag. 180.

FRANCISCUS *de Accoltis*, Aretinus, Jurisconsultus circa Annum 1300. supra T. 1. pag. 9.

FRANCISCUS *Accursius*, Florentinus Jurisconsultus, coryphæus glossatorum Juris celeberrimus, qui diem obiit Bononiæ A. 1259. De eo Nicolaus Hieronymus Gundlingius in historia postuma Eruditionis, edita Germanice Tomo 2. pag. 1786. seq. & Julius Niger in historia scriptorum Florentinorum pag. 181. qui diversum ab hoc *Accursium* Azonis discipulum pag. 1. seq. fingit Francisci hujus Parentem.

FRANCISCUS *Accursius*, Francisci superioris filius, de quo ut de *Cervetto* fratre dixi Tom. 1. pag. 9. Ab Eduardo I. sollicitatum, in Angliam ut veniret Anno 1276. notavit Seldenus ad Fletam pag. 526. Sed Bononiæ obiisse constat eodem cum patre tumulo conditum.

FRAN-

FRANCISCUS *de Aggregatiis*, Cremonensis, Ordinis Minorum, Episcopus ab Anno 1403. Bergomensis, Concilio Constantiensi An. 1414. interfuit, obiitque Bergomi An. 1427. Ejus *Orationes* aliquot in Concilio illo habitas Willotus, Waddingusque memorant.

FRANCISCUS *Albertinus*, Florentinus scriptor libri de Mirabilibus veteris & novæ Romæ An. 1505. De laudibus Florentiæ & Saonæ An. 1509. De stationibus & reliquiis Urbis, ad Imperatorem Maximilianum. Vide Vossium & Julii Nigri historiam scriptorum Florentinorum pag. 181.

Antonius FRANCISCUS Patavinus, *Doctor* sive *a Doctoribus*, Jurisconsultus insignis docuit ab Anno 1465. Patavii, & Ferrariæ per annos tres & quinquaginta, cujus celebrantur additiones ad Abbatem Panormitanum & ad Alexandrum Imolensem. Obiit An. 1528. annos natus LXXXVI. Vide Pancirollum III. 52. de interpretibus Juris.

FRANCISCUS *de Aqua putrida*, Neapolitanus, Philosophus: Ordinis Minorum circa Annum 1340. scripsit Compendium Conclusionum universæ Philosophiæ, sive *Diadema Philosophorum* de reconditis Naturæ arcanis. Vide Wad-

dingum pag. 111. & Nicolai Toppi Bibliothecam Neapolitanam pag. 87.

FRANCISCUS *Asculanus*, Ordinis Minor. inter Scholasticos *Doctoris Succincti* celebratus titulo, circa Annum 1340. scripsit Waddingo pag. 112. teste: *In quatuor libros Sententiarum*, *Reportata in eosdem*, *Opus Contradictionum*, & *Improbationes quasdam*, ni fallor contra Johannem XXII.

FRANCISCUS *de Bachone*, sive *Bacone*, Gerundensis Catalanus, Carmelita circa Annum 1448. scripsit *Repertorium Prædicantium*, & *super Sententias* libros IV. Vide Alegrii paradisum Carmelitici decoris pag. 349. & Nicolai Antonii Bibliothecam veterem Hispanam Tomo 2. pag. 114.

FRANCISCUS *de Belluno*, Italus Trevisanus, Ordinis Prædicatorum circa Annum 1342. Parisiis libros Sententiarum interpretatus, scripsit Commentarios *in Genesin, in Jobum* & *Tobiam*, MStos Bononiæ apud Dominicanos. Superstes adhuc An. 1352. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 640.

FRANCISCUS *Cæsar*, sive de Keysere, Dixmundanus Flander, Ordinis Cisterciensis, libros Magistri Sententiarum enarravit Parisiis, & deinde Religiosus Mariæ

Mariæ de Dunis, in Flandria diem obiit An. 1294. Præter *Commentaria in* jam dictos *Sententiarum libros*, Carolus de Visch pag. 111. memorat ejus *librum de tribus votis monasticis*, & *Vitam S. Bernhardi* scriptam Carmine atque editam Parisiis 1483.

FRANCISCUS *Camenus*, Perusinus, cujus hymnus Sapphicus *in S. Nicolaum Peregrinum*, Tranensem Apulum, defunctum A. 1094. Sanctisque adscriptum A. 1098. exstat in Actis Sanctorum 2. Junii, T. 1. pag. 253. quem Papebrochius non diu post Canonisationem, certe ante A. 1117. compositum esse annotavit. Incipit: *Sidus ô Cœli Nicolae fulgens Magne protector populi Tranensis* &c.

FRANCISCUS *e Candia*, Ordinis Minor. *Doctor fertilis* nuncupatus, cujus nihil nisi commentarios in IV. libros Sententiarum Waddingus pag. 114. memorat.

FRANCISCI Monachi *Carthusiensis* Epistola ad *Aynardam* Priorissam domus Bertandi Ordinis Carthusiensis circa Annum 1440. Vitæ formulam ei præscribens, in Edmundi Martene Tom. 1. Anecdotorum pag. 1790-1801.

FRANCISCUS Reformator Monasterii *Castellensis* Ordinis S. Benedicti, circa Annum 1405. Opusculum *de Monacho ad exemplum CHristi crucifixo* edidit Bernhardus Pez in Bibliothecæ Asceticæ Tomo IX. pag. 179. illique pag. 217. subjunxit Ejusdem *libellum Epistolarem Quæstionum Regularium de Vita Sanctimonialium Virginum*, ad Magistrum Nicolaum Prolvin.

FRANCISCUS Dantis, *Castilioneus* supra Tom. I. p. 997.

FRANCISCUS *Delbenius* Veronensis circa Annum 1500. cujus opus de familiis Veronensibus a Vossio pag. 674. celebratur.

FRANCISCUS *Eximenez*, Ordinis Minor. infra, XIMENEZ.

FRANCISCUS *Fabrianensis*, Ordinis Minorum, qui An. 1322. diem obiit, scripsitque præter *Sermones* multos *Artemque Prædicantium*, Tractatum *de Officio & dignitate Prelati & Sacerdotis Evangelici*, & alium *de veritate & excellentia indulgentiæ S. Mariæ de Portiuncula*.

FRANCISCUS *Ferrariensis*, Ordinis Prædicatorum, circa Annum 1500. Scripsit *Vitam B. Osannæ* Mantuanæ libris VI. Mediolani 1513. itemque alia in Thomam

mam & in Ariſtotelem. Vide Voſſium pag. 676.

FRANCISCUS *Florentinus*, cognomento *Paduanus*, Ordinis Minorum, poſt medium Sæculi XV. a Nicolao V. usque ad Sixti IV. tempora floruit, & teſte Waddingo pag. 118. & Julio Nigro in hiſtoria ſcriptorum Florentinorum pag. 207. compoſuit:

Chriſtianarum inſtitutionum librum ad Braccium Martellium, Florentinum, in XL. capita diſtinctum.

De excellentia conditionis humanæ.

De Divinis item operibus.

De lapſu hominis. Præfatio incipit: *Cœperam, amantiſſime Bracci.*

Librum *de Aſtrologorum parvipendendis judiciis, ac de incantatoribus, & divinatoribus nullo modo ferendis*, ad Inquiſitores hæreticæ pravitatis, & ad Nicolaum V. Pontificem Maximum.

Breviloquium, ac de Epidemia ad Petrum Coſmi filium Medicem.

De inſenſata cura mortalium ad illuſos hujus vitæ amatores. Proponens decem illuſiones. Incipit: *Cum quotidie mecum cogito.*

Tractatus *de floccipendendo vulgo, & contemnendis ejus ineptiis, & de quidditate fortunæ.*

Tractatum *de B. Franciſco, Aſſiſiate.*

Oo 5 Extat

Extat ejusdem *Epistolæ gratulatoriæ ad Sixtum IV. & ad Petrum Medicem.* Incipiunt: *Felicissime Pastor.*

Præterea *Orationes* coram Summis Pontificibus habitæ.

Hæc omnia, Julio Nigro teste, MSta in Bibliotheca Franciscana Conventus S. Crucis Florentini.

FRANCISCUS *Georgius*, Venetus, infra, GEORGIUS.

FRANCISCUS *Gothus*, Ordinis Minorum, Theologiæ Professor, scripsit *Compendium Biblicum*, singula capita Divinorum Librorum quaternis dimetris Jambicis perstringens; quorum hoc specimen apud Waddingum pag. 120.

Ante fit, lux producitur,
Dividens aquas congregat,
Ornatus factis additur,
Producta Adæ subjungat.

FRANCISCUS *Gravanus*, Genuensis, (Possevino & Cangio corrupte *Gratianus*,) Ordinis Prædicatorum circa Annum 1312. cujus memorantur Postilla & Collationes *in Evangelium Lucæ*, *Sermones* in Dominicas, Quadragesimam & de Sanctis, nec non *Opuscula* alia. Vide Jacobum Quetif Tom. 1. pag. 517.

FRAN-

FRANCISCI *de Luchanis* librum *de Justitiis* MStum evolvit Cangius in Codice Regio 1837.

FRANCISCUS *de Marchia*, Picenus, (non Pisanus, ut legas apud Jacobum le Long, pag. 730. Bibliothecæ Biblicæ,) Ordinis Minorum, scripsit, Waddingo pag. 122. teste, Commentaria *in IV. Evangelistas*, *in IV. libros Sententiarum*, & *in Aristotelis Physica atque Metaphysica*.

FRANCISCUS *Martini*, Carmelita, Barcinonensis Catalanus circa Annum 1390. scripsit *Compendium Veritatis de immaculata conceptione B. Virginis*, *Tractatibus septem* distinctum, editumque a Petro Alva & Astorga una cum aliis de eodem argumento scriptoribus. Vide Nicolai Antonii Bibliothecam veterem Hispanam Tomo 2. pag. 116. seq. & novam Tom. 2. pag. 134.

FRANCISCUS *de Mayronis*, Gallus, ex opido Vallis Barcinonensis, Diœcesis Ebrodunensis: Scoti discipulus, inter Scholasticos *Doctoris illuminati* notus appellatione, nec non *Magistri Abstractionum*, & *Doctoris acuti*: Ordinis Minorum, defunctus Placentiæ An. 1325. Scripta ejus ex Waddingo & Warthono referre placet:

Commen-

Commentarii in Genesin. Incipiunt: *Quia secundum vulgatissimum.* Habentur in Bibliotheca Conventus Leodiensis Ord. Minorum M. S.

In primum Sententiarum, Basileæ 1489. fol.

In quatuor libros Sententiarum. Venet. 1504. 1520. & 1507. per Mauritium de Hybernia cum *Quodlibetis.*

Reportata in librum secundum Sententiarum.

Reportata in quartum Sententiarum; quæ, inquit Waddingus, penes me habeo nitido charactere exarata usque ad distinctionem 43. Incip. *Samaritanus, vulnerato apparens.*

Epitome in libros naturales Aristotelis.

In Universalia & Prædicamenta. Venetiis 1517.

Quadragesimale, quod Venetiis a Bernhardino Novariensi excusum est, Anno 1491.

Postilla per Annum.

De festivitatibus Beatæ Mariæ, Sermones.

De festivitatibus Sanctorum, Sermones. Prodierunt Venetiis apud Peregrinum Pasqualium anno 1493. Basileæ 1498. & habentur MSS. in archivo Servitarum Florentiæ, in codice pergamineo simul cum vita Beati Philippi Benitii.

Super

Super Missus est, lib. I.

Determinatio paupertatis CHristi, *&* *Apostolorum*, de qua acriter sub supradicti Johannis XXII. tempore disceptabatur.

De virtutibus, *&* *vitiis capitalibus*. Incipit: *Circa multiplices mansiones*. Habeo, inquit Waddingus, in nostra secretiori Bibliotheca manuscripta.

De articulis fidei. Incipit: *Circa articulos*.

De decem præceptis explicatio. Prodiit Parisiis apud Johannem Frelonum, anno 1619.

Theologicæ Veritates, sive *Compendium librorum S. AUGUSTINI de Civitate DEI*. Tolosæ 1488. & Venetiis 1489. una cum THOMÆ Anglici in eosdem commentariis.

Commentaria brevia in ejusdem sancti Doctoris librum Confessionum.

In librum de Mirabilibus Sacræ Scripturæ.

In libros Retractationum.

In libros diversarum Quæstionum.

In librum contra Epistolam Fundamenti, *&* *in alios nonnullos*.

Commentarii breves in Dionysii Areopagitæ librum de Mystica Theologia; quos, ut adhiberet, rogavit Robertus Rex Siciliæ.

Commen-

Commentarii in aliquot libros D. Anselmi.

Tractatus varii, scilicet

De Baptismo.

De Angelis.

De humilitate.

De suffragiis mortuorum.

De pœnitentia.

De indulgentiis. Istum, inquit Waddingus, habeo MStum, in quo quidem egregie & clare hanc materiam pertractat.

De jejunio.

De Corpore CHristi.

De septem donis Spiritus Sancti.

De ultimo Judicio.

Commentarius in Orationem Dominicam.

Alius in Canticum Magnificat. Omnes hos Tractatus excudit Basileæ Jacobus Pfortzen A. 1498. Scripsit etiam

Quodlibeta.

Tractatum de formalitatibus.

De primo principio.

De Divinorum Nominum explanatione.

De univocatione entis. Quæ universim a Mauritio Hibernico correcta prodierunt, simul cum Commentariis in quatuor libros Sententiarum, Venetiis, expensis Hæredum Octaviani Scoti, anno

no 1507. 1520. 1569. Composuit insuper opus inscriptum:

Conflatile, id est, variæ Quæstiones, *de distinctionibus, relationibus, signis naturæ, & formalitatibus.*

Mille quingentas quæstiones de variis locis Sacræ Scripturæ & dubiis Theologicis. Incipiunt: *Utrum CHristus secundum naturam humanam.*

Interrogationes circa varias, difficilesque materias. Incipiunt; *Licet multi probatissimi viri.* Utrumque hoc opus habeo, inquit Waddingus, apud me manuscriptum in uno volumine, quod Fr. Franciscus Ferrariensis in sua patria exscripsit anno 1456.

Sermones de Sanctis, quos etiam habeo manuscriptos, incipiunt a festo S. Andreæ, & ab illis verbis: *Ambulans JESUS juxta mare.* Prodierunt Venetiis 1493. & Basileæ 1498.

FRANCISCUS *de Mileto*, Florentinus sub sæculi XVI. initia, cujus sententiam de Antichristo confutatam a Paulo ORLANDINO, Monacho Camaldulensi, memorat Johannes Mabillonius in Itinere Italico pag. 170. *Exstat in Cœnobio Angelorum apud Florentiam, Ambrosii viri eruditissimi & aliorum Camaldulensium Patrum*

Patrum insigniorum secessu illustri aliud opus Pauli Orlandini, *Monachi ejusdem Cœnobii, & postea Ordinis præpositi generalis, dictum* Heptaticum, *inscriptum Antonio Puccio, Episcopo ab Anno* 1518. *Pistoriensi & Nuncio Apostolico ad Helvetios. Argumentum est de virtutibus & de triplici Theologia, conjuncta, discreta & mista, de interpretatione Scripturarum sanctarum contra vanos ariolos: e quibus arguit nonnullos, qui jactitabant, Anno DOMINI MDXXX. Antichristum esse prædicaturum, & Ecclesiam Catholicam penitus exstingvendam: quorum hominum probationes vanissimas esse demonstrat. Agit vero præcipue contra quendam Astrologum Cremonensem, & contra alium Florentinum, qui* Franciscus de Mileto *vocabatur, duosque præcipuos conscripsit libros, quorum alteri* Convivium, *alteri* Quatrivium *titulos dedit. Porro auctor in eo refutando ait se* Theologorum Parisiensium more, *decem ejus argumenta proferre; ac postea totidem regulas, quibus Mileti argumenta refutantur.*

FRANCISCUS *Niger*, Presbyter Venetus circa Annum 1480. cujus *Grammaticam* & *Epistolas* laudat Trithemius cap. 848. Exstat etiam ejus libellus *de modo* ut ipse vocat *epistolandi.*

FRAN-

FRANCISCUS Parmensis JCtus circa Annum 1226. Ferrariæ.

FRANCISCUS *Passaviensis*, sive *Pataviensis*, cujus *Orationem de S. Leopoldo* * An. 1487. habitam, post veterem editionem in Italia, & Surium 15. Novembr. edidit Hieronymus Pez in scriptoribus rerum Austriacarum T. 1. p. 577.

FRANCISCUS, Patricius Venetus, qui A. 1454. obiit. Vide supra T. 1. p. 456. in *Francisco* BARBARO.

FRANCISCUS *de Paz*, sive *de Pace*, Hispanus, Mercenariorum instituto addictus, cujus librum *de Regia potestate*, & Commentarios *in libros Regum* memorat Nicolaus Antonius Tom. 2. Bibliothecæ veteris Hispanæ p. 263.

FRANCISCUS *Petrarcha*. Infra, PETRARCHA.

FRANCISCUS *Philelfus*, infra, PHILELPHUS.

FRANCISCUS *Pipinus*, Bononiensis, Ordinis Prædicatorum, clarus circa Annum 1315. non modo *Marci Pauli* Veneti † Iter Orientale ab Anno 1250. ad 1268.

* Vide Vossium pag. 612.

† Nicolai Pauli Patris cum Mafeo fratre: & deinde Nicolai ejusdem cum Marco Paulo, filio.

1268. & ab Anno 1269. ad 1295. Latine vertit ex Italico, sed & ipse scripsit *de locis Terræ Sanctæ a se visitatis* A. 1320. Hic liber MStus memoratur ab Antonio Sandero in Bibliotheca Belgica MSta pag. 284. una cum *Marci Pauli* de mirabilibus, sive de conditionibus & consvetudinibus Orientalium Regionum, quæ ipsa est versio Francisci, sed hactenus inedita librorum trium Marci Pauli Veneti de Regionibus Orientalibus, MSta adhuc superstes in pluribus Bibliothecis, ut docet Jacobus Qvetif Tomo 1. de scriptis Dominicanorum p. 539. seq. Prologum & initium ex MSto Berolinensi vulgavit Andreas Mullerus, & ex Codice Regio Parisiensi Qvetifius: Incipit versio: *Tempore quo Balduinus Princeps sceptrum.* Alia Latina interpretatio nescio cujus scriptoris est, quæ separatim primum edita, deinde in novo Orbe Simonis Grygnæi pag. 330. Basileæ 1532. fol. ac deinde sæpius: præcipue singulari cura Andreæ Mulleri, Greifenhagii, una cum Haithono Armeno vulgata est Coloniæ Brandenburgicæ 1671. 4to. Incipit: *Balduino Principe inclyto regni Constantinopolitani sceptra tenente.* Exstat quoque typis exscripta ista Pauli Veneti lucubratio *Italice* in Joh. Baptistæ T. 2. Ramusii A. 1553. nec non Sam. Pur-

chasii

chasii & aliorum similibus collectionibus, sed dubium adhuc videtur sitne ipsa Pauli originaria lucubratio, an interpretis nescio cujus versio ex Latino, sicut aliæ quæ feruntur interpretationes ejus *Anglicæ, Gallicæ, Lusitanicæ, Hispanicæ, Germanicæ, Belgicæ.* Commentarium in Paulum, quem promittit Andreas Müllerus pag. 98. dissertat. de Chataja, non vidisse lucem, dolebunt mecum, qui Mülleri eruditionem noverunt.

Idem Franciscus Pipinus ex Gallico vertit *Bernhardi Thesaurarii* librum *de acquisitione Terræ Sanctæ* ab Anno 1095. ad Annum circiter 1230. quam versionem in lucem dedit celeberrimus Muratorius in scriptoribus rerum Italicarum Tomo VII. pag. 657. Ejusdem *Chronicon* ab Anno 1176. ad Annum circiter 1314. Tomo IX. p. 581.

FRANCISCUS *Pisanus* Jurisconsultus, Baldi præceptor, docuit in patria & Perusii circa A. 1335.

FRANCISCUS *de Platea,* Bononiensis, Ordinis Minorum, Juris Canonici consultus circa Annum 1442. Scripsit, ut notat pag. 132. Waddingus:

De restitutionibus. Incipit: *Utrum Restitutio sit de necessitate salutis.* Venetiis 1494.

De Censuris, & præsertim de Excommunicatione. Incipit: *Quæro, qui sunt casus excommunicationis majoris?*

De Usuris. Incipit: *Usura primo, scilicet in contractu mutui.* Hæc tria opuscula habeo, inquit Waddingus, penes me MSta.

De actu matrimoniali, quando possit fieri sine peccato, & quando non. MS. in Bibliotheca Paulina Lipsiensi. Vide Catalogum B. Felleri p. 174.

De Censura Ecclesiastica, & de usuris liber alter, qui impressi sunt Patavii Anno 1473.

Summam Mysteriorum Christianæ Fidei.

Sermones varios.

FRANCISCUS *Poggius*, infra, POGGIUS.

FRANCISCUM *Ragatium*, Cremonensem, qui Concilio Constantiensi An. 1414. interfuerit, Episcopum Bergomensem, defunctum A. 1470. Waddingus pag. 134. confinxit ex *Francisco de Aggregatis*, de quo supra p. 581.

FRANCISCUS *Rubeus* de Pignano, Picenus, Ordinis Minorum, circa Annum 1300. scriptor Commentariorum in primum Sententiarum Scoti.

FRAN-

FRANCISCUS *de Sylvestris*, Ordinis Prædicatorum, supra, *Ferrariensis*. Hujus opusculum de libertate Evangelica edidit Claudius de Spina, Parisiis 1552. forma minore.

FRANCISCUS *Thomasius* ab Anno 1428. ad Annum 1440. continuavit Historiam Senensem, quam ab Anno 1402. descripserat proavus ejus *Johannes Bandinus de* BARTHOLOMÆIS, deductam per PETRUM *Russum* ad Annum 1468. Edidit laudatissimus Muratorius Tomo XX. scriptorum rerum Italicarum.

FRANCISCUS *de Toleto* circa Annum 1480. scriptor Commentarii Theologico-Juridici *contra eos, qui ad dividenda & conferenda privatis factionibus regna impotenter aguntur*. Vide Nicolai Antonii Bibliothecam veterem Hispanam Tom. 2. pag. 202.

FRANCISCUS *Vercellensis*, Jurisconsultus, in patria docuit circa Annum 1228. atque *Decretales* illustravit Commentario.

FRANCISCUS *Ximenius*, infra, XIMENIUS.

FRANCISCUS *Zabarella*, infra, ZABARELLA.

FRANCO Abbas secundus Afflighemensis in Brabantia ab Anno 1109. ad 1130. scripsit adhuc Monachus ad decessorem suum *Fulgentium*, Abbatem Afflighemensem, libros XII. *de Gratia*, seu *Beneficentia DEI*, prodiere Antwerpiæ 1565. Friburgi 1620. qui præmissa Fulgentii, qua eum rogat, Epistola leguntur in Bibliothecis Patrum Coloniensi Tomo XII. & Lugdunensi Tomo XXI. pag. 293-327. Sub extremum libri XII. pag. 326. exstat Carmen elegiacum, quod signavit Henricus Gandavensis cap. 39. ac Trithemius cap. 367. & II. 104. illustr. Benedictin. cum Franconem *de statu futuræ Gloriæ*, metrice scripsisse perhibent, & Caveus præter rem putabat intercidisse: Leyserus versus libris de Gratia DEI subjectos ab illo scripto præter rem distingvit. Quoniam breve est, etiam hoc loco cum bona, ut spero, venia Lectoris legetur.

FRANCO, Abbas Afflighemensis, de statu futuræ Gloriæ.

Luctus ibi nullus resonat, quia nec dolor ullus:
Nil ibi, quod pigeat, tædeat, aut pudeat:

Non

Non ibi peccatum, quod possidet hic dominatum.
Quod servit vitio, non ea scit regio.
Cunctis invisa mors, ipsa nec est ibi visa
Nec metuenda tibi: vita perennis ibi.
Non opus est aratris illic, aut imbribus atris
Semina, qui foveant arida ne pereant.
Omnibus est unus panis, mirabile munus,
Quem semper comedas, nec comedens minuas.
Mirum, sed verum: facies illic nova rerum,
Qui vere cibus est, panis ibi DEUS est.
Anxietas, pestis, morbus, langvor, procul estis:
Terigenas premitis, cœlicolas fugitis.
Qualis ibi vestis sit, adest sacra pagina testis.
CHristo vestitur, qui lavacro abluitur.
Hanc custodieris, nudus non invenieris.
Nunc clarus sola, tunc in utraque stola.
Urbs ex æterno stat in illo monte superno:

Quæ quam clara gerat mœnia, quis referat?
Vallatur muro quadro, nunquam ruituro.
Stat suffulta fide, non alio lapide.
Turribus est fortis, duodenis pervia portis,
Perpetuo claret lumine, nocte caret.
Pax ibi tranquilla, nullus metus hostis in illa,
Gaudet turba pia perpete lætitia.
Concurrunt gentes, nullus vetat ingredientes;
Promissaque sibi sorte fruuntur ibi.
Accelerant quique, celeri pede, perfacilique,
Fertur turba senum, mixta choro juvenum.
Convocat hinc cives ad præmia, gratia dives,
Ut quotquot veniant, debita percipiant.
Erogat his dona, datur unicuique corona.
Sangvine purpureus clarus ibi cuneus.
Durius afflictus, præclarius est & amictus,
In turba nivea, veste micans rosea.
Sunt quoque clara satis tunc præmia virginitatis:

Carnis

Carnis ab illecebris libera, fit celebris.
Ob meritum magnum niveum sequitur comes agnum,
Ac removens speculum, figit in hunc oculum.
Hoc visu mentem sic explens esurientem,
Ut sibi quod doleat defore, nil maneat.
Felices cuncti tam largo munere functi,
Ut tantum capiant, plus nihil ut cupiant.
Talibus, in cœlis donatur quisque fidelis:
CHristi corde pio deditus obsequio.
Tanta suis natis confert pia gratia gratis,
Ipsius donum credimus omne bonum.
Sed percunctaris, si gratis, quid merearis?
Ipsum velle tuum, noveris esse suum.

Exstat præterea Franconis hujus *Epistola* duplex Tomo XXI. Bibliothecæ Patrum pag. 327. *Quod Monachus abjecto habitu non possit salvari.* Et pag. 328. *ad Moniales ac sorores in Bigardis ad forestum, Consolatoria.* Tractatum *de cursu vitæ spiritualis* per distinctiones XII. si-

quem *Venerandum Sacerdotem* * appellat, a conditione primi hominis usque ad CHristi nativitatem Domini, sive Annum Mundi 5129. Tomus posterior dicatus Judithæ, Ludovici Pii secundæ Conjugi, libris quinque a CHristi Servatoris nativitate ad Bonifacium III. qui Papatum gessit ab Anno 607. Qui exstant Chronici Freculfiani libri duodecim prodiere Coloniæ 1539. fol. ex Egenolphi officina, & emendatiores ex Commeliniana 1597. 8. nec non in Bibliothecæ Patrum auctario Parisiensi 1639. & in Bibliothecæ Patrum Coloniensis Tomo IX. & Lugdunensis Tomo XIV. pag. 1061. Anonymo Mellicensi cap. 64. hic est *Fricholphus, Episcopus scientia doctrinaque præcipuus*, quem præter *veraces historias ab exordio Mundi usque ad tempora Nortomannorum*, ait scripsisse *explanationes in Genesin*. Sed RABANUM Maurum quidem hortatus Freculfus fuit, ut explanationes in Genesin componeret, sicut ex *Epistola* Freculfi ad Rabanum constat, quæ in Tomo secundo Rabani Operum præmittitur libris quatuor hujus enarrationum in Genesin, quos præmissa Epistola, Freculfo relegendos & examinandos Rabanus misit & dedicavit.

FRE-

* in Carmine hexametro, quod ad eundem Elisacharum præmittitur.

FREDEGARIUS patria Burgundus, Scholasticus, post Gregorium Turonensem scriptor, parum politus licet, Historiæ Francicæ præcipuus, clarus circa Annum CHristi 641. de cujus opere, editionibus & continuatoribus breviter referam, quæ post Freherum, Canisium, Chesneum, viri docti Lambecius, Adr. Valesius, * Ruinartus, Jacobus Basnagius & Jacobus le Long † annotarunt. Scripsit Fredegarius *Chronicon* ab Orbe condito usque ad annum secundum Clodovei II. sive Annum CHristi 641. *libris quinque*. Priores *libri I. II. III.* MSti sine nomine auctoris in Bibliotheca Cæsarea, ab Adamo narrationem deducunt usque ad tempora Justiniani, & Belisarii ab Ucelino †† victi mortem, hoc est ad Annum CHristi 561. *Præfationem* ex Codice Cæsareo edidit Lambecius Tomo 2. p. 850. & *postremum caput libri tertii* pag. 851. seq. unde patet ** eosdem esse tres libros,

* Differtat. de Fredegario ejusque operibus, Tomo 2. historiæ Francorum pag. 443. Vide & Dominicum de Colonia Tom. 2. hist. litt. Lugd. pag. 43.

† Bibliotheque Historique de France num. 6606. seqq. qui num. 6612, etiam Apologiam Fredegarii a Renato Auberio Vertoto scriptam memorat.

†† Lambec. a *Bucelino*,

** Adde Sandium ad Voss. pag. 472. seq. edit. a me curatæ.

ve Tomos digestum, quem Oudinus Tomo 2. pag. 959. memorat, non puto diversum a libris XII. de Gratia. Sed apud eundem Oudinum laudantur etiam Franconis MStæ lucubrationes duæ, una *de jejunio quatuor temporum*, & altera *de laudibus B. Mariæ Virginis.*

FRANCO Scholasticus *Leodiensis*, ab Affligemensi Abbate utique * distingvendus circa Annum 1050. scripsit ad Hermannum secundum, † Coloniæ Archiepiscopum, *de quadratura Circuli*, & alium *de ratione computi*, teste Sigeberto cap. 164. Fertur & *in sacris Scripturis* nonnullos composuisse Tractatus, teste Trithemio cap. 346. sed qui negat ad notitiam suam illos pervenisse.

FRANCOFURTENSIUM Dominicanorum Annales ab Anno 1306. ad 1500. scriptos a *Petro* HERP, Ordinis Prædicator. edidit V. Cl. Henricus Christianus Senckenberg in Tomo secundo Selectorum Juris & Historiarum Anecdotorum, Francofurti 1734. 8. Idem Tomo primo dedit *Diplomatarium Francofurtense* & Statuta Francofurtensia An. 1352. seq. sed Germanice pleraque: & pag. 507. seq. Histo-

* Dubitat Clarissimus Caveus.
† Hermannus II. Archiepiscopatum Colon. gessit ab Anno 1036. ad 1055.

Historiam Juris statutarii Reipublicæ Francofurtensis, quam ipse composuit, & pag. 634. seq. Varia ad Judæos Francofurtenses & Fridbergenses spectantia. Atque in prolegomenis disserit de historicis rerum Francufertensium antiquioribus, ENTRANDO, *Petro* HERPIO, *Philippo* SCHURGIO, *Bernhardo* ROHRBACH, *Johanne* LATOMO, *Michaële* SCHAUBILLERO, *Wolfgango* KOENIGSTEIN, *Laurentio* BULLA, *Caspare* CAMENZ, & de recentioribus *Johanne Friderico Faustio ab Aschaffenburgo*, & *Johanne Maximiliano zum Jungen*, *Caspare Sagittario*, *Achille Augusto von Lersner*, *Gebhardo Floriano*, *Philippo Ludovico Anthæo* aliisque.

Joannes de FRANCFORDIA, infra, JOANNES.

Theodoricus FRANCONIS, vide, THEODORICUS *Pauli*.

FRECULFUS ex Monacho Ordinis Benedictini & Abbate Fuldensi Episcopus ab Anno 823. ad 851. in Gallia Lexoviensis, scripsit *tomos duos Chronicorum*: quorum * prior in VII. tributus libros ad ELISACHARUM, Præceptorem suum, quem

* Solum priorem Tomum inspexit Sigebertus c. 90. & Trithemius cap. 259.

quem *Venerandum Sacerdotem* * appellat, a conditione primi hominis usque ad CHristi nativitatem Domini, sive Annum Mundi 5129. Tomus posterior dicatus Judithæ, Ludovici Pii secundæ Conjugi, libris quinque a CHristi Servatoris nativitate ad Bonifacium III. qui Papatum gessit ab Anno 607. Qui exstant Chronici Freculfiani libri duodecim prodiere Coloniæ 1539. fol. ex Egenolphi officina, & emendatiores ex Commeliniana 1597. 8. nec non in Bibliothecæ Patrum auctario Parisiensi 1639. & in Bibliothecæ Patrum Coloniensis Tomo IX. & Lugdunensis Tomo XIV. pag. 1061. Anonymo Mellicensi cap. 64. hic est *Fricholphus, Episcopus scientia doctrinaque præcipuus*, quem præter *veraces historias ab exordio Mundi usque ad tempora Nortomannorum*, ait scripsisse *explanationes in Genesin*. Sed RABANUM Maurum quidem hortatus Freculfus fuit, ut explanationes in Genesin componeret, sicut ex *Epistola* Freculfi ad Rabanum constat, quæ in Tomo secundo Rabani Operum præmittitur libris quatuor hujus enarrationum in Genesin, quos præmissa Epistola, Freculfo relegendos & examinandos Rabanus misit & dedicavit.

FRE-

* in Carmine hexametro, quod ad eundem Elisacharum præmittitur.

FREDEGARIUS patria Burgundus, Scholasticus, post Gregorium Turonensem scriptor, parum politus licet, Historiæ Francicæ præcipuus, clarus circa Annum CHristi 641. de cujus opere, editionibus & continuatoribus breviter referam, quæ post Freherum, Canisium, Chesneum, viri docti Lambecius, Adr. Valesius, * Ruinartus, Jacobus Basnagius & Jacobus le Long † annotarunt. Scripsit Fredegarius *Chronicon* ab Orbe condito usque ad annum secundum Clodovei II. sive Annum CHristi 641. *libris quinque*. Priores *libri I. II. III.* MSti sine nomine auctoris in Bibliotheca Cæsarea, ab Adamo narrationem deducunt usque ad tempora Justiniani, & Belisarii ab Ucelino †† victi mortem, hoc est ad Annum CHristi 561. *Præfationem* ex Codice Cæsareo edidit Lambecius Tomo 2. p. 850. & *postremum caput libri tertii* pag. 851. seq. unde patet ** eosdem esse tres libros,

* Differtat. de Fredegario ejusque operibus, Tomo 2. historiæ Francorum pag. 443. Vide & Dominicum de Colonia Tom. 2. hist. litt. Lugd. pag. 43.

† Bibliotheque Historique de France num. 6606. seqq. qui num. 6612. etiam Apologiam Fredegarii a Renato Auberio Vertoto scriptam memorat.

†† Lambec. a *Bucelino*,

** Adde Sandium ad Voss. pag. 472. seq. edit. a me curatæ.

bros, quos ſub titulo *Collectionis Historiæ Chronographicæ* edidit Henricus Caniſius Tomo 2. Antiquarum Lectionum p. 569. (editionis novæ Baſnagianæ Tomo 2. pag. 154 - 194.) Liber *primus* ex *Julio Africano*, (vel *Hippolyto* potius) exſtat etiam emendatior in Labbei Bibliotheca nova MSS. Tom. 1. pag. 298. *ſecundum* & *tertium* ex IDATIO magnam partem mutuatum ſe Auctor profitetur. *Liber quartus* Epitome & ſupplementum eſt librorum ſex primorum GREGORII Turonenſis (qui THOROMACHUS vitioſe dicitur) & in morte Chilperici definit, hoc eſt in Anno CHriſti 584. Prodiit in Freheri ſcriptoribus rerum Francicarum pag. 90. Andreæ du Cheſne Tom. 1. pag. 722. in Ruinarti Gregorio Turonenſi pag. 541. & in nova editione Lectionum Caniſii Tom. 2. pag. 195 - 217. *Liber quintus* a Fredegario Gregorii Turonenſis hiſtoriæ continuandæ adjunctus eandem perſequitur ab Anno 584. ad 641. editus cum Gregorio Turonenſi ex S. Nazarii Laureacenſi Codice a Flacio, Baſileæ 1568. 8vo, deinde in Bibliothecis Patrum Tomo XV. Lugd. pag. 815. & a Frehero pag. 117 – 159. Ducheſnio Tom. 1. pag. 740. & Ruinarto pag. 585. Ex Capitibus 118. quæ Ruinartus exhibet ſola 90. priora in indice, quem ex

MS.

MS. præmisit Freher' & in Codice Sirmondiano, Fredegarii esse indicantur, pro qua sententia pugnat etiam Henschenius in S. Sigeberti vita Tom. 1. Actorum Sanctorum Februarii pag. 214. Præter *primam* a cap. 91. *Continuationem* ANONYMI scriptoris ab Anno 641. ad 680. aliæ adhuc tres ibi exstant *Continuationes* Auctoribus diversis & ignotis, *secunda* a cap. 97. ab Anno 680. ad 735. *tertia* a cap. 109. circa medium, ab Anno 736. ad 752. utraque auctore Anonymo *Austrasio*, qui jussu Childebrandi Comitis scripsit. *Quarta* denique cap. 118. ab Anno 752. ad 768. Auctore Anonymo qui jussu Nibelungi, Childebrandi filii scripsisse se profitetur. Ea quæ post caput 110. apud Freherum & in Andreæ du Chesne Tom. 1. pag. 772. leguntur a verbis: *Chiltrudis quoque filia ejus, faciente consilio nefario novercæ suæ* &c. primus ediderat Canisius Tomo 2. pag. 708. Jacobus vero Basnagius in nova sua editione Tom. 2. pag. 219-226. exhibet sub titulo *libri sexti* Chronici Fredegariani. Fredegarium cum Gregorio Turonensi *Gallice* a se redditum vulgavit Michael Marolles, Parisiis 1688. 8vo. Circa res aliarum nationum Fredegarium frequenter hallucinari, notavit Carolus le Cointe Tom. 2. Annal. pag. 577.

FRE-

FREDEGIS, five FREDEGISUS Caroli Magni & Ludovici Pii clarus ætate, a Theodulfo Aurelianensi lib. III. carminum celebratur his versibus 175. 176.

Stet Levita decens Fredegis sociatus Osulfo,
Gnarus uterque artis, doctus uterque bene.

Ad quæ verba hæc notat Sirmondus: a) *Exstat* Alcuini *ad Fredegisum hunc libellus,* b) *in quo propositis ab eo de SS. Trinitate quæstionibus respondet, fuerat enim ipsius discipulus, ut & Osulfus. Exstat Fredegisi quoque ipsius Diaconi* de Nihilo & Tenebris Epistola *nondum edita, cujus hoc est exordium:* Omnibus fidelibus & domni nostri Serenissimi Principis Caroli in sacro ejus Palatio consistentibus, Fredegisus Diaconus. Agitatam diutissime a quampluribus quæstionem de Nihilo &c. *Abbatem postea fuisse Monasterii S. Martini, & Cancellarium, ex variis*

a) Tom. 2. Operum Sirmondi pag. 1066. & in Bibliotheca Patrum Lugdunensi Tomo XIV. pag. 64.

b) Opera Alcuini pag. 759. Idem *Fridugisus*, ad quem Alcuini Epistolam de tribus generibus visionum edidit Dacherius, ut dixi supra T. I. pag. 135.

rius Ludovici Pii diplomatibus compertum est.

Epistola hæc Fredegisi *de Nihilo & Tenebris* ad Proceres Palatii, * qua probare contendit *Nihilum* & *Tenebras* esse aliquid, vulgata est a Baluzio Tom. 1. Miscellan. pag. 403-408.

Epistola *ad Agobardum* intercidit: sed exstat AGOBARDI liber contra objectiones Fredegisi Abbatis sæpius excusus inter Agobardi opera & Tom. XIV. Bibliothecæ Patrum editionis Lugdunensis pag. 275-280. tractatque de variis incommodis locutionibus, quæ objiciuntur vel defendendæ suscipiuntur ultro citroque.

FREDERICUS, infra, FRIDERICUS.

Berengarius de FREDOLA, aliis STEDELLIUS, a) Narbonensis Gallus, Episcopus ab Anno 1298. Biterrensis, Magnus Papæ Pœnitentiarius, & Cardinalis ab Anno 1305. ad 1321. Fuit hic inter eos, quorum judicio Bonifacius VIII. subjecit

* Hilduinum, sacri Palatii Antistitem, Walam Abbatem &c. Ad eosdem proceres, Agobardi Epistola Tomo 14. Bibliothecæ Patrum Lugdunensis pag. 280.

a) Georgius Josephus Eggs in pupura docta T. 1. p. 283. Supra T. 1. p. 577. seq.

cit Decretales libri sexti, collectos a Gvilelmo Ebredunensi & Richardo de Senis. Eidem Gvilelmus de Mandagoto, Archidiaconus Nemausensis, nuncupavit librum de electionibus Prælatorum. Huic Mandagoto vicissim Berengarius dicavit *Oculum* b) suum, sive *Inventarium Juris Canonici, atque Elucidarium super Summa Ostiensis*, c) per seriem Alphabeti, cum illa Summa editum Basileæ 1573. Lugduni 1597. fol. atque alibi. Scripsit & Tractatum: *De excommunicatione atque interdicto, omnibusque casibus Juris, in quibus quis est excommunicatus*: Nec non *de forma degradationis in reis & morti addicendis Sacerdotibus*. Et *de casibus spectantibus ad Curiam Romanam*. Quæ MSS. in variis Bibliothecis Italiæ, & Galliæ quoque. Vide Oudinum Tom. 3. pag. 692.

FRETELLUS, Archidiaconus Antiochenus, tempore belli sacri consignavit *Terræ Sanctæ descriptionem*, qua MSta usum se profitetur Christianus Adrichomius Delphus, in ejusdem argumenti opere, quod

b) Ita hoc opus vocatur Trithemio cap. 513. Neque *Repertorium Juris* ab illo *Oculo* diversum esse existimo, licet distingvit Purpuræ doctæ scriptor.

c) Henrici de Segusio, Cardinalis.

quod Theatrum Terræ Sanctæ inscripsit, acceptum ex Bibliotheca Crucigerorum Coloniensium una cum Jacobi de Vitriaco libro de terra sancta & de mirabilibus quæ ibidem vidit.

FRETULPHUS non notus nisi ex Aventino, qui eum inter antiquiores Bojorum Historicos laudavit, ut a Vossio, aliisque annotatum est. Suspicabar FRECULPHUM sub illo nomine latere, cujus Chronico usum Aventinum non dubito. Quia tamen cum SCHRITOVINO, altero antiquissimo Bojorum Historico Fretulphum memorat, libenter adhuc ampliandum censeo.

Fridericus FREZZIUS, Ordinis Prædicatorum, in Umbria Italiæ Episcopus Fulginensis ab Anno 1403. ad 1416. 2. Januar. Conditor *Academiæ Conciliorum* eo fine ac scopo, ut membra illius, Dominicani fratres, in dijudicandis doctrinæ, morum, rituumq; controversiis ad normam probatarum Synodorum decidendis, Fulginii adsvefierent. Omitto ejus poëma Italicum *Quadriregii* titulo, a) laudatum Ughello Tom. 1. pag. 703. Italiæ sacræ: non sane commentarium in quatuor li-

a) Acta Eruditorum Tomo IX. supplem. sect. 8. pag. 374.

bros Regum, ut Ludovicus Jacobus in Bibliotheca scriptorum Umbriæ, pag. 102. sibi persvasit, sed de quatuor regnis, enthei Amoris, Satanæ, Mundi ac Virtutis, ingeniose multa confingens opus prolixum, Dantis æmulum, quod post veteres editiones raro obvias, Perusinam 1481. Bononiensem 1494. Venetam 1501. aliam 1508. sine loco, Florentinam sine anno, & Venetam 1511. nuper cum notis recudi fecerunt Academici Rinvigoriti. Fulgin. 1728. 4.

Johannes FRIBURGENSIS, sive Lector de FRIBURGO, Teutonicus, Ordinis Prædicatorum circa Annum 1320. (distingvendus a Johanne Teutonico seniore, qui ex Episcopo in Hungaria Bossunensi A. 1241. Magister Ordinis Dominicanorum Generalis, fato functus est A. 1254.) Huic juniori præter *Summam Confessariorum*, Reutlingæ 1487. Lugduni 1518. & *Quæstiones Casuales*, atque *Glossas in* RAYMUNDI *de Pennaforti summam de Pœnitentia & Matrimonio*, *Manuale* & *Confessionale*, & *Commentar. in libros Sententiarum*, MSS. in variis Bibliothecis: videtur etiam tribuendum *Chronicon* ab Orbe condito ad Annum CHristi 1261. de quo Lambecius pag. 873. Vide Oudinum Tomo 3. pag. 734. seq. & Jacobum

bum Qvetif Tomo 1. pag. 523. seqq. & 113.

FRIDEGODUS, Monachus sani Servatoris, Durovernii Cantiorum sive Cantuariensis, Ordinis Benedictini circa Annum CHristi 960. *Vitam S. Audœni*, Archiepiscopi Rothomagensis An. 677. defuncti, prosa scriptam sub hujus nomine edidit Surius ad 24. Augusti. *Vitam S. Wilfridi*, Eboracensis Archiepiscopi, (qui A. 687. obiit,) versibus hexametris ad Odonem, Archiepiscopum Cantuariensem, vulgavit Mabillonius Sec. III. Benedictin. pag. 169. & supplementum ejusdem ex Codice Cottoniano Sec. IV. pag. 722. Johannes Baleus II. 32. eumque secutus pag. 174. seq. Pitseus huicce Fridegodo præterea tribuunt Tractatum: *De peccatrice in Evangelio*, qui incipit: *Dum pietate multimoda DEUS*; & alium: *De Hierusalem supera & visione Beatorum*, scriptum versibus, hoc initio: *Cives cælestis patriæ regione superna*. Denique *Contemplationes varias*. Eodem Baleo notante, *Græce eruditus fuit iste Fridegodus, ut in opere suo de Pontificibus Anglorum Gvilelmus Malmesburiensis habet.* Gvilelmi verba hæc sunt lib. 1. de gestis Pontificum Anglorum pag. 200. *Et ut clarissimum patriæ jubar* (Wilfridum) *produceret in speculam* (Odo Archiepi-

ſcopus Cantuarienſis) *heroïco metro vitam illius texi præcepit. Executus eſt id munus* Fridegodus *quidam verſibus non ita improbandis, niſi quod Latinitatem perosus, Græcitatem amat, Græcula verba frequentat, ut merito dictis ejus aptetur illud Plautinum: hæc quidem præter Sibyllam leget nemo.* Scripſere S. Wilfridi vitam ante Fridegodi tempora, notante Lelando cap. 134. BEDA Girovicenſis, HEDUUS cognomento STEPHANUS, Accæ Epiſcopi Hagustaldenſis familiaris, & ODO, Cantiorum Archiepiſcopus. Idem fecit poſtea PETRUS *Blæſenſis*, Archidiaconus Baduenſis, homo Gallus, ac opuſculum Gallofrido Plantageniſtæ, Eboracenſi Archiepiſcopo, dedicavit. Fridegodi denique eſſe veriſimiliter ſatis ſuſpicatur Caſimirus Oudinus Tomo 2. pag. 467. ſeq. carmen epicum *de Pontificibus & Sanctis Eccleſiæ agri Eboracenſis*, quod ſub ALCUINI nomine vulgavit Thomas Galeus in Scriptoribus XV. Hiſtoriæ Anglicanæ A. 1691. pag. 730-732. Certe Alcuino illud non eſſe tribuendum, haud inficiandis laudatus Oudinus probat argumentis. *Vitam Audœni*, qualem edidit Surius, non genuinam veteris ſcriptoris, ſed interpolatam eſſe notat Cointius Tomo 2. pag. 607. adde eundem Tomo 1. pag. 754. ſeq.

FRI-

FRIDERICUS I. Barbaroſſa, ſive Ahenobarbus, Imperator Romanus ab Anno 1152. ad 1190. quo poſt ſeptem in Italiam expeditiones, occubuit in medio adverſus Turcas & Saracenos curſu victoriarum. *De* illa *expeditione in Aſiam* A. 1189. ſuſcepta, *obituque* * *Imperatoris, narratio* a quodam ejus Comite ſcripta, cum ADRIANI IV. Papæ & Friderici *Epiſtolis* duabus amœbæis, prodiit in Petri Pithœi ſcriptoribus rerum Germanicarum, Baſileæ 1569. fol. cum ſcriptoribus rerum hujus Friderici OTHONE Friſingenſi, RADEVICO, GUNTHERO &c. Calcatum ab Alexandro III. Pontifice Friderici collum, inter fabulas cum Baronio ad Annum 1177. & Gretſero ad calcem diſſertationis de Imperatorum & Regum donationibus, Chriſtophoro Lehmanno in Chronico Spirenſi V. 16. pag. 505. Felice Contelorio in narratione concordiæ Alexandri III. & Friderici I. referunt Reineſius Epiſt. ad Rupertum p. 516. ſq. Rupertus ad ſynopſin Beſoldi p. 663. ſq. H. de Bünau in vita p. 242. ſq. Jac. Perizonius præf. ad theſaurum Hiſtoriæ Italiæ Grævianum, G. G. Leibnitius in Leibnitianis pag. 419. & ſingularibus diſſertationibus Georgius Remus,

 recuſa

* luget Petrus Blæſinſis Epiſt. 172.

recusa 1728. 4. Ludovicus Liebhardus, Baruth. 1668. Jo. Burchard. Majus, Kil. 1701. Fridericus Georgius Lautensack, Helmst. 1707. Christophorus Augustus Heumaunus, Isenaci 1710. Affirmantium argumenta ex B. Johannis Gerhardi præfatione ad lib. 1. Confessionis Catholicæ specialis repetit Joannes Daniel Artopœus dissertatione edita Lips. 1673. & auctor Critici eruditi Germanice editi Tom. 1. qu. 49. pag. 552. seqq. Singulari scripto probandum idem in se susceperat Elias Ehingerus, quod MStum fuit apud Theophilum Spizelium τὸν μακαρίτην. Joannes Georgius Grævius Epist. ad Marquardum Gudium pag. 47. *Vidistine vitam Alexandri III. a Joanne Francisco Loredano, Veneto, scriptam? fertur is ex actis suæ patriæ accurate prosecutus esse fastum illius Pontificis in conculcando collo Friderici Ahenobarbi.* Vitam gloriosi hujus Imperatoris & res gestas Germanico stylo luculenter & accurate nuper tradidit illustris Henricus de Bünau, Lipsiæ 1722. 4. subjuncta p. 392. sq. locuplete diplomatum Fridericianor. notitia.

Friderici ejusdem *Constitutiones* plures apud Goldastum Tomo 3. Constitutionum Imperialium pag. 330 - 343. *Authentica* de iis, qui studiorum causa, publica Gymnasia frequentant, publicata in Comitiis apud Roncalias An. 1158. quæ

quæ incipit: *Habitâ quidem*, legitur inserta Codici Justinianeo lib. IV. ad calcem tituli 13. *ne filius pro patre*, atque illustrata est tum ab aliis tum a Johanne Volcm. Bechmanno, Jurisconsulto Jenensi, in tractatu *de studiosorum privilegiis*, jam quartum recuso Lipsiæ 1712. 4to.

Friderici I. *Epistolas* quasdam tempore schismatis A. 1159. seq. scriptas, vulgavit Freherus Tomo 1. scriptorum rerum Germanicarum & Andreas du Chesne Tomo IV. cujus editionem cum Freherana contulit Burchardus Gotthelf Struvius in nova Freheri editione T. 1. pag. 419. seq.

In eodem Tomo pag. 407 - 416. exstat TAGENONIS, Decani Pataviensis, descriptio expeditionis Asiaticæ Friderici I. A. 1189. conferenda cum illa quam a Petro Pithœo editam dixi, & cum uberiore ANONYMI, quam postrema parte mutilam vulgavit Canisius Tomo V. Antiquarum Lectionum parte 2. pag. 44. (editionis novæ Basnagianæ Tomo III. parte 2. p. 499 - 526.)

Epistola Friderici *ad Ottonem Frisingensem*, Patruum suum, apud Urstisium Tomo 1. pag. 403. & Petrum Pithœum ante libros duos de gestis Friderici. Ex

AMANDO *de primis actis a Friderico peractis in Imperio*, fragmentum affert Christophorus Gewoldus cap. 6. de Septemviratu pag. 78. Ingolstad. 1621. 4. Vide & de BURCHARDO notario supra T. 1. pag. 827.

Mandatum diffidatorium *ad Saladinum* A. 1188. pro restitutione terræ sanctæ, apud Goldastum T. 3. p. 362.

FRIDERICUS II. Imperator ab Anno 1212. & Siciliæ utriusque Rex, defunctus Anno 1250. Princeps egregie litteratus & Patronus Eruditorum, peritus lingvarum præter Germanicam, Græcæ, Latinæ, Italicæ, Gallicæ, Turcicæ & Arabicæ. Huic plurimum debent condita vel instaurata domicilia illustria Musarum & Academiæ: Viennensis, Patavina, Ferrariensis, Neapolitana, Salernitana, Bononiensis. Idem ex Græco vel Arabico idiomate verti curavit Aristotelis Opera, magnam Ptolemæi syntaxin, Gregorii Nysseni de natura hominis, Galeni non pauca & aliorum Medicorum sicut Astronomorum quoque. Italico etiam carmine ita valuit, ut aliis etiam præiverit ad hanc laudem aucupandam, atque inter primos Italos poëtas celebretur a Bembo, Castelvetro aliisque apud Antoninum Mongitorem in Bibliotheca Sicu-

la

la pag. 247. & 248. ubi etiam de Allatio, qui carmina Friderici Hetrusca edere voluit ex Codicibus Vaticanis, Barberinis & Ghisianis. Latine exstant ejus *Epistolæ IX.* apud Baluzium Tomo 1. Miscellan. pag. 446. De aliis dicturus sum infra, ubi de *Petro de* VINEIS: cujus meliorem editionem jampridem a Clarissimo Viro, Joanne Hermanno Schminckio exspectamus. *Aurea bulla pro libertate Principum* S.Rom.Imperii exstat in T. VII. reliquiarum MSS. diplomatum & monumentorum ineditorum pag. 515. cum notis Joannis Petri de Ludewig pag. 520 - 560. De *aurea bulla pro Ecclesiastica libertate*, consulendus Goldastus in replicatione contra Gretserum pag. 378. seqq. Constitutio ipsa exstat tum alibi tum apud eundem Goldastum Tomo 1. Constitutionum Imperialium pag. 289. ubi & aliæ ejusdem p. 292. & *contra hæreticos* pag. 293. longeque plures varii alterius argumenti, sed & *Ordinatio testamentaria* An. 1251. pag. 307. Varia rescripta LXXX. Tom. 2. pag. 51. seqq. cum Constitutione de Libertate concessa Gentibus ad Catholicæ Fidei unitatem conversis pag. 77. Aliæ Tomo 3. pag. 372. seqq. Prima Teutonico * idiomate

* Johannes Michaël Hallwachsius in positionibus

te exarata Moguntinensis Anno 1235. Plures itidem constitutiones apud Raynaldum, Bzoviumque, & in Aquila Sveva Joannis Palatii, libro XXVI. *Siculæ* quædam & *Neapolitanæ* etiam apud Baronium ad Annum 1097. ne dicam de indice Græco Constitutionum Sicularum Friderici II. apud celeberrimum Montfauconum in Palæographia Græca p. 416. qui *diplomata* ejus *quatuor* etiam Latine subjunxit pag. 428. seq. Idem pag. 319. videndus de libris tribus βασιλικῶν διατάξεων Friderici II. scriptis circa Annum 1230. atque obviis in Bibliotheca Regis Galliarum, ubi hunc Codicem confert cum *Constitutionibus Siculis*, sive *Neapolitanis* Rogerii & Gvilelmi & Friderici II. Latine editis in Friderici Lindenbrogii Codice Legum antiquarum pag. 691. In easdem Leges laudantur notæ & commentarii Bartholomæi de Capua, Marcelli Flori, Jacobi de Ayello, Lalli a Tusæa, Sebastiani Neopodani, Marini de Caramanico, Lucæ de Penna, Nicolai Superantii & Matthæi de Afflictis. Quod vero Oudinus Tomo 2. pag. 66. memorat Jus Navale, editum Germanice An. 1561. 1572. 8. non Imperatoris est, sed Friderici II. Regis Daniæ.

Latine

bus de Friderico II. §. 40. Tubingæ 1720. 4to.

Latine autem prodiere Friderici II. Imperatoris reliqua *de arte venandi cum avibus*, una cum additionibus MANFREDI Regis, & ALBERTI Magni de falconibus, asturibus & accipitribus ex ejus libro XXII. de animalibus. Augustæ Vindelicorum 1596. 8. Confer Velseri Opera pag. 843. 844. 847. & quæ de aliis hujus argumenti scriptoribus notavi in Bibliotheca Græca lib. 1. cap. 25. §. VI.

ANONYMUM de rebus Friderici II. & filiorum ejus, Apuliæ & Siciliæ Regum Conradi ac Manfredi ab Anno 1210. ad 1258. vulgavit Ughellus Tomo 8. Italiæ sacræ (editionis novæ Tomo X. inter anecdota) pag. 561-654. Eccardus T. 1. Corporis scriptorum medii ævi p. 1025. Carusius Tomo 2. Bibliothecæ Siculæ Historicæ pag. 675. & novissime Muratorius Tomo octavo scriptorum Italiæ pag. 489. a quo docemur nomen scriptoris esse NICOLAUM *de Jamsilla*.

Incredibile Johannis Harduini commentum est, qui persvadere lectoribus suis voluit, suppositos fuisse scriptores quos pro antiquis atque probis libenter evolvimus magnique facimus, plerosque omnes Græcos & Latinos, & Fridericum II. fuisse

fuisse cujus auspiciis artibusque perfecta fraus hæc fuerit. Horribile istud arcanum obscuro involutum ænigmate, acute investigavit ac deprehendit, docteque confutavit vir præclarus Maturinus Veisserius la Crose in dissertationibus historicis Gallice Anno 1707. editis pag. 197. seq. atque in Vindiciis Veterum Scriptorum A. 1708. 12. Prætereo non magis credibilem hostium calumniam putidam de tribus impostoribus blaspheme a Friderico hoc, ut ajunt, jactatis, quam refellerunt Struvius, Oudinus aliique. Sic diu post mortem ejus fama fuit *Fredericum adbuc vivere in castro Kufhusen*, ut est apud Theodoricum Engelhusium pag. 1115. Chronici, *cum senex quidam in Civitate Nutz finxisset se esse Fredericum, ad quem multi nobiles confluxerunt, quos omnes noscens propriis nominibus suscipiebat. Qui cum ad tempus regnasset, tandem a Coloniensibus crematus est.*

FRIDERICUS III. * Imperator ab Anno 1440. ad 1493. 8. Septembris, cujus vitam

* revera *Quintus*, sed tertius ex iis, qui coronati Romæ Imperatores Friderici fuere. *Tertius* etenim Fridericus Pulcher Austriacus, A. 1314. electus contra Ludovicum Bavarum Imperatorem, & *Quartus* Fridericus, Dux Brunsvicensis,

tam & res geſtas deſcripſit ÆNEAS *Sylvius*, ut dictum ſupra Tom. 1. pag. 71. Conferenda & Freheri editio Tomo 2. ſcriptorum Germanicorum pag. 81. quo in volumine ſicut in tertio quoque plura ad hiſtoriam rerum Friderici III. laudatiſſimi Principis facientia leguntur. Ipſeque Fridericus, qui Bibliothecæ Cæſareæ Vindobonenſis amplificandæ primus auctor * fuit, *Diurna Vitæ ſuæ Acta* variasque miſcellaneas Obſervationes manu ſua Germanice conſignavit, quæ MStæ Vindobonæ ſervantur, ex quibus nonnulla annotata a Lambecio in Diario ſacri Itineris Cellenſis pag. 7. ſeq. editionis a me curatæ. In eadem Bibliotheca exſtat NICOLAI *Langkmanni* Hiſtoria inedita deſponſationis & Coronationis Friderici & Conjugis ejus Eleonoræ, teſte eodem Lambecio Tom. 2. p.698. De *libello precationum* Friderici III. adeundus Gaſpar Bruſchius in hiſtoria Monaſteriorum Germaniæ pag. 623. ſeq. ex quo precationem pro Imperii incolumitate etiam repetiit Freherus Tomo 2. pag. 407. a quo etiam pag. 402. ſeq. præmittuntur *quatuor* ejus *Epiſtolæ* ad Carolum

ſis, electus A. 1400. ſed non diu poſt occiſus. Vide Lambecium Tom. 2. p. 710.

* Idem Tom. 1. pag. 116.

lum VII. Francorum Regem, ad Nicolaum V. Papam de amissione Urbis CPol. (inter Æneæ Sylvii Epist. 153.) ad Eugenium IV. & ad Cardinalem Episcopum Senensem. Ejus *Avisamenta* tempore Concilii Basileensis A. 1440. *Concordata Nationis Germanicæ* An. 1447. aliaque apud Goldastum Tomo 1. Constitutionum Imperialium pag. 403. seq. & Tomo 3. pag. 322. seq. ubi *Sacra* ad Papam de regnis legitimo heredi non auferendis, & alia de expeditione contra Turcas facienda.

FRIDERICOS, Germaniæ Imperatores, Electores, Principes litterarum amantes studiorumque Patronos singulari schediasmate celebravit M. Henricus Augustus Schumacherus, edito Grimæ 1728. 4to.

FRIDERICUS *Apocrisiarius* Leonis IX. Papæ (postmodum & ipse An. 1057. Papa mutato in STEPHANUM IX. nomine) scripsit insignem tractatum *contra hæresin Fermentaceorum.* Hæc de eo Anonymus Mellicensis cap. 86. ad quem illustrandum conferenda hæc Wiberti Archidiaconi in Vita S. Leonis IX. * lib. 2.

* edita a Sirmondo Parisiis 1615. 8. & in Actis Sancto-

lib. 2. cap. 5. *Ea tempestate orta est hæresis* Fermentaceorum, *quæ calumniatur sanctam Romanam sedem, imo omnem Latinam & Occidentalem Ecclesiam, de azymis vivificum DEO offerre sacrificium. Quam calumniam etiam scripto ediderunt Episcopi Michaël Constantinopolitanus & Leo Achridanus;* (erat Achris seu Achrida Metropolis tunc Serviæ & Bulgariæ) *perviciter exhalantes pestiferas mephites adversus sanctam & Apostolicam fidem. Hæc quidem calumnia Græco sermone edita, & Joanni Tranensi Episcopo* (in Apulia sc. Peucetia, qui cum Græcis colludens, a Nicolao II. anno MLIX. depositus est) *in sugillationem omnium Latinorum directa, cum fuisset Trani exhibita fratri HUMBERTO sanctæ Ecclesiæ Sylvæ Candidæ Episcopo, in Latinum est translata ejus studio, atque delata domno Papæ Leoni IX. Itaque gloriosus Apostolicus* (LEO *nonus*) *libellum composuit luculentissimum adversus jam dictas præsumtiones & nimias vanitates eorum, conatus eos ad viam veritatis adducere: sed postmodum incorrectos, Ecclesiastico damnavit anathemate. Prædictus etiam frater HUMBERTUS edidit*

Sanctorum Tomo II. Aprilis 19. Vide ibi pag. 662. & Antonium Pagi ad Annum 1053. num. 12.

dit contra eorum putida ſcripta reſponſionem inſtar dialogi, ab ipſo Latine ſcriptam Apocriſariatûs ſui tempore Conſtantinopoli: & juſſu Imperatoris religioſi & orthodoxi Conſtantini Monomachi Græce editam, ſub nominibus Conſtantinopolitani & Romani, anno Domini MLIV. (hic dialogus exſtat ad calcem Tom. XI. Annalium Baronii, & in Bibliotheca Patrum Lugdunenſi Tom. XVIII.)

Domnus quoque FRIDERICUS tunc Cancellarius, poſt a DEO electus Romanæ ſedis Apoſtolicus (dictus in Pontificatu Stephanus IX.) *invective reſpondit quibusdam objectionibus, quas ediderat* Niceta *Monachus Conſtantinopolitanus, qui &* Pectoratus, *contra Latinam Eccleſiam: quem libellum titulaverat, de Azymo, de Sabbato, & de nuptiis Sacerdotum. Quæ invectio de Latina translata & publice coram ipſo Imperatore eſt recitata, idemque Niceta coactus eſt damnare & comburere ſua ſcripta: habita diſputatione apud monaſterium Studii in urbe Conſtantinopolitana. Siquidem glorioſus Apoſtolicus direxerat Conſtantinopolim Sanctæ Romanæ Sedis Apocriſarios, præfatum ſcilicet Humbertum & Petrum Amalfitanorum Archiepiſcopum* (ſcilicet in Picentinis, nunc Principatu citeriore,) *Fredericum quoque tunc Diaconum & Cancellarium. A quibus*

bus Niceta, accipiens perfectam propositionum suarum solutionem, iterum sponte anathematizavit omnia dicta & facta vel tentata adversus primam & Apostolicam Sedem, sicque ab eis in communionem receptus, effectus est eorum familiaris amicus. Plura infra in STEPHANO IX.

FRIDERICUS *Closnerus*, res Urbis *Argentinensis* a Rudolpho Habspurgensi exorsus perduxit usque ad Annum Gratiæ 1362. teste Vossio pag. 530. de Historicis Latinis. Neque plura de eo Hertius in Bibliotheca Germanica num. 1216. aut in Bibliotheca Philosophica pag. 98. Lipenius, Cangiusve, vel Kœnigius, aut Struvius: neque alibi ejus mentionem vel apud Gesnerum ejusve continuatores, Lexicorumve auctores historicorum repperi, neque ipsum memini me videre, ut non editum existimem.

FRIDERICUS *Erlenbacensis*, Franco, ex Professore Lipsiensi, ubi Aristotelis libros interpretatus fuerat, Gvardianus Chemnicensis, Ordinis Minorum A. 1498. Huic in centuria scriptorum a Madero edita num. XLIV. tribuuntur hæ lucubrationes: *Expositio Epistolarum Pauli. In quatuor libros Sententiarum. De decem Præceptis. De septem vitiis. De ordine rerum Universi. De excidio opidi*

Hallensis. De arte bene moriendi. Sermones de tempore, de Sanctis, Collationes ad Clerum, Quadragesimale, Sermones XX. super Salve Regina. De modo studendi. De modo loquendi. De modo versificandi. Elegia de duobus amantibus.

FRIDERICUS *de Senis*, Jurisconsultus, Doctor Decretorum, Baldi * Præceptor, qui tum in aliis Italiæ Academiis, tum Perusii docuit circa Annum 1340. Ejus *Consilia*, Romæ 1472. fol. cum tractatu de permutatione beneficiorum ad Dominum LAPUM *de Podioboniti*, qui fecit additiones, quæ sunt præmissis quæstionibus insertæ.

Renatus Profuturus FRIGERIDUS, sive FRIGIREDUS, non notus nisi ex Gregorio Turonensi, qui lib. 2. historiæ Francorum cap. 8. nonnulla refert ex ejus *libro duodecimo Historiæ*, de rebus ad tempora Valentiani III. An. 425. & cap. 9. de Roma a Totila Gotho capta An. 547.

Henricus de FRIMARIA, sive FRIMELIA, aliis de *Vrimaria*, *Wrimaria*, *Vrimach*, pago Thuringiæ, prope Gotham, Augustinianus docuit Parisiis, atque exinde Provincialis Saxoniæ & Regens studiorum

* Thomasinus Catalogo MSS. Venetorum pag. 4.

rum Cœnobii Pragensis, defunctus octogenario propior A. 1340. Scripsit *de discretione spirituum*, sive *de quadruplici instinctu* Divino, Angelico, Diabolico & Naturali, * Antwerpiæ 1652. 8. edente Cornelio Dielmanno, qui vitam Henrici præmisit. *Præceptorium* sive *de decem præceptis*, quod alii Codices Henrico, ALEXANDRO *Halesio* alii, editio vetus Parisiensis *Nicolao* LYRANO tribuunt. *Sermones de Passione Domini & de Sanctis*, Parisiis 1514. & Haganoæ 1517. *Additiones ad libros Sententiarum*, cum ÆGIDII Romani Commentariis in eosdem editas Coloniæ 1513. *De perfectione spirituali*, sive *Expositio in Orationem Dominicam*, & *super Ave Maria*, sive *Angelicam salutationem*, sæpius edita inter THOMÆ Aquinatis Opuscula IV. & V. His adde MSta in variis Bibliothecis *Flores ex collatione Patrum, libros XXIV.* Commentarium *in libros Ethicorum Aristotelis. Quodlibeta duo. De occultatione vitiorum. De incarnatione Verbi. De libertatibus Ordinis Minorum. Expositionem Decreti de celebr. Missa, super Decretali*, cum Matthæ &c. Vide Trithemium cap.

* MS. Qvedlimburgi sub nomine *Francisci* MAYRONIS, vide Catalogum Tobiæ Eckarti pag. 20. In editione Venet. 1498. Henrico, Ordinis Prædicatorum, tribuitur.

cap. 589. Oudinum Tomo 3. pag. 911. seq. & Philippum Elssium in Encomiastico Augustiniano pag. 274. seq. qui testatur scripsisse præterea: *In Cantica Canticorum. De quatuor sensibus Scripturæ. De quatuor Virtutibus. De origine Ordinis Fratrum Eremitarum. De exemptione. Manuale Sacerdotum. De vitiis capitalibus. De nocturnis illusionibus. De mortificatione propriæ Voluntatis.*

FRISINGFELDUS Sudvolciensis Anglus, Grammaticus, cujus *Practicam Grammatices* & *Verbarium* memorant ex Bostono Buriensi, Johannes Baleus XI. 8. & Pitseus pag. 840.

FRISIONUM veterum *Leges* digestas sub titulis XXII. cum *additione Sapientum, Vulcmari, Saxmundi* &c. edidit Johannes Heroldus in Legum veterum sylloge, Basileæ 1557. fol. p. 131-148. & Fridericus Lindebrogius in Codice Legum antiquarum, Francofurti 1613. fol. p. 487. Eædem Leges Frisicæ separatim cum notis Sibrandi Siccamæ, Arnhemii 1617. 4. & novissime curante D. Carolo Gvilelmo Gærtnero, * Lipsiæ 1730. 4. cui editioni præter editoris notas accessere tres Leges temporibus Caroli Magni promulgatæ.

Theoda-

* Acta Eruditorum An. 1730. pag. 523.

Theodatus, five *Deus dedit* FRITHONA, Anglus, Visisaxo, carus fuit Gregorii I. Papæ discipulo Honorio, Cantuariensi Archiepiscopo, cui & in ea dignitate A. 655. a) successit. Laudant eum Beda, b) Gvilelmus Malmesburiensis, c) Gervasius Dorobornensis, d) ut de Lelando e) taceam, quem Baleus, f) ut Baleum Pitseus g) exscribunt. *Vitas Archiepiscoporum Cantuariensium* accurate penicillo Orationis suæ depinxit. Obiit Anno CHristi 664. Ercomberti, Cantianorum Regis, temporibus. Hæc Vossius pag. 750. qui in eo fallitur cum Pitseo, quod Vitas Archiepiscoporum Cantuariensium ait a Frithona accurate scriptas fuisse, nam de Gervasio, non de Frithona hoc traditum a Lelando, Baleoque, legerant.

FRODOARDUS Remensis, qui An. 966. obiit, auctor Chronici plus simplici vice editi ab Anno 919. ad 966. supra, FLODOARDUS. Ab hoc diversus:

a) Warthon Angl. sacr. Tom. 1. pag. 93.
b) Lib. III. hist. Angl. cap. 20. & IV. 1.
c) Lib. I. de gestis Pontificum Anglorum p. 196.
d) in Actibus Pontificum Cantuarens. p. 1636. inter X. scriptores Lond. 1652. fol.
e) cap. 56.
f) X. 11.
g) pag. 109. seq. de scriptoribus Angl.

FRODOARDUS Monachus S. Albani circa Annum 1000. auctor Chronici ab Octaviano Imperatore usque ad Annum CHristi 996. & continuati a REINALDO, sive REGINALDO, Archidiacono S. Mauricii Andegavensis, usque ad Annum 1277. MS. in Vaticana * inter libros Reginæ Christinæ num. 264. & cum continuatione in Bibliotheca Cottoniana, cujus vide Catalogum a Thoma Smitho editum pag. 69.

Johannes FROSSARDUS (*Froyssart*) Valencenensis, sive Valentianus ad Scaldim, Canonicus ac Thesaurarius Chimacensis in diœcesi Leodiensi, inter Historicos Latinos a Vossio III. 4. celebratur, quanquam Gallice scripsit *Historiam rerum ab Anno* 1326. *ad* 1400. *gestarum* ad Eduardum II. Angliæ Regem, cujus Conjugis *Philippæ* Reginæ, Gvilelmi III. Boni, Hannoniæ Hollandiæque Comitis filiæ *laudes duobus libris* itidem fuit complexus. Historia illa, in qua tum aliæ res illo tempore per Europam gestæ, tum bella Gallorum cum Anglis narrantur, prodiere Gallice † cum Anonymi continuatione ad Annum 1498. Parisiis 1503. quatuor

* Jacq. le Long Bibliotheque Historique de la France num. 14719.
† ibid. num. 7293.

quatuor Voluminibus fol. & 1505. tribus Voluminibus, & cum continuatione ad Annum 1513. tribus Voluminibus fol. denique ex Dionysii Salvagii recensione Lugduni 1559-1561. quæ nitidior rariorque est editio, & Paris. 1574. fol. quatuor Voluminibus. Has Gallicas editiones viri docti conqueruntur a) parum accuratas esse, nominibus numerisque passim corruptis: sed justior etiam querela est, quam collatio Codicum MStorum ejusdem operis suppeditat, b) qualis exstat insignibus picturis exornatus Vratislaviæ in Bibliotheca Rhedigeriana quatuor ingentibus Voluminibus, & de quo hæc Vir Clarissimus Gottlob Krantzius in memorabilibus illius Bibliothecæ A. 1699. 4. editis pag. 87. *Non nego magnam picturarum elegantiam esse; sed majora hic sunt, quæ animum meum afficiunt. Putat orbis Eruditus, se textum*

a) Plerosque horum errorum correctos esse in editione *Anglicana* Johannis Burchierii, jussu Henrici VIII. vulgata, notat Wilhelmus Nicolsonus in Bibliotheca historica Anglic. pag. 67. *Belgicam* versionem MStam habuit Vossius. Et typis exscriptam memorat Longus per Gerritum van der Loo, in fol.

b) de aliis MStis Valerius Andreas Bibliotheca Belgica pag. 503. Oudinus Tomo 3. pag. 2225. &c.

Froissardi *egregie possidere, quem* Dionysius Salvagius, c) *Regis Henrici II. jussu, quinquagesimo nono superioris Seculi anno Lugduni publicavit, sed fœde decipitur, dum Codex hic imposturam detegit*, & Salvagii *manu omnia, quæ Aulæ Gallicæ displicebant, deleta, vixque decimam Historiæ partem integram relictam esse, manifestum reddit.* Similiter Joannes Sleidanus, cujus epitome historiarum Frossardi *Latine* composita sæpissime cum Philippo Cominæo ex ejus versione præla exercuit, Parisiis 1537. 8. 1562. 12. Francofurti 1578. fol. 1584. 12. Heidelbergæ 1587. fol. Hanov. 1606. 12. Amstelodami 1640. 1656. etiam ipse arguitur minus æqvus Anglis, & multa digna memoratu fuisse prætervectus. Ex Sleidano expressa *Anglica* P. Goldingi epitome, Lond. 1608. 4.

FRO-

c) Joannes le Laboureur apud Longum Biblioth. histor. Gallic. pag. 368. *Denis Sauvage, qui a remis sous la presse plusieurs anciens livres, & plusieurs autres qui ont travaillé après lui, ont plûtot disgracié qu'illustré nôtre histoire, & n'ont servi qu'à rendre les originaux & les prémiéres editions plus rares & plus chéres, de la vieille Chronique de Flandres, de Froissart, de Monstrelet, de Philippe de Comines, de Joinville, & d'autres excellens Historiens.*

FROTHARIUS ex Abbate S. Apri Episcopus ab Anno 813. Tullensis in Gallia, defunctus post Annum 837. cujus *Epistolas* XXV. ex antiquo MSto Carnotensi vulgavit Andreas du Chesne Tomo 2. scriptorum rerum Francicarum pag. 712 - 723. scriptas ad Imperatorem *Ludovicum Pium*, ad *Juditham* ejus Conjugem, ad *Aglemarum* Abbatem, *Drogonem*, *Einhardum*, *Gerungum* summum sacri palatii ostiarium: ad *Hetti* Archiepiscopum, *Hittonem* Episcopum, *Hilduinum* Patrem & Magistrum, *Hugonem*, *Sichardum* Magistrum, *Teutdericum* & *Ragenardum* venerabiles viros, & ad *Wighardum* Abbatem: adjunctis sex Epistolis ad Frotharium scriptis a *Wicardo* sive *Wighardo* Abbate, ab *Aldrico* sive *Alberico*, *Hieremia*, *Hetti* Archiepiscopo, & ab Episcopo *Lingonensi*.

FRUCTUOSUS Regio ortus sangvine Hispanus, ex Dumiensi Episcopo Archiepiscopus An. 656. Bracarensis, successor Potamii, defunctus A. 665. Augustinianum alii, alii Benedictinum faciunt, neutri idoneis instructi argumentis. Vide Henschenium Tomo 2. Actorum Sanctorum Aprilis 16. pag. 430. seq. & Nicolaum Antonium Bibliothecæ veteris Hispanæ libro V. cap. 5. pag. 283. seq. Exstat ejus *Regula Monastica* duplex, sive

ve una potius, tributa in duas partes, quarum prior capitibus conſtat XXV. altera, quæ *Regula Monaſtica communis* inſcribitur, XX. Capitibus. Utraque exſtat in Codice Regularum S. Benedicti Anianenſis Holſteniano parte 2. p. 137. & 147. ſed prioris capita ultima duo *de Senibus* & *de die Dominico* deſiderantur. Hugo Menardus in præfatione ad Concordiam Benedicti Anianenſis pag. 62. poſteriorem partem ab alio auctore eſſe putat: *Altera regula*, inquit, *eſt cujusdam alterius FRUCTUOSI, qui in hac Concordia* (pag. 140. 179. 732. 793. 958. 960. 961.) *a ſuperiori diſtingvitur, etſi interdum hi duo Fructuoſi, ex ſcriptoris incuria confundantur. Quis autem ſit alter hic Fructuoſus, non mihi plane compertum eſt. In Chronico S. Maximi, Cæſarauguſtani Epiſcopi, ad Annum 569. fit mentio cujusdam* FRUCTUOSI, Abbatis Conſtantiæ, *in agro Braccarenſi* - - *Sed, ne quid diſſimulem, hoc Chronicon, ut inter legendum animadverti, multa continet abſurda, & S. Maximo prorſus indigna. Eſt enim multis erroribus maculatum a quodam nebulone, qui paſſim huic Chronico multa inepta adjecit pro ſua libidine.* - - *Hæc tamen Regula, ut mihi videtur, potius tribuenda eſt* Fructuoſo, Abbati Conſtantinæ; *fere ſequitur Regulam S. Benedicti.* Sed nullam

nullam fidem deberi Pſeudo-Maximo, recte notavit poſt Menardum ipſum Nicolaus Antonius pag. 284. & Benedictum Anienſem erraſſe, cum duos Fructuoſos finxit, probatum a Mabillonio: cui Henſchenius merito ſuffragatur. Regulæ Fructuoſi tres Codices MStos laudat Antonius Jepeſius apud Miræum in Codice Regularum parte 2. pag. 130. Codicem Treverenſem, Colonienſem & monaſterii Arlanza in Hiſpania, ex quarum uno fortaſſe ſuppleri poſſint capita duo poſtrema, quæ in priore Regula deſiderantur. Priorem Regulam Complutenſi duntaxat Monaſterio, cujus ipſe conditor erat, alteram pro aliis etiam Monaſteriis, in villis præſertim atque agris condidiſſe Fructuoſum, bene videtur annotaſſe Oudinus Tomo 1. pag. 1624. *Apud Caniſium T. V. Antiquar. Lect. notante Miræo exſtat fragmentum quod in regulis nominatis non reperitur.* Hoc eſt *de diverſitate culparum ſuper Regulam S. Benedicti*, quod Fructuoſo indignum eſſe judicavit etiam Mabillonius.

Ambroſius Morales XII. 36. Chronic. general. Hiſpan. laudat Paulo Emeritenſi citato teſte *Epigrammata* Fructuoſi in laudem Petri, Narbonenſis Epiſcopi, Regisque Siſenaudi & neſcio cujus Diaconi.

Epiſto-

Epistolam ad Recesvinthum Regem edidit Ramiresius ad Luitprandum, atque emendatiorem in collectione τῶν ἀνεκδότων vulgare promiserat Cardinalis de Agvirre. Vide Nicolaum Antonium Tomo 1. Bibliothecæ veteris Hispanæ pag. 285. ubi Pseudo-Juliani de Fructuoso commenta explodit.

Vitæ Fructuosi, quam sine nomine auctoris habent Ambrosius Morales XII. 35. Chron. Hispan. Prudentius de Sandoval in appendice fundationum Monasticarum Hispaniæ, Johannes Tamajus parte 1. Martyrologii Hispan. Aprilis 16. Joannes Mabillonius Act. Sanctorum Benedictin. Sec. II. pag. 581. & Henschenius Tomo 2. Actorum Sanctorum Aprilis, pag. 431. additis notis, scriptorem esse S. VALERIUM, monasterii S. Petri de monte Abbatem, contendit Nicolaus Antonius pag. 283. Huic vitæ etiam HUGONIS, Archidiaconi Compostellani, narrationem de translatione S. Fructuosi & aliorum Compostellam, subjungit Henschenius p. 436. 437.

FRUTOLPHUS S. Michaëlis Bambergæ Monachus Benedictinus circa Annum 1144. Ab hoc *Evangelium S. Matthæi* copiose tribus Voluminibus expositum, Possevinus annotavit, ex Eysengrenio pag. 69. b. Catalogi testium Veritatis.

FU-

FUCRALDI librum de Musica laudat Anonymus Mellicensis capite 107. incertum relinquens quo tempore ille floruerit: cum Anonymum hunc credibile sit non esse sæculo duodecimo juniorem.

FULBERTUS, (Anonymo Mellicensi cap. 93. FOLBERTUS) Scholæ publicæ Carnotensi a) Præfectus, Doctor multorum clarorum ingeniorum, atque in his Berengarii: b) inde Cancellarius ac denique Episcopus Carnotensis ab Anno 1017. defunctus An. 1028. Ejus scripta a Carolo de Villiers, Theologo, Parisiis 1608. 8. edita, atque in Bibliotheca Patrum Coloniensi 1618. Tomo XI. & Lugdunensi Tomo XVIII. cum ejus notis recusa hæc sunt:

Epistolæ CVIII. quibus aliæ aliorum subjectæ sunt XXVI. Ex istis Fulberti Epistolis, de quibus consulendus Dupinius in Bibliotheca Ecclesiastica seculi XI. & quarum aliquas vulgaverat Baronius ad Annum 1007. seq. e Codice Vaticano, duæ primores etiam in primis Bibliothecæ Patrum Paris. editionibus prodierant.

Sermo-

a) Launojus de Scholis celebrioribus cap. 40.
b) Anonymus Mellicensis cap. 93. Trithemius cap. 315.

Sermones IX. quorum tertius est de purificatione Mariæ, 4. 5. & 6. de ejus nativitate, c) & 7. 8. 9. contra Judæos, quod scriptum laudat Henricus Gandavensis cap. 1. Sermones plerosque Fulberti recensuit Combefisius in Bibliotheca Concionatoria.

Pœnitentia Laïcorum, & Mulierum pœnitentia per Fulbertum Episcopum.

Prosarii hymni in S. Pantaleonem, in S. Piatum, & de Nativitate Domini & de Sancta Trinitate. In festo S. Ægidii, natione Græci. d) De divo Martino, e) de S Lamberto & pro Rege.

Versus & Hymni de B. Virgine, de S. Cruce: De timore, spe & amore: De seipso: f) De signis, & mensibus, & diebus, & horis, compendium computi. De philomela. De S. Carauno. Castitatis gradus. Preces ad DEUM. Hymnus in natum CHristum & alius DEO trinuni.

c) Similia quædam in scripto de Nativitate B. Mariæ inter S. Hieronymi Opera. Vide Caveum.

d) *Vitam S. Ægidii* a Fulberto scriptam testatur Anonymus Mellicensis cap. 93.

e) Confer Barthium XIX. 13. Adversar.

f) Hic primo versu auctior apud Baronium ad Annum 1007. num. 3. *Angele Consilii magni Te consule, CHriste, Mi factor, mea Vita.*

trinuni. Denique versibus descripta ex vitis Patrum vet. narratio de homine quodam, qui imperitus vitam eremiticam vivere tentaverat, eamque non valens sustinere & ad fratrem reversus *cum Angelus non potuit, vir bonus esse didicit.*

Præter hæc a Carolo Villiers edita, sparsim feruntur:

Fulberti *hymnus in S. Paschate,* qui incipit: Chorus novæ Hierusalem. Exstat in Georgii Fabricii Poëtis Christianis, pag. 799. in Georgii Cassandri hymnis Ecclesiasticis pag. 234. Operum, & in Bibliothecis Patrum Bigneanis Parisiens. A. 1589. 1624. 1644. 1654.

Epistola de rebus Ecclesiæ religiose & caute distribuendis, in Dacherii spicilegio Tomo 2. pag. 827. (editionis novæ Tomo 3. pag. 387.) Alia *contra milites Episcopos* in Edmundi Martene Tom. 1. anecdotorum pag. 130.

Sermo in festo assumtionis B. Mariæ, in appendice ad sermones S. Augustini in editione Benedictorum Tomo V. sermo 208.

Vita S. Autberti, *) Cameracensis & Atre-

*) Baldericus in Chronico Cameracensi lib. 1. cap. 77.

Atrebatensis Episcopi, apud Surium 13. Decembr. sed mutila. Integram legi in MStis Codicibus notarunt Sammarthani Tomo 1. Galliæ Christianæ pag. 233. & Miræus ad Henrici Gandavensis cap. 1.

Tractatus, sive *Sermo* in Actor. XII. 1-11. editus a Casimiro Oudino in opusculis sacris veterum aliquot Galliæ & Belgii scriptorum, Lugduni Batavorum 1692. 8. præmissa ejus icone ære descripta, & compendio Vitæ, ut Tomo 2. de Scriptoribus Ecclesiasticis pag. 519. seq. & quale exstat etiam in Sammarthanorum Gallia Christiana Tom. 2. pag. 485. seqq.

Liber de Sacramentis devotionis, quem IVONI tribuunt alii, Combefisius ex Petri Damiani auctoritate refert ad Fulbertum.

Labbeus in Bibliotheca nova MSS. pag. 58. ex MSto Vaticano commendat Fulberti *de virtutibus*, & *sententias antiquorum de summo bono*, rhythmo trochaico, nec non *versus de pace*. Notat etiam

cap. 77. *Quod si quis latius* (de Autberto) *scire desiderat, librum quem Fulbertus, Doctor Clarissimus, de Vita S. Autberti, jubente domino Episcopo Gerhardo inscripserit, legat.* Gerhardus Episcopus Cameracensis fuit ab Anno 1012. ad 1049.

iam Fulberto tribui Versus *de libra & partibus ejus*, quos nescio an sint editi, versus autem *de uncia & partibus ejus*, & *de scrupulo & partibus ejus*, dedit Carolus de Villiers notis ad Fulberti Epist. 113. Tom. 8. Bibliothecæ Patrum edit. Lugdunensis pag. 55.

FULBERTI, Archidiaconi Rothomagensis, *Præfationem in Vitam S. Romani*, Archiepiscopi Rothomagensis, vulgavit Edmundus Martene Tomo 1. Anecdotorum pag. 182. 183. Vitam Mabillonius Tomo 2. Actorum Sanctorum Benedicti pag. 952. *Vitam Aichadri*, Abbatis Gemmeticensis, edidit Surius 15. Sept. cujus auctor FULBERTUS Peccator, Vossio Monachus Gemmeticensis. FULBERTI, Monachi S. Audœni Rothomagensis, *de miraculis S. Audœni*, ad Nicolaum, S. Audœni Abbatem, MS. in illa Abbatia. Acta Archiepiscoporum Rothomagens. quæ edidit Mabillonius Tom. 2. Analect. pag. 424-455. (pag. 222. editionis novæ in fol.) non dubitat huic FULBERTO, qui circa Annum 1080. vixit, tribuere.

FULCHERIUS Carnotensis, Robertum Normanniæ Ducem An. 1095. secutus in Palæstinam, & deinde Regis Balduini I. & II. Capellanus, circa Annum 1127. scripsit

psit *gesta peregrinantium Francorum cum armis Hierusalem pergentium*, sive Historiam Hierosolymitanam & res quibus ipse interfuerat: quod opus ab Anno 1095. ad 1124. primus in lucem protulit *Jacobus Bongarsius* in Gestis DEI per Francos Tomo 1. pag. 381-440. divisum in Capita LVI. *Caspar Barthius* Codice Basileensi (non auctiore tamen) usus divisit in Capita XCIX. illustravitque notis, quas ex MS. Bibliothecæ Ittigianæ publicavit *Johannes Petrus Ludewig* Tomo 3. reliquiarum MStorum &c. pag. 291-360. Apud *Andream* vero *du Chesne* Tomo 4. scriptorum de rebus Francicis pag. 816. exstat eadem Fulcherii Historia Hierosolymitana, ex Codice Cœnobii S. Quintini de Monte prope Peronam tributa in *libros tres*, & auctior extrema parte anni 1124. annorumque 1125. 1126. & 1127. a pag. 879. ad 889. Liber *primus* incipit ab Anno 1095. *secundus* ab initio regni Balduini I. hoc est ab Anno 1100. (editionis Bongarsianæ capite XXII.) liber *tertius* ab initio Balduini II. A. 1118. (editionis Bongarsianæ medio capite XLIV.) Denique *Præfationem* ex Codice S. Germani a Pratis vulgavit *Edmundus Martene* Tomo 1. Anecdot. p. 364. seq. in qua Fulcherius ait *comparium suorum quorundam pulsantibus precibus aliquoties, motum*

ea

ea se quæ oculis ipse suis perspexerit, *stylo rusticano, tamen veraci, diligenter digessisse.* Ut a Vossio notatum est, reprehenditur Fulcherius a Gviberto Abbate in bellis Antiochenis cap. 29. 30. 31. & 38. Sed a bona fide eum commendat Ordericus Vitalis lib. IX. historiæ Ecclesiasticæ, item Gvilelmus Malmesburiensis lib. IV. qui addit usum esse *stylo non quidem agresti, sed ut dici solet* sine nitore & palæstra, *& qui alios commonere potuerit, ut accuratius scriberent.* Idem hic Fulcherius, qui in obsidione Antiochena A. 1098. caute ac fortiter rem gessit, de quo Gilo Parisiensis libro VII. apud Chesneum Tomo 4. pag. 909. (sive libro IV. apud Edmundum Martene Tomo 3. Anecdotorum p. 241.)

- - - Fulcherius imminet ante
Per tenebras legit ille vias gressu titubante,
Illis temporibus radios ducente cometa
Præmonstrabatur regni mutatio læta &c.

Et pag. 241.

- - - Fulcherius ille
Natus Carnoti, proceres præcedere mille,
Non timet invictæ properans ad mœnia villæ.

Non hunc tardat onus clypei, sed ad ardua pronus
Evolat arma gerens scaleque viriliter herens,
Illum Veneticus sequitur: stupet hostis iniquus.
*Ut stetit in muris Fulcherius, ense * necantur*
Fulmineo vigiles, & ad infima præcipitantur.
Exultat victor &c.

FULCONIS *Historia gestorum viæ sui temporis Hierosolymitanæ*, versibus scripta hexametris ab Anno 1096. Libris tribus. Libri tertii hæc est clausula:

Hæc de principiis callis Hierosolymitani
Scripsimus, ut nostræ permissum rusticitati.
Cætera describit domnus GILO *Parisiensis*
Cujus turpatur nostris elegantia nugis.

seqvuntur deinde liber IV. V. VI. VII. additi a GILONE Parisiensi, genere Carminis simili. Hos septem libros subjectos Fulcherio primus ex Codice Sirmondi edidit laudatus du Chesne ad calcem

* ita legendum puto, non *ecce*, ut habet Martenii editio, nam apud Chesneum vox tota desideratur.

cem Tomi IV. ſcriptorum rerum Francicarum, in Gilonis libris autem plures lacunæ, itaque laudandus iterum Edmundus Martene, qui ex Codice S. Germani de Pratis non modo illos quatuor libros emendatiores ſuppletisque lacunis in lucem dedit Tom. 3. Anecdotorum pag. 213. ſeq. ſed & libri quarti (apud Cheſneum ſeptimi) verſus ultimos XXXIX. & libros quintum atque ſextum Cheſneo non viſos adjunxit, quorum poſtremus deſinit in capta A. 1099. Hieroſolyma.

Anno milleno de centeno minus uno
Jeruſalem capitur Julii cum dicitur Idus.
Hæc ego compoſui GILO nomine Pariſienſis
Incola Tuciaci non inficiandus alumnus.

Gilonem hunc Oudinus Tom. 2. p. 1722. non diverſum eſſe putat ab ÆGIDIO Pariſienſi, unumque adeo ex tribus illis Ægidiis Poëtis Pariſienſibus, de quibus ſupra Tom. 1. pag. 52. 54. & 60. quique eodem tempore vixerunt poſt Annum 1200. quod ſi conſtat, etiam Fulconem neceſſe fuerit ad Seculi XIII. non cum Bulæo Tom. 4. Academ. Pariſ. pag. 731. Cangioque ad Seculi XII. initia revocare. FULCONIS Pariſ. *condemnatio quorundam articulorum* T. 4. Bibl. Patrum Pariſ. 1654.

FULCO *Bonus*, Comes *Andegavensis*, cuj' *Historiæ Andegavensis* fragmentum scriptum circa Annum 1089. edidit Dacherius Tomo X. spicilegii pag. 392. (editionis novæ in fol. Tom. 3. pag. 232 - 234. subjunctis ANONYMI, Monachi Benedictini Majoris Monasterii, *Gestis Consulum Andegavensium*, in quibus *Fulcones* plures illustres, majores Comitis celebrantur, a Caroli Calvi temporibus usque ad scriptoris tempora, sive ad Annum 1137. p. 234 - 266. *Epistola ad Odonem*, Abbatem Cluniacensem, in Bibl. Patrum, & Bibl. Cluniac. p. 114.

FULCOIUS Bellovacensis, Meldensis Ecclesiæ Subdiaconus circa Annum 1070. de quo Mabillonius Actis in Sanctor. Benedictin. Sec. IV. p. 658. seq. Scripsit

I. Opus metricum, de quo elogium a nonnemine Fulcoio scriptum ita: Tria volumina per septem libros sapienter & decenter heroice composuit. Primum simplex in epistolis, in titulis, quibusdam quasi nugis, quod experientiæ causa *Utrum* nominavit. Secundum vero duplex, quod *neutrum* appellavit: eo quod in quorundam vita sanctorum ingenium exercens, nec adhuc quod desiderabat aggredi præsumens, nec primo volumini, nec ultimo medium continuavit. Tertium autem per septem libros

libros ſeptiformi afflatus ſpiritu, ſub dialogo ſpiritus & hominis, fideli opere, mirifico carmine contexuit. Hac de cauſa quod Vetus & Novum maritans Teſtamentum CHriſto JESU, Verbo Patris, latori gratiæ, qui fecit utraque unum, uni viro virginem caſtam, Eccleſiam videlicet deſpondit.

Pulcre compoſuit libros Fulcoius iſtos.
Fecit Utrum, *fecit* Neutrum, *profecit* Utrumque
Scidit Utrum, *ſparſit* Neutrum, *collegit* Utrumque.
Tentat Utro, *fidit* Neutro; *deſponſat* Utroque
Solus Uter, Neuterque *duplex*, *ſeptenus* Utroque
Suntque decem, nonumque triplex, trinumque volumen.
Solvitur his demum merito Denarius ille.

II. *Epiſtolas metricas*, quarum una *Alexandro Papæ II.* alia *Gervaſio* Remenſis Eccleſiæ Antiſtiti, Manaſſæ deceſſori directa eſt.

III. *Epitaphium Otgerii & Benedicti* elegiacum, a Mabillonio pag. 664. editum hoc initio:

Quam male diſcernit, quod emat, vel qualia ſpernit.

Hæc Polycarpus Leyſerus de poëtis medii ævi pag. 352. ſeq. cui addere juvat, quod *Vitam S. Pharonis* metro ſcriptam ab hoc Fulcoio, evolvit Cangius in Bibliotheca S. Germani de Pratis, Codice 738.

FULCUINUS, ſupra pag. 524. FOLCUINUS. Emendandum quod apud Cangium Fulcuinus Abbas S. Bertini ab Abbate Lobienſi diverſus traditur, cum ex Bertiniano idem fuerit Abbas Lobienſis.

FULCUS, ſive FULCO, Placentinus, ex Placentino, Epiſcopus Papienſis ab Anno 1216. ad 1229. Vide Ughellum Tomo 1. editionis novæ pag. 1098. ubi Honorii III. Papæ bulla, qua ei honorem pallii & Crucis concedit. Fulci *Sermones* laudari in Petri Mariæ de Campis Hiſtoria Eccleſiæ Placentinæ Tomo 2. pag. 141. notavit Cangius, neque aliud de eo mihi compertum.

FULDENSES Annales Francorum ab Anno CHriſti 714. ad 883. editi a Petro Pithœo in limine ſtatim XII. ſcriptorum, Pariſiis 1588. & Francofurti 1594. 8. & meliores ſemper a Frehero & usque ad Annum 900. Tomo 1. ſcriptorum German. ab Andrea du Cheſne T. 2. p. 531. & in nova Freheri editione Struviana, in

in qua notæ etiam accedunt Burchardi Gotthelf Struvii. Supplementum breve apud Leibnitium Tomo 1. scriptorum Brunsvicensium pag. 192. & Supplementum ab Anno 882. ad 887. & Annorum 894. 895. apud Muratorium Tomo 2. parte 2.

FULDENSES Annales ab Anno 714. ad 817. vide infra, LAURISHAMENSES. Lambec. Tom. 2. pag. 366. seq. Murator. Tom. 2. parte 2.

Vetus Diptychon FULDENSE, in quo nuda nomina defunctorum Regum Francorum a Pipino, Reginarumque & Episcoporum ac Comitum, exstat in præclari Viri *Johannis Friderici Schannat* pleno bonæ frugis opere, *) quod Vindemias litterarias inscripsit pag. 16. Fuldæ & Lipsiæ 1723. fol. Sed longe plura ejusdem sollerti industriæ debemus, hoc loco non prætereunda, inprimis *Corpus Traditionum*, sive *Donationum Fuldensium* a) ab Anno 744. ad finem Seculi XIII. Lipsiæ 1724. fol. & *Clientelam Fuldensem* b) beneficiariam nobilem & equestrem, Francofurti 1726. fol. cum elencho clientum,

*) Acta Eruditorum An. 1724. pag. 51.
a) ibid. A. 1725. pag. 296.
b) Fuldischer Lehn-Hof. Acta Eruditorum A. 1726. pag. 24.

entum, & *Codice probationum*, in quo diplomata DCXXXVI. deinde Historiam Fuldensem in tres divisam partes, ab Anno 744. ad præsens usque tempus, Francofurti 1729. fol. c) cui subjicitur *Codex Probationum*, d) in quo habes *Acta vetusta* Abbatum Fuldensium ab A. 744. ad 916. pag. 1. *F.* CORNELII Monachi Breviarium Fuldense historicum, ex editione *Christ. Francisci Paullini*, ab Anno 744. ad 1468. pag. 3. *Christophori Broweri*, Societatis Jesu, 'Acta Abbatum Fuldensium ab Anno 744. ad 1606. pag. 15. *Vitam Sturmii* primi Abbatis Fuldensis, per ÆGILEM Abbatem, ex *Broweri* Sider. Ill. Sanct. per Germaniam pag. 67. Excerpta ex vita *Sanctæ Liobæ*, Abbatissæ Bischoffsheimii, scripta a RUDOLFO Fuld. Monacho sub initium Seculi IX. pag. 79. *Vitam Ægilis* Abbatis Fuld. auctore CANDIDO Monacho, ex iisdem Broweri Sider. p. 88. *Vitam Rabani* Abbatis Fuld. per RUDOLFUM Presbyterum, ex Broweri Antiqu. Fuld. pag. 117. Litteras *Henrici* Abbatis Fuldensis de Anno 1253. ad Leodiensem & Lobiensem Abbates, ut juxta statutum Francofurti, ab Innocentio Pontifice confir-

c) Acta Eruditorum An. 1730. pag. 91.
d) idem pag. 102.

confirmatum; adversus Margaretham Flandriæ Comitissam ob non petitam a Wilhelmo Rom. R. investituram feudorum, terris privandam procedant p. 203. Anonymi *Vitam Henrici VI.* Abbatis Fuldensis ex MSto pag. 304. *Notitiam de bello* inter Abbatem Fuldensem & Nobiles a Riedesel exorto, ex veteri Chronico MSto pag. 311. *Fundationem Ordinis Equestris* utriusque sexus, in honorem S. Simplicii a Johanne Abbate instituti pag. 327. *Mandatum Maximiliani I.* Imperatoris, quo vetat subditos Ecclesiæ Fuldensis citari ad Dicasterium Provinciale Episcopi Herbipolensis pag. 330. *Vitam Johannis II.* Abbatis Fuldensis ex *Spangenbergii* Chron. Henneb. pag. 343, *Acta publica* circa litem inter Johannem, Coadjutorem Fuldensem, & Philippum, Hassiæ Landgravium, An. 1526. Erico Brunsv. Duce mediante compositam, pag. 375. *Vitam Johannis III.* Abbatis Fuldensis ex *Spangenbergii* Chron. Henneb, pag. 414. *Philippi Abbatis* Constitutionem de moribus Religiosorum observandis, pag. 416. in qua se vocat *Abbatum Ordinis S. Benedicti per Germaniam & Galliam Primatem. Joachimi Abbatis* deductionem juris sui adversus Equestrem Ordinem Buchoniæ Anno 1648. pag. 434. *Indicem emortualem* Abbatum

Fulden-

Fuldensium ex MSto pag. 463. *Necrologium Fuldense* autographum ab A. 779. usque ad 1065. pag. 464.

Quæ contra Schannatum objecta sunt a Johanne Georgio Eccardo, e) Johanne Chiliano Mainbergio, f) & Johanne Georgio Estore, ad ea respondit Schannatus in Vindiciis quorundam Archivi Estensis diplomatum, g) Francofurti 1728. fol. De *Christophori Broweri* Antiquitatum Fuldensium libris IV. Antwerpiæ 1612. 4. vide B. Johannis Hübneri nostri Bibliothecam Hamburgensem Historicam Centuria 3. pag. 253. Omitto quod *Eberhardus Fabricius*, Cancellarius Comitis Mansfeldici, Abbates Fuldenses Ordinis S. Benedicti ab Anno 744. carmine celebravit edito Giessæ 1655. 8vo, & quæ de nupera A. 1711. Fuldæ instituta Academia Historico-Theologico-Ecclesiastica commentatus est G. Conradus Sieglerus, h) Svinfurt. 1711. 4.

FUL-

e) In Animadversionibus Historicis & Criticis, Wirceburgi 1729. fol. Acta Eruditorum Anno 1728. pag. 486. Confer quæ supra pag. 552.

f) Fränckische Acta, XIII. pag. 31.

g) Acta Eruditorum A. 1728. pag. 492. Fränckische Acta, XIII. pag. 166.

h) Acta Eruditorum A. 1711. p. 555.

FULGENTIUS SS. Leandri & Isidori frater, *Astigitanus* in Bætica, & Carthaginis novæ in Hispania Episcopus post Annum CHristi 619. de quo Bollandus ad 14. Januarii, Tom. 1. pag. 971. seq. Varia reliquisse hunc Fulgentium ingenii sui monumenta affirmant recentiores, quorum nec Isidorus, ejus Germanus, nec Ildefonsus, nec alii veteres meminere. Mariana lib. VI. cap. 1. *Scripsit Fulgentius librum de Fide incarnationis, aliisque nonnullis quæstionibus, qui ad nostrum tempus conservatur.* Enumerant Johannes Vasæus, Sandovallius, Quintanaduennas Fulgentii commentarios *in Evangelia, Esaiam, XII. Prophetas minores, Pentateuchum, libros Regum:* Addunt Quintanaduennas & Sandovallius Commentarium *in Psalmos:* Paulus Spinosa lib. 2. Antiquitatum Hispalensium ait quædam eum *Hebraice* scripta reliquisse. *Mirum est,* inquit Bollandus, *ea opera non proferri in lucem, quorum alioquin, quia antiquiorem neminem testem habemus, neque affirmata opinione nostra esse volumus,* (unde parum fidei illis quoque tribuit Nicolaus Antonius, qui consulendus lib. V. Bibliothecæ veteris Hispanæ cap. 1.) *nec pro vanis prætermissa. Alii probabilius compositos ab eo existimant tres Mythologiarum libros,* de

quibus

quibus rectius in FULGENTIO *Placiade.*

Fabius Claudius Gordianus FULGENTIUS V.C. auctor libri prosa scripti & distributi in libellos XXIII. quorum titulus: *De ætatibus Mundi & Hominis, opus mirificum, sine litteris*, nam in toto primo libello de Adamo nullum A, in secundo de Abele nullum B, in tertio de Caino nullum C, atque ita in cæteris. Edidit ex Codice Sorbonico (in quo perinde, ut apud Sigebertum cap. 28. Fulgentio Ruspensi præter rem tribuebatur) & notis illustravit Jacobus Hommey, * Pictavii 1694. 8. addito etiam specimine PETRI de Riga, recapitulationum Utriusque Testamenti, versibus elegis, quas integras publici juris fecit Polycarpus Leyserus in historia poëseos medii ævi pag. 705 -- 727. in quibus similiter prima sectio sive distinctio nullum habet A, secunda nullum B, atque ita ad Z usque. Hujusmodi Iliadem λειπογράμματον singulis litteris per singulos libros diminutis, Græcis olim versibus scripserat Nestor Larandensis, atque Odysseam Tryphiodorus, de quibus dictum libro 2. Bibliothecæ Græcæ cap. 5. Fulgentiani scripti alium Codicem manu exara-

* Journal des Savans A. 1694. pag. 757.

exaratum, sed posterioribus libris mancum, laudat Sanderus parte 2. Bibliothecæ Belgicæ MS. pag. 23. In hoc non *Fabius*, ut ab Hommeyo, sed *Flavius* Claudius Gordianus Fulgentius appellatur. Tamen Bollandus eodem mutilo usus Codice etiam *Fabium* appellat Tomo 1. Januar. pag. 972. *Libyem sive Afrum se non uno loco auctor fatetur, idque opus,* Xenophontis *poëtæ Græci imitatione aggressum. Conjectat aliquis* Claudium *fuisse,* Gordiani *filium,* Fulgentii *Ruspensis patrem, qui ex Italia quo Genserici furor parentem exturbarat, reversus in Africam, avitis possessionibus ac domo spoliatus merito in publicas rapinas invectus lib.* 1. *queri potuit* &c. Hæc Bollandus.

FULGENTIUS Donatista, cujus libellum confutasse existimatus est Augustinus: sed librum scripto hujus Fulgentii oppositum, qui inter Augustini opera sæpius editus, atque a Benedictinis in appendicem Tomi noni rejectus legitur, Augustino indignum viri docti judicant. In eo plura hujus Fulgentii fragmenta servata occurrunt. Ea juncta in unum continuum sermonem, Germanice vertit ediditque Godfridus Arnoldus in historia hæresium Tomo IV. pag. 75. 76.

FULGENTIUS *Ferrandus*, Fulgentii Ruspensis discipulus, & Diaconus Carthaginiensis celebratur a Victore Tononensi in Chronico ad Annum CHristi 547. & a Facundo IV. 3. Opera Ferrandi quæ potuit reperire, collegit junctimque edidit Petrus Franciscus Chifletius, Soc. Jesu, Divione 1649. 4. unde recusa sunt in Bibliotheca Patrum Lugdunensi Tomo IX. Sunt autem 1. ad *Reginum* Comitem paræneticus *de VII. Regulis innocentiæ*, pag. 494. quo in scripto Ferrandus persequitur, quæ Fulgentius Ruspensis Epistola XVIII. absolvere morte præventus non potuit. 2. ad *Anatolium*, Diaconum Romanum, de duabus in CHristo naturis, & quod unus in SS. Trinitate natus passusque dici possit. p. 502. 3. ad *Eugippium* de essentia SS. Trinitatis & de duabus naturis Epistola p. 509. quæ exstat etiam in appendice operum Fulgentii Ruspensis. 4. ad *Severum*, Scholasticum Constantinopol. quod Dominus noster JESUS CHristus sit unus de Sancta & individua Trinitate. p. 509. 5. ad *Pelagium* & *Anatolium*, Diaconos Urbis Romæ, *pro Epistola Ibæ Edesseni*, pag. 515. In hac Epistola pag. 516. G. leguntur verba, quæ allegat Catalogus XII. Scriptorum, subjunctus Ildefonso de viris illustribus, narrans Ferrandum a Pelagio

lagio Anatolioque consultum *utrum liceat quenquam damnare post mortem.* 6. & 7. Epistolæ duæ ad *Fulgentium* Ruspensem, inter hujus quoque opera sæpius editæ. 8. *Vita* ejusdem *Fulgentii* illius præmissa operibus, quam tamen a Ferrando scriptam esse non est plane exploratum. 9. *Breviatio Canonum Ecclesiasticorum*, Capitulis CCXXXII. * contrahens præcipua, quæ continentur Canonibus Conciliorum *Ancyrani, Anquiritani, Antiocheni, Carthaginiensium, Cellensis*, sive *Zellensis, Constantinopolitani, Gangrensis, Hipponensium, Jucensis, Laodicensis, Macrianensis, Marazianensis, Mazaranensis, Milevitani, Nicæni, Novæcæsariensis, Sardicensis, Septimunicensis, Suffetulensis, Tenitani* & *Tusduritani*, & denique *Zellensis* ex Epistola Siricii Papæ. Variis nævis scatere hanc breviationem docet Qvesnellus differt. XV. ad Leonem Magnum pag. 738. & pluribus ostensurus erat Franciscus Florens in nova Ferrandi editione. Primus edidit cum Crescotiio (de quo supra T. I. pag. 1222. seq.) *Franciscus Pithœus* ex Codice MSto Ecclesiæ Trecensis, sive Tricassinæ, Parisiis 1588. 8. deinde ad cal-

* Non XXXII. ut errore typographi legas, in B. Gebh. Theod. Meieri historica relatione de collectionibus canonum §. 17.

cem Codicis Canonum Ecclesiæ Romanæ, Parisiis 1609. 8. Inde cum Dionysii Exigui, qui utramque præcessit; collectione Canonum *Christophorus Justellus* Parisiis 1628. 8. Hinc post *Antonii Dendini Alteserræ* editionem, Augustoriti Pictonum 1630. 8. in qua indiculus breviationi antiquus cum notis annectitur, & post editionem *Petri Francisci Chiffletii*, S. J. Divione 1649. 4. recusa est hæc breviatio una cum Cresconio in T. 1. Bibl. Canonicæ Voelli & Justelli Tom. 1. pag. 418. Parisiis 1661. fol. & in Bibliotheca Patrum Lugdunensi 1677. Tomo IX. pag. 481. ex Chiffletii editione; & cum Codice Canonum Ecclesiæ Romanæ & Petri Pithoei Miscellaneis Ecclesiasticis Parisiis 1687. fol. Conferendus etiam Agyirrius Tom. 3. Conciliorum Hispan. Johannis Ferrandi, Soc. Jesu, sanctum Ferrandum redivivum, in vita S. Hectoris Fulgentii Ferrandi edita Lugd. 1650. 4. quem vult *Episcopum* fuisse *Carthaginis Spartariæ in Hispania*, commentitium ostendit Chiffletius animadversione edita A. 1656. ad calcem quinque opusculor.

Fabius Furius FULGENTIUS *Placiades*, de cujus libris III. Mythologicon, libello de continentia Virgiliana & alio de prisco sermone ad Chalcidium, dixi in Bibliotheca Latina.

S. FUL-

S. FULGENTIUS Ruspensis in Byzacena Africæ provincia Episcopus, defunctus Cal. Januar. 533. a) Anno Episcopatus XXV. Vitæ LXV. Vitam ab ejus discipulo [minime certum an FERRANDO] ad *Felicianum*, Presbyterum, b) Fulgentii in Abbatia Monasterii Sardiniæ successorem, accurate perscriptam exhibet post Surium, Molanum, Sirmondum, ad MStos Codices castigatam Bollandus Tomo 1. Januarii pag. 32-45. Legitur etiam novo recensita studio ante Opera Fulgentii in præclara editione Parisiis 1684. 4. *Fulgentius*, inquit, *fulget super cæteros scientia mirabili, eloquentia speciali.* Idem Isidori Hisp. judicio cap. 14. de scriptoribus Eccles. *in confessione Fidei clarus, in Scripturis Divinis copiose eruditus, in loquendo dulcis, in docendo ac disserendo subtilis scripsit multa* &c. Sed de scriptis præclari hujus Doctoris juvat cum Lectore communicare B. Doctoris mei Thomæ Ittigii notata, c) meis quibusdam interpolata observationibus.

Tt 3 Cum

a) Vide Norisium II. 24. hist. Pelag. & Pagium ad Annum 529. num. 12. quibus malo accedere quam Blondello pag. 40. de S. Eucharistia, qui Baronium secutus obitum Fulgentii ad Annum 529. refert.

b) Episcopum aliis, sed alterum hoc verisimilius.

c) Act. Erud. A. 1684. pag. 543.

Cum S. Fulgentii Ruſpenſis Epiſcopi eximium opus a) *contra Fauſtum* Rejenſem, genuinam reſponſionem *adverſus Pintam,* b) librum altercationis *cum Thraſimundo* Rege, librum ſive Commonitorium de Spiritu Sancto *ad Abragilam,* duos de jejunio & oratione libros *ad Probam* ſcriptos, Epiſtolam *ad Carthaginienſes,* pluresque epiſtolas & alia ſcripta non amplius ſupereſſe conſtet, quorum recuperandorum ſpes aut nulla aut exigua apparet, præclare de bono publico meruiſſe dubium non eſt, quorum ſtudium & vigilantia, ne & reliqua ſanctiſſimi & ſua ætate doctiſſimi Antiſtitis monumenta intercidcrent, præcavit.

In his *Bilibaldus Pirckheymerus,* qui exemplum operum B. Fulgentii miræ vetuſtatis, ex reliquiis Bibliothecæ Trithemianæ

a) Contra duos Fauſti Semi-Pelagiani, libros VII. laudatos ab Iſidoro cap. 14. de S. E. & Epiſcopis Africanis Epiſt. ad Johannem Venerium pag. 276. Hos libros habuit & cum notis edere voluit Hieronymus Vignerius, teſte Dupinio. Vidi etiam memorari Pauli Erymachi, Theologi Gratianopolitani, Triadem SS. Patrum de Gratia CHriſti & libero arbitrio, Auguſtinum contra Pelagium, Proſperum contra Caſſianum, & Fulgentium contra Fauſtum.

b) Epiſcopum Arianum.

mianæ ad ſe delatum, & a *Johanne Cochleo* pro librariis operis deſcriptum edi curavit cum Jo. Maxentio, oppugnatore Arianorum, Haganoæ 1520. fol. impenſis Kobergerorum Norimb. *Johannes Ulimmerius*, cujus ſtudio Fulgentii opera poſt editionem Moguntinam Anni 1515, Colonienſem Anni 1526. & alias, Antwerpiæ Anno 1574. 8. una cum *Johannis Molani* prolegomenis ex officina Plantiniana prodierunt; *Henricus Justus*, qui telam a *Christiano Urſtiſio* cœptam pertexuit, & Anno CHriſti 1587. 8. Fulgentii opera, addito Petri Diaconi de incarnatione & gratia libello, Baſileæ, ubi etiam jam Anno c) 1566. 8. Fulgentius excuſus fuerat, Sebaſtiani Henricpetri typis exprimenda dedit; *Jacobus Sirmondus*, d) qui Anno CHriſti 1612. Fulgentii librum de SS. Trinitate ad Felicem Notarium, libros tres de prædeſtinatione, librum contra ſermonem Faſtidioſi, epiſtolam ad Ferrandum de baptiſmo Æthiopis moribundi, aliaque Fulgentii opuſcula, & iterum An. CHriſti 1643. fragmenta ex ejusdem libris

Tt 4 contra

d) Ad hanc editionem obſervationes Latini Latinii in ejus Bibliotheca ſacro - profana pag. 83 -- 89.

e) Præfationem vide in Sirmondi Operibus T. 4. pag. 615.

contra Fabianum e tenebris protraxit; *Gvilelmus Camerarius* Scotus, qui Anno CHristi 1634. 12. Paris. Fulgentii responsionem ad interrogationes Scarilæ de mysterio incarnationis, & vilium animalculorum autore, una cum aliis quibusdam veterum Patrum monumentis publicavit; *Theophilus Raynaudus*, S. J. qui Lugd. 1633. & 1652. fol. * in heptade Præsulum, Fulgentii opera, 80. sermonibus & aliis accessionibus locupletavit, & *Pet. Franc. Chifletius*, S. J. qui A. 1649. 4. cum operibus Ferrandi sub Fulgentii nomine librum pro fide catholica adversus Pintá, & A. 1656. 4. triginta novem excerpta ex libris Fulgentii contra Fabianum, & tredecim fragmenta ex libro Fulgentii ad quæstiones Scarilæ, una cum Alcuini confessione fidei, Rabani Mauri libro adversus Judæos, & anonymi commentariolo de damnatione Berengarii, Divione luce publica donavit.

Quanquam vero ea Fulgentii opera, quæ Sirmondi, Camerarii, Raynaudi & Chifletii studio publici juris facta sunt, junctim exhibentur in Bibliotheca Patrum Lugdunensi An. 1677. Tomo IX. tamen operæ pretium est visum novo illa studio, ad fidem impressorum & manuscriptorum codicum collata recensere

* Vide Labbeum T. 2. de S. E. p. 329.

re proprioque & peculiari volumine complecti: unde nova Fulgentii editio nata, cujus autores se non exiguam in repurgandis mendis operam collocasse profitentur. Accesserunt variæ lectiones, & nonnunquam aliæ annotatiunculæ ad paginarum calcem & marginem pro illustrando Fulgentio adjectæ, cui etiam ex partitione capitum, ob confusionem in prioribus editionibus deprehensam aliquoties mutata, nova lux accessit. Totius operis post præfationem de ordine, occasione & argumento scriptorum Fulgentii, & novæ hujus editionis instituto hæc est series:

S. Fulgentii Episcopi Ruspensis vita a quodam ejus discipulo, qui nonnullis *Ferrandus* Ecclesiæ Carthaginensis Diaconus videtur, conscripta.

Libri tres ad Monimum * unum e præcipuis Fulgentii amicis, cui *lib.* 1. ad quæstiones *de duplici prædestinatione*, una bonorum ad gloriam, altera malorum ad pœnam, *libro* 2. *de sacrificii oblatione, de missione Spiritus Sancti*, & *de supererogatione D. Pauli* ad 1. Corinth. VII. 25. respondet, *tertio* nonnullas *Arianorum* argutias refellit. pag. 1.

* filium carissimum vocat Fulgentius.

Contra Arianos liber unus ad decem objectiones, quarum miram barbariem & obſcuritatem editores notant, totidem reſponſiones luculentas & ad Patrum ſuperiorum doctrinam exactas continens pag. 51.

Libri tres ad Traſimundum, Vandalorum Regem, quibus ad ea, quæ ex ſubitaria prolixioris libri, bajulo Felice, Regis juſſu oblati, ſed ſtatim iterum extorti lectione memoriæ inhæſerant, regio mandato compulſus diſcutit. pag. 69.

Epiſtolæ in unum corpus collectæ numero *octodecim* varii argumenti, quarum poſtremam ad Reginum Comitem directam pag. 323. Fulgentius morte præventus Ferrando ſupplendam & abſolvendam reliquit. *Prima* eſt de Conjugali debito & voto continentiæ a conjugibus emiſſo pag. 144. II. ad *Gallam* viduam pag. 151. III. & IV. ad *Probam* de Virginitate pag. 163. (cujus pag. 159. mentio) & de oratione ad DEUM & compunctione Cordis pag. 177. V. ad *Eugyppium* Abbatem pag. 182. VI. ad *Theodorum* Senatorem pag. 186. VII. ad Venantiam pag. 190. Accenſetur autem his Fulgentii epiſtolis etiam VIII. *libellus de fide ad Donatum*, quo myſterium SS. Trini-

Trinitatis & incarnationis a variis hære- ticorum erroribus vindicatur pag. 197. Insertæ quoque Fulgentii epistolis IX. pag. 208. *epistola VICTORIS ad Fulgentium* ipsius preces enixe flagitantis, & *FASTIDIOSI Ariani sermonem*, qui Victoris epistolæ pag. 210. subjicitur, confutandum transmittentis; item *epistola* SCARILÆ, X. pag. 212. qui duas quæstiones, unam de incarnatione Filii DEI, & alteram de vilium animalium auctore, Fulgentio proponit; *duæ epistolæ Diaconi* FERRANDI, quarum una XI. pag. 213. ad duas quæstiones de baptismo & salute Æthiopis moribundi, altera XIII. pag. 228 ad quinque quæstiones diversi argumenti a Fulgentio responderi desiderat; XII. & XIV. ad *Ferrandum* p. 216. XV. Episcoporum Africanorum, DATIANI, *Fortunati, Boëthi, Victoris, Scholastici, Orontii, & aliorum in Sardinia exulum* Episcoporum ad *Johannem* quendam Presbyterum & Archimandritam, & *Venerium* Diaconum responsoria, qua doctrina de gratia & prædestinatione explicatur, pag. 269. obvia etiam in appendice Operum S. Augustini Tomo X. pag. 102. editionis Amstelod. XVI. PETRI *Diaconi* & aliorum, qui in causa fidei ex oriente Romam se contulerant, de incarnatione & gratia Domini nostri JESU

JESU CHristi ad Fulgentium & alios Africæ Episcopos libellus, pag. 277. & in eadem Tom. X. Augustini appendice pag. 98. eo tempore scriptus quo de phrasi, *unus e Trinitate crucifixus est*, & de *Fausti* Semi-Pelagiani scriptis gravissimæ controversiæ exortæ fuerant; & XVII. *Fulgentii* cæterorumque Africæ Episcoporum exulum *de eodem argumento liber*, pag. 286. quo suum de his controversiis judicium, approbata Petri Diaconi & sociorum sententia, expromunt. XVIII. & postremam ad *Reginum* Com. directam p. 323. quam Fulgentius morte, ut dixi, præventus FERRANDO supplendam & absolvendam reliquit.

Liber de SS. Trinitate, quo Fulgentius *Felicem Notarium* ad retundendos hæreticorum insultus non satis instructum, ut desideriis ipsius satisfaciat, de hoc mysterio aliisque fidei capitibus fideliter informat pag. 328.

Liber ad Victorem contra sermonem Fastidiosi, qui desertis orthodoxorum castris ad Arianos defecerat, & ex essentiali Patris, Filii & Spiritus Sancti unitate, Patris & Spiritus Sancti incarnationem sequi argutatus fuerat pag. 340.

De

De remissione peccatorum libri duo ad Euthymium, in quibus nec extra Ecclesiam, nec extra vitæ hujus spatium, locum pœnitentiæ relinquit pag. 360.

Liber ad Scarilam, quo & *de incarnatione CHristi, & de vilium, & noxiorum animalium procreatione* Fulgentius disseruit, quippe cujus arbitrium elegerant, qui in convivio quodam de utroque capite diversis sententiis concertaverant. pag. 406. Edidit primum Gvilelmus Camerarius Paris. 1634. 12. cum aliis monimentis de quibus vide Labbeum T. 2. de S. E. pag. 333.

De veritate prædestinationis & gratiæ DEI ad Johannem & Venerium, libri tres pag. 434. quorum tertium primus integrum cum Ferrandi operibus Chiffletius edidit Divione 1649. 4.

Liber de fide seu fidei regula, Augustini operibus admixtus, * sed Fulgentio jam pridem restitutus, *ad Petrum*, qui in aliis Fulgentii editionibus vulgo Diaconus cognominari solet; quod cognomen expungendum duxerunt, qui novæ huic editioni præfuerunt, cum ex horum sententia Petrus ille neque Diaconus, ut in titulo hujus libri hactenus dictus est, neque Monachus fuerit, quod *Blondello* primum & postea *Norisio* placuit, sed vir militaris, qui Hierosolymam profecturus, fidei regulam, qua se

* Tom. VI. edit. Amst. p. 499.

ſe adverſus hæreticæ pravitatis inſidias muniret, a Fulgentio flagitaverat. p. 500. Caput ultimum XLV. adjunctum ab alio auctore.

Liber pro fide Catholica adverſus Pintam Arianum, pag. 534. quem genuinæ Fulgentii adverſus Pintam reſponſioni ſuppoſitum, inepta & Fulgentio Græcæ lingvæ non imperito indigna Homouſii etymologia, & aliæ rationes arguunt. Editus primum a Chifletio.

Decem Sermones, pag. 546. de quibus an omnes Fulgentii ſint, nondum liquet, etſi plerique Fulgentio non indigni videantur. *Sextus* pag. 366. eſt de S. Cypriano Martyre. *Nonus* pag. 507. de S. Vincentio.

Fragmenta XXXIX. ex libris X. Fulgentii, contra geſta quæ adverſus eum FABIANUS hæreticus Arianus falſa confinxit, pag. 577. item duo fragmenta ex Fulgentii libro *quæſtionum de proceſſione Spiritus Sancti*, pag. 665. ſervata ab Hincmaro & Ratramno contra Græcorum objectiones.

Duo Fulgentii ſermones, unus de circumciſione Domini, pag. 664. alter de purificatione Virginis Mariæ, pag. 668. quos hactenus ineditos *Lucas Holſtenius* e Va-

Vaticana Bibliotheca quondam descripsit, & *Cardinalis Barberinus* Lutetiam transmisit. Ex his priorem quidem Fulgentio, posteriorem autem alteri cuipiam auctori, qui Fulgentio junior fuerit, in admonitione præmissa, Fulgentianæ hujus editionis curatores censuerunt.

Appendix operum S. Fulgentii, complectitur I. *Librum de prædestinatione & gratia*, pag. 1. * in quo Lovanienses Theologi aliique eruditi viri nihil Fulgentio dignum, imo multa Fulgentio contraria deprehenderunt, quamvis *Theophilus Raynaudus* † in Censura inofficiosæ censuræ *Lovaniensium*, *Bellarmini*, *Possevini* & aliorum, ut librum hunc Fulgentio asserat, maximopere contendat. II. *Epistolam* FERRANDI *Diaconi ad Eugyppium* Presbyterum, p. 11. quam cum nec a Fulgentio, nec ad Fulgentium scripta sit, ab ejus operibus semotam in appendicem rejicere placuit; & III. *Sermones LXXX.* Fulgentio perperam tributos, pag. 13. Primum editos a Raynaudo An. 1633. in quibus phraseos quan-

* Exstat etiam in Tomo X. Operum Augustini in appendice pag. 34. editionis Amstelodamensis.

† Raynaudus Tomo XI. Operum pag. 137. seqq.

quandam affectationem atque inde obscuritatem notat Combefisius.

Indices rerum in Fulgentii operibus contentarum, locorum Scripturæ ab ipso explicatorum, codicum ad quos denovo, Fulgentii opera recognita sunt, variarum lectionum ex prætermissis selectarum, & postremo erratorum.

Quamvis vero qui huic Fulgentii editioni Parisiensi operam dederunt, nomina sua latere voluerint, de publica utilitate magis quam de fama soliciti & egregii facti conscientia contenti, neminem tamen latere voluere, multum se a Jesuita *Petro Francisco Chiffletio* adjutos, qui variantes in omnia fere Fulgentii opera lectiones, quas olim ex variis codicibus Bibliothecæ Carthusiæ ad Portas exscripserat, benignissime cum iis communicavit. Ab eo tempore Fulgentii opera prodiisse ex recensione *Bernhardi Borghi*, Ordinis Prædicatorum, Venetiis 1696. 4. didici ex Jacobi Echardi Bibliotheca Dominicana Tomo II. pag. 744.

Confessionem Fulgentii Episcopi *ad Pœnitentiam dandam* edidit Hugo Menardus in notis ad Sacramentarium Gregorii Magni pag. 225.

Damasi Blyenburg epitome operum Fulgentii sub titulis XXX. Amst. 1612. 8.

FUL-

FULGENTIUS inter Episcopos in *Sardinia* exules, ad quos Epistola PETRI Diaconi & sociorum, An. 520. & quorum nomine Epistola Synodica An. 523. exstat in appendice Tomi X. S. Augustini pag. 98. & 102. edit. Amst. non diversus a *Fulgentio Ruspensi.*

Baptista FULGOSUS, Italis FRIGOSUS, a) quibusdam CAMPOFULGOSUS, filius Petri, Ducis Genuensis & ipse Dux ab A. 1478. sed principatu a Paulo Cardinali patruo suo An. 1483. * dejectus & Frequentum relegatus scripsit ad Petrum filium suum, Valerii Maximi exemplo, non indignos lectu *libros IX. factorum dictorumque memorabilium*, in quorum ultimi capite 6. quod est de perfidia & proditione, illatam a patruo injuriam hunc in modum perstringit p. 723. *Postrema in parte eorum, quos proditio insignes fecit, dignus erat, qui commemoraretur Paulus Fulgosius, Cardinalis Genuensis, patruus meus; sicuti etiam scelere atque perfidia, graviora quam alii admisit: nam cum opera mea Cardinalatum accepisset, a quo imperitia atque vitæ turpitu-*

a) Giornale de' letterati d' Italia T. XXI. p. 399. Nisseron T. IX. p. 1.

* non 1463. ut legas apud Augustinum Oldoinum in Athenæo Ligustico p. 85.

tudine prohibebatur, quemadmodum patris quoque mei ope, ad Genuensem Archiepiscopatum conscenderat, haud incongruum erat, ut posteritas intelligeret, eum illum esse, qui patris mei meisque stipendiis enutritus, dignitate honestatus, ac parentis loco a me cultus, mihi nepoti, atque ejus honorum bonorumque authori, item quoad seculare imperium pertinet, domino, proditione ac scelere in patria principatum ademit: quem tamen, cum ipse male administrando, ac nimia, illegitimi filii in cives superbia retinere non posset, emendationi tanti sceleris proximum erat, ut quod impie ademerat, mihi, agnito tandem errore, restitueret: sed sceleri assueto in mentem nihil venire poterat, quod vel virtutem saperet, vel vitæ emendationem aliquam polliceretur. Itaque ita actum est, ut penes eum, ex principatu, præter ejus mihi scelus adempti infamiam, nihil remaneret. Inurenda igitur hæc ejus memoriæ nota erat, sed majorem modestiæ meæ dicendi de eo, quam ipse in me agendo, sui ipsius habuerit rationem, habiturus sum, itaque eo relicto &c.

Inter Latinos Historicos mentio facta Fulgosi est a Vossio p. 612. quanquam Italice ille scripserit, non Latine: testatus Latine scribendi stylum ac rationem sibi defuisse, aulæ & non studiis adsveto, itaque libros

bros hos per RAYMUNDUM *Soncinatem*, præceptorem ſuum Latinos facere decreviſſe. Sed illo impedito laborem hunc in ſe ſuſcepit *Camillus* GILINUS Alexandrinus e Ducatu Mediolanenſi, Ducis Franciſci Sfortiæ ad Carolum V. legatus, defunctus in Sicilia An. 1535. ſive pater ejus *Joannes Jacobus* GILINUS Ducum Mediolanenſium ab Epiſtolis qui diem obiit An. 1532. auctor *deſcriptionis Telinæ vallis, Lariique lacus*, de qua dixi in conſpectu theſauri literarii Italiæ pag. 88. nec non *hiſtoriæ bellorum in Italia geſtorum A.* 1498. *&* 1499. quæ eleganter ſcripta Latine fuit apud Hieron.Gilinum. b) Quanquam Camillus diſerte teſtatur a patre impulſum ſe, c) ut necdum quidem pueritiæ egreſſus metas, illum laborem exequeretur, atque inter themata quæ ad alendam dicendi facultatem pueris proponuntur, quotidie hujus operis particulam in Latinum verteret. Prima editio librorum Fulgoſi Latina (Italice enim nunquam viderunt lucem) eſt Mediolanenſis A. 1508. fol. quam ſecutæ complures Baſil. 1541. 8. 1567. 8. Antwerp. 1561. 1565. 8. & cum Juſti Gallardi, advocati Pariſienſis auctario, Pariſiis 1534. 8. 1564. 1578. 1585. 8. Colon. 1604. 8. Ex-

b) id. pag. 403.
c) Jac. Thomaſius de plagio literar. §. 444.

Exſtant quoque Fulgoſi libri in ſylloge Exemplor. Baſil. 1556. fol. in qua 1. *Nic.* HANAPI, Patriarchæ Hieroſol. circa A. 1291. exempla Virtutum & Vitiorum ex utroque Teſtamento, quæ lucem viderant ſeparatim Tubingæ 1533. Venetiis 1537. Antwerp. 1544. Lugd. 1544. forma minore. Vide Jac. Qvetif de ſcriptoribus Ord. Prædicat. Tom. 1. pag. 425. ſeq. 2. *Valerius Maximus.* 3. *Æliani* Variæ Hiſtoriæ, Græce cum Herm. Vulteji verſione. 4. *M. Antonii Cocceji* SABELLICI exemplorum libri X. 5. *Baptiſtæ* CAMPOFULGOSI libri IX. 6. *Parthenii* erotica cum verſione Jani Cornarii. 7. GVIDONIS *de Fonte Nayo*, Bituricenſis, liber variorum exemplorum ſcriptus A. 1516. 8. M. MARULI, Spalatenſis, de vita religioſe per exempla inſtituenda libri VI. ex edit. Baſil. 1513. 4. 9. *Heraclides* de politiis, Græce & Latine e Joannis Stobæi florilegio. 10. *Julii* Frontini ſtrategematon libri IV.

Vita Martini V. Pontificis ab A. 1417. ad 1431. quam Fulgoſius ſcripſiſſe traditur apud Raph. Sopranem de ſcriptoribus Liguribus p. 54. & Auguſtinum Oldoinum p. 85. nondum lucem vidit.

De fœminis quæ doctrina excelluerunt, inter alios de fœminis claris & illuſtribus ſcriptores, Pariſ. apud Sim. Colineum

1521.

1521. fol. nihil aliud est quam libri VIII factorum dictorumque memorabilium caput 3.

Anteros dialogus inter Platinum. Baptistam & Claudium libris duobus ad equitem Jo. Franciscum Pusterlam. Mediol. 1486. 4. * apud Leonardum Pachel, & Gallice *deux livres du Contramour de Baptiste Fulgose, ou le dialogue de Baptiste & Platine contre les folles amours*, Paris 1581. 4. Platinus ad Baptistum Campofulgosum:

O me felicem, quem tantus nominat auctor
Sæpius in libro nec sine laude suo.
Plenum fulgoris FULGOSUM Gallia nostrum
Nunc habet, o quantum Gallia lumen habet.

FULPERTUS, supra FULBERTUS.

FULQUINUS, vide FOLCUINUS.

Andreas FULVIUS, Prænestinus, † edidit *de Urbis Romæ antiquitatibus* libros duos epico carmine ad Leonem X. Rom. 1513. 4. quo describit Urbis Reges, Consules, Imperatores, portas, vias, montes, pontes,

* Laudant alii editionem 1469. quod sphalma videtur M. Augusto Beyero in memoriis historico criticis librorum rariorum p. 36. qui de hoc libro consulendus.

† Vossius de Hist. Lat. pag. 680. Hanckius T. 2. de Rom. rer. scriptoribus p. 126.

tes, aquæductus, thermas, fora, templa, ſimulacra, columnas, aliaque. Tum illuſtrium virorum, & mulierum, *imagines* Romæ e numiſmatis a Jac. Mazochio expreſſas anno 1517. temporibus nempe ejusdem Leonis X. quibus acceſſio facta eſt ſub Clemente VII. atque iterum ſub Paulo III. Hoc de opere judicium Antonii Auguſtini vide dial. XI. Idem Fulvius etiam orationis genere ſoluto antiquitates Urbis Romæ libris V. complexus eſt: quod opus, cum aliis ejuſce libellis, itidem Romæ, ſed anno demum 1545. 8. a M. Valerio Dorico excuſum fuit, addita etiam Oratione de Urbis antiquæ laudibus, ad Quirites. Libro 5. meminit rei quæ contigerat A. 1525 die 20. Junii. Meminit quoque Fulvii Onuphrius Panuinus præf. in commentarios ſuos de Rep. Rom. *Patrum*, inquit, *memoria Andreas Fulvius multis libris carmine & ſoluta oratione Urbem celebravit.*

FULVIUS *Aſprianus*, de quo Vopiſcus in Carino c. 17. *Longum eſt ſi de ejus luxuria plura velim dicere. Quicunque oſtiatim cupit noſcere, legat etiam* Fulvium Aſprianum, *usque ad tædium geſtorum ejus univerſa dicentem.* Imperium geſſit Carinus A. C. 283. ſeq.

Jo. Vitalis a FURNO Vasatensis Aquitanus Ord. Minor. & Cardinalis Episcopus Albanensis a Clemente V. creatus Anno 1312. a) obiit Avenione An. 1327. 16. Aug. b) Scripsit pro sententia Franciscanorum, *CHristum Dominum ejusque Apostolos non habuisse bona aliqua nec in speciali nec in communi.* c) Edidit Odoricus Raynaldus ad An. 1322. n. 67.

Speculum morale totius S. Scripturæ An. 1305. compositum, editumque Lugdun. 1513. 4. Venet. 1594. & 1609.

Commentaria *in Proverbia Salomonis, in IV. Evangelia* & *in Apocalypsin*, MSS. Bononiæ apud Patres Dominicanos, & cura Cardinalis Sarnani, Waddingo teste, Venetiis edita.

In IV. libros sententiarum commentarii MSS. in Bibl. Vaticana.

Quodlibeta Theologica.

De conceptione B. Mariæ Virginis.

Sermones in diebus solennibus habitos & *Commentarios Concionatorios* anniversaria ratione præcipue *in Quadragesima* ad

a) Ughellus Tomo 1. Italiæ sacræ pag. 270. Waddingus Tom. 3. Annal. Ord. Minor. An. 1312. num. 10.

b) Epitaphium apud Waddingum & G. Josephum Eggs purpuræ doctæ T. 1. p. 305.

c) id. p. 303. seq. Oudin. Tom. 3. p. 743. Baluzii Papæ Aven. p. 676. seq.

ad reformandos aulicorum mores, præsertim ministrorum Curiæ Romanæ, Reges Hungariæ celebrantur, quorum quartus obiit An. 1275.

D. Vitalis de FURNO Cardinalis, Archiatri *pro conservanda sanitate, tuendaque prospera valetudine ad totius humani corporis morbos & ægritudines, salutarium remediorum curationumque liber utilissimus.* Mogunt. 1531. fol. Hujus auctorem scripti a superiore diversum esse probat Baluzius p. 679. Paparum Avenionens. ex capite 298. Ubi Vitalis hicce profitetur se antiquiorem illo fuisse & scripsisse temporibus Belæ Regis Hungariæ. *Expertum est temporibus nostris, quod Rex Ungariæ nomine Bela in coitu cum uxore sua smaragdum in digito habuit, qui propter coitum in tres Partes fractus est.* Belæ quatuor inter Baluzii Papæ Avenionens. p. 50. 78. & 109.

Ægidius de FUSCARIIS, supra T. I. p. 49. in ÆGIDIO.

Palladius FUSCUS sive NIGER clarus, circa An. 1470. Patavinus laudatus Antonio Sabellico dialogi de Lingvæ Latinæ reparatione a) aliisque in locis b) & Ludovico

a) *Nec est,* inquit, *ut ad Palladium Nigrum, per quem proximis annis Romana in ea terra littera*

dovico Carrioni II. 19. Antiquarum Lectionum, c) scripsit *in Catullum notas* editas tum alibi tum Venetiis 1500. fol. & Andreæ Naugerio vehementer celebratas: Deinde *Notitiam Geographicam* quam MStam habuit laudatque Laurentius Pignorius in Originibus Patavinis cap. XIV. pag. 94. tum libellos duos *de situ oræ Illyrici,* qui additis notis Johannis Lucii prodiere Venetiis 1673. 4to, cum ejus Inscriptionibus Dalmaticis: & Amstelodami 1666. fol. & in Thesauro Siciliæ Burmanniano parte XIV. Lugduni Batavorum 1722. in folio, & sine notis Lucii cum Bartholomæi Fontii dedicatione d) ad Cardinalem

litteræ in antiquum statum sunt restitutæ, ejus studia referas. Loquitur ibi de Coriolano Cippico. Et pag. 335. *Franciscus Niger difficile est judicare major ne Orator sit an Poëta.* Tomo IV. Opp. Sabellici.

b) Giornale de' letterati d'Italia Tom. XVII. pag. 281. seq.

c) *Palladii Fusci hæc emendatio est, qui ut scriptorum ejus ætatis captus erat, homo doctus ante centum & aliquot annos in Catullum satis diligenter scripsit.* Tom. 3. Lampadis artium Gruterianæ pag. 54.

d) fallitur igitur Sandius, qui dedicationem illam ipsius Fusci esse existimans reprehendit Vossium: & Fuscum An. 1540. vixisse sibi persvasit.

lem Casp. Contarenum, qua Fuscum præceptorem suum celebrat, Romæ 1540. 4. *Elegiam* Palladii Fusci *in laudem Ceppici*, sive *Coriolani Cepionis*, Episcopi Famaugustani, edidit idem Lucius pag. 56. Alia ejus, ut *de bello Turcico* librum, *de Insulis* libros tres, & *Collectanea rerum non vulgarium*, quæ ad imitationem Auli Gellii elucubravit, memorata Bernhardino Scardeonio, e) Vossio, f) & Nicolao Comneno Papadopoli, g) edita non esse existimo. Diem obiit Fuscus circa Annum 1483.

Anonymus FUXENSIS, scriptor coætaneus *de gestis Innocentii III.* Pontificis, qui Friderici II. Regis Siciliæ Balius seu tutor fuit, & Papatum gessit ab Anno 1198. ad 1216. editus e Bibliotheca Collegii Fuxensis a Francisco Bosqueto, Tolosæ 1632. fol. deinde emendatior a Baluzio ante Innocentii III. Epistolas, Paris. 1682. fol. & a Muratorio Tomo 3. scriptorum Italiæ pag. 486. & in Johannis Baptistæ Carusii Bibliotheca Historica Siciliæ Tomo 2. Panormi 1723. fol.

e) Antiquitatt. Patavin. pag. 240.
f) Voss. pag. 601. de Hist. Lat.
g) Hist. Gymnas. Patavin. Tom. 2. p. 177.

FINIS LIBRI VI.

D. SE-

D. SEVERINI EPISCOPI DOCTRINA.

Dilige DEUM.
Sapientiam diſce.
Omnia cum menſura age.
Quod odis, & tibi fieri non vis, aliis non facias.
Semper ſpera in DOMINO.
Tempus futurum exſpecta.
Neceſſitati ſubditus eſto.
Juſtitiam ſequere.
Jurejurando uti noli.
Doce quod utile eſt.
Injuſtitiam odio habe.
Sapientes homines cole, inſipientes fuge.
Quod bonum eſt, diſcere non erubeſcas.
Lingvæ tuæ impera.
Magnanimus eſto.
In nullo mentiaris.
Fidem tuere.
Veritatem teſtificare.
Noli aliena concupiſcere.
Pecuniæ amator ne fueris: quantum ad uſus tibi ſufficiat, quære: cum habueris, dona petenti.
Tuis negotiis vaca, alienis autem noli commiſceri.

Loqua-

Loquacitatem odio habe: bona est enim taciturnitas, mala est verbositas.
Boni consilii amator esto.
Nullum contemnas.
Majorem natu venerare: adolescentiorem, si sapiens fuerit, ut senem honora.
Lauda veritatem, & quæ animæ prosint discere elabora.
De amicis bene opinare.
Inimicos noli exasperare: utilius est enim eos amicos facere, quam inimicos habere.
Cum justis hominibus loquere.
Filios tuos bene educa.
Simplicibus inserere.
Misericordiam faciens noli contristari, nec dubitare.
Quod daturus es, ex animo da, quia futura ignoras.
Misericordia, & veritas non desint tibi, & caritas: & hæc bona cooperient multitudinem peccatorum.
Nemini opprobrium dixeris.
Animæqvus, & svavis, & continens esto.
Iram fuge, mater est enim peccati.
Justitiam operare in judicio.
Servos dilige.
De nullo malum loquaris.
Testimonium in tempore opportuno verum dic.

Simul-

Simultates odio habe.
Litigantes concorda.
Mala quæ tibi accesserint, patienter sustine.
Juste judica: memineris enim te hominem esse.
De rebus nonnullis noli anxius esse: sapiens homo cito non conturbatur.
Cum nullo ligites.
Lingvam bonæ famæ habe.
Sectare silentium, quia absque pœnitentia est: tumultum pœnitentia subsequitur.
Inimicitias dissolve.
Noli incredulus esse, & elabora in bono non esse jactantior.
Inanem gloriam fuge.
Tuis mansvetus esto, & extraneis necessarius.
Concupiscentias animi tui vince.
Amicos noli cito comparare: quos autem comparaveris, noli cito reprobare.
Peccantium curam habere noli: nihil enim tibi proderit.
Brutis sapientiam ne dederis: postea enim persequentur te.
Sacramenta DEI nisi dignis non aperias.
Imprudentium primatum ne eligas, ne dux Dæmonum efficiaris.
Contra legem DEI nihil agas.

Disse-

Differentiam habe inter bonum & malum: & manifestum apud te sit inter justum & injustum. INJUSTITIÆ enim opera hæc sunt: odium, fornicatio, furtum, rapacitas, veneficia, mandacium, falsum testimonium, cupiditas, detractio, dolus, superbia, malitia, temeritas, improbitas, jactantia, contentio, simulatio, maliloquium, amor pecuniæ, impietas, & omne quod alienat a doctrina DEI. JUSTITIÆ autem opera sunt hæc: semper DEO gratias agere, DEI cultores amare, nemini nocere, nec contristare quenquam, pudice vivere, misericordem esse, proximum suum sicut seipsum diligere, esurientes saturare, sitientibus potum dare, nudos vestire, hospitalem esse & humanum, & indigentibus tribuere cum hilaritate.

Noli esse amarus his qui in tristitia sunt.

Omne quod pertinet ad justitiam fac.

Leges hominum ut homo utere, & legem DEI ut DEI.

Noli invidere bono: non enim immortalis es.

Sicut lucerna ardens ita esto: & Angelus DEI vocaberis.

Cum conscientia mala noli accedere ad orationem: condemnaberis enim per tuam conscientiam. Confessio peccati initium est salutis.

Supplex

Supplex esto DEO semper; & sic age vt irreprehensibilis habearis.

Neminem male loqui permittas, ne ut fautor injustitiæ habearis.

Absentem noli condamnare: præsentem juste accipe.

Ex argumentis noli condemnare, ne & tu condemneris, quia displicent DEO talia: & quomodo vis videri agere, sic judica.

Mulierem in testimonium noli recipere.

Omne peccatum indulge*, præter homicidium & adulterium.

Injuriam facienti noli consentire, ne sicut adjutor injustitiæ puniaris: quem vero reprobaveris, sit tibi quasi ignarus.

Servos ut filios enutri: apud Dominum e im æquales sunt, quia personas non accipit.

Super mensuram nihil feceris, & superbis noli conjungi, ne amicus injustitiæ habearis.

Facies seniorum semper inquire, ut instruaris verbis eorum: sapientum enim sensus pleni sunt fructibus vitæ.

Ducem vitæ tuæ ut DEUM habe: a DEO enim tibi missus est ut salveris) & in omni substantia tua participem eum habe: qui enim in divinis te comparticipat, debet in humanis particeps esse.

Misero

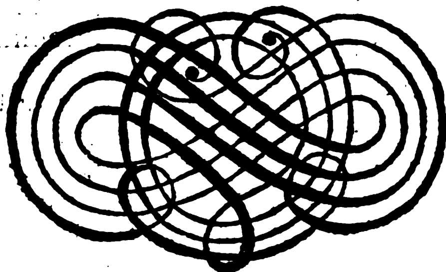
* datâ veniâ capitalis supplicii.

Misero noli exprobrare, ne & tu exprobrabilis efficiaris: circa omnes enim judicium DEI est, & ut justum est judicat.

Misericordiam faciens absconse facito, & non confundes personam tuam. Si facis ut ab aliis publice videaris, & ut magnificeris ab hominibus, nihil tibi proderit.

Adorans Dominum secreto adora, & noli notabilem locum eligere: ubique enim est DEUS, & ubicunque invocatus fuerit, adest. Quotidie autem illi gratias age, vigilans & dormiens, ut propitium eum habeas, & desideria tua impleat. Et orans noli multum loqui,* ne stulto similis habearis. Scit enim DEUS petitiones tuas antequam petas, & quæ cogitas non ignorat.

* Matth. VI. 7.

ADDEN-

ADDENDA ET EMENDANDA QUÆDAM.

Pag. 4. duos tantum edidit Surius ad Cal. Decembr.] *adde:* tres integros Dacherius Tom. V. ſpicileg. p. 147. atque edit. novæ Tom. 2. p. 76.

Pag. 6. *adde:* Acta DAGOBERTI Martyris edita Treviris, A. 1656. cum notis Alex. Wilthelmii, Soc. Jeſ.

Pag. 52. de *Joanne* DECHTO, *adde*, quod Joannes le Paige in Bibliotheca Ordinis Præmonſtratenſis pag. 307. laudat ejus *Sermones* plurimos in Synodis & Capitulis habitos, & *Commentarios in Jus Canonicum.* Idem de Viconenſis etiam Abbatiæ laudibus videndus p. 529.

Pag. 112. *adde:* DISCIPULI ſermones de tempore ſub nomine JOHANNIS HEROLTI prodierunt Norimb. 1492. fol.

Pag. 181. *adde:* DORLANDUS *de miraculis S. Andreæ* in Actis Sanctorum Tom. VI. Julii 26. p. 261-286. vide & p. 259.

Pag. 200. DULCITIUS, tribunus & notarius, ad quem S. Auguſtini Epiſtola 61. (edit. novæ 204.) & ad cujus *octo Quæſtiones* de variis capitibus Theologicis circa Annum 421. propoſitas, reſponſio ejusdem Auguſtini exſtat T. 6. Operum edit. Amſt. p. 89. Vide & lib. 2. retractation. cap. 59. & 65.

Pag. 217. *adde:* ad hunc EBBONEM, Agobardi Epiſtola de ſpe & timore, Tomo XIV. Bibl. Patrum Lugd. p. 320.

Pag. 222. delenda nota g), ut in præfatione jam monui.

Pag. 328. ERINFRIDUS Monachus circa A. C. 806. cujus carmen Jambicum rhythmicum non inelegans *de rerum humanarum inconstantia* vulgatum a Casp. Barthio Adversar. XXXII. 12. pag. 1486. ubi plura ejusdem talia & *Epistolas* quoque MStas habere se est testatus.

Pag. 443. FARDULFUS Abbas, de quo Sirmondus ad Theodulfum T. 2. Opp. pag. 1119.

Pag. 465. *adde:* Hujus FELICIS *Hæmmerlin*, Canonici & Cantoris Thuricensis, Tractatum de nobilitate sive integrum sive ampla ex eo fragmenta *de Svitensium ortu, nomine, confœderatione, moribus & quibusdam utinam bene gestis*, ex veteri editione in lucem revocare & cum aliis Helveticarum rerum scriptoribus vulgare promisit V. C. Jo. Conr. Fueselinus.

Pag. 509. delenda verba: *Conferendus Codex* usque ad: *Cotton. num.* 69. & loco eorum reponenda hæc: De Targnio intelligendus illustris Leibnitius Epist. ad celeb. virum Maturinum Veysserium la Crose in Epistolis ad diversos p. 420. *Queicun a dessein à Paris de publier les œuvres de Frodoardus. Il y ajoutera son* Carmen Pontificale *entier, & quelques autres poëmes du même* de vitis Sanctorum. De FRODOARDO altero, quem REGINALDUS continuavit, infra p. 632.

FINIS.

